

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Turtledove_Harry-Svetovalka_4-Dobyti_rovnovahy.pdb

PDB Name: Turtledove Harry-Svetovalka 4-D
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.5.2007
Modification Date: 1.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Turtledove Harry
SVĚTOVÁLKA
4 – DOBITÍ ROVNOVÁHY

NIKDO NUKLEÁRNÍMU ARMAGEDONU ZABRÁNIT NEDOKÁZAL
ANI ČINA NEBO SOVĚTSKÝ SVAZ
ANI JAPONSKO NEBO NACISTICKÉ NĚMECKO
ANI SPOJENÉ STÁTY

Turtledovova velkolepá tetralogie alternativní historie druhé světové války dospívá ke strhujícímu závěru... i s několika překvapeními... Turtledovovo historické vzdělání, jeho vyprávěčská technika, suchý vtíp a obratná charakterizace opět kralují celému románu stejně jako předcházejícím dílům a činí z něho skvělé vyvrcholení monumentu alternativní historie od mistra tohoto žánru."

--- Publishers Weekly---

Když cizí bytosti, vyzbrojené ničivě nadřazenou vojenskou technologií, přepadly na své dobytelské výpravě Zemi, síly Spojenců a Osy byly již pohrouženy do krvavého konfliktu - druhé světové války - který zuřil na celém povrchu planety. Pojednou však lidé museli zanechat vzájemného boje a spojit se proti novému, smrtelně nebezpečnému nepříteli.

Od Číny po severní Afriku, od nájezdů kavalerie - "udeř a uteč" - na americkém Západě, po tankové bitvy ve východní Evropě, zuřil celosvětový konflikt. Nyní však porážky na bojištích, nedostatek zásob, partyzánská válka na okupovaných územích, vzpoura ve vlastních řadách a atomové útoky donutily vůdce cizích nájezdníků drasticky přehodnotit svou strategii a taktiku. Bude nutno zničit Zemi, aby byla zachráněna,„?

KAPITOLA 1

Admirál Atvar připlul v beztížném stavu k holografickému projektoru. Stiskl knoflík na spodní části přístroje. Obraz, který se objevil, pocházel ze sondy, kterou Rasa vyslala na Tosev 3 před osmi Sly lety 7.

Válečník z rodu Velkých Ošklivců seděl na zvířeti. Měl kožené boty, rezavou drátěnou košili a ozubenou železnou přilbu. Tenký plášť, vyrobený z rostlinných vláken a obarvený šťávou z rostlin, chránil jeho zbroj před horkými paprsky hvězdy, kterou Rasa nazývala Tosev. Pro Atvara, stejně jako pro každého muže Rasy, byl Tosev 3 chladným místem, ale pro své obyvatele zjevně nikoli.

U sedla měl válečník připevněné kopí s dlouhou železnou špicí a v nice držel štít s namalovaným křížem. Na opasku měl zavěšený dlouhý rovný meč a dva nože.

Z Tosevana byla vidět pouze tvář a jedna ruka. Ale to stačilo, aby bylo vidět, že je porostlý srstí skoro tak jako zvíře, na kterém jel. Hustá, drátovitá žlutá srst pokrývala jeho čelisti a oblast kolem úst. Další pruh měl nad každým ze svých dvou plochých, nepohyblivých očí. Řidší porost pokrýval hřbet jeho viditelné ruky.

Atvar se dotkl své vlastní hladké, šupinaté kůže. Při pouhém pohledu na tuto srst se divil jak to, že Velké Ošklivce neustále nesvrbí. Ponechávaje jeden oční výčnělek upřený na hologram tosevanského válečníka, obrátil druhý na Kirela, kapitána vlajkové lodě 127. Císař Hello, „Tak toto je nepřítel, s nímž jsme si mysleli, že budeme bojovat,“ řekl trpce.

„Bohužel. Vznešený pane flotily.“ řekl Khél. Jeho tělesná kresba byla skoro tak barevná a komplexní jako Atvarova. Protože velel vlajkové lodi dobytelské flotily, hodností ho převyšoval pouze Atvar.

Atvar se dotkl drápem levého ukazováčku ovladače projektoru. Válečník zmizel. Na jeho místě se objevil perfektní trojrozměrný obraz jaderného výbuchu, který zničil tosevanské město Řím. Atvar poznal okolní terén. Ale klidně to mohla být i bomba, která proměnila v páru Chicago. Breslau nebo Miami, nebo čelo útočících vojsk Rasy jižně od Moskvy.

„Na rozdíl od toho, co jsme si mysleli, musíme se ve skutečnosti vypořádat s tímhle.“ řekl Atvar.

„Bohužel.“ opakoval Kirel a místo komentáře přidal zdůrazňovací zakašlání.

Atvar vydal dlouhý, syčivý povzdech. Stabilita a předvídatelnost byly dva základní pilíře, na nichž Rasa a Impérium

vzkvétaly sto tisíc let a rozšířily se do tří solárních systémů. Ale zdálo se, že na Tosevu 3 není nic předvídatelné, natož stabilní. Něbylo divu, že zde Rasa měla takové potíže. Velcí Ošklivci nehráli podle žádných pravidel.

S dalším zasyčením Atvar znovu ťukl na ovladač. Děsné mračno z nukleárního výbuchu zmizelo. Obraz, který je nahradil, byl svým způsobem ještě děsivější. Byl to satelitní snímek základny, kterou Rasa zřídila v oblasti SSSR, nazývané misinirni obyvateli Sibiř, v místě, jehož ledové klima shledávali strašným i Velcí Ošklivci.

„Vzbouřenci stále setrvávají ve své vzpouře proti řádně ustavené autoritě.“ řekl Atvar těžce. „A co je ještě horší, velitelé dvou sousedních základen naléhají, aby jejich muži nebyli vysláni potlačit povstalice, protože se obávají, aby se k nim nepřipojili.“

„To je opravdu alarmující.“ řekl Kirel s dalším zdurazňovacím zakašláním. „Když pošleme muže ze vzdálené letecké základny, aby zničili vzbouřence bombardováním, vyřeší to len problem?“

„To nevím.“ řekl Atvar. „Ale co vůbec nechápu, při Císaři“ - při zmínce o vládci sklopil na okamžik oči -, „je v první řadě to, jak k té vzpouře vůbec mohlo dojít. Subordinace a integrace s Rasou jako celkem je našim mužům vštěpována od dětství. Jak je dokázali odvrhnout?“

Nyní si povzdechl Kirel. „Boj na tomto světě rozleptává morálku stejně lak, jako voda oceánu rozleptává výzbroj. Nebojujeme takovou válku, jaká byly plánována před naším odletem z Domova, a to samo o sobě stačí k dezorientaci mnoha našich mužů.“

„To je také pravda.“ připustil Atvar. „Ukázalo se, že vůdce vzbouřenců - nízko postavený řidič pozemního křižníku, dovedete si takovou věc představit? - ztratil přinejmenším třikrát ostatní členy své osádky, dvakrát následkem tosevanské akce, a třetí osádka byla uvězněna a potrestána jako požívači zázvoru.“

„Podle svých divokých prohlášení ten Ussmak sám působí dojmem požívače zázvoru.“ řekl Kirel.

„Míníte jeho vyhrůžky, že si zavolá na pomoc Sověty, jestli na něho zaútočíme?“ řekl Atvar. „Jestli si myslí, že mu pomohou z čiré benevolence, pak mu ta tosevanská rostlina skutečně pomátla rozum. Kdyby nebylo výzbroje, kterou by mohl předat SSSR, byl bych pro to, aby klidně přešel k této skupině Velkých Ošklivců.“

„Vzhledem k dané situaci. Vznešený pane flotily, jaký kurs budeme sledovat?“ V Kirelově tázacím zakašlání se ozvala neurčitá výčitka - nebo se to možná Atvarovi jen zdálo.

„To ještě nevím.“ řekl admirál poněkud nevesele. Jeho první instinkt - typický pro Rasu - byl nedělat nic. Nechal v případě pochybností situaci uzrát, aby ji bylo možno lépe porozumět - to se dobře osvědčovalo Doma, stejně jako na ostatních obydlených světech, které Rasa ovládala.

Ale vyčkávat v případě Tosevanů se často ukázalo jako ještě horší postup, než jednat na základě neúplných znalostí. Velcí Ošklivci jednali. Nestarali se o dlouhodobé následky. Dostali se k jaderným zbraním a okamžitě, je použili. Jestli tím postupně zničí Tosev 3 - no a co“?

Atvar nemohl ve svých úvahách pominout lo: no a co? Kolonizační flotila byla na cestě. Nemohl ji přece přivítat na planetě, kterou by mezitím učinil neobyvatelnou během potlačování odporu Velkých Ošklivců: Ale na druhé straně nemohl ani nechat bez odpovědi činy Velkých Ošklivců, čímž se ocitl v nezáviděníhodné pozici někoho, kdo musí pouze reagovat na to, co udělá jeho protivník, místo aby mu sám vnucoval svou vůli a svůj způsob boje.

Vzbouřenci neměli jaderné zbraně a nebyli to Velcí Ošklivci. V jejich případě by si mohl dovolit vyčkávat..., kdyby nevyhrožoval, že vydají svou základnu SSSR. Pokud se do věci zapojí Tosevané, nelze jen sedět a pozorovat je. Velcí Ošklivci nikdy nenechávají věci zvolna uvařit. Strčí je do mikrovlnné trouby a přivedou je k varu jak nejrychleji mohou. Když Atvar už nic neříkal. Kirel se ho pokusil popíchnout. „Vznešený pane flotily, nezamýšlíte snad s těmi vzbouřenci vyjednávat? Jejich požadavky jsou nemožné: nejen amnestie a přesun do klimaticky teplejší oblasti - to by samo o sobě bylo dost zlé - ale také ukončit boj proti Tosevanům, aby už další muži „zbytečně neumírali“, abych použil jejich slova.“

„Ne, samozřejmě nemůžeme dovolit, aby nám vzbouřenci diktovali své podmínky,“ souhlasil Atvar. „To by bylo neúnosné.“ Jeho ústa se otevřela v hořkém smíchu. „A přece, podle všech rozumných měřítek je situace v rozlehlých částech Tosevu 3 stejně neúnosná, a zdá se, že naše síly postrádají schopnost ji výrazným způsobem zlepšit. Co vám z toho vyplývá, kapitáne“.

Jedna z možných odpovědí na to byla: nový admirál. Shromáždění kapitánu dobytelské flotily se už jednou Atvara pokusilo sesadit — poté, co SSSR odpálil první tosevanskou jadernou bombu, a málem se mu to podařilo. Kdyby se o to pokusili znovu, Kirel by byl logicky tím mužem, klen- by Atvara nahradil. Admirál čekal na odpověď svého podřízeného, ani ne tak na to, co řekne, jako spíše na to, jak to řekne.

Kirel pomalu odpověděl. „Kdyby byla v Rase tosevanská frakce v opozici proti obecné vůli - ne že by Rasa vytvořila tak zvrácenou frakci, samozřejmě, ale mluvím čistě hypoteticky - její síla, na rozdíl od vzbouřenců, by mohla nakonec vést k lomu, že by vyjednávání s Tosevany bylo nutné.“

Atvar se nad tím zamyslel. Kirel byl, obecně řečeno, konzervativní muž, a vyjádřil svůj návrh konzervativně, přirovnáním Velkých Ošklivců k analogickým skupinám uvnitř Rasy, přirovnáním, při kterém Atvara svrběly šupiny. Ale ten návrh, jakkoli zaobalený, byl radikálnější než jakýkoli návrh Strany, kapitána, který stál v čele úsilí svrhnout Atvara, a nakonec dezertoval a uprchl k Velkým Ošklivcům.

„Kapitáne.“ zeptal se Atvar ostře. „navrhujete totéž jako vzbouřenci: abychom jednali s Tosevany o ukončení našeho tažení dříve, než bude dovršeno dobývání?“

„Vznešený pane flotily, neřekl jste sám že se zdá, že naši muži nejsou schopni zdát Završit dobývání Tosevu 3?“ odpověděl Kirel, stále s dokonalou subordinací, ale nezřikaje se své myšlenky. „Jeli tomu tak, neměli bychom pak buď zničit tuto planetu, abychom jednou provždy zajistili, že nás Velcí Ošklivci nebudou v budoucnosti ohrožovat, nebo —“ Umlkl: na rozdíl od Strahy měl dobrý cit pro to, kam až může zajít, aby to Atvar ještě toleroval.

„Ne.“ řekl admirál. „Odmítám připustit, že rozkazy Císaře nemohou být v plné míře splněny. Přejdeme v severní části planety do obrany, dokud se nezlepší to strašlivé zimní počasí, a pak obnovíme naši ofenzívu. Tosev 3 bude náš.“

Kirel zaujal postoj, vyjadřující poslušnost. „Bude to vykonáno. Vznešený pane flolily.“

Tato odpověď byla opět dokonale korektní. Kirel se nezeptal jak to bude vykonáno. Rasa měla jen ten materiál, který si přivezla z Domova. Byl mnohem kvalitnější než cokoli, co používali Velcí Ošklivci, ale jeho množství bylo omezené. Přes veškerou snahu se pilorum a raketovým bateriím Rasy nepodařilo zničit průmyslové kapacity Velkých Ošklivců.

Zbraně, které produkovali, ačkoli lepší než ty, které měli, když Rasa přistála na Tosevu 3, stále nedosahovaly úrovně výzbroje Rasy... ale Velcí Ošklivci dokázali v jejich výrobě pokračovat.

Nějaké střelivo se dalo vyrobit v ukořistěných tosevanských továrnách a hvězdné lodě Rasy měly své vlastní výrobní kapacity, které mohly být významné... v malé válce. Když se lo sečetlo s tím, co zásobovací lodě přivezly z Domova, stále zůstala vála naděje na úspěch v nadcházejícím lazní... a Velcí Ošklivci byli také v tísní, o tom nebylo žádných pochyb. Vítězství ještě může přijít.

Nebo, samozřejmě... ale o tom Atvar nechlel přemýšlet.

I pod vlajkou příměří měl Mordechaj Anielewicz nervózní pocit, když se blížil k německému táboru. Po hladovění ve varšavském ghettu, poté, co vedl židovské bojovníky ve Varšavě, kteří povstali proti nacistům a pomohli je Ještěřům vyhnat z města, neměl žádné iluze o tom, co chtějí hitlerovci udělat s jeho lidem: chtěli je vyhladit z tváře světa.

Ale Ještěři chtěli zotročit všechny: Židy' igóje. Židé si to plně neuvědomovali, když povstali proti nacistům. A i kdyby ano, stejně by to nemělo velký význam. Ve srovnání s "vyhubením" vypadalo zotročení jako lepší možnost.

Němci ovšem stále ještě bojovali proti Ještěřům, a bojovali tvrdě. Nikdo nepopíral jejich vojenskou statečnost nebo jejich technickou zručnost. Anielewicz zdálky spatřil výbuch jaderné bomby, kterou odpálili východně od Breslau.

Kdyby ho byl spatřil zblízka, nešel by teď s nacisty vyjednávat.

„Halt!“ Zdálo se, že Was přichází ze vzduchu. Anielewicz se zastavil. Po chvíli se jakoby kouzlem yy nořil zpoza stromu Němec v bílé maskovací kombiněze a bílé nastříkané přilbě. Při pouhém pohledu na něj si Mordechaj, který' měl na sobě rudoarméjské válenky, polské y oženské kalhoty, bluzu wehrmachtu, rudoarméjskou ušanku a civilní ovčí kožíšek, připadal jako uprchlík z vetešnictví. Potřeboval by také oholit, což jen přispívalo k jeho celkově ošumělému vzhledu.

Němec zkfivil rty... „Vv jste ten Žid, kterého jsme měli očekávat?“

„Ne, já jsem svatý Mikuláš.“ Anielewicz, který studoval před válkou na technice, uměl perfektně německy. Nyní však promluvil jidiš, aby podráždil hlídku.

Voják jen něco zabručel. Možná si nemyslel, že ten vtip byl tak dobrý. Možná ho nepochopil. Pohnul svou mauserovkou... „Pojďte se mnou. Zavedu vás k plukovníkovi.“

Proto sem Anielewicz přišel, ale nelíbil se mu způsob, jakým to strážný řekl. Němec promluvil, jako by nic jiného nebylo ani možné. Možná, že nebylo. Mordechaj ho následoval ledovým a tichým lesem.

„Váš plukovník musí být dobrý' důstojník.“ řekl - potichu, protože ho tísnila mohutnost lesa... „Váš pluk pronikl daleko na východ od té doby, kdy vybuchla ta bomba u Breslau.“ To byl jeden z důvodů, proč chtěl mluvit s místním velitelem, ačkoli nehodlal své důvody vysvětlovat vojákovi, který ho stejně pravděpodobně považoval jen za zatraceného židáka.

Netečně, jako kráva, voják odpověděl: „Ja,“ a opět se ponořil v mlčení. Prošli kolem bíle natřeného panthera na mýtině. Dva muži se vrtali v motorovém prostoru tanku. Mordechaj zaslechl, jak jeden z nich zaklel, když se holá kůže mezi okrajem rukavice a rukávu dotkla ledového kovu. Pomyslel si, že tahle válka se příliš neliší od kterékoli jiné mechanizované práce. Ovšem — Němci převedli vraždění na průmyslovou bázi.

Prošli kolem dalších tanků, na většině z nich se také pracovalo. Byly to větší, odolnější stroje než ty, které nacisté používali při polském tažení před čtyřmi a půl lety. Nacisté se od té doby mnoho naučili. Ale stále ještě se jejich tanky nemohly rovnat ještěřím.

Dva muži si vařili na hliníkových polních kamínkách, postavených na několika kamenech. V kotlíku bylo nějaké maso -snad králík nebo veverka, nebo dokonce pes. Ale ať to bylo cokoli, vonělo to pěkně.

„Pane plukovníku, je tady ten židoyskv paris zán.“ řekl strážný absolutně bezvýrazným hlasem.

Oba muži u polních kamínek vzhledli. Starší z nich vstal. Byl to zjevně příslušný plukovník, ačkoli měl na sobě obyčejnou černou kombinězu bez distinkcí a polní čapku. Byl to muž kolem čtyřicítky, jehož ostře řezaná tvář působila inteligentním dojmem, navzdory pleti, ošlehané nepohodou za dlouhá léta pobytu pod širým nebem.

„Vy!“ Anielewicz užasle otevřel ústa... „Jager!“ Neviděl tohoto Němce déle než rok, a tenkrát jen večer, ale nemohl na něho zapomenout,

„Ano, jsem Heinrich Jager. Vv mě znáte?“ Důstojnickovy šedé oči se zúžil) a sít' droboučkových vrásek v jejich koutcích se (ak prohloubila... „Ten hlas... Říkal jste Mordechaj, že? Byl jste tenkrát oholený.“ Poškrábal se po vlastním strništi na bradě.

„Vy dva se znáte?“ ozval se nevěřičně mladší muž s měsícovitou Hari, který- čekal, až bude maso hotové.

„Dalo by se to tak net. Gunthere.“ odpověděl Jager a suše se zasmál... „Když jsem posledně cestoval přes Polsko, tenhle chlapík se rozhodl, že mě nechá na živu.“ Jeho pozorné oči sklouzly k Mordechajovi... „Zajímalo by mě, jak moc toho teď lituje.“

Když Jager vzal výbušný kov, ukradený Ještěřům. Anielewicz ho nechal s polovinou jet dál do Německa, a druhou polovinu předal Američanům. Nyní oba národ} vyráběly jaderné zbraně. Mordechaj byl rád, že je mají USA. Jeho potěšení nad tím, že má i Třetí říše, bylo výrazně menší.

Gunther vytřeštil oči... „On nechal vás naživu? Ten otrhaný bandita?“ zeptal se, jako by tam Anielewicz vůbec nebyl.

„Ano.“ Jager si ho znovu prohlédl... „Očekával jsem, že budete hrát významnější roli. Měl byste velet regionu, možná celému Polsku.“

Ze všech věcí, které Anielewicz neočekával, byla nacistova starost o jeho hodnostní postavení jedna z nejméně

očekávaných. Rozpačitě pokrčil rameny. „Velel jsem, nějaký čas. Ale , věci vždycky nejdou tak, jak byste chtěli. To se stává.“

„Ještěří přišli na to, že jste hrál za jejich zády, co?l“ zeptal se Jager. Už když se tehdy setkali v Hrubieszówě, zjistil Anielewicz, že to není žádný hlupák. Ani teď neřekl nic, co by přimělo Žida změnit tento svůj názor. Než se ticho stalo nepříjemným, mávl Jager rukou. „To nevadí. Není to má věc, a čím méně toho vím o tom, co není má věc, tím je to pro všechny lepší. Co od nás chcete, tady a teď?“

„Podařilo se vám udělat průlom směrem na Lodž.“ řekl Mordechaj.

Pokud šlo o to, mohlo to být samo o sobě i dostatečnou odpovědí. Ale nebylo. Mrač se. Jager řekl: „Jistě ano.

Nemáme příliš často příležitost postupovat proti Ještěřům. Většinou postupují oni jxoti ftám.“

Anielewicz tiše vzdychl. Mohl vědět, že Němec nepochopí o čem mluví. Museli se k lomu tedy dobrat postupně. „Dostalo se vám dobré spolupráce od partyzánů v západním Polsku, plukovníku, že?“ Když ho Mordechaj viděl naposledy, byl Jager major. I když on sám nepostoupil. Němec ano.

„To ano.“ odpověděl Jager. „A proč ne? Partyzáni jsou také lidské bytosti.“

„Mnozí z partyzánů jsou Židé,“ řekl Mordechaj. To nezabralo. Řekl to tedy naplno: „V Lodži je také ještě spousta Židů, v ghettu, které jste vy nacisté zřídili, abyste nás mohli vyhladovět k smrti, zedřít k smrti a obecně nás vyhubit. Jestli do Lodže přijde Wehrmacht, dvacet minut po něm přijde SS. Když opět uvidíme esesák}, všichni zase přejdeme k Ještěřím. Nechceme, aby oni okupovali vás, ale ještě méně chceme, abyste vy obsadili nás.“

„Pane plukovníku, nemám chytit toho prašivého Žida pod krkem a poslat ho svou cestou s pořádným kopancem do prdele?“ řekl mladší muž - Gunther.

„Desátníku Grillparzere, až budu potřebovat vaše návrhy, tak si o ně řeknu,“ pronesl Jager hlasem studenějším než okolní sníh. Když se obrátil zpátky k Mordechajovi, vypadala jeho tvář usouzeně. Věděl něco o tom, co Němci udělali Židům, kteří jim padli do rukou, věděl to a nesouhlasil s tím. To z něho dělalo poněkud neobyklého příslušníka Wehrmachtu, a Anielewicz byl jen rád, že právě on je tím Němcem, s nímž musí jednat. Přesto se však musel stále dívat na celou záležitost z hlediska své vlastní strany.

„Vv tedy žádáte, abychom odklonili postup, který by nám přinesl značné výhody, jiným směrem? Taková věc se dá těžko zdůvodnit.“

„Říkám vám, že byste ztratili právě tolik, kolik byste získali.“ odpověděl Anielewicz. „Dostáváte od nás zpravodajské informace o tom, co Ještěří dělají. Když budou v Lodži nacisté, budou od nás dostávat Ještěří zprávy o vás. Tohle vám přece musí být jasné. My víme, co jste nám udělali. Teď provádíme sabotáže za frontou Ještěřů. Potom budeme mislo toho napadat a ostřeloval vás.“

„Židáci?“ zamumlal Gunther Grillparzer polohlasně. „Do prdele, přece by stačilo, abychom proti nim dali volnou niku Polákům, a tím by to svinstvo bylo vyřízený.“

Jager se ho chystal seřvat, ale Anielewicz zvedl niku. „Teď už to není tak jednoduché. Když začala válka, neměli jsme žádné zbraně a ani jsme s nimi neuměli zacházet. Teď už je to jinak. Máme víc zbraní než Poláci, a přestali jsme se bát střilet, když někdo střelil na nás. Můžeme vám uškodit.“

„Na tom něco je - to je jasné.“ řekl Jager. „Ale myslím, že i můžeme dobýt Lodž, a pro nás bude mít bezprostřední vojenský smysl udělat právě to. To místo je předsunutá základna Ještěřů. : mimo jiné. Jak bych měl ospravedlnit, kdybych ji obešel?“

„Jak to říkají Angličané“ Za penci rozumu a za libru hlouposti. To uděláte, když se dostanete znovu do konfliktu se Židy.“ odpověděl Mordechaj. „Potřebujete, abychom byli na vaší straně, ne proti vám. Copak vám neuškodila propaganda, když se celý svět dověděl, co jste udělali v Polsku?“

„Méně, než byste si myslel.“ řekl Jager, nyní ledově. „Spousta lidí, kteří o tom slyšeli, tomu neuvěřila.“

Anielewicz se kousl do rtu. Věděl, jak velká je to pravda. „Myslíte, že tomu neměřili proto, že nevěřili, že Ještěří říkají pravdu, nebo proto, že si nemysleli, že by lidské bytosti mohly být tak špatné?“

To vyvolalo další zabručení Gunthera Grillparzera a způsobilo také, že strážný, který Mordechaj přivedl do tábora, přesunul svou Gewehr 9H tak, že její ústí skoro mířilo na Žida. Heinrich Jager si povzdychl. „Pravděpodobně oboji.“ řekl, a Mordechaj musel ocenit jeho čestnost. „Ale proč tady nejsou moc důležitá. Důležitá jsou co. Když obejdeme Lodž ze severu a z jihu a Ještěří ze města udeří na základnu našich klínu, aby nás odřízli. Fuhrer z toho nebude mít velkou radost.“ Obrátil oči v sloup, aby dal najevo, jak mírně to bylo řečeno.

Jediná věc, kterou by Adolf Hitler mohl udělat radost Anielewiczovi, by byla, kdyby zemřel, a to pokud možno ještě před rokem 1939. Nicméně však pochopil, co měl Jager na mysli. „Když obejdete Lodž ze severu a z jihu, plukovníku, zajistím, že Ještěří proti vám žádný útok ze města nepodniknou.“

„Zajistíte?“ řekl Jager. „Jste toho schopen?“

„Myslím, že ano.“ odpověděl Anielewicz. Doufám. „Plukovníku, nebudu mluvit o tom, co mi dlužíte.“ Samozřejmě, tím že řekl, že o tom nebude mluvit, to právě udělal. „Ale řeknu tolik, že jsem vám pomohl tenkrát a myslím, že vám mohu pomoci i teď. A vy?“

„Nevím.“ odpověděl Němec. Pohlédl dolů na kotlík s masem, vylovil jídelní nůsku a lžici a nabral do misky nějaké maso. Místo aby se pustil do jídla, podal hliníkovou misku Mordechajovi. „Vaši lidé mě tenkrát nakrmili. Já vás mohu nakrmit teď.“ Po chvíli dodal: „To maso je z koroptve. Ráno jsme jich párupytlačili.“

Anielewicz zaváhal, pak se pustil do jídla. Maso a kaše z ječmene s mrkví a cibulí ho zahřály v žaludku. Když dojedl, vrátil misku a lžici Jagerovi, kterýl je umyl sněhem a naložil si také porci.

Mezi sousty Němec řekl: „To, co jste mi řekl, předám dál. Neslibuji vám, že z toho něco bude, ale udělám pro to, co budu moci. Řeknu vám to tak. Mordechaj: jestli obejdeme Lodž, uděláte dobře, když svůj slib dodržíte. Ukažte, že se svými a vašimi lidmi dá seriózně jednat, ukažte, že plníte své sliby, a lidé nade mnou budou mnohem spíš ochotni zkusit

to s vámi znovuz“

„Rozumím.“ odpověděl Anielewicz. „Totéž platí pro vás. Mohl bych dodat: Jestli potom zklamete naši dinem, nebudou vám příjemní naši partyzáni v týlu.“

„Já to chápu.“ řekl Jager. „Jestli lo pochopí moji nadřízení —“ Pokrčil rameny. „Řekl jsem vám, že udělám, co budu moci. Přinejmenším moje slovo platí.“ Pohlédl na Anielewicze, jako by čekal, že to popře. Ale to Anielewicz nemohl, takže přikývl. Němec dlouze, těžce vzdychl, pak pokračoval: „Konečně, na tom, jestli půjdeme přes Lodž nebo okolo ní stejně nebude záležet. Když obsadíme území kolem Lodže, město tak jako tak dme či později padne do našich nikon. Co se stane potom?“

Měl pravdu. Tím lo bylo horší — ne lepší. Anielewicz mu věřil - vypadalo lo. >c mu lo opravdu působí obavy. Na druhé straně se Gunther Grillparzer málem nahlas rozesmál. Pusťte tlupu nacistu jako on do Lodže, a následky nebudou hezké.

„Co se stane potom?“ Mordechaj si také povzdychl. „To právě nevím.“

Ussmak seděl v pracovně velitele základny - nyní jeho pracovně, i když stále nosil tělní kresbu řidiče pozemního křižníku. Zabil Hisslefa, který velel posádce Rasy na této základně v oblasti SSSR známé jako Sibiř. Ussmak uvažoval, jestli Sibiř není ruský výraz pro hluboký mráz. Podle něho v tom nebyl žádný rozdíl.

Společně s Hisslefem zahynulo i mnoho dalších důstojníků, ubitých v zuřivém šílenství., které zachvátilo zbytek muže poté, kdy Ussmak vystřelil první ránu. S tou střelbou i s následným výbuchem zuřivosti měl mnoho co do činění zázvor. Kdyby byl měl Hisslef tolik rozumu, aby nechal muže shromážděné ve společné místnosti vykřičet své stížnosti na válku, na Tosev 3 a na tuto mizernou základnu zvlášť, byl by pravděpodobně ještě naživu. Ale on ne, věřil se rozzuřený do místnosti a chtěl to za každou cenu zarazit., a teď jeho mrtvola ležela tuhá a studená - A- sibiřské zimě velice tuhá a studená - před kasárnami, čekajíc, až bude dost teplo, aby bylo možno provést kremaci.

„A Hisslef byl legitimní velitel, a vida, co se mu stalo.“ zamumlal Ussmak. „Co se na konec stane mně?“ Neměl za sebou tisíciletí autority, aby jeho rozkaz) byh uposlechnut) takřka instinktivně. Buď musel mít zjevnou pravdu, nebo musel přimět muže na základně, aby ho uposlechli ze strachu, co by se stalo, kdyby tak neučinili.

Jeho ústa se otevřela v trpkém smíchu. „Mohl bych právě tak dobře být Velký Ošklivec, vládnoucí ne—impériu.“ řekl sténám pracovny. Zdejší domorodci museli vládnout za pomoci strachu, neměli žádnou tradici, která by legitimovala jejich autoritu. Nyní s nimi sympatizoval. Pochopil do důsledku, jak to je, a jak těžké to je.

Otevřel zásuvku bývalého Kfisslefova stolu a vytáhl lah- vičku práškového zázvoru. Ta byla jeho, při Císaři (tomu Císaři, proti jehož důstojníkům se vzbouřil, ačkoli se snažil na to nemyslet). Odšrouboval víčko z umělé hmoty, nasypal si prášek na hřbet ruky a lízal ho svým dlouhým, rozeklaným jazykem, dokud prášek nezmizel.

Příjemný pocit se dostavil rychle jako vždycky. Ussmak se zase cítil silný, rychlý, chytrý, neporazitelný. Část jeho mysli si uvědomovala, že tyto pocity, snad s výjimkou zrychlených reflexu, jsou jen iluze. Když vyjžděl s pozemním křižníkem do bóje, nebral si zázvor: Když se cítíte být neporazitelní a přitom nejste, je to nejlepší cesta, jak se dostat do hrobu. Viděl až příliš často, jak se to stalo jiným mužům.

Ale teď - „Teď si vezmu, kolik snesu, protože nechci přemýšlet o tom, co se stane dál.“ řekl. Kdyby chtěl admirál zničit základnu ze vzduchu, Ussmak a jeho druhové neměli žádné protiletadlové rakety, aby tomu mohli zabránit. Nemohl se ani vzdát, tu cestu si sám uzavřel, když zastřelil Hisslefa, stejně jako to učinili jeho dráhové, když zabili ostatní důstojníky.

Ani zde však nemohl zůstat do nekonečna. Na základně zanedlouho dojdou jak zásoby potravin, tak zásoby vodíku pro pohon vozidel - a na topení. Teď už žádné zásoby neprijdou. Nelámá si s takovými věcmi hlavu, když pozvedl zbraň proti Hisslefovi. Chtěl, jen, aby Hisslef zavřel hubu.

„To bylo vinou zázvoru,“ řekl nařikavě - i když mu mozek bzučel zázvorem i v okamžiku, kdy si na něj stěžovat. „Udělal mě tak krátkozrakým jako Velkého Ošklivce.“

Hrozil, že vydá základnu a všeclino v ní Velkým Ošklivcům v SSSR. Kdyby na to došlo, nevěděl ani, zdali by se sám dokázal přinutit udělat to. Rusové mu naslibovali hory doly, ale co z toho dodrží, až ho budou mít v drápech? Bojoval proti Velkým Ošklivcům příliš dlouho, než aby jim mohl s dobrým pocitem důvěřovat.

Ovšem, kdyby základnu Rusum nevydal, bylo pravděpodobné, že si ji vezmou sami. Zima jim vadila mnohem méně než příslušníkům Rasy. I před vzpourou rněli neustálý strach ze sovětských nájezdníku. Teď to bylo ještě horší.

„Nikdo teď nechce dělat nic nepříjemného.“ zasyčel Ussmak. Chodit ven na stráž nebylo vůbec příjemné, a tak to taky nikdo nedělal, ale když to muži nebudou dělat, přijdou nakonec všichni o život. Ale zdálo se, že spouště z nich to bylo jedno. Hisslef by je byl dostal ven, ale on se těšil legitimní autoritě. Ussmak ne, a pociťoval ten nedostatek.

Zapnul rádio, které stálo na stole, a zvolna ladil stanici za stanici. Některé z nich patřily Rase, ostatní, rušené statickými poruchami přinášely nesrozumitelná slova Velkých Ošklivců. Nechtěl vlastně poslouchat žádnou skupinu - cítil se zoufale izolovaný od obou.

Pak, ke svému překvapení zjistil, že na jedné z tosevanských stanic nejenže hlasatel hovořil jeho řečí, ale že to musel být muž Rasy, žádný Tosevan jí nedokázal mluvit bez směšného nebo nepříjemného přízvuku. Tento muž byl však nejen jeho krajan, ale - podle toho, jak mluvil - i muž významného postavení.

„— říkám vám znovu, tato válka je vedena idioty se zdobnou tělní kresbou. Nepředvídali žádnou z obtíží, s nimiž se Rasa střetne při pokusu dobýt Tosev 3, a když na tyto potíže narazili, co s nimi udělali? Nic moc, při Císaři! Ani Atvar, ani jeho klika kloaku lízajících hlupáků. Jen se slepě tlačí kupředu, jako by Velcí Ošklivci byli mečem mávající divoši, jak jsme předpokládali, když jsme vyrazili z Domova. A kolik dobrých, statečných a poslušných mužů zemřelo kvůli jejich pitomosti? Přemýšlejte o tom vy, kteří jste ještě na živu.“

„Pravda!“ zvolal Ussmak. Ať byl tem muž kdokoli, věděl o čem mluví. Měl také široký rozhled. Ussmak slyšel mluvit

zajatce v rádiu již předtím. Většina z nich však jen pateticky opakovala fráze, které jim Velcí Ošklivci přikázali říct. To byla špatná, nepřesvědčivá propaganda. Ale tento chlapík působil dojmem, že si svůj materiál připravuje sám, a že má potěšení z každé urážky, uštědřené admirálovi.

Ussmak si přál, aby byl zachytil začátek relace, kde by se dověděl jméno a hodnost mluvčího. Ten pokračoval: „Tu i tam na Tosevu 3 dospívají muži k závěru, že pokračování v tomto pošetilém, špinavém konfliktu je velká chyba. Mnozí odhodili své zbraně a vzdali se tosevanským impériím a ne—impériím, ovládajícím oblasti, kam byli vysláni. Většina tosevanských impérií a ne—impérií zachází se zajatci dobře. Já, Straha, kapitán lodi 206. Císař Yower, to mohu osobně potvrdit. Atvar, hlupák se shnilým mozkiem, mě chtěl zničit za to, že jsem se odvážil oponovat jeho nesmyslné politice, ale já jsem uprchl do Spojených států a nikdy jsem toho nelitoval — ani na okamžik.“

Straha! Ussmak se užasle zahleděl na přijímač. Straha byl třetí nejvýše postavený muž dobytelské flotily. Ussmak věděl, že uprchl k Velkým Ošklivcům, ale nevěděl mnoho o tom, proč to udělal: nezachytil žádné z kapitánových dřívějších vysílání. Uchopil kus papíru a roztrhal ho na proužky. Straha řekl pravdu a místo toho, aby byl odměněn, jak náleželo, trpěl za to.

Uprchlý kapitán pokračoval dál: „Ani kapitulace Toseva- nům není vaše jediná možnost. Slyšel jsem zprávu o statečných mužích na Sibíři, kteří - unaveni konečně nesmyslnými rozkazy provádět nemožnosti - povstali za svobodu proti svým špatným velitelům, a kteří nyní vládnou své základně nezávisle na bláznivých plánech vymyšlených muži, kteří se vznášejí v pohodlí vysoko nad Tosevem 3 a myslí si, že jsou proto chytřejší. Vy, kteří slyšíte můj hlas, ignorujte rozkazy, jejichž nesmyslnost můžete rozeznat jedním očním výčnčkem a ještě s ochrannou membránou staženou přes oko. Protestujte u svých důstojníků. A když všechno toto selže, napodobte statečné Sibířany a získejte pro sebe svobodu. Já, Straha, jsem domluvil.“

Kapitánův Was se ztratil v šumění statických výbojů. Ussmak měl pojednou y ělší pocit síh a života, nez jaký mu mohl poskytnout zázvor. Jakkoli příjemné bylo zázvorové opojení, věděl, že je umělé. Ale to, co řekl Straha, bylo skutečné, každé jeho slovo. S muži na povrchu Tosevu 3 se zacházelo podle, byli obětováni ze špatných důvodů - vlastně zcela bezdůvodně, pokud mohl Ussmak říci.

Straha mu také řekl něco, co Ussmak moc potřeboval vědět. Když hovořil s muži na oběžné dráze, vyhrožoval jim, že pokud Rasa nesplní jeho požadavky nebo na něho zaútočí, vydá základnu Velkým Ošklivcům. Váhal však Mo hrozby uskutečnil, protože nevěděl, jak budou Sověti zacházet s muži, které zajmou. Ale Straha ho upokojil. Nevěděl toho mnoho o tosevanské geografii, ale věděl, že SSSR a Spojené státy jsou dvě největší a nejsilnější ne—impéria na Toseui 3.

Jestli Spojené státy zacházely se zajatými muži dobře, pak bude bezpochyby SSSR dělat totéž. Ussmak spokojeně zasyčel: „Teď proti vám máme novou zbraň,“ řekl a otočil oba oční výčnčky vzhůru, tam kde po oběžné dráze kroužil' hvězdné lodě Rasy.

Jeho ústa se otevřela. Ti muži tam nahoře určitě moc o Velkých Ošklivcích nevěděli.

Sam Yeager pohlédl na raketový motor, pracně sestavený ze součástek, vyrobených vtováníčkách po celém Arkansasu a jižním Missouri. Vypadal - nu, hrubě bylo nejzdvořilejší slovo, které mu přišlo na mysl. Vzdychl: „Když vidíte, jak to dovedou dělat Ještěři, lidské výrobky' v porovnání s tím nevypadají valně. Bez urážky, pane.“ dodal spěšně.

„To je v pořádku,“ odpověděl Robert Goddard. „Já s vámi souhlasím. Děláme, co můžeme, to je všechno.“ Jeho šedivá, unavená tvář napovídala, že on dělá víc než to: dře se k smrti. Yeager měl o něho obavy.

Obešel motor. Ve srovnání s motorem raketoplánu, kterým přiletěl Straha do exilu, to byla dětská hračka. Sňal čapku a poškrábal se ve vlasech, „Myslíte, že poletí, pane'7“

„Jediný způsob, jak to zjistit, je zažehnout ho a počkat, co se stane.“ odpověděl Goddard. „Když nám bude přát štěstí, vyzkoušíme ho na zemi, než ho obalíme kovovým pláštěm a nahoru připevníme nějakou výbušninu. Problém je v tom, že zkušební běh raketového motoru nemůže být nenápadný, takže pravděpodobně dostaneme vzápětí zdvořilostní návštěva Ještěřů.“

„Je to přesná zmenšenina motoru jejich raketoplánu.“ řekl Yeager. „Vesstil myslí, zeje docela slušná záruka, že bude fungovat.“

„Vesstil ví o létání s raketami víc než kterýkoli člověk.“ řekl

Goddard s unaveným úsměvem. „Stačí se podívat, jak dopravil dolů Strahu. Ale Vesstil nemá potuchy o technologii, alespoň ne o našem způsobu, uřízní to a vyzkoušej, jak to pasuje“. Všechno se změnilo, když, to zmenšíte nebo zvětšíte, a musíte lo vyzkoušet, abyste viděl, co vám z toho vylezlo.“ Kysele se zasmál. „A tohle stejně není zcela přesná zmenšenina, seržante: museli jsme přizpůsobit konstrukci našim výrobním možnostem.“

„Hm, asi ano, pane.“ Yeager ucítil, jak mu rozpaky rudnou uši. Protože měl velnu světlou kůži, obával se, že si Goddard jeho začervenání všimne. „Ani vesnu bych si nedovolil přit se s vámi, pane.“ Goddard měl víc zkušeností s raketami než kdokoli jiný, s výjimkou Ještěra a Němců. Yeager se osmělil dál: „Kdybych nečetl před válkou sci—fi magazíny, pane, nepracoval bych teď tady s vámi.“

„To je vaše přednost.“ odpověděl Goddard. „Kdybyste je byl nečetl, nebyl byste mi k žádnému užitku.“

„Kdybyste zbytečně utratil tolik času jako já, pane, a pak se vám naskytla příležitost, sáhl byste po ní oběma rukama, protože je jisté, že se vám podruhé nenaskytne.“ Yeager se znovu poškrábal na hlavě. Do té doby, než přišli Ještěři, strávil celý svůj dospělý život jako druholigový hráč baseballu. Zlomený kotník před deseti lety znamenal konec všech nadějí na to, že se dostane do první ligy, ale stejně hrál dál. A na nekonečných cestách vlakem nebo autobusem z jednoho městečka do druhého zabíjel čas četbou Astounding a jiných SF magazínů, které objevil na novinových stáncích. Jeho spoluhráči se mu smáli, že čte o příšerách z jiných planet. Ted: -

Ted' Robert Goddard řekl: „Jsem rád, že jste po té příležitosti sáhl, seržante. Pochybuji, že bychom s jiným tlumočnickem dostali z Vesstila tak rychle tolik informací. To není jenom tím, že znáte dobře jeho řeč, vy máte skutečný cit pro to, co se nám snaží vysvětlit.“

„Díky, pane.“ řekl Sam, citě se rázem o deset stop vyšší. „Jakmile se naskytla příležitost mít co do činění s Ještěry kromě střelení na ně, věděl jsem, že to je to, co chci. Jsou - fascinující, jestli i vyle, co tím míním.“

Goddard zavrtěl hlavou. „To, co znají, zkušenosti, které mají - lo je fascinující. Ale oni —“ Sebevědomě se zasmál. „Dobře, že tady Vesstil právě není. Byl by uražen, kdyby věděl, že mi z něho naskakuje husí kůže.“

„Pravděpodobně ne, pane.“ řekl Yeager. „Ještěři se většinou netají s tím, že oni mají husí kůži z nás.“ Na okamžik se odmlčel. „Hmm, když na to přijde, mohlo by ho to urazit, asi tak, jako kdyby člen Ku—Klux—Klanu zjistil, že se nějakí černoši dívají svrchu na bělochy.“

„Takže podle vás nemáme právo si myslet, že Ještěři jsou odporní, tak to myslíte?“

„Správně,“ přikývl Sam. „Ale hadi a podobné věci mi nikdy nevadili, ani když jsem byl malý kluk. A pokud jde o Ještěry, pokaždé, když jsem s někým z nich, určitě se dovím něco nového: nového nejen pro mě! ale něco, co nikdo, žádný člověk, předtím nevěděl. To je kouzelné. Svým způsobem je to dokonce kouzelnější než Jonathan.“ Ted' se zasmál, stejně nervózně, jako předtím Goddard. „Neříkejte Barbaře, že jsem to řekl.“

„Máte mé slovo,“ řekl raketový vědec slavnostně. „Ale chápu, jak to myslíte. Váš syn je něco neznámého pro vás, ale není první dítě na zeměkouli. Objevovat něco skutečně poprvé, to je vzrušující skoro jako droga - jako zázvor, lželi to tak říct“

„Pokud nás neuslyší Ještěři, tak jistě.“ odpověděl Sam. „Oni tuhle látku milují, že?“ Znovu zaváhal, a pak pokračoval: „Pane, jsem velice rád, že jste se rozhodl přesunout proyz zpátky sem do Hot Springs. Dává mi to možnost být se svou rodinou a pomáhat Barbaře. Chci říct, nejsme spolu ještě ani rok, a —“

„Jsem rád, že se vám to hodí, seržante.“ řekl Goddard. „ale to není ten důvod, proč jsme se sem přesunuli z Couche —“

„To já vím, že ne, pane.“ řekl Sam spěšně.

Jako kdyby nic neřekl. Goddard pokračoval: „Hot Springs je město rozumné velikosti a je tady alespoň nějaký lehký průmysl. Není daleko od Little Rocku, kde je průmyslu víc. A máme lady všechny ty Ještěry ve Všeobecné vojenské a námořní nemocnici, odkud si je můžeme vytáhnout, když potřebujeme nějakou expertizu. To je mnohem pohodlnější, než je po jednom vozit do jižního Missouri.“

„Jak jsem řekl, podle mě je to vynikající.“ řekl mu Yeager. „A přesunuli jsme sem spoustu dílu ještěřího raketoplánu, takže ho můžeme lépe prostudovat.“

„Z toho mám obavy.“ řekl Goddard. „Ještěři vědí, kam Vesstil Stranu dopravil. Měli jsme štěstí, že se nám podařilo raketoplán tak rychle ukrýt a rozebrat, protože se ho pokusili zničit. Snadno by sem mohli poslat vzdušný výsadek, aby tu práci dokončil, a měli bychom zatraceně plné ruce práce, abychom jim to zarazili.“

„Ted' už nestrkají své čumáky do všeho, jak to dělali, když se poprvé vylodili,“ řekl Sam. „Počítám, že je to proto, že jsme jim párkrát dali do zubů, když se o to pokoušeli.“

„To je také dobře, protože jinak bychom tuhle válku už dávno prohráli, obávám se.“ Goddard vstal a protáhl se, ačkoli výraz jeho tváře nenasevřel tomu, že se cítí dobře. „Další důvod pro přesun do Hot Springs jsou prameny. Jdu do svého pokoje dát si horkou lázeň. Zvykl jsem si být bez takových věcí a skoro jsem zapomněl, jak jsou báječné.“

„Ano, pane,“ řekl Sam nadšeně. „Pokoj ve čtvrtém patře nemocnice, který sdílel s Barbarou - a nyní i Jonathanem - neměl své vlastní potrubí, koupelna byla až na konci chodby. Ale to mu vůbec nevadilo. Goddard byl VIP, zatímco on byl jen obyčejný voják, který dělá co může pro válečné úsilí. Kromě toho veškeré instalace na farmě v Nebrasce, kde vyrostl, sestávaly ze studny a suchého záchodu za domem. Nepovažoval tekoucí vodu, zvláště teplou, za samozřejmou věc.“

Šplhat nahoru do svého pokoje bylo mnohem pohodlnější v zimě než v létě, kdy člověk nepotřeboval horké prameny k tomu, aby se zapotil a zahřál. Když už kráčet chodbou k pokoji číslo 429, uslyšel Jonathana, jak dělá kravál. Vzdychl a přidal do kroku. Barbara bude otrávená. Stejně jako ještěři zajatci, kteří také bydleli v jeho patře.

Když otevřel dveře, vrhla na něj Barbara pohled, který se změnil z uštvání v úlevu, když uviděla, kdo vstupuje. Podala mu dítě. „Zkusíš ho podržet, prosím tě?“ řekla. „Ať dělání co dělám, nechce se utiřit.“

„Okay, miláčku,“ řekl. „Podíváme se, jestli nám nezůstal A' bříšku nějaký' vzduch.“ Položil si Jonathana přes rameno a začal ho plácát po zadečku. Dělal to dost silně, až to znělo, jako by hrál na buben. Barbara, která měla jemnější způsoby, se na něj zamračila jako obvykle, jenže on - na rozdíl od ní — míval výsledky. Jako ted' — Jonathan vydal skoro barytonové řihnutí a ublinkl slušnou porci napolo stráveného mléka. Zamrkal a rázem vypadal mnohem Spokojeně! „Oh, výborně!“ zvolala Barbara, když se ozvalo řihnutí: Očistila Samovu blůzu plenkou. „Tak jo. Většinu jsem z toho dostala, ale obávám se, že budeš nějaký čas cítit zkyšaným, mlékem.“

„Proto se své obavy.“ řekl Yeager. Zápach zkyšaného mléka mu nevalil. Jejich pokoj jim byl cítit po většinu času spolu s výparů plenek v kbelíku, i když byl uzavřený - to mu připomínalo chlív na farmě jeho rodičů, ačkoli to nikdy Barbaře neřekl. Zvedl synka v natažených rukou. „Tak jo, chlapče. Schovával's to tam, kde to maminka nemohla najít, co?!”

Barbara se natáhla po dítěti. „Vezmu si ho zpátky, jestli chceš.“

„To je okay.“ řekl Sam. „Nedostanu se k chování tak často, a ty vypadáš, že by sis potřebovala trochu vydechnout.“

„No, když o tom ted' mluvíš, vlastně ano.“ Barbara se zabořila do jediného křesla, které v pokoji měli. Nebyla to ta živá dívka, jakou Sam znal: led' yypadala většinou stíhaně. Když někdo nevypadá většinou strhané, když se stará o malíček dítě, buď s ním není něco v pořádku, nebo má sluhy, kteří vypadají strhané místo něho. Pod očima měla tmavé kruhy a její plavé vlasy, o několik odstínů tmavší než Samovy, nyní zplihle visely, jako by i ony byly unavené. Vzdychla. „Co bych ted' dala za cigaretu a zvláště za šálek kávy.“

„Panebože - káva.“ řekl Sam toužebně. „Nejhorší břecha, kterou jsem kdy pil v nejzavšivenější díře, v které jsem kdy byl - a byl jsem v1 mnoha... Ježíši, zrovna leď by mi bodla.“

„Kdybychom vůbec sehnali nějakou kávu, rněli bychom ji spravedlivě rozdělit mezi vojáky na frontě a rodiče dětí mladších než jeden rok. Nikdo jiný ji asi tak zoufale nepotřebuje,“ řekla Barbara. Ačkoli byla vyčerpaná, stále mímila sgramatickou dokonalostí, kterou Sam obdivoval: před válkou vystudovala v Berkeley středověkou anglickou literaturu. Ta angličtina, kterou slýchal na baseballových hřištích, se s ní nemohla rovnat.

Jonathan se zavrtil a začal plakat. Ten pláč teď vypadal trochu jinak, ostatně chtěl dát najevo, že teď má na mysli jiné věci. Sam to poznal. „Má Mad, miláčku.“

„Správně by teď neměl dostat nic.“ řekla Barbara. „Ale víš co? Já se na to vykašlu. Nevydržím poslouchat ten nárek až do té doby, kdy bych ho správně měla nakrmit Když mu to pomůže, aby dal na chvíli pokoj, má to mít.“ Rozepnula si halenku a obnažila prs. „No tak, podej mi ho.“

Yeager jí chlapce podiu. Ústa dítěte nalezla její bradavku a začala chtivě sát. Yeager slyšel, jak polyká mléko. Nejdřív mu to připadalo směšné, sdílet Barbařin prs se s^ým synem Ale v současné době bylo vyloučeno krmit dítě z láhve - prostě se to nedalo zařídit. A poté, co si dítě zvyklo na kojení, stejně by nebylo rozumné učit je něco jiného.

„Myslím, že usnul,“ řekla Barbara. Hlasatel v rádiu, který ohlásil nálet bombardérů Jimmyho Doolittla na Tokio, by nemohl promluvit vítěznejším tónem. „Ale bude chtít zase pít. Pomůžeš mi z té halenky, Same? Nemůžu to udělat sama, když ho chovám.“

„Jasná zpráva.“ Přistoupil k ní a pomohl jí přetáhnout halenku přes hlavu.

„Měl by raději usnout.“ řekla Barbara. „Takhleje mi zima.“

„Zdá se, že usíná.“ odpověděl Sam. Přehodil jí přes rameno froté ručník, ani ne tak proto, aby ji zahřál, jako spíš proto, aby ji dítě nepoplivalo.

Pohlédla na něj potutelně jedním okem: „A co když usne?“ zeptala se.

Pochopil, co má na mysli. „No, možná bychom ho měli napodobit.“ řekl s úsměvem, a pak už něco vážněji pokračoval: „Říci se učim od lidí okolo mě, i od Ještěřů, když na to přijde. Je (o lak divné, že jsem se něco naučil i o tobě?“

„Oh, lak to je svým způsobem zázrak.“ řekla Barbara. „Zdá se mi, že většina lidí se nerada učí něčemu novému. Jsem moc ráda, že nejsi jako oni.“ Pohlédla dolů na Jonathana. „Jo, už usnul. Dobře.“

Zanedlouho její bradavka vyklouzla z úst dítěte. Pochovala je a poplácala po zadečku. Dítě si odkrklo. Chvíli je chovala na rukou, a pak je položila do dřevěné kolébky, zabírající velkou část jejich stísněné místnosti. Chvíli dítě pozorovala, pak se napřímila a šálila po svých šatech.

Než se jí to podařilo. Sam k ní ze zadu přistoupil a vzal do rukou její prsa. Ohlédla se a přes rameno se na něho usmála, ale nebyl to vyzývavý úsměv, i když se spolu znovu milovali už před pár týdny.

„Vadilo by ti moc, kdybych si teď prostě jenom na chvilku lehla? Myslím sama. To neznamená, že bych tě neměla rádi, Same —jenom jsem strašně unavená.“

„Jasně, já li rozumím.“ řekl a pustil ji. V dlaních ještě cítil její měkký, teplý dotek.

Barbara se rychle oblékla. „Děkuji ti,“ řekla. „Vím, že to pro tebe nebylo lehké.“

„To je fuk.“ řekl. „Oženit se uprostřed války, to je —“ Mával rukou. „Na druhé straně, kdyby nebylo války, nikdy bychom se nesetkali. Jak se to říká o mracích a stříbře.“

Barbara ho objala. „Jsem moc ráda, že mám tebe, a dítě, a všechno.“ Pak se opravila: „Vlastně skoro všechno, kdybych se mohla víc vyspat.“

Muž se sluchátky na hlavě u rádiového aparátu pohlédl na Vjačeslava Molotova: „Soudruhu ministře zahraničí, dostali jsme zprávy, že Ještěři na základně východně od Tomska projevují zájem se nám vzdát.“ Když Molotov neodpověděl, technik dodal: „Vzpomínáte si, soudruhu, to jsou ti, kteří se vzbouřili proti svým nadřizeným“

„Milý soudruhu, jsem si vědom všeho a není třeba mi lo připomínat.“ řekl Molotov hlasem studenějším než moskevská zima. Radiooperátor jen polkl a sklonil hlavu, aby dal najevo, že porozuměl. Ministr zahraničí se zeptal: „Uvedli tentokrát nějaké přesné podmínky?“

„Da, soudruhu ministře zahraničí.“ Muž u přístroje sklonil hlavu ke svým záznamům. „Chtějí zaručit nejen dobré a bezpečné přijetí, ale i dobré zacházení potom, co k nám přejdou.“

„To jim můžeme poskytnout,“ řekl Molotov bez váhání. „Myslím, že dokonce i místní vojenský velitel by měl mít tolik rozumu, aby na to přistoupil.“ Místní vojensky- velitel měl ovšem i tolik rozumu, aby věděl, že taková dohoda bude ignorována v okamžiku, kdy se stane nepohodlnou.

Na druhé straně byla pravda, že místní vojenští velitelé neprojevovali žádnou zvláštní iniciativu s výjimkou hlášení do Moskvy.

Radiooperátor vyslal do éteru zdánlivě nesmyslnou skupinu signálů. Molotov doufal, že budou nesmyslné i pro Ještěry, třebaže jiným způsobem. „Co ještě požadují vzbouřenci?“ zeptal se.

„Záruku, že za žádných podmínek nebudou vydáni zpět Ještěřům, ani kdyby bylo uzavřeno příměří mezi imperialistickými agresory, z jejichž tábora uprchli, a mírumilovnými dělníky a rolníky Sovětského svazu.“

„I s tím můžeme souhlasit.“ řekl Molotov. To byl jen další slib, který mohl být podle potřeby porosen, ačkoli Molotov momentálně takovou potřebu neviděl. Až nastane mír mezi SSSR a Ještěř., budou vzbouřenci dávno zapomenuti. „Co ještě chtějí?“

„Žádají, abychom jim slíbili, že jim budeme dodávat neomezené množství zázvoru, soudruhu ministře zahraničí,“ odpověděl technik, když opel nahlédl do svých poznámek.

Jako obvykle se na Molotovově bledé, hrubé tváři neobjevilo nic z toho, co si myslel. Svým způsobem byli Ještěři stejně degenerovaní jako kapitalisté a fašisté, oproti nimž si dělníci a rolníci Sovětského svazu vypracovali nové normy

chování. Ale navzdory své vysoké technologii byli v sociálním ohledu Ještěři ještě daleko primitivnější než kapitalistické společnosti. Byli baštou starověkého ekonomického systému: byli lo otrokáři, usilující učinit z lidí své otroky - tak to vyplývalo z dialektiky. A ovšem, vládnoucí třída ve starém Římě byla také degenerovaná. A prostřednictvím této své degenerace mohou být vykořisťovatelé vykořisťováni. Tento ústupek můžeme samozřejmě udělat. „řekl Molotov. „Jestli se chtějí otravovat drogami, s radostí jim k tomu poskytneme prostředky.“ Počkal, až éterem proběhne další řada kódů, pak se zeptal: „Co ještě?“

„Trvají na tom, že budou cestou ze základny sami řídit své tanky, že si ponechají své osobní zbraně a že jejich skupina zůstane pohromadě.“ odpovídal technik.

„Tohle musím uvážit,“ řekl Molotov. Po několika minutách rozhodl: „Mohou řídit své tanky cestou ze své základny, ale nesmějí v nich přijet na naši základnu. Místní velitel jim musí vysvětlit že důvěra mezi oběma stranami nebyla ještě plně nastolena. Ať jim řekne, že budou rozděleni do několika menších skupin, kvůli usnadnění výsledků. Může jim sdělit, že pokud budou takto rozděleni, mohou si ponechat své osobní zbraně, jinak ne.“

„Dovolte, abych si to pro jistotu zopakoval, než to odvysílám, soudruhu ministře zahraničí.“ řekl technik a zopakoval Molotovova prohlášení. Když ministr zahraničí přikývl, odvysílal zprávu.

„Ještě něco?“ zeptal se Molotov. Technik zavrtěl hlavou. Molotov vstal a vyšel z místnosti, skryté v hlubinách Kremlo. Strážný přede dveřmi zasalutoval. Molotov ho ignoroval, stejně jako se neobtěžoval rozloučit se s radistou. Neměl y poy aze dělat cokoli zbytečného.

Z jeho tváře nemohl nikdo vyčíst, jestli vzbouření Ještěři souhlasili s kapitulací nebo místo toho požadovali, aby byl okamžitě likvidován. Ale uvnitř Hlupáci, pomyslel si. Jsou to hlupáci. Bez ohledu na svou vysokou techniku byli Ještěři stále tak naivní, že ve srovnání s nimi působili i Američané světaznale. Všiml si toho už předtím, dokonce i u jejich vůdců. Neměli tušení, jak hrát politické hry, které lidští diplomaté považovali za samozřejmé. Mysleli si, že takový talent nebudou potřebovat, protože jejich dobytí

Země bude rychlé a snadné. Když k tomu nedošlo, byli vyvedeni z rovnováhy.

Vojáci se stavěli do pozoru, když kráčet chodbami Kremlo. Civilní úředníci tlumili své rozhovory a uctivě se mu klaněli. Nevěnoval tomu pozornost. Sotva si jich všiml. Kdyby ho však opomněli pozdravit, zpražil by je ostrou poznámkou. Někdo mu položil na stůl hraničku dokumentu, zatímco byl dole, aby pokračoval v jednání se vzbouřenými Ještěři. Skládal do tohoto jednání velké naděje. Sovětský svaz měl už mnoho ještěřích válečných zajatců a naučil se od nich mnoho užitečných věcí. Jakmile se Ještěři jednou vzdali, považovali napříště namísto svých velitelů za své nadřízené lidi.

Ale získat celou základnu plnou zařízení, které vyrobili cizí agresori z hvězd! Pokud se sovětská rozvědka nemýlila, byl by to úspěch, jaký se nepodařil Němcům ani Američanům. Britové měli mnoho ještěřích výzbroje, ale imperialistická stvoření ji před svým ústupem z Anglie co nejvíce znehodnotila.

První dopis na hromádce byl od Výboru společenských činností kolchozu číslo 118, jak alespoň tvrdila zpáteční adresa. Ovšem kolchoz nedaleko od Moskvy byl tím místem, kde Igor Kurčatov se svým týmem pracoval na výrobě bomby z výbušného kovu. Jednu už vyrobili, z kovu ukořistěného Ještěřům. Vyrobit svůj vlastní kov se ukázalo těžším oříškem.

I nyní Kurčatov psal: „Poslední experiment, soudruhu ministře zahraničí, neproběhl tak úspěšně, jak jsme doufali.“ Molotov nepotřeboval uši k tomu, aby si mezi řádky přečetl, že experiment zkrachoval. Kurčatov pokračoval: „Určité technické aspekty nám stále činí potíže. Snad by byla užitečná rada zvenčí.“

Molotov tiše zavrčel. Když Kurčatov žádá o radu zvenčí, nemyslí tím pomoc od ostatních sovětských fyziků. Každý známější fyzik v SSSR už v jeho týmu pracoval. Molotov položil na špalek vlastní krk, když to Stalinovi připomněl, otřásl se při pomýšlení jaké riziko tehdy postoupil pro rodinu. Ne. Kurčatov chtěl zahraniční expertizu.

Ponižující, pomyslel si Molotov. Sovětský svaz by neměl být tak pozadu. Němce Molotov o pomoc nikdy nepožádá. I kdyby ji poskytli, nedůvěřoval by tomu, co poskytují. I Stalin byl nesmírně potěšen tím, že Ještěři v Polsku oddělili SSSR od Hitlerových šílenců, a v tom Molotov se svým vůdcem plně souhlasil.

Američany? Molotov si pohladil knír. Snad. Vyráběli své vlastní bomby z výbušného kovu, stejně jako nacisté. A kdyby se jim nabídl něco z kořisti ze základny Ještěřů nedaleko Tomska...

Vytáhl tužku a list papíru a začal psát dopis.

„Ježíši Kriste, chlapi, vidíte to?“ zvolal Mutt Daniels, když sedl svou četou rozvalinami toho, co kdysi bývalo severní stranou Chicaga. „A lo všechno udělala jediná bomba.“

„To se snad ani nezdá možný, co, poručíku?“ přisvědčil seržant Herman Muldoon. Chlapci, které vedli, neřikali nic. Jen se rozhlíželi kolem s vyvalenými očima a otevřenými ústy.

„Chodil jsem po těchto zelených božích pastvinách skoro šedesát let,“ řekl Mutt a jeho mississipská protahovaná výslovnost tekla pomalu jako melasa v této mizerné severní zimě. „Za tu dobu jsem viděl řadu věcí. Bojoval jsem ve dvou válkách a projel jsem celé Stát. Ale nikdy jsem neviděl něco takového.“

„To je fakt.“ řekl Muldoon. Byl přibližně v Danielsově věku. Ostatní muži v jejich potřhané rojnici neměli takové životní zkušenosti, ale ani oni nikdy neviděli nic podobného. Nikdo neviděl nic takového, dokud nepřišli Ještěři.

Než přišli, dělal Daniels manažera druholigového týmu Decatur Commodores. Jeden z jeho hráčů rád četl šestákové magazíny o raketových lodích a tvorech z cizích planet (napadlo ho, jestli je Sam Yeager ještě naživu). Mutt si na ty příběhy vzpomněl právě nyní, protože North Side mu připomínala měsíční pohoří.

Když to řekl nahlas. Herman Muldoon přikývl. Byl vysoký a ramenatý s podlouhlou tvrdou irskou tváří a - v této chvíli - bradou pokrytou šedivějícím strništěm. „Slyšel sem vykládat to samý v devatenáctém roce o Francii, a myslím, že (o sedělo.“

„Jo.“ řekl Daniels. Take viděl Francii. „Ve Francii bylo zatraceně víc kráterů. Žabožrouti. Angláni a bosové tam tenkrát museli vystřílet snad všechny granáty, co jich na celém světě bylo. Ale tohle tady, to je jenom jeden kráter.“

Dalo se poznat, kde bomba explodovala: všechny trosky se nakláněly směrem od epicentra. Místo výbuchu leželo v průsečíku směrů, v nichž ležely povalené zdi a stromy.

Ale existovaly i jiné způsoby, jak poznat, kde se nachází epicentrum. Jeho okolí bylo totiž pokryto hlínou, která se horkem spekla do podoby jakési sklovité hmoty.

Byla kluzká jako sklo, zvlášť když na ni napadal sníh. Jednomu z Muttových mužů po tom uklouzla noha a dopadl tvrdě na zadek. „Auu!“ řekl. „Do prdele!“ Zatímco se mu kamarádi smáli, pokusil se vstát - a málem upadl znovu.

„Jestli chcete dělat takový týtr. Kurkovvski, vezněte si na to oblek šaška a ne uniformu.“ řekl Mutt.

„Promiňte pane.“ řekl Kurkovvski zraněným tónem, který neměl nic společného s jeho naraženým zadkem. „Nedělám to schválně.“

„Jo, já vím, ale děláte to,“ uzavřel Mutt. Všiml si velké hromady cihel a oceli po levé straně. Přechkala výbuch celkem dobře a zaštitila před jeho účinky některé obytné domy za sebou, takže nebyly tak poškozené. Ale pohled na ostatní zničené budovy v okolí nebyl příčinou toho, že mu naskočila husí kůže za krkem. „Není to Wrigley Field.“

zašeptal. „Musí to být ono.“

Nikdy nehrál na Wrigley Field - Cubs sídlili tenkrát ještě venku na starém West Side Grounds, když hrál před první světovou válkou chytáče za Cardinals. Ale pohled na zničené baseballové hřiště mu připomněl realitu této války s razancí kopance do zubů. Někdy to dokážou velké věci, někdy malé, pamatoval si pěšáka, který se zlomil a rozplakal jako dítě, když našel ve Francii dětskou panenku s utrženou hlavičkou.

Muldoonovy oči také na okamžik ulpěly na troskách Wrigley Fieldu. „To bude trvat sakra dlouho, než Cubs vyhraju další pohár.“ řekl jako epitaf nad zničeným hřištěm - a městem.

Jižně od Wrigley Fieldu zasalutoval Danielsovi velký čilapík s pásky seržanta na rukávě. „Pojďte se mnou, poručíku.“ řekl. „Mám zavést vaši četú do jejího postavení.“

„No dobře, dejte se do toho.“ řekl Mutt. Většina z jeho mužů neměla dost zkušeností ani na to, aby si vytřeli zadek. Spousta jich proto také zahynula. Někdy však člověku nepomohly ani všechny zkušenosti světa. Mutt měl na zadnici jizvu po ještěřích kulce - rána šla naštěstí do masa a vylinula se kyčelní kosti. Ale kdyby kulka šla o dvě, tři stopy výš, zasáhla by ho rovnou do spánku.

Seržant je vyvedl ze oblasti zasažené výbuchem a pak zamířil přes Near North Side k Chicago River. Vysoké budovy před nimi byly prázdné a rozbité, tak lhostejné k tomu, co se dělo okolo jako kostry dinosaura - samozřejmě až na to, že se v nich skrývali ještěři ostřelovači. „Měli bychom je zatlačit o kus dál,“ řekl seržant a znechuceně si odplivl. „Ale jak to sakra udělat?“

„To není tak jednoduché“ souhlasil Daniels chmurně. Rozhlédl se kolem. Velká bomba nezničila tuto část Chicaga. Ale množství malých bomb a granátů zde také odvedlo ničivou práci, stejně jako oheň a kulky. Zříceniny poskytovaly ideální úkryt každému, kdo se v nich rozhodl bránit. „Tohle je zatraceně mizerná čtvrť pro pouliční boje.“

„Tohle je vubec zatraceně mizerná čtvrť, pane,“ řekl seržant. „Žili tady samí dagové, dokud nepřišli Ještěři a nevyhnali je. Aspoň jednou udělali něco užitečného, jestli teda chcete slyšet můj názor.“

„Nechte si ty kecy.“ řekl mu Daniels. Měl ve svém družstvu dva dagy. Kdyby se seržant otočil k Giordanou a Pinellimu zády, určitě by ho to stálo život.

Nyní vrhl na Muttu zvláštní pohled, jako kdyby se divil, proč s nim nesouhlasí: starý, červenolící chlapík, který mluvil jako Jižan - to přece nemohl být dago, tak proč se sakra stavěl na jejich stranu? Ale Mutt byl poručík, takže seržant sklapl a nepromluvil, dokud nedovedl četú na místo určení. „Tolile tady je Oak a Cleveland, pane. Říkají tomu, „Mrtvý konec“, protože da - Taliáni rněli za prohibice ve zvyku vraždit se tady navzájem. Jaksi se nenašel nikdy žádný svědek. Legrační, že?“ Zasalutoval a odešel.

Velitel čtyř, kterou Danielsovi muži vystřídali, byl hubený blondák jménem Rasmussen. Ukázal k jihu. „Pozice Ještěřů jsou asi čtyři sta yardů odtud tímto směrem. Posledních pár dnů byli celkem zticha.“

„Okay.“ Daniels zvedl k očím triedr a prohlédl si předpolí. Zpozoroval pár Ještěřů. Na této frontě musel být opravdu klid, protože jinak by se neukazovali.

„Jsou to ošklivé malé potvory,“ řekl Rasmussen. „Maléje to správné slovo. Jak mohou tak malé věci nadělat tolik potíží?“

„Dokážou to, to je fakt,“ odpověděl Mutt. „Ale co mi není jasné, teď když jsou zde, je to, jak se jich všech zbavíme? Dojde k tomu, že tu zůstanou, jinak to nevidím.“

„Musíme je všechny pobít,“ řekl Rasmussen.

„Mnoho štěstí!“ řekl Mutt. „Spíš pobijí oni nás. Mnohem spíš. Kdybyste se zeptal mě - ne, že byste to udělal - řekl bych, že musíme najít nějaký jiný řešení.“ Poškrábal se po strništi na bradě. „Jediný problém je, že nemám potuch“, co by to mělo být. Doufám, že někdo jiný to třeba ví. A jestli ne, měli bychom zatraceně rychle na něco přijít, nebo budeme v háji.“

„Jak jste řekl, neptal jsem se vás,“ řekl mu Rasmussen.

KAPITOLA 2

Vysoko nad Doverem přeletěl s hřměním tryskový letoun. David Goldfarb nedokázal podle sluchu rozeznat, jestli to byl ještěřící letoun nebo britský Meteor. A hustá vrstva šedivých mraků ukrývala letoun před zrakem ze země.

„To je jeden z našich.“ prohlásil kapitán Basil Roundbush.

„Když to říkáte.“ odpověděl Goldfarb a dodal s malým zpožděním: „Pane.“

„Říkám to,“ řekl Roundbush. Byl to vysoký, hezký, plavovlasý muž s divokým knírem a hrudí, dekorovanou stužkami vyznamenání z bitvy o Anglii a z bojů proti invazi Ještěřů. Pokud by to bylo na Goldfarbovi, každý pilot by si zasloužil medaili už jen za to, že přežil útok Ještěřů. I Meteory byly snadným soustem pro stroje, na nichž létali Ještěři.

Jenomže aby všechno bylo ještě horší. Roundbush nebyl pouze primitivní bojový stroj bez kousku mozku. Pomáhal Fredu Hipplovi při zdokonalení motoru, který dnes poháněl stíhačky Meteor, byl chytrý a líbil se ženám. Jedno ke druhému, vzbuzoval v Goldfarbovi komplex méněcennosti.

Snažil se ho skrýt jak nejlépe mohl. Protože Roundbush, v rámci možností, byl docela dobrý chlap. „Já jsem jen pitomý operátor radaru, pane,“ řekl Goldfarb s falešnou skromností. „Takovým věcem nerozumím, to určitě ne.“

„Melete nesmysly, to děláte.“ řekl Roundbush s pohrdavým odříkáním.

Goldfarb si povzdechl. Pilot měl tu správnou výslovnost, zařazující ho automaticky k vyšší třídě. Jeho vlastní přízvučnické nářečí ho navzdory studiím a snaze ho vylepšit, stále prozrazoval jeho původ z východního Londýna pokaždé, když otevřel ústa. Pilot napráhl ruku. „Před námi je oáza. Vpřed!“

Zrychlili krok. Podnik U bílého koně ležel nedaleko od Dover Castle v severní části města. Dalo se sem celkem snadno dojít procházkou od Dover College, kde oba pracovali na vyhodnocování ukořistěné ještěřské výzbroje a jejím případném využití pro potřeby RAF a britské armády. Byla to vlastně nejlepší hospoda v Doveru, nejen kvůli pivu, ale i kvůli svým číšnicím.

Proto nebylo žádným překvapením, že zde bylo nabito. Uniformy všech druhů - RAF, armády, námořní pěchoty a Královského námořnictva — se tlačily společně s civilním tvídem a flanelem. Oheň ve velkém krbu ohříval celou místnost, jako by to bylo ve čtrnáctém století. Goldfarb spokojeně vydechl. Laboratoře na Dover College byly moderní, čisté - a bylo v nich zatraceně zima.

Jako v ragbyové skrumáži se on a Roundbush prodrali pomocí loktů kbaru. Roundbush zvedl niku, když se přiblížili k zaslíbenému území. „Dvě penty hořkého, miláčku,“ zavolal na pěknou zrzku za dlouhým pultem.

„Pro tebe všechno, zlato,“ řekla Sylvia a pohodila hlavou. Všichni muži, kteří ji zaslechli, zavylí jako vlci. Goldfarb se k nim připojil, ale jenom aby se neřeklo. Před nějakým časem byli on a Sylvia milenci. Samozřejmě, nebyl do ní zblázněný, konečně nebyl ani jediný, kterého v té době měla: byla svým způsobem čestná a nepokoušela se mu všet bulík) na nos. Ale pohled na ni ho i teď stále bodal - přinejmenším proto, že stále toužil po sladkém teple jejího těla.

Sylvia nacvičeným pohybem poslala napěněné sklenice po pultu směrem k nim. Roundbush hodil na pult stříbrnou půllibru. Sylvia ji hbitě chytila. Když mu začala odpočítávat drobné nazpět, zavrtěl hlavou. Věnovala mu široký, slibující úsměv - i ona to hrála poctivě.

Goldfarb pozvedl džbánec. „Na plukovníka Hippla!“ řekl. On i Roundbush se napili. Kdyby nebylo Freda Hippla. RAF by muselo bojovat s Ještěři na Hurricanech a Spitfirech místo na I rýskových stíhačkách. Jenže Hippie byl nevěstný od útoku.

Ještěři na výzkumnou základnu v Bruntingthorpu. Proto byl ten přípitek spíš připitkem za mrtvého.

Roundbush pohlédl s respektem na tmavě zlaté pivo. „To je pa čertech dobré.“ řekl. „Tohle, domácí pivo je často lepší než ty sračky, které vařili v pivovarech.“

„To máte pravdu,“ řekl Goldfarb, zamyšleně ochutnáváje zlatavý nápoj. Považoval se za znalce piva. „Chmelnaté, lahodné chuti —“ Opět se napil, aby si připomněl, o čem vlastně mluví.

Džbánek se rychle vyprázdnil. Goldfarb zvedl ruku, aby objednal další rundu. Hledal pohledem Sylvii, ale neviděl ji, obsluhovala právě stůl poblíže krbu.

Jako kouzlem se za barem zhmotnila další žena, zatímco jeho pohled pátral po místnosti. „Přejete si další pintu?“ zeptala se.

„Dvě penty - taky pro kamaráda,“ odpověděl automaticky. Pak na ni pohlédl. „Ahoj. Vy jste tu nová?“

Přikývla, zatímco točila pivo do džbánek. „Ano - jmenuji se Naomi.“ Měla tmavé vlasy sčesané dozadu. To jí dodávalo zamyšlený výraz. Její tvář měla jemné rysy, úzkou bradu, široké lící kosti a elegantně klenutý nos pod hlubokými šedými očima.

Goldfarb zaplatil dvě pna, zatímco ji stále studoval. Konečně se odvážil neanglického slova: „Yehudi?“

Věnovala mu ostrý pohled. Pochopil, že i ona studuje jeho rysy - a věděl, co objeví. Jeho hnědé kudrnaté vlasy a výrazný nos laké nepocházely z anglického kadlubu. Po chvíli se u olnila a řekla: „Ano, jsem Židovka - a vy také, pokud se nemýlím.“ Ted, když od ní uslyšel víc než jednu naučenou frázi, postřelil i její přízvuk - stejný, jako měli jeho rodiče, i když ne tak silný.

Přikývl. „Ano, jsem tím vinen.“ řekl, což vyvolalo její opatrný úsměv. Nechal jí stejně velké spropitné jako nechal Roundbush Sylvii, ačkoli si to mohl dovolit mnohem méně než on. Pozvedl džbánec na její počest, než se napil, a pak se zeptal: „Co lady děláte?“

„Myslíte v Anglii?“ zeptala se, otírajíc hadrem pult. „Moji rodiče měli štěstí, nebo dosi rozumu - jak chcete - aby ulekli z Německa v roce 1937. Přišla jsem s nimi. Tenkrát mi bylo čtrnáct.“

To znamenalo, že teď jí bylo dvacet jedna: shělý věk, pomyslel si Goldfarb zbožně. Pak řekl: „Moji rodiče odešli z Polska před první světovou válkou, takže jsem se narodil tady.“ Díval se tomu, proč jí to vlastně řekl, němečtí Židé se někdy dívali spatra na své polské bratráčky.

Ale ona řekla: „Pak jste měl štěstí. To, co jsme zažili, a to jsme před tím nejhorším utekli. A v Polsku - říkají — to bylo ještě horší.“

„Všechno, co říkají, je pravda.“ odpověděl Goldfarb. „Slyšela jste někdy v rádiu Mojše Russieho? To je můj bratranec. Mluvil jsem s ním potom, co utekl z Polska. Kdyby nebylo Ještěřů, už by tam dnes žádný Žid nežil. Nelíbí se mi to, ale je to tak.“

„Ano, slyšela jsem ho.“ řekla Naomi. „Strašné věci - ale tam už to aspoň skončilo. V Německu se to děje dál.“

„Já vím.“ řekl Goldfarb a zhluboka se napil. „A přitom nacisti bojují proti Ještěřům lépe než kdokoli jiný. Bláznivý svět.“ Basil Roundbush mluvil s plavovlasým námořníkem. Teď se otočil zpět, aby mohl sáhnout po novém džbánu piva - a po Naomi. Ale ona se mu vymknula. „No dobře, dobře.“ řekl s oslnivým úsměvem. „Vkus našeho putykáře se značně vylepšil. Kdepak vás ten dědek objevil?“

A to není žádná sranda, pomyslel si Goldfarb. Očekával, že se Naomi zahihňá nebo udelá něco podobného, aby dala najevo, jak je uchválena. Zatím nikdy neviděl, že by Roundbush úženy neuspěl. Ale číšnice jen chladně odpověděla: „Hledala jsem práci a on byl tak laskav, že mi ji dal. A teď, pokud mě omluvíte —“ Odběhla obsloužit další žízňivé hosty.

Roundbush šťouchl Goldfarba loktem do žeber. „Žádná sranda, starouši. Máte proti mně až nehoráznou výhodu, pokud se nepletu.“

Sakra, on musel být chytrý, aby rozeznal její přízvuk, nebo vzhled, tak rychle. „Já? A výhodu? řekl Goldfarb. „Od vás lakové řeči vážně sedí, když před vámi je bezpečná jen ta sukně, která rychle vyleze na strom.“

„O čem to mluvíte, drahý příteli?“ řekl Roundbush a dopil své pivo. Pak mávl prázdným džbánkem na Sylvii. „Ještě jednu pro mě a pro Davida, miláčku, když budeš tak hodná.“ „Jasně.“ odpověděla.

Roundbush se obrátil zpátky k námořníkovi. Goldfarb toho využil a zeptal se Sylvie: „Kdy tady začala?“ a sklouzl očima k Naomi.

„Před pár dnů?“ odpověděla Sylvia. „A kdybys chtěl slyšet můj názor, zlato, tak na tuhle práci je ona moc dobrá. Tady si musíš poradit s opilci a křupany, kteří se buď vyblíží - nebo do tebe chtějí něco strčit.“

„Díky.“ řekl Goldfarb. „Zrovna se cítím, jako bych o dva palce povyrosl.“

„Ale zlato, ty ještě ujdeš, ve srovnání se spoustou těch ostatních parchantů.“ řekla Sylvia přesvědčeně. Pak pokračovala: „Naomi se svým způsobem dokáže tvářit, že si těch prasáků nevšímá, nebo že nechápe, co od ní chtějí. S tím nějaký čas vydrží. Ale dříve nebo později - spíš dříve - se z ní někdo pokusí strhnout blůzku. Potom —“

Než stačila dořici slovo: „uvidíme“, rozlehla se místností facka hlučná jako výstřel z pušky. Kapitán námořní pečoty si přitiskl niku ke tváři. Naomi před něho zcela nevzrušeně postavila džbánek s pivem a odešla po své práci

„Podle mě perfektně načasované, ačkoli jsem jí to poradila já.“ poznamenala Sylvia s nemalou pýchou.

„Dobře s udělala.“ souhlasil Goldfarb. Pohlédl přes lokál na Naomi. Jejich oči se na okamžik setkaly. Usmála se a pokrčila rámem, jako by chtěla říct: Až pupráci. Obrátil se zpět k Sylvii. „Výborná holka.“ řekl.

Liu Han byla nervózní. Zavrtěla hlavou. Ne, nebyla jen nervózní. Byla vyděšená. Při pomýšlení na setkání s malými šupinatými ďábly se v duchu Chvěla. Žila pod jejich vládou dost dlouho: nejdříve v letadle, které nikdy nepřistávalo, kde ji donutili být po vůli mnoha mužům, aby vyzkoumali, jak se lidé chovají v posteli, a pak, když otěhotněla, ji drželi v táboře u Šanghaje. A když porodila dítě, ukradli jí je. A ona chtěla dítě zpátky, i když to bylo jen děvče.

Po všech těchto zkušenostech se zdráhala uvěřit, že s ní nyní malí šupinatí ďáblové budou jednat jako s někým hodným zřetele. A byla žena, což jí nepřidávalo na sebedůvěře. Politická doktrína Lidové osvobozené armády učila, že ženy jsou a mají být rovné mužům. Vědomou složkou své mysli tomu začínala věřit. Ale hluboko v nitru ovlivňovala její myšlenky celoživotní opačná zkušenost - a měla strach.

Nieh Ho—Ting to možná vycítil, protože řekl: „Všechno bude v pořádku. Nic ti neudělají, ne při tomto jednání. Vědí, že máme jejich zajate, a taky vědí, co by se s nimi stalo, kdyby se něco stalo nám.“

„Ano, rozumím.“ řekla, ale přesto na něj vděčně pohlédla. Ve vojenském ohledu věděl, o čem mluví. Sloužil jako politický komisař prvního oddělení Maovy revoluční armády, velel divizi na Dlouhém pochodu, a byl náčelník štábu armády. Když přišli Ještěři, vedl odpor proti nim - a proti Japoncům a kontrarevoluční klice Kuomintangir - nejdříve v Šanghaji a nyní zde, v Pekingu. A byl její mileneček.

Ačkoli se narodila na vesnici, její bystrý rozum a horoucí touha po pomstě na malých ďáblech za to, co jí udělali, z ní učinily revolucionářku, která rychle stoupala na žebříčku revoluční hierarchie.

Ze stanu postaveného uprostřed Pan Jo ílsiang T“ai - Voňavé terasy moudrosti - se vynořil šupinatý ďábel. Stan vyhlížel spíš jako velká bublina, vyfouknula z lesklého oranžového materiálu než jako poctivě stavba z plátna nebo hedvábí. Nehodil se nejen na terasu s jejími elegantními schodišti - nehodil se vůbec na celý Ch 'iung Hua Taa, Ostrov Bílé pagody.

Liu Han se nervózně zasmála. Jako rolnická žena si ani ve snu nedovedla představit, že se jednou ocitne nejen v Císařském městě v Pekingu, ale dokonce i na ostrově, který- čínští císaři používali jako letovisko.

Malý ďábel obrátil jeden oční výčnělek k Liu Han, druhý k Nieh Ho—Tingovi. „Vv jste li lidé z Lidové osvobozené armády?“ zeptal se dobrou čínštinou a přidal tázací zakašlání v řeči Ještěřů. Když to žádný z lidí nepopřel, šupinatý ďábel řekl: „Pojďte se mnou. Já jsem Essaff.“

Uvnitř stanu zářily lampy jasným, žlutavě oranžovým svitem. To nemělo nic společného s materiálem, z něhož byl stan postaven, Liu Han si všimla, že takovou barvu mělo veškeré osvětlení, které Ještěři používali. Stan byl tak velký, že měl předsín. Když Liu Han chtěla projít dál. Essaff zvedl ruku.

„Počkejte.“ řekl a přidal odlišný zvuk, zdůrazňovací zakašlání. „Prozkoumáme vás našimi stroji, abychom se přesvědčili, že nenesete žádné výbušnin} 1. To se nám už stalo.“

Liu Han a Nieh Ho—Ting si vyměnili pohledy. Nikdo z nich však nepromluvil. To Liu Han přišla na nápad poslat kejklře s cvičenými zvířaty předvést svá vystoupení šupinatým ďáblům - s bombami ukrytými ve schránkách se zvířaty} 1. Ale ošálit malé ďábly dvakrát stejným trikem bylo nemožné.

Essaff postavil oba lidi na určité místo. Prozkoumal zobrazení jejich těl na něčem, co vypadalo jako malé promítací plátno. Liu Han to viděla již mnohokrát předtím, zdálo se, že pro malé ďábly je to tak běžná věc jako pro lidi knihy. Po minutě nebo dvou Essaff řekl: „Tentokrát jste poctiví. Můžete jít dál.“

V hlavní místnosti stál stůl, na jehož jednom konci bylo rozloženo několik přístrojů. Za stolem seděli dva malí ďáblové. Ukazuje na ně. Essaff řekl: „Toto je Ppevel, zástupce administrátora východního regionu hlavního kontinentálního masivu - Číny, řekli byste vy. Ten druhý je Ttomalss, výzkumník tosevanského - vy byste řekli lidského - chování.“ „Znáš Ttomalss.“ řekla Liu Han, silou ville potlačující své emoce. Ttomalss a jeho asistenti ji fotografovali, když rodila svou dcerku, a pak jí dítě vzali. Než se stačila zeptat, jak se dítěti daří. Essaff řekl: „Vv. Tosevané, posadte se s námi.“ Židle, které pro ně malí ďáblové připravili, byly lidské výrob, ústupek, jaký od nich nikdy předtím nezažila. Když se s Niehem posadili. Essaff se zplál: „Budle si přát čaj?“

„Ne.“ řekl Nieh ostře. „Vy jste zkontrolovali naše těla, než jsme přišli sem. My nemůžeme zkontrolovat váš čaj. Víme, že někdy používáte proti lidem drogy. Nebudeme u vás pít ani jíst.“

Ttomalss rozuměl čínsky. Ppevel zjevně nikoli. Essaff mu překládal. Liu Han jeho překladu zvětší části rozuměla. Naučila se trochu řeči malých ďáblů. To byl i jeden z důvodů, proč zde byla ona místo Niehova dlouholetého pobočníka Hsia Shou—Taa.

Essaffovým prostřednictvím Ppevel řekl: „Toto je jednání. Nemusíte mít strach.“

„Vy jste měli strach z nás,“ odpověděl Nieh. „Když vy nedůvěřujete nám, jak můžeme my důvěřovat vám?“ Drogy malých ďáblů na lidi obvykle příliš neúčinkovaly. Nieh Ho—T'ing i Liu Han to věděli. Nieh dodal: „I od vlastních lidí - tím mám na mysli lidstvo - jsme my Číňané museli snášet nerovnoprávné zacházení. Nyní však požadujeme plnou reciprocitu ve všem a nedáme víc, než dostaneme.“

Ppevel řekl: „Jednám s vámi. Není to dostatečný ústupek?“

„Je to ústupek,“ řekl Nieh Ho—T'ing. „Ale není dostatečný.“ Liu Han dodala k jeho slovům zdůrazňovací zakašlání. Ppevel i Essaff sebou překvapeně trhli. Ttomalss něco tlumeně řekl svému nadřízenému. Liu Han zachytila dost: aby pochopila, že mu vysvětluje, kde pochytila něco z jejich jazyka.

„Přejdeme k jednání.“ řekl Ppevel. „Uvidíme, kdo bude nahoře a kdo dole, až tato válka skončí.“

„Ano, to je pravda.“ souhlasil Nieh Ho—T'ing. „Dobrá, začneme jednat. Přejete si začít diskutovat o velkých problémech a postupně přejít k malým, nebo začneme raději s menšími problémy, a když je vyřešíme, postoupíme dál?“

„Nejlépe bude začít s malými věcmi.“ řekl Ppevel. „Protože jsou malé, vy i my se možná spíše dohodneme. Kdybychom se snažili hned ze začátku o příliš mnoho, možná by jen vzrostla naše vzájemná zášť a toto jednání by neuspělo.“

„Jste rozumný.“ řekl Nieh Ho—T'ing a lehce se malému šupinatému ďáblu uklonil pohybem hlavy. Liu Han zaslechla, jak Essaff vysvětluje Ppevelovi, že to je gesto úcty. Nieh pokračoval: „Jak jsme zmínili“ - jeho hlas byl suchý: Lidová osvobozená armáda se o lom zmínila prostřednictvím bomb - .požadujeme, abyste vrátili děvčátko, které jste bezcítěně ukradli zde přítomné Liu Han.“

Ttomalss vyskočil, jako by ho něco bodlo. „To není malý problém!“ zvolal čínsky a dodal zdůrazňovací zakašlání, aby ukázal, jak vážně to myslí. Essaff se ocitl ve zvláštní pozici, kdy musel překládat jednomu malému ďáblu, co řekl druhý.

Nieh Ho—T'ing zvedl obočí. Liu Han se obávala, že toto gesto nic neřekne malým ďáblům, kteří neměli žádná obočí -ani žádnou jinou srst. Nieh řekl: „Čemu byste potom řekli maličkost? Nelíbí se mi materiál z něhož jste vyrobili tento stan, ale to sotva stojí za vyjednávání. Ve srovnání se vším, co jste vy imperialističtí agresori udělali Číně, je osud tohoto dítěte maličkovitý, nebo alespoň menším problémem.“

Když to bylo přeloženo. Ppevel řekl: „Ano, tohle je malá věc ve srovnání s ostatními. V každém případě, tato země je nyní naše, což je mimo diskusi - a to si musíte uvědomit.“

Nieh se beze slova studeně usmál. Evropané i Japonci říkali také takové věci, ale nikdy se jim nepodařilo upevnit to, co získali pomocí bajonetů a dělových člunů. Marxismus—leninismus poskytoval Niehovi dlouhodobé historické hledisko, hledisko, kterému učil i Liu Han.

Jenže ona věděla z vlastní zkušenosti, že i malí ďáblové mají dlouhodobý pohled na dějiny, který nemá nic společného s Marxem nebo Leninem. Byli nelidsky trpěliví: co se osvědčilo proti Británii a Japonsku, mohlo fungovat i proti Číně. Pokud nelhali, i Číňané, nejstarší a nejcivilizovanější národ na světě, byli ve srovnání s nimi pouhé děti.

„Je má dceruška v pořádku?“ zeptala se nakonec Ttomalss. Nedovolila si rozplakat se, ale při zmínce o dítěti ucítila namísto slz vlhko vnose. Vysmrkala se do prstů a pokračovala: „Pečujete o ni dobře?“

„Mládě je v pořádku a zdravé.“ Ttomalss vytáhl přístroj, který už Liu Han znala. Dotkl se jeho podstavce. Nad přístrojem se nějakým kouzlem šupinatých ďáblů objevil obrázek dítěte. Holčička byla na všech čtyřech, na sobě měla jenom plenku a smála se, takže bylo vidět dva malé bílé zoubky.

V té chvíli se Liu Han rozplakala. Ttomalss věděl dost, aby porozuměl, že to znamená zármutek. Dotkl se znovu podstavce. Obraz, zmizel. Liu Han nevěděla, zdali to tak bylo lepší nebo horší. Bolestně zatoužila držet dítě v náručí. Když se trochu sebrala, řekla: „Jestliže mírníte o lidech jako o rovnocenných nebo téměř rovnocenných, nekradte jim potom jejich děti. Můžete dělat jedno nebo druhé, ale nemůžete dělat obojí. A jestli kradete děti, musíte očekávat, že lidé udělají cokoli, aby vás za to potrestali.“

„Ale my si bereme mláďata, abychom zjistili, jak spolu mohou oni a Rasa vycházet, když se začne od začátku.“ řekl Ttomalss, jako by to byla tak zjevná pravda, že nepotřebuje vysvětlování.

Ppevel mu řekl něco jejich řeči. Essaff to tentokrát nepřekládal. Nieh pohlédl tázavě na Liu Han. Zašeptala mu: „Říká mu, že jediná věc, kterou zjistili, je ta, že lidé budou bojovat za svá mláďata, eh, své děti. To možná není to, co chtěli zjistit, ale je to část odpovědi.“

Nieh ani neodpověděl, ani nepohlédl přímo na Ppevela. Liu Han uměla natolik číst v jeho tváři, aby pochopila, že si myslí, že Ppevel není žádný hlupák. Měla stejný pocit.

Ppevelovy oční výčnělky se otočily znovu k ní a Niehovi. „Předpokládejme, že vám to mládě vrátíme,“ řekl Essaffovým prostřednictvím, ignoruje Ttomalssův polekaný protest. „Předpokládejme, že to uděláme. Co nám dáte vy oplátkou?“

Budete souhlasit, že už nepodniknete takové pumové atentáty, jako o Císařových narozeninách'."

Liu Han se dlouze nadechla. Ona by souhlasila s čímkoli, aby dostala své dítě zpátky. Ale toto rozhodnutí nezáleželo na ní. Tady rozhodoval Nieh Ho—T'ing, a Nieh nadřazoval společnou věc všem jedincům a jejich individuálním zájmům. Liu Han abstraktně chápala, že to tak musí být Ale ják mohla uvažovat abstraktně, když viděla své dítě poprvé od chvíle, kdy jí bylo ukradeno'."

„Ne, s tím nesouhlasíme.“ řekl Nieh. „To je příliš mnoho oplátkou za dítě, které vám nemůže nijak škodit.“

„Vrácení dítěte poškodí náš výzkum.“ řekl Ttomalss.

Jak Nieh, lak i Ppevel ho ignorovali. Nieh pokračoval: „Ale když nám dáte to dítě, my vám vrátíme jednoho z vašich mužů, které držíme v zajetí. Musí být pro vás cennější než to dítě.“

„Každý muž je pro nás cennější než Tosevan.“ řekl Ppevel. „To je samozřejmé. Ale ve slovech výzkumníka Ttomalssse je také kus pravdy. Přerušit dlouhodobý výzkumný program, to je něco, co my, muži Rasy, děláme neradi. Pro to potřebujeme hlubší ospravedlnění než váš prostý požadavek.“

„U vás není krádež dětí zločin?“ zeptala se Liu Han.

„Ani ne.“ odpověděl Ppevel lhostejně. „U Rasy není obyčklá fixace na ostatní jedince, která tak trápí vás Tosevan'“.

Nejhorší na tom bylo, že to myslel vážně, uvědomila si Liu Han. Šupinati d'áblové nebyli zlí - ve svých vlastních' očích. Byli pouze tak odlišní od lidstva, že když jednali podle svých vlastních měřítek toho, co je správné, působili tím utrpení lidem, na něž tato měřítka uplatňovali. Ale pochopit to jí nijak nemohlo pomoci dostat nazpět dcerku.

„Povězte mi, Ppevele.“ řekla s nebezpečným zábleskem v očích. „jak dlouho jste zástupcem administrátora tohoto regionu?“

Nieh na ní na okamžik utkvěl pohledem, ale nic neřekl, ani se ji nepokusil zadržet. Komunisté hlásali rovnost mezi pohlavími a Nieh se toho držel - víc než většina ostatních, které znala. Například představa Hsia Shou—Taa o správném místě ženy v revolučním linutí byla ta, že má ležet na zádech s roztaženými nohama.

„Nenastávání tu funguje dlouho.“ řekl Ppevel. „Předtím jsem byl pobočníkem zástupce administrátora. Proč kladete tuto irrelevantní otázku?“

Liu Han neměla plná ústa malých, ostrých a špičatých zubů jako malí d'áblové. Ale k dravčímu úsměvu, který věnovala Ppevelovi, je ani nepotřebovala. „Takže váš bývalý šéf je mrtyý, co?“ řekla. „Zemřel o narozeninách vašeho Císaře'“.

Všichni tři šupinati d'áblové na okamžik sklopili oči, když Essaff přeložil slovo, „Císař“ do jejich mateřštiny. Ppevel odpověděl: „Ano, ale —“

„Kdo myslíte, že nahradí vás po našem příštím úloku'“ zeptala se Liu Han. Přerušit jednání byla pravděpodobně špatná forma, ale to jí bylo jedno. „Možná si nemyslíte, že krást děti je velký zločin, ale my ano, a potrestáme vás všechny, když nechytíme viníka“ - vrhla zlý pohled na Ttomalssse - „a vy zločin nenapravíte.“

„Toto téma vyžaduje další analýzu v kruzích Rasy.“ řekl Ppevel, měl nepochybně odvalu. „Neříkáme tentokrát ano, ale neříkáme and ne. Přejdeme k dalšímu bodu jednám.“

„Velmi dobře.“ řekl Nieh Ho—T'ing. V Liu Han se zastavilo srdce. Malí d'áblové neměli ve zvyku o takových věcech lhát a ona to věděla. Jednání o vrácení její dcery bude pokračovat. Ale každým dnem, kdy bylo děvčátko pryč, se stávalo cizejším. Neviděla jedinou lidskou bytost prakticky od porodu. Čemu se bude podobat, i když jí Liu Han nakonec dostane zpátky?

Zvenku vypadal vagón jako obyčejný zavazadlový vuz. Tolik si David Nussboym všiml, než ho společně s jeho druh' v neštěstí otrávené se tváříci příslušníci NKVD se samopaly v rukou nahnali dovnitř. Uvnitř byl vuz rozdělen na devět oddělení, jako každý jiný osobní vagón.

Ale když v obyčejném vagónu sedělo v oddělení osm cestujících, bylo plno. Lidé se dívali rozmrzele jeden na druhého, jako by to byla osobní chyba každého, že zabírá tolik místa. V každém z pěti oddělení tohoto vagónu... Nussboym zavrtěl hlavou. Byl to svědomitý, puntičkářský' muž. Nevěděl, kolik lidí je v jiných odděleních. Ale v jeho oddělení bylo dvacet pět mužů.

On a tři další našli místo na zavazadlové polici pod stropem. Nejsilnější a nejtvrdší vězni spočívali v relativním pohodlí - značně relativním - na tvrdé střední pryč, Zb)tek seděl namačkaný na spodní pryč a na podlaze, na svých nuzných propnetách.

Nussboymuv soused na polici byl vychrtlý muž jménem Kan Fjodorov. Rozuměl trochu Nussboymiově polštině a znal i pár výrazů v jidiš, když polština nestačila. Nassboym naopak rozuměl trochu rusky a oba znali i pár německých slov. Fjodorov nebyl žádný duševní velikán. „Povězte mi ještě jednou, jak jste se sem dostal. Davide Aronoviči.“ řekl. „Nikdy jsem neslyšel takovou historku, ani jednou.“

Nussboym vzdychl. Už ten příběh vyprávěl během dvou dnů třikrát. „To je tak, Ivane Vasiljeviči.“ řekl. „Byl jsem v Lodži, v Polsku, v té části Polska, kterou mají obsazenou Ještěři. Můj zločin byl, že jsem nenáviděl víc Němce než Ještěři.“

„Proč?“ zeptal se Fjodorov. To už bylo také počtvrté, co se na to ptal.

Až doposud se Nussboym vždycky vyhnul odpovědi, průměrný Rus nemiloval Židy 1 o nic víc než průměrný Polák. „Copak na to nepřijdete sám?“ zeptal se tentokrát. Ale když Fjodorov nejevil známky porozumění, vyhrkl: „Zatraceně, nevidíte, že jsem Žid?“

„Alia, tohle. Jo, samozřejmě, že jsem to poznal.“ řekl spoluvězeň, stále přívětivě. „Žádný Rus nemá tak velký nos.“

Nuss- ' boym si položil ruku na zmíněnou část, ale nezdálo se, že by tím Ivan mínil něco jiného kromě prostého konstatování skutečnosti. Pokračoval: „No, takže jste byl v Lodži. Jak jste se dostal sem? To chci vědět.“

„Moji kamarádi se mě potřebovali zbavit.“ řekl Nussboym hořce. „Nechtěli mě vydat nacistům - tak zlí a špatní nebyli. Ale nemohli mě ani nechat v Polsku: věděli, že bych je nenechal kolaborovat s Němci. Takže mě omráčili, převezli přes

Polsko a předali vaší pohraniční hlídce.“

Fjodorov' možná nebyl duševní gigant, ale byl to sovětský občan. Bylo mu jasné, co se stalo potom. Usmívaje se, řekl: „A pohraniční hlídka se rozhodla, že musíte být zločinec - a kromě toho, byl jste cizinec a navíc jevřej - a tak vás strčili do gulagu. Teď už to chápu.“

„To jsem rád už kvůli vám,“ řekl Nussboym kysele.

Přes okno, které vedlo na chodbičku vězeňského vagónu, byly mříže. Nussboym pozoroval dva příslušníky NKVD, jak se blíží ke vchodu do oddělení, který neměl dveře, nýbrž posuvnou mříž. Oddělení nemělo žádná okna na vnější straně vozu, jen dva malé, zamřížované větrák), které tam stejně tak dobře nemusel být.

Ale tohle bylo Nussboymovi jedno. Už se naučil, že když příslušníci NKVD kráčeli tím pomalým, rozvázným krokem, nesli sebou jídlo. V žaludku mu zakručelo a začaly se mu sbíhat sliny. Jídlo ve vězeňském vagónu - Stolypinu, jak ho nazývali Rusové - bylo lepší než to, co mívával v Lodži před příchodem Ještěřů, ale ne o mnoho.

Jeden z příslušníků NKVD otevřel mříž, pak ustoupil dozadu a namířil na vězně samopal. Druhý postavil na podlahu dvě vědra. „V pořádku, zekové!“ zařval. „Hodina krmení v zoo!“ Rozchechtal se hlasitě svému vlastnímu vtipu, ačkoli ho dělal pokaždé, kdy na něho tysla řada při výdeji stravy vězňům.

Vězňové se také hlasitě zasmáli. Kdyby se nezasmáli, nikdo by nedostal najíst. Přišli na to velice rychle. Pár výprasků vzpurným je ryclile vzpurnosti zbavilo.

Uspokojen, začal jim strážný vydávat krajíce hrubého, černého chleba a půlky slanečků. Jednou také dostali cukr, ale pak strážní řekli, že došel. Nussboym nevěděl, zdali to byla pravda, ale věděl, že není v situaci, kdy by si to mohl ověřit. Vězňové, kteří leželi na prostřední pryčně, dostávali největší krajíce a ryby. Vynutili si toto pravidlo pěstni. Nussboym se dotkl nikou modřím- pod okem. Nechtěl tomu rozumět a zaplatil za to.

Zhltnul dílč, ale rybu si strčil do kapsy. Naučil se počkat na vodu, než snědl rybu. Bylá tak slaná, že by se zbláznil žízni, kdyby neměl něco na zapití. Někdy strážní přinesli vědro s vodou poté, co rozdali jídlo. Někdy také ne. Dnes je nepřinesli.

Vlak se rozjel. V létě by byl pobyt dvou tuctů mužů v oddělení určeném pro osm nesnesitelný - ne že by to NKVD vadilo. Vaiské zimě však nebylo živočišné teplo k zahození. Přestože mu bylo zima. Nussboym nemrzl.

V žaludku mu znovu zakručelo. Pustil z hlavy to, že bude trpět žízni, když rybu sní bez vody. Věděl pouze, že má stále prázdný žaludek a že ryba mu ho pomůže zaplnit.

Vlak se skřípotem brzd zpomalil a zastavil. Nussboym málem sklouzl dolu na muže pod sebou. Ivanovi se to jednou stalo. Vrhli se na něj jako smečka vlků a zkopali ho do modra. Potom se muži na horní polici naučili pevně se držet, když vlak zastavoval.

„Kde jsme, co myslíte?“ zeptal se někdo dole.

„V pekle,“ odpověděl někdo, což vyvolalo smích, hořký' a mnohem věrohodnější než ten, který' sklídil se svým vtipem strážný.

„Vsadím se, že to bude Pskov.“ zvolal jeden zek na prostřední pryčně. „Slyšel jsem, že jsme zahnali Ještěry od železniční trati, která sem vede ze západu. A potom“ -jeho hlas přestal znít tak arogantně a sebejistě - „potom pojedeme na sever a na východ, k Bílému moři nebo možná do sibiřských gulagu“

Pár minut nikdo neproněs ani slovo. Zimní práce v okolí Archangelska nebo na Sibiři dokázala zastrašit i ty nejsilnější povahy.

Řinčení a kovové nárazy napovídaly, že k vlaku buď přidávali další vozy, neboje odpojovali. Jeden ze zeků řekl:

„Nezabrali Pskov hitlerovci? Seai na to, nemohou nám udělat nic horšího než naši vlastní lidé.“

„Ale ano, mohou,“ řekl Nussboym a řekl jim o Treblince.

„To je jen ještěři propaganda.“ řekl tlamatý zek na prostřední pryčně.

„Ne.“ řekl Nussboym. I tváří v tvář opozici silného vězně mu nakonec polovina vězňů y oddělení uvěřila. Považoval lo za morální vítězství.

Strážný se vrátil s vědrem vody, naběračkou a několika pohárky. Vypadal znechucený osudem, jako by tím, že jim dá napít, uděloval vězňům nějaké nezasloužené privilegium. „Dělejte, vy hnusní bastardi.“ řekl. „Postavte se do fronty - a hoďte sebou. Nemám na vás celý den.“

Zdraví muži pili první, pak ti s t'uberkulózním kašlem, a nakonec tři nebo čtyři nešťastníci, kteří měli syfilis. Nussboym byl zvědav, jestli má tohle uspořádání nějaký smysl, protože pochyboval, že příslušníci NKVD pohárky mezi použitím myji.

Voda byla nažloutlá a páchla olejem. Strážní ji natočili z tendni lokomotivy, místo aby se obtěžovali jít ke kohoutku s pitnou vodou. AJe to bylo jedno, v každém případě byla mokrá. Vypil svůj pohárek, snědl slanečka a cítil, alespoň na okamžik, spíš jako lidská bytost než jako zek,

Georg Schultz natočil dvoulistou dřevěnou vrtuli Po—2. Maly hvězdíkový pětiválec okamžitě naskočil: v ruské zimě byl motor chlazený vzduchem výhodný. Ludmila Gorbunovová slýchala o pilotech Luftwaffe, kteří museli udržovat oheň na zenu pod přídí svých letounů, aby zabránili nárazuvzdorné kapalině ve svých kapalinou chlazených Daimler—Benzech zmrznout.

Ludmila zkontrolovala chudou sadu přístrojů na své přístrojové desce. Stejně jí neřekly nic, co by už nevěděla: Sekáč kukuřice měl dost paliva pro předpokládaný let, kompas ukazoval k severu a výškoměr říkal, že je ještě na zenu.

Uvolnila brzdy. Malý dvouplošník se rozběhl přes zasněžené pole, které sloužilo jako vzletová dráha. Věděla, že za ní muži a ženy s košťat)' zametou startovací dráhu, aby zahladili stopy po jejich lyžích. Rudé letectvo bralo maskirovku nesmírně vážně.

Po—2 se vznesl do vzduchu. Ludmila poplácala rukou v rukavici bok svého stroje. Ačkoli byl původně navržen jako

cvičný letoun, dokázal působit těžké problém) jak Němcům, tak Ještěřům, Kukuruzníky létaly nízko a pomalu, ale vzhledem k tomu, že s výjimkou motoru neobsahovaly kov, byly schopné uniknout detekčním možnostem Ještěřů, díky nimž tito imperialističtí agresori z hvězd sestřelovali hladce i ty nejdokonalejší sovětské stroje. Dva kulomety a lehké bomby, které Kukuruzník mohl nést, nepředstavovaly' bůhvíjakou bojovou sílu, ale bylo to lepší než nic. Ludmila naklonila letoun do široké, ploché zatáčky nad letištěm. Na zemi stál Georg Schultz a mával jí. Dokonce jí poslal vzdušný polibek.

„Kdyby to viděla Taťána, uštelila by ti hlavu.“ řekla tiše Ludmila, ale vrtulový proud odnesl její slova do nenávratna. Přála si, aby se Schultzovi stalo něco podobného. Němec byl sice prvotřídní mechanik, ale co bylo moc, to bylo moc. Protože SSSR a Německo byly nyní spojenci, dalo se snad přehlédnout jeho fašistické přesvědčení, tak jako Sovětskému svazu v podstatě fašismus nevadil do té doby, než ho hitlerovci zákeřně přepadli 22. června 1941. Ludmile se obracel žaludek při představě, že by s ním měla jít do postele, o což se neustále snažil, ačkoli ona měla právě takovou chuť se s ním vyspat jako - například - s Heinrichem Himmlerem.

„Člověk by řekl, že mě nechá na pokoji, když se sčuchl s Taťánou.“ postěžovala si Ludmila hustým mrakům. Taťána Pirogov á byla dokonalý zabiják: nejdříve střelila nacisty, a nyní Ještěř!. V obou těchto disciplínách byla velmi úspěšná. Byla skoro tak nebezpečná jako Schultz, možná i nebezpečnější. A to je vlastně spolu sblížovalo, pokud mohla Ludmila soudit.

„No, prostě muži.“ dokončila větu. Přesto, že si užíval s Taťánou, se Schultz neustále pokoušel dostat do postele i s ní. Polohlasně řekla: „Zatracená otrava.“

Proletěla nad Pskovem. Vojáci, někteří v ruském khaki, ostatní v německé polní šedi, jí mávali. Tohle jí nevadilo. Spíš jí vadilo, že někdy po ní lidé střelili v domněnku, že všechno, co létá, musí patřit Ještěřům.

Z nádraží právě vyjžděl vlak směrem k severozápadu. Černý, hustý kouř z lokomotivy vytvářel kytici, která musela být na zrazujícím pozadí sněhu viditelná na kilometry daleko. Ludmila zavrtěla hlavou. Ještěři vlaky s oblibou napadali.

Když míjela vlak, zamávala osádce lokomotivy. Neodpověděli jí, ale to jí nevadilo. Vlak, vyjždějící z Pskova, byl sám o sobě nadějným znamením. Během zimy Sovětská armáda -a Wehrmacht, jak Ludmila sama sobě neochotně přiznala - zahnal Ještěry od města a od železničních tratí, které městem procházely. Nyní se už dalo cestovat vlakem až do Rigy. Ale trvalo to dlouho a člověk musel mít i slušnou dávku štěstí. Proto generálporučík Chili poslal zprávu pro svého nacistického partnera v Rize po ní.

Ludmila se sardonicky ušklíbala. „Slavný nacistický generál by byl moc rád poslal svou zprávu po nějakém nacistickém letci.“ řekla s úsměškem. „Jenže žádného neměl, takže musel vzít zavděk se mnou.“ Když to Chili zjistil, měl výraz člověka, který kousl do kyselého jablka.

Poplácala si kapsu své kožené letecké kombinézy, v níž spočívala Chillova zpráva. Neměla potuchy, co je v ní. Clúll se tvářil, když jí balíček předával, jako by to bylo jakési privilegium, které si ona ani nezasluhuje. Zasmála se. Jak by jí nyní mohl zabránit, aby si zprávu nepřečetla? Snad si myslel, zeji to nenapadne. Ale pokud si to myslel, byl hloupý i na Němce.

Ale jakási zvrácená pýcha jí přiměla obálku neotevírat. Generál Chili byl - formálně - spojenec, a svěřil jí svou zprávu bez ohledu na to, jestli se mu to líbilo nebo ne. Ona na oplátku zachová diskretnost.

Kukuruzník letěl směrem k Rize. Krajina ubíhající pod letounem ničím nepřipomínala stepi obklopující Kyjev, kde Ludmila vyrůstala. Místo nekonečných kilometrů prázdnoty letěla nad zasněženými borovými lesy, táhnoucími se do nedohledna. Jen tu a tam se mezi lesy objevil statek nebo vesnice. Když spatřila poprvé lidské sídlo mezi lesy, skoro ji to vyděsilo. Ale jak se blížila k Baltu, osídlem se stávalo hustším.

Asi v polovině česly do Rigy se vzhled vesnic změnil, když přeletěla hranici mezi Ruskem a Lotyšskem. Nebylo to jen tím, že se změnila budovy, ačkoli dřevo a došky byly vystřídány omítnutými zdmi a střechami z tašek. Krajina začala být dobře obdělávaná a bylo vidět, že každé místo slouží nějakému účelu. Nic neleželo ladem.

„Tady to vypadá stejně jako v Německu.“ řekla nahlas. Pak se nad tím na okamžik zamyslela. Lotyšsko bylo připojeno k Sovětskému svazu necelý rok před tím, než hitlerovci zrádně napadli rodinu. Reakční element)' v Lotyšsku přivítaly Němce jako osvoboditele a spolupracovaly s nimi proti sovětským silám. Stejně se chovaly i reakční elementy na Ukrajině, ale na to se Ludmila snažila raději nemyslet.

Byla zvědavá, jakého přijetí se jí dostane v Rize. Pskov byl jakýmsi kondominiem Němců a sovětských partyzánských jednotek. Pochybovala však, že nějaké sovětské jednotky operují v Lotyšsku - snad níže na jihu, ale ne u Baltu.

„Takže.“ řekla si pro sebe. „v Lotyšsku brzy budou sovětské síly -já.“ Vrtulový, proud odfoukl vtip a s ním i její humor. Spatřila pobřeží Baltu a zamířila podél něho na jih směrem k Rize. Moře po její pravici bylo zamrzlé do vzdálenosti několika kilometrů od břehu. Při tom pohledu ji zamrazilo. I pro Rusku to byla spousta ledu. Nad přístavem v Rize se zvedal kouř po nedávném ještěřím bombardování. Když se Ludmila přiblížila k dokům, začali po ní sporadicky střelit z pušek. Zahrozila pěstí těm idiotům, kteří považovali její dvouplošník za ještěři bombardér, uhnula stranou a začala si hledat místo k přistání.

Nedaleko od něčeho, co vyhlíželo jako hlavní bulvár, objevila park s holými stromy. Byl dost velký, pokrytý sněhem a uschlou hnědožlutou trávou. Stálila plyn a hladce přistála. Ještě se ani nezastavila, když se k ní rozběhli němečtí vojáci v polní šedi a bílých maskovacích kombinézách.

Spatřili rudé hvězdy na trupu a křídlech letounu. „Co jsi zač, ty zrasanej Rusáku, a co tady sakra děláš?“ zařval jeden z nich.

Jako typický' arogantní Němec automaticky předpokládal, že Ludmila mluví jeho řečí. V tomto případě však měl pravdu.

„Nadporučík Ludmila Gorbunovová, Rudé letectvo.“ odpověděla německy. „Mám depeši pro generála Brockdorff—Ahlefeldta od generála Chilla ze Pskova. Budete tak laskaví a dovedete mě k němu? A zamaskujte letadlo, aby ho nebezpečovali Ještěři.“

Hitlerovci se užasle zastavili, když uslyšeli její hlas. Seděla v kabině a její kožená letecká kukla spolehlivě maskovala její pohyby. Němec, který předtím křičel, na ni úkosem pohlédl a řekl: „Slyšeli jsme o pilotech, kteří si říkali Stalinovi jestřábi. Ty jsi jeden ze Stalinových vrabců?“

Teď používal du namisto Sie. Ludmila si nebyla jistá, jestli lo mínil jako důvěrnost nebo jako urážku. Ale bylo jí lo lhotejně. „Možná.“ odpovéděla hlasem studenějším než počasí. „ale jediné v tom případě, že ty jsi jeden z Hitlerových oslu.“

Počkala, aby viděla, jestli to Němce pobaví nebo rozzuří,

Měla štěstí: nejenže se rozesmál, ale pohodil hlavou a zahýkal jako osel. „Ty musíš být osel, když jsi přistála na takovém bohem zapomenutém místě, jako je tohle,“ řekl. „Dobrá. Kátnerad— ne. Kameradin - nadporučíku, vezmu vás na velitelství, Pojdte se mnou.“

Několik Němců šlo s nimi, snad jako stráž, snad proto, že nechtěli, aby šla sama s tím pivním, možná i pro nezvyklou možnost být ve službě a přitom jít se ženou. Snažila se je pokud možno ignorovat: Riga ji zajímala víc.

I když byla poničená léty války, stále jí- nepřipadala jako bohem zapomenuté místo. Na hlavní ulici - Brivibasovē, tak se jmenovala (její oči a mozek potřebovaly chvíli, aby si zvykly na latinské písmo) - bylo víc obchodů a mnohem luxusnějších, než kdy viděla v Kyjevě. Oděv' civilistů na ulici byly otrhané a nepříliš čisté, ale byly z lepší látky a lepšího střihu, než bylo obvyklé v Sovětském svazu.

Někteří z chodců rozeznali její výstroj. Navzdory německé eskortě na ni křičeli, lotyšsky a ruštinou s přízvukem.

Porozuměla ruským urážkám a ani lotyšské výkřiky nezněly jako poklony. Aby to podtrhl, jeden z Němců poznamenal:

„Mají vás tady v Rize rádi.“

„Je spousta míst, kde váš Němce mají ještě raději,“ odsekla, což Němci vzalo řeč. Kdyby hráli šachy, byla by to výměna s výhodou.

Rathaus, kde měl německý velitel své velitelství, byl nedaleko křižovatky Brivibašovy ulice s ulicí Kaleiyu. Ludmile připadala budova v německém stylu stará jako sám čas. Stejně jako v pskovském Kronu, ani zde nestály před budovou stráže, aby neprozradil Ještěřům polohu velitelství. Ale jakmile prošla vyřezávanými dveřmi, ocitla se před dalšími dvěma nepřátelsky naladěnými Němci v nažehlených stejnokrojích.

„Co to máte?“ zeptal se jeden z nich její eskorty.

„Ruskou letkyni. Říká, že má depeši ze Pskova pro velícího generála.“ odpověděl řečný voják. „Myslel jsem, že ji přivedeme sem a vy, mládenci z velitelství, rozhodnete, co s ní dál.“

„S ní?“ Strážný pohlédl na Ludmilu. „Panebože, to je ženská, že? Pod tou kombinézou to není moc vidět.“

Zjevně předpokládal, že Ludmila mluví pouze rusky. Snažila se na něho dívat svrchu, což nebylo tak snadné, protože byl o dobrých třicet centimetrů vyšší než ona. Svou nejlepší němčinou řekla: „To se vás každopádně netýká.“

Strážný na ni vykulil oči. Její průvodce, který- se na ni díval více či méně jako na lidskou bytost - a který, stejně jako každý jiný bojující muž neměl příliš v lásce štábní krysy - stěží potlačil smích. To strážného dopálilo ještě víc. Studeným hlasem řekl: „Pojďte se mnou. Zavedu vás za velitelovým pobočníkem.“

Pobočník byl svalnatý mdloucí muž s kapitánskými distinkcemi. Řekl: „Dejte mi svou depeši, slečno. Generalleutnant GrazWalter von Brockdorff—Ahlefeldt má moc práce. Předám mu vaši zprávu, jakmile se to bude hodit.“ Snad si myslel, že tituly a zdvojené jméno na ni udělají nějaký dojem. Jestli ano, zapomněl, že má co do činění se socialistkou. Ludmila vystrčila bradu a zatvářila se zarputile. „Nein,“ řekla. „Generál Chili mi řekl, abych předala zprávu vašemu veliteli a ne někomu jinému. Jsem voják, poslouchám rozkazy.“

Rudá tvář ještě více zrudla. „Okamžik,“ řekl a vstal od stolu. Vešel do dveří vedlejší místnosti. Když se vrátil, vypadal jako někdo, kdo kousl do citrónu. „Tak dobře, velitel vás přijme.“

„Dobrá.“ Ludmila vykročila ke dveřím. Kdyby jí byl pobočník spěšně neuhnul z cesty, byla by přešla přes něj.

Očekávala, že spatří přecitlivělého aristokrata se unavenými rysy, nadulým výrazem a monoklem. Walther von Brockdorff—Ahlefeldt měl unavené rysy, pravda, ale pouze proto, že byl nemocný. Jeho kůže vypadala jako žlutý- pergamen, napjatý přímo na kostech. Když byl mladší a zdravější, býval to pravděpodobně hezký muž. Teď to byl jen někdo, kdo dělá co může, navzdory nemoci.

Vstal a uklonil se jí, což ji překvapilo. Jeho mrtvolný úsměv napověděl, že si toho také všiml. Pak ji překvapil znovu, když řekl rusky: „Vítám vás v Rize, nadporučíku. No - jaké novinky mi přinášíte od generálporučíka Člúlla?“

„To nevím, pane generále.“ Ludmila vytáhla obálku a podala mu ji. „Zde je zpráva.“

Brockdorff—Ahlefeldt začal otevírat obálku, pak však přestal a opět vstal ze židle. Spěšně vyšel postranními dveřmi z místnosti. Když se vrátil, byla jeho tvář ještě blešší než předtím. „Omlouvám se,“ řekl a dokončil otevírání obálky. „Zdá se, že jsem někde chytil menší úplavici.“

Nevypadal na menší úplavici, vypadal spíš na to, že jednoho krásného dne padne, a nebude to ani tak dlouho trvat.

Ludmila věděla, že nacisté se drží svých míst se stejnou odvahou a zápallem - nebo fanatismem - jako kdokoli jiný. Ale vidět tuto pravdu na vlastní oči v ní občas budilo úžas, jak mohou slušní lidé následovat takový systém.

To ji přivedlo k myšlence na Heinricha Jagera, a vzápětí se začervenala. Generál Brockdorff— Ahlefeldt studoval Chillovu zprávu. K její úlevě si nevšiml, že zrůžověla. Nakonec vzhlédl od papírů a řekl: „Je mi velice líto, nadporučíku, ale nemohu vyhovět požadavkům německého velitele Pskova.“

Nedovedla si představit, že by to Němec mohl podat tak delikátně. I když byl hitlerovce, byl kulturní. „O co generál Člúll žádá, pane generále?“ zeptala se a spěšně dodala: „Jestli to není tajné.“

„Ale nikterak,“ odpověděl - mluvil rusky jako předrevoluční aristokrat. „Chce, abych mu pomohl obnovit zásoby munice —“ Umlkl a odkašlal si.

„Tak aby nebyl závislý na sovětských dodávkách, míníte.“ řekla Ludmila.

„Přesně tak.“ souhlasil Brockdorff—Ahlefeldt. „Ale viděla jste ten kouř y přístavu?“ Zdvořile počkal na její přikývnutí a

pokračoval: „Ten pochází z parníků, které tam napadli Ještěři, z párníků, které byly plné zbraní a střeliva všeho druhu. Proto budeme mít sami nedostatek, a nemůžeme poskytnout nic našim sousedům.“

„To je mi líto.“ řekla Ludmila a přistihla se, že to neříká jenom ze zdvořilosti. Nechtěla, aby Němci ve Pskově zesílili v poměru k tamním sovětským silám, ale nechtěla ani, aby byli oslabeni ve vztahu k Ještěřům. Najít správnou rovnováhu mezi těmito přáními nebylo tak jednoduché. Zeptala se: „Dáte mi písemnou odpověď pro generála Chilla?“

„Samozřejmě.“ řekl. „Ale nejdříve - Becku!“ zavolal zvýšeným hlasem. Pobočník vešel do místnosti. „Přineste tady nadporučíkovi něco z jídelny.“ řekl mn Brockdorff—Ahlefeldt. „Má za sebou dlouhou cestu a něco teplého do žaludku by jí nepochybně prospělo.“

„Jawohl, Herr Gemrallleutnant!“ řekl Beck. Obrátil se k Ludmile: „Počkejte laskavě okamžik, nadporučíku.“ Uklonil se hlavou, skoro jako by byl číšník v nějaké luxusní, dekadentní kapitalistické restauraci, a odspěchal. Když Ludmilu přijal jeho velitel, on ji přijal také.

Když se po chvíli vrátil, nesl na podnosu velkou, kouřící misku. „Maizes zupě ar putukrejimm, lotyšské jídlo,“ řekl. „Je to obilná polévka se šlehanou smetanou.“

„Děkuji vám.“ řekla Ludmila a pustila se do jídla. Polévka byla horká, hustá a sytá, a nechutnala ani tak cize. Ruská kuchyně také používala smetanu, i když častěji kyselou než sladkou.

Zatímco Ludmila jedla, Beck odešel do své pracovny, za několik minut se vrátil a položil před generála list papíru.

Německý velitel Rigy zprávu prostudoval a pohlédl přes stůl na 1 Ludmilu, ale počkal, dokud s povzdechem neodsunula misku. „Rád bych vás požádal o laskavost, pokud by vám to nevadilo.“

„Nemyslím, že se mnou máte nějaké úmysly, pane generále.“ řekla Ludmila.

„Ne!“ Německý generál se usmál. „Jake zklamání.“ Zatímco Ludmila uvažovala, jak to přijmout, Němec pokračoval: „{„Jsme ve styku spočetný mi partyzánskými oddíly v Polsku.“ Na okamžik se odmlčel. „Myslím, že bych měl podotknout, že to je partyzánská válka proti Ještěřům, ne proti Reichu. V těch oddílech jsou Němci. Poláci. Židé - dokonce i pár Rusii, jak jsem slyšel. Ten oddíl, který mám na mysli, poblíž Hrabieszowa, nás informoval, že by se jim moc hodily nějaké protitankové miny. Vv byste je tam mohla dopravit mnohem rychleji, než bychom to dokázali my jakýmkoli jiným způsobem Co říkáte“

„Nevím“ odpověděla Ludmila. „Nejsem pod vaším vele- 1 nim. Vy nemáte žádná vlastní letadla?“

„Letadla, ano, pár jich máme, ale žádné takové jako je Létající šicí stroj, se kterým jste přiletěla.“ řekl

Brockdorff—Ahlefeldt. Ludmila slyšela německou přezdívku PO—2 již předtím a pokaždé ji naplnila zadostiučiněním.

Generál pokračoval: „Muj spojovací letoun Fieseler Storch by ten úkol také zvládl, ale byl před pár týdny zasažen. A víte sama, co by Ještěři udělali s větším a nebezpečnějším letounem. Hrabieszów je asi pět set kilometrů na jih a trochu na západ odtud. Mohla byste tam zaletět? Mohl bych dodat, že ty tanky, které pomůžete zničit, budou ku prospěchu sovětským silám stejně jako Wehrmachtu.“

Protože Němci zatlačili organizované sovětské síly - na rozdíl od partyzánů - hluboko do Ruska, měla o tom Ludmila své pochybnosti. Ale od příchodu Ještěřů se situace nesmírně zkomplikovala a nadporučík Rudého letectva nevěděl všechno o současném postavení vojsk. Ludmila řekla: „Můžete informovat generála Chilla?“

„Myslím, že to můžeme zařídit.“ odpověděl generál Brockdorff—Ahlefeldt. „Jestli vašemu letu stojí v cestě jenom to, jsem si jist, že to zařídíme.“

Ludmila chvíli uvažovala. „Budete mi muset dát benzín, abych se tam dostala,“ řekla konečně. „A partyzáni mi budou muset dát benzín, abych se dostala zpátky. Mají benzín?“

„Měli by být schopni se k nějakému dostat,“ řekl německý generál. „Ostatně, po příchodu Ještěřů ho v Polsku moc nespotebovali. A samozřejmě, až se vrátíte, dáme vám benzín na zpáteční cestu do Pskova.“

O to vlastně ještě ani nežádala. Navzdory svému jménu a titulům byl Gemrallleutnant Graf Walther von Brockdorff—

Ahlefeldt skutečný gentleman ze staré školy. To přispělo k tomu, že Ludmila na jeho žádost souhlasně přikývla. Později si bude muset pro své rozhodnutí nalézt přesvědčivější důvody

Richard Peterson byl vynikající technik, ale pokud se generála Grovese týkalo, byl to beznadějný kus polena. Nyní seděl na tvrdé židli v Grovesově pracovně v Science Building denverské university a říkal: „To schéma jímání, které máte na mysli, pane, sotva zadrží únik radioaktivity a zároveň zvýší výrobu plutonia.“

Groves udeřil svou velkou masitou pěstí do stolu. Byl to mohutný muž s nakrátko ostříhanými narezlými vlasy, úzkým knirkem a rysy mastifa. Měl v sobě i jeho nesmířitelnou agresivitu. „Co mi to tady vykládáte, Petersoně?“ zavrčel zlověstně. „Říkáte, že začneme opouštět radioaktivní materiály do řeky, aby Ještěři mohli zjistit, odkud pocházejí? To raději ani neříkejte, protože víte, co se stane, když to uděláte.“

„Samozřejmě to vím.“ zaječel Peterson. „Ještěři nás pošlou na onen svět.“

„Přesně tak.“ řekl Groves. „Jsem ztraceně rád, že jsem nebyl ve Washington. D.C., když tam shodili svou bombu.“

Pohrdavě si odfrkl. „Ve Washingtonu dostali jen pár kongresmanů - a je otázka, jestli to spíš nepomohlo našemu válečnému úsilí. Ale jestli shodí bombu na Denver, už nevyrobíme žádné další vlastní jaderné bomby. A když to nedokážeme, prohrajeme válku.“

„To vím sakra taky.“ řekl Peterson. „Ale zpracovatelský zá- j vod může dělat jen to, na co stačí. Když z něho budete chtít dostat víc plutonia, pošlete víc odpadů do filtru - a jestli proniknou filtry, dostanou se do South Platte.“

„Musíme mít víc plutonia.“ řekl Groves rázně. „Jestli to znamená instalovat víc filtrů nebo častěji čistit ty, které máme, postarejte se o to. Od toho tady jste. Jestli říkáte, že to nedoká- žete, najdu si někoho, kdo to dokáže, to vám slibuji. Máme nejvyšší prioritu v dodávkách materiálu, nejen z Denveru, ale z celé země. Využijte toho, nebo si hledejte jinou práci.“

Za svými brýlemi s rohovou obroučkou se Peterson podíval jako štěně, které někdo kopl bezdůvodně do žeber. „To

není otázka materiálu, generále. Máme zoufalý nedostatek vycvičeného personálu.“

Groves na něj blýskl očima. „Říkal jsem vám, že nechci žádné omluvy. Když nemáte dost vycvičeného personálu, vycvičte si další. Nebo použijte nevycvičené muže a rozdělte proces do dětských krůčků, které pochopí každý idiot: když to vyjde, pokračujte v lom. Když to nevyjde, zkuste něco jiného a začněte znovu. To potrvá dost dlouho, takže byste s tím měl raději už začít.“

„Ale —“ začal Peterson. Groves ho ignoroval - ostentativně ho ignoroval, vybíraje zprávy z košíku DOŠLO. Technik rozloženě vstal a vyšel z pracovny. Groves měl co dělat, aby se nerozesmál. Už viděl rozzuřenější odchody. V duchu si poznamenal, že musí během několika příštích týdnů věnovat zvláštní pozornost závodu na zpracování plutonia. Buď Peterson dokáže zvýšit výrobu bez úniku radioaktivity do řeky, nebo tu práci dostane někdo jiný.

Zpráva, kterou -utáhl z košíku, byla důležitá sama o sobě, i podle měřítek dané chvíle, kdy všechno, co bylo spojeno s atomovými zbraněmi, požívalo vrcholnou prioritu. Poškrábal se na bradě. Tento dopis přišel prostřednictvím Úřadu pro strategické služby, což bylo něco, co neviděl každý den.

„Takže zatracení Rusáci potřebují naši pomoc, co?“ zamumlal. Nevážil si příliš Rusů, ani jejich politiky, ani jejich technických schopností. Na druhé straně, zkonstruovali první lidmi vyrobenou atomovou bombu, i když použili štěpných materiálů, které ukradli Ještěřům. Předvedli, že mají v hlavě víc, než by do nich byl řekl.

Ale nyní měli problém vyrobit své vlastní plutonium, a potřebovali, aby se k nim někdo dostal a podal jim pomocnou ruku. Kdyby nebylo Ještěřů. Groves by na jejich žádost reagoval s nadšením muže, kterému spadl to trenýrek cluestýš. Ale pokud byli na scéně Ještěři, bylo třeba uvažovat v první řadě o nich a až pak si dělat starosti s vyhlídkou na strýčka Joea s atomovou bombou.

Groves se zaklonil v křesle, které pod ním zaskřípalo. Zatoužil po cigaretě. Ale stejně tak dobře mohl chtít hodinky s vodotryskem Polohlasem zabručel: „Kdyby tak s námi ještě byl Larssen. To by byl perfektní kandidát na výlet do Moskvy.“ Jenže Larssen byl mrtev. Nikdy už nebyl jako dřív poté, co ho opustila jeho žena s tím chlapíkem z armády - Yeager, tak se jmenoval. A když se pak Larssen vrátil z Hanfordu, nikdo nechtěl přerušit kvůli přestěhování práci Metalurgické laboratoře. Byla to pekelná cesta, a bohužel zbytečná.

Larssen nezvládl demony ve svém nitru. Nakonec museli zvítězit nad jeho lepším já, protože zastřelil dva muže a vyrazil na východ, směrem k území, ovládanému Ještěři. Kdyby před nimi začal zpívat jak se Groves obával, nad Denverem by vykvetl nukleární plamen. Ale jízda ho dohnala dřív, než se dostal k nepříteli.

„No, a kdo nám zbývá?“ zeptal se Groves stěn pracovny. Problém byl, že memorandum, které dostal, mu příliš neřikalo. Nevěděl, s čím mají rádi potíže. Měli vůbec v provozu reaktor? Byl jejich problém v separaci plutonia z reaktora? Nebo se snažili separovat uran 235 z uranu 238? O tom se memorandum nezmiňovalo. Snažit se na to přijít bylo jako pokoušet se sestavit dětskou skládačku, když člověk nemá všechny díly a neví, které chybějí.

Protože to byli Rusové, dospěl k názoru, že jejich problém musel být v něčem základním. Jeho vlastní problém byl také základní: mohl někoho postrádat a poslat ho uprostřed války kolem světa, bez záruk, že se tam ve zdraví dostane? A i kdyby mohl, koho tak nenáviděl, aby ho chtěl poslat do Moskvy, nebo kde měli Rusové svůj program?

Vzdychl. „Jo. Larssen by býval byl perfektní.“ řekl. Ale s tím se nedalo nic dělat, nic až do Soudného dne. Groves neměl ve zvyku ztrácet čas s něčím, s čím se nedalo nic dělat. Uvědomil si, že tohle sám nevyřeší. Bude se o tom muset poradit s fyzik.

Znovu pohlédl na dopis z OSS. Jestli někoho půjčí Rusům. USA by za to dostaly zapláceno ještěřními přístroji, ukořistěnými na ještěři základně, která se vzbouřila a vzdala Sovětské armádě.

„Bude nutno zařídit, aby nás Rusové nepodfoukli a nedali nám zařízení, které nefunguje, nebo které už máme,“ řekl stěnám. Jediná věc, na kterou se u Rusů dalo spolehnout, bylo to, že se na ně spolehnout nelze.

Pak se zarazil a znovu pohlédl na dopis. Něco předtím přehlédl, když si lámal hlavu s Rusy.

„Základna Ještěřů se vzbouřila?“ řekl. Nikdy o ničem podobném neslyšel. Ještěři byli solidní, disciplinovaní vojáci, bez ohledu na to, že vypadali jako přerostlí chameleóni. Divil se, co je mohlo přivést až k tomu, že se postavili proti vlastním důstojníkům.

„Zatraceně, kdyby tady tak byl ještě Yeager a ti zajatí Ještěři,“ zamumlal. „Vytáhl bych to z nich.“ Podněcování Ještěřů ke vzpouře nemělo nic společného s jeho současnými úkoly, ale když ho začala svrbět zvědavost, měl pocit, že se musí buď poškrábat, nebo zemřít.

Pak, neochotně, připustil, že bylo jen dobře, že zde Yeager už nebyl, když se Larssen vrátil z Hanfordu. Larssen by ho byl pravděpodobně zastřelil i s Barbarou. Za celý ten zmatek nikdo nemohl, ale Larssen to nebyl schopen pochopit.

„Dobře, teď už nemá smysl lámat si s tím hlavu,“ řekl. Larssen byl mrtev. Yeager a jeho žena odjeli do Hot Springs v Arkansasu spolu se zajatými Ještěři. Groves by se vsadil, že Yeager stále dělá užitečné věci s Ještěři, měl k zacházení s nimi skutečný talent a dovedl se vmyslet do jejich způsobu ovazování: Groves nevěděl přesně, co to vypovídá o jeho Vlastních mentálních procesech - nejspíš nic dobrého - ale bylo to užitečné.

Pustil Yeagera z mysli stejně jako Larssena. Jestli Rusové chtějí zaplatit za znalosti, které potřebují k sestrojení atomové bomby, potřebují je naléhavě. Na drahé straně. Lenin řekl něco o kapitalistech, prodávajících Sovětskému svazu provaz, na kterém je rudí oběsí. Když získají atomová tajemství, nebudou jednoho krásného dne uvažovat o jejich použití proti Spojeným státům!

„Samozřejmě, že budou - jsou to Rusové.“ řekl Groves. Když na to přišlo, kdyby tomu bylo opačně, ani Spojené státy by neváhaly využít takové znalosti ve svůj prospěch, nezávisle na tom, odkud by ty znalosti přišly. Tak to prostě ve světě chodilo.

Jiná otázka byla, jestli takové obavy byly skutečně odůvodněné. Byl to okamžitý prospěch oproti vzdáleným rizikům. Kdyby Rusko vystoupilo z války, protože by bylo bez i nukleárních zbraní poraženo, pak by obavy o to, co se stane někdy ve vzdálené budoucnosti, byly pošetilé.

Podle všeho, co věděl - znovu mu přišel na mysl Yeager se svými Ještěři - vynikali Ještěři v dlouhodobém plánování. Dívali se na lidi svrchu, protože lidé, měřeno způsobem, jak oni nazírali na věci, neměli žádnou předvídavost. Ale z čistě lidského hlediska byli Ještěři tak zaměstnám pohledem na les jako celek, že si občas nevšimli, že jim padá na hlavu nejbližší strom.

„Dříve či později zjistíme, jestli mají pravdu oni nebo my, nebo že se možná mýlíme všichni,“ řekl.

Toto nebyl ten druh otázek, s nimiž by si dokázal dobře poradit. Když mít někdo řekl, aby postavil to a to, v takovém termínu a za tolik peněz, buď to postavil, nebo řekl, že to nejde - a proč to nejde. To byly otázky, pro inženýra. Když chcete filosofii, pomyslel si, zajděte si za filosofem.

A přece, během práce na tomto projektu naslouchal spoustě věcí, které říkali fyzikové. Když pochopil jak bomba dělá to, co dělá, pomohlo mu to pňít na to, jak ji zkonstruovat. Ale když se Fermi, Szilard a ostatní dostali k mezním problémům, hranice mezi technikou a filosofií se někdy stávala velice nezřetelnou. Vždycky si o sobě myslel, že má na matematiku dobrou hlavu, ale z kvantové mechaniky se mu točila.

Dobrá, nebude si s tím lámat hlavu, v žádném smyslu toho slova. Ale bude muset vybrat nějakého nešťastného fyzika a poslat ho do Ruska. Ze všech věcí, které kdy udělal ve službě svému národu, si nemohl vzpomenout na žádnou, která by v něm budila menší nadšení.

A v porovnání s tím nešťastníkem, který tam bude musel skutečně jet, on na tom ještě byl moc dobře.

KAPITOLA 3

Panagiotis Mavrogordato ukázal na čáru pobřeží po levém boku parníku Naxos. „To je ona.“ řekl německy s řeckyTM přízvukem. „Svatá země. Za pár hodin zakotvíme v Haifě.“

Mojše Russie přikývl. „Neberte to jako urážku,“ řekl svou vlastní němčinou s hrdelním přízvukem jidiš, „ale budu rád, až tady opustím váš krásný parník.“

Mavrogordato se zasmál a stálil si svou černou vlněnou námořnickou čepici lóouběji do čela. Mojše měl podobnou, dárek od jednoho z lodníků. Myslel si, že Středozemní moře bude stále slunečné a teplé, dokonce i v zimě. Slunečné bylo, ale vítr, který vanul kolem něho — skrze něho - byl všechno jiné než teplý.

„Ve válce neexistuje žádné bezpečné místo,“ řekl Mavrogordato. „Když jsme zvládli tuto cestu, myslím, že už zvládneme skoro všechno. Theou thentos.“ Vytáhl z kapsy jantarový aicnec a začal se modlit, aby se ujistil, že Bůh opravdu dá.

„O tom se s vámi nemohu přít.“ řekl Russie. Rezavá stará loď právě připlouvala k Římu, když Věčné město - a lilavní středisko Ještěřů V Itálii - explodovalo v atomovém ohni. Němci se tím stále ještě na krátkých vlnách vychloubali, i když Ještěři vzápětí oplátkou zničili Hamburk.

„Postarejte se, abyste byl se svou rodinou připraven k vylodění, hned jak zakotvíme.“ varoval ho Mavrogordato. „Jste jenom náklad, klen jsme vezli na této plavbě, a jakmile nám Britové zaplatí za to, že jsme vás dodali vcelku a nepoškozené, namíříme si to zpátky do Tarsu tak rychle, jak to stan' „Varny dokáže.“ Dupl na plaňky paluby. Naxos musel být dobře dvacet let stan' „Ne že by to bylo bůhvíjak rychle.“

„Nevzali jsme si toho sebou tolik, abychom měli nějaké potíže sbalením“ odpověděl Mojše. „Jakmile vyženu Reuvena odněkud ze strojovny, budeme připraveni.“

„To je hodný chlapec.“ řekl řecký- kapitán. Zdálo se, že Mavrogordatova definice hodného chlapce v sobě zahrnuje všechny představitelné neplech' a rošťáctví. Mojšeho měřítka byla poněkud usedlejší. Ale, když se vezme v úvahu, čím vším Reuven prošel - čím prošla celá rodina - nemohl si na Reuvenovo chování stěžovat o moc víc než tenkrát ve Varšavě.

Vrátil se do kabiny, kterou sdílel s Reuvenem a svou ženou Rivkou, aby se ujistil, že Mavrogordatovi nevěšel bulíky na nos. Samozřejmě, jejich skromný majetek byl úhledně zabalen a Rivka četla Reuvenovi z polské pohádkové knížky, která se s nimi dostala z Varšavy do Londýna a odtud do Svaté země. Když se Reuvenovi četlo, vydržel na místě, jinak se zdálo, zeje to perpetuum mobile, vtělené do podoby malého chlapce -a Mojše si nedovedl představit vhodnější tvar pro perpetuum mobile.

Rivka odložila knížku a tázavě se na něj podívala. „Přistaneme za dvě hodiny,“ řekl. Přikývla. Ona byla ten svorník, který udržoval jejich rodinu pohromadě, a on - nu, byl dost chytrý, aby to věděl.

„Já nechci odejít z Xaxosu,“ řekl Reuven. „Líbí se mi tady. Až vyrostu, budu námořníkem.“

„Nebud' hloupý.“ řekla mu Rivka. „Tohle je Palestina, kam' přijíždíme. Svatá země. Rozumíš tomu? 7 Spousta Židů zde žila sta a sta let, a my se teď vracíme zpátky. Můžeme jet dokonce do Jeruzaléma. „Příští rok v Jeruzalémě“ říkají lidé o Velkých svátcích. A pro nás to teď bude skutečnost, chápeš to.“

Reuven přikývl a oči měl veliké a kulaté. Navzdory svým cestám a práci mu vysvětlili, co to znamená být Židem, a Jeruzalém bylo jméno, které s tím bylo spojeno a kterým se Židé zaklínali. I Mojše se jím zaklínal. Nikdy si nepředstavoval, že skončí v Palestině, i když sem byl dopraven proto, aby pomohl Britům, a ne z náboženských důvodů.

Rivka začala znovu číst. Mojše vyšel na příd' a zahleděl se na blížící se Haifu. Město se zvedalo od moře ke svahům hon Karmel. I v zimě zde bylo sluneční světlo jasnější a zářivější než v Londýně a Varšavě. Mnoho budov mělo bílou omítku a v pronikavém slunečním svitu zářily jako by byla ze stříbra.

Mezi budovami byly háje nízkých, rozložitých stromů s šedozeleným listím. Když kapitán Mavrogordato vyšel na okamžik na palubu, zeptal se ho Mojše, co je to za strom? Řek na něj užasle pohlédl. „Vý neznáte olivy?“ zvolal.

„V Polsku nejsou žádné olivy,“ řekl omluvně. „Ani v Anglii.“

Přístav se přiblížil. Spousta mužů na molech měla dlouhé splývavé oděvy - někteří bílé, ostatní jasné s pruhy - a šátky- na hlavách. Arabové, uvědomil si Mojše po chvíli. Skutečnost, že je tak daleko od všeho, s čím vyrůstal, na něj

dopadla jako rána kyjem.

Další muži pracovali v šatech, které my byly povědomější: volné kalhoty, košile s dlouhým rukávem, klotové čepice. A stranou stála skupina mužů v khaki, s nimiž se Mojše seznámil v Anglii: britští vojáci.

Mavrogordato je musel upozorovat také, protože zamínil s lodí k molu, kde stáli. Černý dým, který se valil z komína starého parníku, zřídil, když loď zastavila u mola. Námořníci a dokarši ji připoutali lany. Další spustili můstek. Když s bouchnutím dosedl na molo. Mojše pochopil, že může sestoupit na půdu Izraele, na pudu, z níž byli jeho praotcové vyhnáni skoro před dvěma tisíci lety. Posvátnou úctou mu naskočila husí kůže na šíji.

Rivka a Reuven vyšli na palubu. Mojšeho žena nesla pytel. Další si hodil přes rameno jeden námořník. Mojše ho od muže převzal a řekl: „Evcharisto póly, děkuji moc.“ Bylo skoro jediné řecké slovo, které pochytil za dlouhé, nenózní plavby přes Středozemní moře. Ale byla to užitečná fráze.

„Parúvalo,“ řekl lodník s úsměvem. „Není zač.“

Uniformovaní Angličané zamířili k lodi. „Mohu - můžeme - jít za nimi?“ zeptal se Mojše Mavrogordata.

„Jděte.“ řekl kapitán. „Půjdu s vámi, aby mi nezapomněli zaplatit.“

Mojšeho kroky zazněly - po musiku. Rivka a Reuven ho následovali, doprovázeni v lesném závěsu Mavrogordatem. Mojše udělal poslední krok. Pak už byl na půdě Svaté země. Chtěl pokleknout a políbit špinavé, kreozotem páchnoucí dřevo mola.

Než tak mohl učinit, jeden z Angličanů řekl: „Vy jste pan Russie? Já jsem plukovník Easter, váš styčný důstojník zde. Zařídíme vám co nejdříve kontakt s vašimi zdejšími souvěrci. Situace je poslední dobou poněkud napjatá, takže vaše pomoc bude velice vítaná. Když potáhneme všichni za jeden provaz, pomůže to válečnému úsilí, co říkáte?“

„Udělám, co budu moci.“ odpověděl Mojše svou pomalou angličtinou s přízvukem. Chvilí Eastera studoval, a moc se mu nelíbilo, co viděl. Ten muž v něm spatřoval pouze nástroj, nic víc. Přesně tak ho viděli i Ještěři. Dával přednost britské věci před cizáky, ale k smrti nenáviděl být něčím nástrojem.

Stranou předal jeden britský důstojník Mavrogordatovi několik úhledných roliček zlatých sovereignů. Řek se rozzářil od ucha k uchu. On nepovažoval Mojšeho za nástroj: spatřoval v něm lístek na maso a nedělal s tím žádné cavyky. To připadalo Mojšemu jako čestnější přístup, než byl Easterův.

Angličan řekl: „Když půjdete se mnou, pane Russie, vy a vaše rodina, máme na konci mola kočár. Omlouvám se, že jsme pro vás nepřijeli autem, ale jsme na tom teď trochu špatně s benzínem.“

Benzínu byl nedostatek v celém světě. Plukovník Easter se nemusel za jeho nedostatek tak zdvořile omlouvat. Na drahé straně ignoroval zdvořilost na mnohem základnější úrovni: ani on, ani žádný z jeho mužů neučinil jediný pohyb, aby převzali od Mojšeho a Rivky jejich zavazadla. Staráte se pohodlí svých hostů. Nástroje - kdo se stará o nástroje!'

Kočár byl černě natřený anglický brougham a mohly se v něm vozit už dobře dvě generace. „Vezmeme vás do kasáren.“ řekl Easter, nastupuje s Russiovými do vozu. Na kozlík se posadil voják a chopil se oteží. Ostatní důstojníci nastoupili do dalšího, téměř identického vozu. Easter pokračoval: „Tam něco sníme a vypijeme a pak se vám poohlédneme po nějakém bytě.“

Kdyby se starali o víc než jen o to, jak ho využít, měli by už byt připravený. Ale alespoň pomysleli na to, že on a jeho rodina potřebují jídlo a vodu. Byl také zvědav, jestli mu nezapomenou nabídnout šunku. Kočí mlaskl na koně a vůz se rozjel. Ať už s ním Britové zamýšlejí cokoli, brzy se to doví.

Zíral rozšířenýma očima na palmy podobné péroovým prachovkám, na bílé omítnuté domy z nepálených cihel, na mešity, které vůz míjel. Arabští muži v dlouhých oděvech, které už viděl, a arabské ženy, zahalené tak, že byly vidět jen jejich oči, ruce a chodidla, mlčky sledovali vůz, rachotící úzkými, klikatými ulicemi. Mojše se cítil jako vetřelec, ačkoli jeho vlastní národ vzešel z tohoto místa. Pokud měl plukovník Easter sebemenší pocit, že ho Bůh neposvětil, aby vládl této zemi, nedával to na sobě znát.

Náhle ulice vyústila na rozsáhlé tržiště. Mojše se pojednou přestal cítit jako cizinec a dospěl k názoru, že je konečně doma. Žádná z podrobností nebyla taková, jak ji znal z Varšavy: ani oděvy prodavačů a zákazníků, ani řeč, kterou hovořili, ani ovoce, zelenina a tretky, které prodávali a nakupovali. Ale ten tón a způsob, jakým smlouvali - to bylo naprosto stejné jako ve Varšavě.

Rivka se také usmála, i ji musela ta podobnost napadnout. A když přijeli blíž, uviděl Mojše, že všichni muži a ženy na tržišti nejsou Arabové. Někteří z nich byli Židé, oblečení většinou do pracovních oděvů nebo uniforem, odkrývajících větší část holé kůže v porovnání s Araby a zvláště s arabskými ženami.

Pár židů, nesoucích mosazné svícny, prošel těsně kolem vozu. Byli ponořeni do hlasitého a vzrušeného rozhovoru.

Rivčin úsměv se vytratil. „Vubec jim nerozumím.“ řekla.

„To je hebrejšтина, ne jidiš.“ odpověděl Mojše, a trochu se zachvěl. Sám porozuměl jen pár slovům. Naučit se hebrejštině tak, aby ji člověk mohl používat při modlitbách a skutečně se s ní dorozumívat - to byly dvě odlišné věci: Bude se muset mnoho doučit. Byl zvědav, jak dlouho mu to potrvá.

Nechali tržiště za sebou. Domy a obchody se kolem nich opět těsněji uzavřely. Na křižovatce s větší ulicí řídili britští vojáci dopravu, nebo se o to alespoň pokoušeli: Arabové a Židé v Haifě nebyli ani zdaleka tak náchylní respektovat jejich pokyn} 1, jak by to učinili obyvatelé Londýna.

Pár bloku od hlavní třídy ulice ostře zahýbala. V té chvíli se náhle vozu, v němž se Russiovi vezli, do cesty postavil drobný mladík v košili s krátkými rukávy a v khaki kalhotách. Namířil kočimu do tváře pistolí. „Okamžitě zastavte,“ řekl anglicky s cizím přízvukem.

Plukovník Easter začal sahát po pistolí. Mladík pohlédl na střechy domu po obou stranách ulice. Asi tucet mužů, ozbrojených puškami a samopaly, mířilo svými zbraněmi na oba vozy, směřující k britským kasárnám. Easter velnu pomalu a opatrně oddálil ruku od svého pouzdra s pistolí.

Rozcuchaný mladík se usmál, jako by šlo spíše o společenskou záležitost. „Ano, tak je to lepší, mnohem lepší,“ řekl.

„Jste rozumný muž, plukovníku.“

„Jaký je účel této - této zatracené nestydaté drzosti?“ zeptal se Easter tónem, kterýl říkal, že by' bojoval, kdyby viděl sebezmenší naději na úspěch.

„Ulehčíte vám od vašich hostů,“ odpověděl únosce. Pohlédl na Mojšeho, přecházejícího do jidiš: „Vy a vaše rodina, vylezte z kočáru a pojďte se mnou.“

„Proč?“ řekl Mojše stejnou řečí. „Jestli jste ti, kdo si myslím, že jste, budu s vámi stejně jednat.“

„Ano, a budete nám vykládat to, co Britové chtějí, abychom slyšeli.“ řekl, chlapík s pistolí. „Teď vypadněte z vozu - nemám celý den na to, abych se s vámi dohadoval.“

Mojše slezl s vozu. Pomohl dolů i své ženě a synovi. Pohybem pistole mu únosce ukázal přes ulici do nedalekých vrat. Od Uida je zavedl do dvora, kde čekali další dva ozbrojení muži. Jeden z nich odložil pušku a zavázal Russiovy oči. Když utáhl uzel na látce na Mojšeho zátylku, řekl něco hebrejsky - krátkou vetu, které Mojše po chvíli porozuměl. Bylo to vlastně totéž, co by mohl říct on sám, kdyby byly role obrácené. „Dobrá práce. Menacheme.“

„Díky, ale nechme klábosení.“ řekl v jidiš muž, který zastavil vozy na ulici. On byl tedy Menachem. Postrčil Russioho lehce do zad. Někdo jiný ho uchopil za loket. „Hněte sebou.“ Nemaje na vybranou, Mojše poslechl.

Velcí Ošklivci tlačili káry s municí k Teertsovu letounu. Většina z nich patřila k tmavohnědé varietě Tosevanů, ne k růžově tříslovému typu. Ti tmavohnědí v této části kontinentu byli mnohem ochotnější spolupracovat s Rasou než ti světlejší, z čehož Teerts vyrozuměl, že ti světlejší s těmi tmavými zacházeli tak špatně, že se jim ve srovnání s tím zdá vláda Rasy lepší.

Pobaveně otevřel ústa. Pokud se jeho týkalo. Velcí Ošklivci byli Velcí Ošklivci, a víc nebylo třeba říkat. Ale samotní Tosevané to zjevně viděli jinak.

Tito Tosevané se vysvlékli z blůz, které zahalovaly horní část jejich těl. Metabolická voda, kterou používali k tělesnému ochlazování, se leskla na jejich kůži. To v jejich případě znamenalo, že jejím horko.

Pro Teerts byla naopak zdejší teplota velice příjemná, ačkoli vzduch se mu zdál trochu příliš vlhký. Ale vlhkost vzduchu na Floridě byla ta nejmenší věc, pokud se podnebí týkalo, která by mu vadila. Zažil zimu v Mandžusku a v Japonsku. Proti nim byla Florida kouzelná.

Dva zbrojníci začali zakládat munici do Teertsova stíhacího bombardéru. Podhlédl na ně. „Jen dvě protiletadlové střely!“ zeptal se nespokojeně.

Starší zbrojník řekl: „Budte rád, že jste doslal aspoň dvě, nadřizený pane.“ Byl to spolehlivý muž jménem Ummfac. Ačkoli byl nominálně podřízený pilotům stíhacích bombardérů, ti chytřejší z nich zacházeli sním a s jeho kolegy jako se sobě rovnými - a často proto dostali mnohem lepší náklad munice. Nyní Ummfac řekl: „Už brzy budete mít jen kanón, abyste si to mohli rozdat s Velkými Ošklivci na krátkou vzdálenost.“

„To je nepříjemné pomyšlení.“ řekl Teerts. Vzdychl. „Ale máte nejspíš pravdu. Zdá se, že to teď bude chodit takhle.“

Poplácal povrch trupu stíhacího bombardéru. „Císaři budiž díky, že stále ještě létáme na lepších letadlech.“

„Pravda.“ řekl Ummfac. „Ale i u nich začíná být nedostatek náhradních dílů....“

Teerts se vyšplhal do kabiny a usadil se v pancéřovaném vyčalouněném sedadle, jako kdyby byl mládětem ve své skořápce. Nechtěl přemýšlet o potížích s náhradními díly. Už nyní létali Velcí Ošklivci na letounech daleko nebezpečnějších jeho stroji, než byly ty, které mřel, když se Rasa na Tosevu 3 vyloďila.

Znovu se zasmál, poněkud nahořkle. Nepředpokládalo, že Velcí Ošklivci budou mít vůbec nějaká letadla. Předpokládalo se, že to budou předtechnologičtí barbaři. Podle něho to samozřejmě barbaři byli: nikdo, kdo byl v japonském zajetí by se s ním o tom nepřel. Ovšem jestli předtechnologičtí, to byla zase jiná věc.

Provedl předletovou kontrolu. Všechno bylo, jak mělo být. Vsunul prst do mezery mezi uvolněným kusem čalounění a vnitřní stěnou kabiny. Nikdo neobjevil jeho skleničku se zázvorem. To bylo dobře. Japonci v něm během jeho zajetí vyvolali návyk na tuto rostlinu. A když ze zajetí uprchl, zjistil, kolik jeho spolubojovníků si na tuto drogu navyklo samo od sebe.

Zavolal místního letového kontrolora a požádal o povolení ke startu, které obratem dostal. Oba dvouproudové motory stíhacího bombardéru s řevem ožily. Teerts ucítil důvěrně známý a příjemný pocit vibrací.

Rozjel se po runwayi a pak prudce zvedl letoun k nebi, zatímco ho zrychlení tlačilo do sedadla. Jeho obzor se kouzelně rozšířil, jako pokaždé, když vzlétl. Avšak zde z toho rozšířeného horizontu neměl takový požitek, jako když vzlétal z jiných základen, protože až příliš brzy se dostal na dohled trosek Miami.

Právě se vracel na základnu, když se město změnilo v mračno radioaktivního prachu. Kdyby býval letěl o trochu rychleji, ohnivá koule by pohltila i jeho, nebo by přinejmenším zničila jeho stroj nebo by ho uvrhla do vývrtky, kterou by nedokázal nikdy vybrat.

I pouhá Vzpomínka na to z něj vynutila poplašené zasyčení.

Jeho nika sama od sebe sáhla po malé plastové lahvičce s práškovým zázvorem. Když ho přeložili na menší kontinent, lámal si hlavu, jestli dokáže sehnat prášek, po kterém toužil a který potřeboval. Ale spousta mužů na floridské základně ho také užívala, a zdálo se, že Tosevané s tmavou kůží, kteří pracovali pro Rasu, ho mají nevyčerpatelné zásoby. A doposud po něm za něj nechtěli vlastně nic víc než tretky⁷, malé elektronické přístroje, které mohl snadno postrádat výměnou za rozkoš, kterou mu poskytoval zázvor.

Ale „Teď si nedám dávku.“ řekl a ucukl rukou od skleničky. Navzdory příjemnému pocitu, který by mu zázvor dodal, věděl dobře, že by zastřel jeho úsudek. A bojovat s Velkými Ošklivci už nebylo tak snadné, jako kdysi. Pokud proti nim někdo vyrazil se sebedůvěrou, že všechno půjde přesně podle jeho představ, bylo nanejvýš pravděpodobné, že se jeho jméno objeví na pamětní desce, oslavující muže Rasy, kteří obětovali život, aby přivtělili TOSCA-3 k Impériu. V hlavních městech Rabotevu 2 a Halessu 1 byly takové pamětní desky, viděl jejich hologramy, než odletěl z Domova.

Na desce na Hallessu 1 bylo jen pár jmen, na té druhé na Rabotevu 2 jich bylo několik set. Teerts byl přesvědčen, že Rasa zřídí pamětní desku i na Tosevu 3, pokud se ho podaří dobýt. Když někdo neudrží tradice, jak může chtít budovat civilizaci?

Ale pamětní desky, které budou stát zde, budou odlišné od těch, které již stojí ve dvou obydlených světech, které Rasa dobyla. „Můžeme poslat ty desky, a mezi nimi nové hlavní město.“ řekl Teerts. Nechtěně se zasmál. Ta představa byla děsivá, ale zároveň směšná. Na pamětních tabulích hrdinů dobývání Tosevu 3 by byla spousta jmen.

Teerts prolétl svoji předem stanovenou trasu, na sever a na západ nad menším kontinentem. Většina území, nad kterým letěl, byla ještě stále v rukou Velkých Ošklivců. Granáty jejich protiletadlových děl neustále vybuchovaly pod ním a za ním v obláčkách černého kouře. Ale s tím si nedělal starosti: letěl příliš vysoko na to, aby ho mohlo zasáhnout tosevanské dělo.

Spíš pozorně sledoval obrazovku radaru. Rozvědka sice Ivrdila, že Američané zaoslali za Britů a Němci, pokud šlo o trysková letadla, a že stále většinou používají pístové vrtulové stroje, ale kdo ví.., a že rozvědka není vždycky tak vševědoucí, jak si její příslušníci myslí. To byla další bolestivá lekce, kterou Rasa uštědřil Tosev 3:

Tu a tam byl terén ve vyšších polohách pokrytý sněhem. Pokud Teerts věděl pro Velké Ošklivce to nebyl žádný důvod, aby se nepokoušeli udržet si i takovou část svého světa. Ale pokud by se jim to dovolilo, brzy by Rasa zjistila, že pro její vlastní účely zbývá jen zoufale malá část tohoto světa.

Doletěl k veliké řece, která tekla ze severu na jih srdcem severní poloviny menšího kontinentu. Rasa ovládala většinu území podél řeky. Kdyby se jeho stroj dostal do potíží, mohl by se zde bez potíží katapultovat.

Velká řeka vyznačovala nejzápadnější hranici jeho plánovaného hlídkového letu. Přichystal se k obratu zpět k Floridě, která bez ohledu na to, jak byla vlhká, měla alespoň příjemnou teplotu, když jeho čelní radar zachytil cosi nového a alarmujícího:

Ať to bylo cokoli, odstartovalo to ze země a rychle to dosáhlo vyšší rychlosti, než byl schopen dosáhnout jeho stíhací bombardér. Na okamžik měl dojem, že jeho radar má poruchu.. Kdyby to byla pravda, byly by na základně potřebné náhradní díly?“

Pak se jeho paradigma změnilo. Tohle nebylo takové letadlo, jaké používali Němci. Tohle byla raketa. Němci takové měli, ale nikdy neslyšel, že by je měli i Američané.

Stiskl tlačítko vysílačky. „Velitel letky Teerts volá základnu Florida, rozvědka.“ řekl.

Satelit ho spojil skoro tak rychle, jako by byl v sousední místnosti. „Rozvědka, základna Florida, hovoří Aatos. Vaše hlášení, veliteli letky Teerts?“

Teerts mu sdělil údaje radaru a pak řekl: „Jestli dovolíte, mám dost paliva, abych doletěl k jejich odpalovacímu stanovišti a zničil jejich odpalovací zařízení, pokud ho objevím, a pak se vrátil na základnu.“

„Jste iniciativní muž.“ řekl Aatos. Mezi muži Rasy tato fráze neznamenal nezbytně poklonu, ačkoli Teerts měl dojem, i že v tomto případě tomu tak je. Aatos dokončil: „Počkejte, prosím, dokud se neporadím s nadřízenými.“ Teerts tedy vyčkával, ačkoli každý okamžik zvyšovala pravděpodobnost, že bude muset doplňovat palivo za letu. Ale Aatos se ozval celkem rychle. „Veliteli letky Teerts, váš útok proti tosevanským pozemním zraněním je schválen. Potrestejte Velké Ošklivce za jejich domýšlivost.“

„Jbude vykonáno,“ řekl Teerts. Palubní počítač uchoval v paměti souřadnice místa, odkud byla odpálena tosevanská střela.

Teerts věděl, že Rasa má zoufalý nedostatek antiraket. Vystřílela jich spoustu proti raketám, které Němci odpalovali na Polsko a na Francii. Nevěděl, kolik jich ještě zbývalo - pokud vůbec nějaké - ale nepotřeboval mít admirálovu tělní kresbu, aby si dokázal spočítat, že jestli je Rasa bude muset začít používat i ve Spojených státech, dojdou jejich zásoby velice rychle. Přešel do přízemního letu nad lesy západně od velké řeky směrem k mýtině, odkud - pokud jeho přístroje nelhaly - byla odpálena americká střela. A vzápětí také zpozoroval spálené místo na pasece. Ale to bylo všechno, co spatřil. Ať už Velcí Ošklivci použili jakékoli odpalovací zařízení, už ho dokázali ukrýt pod stromy.

Kdyby byl měl neomezené množství střeliva, Teerts by zaspal celé okolí mýtiny smrtelným deštěm granátů a střel. Jenomže... Sdělil rádiem celou situaci na floridskou základnu. Aatos řekl: „Vraťte se, veliteli letky Teerts. Najdeme jinou možnost, jak potrestat Velké Ošklivce stejným způsobem, který si oni zvolili.“

„Vracím se na základnu.“ odpověděl Teerts. Jistě, jestli američtí Velcí Ošklivci začali používat rakety, Rasa má mnoho možností zničit jejich odpalovací zařízení. Ale jestli Aatos měl na mysli přesně toto, to Teerts nevěděl.

George Bagnall vyšel s bílou vlajkou přiměřen z krytu borovic. Jeho válenky mírně křupaly, jak šel po umrzlém sněhu. Připomínaly mu plstěné důchodky: i když byly ošklivé, udržovaly nohu v teple. Kromě válenek měl na sobě koženou, beránekem podšitou leteckou kombinézu RAF. Když ho dokázala uchránit od mrazu ve výšce Anděl dvacet, musela ho ochránit i před ruskou zimou.

Na vzdálenější straně paseky se vynořil Ještěr. Cizí tvor měl rovněž kus bílé látky navázaný na kusu dřeva. I on byl obut do páru válenek, nepochybně stažených z mrtvého ruského vojáka, a navzdory šedému německému pláští, který na něm visel jako stan, vypadal zoufale zmrzle.

„Govoriteli vv po ntskii“ řekl se syčivým přízvukem. „Oder Sprechen Sie deutsch?“

„Ich spreche deutsch besser,“ odpověděl Bagnall, a pak - jen aby zkusil své štěstí - dodal: „Míníte anglicky?“

„Ich verstehe nicht,“ řekl Ještěr a pokračoval německy: „Jmenuji se Nikea. Jsem v této věci pověřen jednat za Rasu.“ Bagnall se představil. „Jsem palubní inženýr britského královského letectva. Jsem pověřen mluvit za německé a sovětské vojáky, kteří brání Pskov a jeho okolí.“

„Myslel jsem, že Britové jsou daleko odsud.“ řekl Nikea. „Ale to může být tím, že neznám tosevanský zeměpis tak dobře, jak jsem si myslel.“

Ze souvislosti bylo jasné, co míní slovem tosevanský. „Británie je daleko od Pskova.“ souhlasil Bagnall. „Ale většina

lidmi ovládaných států se spojila proti vašemu druhu, a proto jsem zde.“ A zatraceně bych si přál, abych tady nebyl. Jeho Lancaster sem přiletěl s radarovým zazením a příslušným technikem, který by v svétlil kusům, jak darovaný přístroj pracuje, jenže byl zničen na zemi skoro vzápětí poté, co přistál. Bagnall a jeho druhové zde byli už téměř rok, a i když získali postavení rozhodčích mezi Rusy a nacisty - kteří se stále mezi sebou nenáviděli víc, než kterákoliv z obou skupin nenáviděla Ještěři - bylo to místo, odkud by nejdříve co nejdříve zmizeli.

Nikeaa řekl: „Velnu dobře. Jste pověřen. Můžeme tedy jednat. Váš velitel nás požádal o loto příměří. Pro tentokrát jsme s tím souhlasili, abychom se dověděli, z jakého důvodu o ně žádá. Řekněte mi to teď - okamžitě.“ Slovo teď vyslovil jako výhrůžné zasyčení.

„Máme mnoho vašich zajatců.“ odpověděl Bagnall. „Někteří z nich jsou zranění. Udělali jsme pro ně, co jsme mohli, ale vaši lékaři budou asi vědět lépe, co jim a jak s nimi zacházet.“

„Pravda,“ řekl Nikeaa a kývl hlavou nahoru a dolů. Bagnall to chvíli považoval za přirozené gesto, ale pak pochopil, že se to Ještěr naučil spolu s ruštinou a němčinou. Nicméně to, co Ještěrovi řekl, byla pravda. Pokud věděl, oddíly kolem Pskova zacházely se zajatými Ještěři lépe, než zacházeli Němci s ruskými zajatci a naopak. Protože se dali těžko zajmout, byli ještěři zajatci cennější.

„A co chcete za to, že tyto zajatce předáte Rase?“ zeptal se Nikeaa a přidal tázací zakašlání, které patřilo k jeho jazyku. „My máme také zajatce, Němce a Rusy. Nemáme zde žádné Brity, to vám říkám rovnou. Neublížili jsme těm zajatcům. Vyměníme je za vaše. Dáme vám deset za jednoho, jestli si přejete.“

„To nestačí,“ řekl Bagnall.

„Tak vám dáme dvacet za jednoho.“ řekl Nikeaa. Bagnall slyšel už od jiných, kteří přišli do styku s Ještěři, že to nejsou dobří vyjednávači. Teď pochopil, co tím mínili. Lidští vyjednávači by tak rychle neustoupili.

„To pořád nestačí,“ řekl. „Íromě zajatců chceme vaše knihy nebo filmy a dva vaše přístroje, které je přehrávají, spolu s fungujícími bateriemi pro ně.“

Nikeaa zděšeně ucouvl. „Vv chcete, abychom vám předali naše tajemství?“ Opět vydal kašlavý zvuk. „To nelze.“

„Ne, ne. Vv jste mi špatně rozuměl.“ řekl Bagnall spěšně. „Nechceme žádné vaše vojenské příručky nebo něco podobného. Chceme vaše romány, vaše povídky, cokoli, co se netýká zbraní. Dejte nam ty věci a budeme spokojeni.“

„Když je nemůžete okamžitě použít, k čemu vám budou?“ VJeštěrově tónu se těžko dalo číst, ale Bagnall měl pocit, že zní podezřívavě. Ještěr pokračoval: „Vv Tosevané se takto obvykle nechovají.“ Ano, tohle znělo podezřívavě.

„Chceme se o vašem druhu dovědět víc.“ odpověděl Bagnall. „Tahle válka jednou skončí, a pak váš národ a můj národ budou žít bok po boku.“

„Ano, budete našimi poddanými.“ řekl Nikeaa suše.

Ale Bagnall zavrtěl hlavou. „Nikoli nezbytně. Kdyby vaše tažení bylo tak úspěšné, jak jste předpokládali, už by bývalo skončilo. To se ale nestalo. Budete s námi muset jednat jako s rovnocennými partneri, dokud válka neskončí, a možná i potom. A i ni} s vámi. Pochopil jsem, že vy jste nás studovali už dlouho. My vás teprve začínáme poznávat.“ A většina toho, co jsme zjistili, není moc veselá.

„Nejsem oprávněn tuto věc sám rozhodnout,“ řekl Nikeaa. „Na tento požadavek jsme nebyli připraveni, a tak se musím poradit se svými nadřízenými, než vám odpovím.“

„Když musíte, tak musíte.“ řekl Bagnall: už si sám všiml, že Ještěři nedokázali řešit věci rychle.

Pokusil se vložit do svého hlasu zklamání, ačkoli pochyboval, že ho Nikeaa postřelme. Ale na tom stejně moc nezáleželo. I kdyby Ještěři předali knihy a čtecí zařízení, stejně by ty věci nezůstaly v Pskově. Polovina z nich by byla dopravena do Moskvy, ta druhá do..., ne, do Berlína ne, ten byl v troskách, ale do některého jiného německého města. Jednu sadu prostuduje nepochybně NKVD, a tu druhou Gestapo. Bez ohledu na to, jak moc si Bagnall přál vítězství lidstva v boji proti Ještěřům, nebyl vůbec nadšený při představě nacistů a bolševiků, šlapoucích ve shodě s cizími útočníky po krku Anglii a Spojeným státům. Viděl Hitlerovy i Stalinovy muže v akci, a obojí bylo děsivé.

Nikeaa řekl: „Ohlášim tuto vaši podmínku svým nadřízeným a sdělím vám jejich odpověď, pokud se rozhodnou, že s ní budou souhlasit. Setkáme se zde za patnáct dní? Doufám, že do té doby budu mít jejich odpověď.“

„Neočekával jsem tak dlouhý odklad.“ řekl Bagnall.

„Rozhodnutí nemohou být přijímána ve spěchu, zvlášť ne tak důležitá.“ řekl Nikeaa. Mínil to jako výčitku? Bagnall se v tom nemohl vyznat. Ještěr dodal: „Konec konců, nejsme Tosevané, abychom se vším spěchali.“ Ano, bylo v tom výčitka, nebo možná opovržení.

„Tak dobře, patnáct dní.“ řekl Bagnall, otočil se a zamířil k lesu, kde se skrýval jeho doprovod - smíšená společnost. nebo spíše dvě oddělené skupiny, jedna německá, druhá ruská - očekávající jeho návrat. Ohlédl se přes rameno. I Nikeaa spěchal pod ochranu příslušníku svého národa. Bagnallův povzdech ho zahallil oblakem páry. S výjimkou pilota Kena Embryho a technika Jonese byl jeho národ velmi daleko od Pskova.

Kapitán Martin Borcke zadržel Bagnallova koně. Důstojník Wehrmachtu hovořil plyně anglicky, Bagnall ho podezíral, že je v rozvšdce, ale nebyl si tím jist. Němec se anglicky zeptal: „Dohodli jsme se na výměně?“

Bagnall by byl raději, kdyby byl Borcke nepoužil angličtinu, jako by očekával odpověď v tomtéž jazyce - kterému Rusové nerozuměli. Udržovat ryto dva údajné spojence, aby si navzájem nešli po krku, nebylo Mibec jednoduché.

Bagnall proto použil při své odpovědi němčinu, které mnoho Rusů rozumělo. „Ne, ještě jsme se nedohodli. Ještěři se musí domluvit se svými nadřízenými, nežli se rozhodnou, jestli nám dají ty knihy, které chceme.“

Tupí Rusové to přijali jako samozřejmost. Podle jejich způsobu myšlení bylo nebezpečné odchýlit se byt' jen o píď od rozkazů. Kdyby něco nevyšlo, vina by v plné míře dopadla na člověka, který to učinil. Borcke něco pohrdavě zabručel: Wehrmacht ponechával svým mužům více vlastní iniciativy. „No, tak nedá se nic dělat,“ řekl, a pak to přeložil do ruštiny. „Ničevó.“

„Ničevó, da,“ řekl Bagnall a vyšvihl se na koně. Jízda na koni nebyla tak příjemná jako jízda ve vytopeném automobilu,

ale měl alespoň nohy a stehna v teple. I to bylo důležité. Než se dostal do Pskova, jel na koni jen párkrát v životě. Ted' měl občas pocit, že by mohl jezdit v Derby. Samozřejmě věděl, že tomu tak není, ale pokroky, které udělal v jízdě na koni, ho přesto těšily.

Po studeném přenocování v lese do Pskova dojel příští den odpoledne. Zamířil přímo do Krozni, aby podal lílašení generálporučíkovi Kurtu Chillovi a brigádním velitelům Nikolaji Vasiljevovi a Alexandru Germanovi, kteří společně veleli městu. S nimi byl, jak očekával, i Ken Embry. Příslušníci RAF tu tvořili vzhledem ke své relativní nezainteresovanosti jakýsi nárazník mezi Wehrmachtem a Rudou armádou.

Když Bagnall předal své hlášení, vydali se spolu s Embrym do dřevěného domku, klen' sdíleli s Jerome Jonesem. Když se k němu přiblížili, uslyšeli řinčení rozbíjeného nádobí a pak rozhněvané Masy, dva mužské a jeden ženský.

„A sakra, to je Taťána,“ zvolal Ken Embry.

„Máš pravdu,“ řekl Bagnall. Oba se rozběhli. Lapaje po dechu, Bagnall dodal: „Proč sakra nemůže nechat Jonese na pokoji, když se sčuchla s tím skopčákem?“

„Protože by to bylo příliš jednoduché.“ odpověděl Embry. Od té doby, kdy spolu utvořili osádku Lancasteru, soutěžil s Bagnallem v nenuceném cynismu. Pro tuto chvíli se Embry dostal do vedení.

Ale Bagnall byl zase lepší běžec a dostal se ke dveřím o pár kroků před svým kamarádem. Rozrazil dveře a vběhl dovnitř, následován Embrym.

Georg Schultz a Jerome Jones stáli těsně proti sobě jako dva kohouti a křičeli jeden na druhého. Stranou stála Taťána Pirogová, v ruce talíř, připravený k vrhu. Podle střepů na podlaze, hodila ten předcházející na Jonese. To ale neznamenovalo, že by tento nemohl přistát na Schultzově Have. Bagnall byl jen rád, že Taťána zatím hází jen nádobím, místo aby šáhl po své pušce Mosin—Nagant s teleskopickým zaměřovačem, která jí visela na zádech.

Byla to působivá žena: plavovlasá modrooká, dobře tvarovaná - k pomilování, pokud někoho zajímala jen tvář a tělo. Před nedávnem nadbíhala Bagnallově. To, že zároveň byla Jonesovou milenkou, nebyl jediný důvod, proč ji odmítl.

Bylo by lo jako sdílet lože s leopardici - docela příjemné, pokud by to trvalo, jenže by si nikdy nemohl dovolit otočit se k ní potom zády.

„Držte hubu, všichni!“ zahal nyní, nejdřív anglicky, pak německy a nakonec rusky. 'Tři rozvášnění bojovníci samozřejmě nezmlkli: místo toho začali všichni křičet na něho. Napadlo ho, že krásná Taťána hodí talíř na hlavu jemu, ale neudělala to, ještě ne. Dohra známka, pomyslel si. To, že křičeli na něho, byla další dobrá známka. Vzhledem k tomu, že (díky Bohu) s nikým z nich nespál, nemohli tak rychle propadnout vražednému hněvu vůči němu.

Za ním řekl Ken Embry: „Co se tu k čertu děje?“ Použil stejnou směs ruštiny a němčiny, jakou se domlouval s generálporučíkem Chille a veliteli ruských partyzánů. Jejich hádky také občas hrozily výbuchem.

„Tehle parchant stále šoustá mou ženu!“ zařval Georg Schultz, ukazuje na Jerome Jonese.

„Nejsem tvá žena. Dávám své tělo, komu chci,“ odpověděla Taťána stejně horkokrevně.

„Ja nechci tvoje tělo,“ vykřikl Jerome Jones plynulou ruštinou, studoval tu řeč v Cambridgi. Byl to štíhlý pohledný muž kolem dvacítiky, vysoký jako Schultz, ale zdaleka ne tak pevně stavěný. Vztekle pokračoval: „Kriste pane a všichni svatí, kolikrát ti to mám říkat?“

Jeho barVité dovolávám se Krista na Taťanu nijak nezapůsobilo. Plivla na podlahu. „Pliju na Krista a svaté, Jsem sovětská žena, oprostěná od takových pověřivých tlachů. A když tě budu zase chtít, chlapečku, budu tě mít.“

„A co já?“ zařval Schultz.

„Tohle bude ještě delikátnější, než dělat prostředníky v těch generálských hádkách,“ zamumlal Bagnall po straně Embrymu.

Embry přikývl, a pak se nestydatě ušklíbl. „Aleje to zábavnější poslouchat, že?“

„—jsi se mnou spal.“ říkala právě Taťána, „tak nemáš důvod stěžovat si. Dělá to, i když naposledy, když jsi na mě ležel, říkal's mi Ludmilo místo mým vlastním jménem.“

„Cože?“ řekl Schultz. „Já nikdy —“

„Říkal jsi lo.“ řekla Taťána s nezvratnou jistotou - a se zjevným zlomyslným potěšením z této jistoty. „Ty můžeš pořád myslet na svou malou pilotku jako na štěně s vyplazeným jazykem, ale když já pomyslím na někoho jiného, myslíš si, že ti splihne tvůj ubohý ubližovaný ocas. Jestli si myslíš, že tvému ocasu ubližuji, když je tam uvnitř, může zůstat venku.“ Otočila se k Jonesovi pootevřela ústa a olízla si jazykem rty, aby je učinila plnější a červenější. Bagnall chápal přesně, o co jí jde, ale to neznamenovalo, že proti tomu byl imunní.

Stejně tak i britský operátor radaru. Učinil půl kroku k Taťáně, pak se s viditelným úsilím zastavil. „Ne, zatraceně!“ vykřikl. „Přesně tak jsem se dostal do potíží poprvé.“ Odměl se a vypadal tak zamyšleně, že si Bagnall kladl otázku, jestli je ten W'raz zcela spontánní. A když Jones znovu promluvil, vyvinul uvážlivé úsilí zménit téma: „Neviděl jsem posledních pár dnů Ludmilu. Už se dávno měla vrátit ze svého posledního letu, že?“

„Ja,“ řekl Schultz a pokývl. „Letěla do Rigy a měla se brzy vrátit.“

„Ne, to je jinak,“ řekl Bagnall. „Generál Chili už dostal odpověď na svou depeši, kterou po ní poslal, a říká také, že velitel Rig>' využil výhod jejího malého letounu a poslal ji na nějakou svou vlastní misi.“ Nyní měl problém udržet nevzrušenou tvář. I on měl zájem o Ludmilu, ale jeho zájem nebyl opětován.

„Alia, tak to je dobře, velmi dobře.“ řekl Schultz. „Neslyšel jsem o tom.“

Taťána se rozpráhla, aby po něm hodila talíř. Byl rychlý, vyrazil jí ho z niky, takže přeletěl místnost a rozbil se o zeď. Taťána ho začala proklínat rusky a lámanou němčinou, kterou pochytila. Když vychrlila všechny své nádivky - a ty vybranější dokonce několikrát - vykřikla: „Protože mě nikdo nechce, k čertu s vámi se všemi!“ vyřítla se z domku a praskla za sebou dveřmi tak prudce, že si sousedé museli myslet, že tam dopadl dělostřelecký - granát.

Georg Schultz překvapil Bagnalla tím, že se začal smát. Pak ho Schultz, sedlácký typ, překvapil znovu když ocitoval Goetheho: „Die ewige Weibliche - věčná žena.“ Němec zavrtěl hlavou. „Nevim, proč jsem se kviil m dostal do takového

stavu, ale dostal jsem se.“

„Musí lo být láska,“ řekl Ken Embry nevinně.

„Chraň Bůh!“ Schultz se rozhlédl po rozbitém nádobí. „Á, kčertu s ní.“ Jeho pohled utkvěl na Jerome Jonesovi. „A taky k čertu s tebou. Englander.“

„Od vás je to poklona,“ řekl Jones. Bagnall udělal krok kupředu a postavil se technikovi po bok. Jestli se chce Schultz o něco pokusit, nepůjde proti Jonesovi samotnému.

Ale Němec znovu zavrtěl hlavou, spíš jako medvěd trýzněný včelami, a vyšel z domku. Nepráskl za sebou dveřmi s takovou razancí jako Taťána, ale střepy rozbitého nádobí poskočily stejně. Bagnall se zhluboka nadechl. Celá scéna nebyla tak žlá jako boj, ale nebyla to ani žádná legrace. Poplácal Jerome Jonese po zádech. „Jak jste se k čertu vůbec zapletl s takovou lavinou, která jenom vypadá jako člověk?“

„S krásnou Taťánou?“ Jones zavrtěl žalostně hlavou. „Nevypadá jako člověk, vypadá jako žena - to byl ten problém.“

„A ona se vás nechce vzdát, i když má svého neodolatelného skopčáka?“ řekl Bagnall. Neodolatelného nebylo to správné slovo k popisu Georga Schultze, a on to věděl. Schopný by se hodilo lépe. Snad i nebezpečný by bylo na místě, možná ne tak zjevně jako Taťána Pirogová, ale cosi podobného z něj skrytě vyzařovalo.

„To je právě ono.“ řekl Jones.

„Musíte ji posílat pryč tak často, až to pochopí, starouši.“ řekl Bagnall... Chcete, aby vás nechala na pokoji, že?“

„Většinou, samozřejmě, ano,“ odpověděl Jones. „Ale někdy, když jsem - víte — “ Pohlédl na střepy nádobí na podlaze a nepokračoval.

Bagnall to udělal za něho: „Když jste nadržovaný, míníte.“ Jones nešťastně přikývl. Bagnall a Embry na sebe pohlédli.

Oba dva si povzddechli.

Příchod Ještěřů obrátil v trosky stovky měst, ale některým pomohl. Lamar patřil k těm druhým. Prérijní městečko v zapomenutém okrese se nyní stalo centrem americké obrany. Lidé a zásoby nyní proudili spíše sem než odtud, jak tomu obvykle bývalo.

Kapitán Rance Auerbach o tom uvažoval, zatímco sledoval skopové kotlety, prskající na grilu v místní kavárně. Oheň pod nimi byl živěn sušeným koňským trusem: v okolí Lamaru bylo málo dřeva, uhlí byl nedostatek a zemní plyn byl nedostupný. Zato byla v okolí spousta kom - Auerbach sám nosil výložky kapitána jízdy.

Číšnice se svalnatými pažemi profesionálního boxera postavila rta stůl tři pohan domácího piva a velkou mísu vařené řepy - řepa byla jednou z hlavních plodin, které se zde pěstovaly. Vrhla rychlý pohled na kotlety. „Mhm.“ řekla, dílem pro sebe. j dílem pro Auerbacha. „Dobře načasované - za pár minut to bude hotové.“

Auerbach přisunul jeden pohár Rachel Hinesové, která seděla po jeho levici, a druhý Penn}' Summersové, sedící po pravé straně. Pozvedl svůj vlastní: „Do prdele s Ještěry.“

„Do pekla s nimi.“ Souhlasila Rachel, a vyprázdnila do poloviny svůj pohár. Se svým bezvýrazným středozápadním přízvukem mohla být klidně rodačkou z Lamaru. To Auerbachův protáhlý texaský přízvuk prozrazoval, že není zdejší pokaždé, jakmile otevřel ústa. Ale ani Penny a Rachel nebyly z Lamaru, i Auerbach a jeho muži je zachránili z Lakinu v Kansasu, když jejich eskadrona zaútočila na základnu Ještěřů, která tam byla umístěna.

Po chvilkovém váhání řekla Penny tiše ozvěnou: „Do prdele s Ještěry,“ a také usrkla piva. Dělal teď všechno tiše a pomalu. Na útěku z Lakinu roztrhala nepřátelská raketa jejího otce na kusy přímo před jejíma očima. Od té doby se změnila.

Číšnice obešla pult, nabodla skopové kotlety na dlouhou vidlici a položila je na talíře. „Tak tady to máte, lidičky,“ řekla. „Pořádně se nablábněte - nikdy nevíte, kdy k tomu budete mít zase příležitost.“

„Není to pravda?“ řekla Rachel Hinesová. Zaútočila na kotletu nožem a vidličkou. Její modré oči zazářily, když spolkla první sousto. I oaa se změnila od svého odchodu z Lakinu, jenže se nestáhla do sebe jako Penny Summersová. Nyní nosila stejnou khaki uniformu jako Auerbach, ačkoli pouze s jednou páskou svobodníka na rozdíl od jeho kapitánských distinkcí. Stal se z ní docela dobrý voják: uměla jezdit na koni, uměla střílet, neodmlouvala (alespoň ne příliš), a zbytek eskadrony ji splácel tím, co byla za daných okolností vrcholná poklona: většinou s ní zacházeli tak, jako by byla jedním z nich.

Ukrojila si další sousto a trochu se zamračila, když si přendávala vidličku do levé ruky, aby mohla použít nože. „Co dělá váš prst?“ zeptal se Auerbach.

Rachel pohlédla na svou ruku. „Pořád chybí.“ oznámila a roztáhla dlaň tak, že bylo vidět širokou mezeni mezi malíčkem a prostředníčkem. „Kdyby mě trefil Ještěř, byla by to jedna věc,“ řekla. „Ale že mě zmrazil ten čubčí syn, to mě míchá. Ale počítám, že to mohlo být i horší.“

Jen málo mužů, které Auerbach znal, dokázalo hovořit o svém zranění tak nevzrušeně. Pokud byla Rachel jako oni, pak byla lepší než většina ostatních. Auerbach řekl: „Ten chlap Larssen utíkal k Ještěřům s informacemi, které nesměli dostat. Zastřelil také dva muže. Pokud jde o mě, dostal co mu patřilo. Jen je mi líto, že jsme přitom měli zraněné.“

„Zajímalo by mě, co vlastně věděl.“ řekla Rachel Hinesová.

Auerbach pokrčil rameny. Jeho vojáci mu tuto otázku kladli od okamžiku, kdy přišel z Denveru rozkaz chytit Larssena. Neznal přesnou odpověď, ale dokázal si leccos domyslet. Před časem velel jízdnímu oddílu, který - doprovázel Leslie Grovese do Démem, a Groves přepravoval cosi - nemohl by říct co - s čím zacházel, jako by to bylo důležitější než Svátý' grál. Auerbach by byl moc překvapen, kdyby to nemělo něco společného s tou atomovou bombou, která už dvakrát zamotala Ještěřům hlavy.

Penny Summersová řekla: „Dlouho jsem se modlila, aby se všichni z toho úkolu vrátili v pořádku. Vždycky se modlím, když odtud lidé vyjíždějí do bóje.“

„To není nejhorší nápad.“ řekl Auerbach, „ale vyjít ven a vařit nebo ošetřovat raněné, nebo co byste chtěla, by také

neškodilo. "Od té doby, kdy přišla do Lamaru. Penny strávila spoulu času v malém pokojíku y přeplněném domě přemýšlením a četbou bible. Dostat ji ven na skopové kotlety byl veliký úspěch. Nebo si alespoň myslel, dokud neodstrčila talíř a neřekla: „Nemám ráda skopové. Páchne a je moc tučné. Nikdy jsme ho v Lakinu nejedli.“

„Měla byste jíst.“ řekl jí Auerbach, uvědomuje si, že mluví jako kvočna. „Potřebujete to.“ To byla pravda, Penny byla hubená jak tyčka. Nevypadala tak, když do Lamaru přišla, ale to všechna byl následek děsivé smrti Wendella Summerse.

„Hej, je to jídlo.“ řekla Rachel Hinesová. „Nevadí mi ani řepa, už ne. Zrovna jsem ji snědla. Přestala jsem se starat o to, co jím, jakmile jsem oblékla unifonnu.“

Vyplňovala tu uniformu způsobem, jak si armádní byrokrati soha dokázali představit. Navzdory svým řečem o nenasytnosti však nebyla ani trochu tlustá. Kdyby neměla tak všestranně dobrou povahu, bojovala by mezi sebou o ni polovina eskadrony. Byla doba, kdy i Auerbach sám měl takové pokusem. Ale i když měla zájem, vytvořilo by to víc problémů, než by jich to vyřešilo.

Pohlédl znovu na Penay. Cítil odpovědnost i za ni. Měl také pocit, že je zde ve hře víc, než je na první pohled vidět. U Rachel co bylo vidět, to byla pravda - nedovedl si představit, že by něco v sobě skrývala. Ale s Penny měl pocit, že její současný smutek maskuje něco zcela jiného. Pokrčil rameny. Druhá možnost byla, že se mu jeho představitivost vymkla z kontroly. Nebylo by to, poprvé, pomyslel si.

K jeho překvapení si opět přisunula talíř a pustila se znovu do jídla, s nevelkým nadšením, ale umíněně, jako by doplňovala benzín do auta. S tím, co si doposud dopřávala, by jejímu vozu už dávno došel benzín. Nic neřekl. Mohlo by to porušit to kouzlo.

Rachel Hinesová zavrtěla hlavou. Nosila teď vlasy zastřižené na krátko, aby se jí lépe vesty pod přilbu. Řekla: „Utéct a vydat Ještěřům tajemství. To prostě nepochopím, a to je fakt. Ale spousta lidí v Lakinu s nimi vycházela docela dobře, jako by to byli noví okresní komisaři nebo tak něco.“

„Máš pravdu.“ Tvář Penny Summersové se zkrivila mazem vzleku a zuřivosti, jaký ti ní Auerbach ještě nikdy nesídel. „Joe Bentley z obchodu se smíšeným zbožím jim lízal zadek ze všech sil, a když tam přišla Edna Wheelerová a v nějakém pomnutí smyslů o nich řekla spoustu ošklivých věcí, myslíte, že s tím neutíkal za nimi, co mu nohy stačily? A hned příští den ji a jejího muže a jejich dva chlapce vyhnali z domu.“

„Je to tak,“ řekla Rachel, přikyvujíc. „Určitě ano. A Mel Sixkiller, hádám, že mu bylo nanic z toho, že mu lidé pořád říkali míšenec, si dokonce vymýšlel pohádky, aby je mohl vykládat Ještěřům, a oni mu je také věřili. Dostal tak řadu lidí do problému.“

„A slečna Proctorová, ta učitelka ekonomie na střední škole.“ řekla Penny. „Jak to vždycky říkala Ještěřům? „Příboj budoucnosti“, to bylo ono, jako že proti nim nemůžeme nic dělat. A pak šla a postarala se, abychom opravdu nemohli nic udělat.“

„Jo, to určitě udělala,“ řekla Rachel. „A —“

Pokračovaly tak ještě asi pět či deset minut o kolaborantech v jejich malém domovském městečku. Auerbach tiše seděl, dojedl oběd (skopové mu nevadilo, ale bez řepy by se docela dobře obešel), popíjel pivo a poslouchal. Nikdy předtím neviděl Penny Summersovou tak oživenou, a ani neviděl, že by do čista vyjedla talíř - zdálo se, že si toho ani nevšimla. Stížnosti na její bývalé sousedy rozproudily její šfavy, když už to nedokázalo nic jiného.

Baculatá číšnice se vrátila k jejich stolu. „Dáte si, lidičky, ještě pivo, nebo tu budete jenom sedět a zabírat místo?“

„Já si ještě jedno dám, děkuji,“ řekl Auerbach. K jeho překvapení Penny také přikývla, ještě dřív než Rachel. Číšnice jim přinesla čerstvé poháry. „Díky, Irmo,“ řekl jí Auerbach.

„Zaútočili jste na Lakin ještě jednou od té doby, kdy jste nás vzali odtud, že, kapitáne?“ zeptala se Rachel.

„No jistě.“ odpověděl Auerbach. „Vy jste nebyla s námi, že? Ne, nebyla - vzpomínám si. Nakopali jsme ji. Vyhнали jsme je z města. Myslel jsem, že je dokážeme udržet, ale když proti nám vrhli tolik tanků —“ Rozhodil rukama. „Co se dá dělat?“

„To neměla na mysli.“ řekla Penny. „Já vím, co měla na mysli.“

Auerbach na ni v>kulil oči. Určitě nikdy předtím nebyla tak oživená. „Co měla na mysli?“ zeptal se, doufaje, že ji udrží v rozhovoru - a nejen to, doufal i, že ji udrží v jejím zapojení se do světa mimo čtyři stěny, mezi něž se sama uzavřela.

A také to fungovalo, v jejích očích to zaplálo. „Měla na mysli, jestli jste si vyrovnali účty s quislingy?“ řekla. Rachel Hinesová přikývla, aby dala najevo, že její přítelkyně má pravdu.

„Ne, myslím že ne.“ řekl Auerbach. „Nevěděli jsme, o koho se jedná, a měli jsme příliš mnoho práce s Ještěři, než abychom mohli slrkat nos do záležitostí místních obyvatel.“

„My se do Lakinu v dohledné době nevrátíme, co?1“ zeptala se Rachel.

„Pokud já vím, tak ne.“ řekl Auerbach. „Plukovník Nordenskold je možná jiného názoru, ale nic mi o tom neřikal. A kdyby dostal rozkazy- od někoho nahoře —“ Znovu rozhodil rukama. Od úrovně pluku výš byly v řetězu velení mezery. Místní velitelé měli mnohem větší samostatnost, než by si kdo- i koli dokázal představit předtím, než Ještěři začali ničit komuni- 1 kační linky.

„Plukovník musí poslat vzkaz partyzánům. Dřív nebo později by ho ti parchanti měli dostat.“ Vyslovila to slovo tak nenuceně jako starý kavalérista. Auerbach si v první chvíli ani neuvědomil, že to kleje žena. Navzdory svým křivkám byla Rachel skutečný voják.

„Ano, to by měl udělat.“ řekla Penny Summersová a důrazně přikývla. „Opravdu.“

„Zdá se to legrační, mluvit o amerických partyzánech,“ řekla Rachel. „Chci tím říct, že jsme viděly v týdeníku Rusy, kteří se skrývali v lesích, ještě než přišli Ještěři, ale abychom museli dělat takovou věc my sami —“

„Vám to možná připadá směšné, ale vy jste z Kansasu.“ odpověděl Auerbach. „Kdybyste pocházela z Texasu jako já,

nebo z Virginie jako poručík Magruder, tak byste o partyzánské válce něco věděla, protože byste určitě měla v přibuzenstvu někoho, kdo se jí za občanské války zúčastnil.“ Dotkl se svého rukávu. „Dobře, že taille uniforma není modrá, jak bývala. Pokud pocházíte i Jihu, tak vaše část vlasti byla okupována už dávno.“

Rachel pokrčila rameny. „Pro mě je občanská válka něčím z dějepisu, nic víc.“

„Pro Jižany ne,“ řekl Auerbach. „Mosby a Forrest jsou pro nás skuteční živí lidé, i dnes.“

„Nevím, kdo to je, ale věřím vám to,“ řekla Penny. „Ale jde o to, že jestli se to dá udělat, měli bychom to udělat. Muže pin- y kovnik Nordenskold navázal spojem s partyzány?“

„To jistě“ řekl Auerbach. „A víte jak?“ Nechal ji, ať si j s tím chvíli láme hlavu, pak přiložil ze strany prst k nosu a zašklebil se. „Poštovní holubi, to je ono. Žádné rádio, které by mohli Ještěři vystopovat. A taky na to dodneška nepřišli.“ Věděl, že moc mluví, ale šance vádět Perny Summersovou jednat jako skutečně živou lidskou bytost, ho vedla k tomu, že řekl o trochu víc než měl.

Teď vyskočila ze židle. „To je skvělé. Pojďme za plukovníkem teď hned.“ Bylo to, jako by v ní někdo otočil vypínačem, a všechno, co bylo po měsíce zhasnuté, se náhle rozsvítilo. „Hrozná ženská,“ pomyslel si Auerbach a o chvíli později: a je to civilista.

Plukovník Nordenskold měl své velitelství ještě stále v budově lamarské První národní banky. Kdysi ve dvacátých letech zde došlo dokonce k loupeži, lamarští domorodci o tom Ayrprávěli dodnes. Ale už jich tu příliš nezbyvalo. Nyní ve městě převládali vojáci a uprchlíci.

Před bankou nestály žádné stráže. Zato na druhém konci města hlídalo několik figurín z Feldmanova krejčovství, oblečených od hlavy až k patě do vojenských uniforem, prázdný výstavný dům. Předpokládalo se, že pokud by přiletěly ještěři bombardéry, zaútočily by na tento klamný cíl místo na skutečné velitelství. Zatím se s tím však Ještěři neobtěžovali.

Uvnitř banky, kde je nebylo možno ze vzduchu spatřit, se dva skuteční, živí vojáci postavili do pozoru, když kapitán Auerbach, doprovázený Rachel a Penny, vešel dovnitř. „Ano, pane, můžete jít k plukovníku Nordenskoldovi i.“ řekl jeden z nich.

„Díky.“ řekl Auerbach a zamíni k Nordenskoldově pracovně.

Za nimi pohlédl jeden strážný na druhého a řekl dost hlasitě: „Podívej se na toho šťastného čubčího syna. Sbalil dvě nejhezčí buchty ve městě.“

Auerbach měl chuť se otočit a zvednout mu mandle, pak si však uvědomil, že se mu to vlastně líbí, a tak šel dál.

Tosevanské mládě vydávalo kňouravý zvuk, který' drásal Ttomalssovy sluchové membrány. Natahovalo se po klice dolní zásuvky, dosáhlo jí na třetí pokus, i snažilo se ze všech sil vytáhnout nahoru. Ale ty síly mu nestačily. Spadlo dolu a rozpláclo se na podlaze.

Ttomalss zvědavě pozoroval co bude dělat dál. Někdy se po takovém pádu rozplakalo, což bylo ještě nepříjemnější než jeho kňourání. Někdy se mu zdálo, že pád byl legrační a hlasitě se rozesmálo.

Dnes však, k Ttomalssovu překvapení, neučinilo ani jedno, ani druhé. Jen se natáhlo a pokusilo se znovu, tak promyšleně a účelně, jak to u něho ještě nikdy neviděl. Opět spadlo dolů a uhodilo se do brady. Tentokrát se ozval pláč - zvuk, kterým mládě dávalo světu na vědomí, že něco bolí.

Když to dělalo, rušilo tím všechny na celém koridoru hvězdné lodi, obíhající Tosev 3. Pokud se ostatní muži, zabývající se zde výzkumem Velkých Ošklivců, rozzlobí, postaví se patrně proti Ttomalssovi v jeho bóji za udržení mláděte a pokračování ve „výzkumném programu.“

„Buď zticha, ty hloupá věci.“ zasyčel na ně. Mládě mu pochopitelně nevěnovalo žádnou pozornost a nepřestávalo naplňovat ovzduší svým křikem. Věděl, co musí udělat: vstal a opatrně, aby neporanil drápy tenkou kůží bez šupin, vzal mládě do náručí.

Za okamžik se křik utišil. Mláděti se líbil fyzický- kontakt. Mláděta Rasy, když opustila skořápku, prchala před čímkoli větším než ona, protože byla instinktivně přesvědčena, že je to chytí a sní. Ale Velcí Ošklivci byli v první části svého života tak nepohybliví, jako někteří z tvorů ve vápencovém krunýři v mělkých malých mořích Domova. Když se dostali do potíží, ženy, které je vypudily ze svého těla {tohle byl také příšerný proces}, je musely chránit a utěšovat. Protože zde taková žena nebyla k dispozici, připadl ten úkol Ttomalssovi.

Tvář mláděte se otřela o jeho hrud'. To vyvolalo v mláděti sací reflex. Otočilo hlavu a přitisklo svá měkká, vlhká ústa k jeho kůži. Na rozdíl od tosevanských žen Ttomalss nevyklučoval výživnou tekutinu. Mládě si to uvědomilo rychleji, než mělo.

„Hodna věc.“ zamumlal Ttomalss a přidal zdůrazňovací zakašlání. Sliny malého Tosevana odvedly ničivou práci na jeho tělní kresbě. Sklopil dolů jeden z očních výčnělků, aby se o tom přesvědčil. No ovšem, kresba byla rozmazaná. Nezamýšlel experimentálně demonstrovat, že bány tělní kresby nejsou pro Tosevany toxické, ale prokázal to.

Obrátil dolů i druhý oční výčnělek a studoval mládě oběma očima. Vzhledlo vzhůru na něj. Jeho oči byly malé, ploché a tmavé. Byl zvědav, co se odehrává za nimi. Mládě nikdy nevidělo samo sebe nebo někoho jiného ze svého druhu.

Myslelo si, že vypadá jako on? Nebylo jak to zjistit, alespoň dokud se dále nerozvine jeho slovní zásoba. Jenže pak se změnil i jeho vnímání.

Zpozoroval, že se koutky jeho absurdně pohyblivých úst stočily směrem vzhůru. Mezi Tosevany to byl výraz přívětivosti, takže se mu zřejmě podařilo, aby mládě zapomnělo na svou bolest. Pak si všiml, že látka, kterou mělo mládě kolem zadní části těla, je vilika. Tosevan nekontroloval své tělesné funkce. Dotazy Ttomalss zjistil, že to Velcí Ošklivci nedokážou až do svých dvou nebo tří let - čtyř až šesti podle Ttomalssova počítání času. Když nesl mládě ke stolu, aby je očistil a zabalil do nové ochranné látky, shledal, že to je velmi skličující vyhlídka.

„Ty jsi otrava.“ řekl a přidal další zdůrazňovací zakašlání.

Mládě zakňouralo a pak vydalo další zvuk, ktejý zněl stejně jako zdůrazňovací zakašlání. Napodobovalo zvuky, které Ttomalss vydával, už dřív, nejen zdůrazňovací a tázací zakašlání, ale občas i skutečná slova. Někdy si myslel, že ty zvuky vydává s uváženým zaměřením. Tosevané uměli mluvit a mluvili jeho řečí - o tom nebylo pochyb.

Když bylo mládě čisté, suché a spokojené, položil je zpátky na podlahu. Odhodil mokrou látku do vzduchotěsné plastové nádoby, aby zabránil šíření zápachu čpavku, a pak si vytlačil na nice čistící pěnu. Shledával tosevanské tekuté odpady obzvlášť nechutné: výměšky Rasy byly pevné a úhledné.

Mládě se zvedlo na všechny čtyři a zamířilo znovu k zásuvce. Jeho chuže po čtyřech byla mnohem jistější než ze začátku, prvních pár dnů se dokázalo někam dostat jedině pozpátku. Pokusilo se vzpřímit - a okamžitě znovu upadlo. Komunikátor zacinkal. Ttomalss k němu spěšně přistoupil. Obrazovka se rozsvítila a na ní se objevil obraz Ppevcle, zástupce administrátora východního regionu hlavního kontinentálního masivu. „Zdravím vás, nadřízený pane.“ řekl Ttomalss, snaže se skrýt svou nervozitu.

„Zdravím vás, výzkumný analytiku.“ odpověděl Ppevel. „Věřím, že tosevanské mládě, o jehož osudu se nyní diskutuje s čínskou frakcí, známou jako Lidová osvobozenecská armáda, je stále zdravé?“

„Ano, nadřízený pane.“ řekl Ttomalss. Na okamžik odvrátil jeden oční výčnělek od obrazovky, pokoušeje se zahlédnout dítě. Ale nepodařilo se mu to. To ho zneklidnilo. Malé stvoření bylo mnohem pohyblivější než bývalo, což znamenalo, že si také může mnohem snáze ublížit... Přeslechl něco z toho, co Ppevel říkal. „Pardon, nadřízený pane?“

Ppevel lehce kývl očními výčnělky, známka rozčilení. „Říkal jsem, jestli jste připraven na vyzvání předat mládě?“

„Nadřízený pane, ovšemže jsem, ale vznáším protest, protože jeho vydání nejenže není nutné, ale také rozbíjí výzkumný program životně důležitý pro úspěšnou správu tohoto světa po jeho dobytí a pacifikaci.“ Ttomalss se znovu ohlédl po mláděti, ale stále je neviděl. Svým způsobem to byla skoro úleva. Jak by ho moli! předat Číňanům, když nevěděl, kde je? „V této věci nebylo ještě učiněno žádné definitivní rozhodnutí, jestli vám jde o toto.“ řekl administrátor. „Niméně jestli bude učiněno, jeho rychlá realizace bude závazná.“

„V případě potřeby bude vy konáno, a ihned.“ řekl Ttomalss, doufaje, že dokázal skrýt úlevu ve svém hlase. „Chápu, že Velcí Ošklivci někdy vyvíjejí šílený tlak na rychlé provedení.“

Jestli to chápete, máte výhodu před mnoha muži Rasy.“ řekl Ppevel. „Tosevané zkrátily tisíciletí technického vývoje v podstatě na pár let. Slyšel jsem nekonečné spekulace o tom, co to způsobilo: zvláštní geografie, zvrácené a pobuřující sexuální zvyky, které Velcí Ošklivci praktikují —“

„Ta poslední leze byla ústřední pro můj vlastní výzkum, nadřízený pane.“ odpověděl Ttomalss. „Tosevané se určitě liší svými zvyky od nás. Rabotevu a Hallessianů. Moje hypotéza je, že jejich stálé sexuální napětí, abych použil nepřesné srovnání, je jako oheň, který pod nimi neustále hoří a stimuluje jejich důmysl i v jiných oblastech.“

„Viděl a slyšel jsem víc hypotéz, než si dokážu vzpomenout,“ řekl Ppevel. „Až objevím jedinou, která bude podepřena důkazy, budu potěšen. Naši analytici nyní až příliš často soupeří nejen v rychlosti, ale i v nepřesnosti.“

„Nadřízený pane, přejí si podržet to tosevanské mládě právě proto, abych shromáždil takové důkazy,“ řekl Ttomalss.

„Bez studia Velkých Ošklivců ve všech fázích jejich vývoje* jak můžeme doufat, že jim porozumíme?“

„To stojí za úvahu,“ připustil Ppevel, což způsobilo, že se Ttomalss téměř rozzářil nadějí: žádný administrátor mu už dlouho neposkytl takový důvod k optimismu. Ppevel pokračoval: „My —“

Ttomalssse vyrušil nárek - alarmující nárek - tosevanského mláděte. Zdál se také podivně vzdálený. „Promiňte, nadřízený pane, ale myslím, že mám problémy,“ řekl výzkumník a přerušil spojení.

Rozběhl se uličkami své laboratorní sekce, snaže se zjistit, kam se podařilo mláděti za tu chvíli dostat. Nikde je neviděl, což ho naplnilo obavami - dokázalo se snad dostat do zásuvky? Proto zněl jeho nárek tak vzdáleně?

Pak se pláč ozval znovu. Ttomalss se vyřítit na chodbu - mládě si vzalo do hlavy, že ji prozkoumá.

Na chodbě se málem srazil s Tessrekem, dalším výzkumníkem zvyklí a způsobu myšlení Velkých Ošklivců. V rukou nesl Tessrek, nepříliš jemně, zatoulané tosevanské mládě. Vrazil je do náručí Ttomalssovi. „Tady. Tohle je vaše. Příště si je laskavě lépe hlídejte. Vlezlo to do mé laboratoře, a ujist'uji vás, že tam není vítáno.“

Jakmile je Ttomalss převzal, mládě přestalo plakat. Ználo ho a vědělo, že se o ně stará. Právě tak dobře mohl být jeho matka, tosevanský termín, jehož obsah byl mnohem širší než u jeho ekvivalentu v jazyce Rasy.

Tessrek pokračoval: „Čím dřív tu věc vrátíte Velkým

Ošklivcům, tím šťastnější bude každý na této chodbě. Už žádný strašlivý hluk, už žádný odporný zápach - návrat klidu, míni a pořádku.“

„Konečné rozhodnutí o mláděti nebylo ještě přijato.“ řekl Ttomalss. Tessrek vždycky - chtěl, aby malý Tosevan zmizel. Jeho dnešní útěk mu pouze dodal čerstvou municí.

„Když už je musíte mít, držte si ho ve svých vlastních prostorách. Nemohu odpovídat za jeho bezpečnost, jestli ještě jednou vtrhne do mé laboratoře.“

„Jako každé mládě, ještě nezná správné chování.“ řekl Ttomalss studeně. „Jestli budete ignorovat tento zjevný fakt a úmyslně mu ublížíte, potom já nemohu odpovídat za vaši bezpečnost.“ Otočil se a zamířil s mládětem zpět do své vlastní laboratoře. Jedním očním výčnělkem pozoroval Tessreka, zirájícího užasle za ním.

KAPITOLA 4

Ošklivé malé pásové vozidlo pro dopravu munice dorachotilo k pantheriim, stojícím v lese severně od Lodže. Přední poklop vozidla francouzské výroby - kořisti z triumfálního tažení roku 1940 - se otevřel a ven se vyškrábali dva muži. „Tak jsme tady, chlapi. Máme pro vás dárky.“

„Už bylo na čase,“ řekl Heinrich Jager. „Už máme jen posledních pár granátů v každém tanku.“

„To by stejně proti Ještěřům nestačilo,“ řekl Gunther Grillparzer. „Jejich pancéř je tak dobrý, že vypráskáte spoustu ran,

než ho jednou probijete.“

Muži z muničního vozu se zašklebili. Měli na sobě podobné kombinézy jako tankisté, ale ty měly šedivou baňu jednotek samohybného dělostřelectva na rozdíl od tankistické černé. Jeden z nich řekl: „Máme pro vás Hove hračky - něco, co jsme si vypůjčili od Ještěřů a začali sami vyrábět“

To stačilo, aby se kolem nich okamžitě nahnul houf tankistu. Jager nestydatě využil své hodnosti a protlačil se dopředu. „Co to máte?“ zeptal se.

„Hned uvidíte, pane plukovníku,“ odpověděl chlapík, který míril předtím. Otočil se ke svému kolegovi. „Ukaž jim lo. Fritz.“

Fritz obešel transportér Lorraine a uvolnil bíle nastříkanou plachtu, která zakrývala ložný proslor v zadní části vozidla. Sáhl dovnitř a trochu hekaje pod jeho váhou, vytáhl ven nejpodivněji vyhlížející granát, jaký Jager kdy viděl. „Co to k čertu je.“ zeptalo se pul tuctu mužů naráz.

„Řekni jim to, Joachime.“ řekl Fritz. „Já to vždycky popletu.“

„Protipancéřové podkaliberní střela.“ řekl Joachim důležitě. „Podívejte se, tyhle hliníkové vodící kroužky výplní vývrt vaší hlavně, ale jakmile střela vyletí z hlavně, tak odpadnou a vlastní střela letí dál s mnohem větší úšťovou rychlostí, než jaké byste jinak dosáhli. Má také wolframovou čepičku, pro zvýšení průbojného účinku.“

„Vážně?“ Jager nevěřil svým uším. „Muj bratr je inženýr v továrně na tanky a říká, že wolfram je úzký profil dokonce i na obráběcí nástroje. A teď ho uvolňují na protipancéřové střely?“

„Nevím nic o obráběcích nástrojích. Herr Oberst,“ řekl Joachim a Fritz vážně přikývl, aby potvrdil, že on o nich také nic neví. „Ale vím, že tyto střely mají mít o polovinu větší průraz - nost než normální protipancéřové střelivo.“

„Mají takový bejt, to jo.“ To byl Karl Mehler. Jagerův nabíječ. Nabíječi měli vrozeně pesimistický pohled na svět. Když byl tank v pohybu, nic neviděli. Stáli na dně věže a dělali, co jim střelec a velitel nařizovali. Nabíječ poznal, že je zle, až když granát zasáhl! jeho vozidlo. Většinou přitom přišel o život. Mehler pokračoval: „Jak dobrý jsou doopravdy?“

Fritz a Joachim pohlédli jeden na druhého. Fritz řekl: „Neposlali by je frontovejm jednotkám, kdyby si nemysleli, že fungují tak, jak by měly, ne?“

„To nemůžete nikdy říct.“ řekl Mehler temně. „Nějaký chui dáci mají dělat pokusný morčata, tak je lo. Tentokrát jsme si vytáhli kratší sirku my.“

„To by snad stačilo, Karle,“ řekl Jager. Pokárání bylo! mírné, ale stačilo k tomu, aby nabíječ zmlkl. Jager se otočil k mužům z muničního vozu. „Máte také nějaké naše normální protitankové granáty pro případ, že by tyhle věci nebyly tak perfektní, jak si zřejmě myslí lidi za frontou?“

„Ehm, ne, pane plukovníku.“ odpověděl Joachim. „Tohle přišlo vlakem, tak vám to vezeme.“

Mumlání, které se zvedlo z houfu tankistu, nedosahovali ještě intenzity vzpoury, ale nebyly to ani nadšené vzdechy.

Jager si povzdechl, také bez jakéhokoli nadšení. „No dobře, stejně máme ještě pár starých granátů. Uvidíme, co to udělá - a co lo neudělá. Ale jednu věc mi řekněte luied, vy dva: má být tenhle nový náboj schopen probít čelní pancér ještěřích tanků?“

Joachim litostivě zavrtěl hlavou. „Pane plukovníku, až tohle nějak) další náboj dokáže, tak bude první.“

„Bál jsem se, že mi tohle řeknete,“ odpověděl Jager. „Tak, jak teď věci vypadají, každý tank Ještěřů, který se nám podán zničit, nás stojí v průměru šest až deset našich tanků - a to jenom v bóji tanku proti tanku. Bylo by to ještě horší, kdybychom neměli lepší osádky než oni - ale ztratili jsme tolik zkušených vojáku, že začínáme sahat na dno. To, co by nám pomohlo nejvíc, je dělo, které by se vyrovnalo jejich dělům.“

„Věc, která by nám pomohla nejvíc, je další z těch bomb, který jsme použili v Breslau a v Římě.“ vložil se Gunther Grillparzer. „A vím taky*, kde přesněji odpálit.“

„A kde je to?“ zeptal se Jager, zvědavý, jaký má jeho střelec smysl pro strategii.

„V Lodži.“ odpověděl Grillparzer okamžitě. „Rovnou uprostřed města. Poslala by na onen svět všechny Ještěry a všechny Židáky, co jich tam je, přesně takhle.“ Měl na rukou rukavice, tak místo lusknutí prsty pouze plivl do sněhu.

„Nevadilo by ně - yyridit Ještěry,“ souhlasil Jager. „Židi — “ Pokrčil rameny. „Anielewicz řekl, že zabráni Ještěřům v protiútoky ze města, a dodržel to. To se mu musí přiznat.“

„Ano, pane plukovníku.“ Střelcova kulatá, masitá tvář se zachmuřila, i když se Grillparzer tvářil zachmuřeně po většinu času. Nechtěl se přit se syvm velitelem pluku, ale ani neměl rád Židy.

Jager se rozhlédl po ostatních tankistech. Nikdo mu neodporoval, alespoň ne nahlas, ale nikdo také nevystoupil, aby řekl něco ve prospěch Židů v lodžském ghettu. To Jagera rozladilo. Ani on- sám Židy bůhvíjak nemiloval, ale byl otřesen, když zjistil, co jim německé síly udělaly na územích, které Reich obsadil. Nepídil se po takových věcech, ale narazil na ně, a nebyl ten druh člověka, který by dokázal předstírat, že je slepý, když není. Ke svému zděšení však zjistil, že spousta německých důstojníků lo bez problému dokáže.

Ale právě teď nebyl čas na podobné myšlenky. „Rozdělíme si, co nám přivezli.“ řekl svým mužům. „Když máte jenom mrtvé prase, musíte jíst řízky.“

„Tenhle krám určitě udělá z nás ze všech mrtvých prasata,“ zamumlal polohlasně Karl Mehler, ale to mu nebránilo, aby převzal svůj díl nových granátů. Narovnal je do muničních schránek jejich panthera. „Nevypadají dobře,“ brněl, když lezlo opět z tanku. „Vypadají směšně. Nikdy předtím jsme nic takového neměli.“

„Rozvědka říká, že jedním z důvodů, proč jsou z nás Ještěři nešťastní, je to, že stále přicházíme s novými věcmi,“ řekl Jager. „Oni se nemění, nebo se nemění příliš. Chcete být jako oni?“

„No, to ne, pane plukovníku, ale ani nechci měnit lepší za horší.“ řekl Mehler. „Tyhle věci vypadají jako krajíc chleba, propíchnuté) klobásou, jako kdyby si nějaký inženýr z nás udělal srandu.“

„Nejsou určeny na koukání,“ odpověděl Jager. „Jestli nebudou fungovat tak, jak mají, skutálí se něčí hlava. Ale to

nejdřív musíme zjistit.“

„Jestli nebudou fungovat tak, jak mají, skutálí se naše hlavy,“ řekl Karl Mehler. „Možná se potom skutálí hlava i někomu jinému, jenomže my u toho už nebudeme, abysme se na to podívali.“

Protože měl Mehler pravdu, jediná věc, kterou mohl Jager udělat, byl zamračený pohled, který mu věnoval. Nabíječ pokrčil rameny a vyšplhal se zpátky do věže. Gunther Grillparzer ho následoval. Nakonec vylezl nahoru i Jager a vklouzl do kopule, v níž mohl stát a pozorovat, co se děje. Řidič Johannes Drucker a střelec z kulometu Bernhard Steinfeldt zaujali svá místa v přední části bojového prostoru panthera.

Velký benzínový Maybach se rozběhl. Z výfukových rour se vyvalil páchnoucí dým. Na celé mýtině se panthery, tigery a Pz IV probouzely s řevem k životu. Jagera napadlo, že vypa- j dají jako stádo dinosaura, vydechujících páru v chladném zimním ránu.

Drucker rozhoupal panthera dopředu a dozadu, střídaje redukovanou jedničku a zpátečku, aby olámал led, který se přes noc nahromadil mezi překrývajícími se pojezdovými koly. Tento problém byl jedinou stinnou stránkou tohoto způsobu zavěšení kol, který jinak poskytoval tanku klidný chod v nerovném terénu. Ale někdy ani rozhoupání tanku neuvolnilo led z pojezdových kol. Pak bylo třeba rozdělat kolem pásu oheň, aby se* led rozpustil. Pokud vtom okamžiku zaútočil nepřítel, životní vyhlídky osádky se rapidně snížily.

Ale dnes byli Němci lovci, ne lovná zvěř - alespoň pro tuto chvíli. Tanky vyjely z mýtiny. S nimi jelo několik samohybných děl a pár polopásových transportérů plných pancéřových granátníků. Někteří z nich byli vyzbrojeni ručními protitankovými raketami - další vymožeností, kterou si lidé vypůjčili od Ještěřů. Jagera napadlo, že by se o tom měl zmínit své osádce, ale neobtěžoval se s tím. Ale ty rakety, jak se zdálo, fungovaly dobře.

Proti Polákům, Francouzům a Rusům se tanky Wehrmachtu vysunovaly před pěchotu a prorážely velké trhliny v nepřátelské frontě. Ale bojovat stejným způsobem proti Ještěřům by byla jasná sebevražda. Jediný způsob boje, který dával určitou naději na úspěch, byla kombinovaná operace - a to ještě pouze tehdy, když měli lidé početní převahu.

Jager by byl docela spokojen, kdyby neobjevil žádné stopy po cizácích. Věděl, kolikrát měl štěstí. Kristepane, vždyť dostal ještěři tank krátkým 50 milimetrovým kanónem tanku Pz IIII hned když Ještěři poprvé přistáli na Zemi, a jestli tolihle nebylo štěstí, tak už nevěděl, co by bylo štěstí. A nyní byl zde, skoro o dva roky později, stále živý a stále nezmračený. To o sobě nemohlo říct příliš mnoho mužů, kteří se zúčastnili podobných akcí.

Stromy vpředu prořídly. Přepojil na společnou frekvenci: „Zastavíme na okraji lesa a provedeme průzkum.“ Kdo vyrazí bez rozmyšlení z lesa do otevřeného terénu, zasluhuje zabít.

Pancéřoví granátníci v bílých maskovacích oděvech seskočili z vozidel a podobni duchům se rozběhli přes sněhem pokryté pole. Několik jich neslo na zádech vrhače raket (rov něž bile nastříkané), ostatní byli vyzbrojeni samopaly MP 40. Jager někde slyšel, že Hugo Schmeisser se na konstrukci této zbraně vůbec nepodílel, ale stejně se jí říkalo Schmeisser.

Zpoza stodoly začal štěkat kulomet a jeho střeh' začaly zvedat obláčky sněhu. Němečtí vojáci v otevřeném terénu zalehli. Cha tanky vypálily tříštivé granáty na stodolu, aby vyhnaly Ještěry, „skrývající se za ní. Téměř vzápětí jeden z nich začal hořet a plameny a hustý dým se vyvalily ze všech průlezu i z vršku věže.

Jagerovi vyschlo v ústech. „Je tam ještěři tank!“ zařval do mikrofonu. Bylo to zbytečné konstatování, ale musel to říct. „Protipancéřový.“ řekl Grillparzer Karlu Mehlerovi. „Dej mi jeden z těch novejš - uvidíme, co dokáže.“

„Jestli vůbec něco dokáže.“ řekl Mehler chmurně, ale vrazil jeden z granátů s hliníkovým vodícím kroužkem do nábojové komory jejich dlouhého 75 milimetrového kanónu. Grillparzer ji s kovovým třesknutím zavřel.

„Vzdálenost?“ zeptal se Jager.

„Dlouhá, panč plukovníku.“ odpověděl střelec. „Vic než patnáct set metru.“

Jager zabručel. Neviděl vpředu žádné dobré úkryty pro tanky, to ale neznamenal, že tam žádné nebyly. Vyslat vlastní stroje po křídlech i proti tomu jednomu tanku by s největší pravděpodobností znamenalo, zeje po jednom zničí. Věž ještěřiho tanku se otáčela lak rychle, že se tom Jagerovi mohlo jen zdát..

Ale nemohl ani zůstat sedět tady. I kdyby narazil pouze na zadní zajištění Jesteru li tak na něho mohli nasměroval dělostřelectvo nebo dokonce přivolat helikoptéry. Díky svým raketám představovaly helikoptér)' velice nebezpečnou protitankovou zbraň, a pěchota by pro ně byla jako zákusek po čaji.

Stodola začala hořet, jediný výsledek granátů, který7 na ni Němci vypálili. To byla šance: kouř skryje jeho tanky před pohledem Ještěřů, alespoň dokud nezmění svou pozici. A v porovnání s dalšími možnostmi, které měl, nevypadalo ted' obkličeni ještěřiho lanku vubec tak beznadějně.

Byl napravo od stodoly. Nařídil, aby jeden liger zaútočil z levé sirany a jeden Pz IV zepředu. Pak řekl řidiči svého stroje: „Jdeme na to. Hansi - je načase, abychom si zasloužili svůj žold. Vpřed!“

„Jawohl!“ Johannes Drucker vyrazil do otevřeného terénu. Pz IV vypálil na ještěři tank. Jeho kanón nebyl o mnoho horší než kanón panthera, ale na velkou vzdálenost neměl velkou naději způsobit nějakou škodu.

Granát zasáhl strom za Pz IV. Když Ještěři minuli, bylo to zpravidla proto, že špatně viděli. Jejich tank vyjel také do otevřeného terénu. Tiger na něj vystřelil. Jeho osmaosmdesátka zaznamenala čistý zásah, ale ještěři tank pokračoval v jízdě. To bylo až nespravedlivé, jak odolný byl.

Nyní promluvil jeho kanón. Věž tigera odletěla a začaly v ní vybuchovat granát)1, jak dopadla pět nebo šest metrů od zasaženého tanku. Korba také vesele hořela. Všech pět mužů osádky zahynulo. Jeden z pancéřových granátníků vypálil na ještěři stroj protitankovou raketu. Zasáhl, ale čelní pancér ještěřiho tanku -podle toho, co Jager slyšel, se neskldal pouze z oceli - odolal kumulované hlavici. Kulomet začal ostřelovat pěšáky.

„Vzdálenost?“ řekl Jager znovu.

„Necelých pět set metrů, pane plukovníku,“ odpověděl Gunther Grillparzer.

„Řidič stát!“ řekl Jager. „Pal!“

Protože stále ještě stál v otevřené kopuli, to zadunění mu připadalo jako konec světa. Z ústí kanónu vyšlehl jazyk plamene.

Ale z ještěřihó tanku také vyšlehly plameny a vyvalil se kouř. „Zásah!“ zaječeli y šicími v Jagerově lanku. Jager zaslechl, jak zaklapl závěr za dalším nábojem. Dlouhá pětasedmdesátka promluvila znovu - další zásah. Poklopy nepřátelského tanku se rozletěly. Trupový kulomet panthera se rozštěkal v krátkých, přesných dávkách. V okamžiku všichni tři Ještěři, kteří v vskočili z tanku, leželi nehybně na zemi a jejich až příliš lidsky červená krev barvila sněh. Jejich tank hořel. Gunther Grillparzer řekl velice vážně: „Pane plukovníku, tohle je dobrá munice. Bude nám užitečná.“

„I když wpadá směšně.“ popíchl ho Jager.

„I lak.“

Západní vítr sebou přinášeje žlutý prach z Gobi. Ten prach ležel v tenké vrstvičce na všem, člověk ho ucítil, i když si olízl rty. Nieh Ho—Ting na to byl zvyklý. Strávil většinu života v Pekingu a jeho okolí.

Major Mori si protřel oči. Jemu prach vadil. Zeptal se Nielia dobrou čínštinou: „Tak - co ode mne potřebujete nyní?

Další časovače? Slyšel jsem, že jste stou poslední dodávkou odvedli dobrou práci.“

„Ne, tentokrát ne.“ odpověděl Nieh. Nejdřív ho napadlo, že japonský major je blázen, jestli si myslí, že trik, který se proti Ještěřům jednou osvědčil, se dá opakovat podruhé. Avšak východní dábel nemohl být blázen, když uchoval své síly tak dlouho i přesto, že se proti němu sešikovali Ještěři. Lidová osvobozenecá armáda, oddíly věrné reakční klíce Kuomintangu i čínští rolníci.

Jak to tedy je? Nieh se pobaveně usklíbl. Nejpravděpodobnější vysvětlení bylo, že major Mori doufal, že on, Nieh, zkusí stejný trik podruhé - a bude přitom zničen. Na Moriho místě by Nieh v něco podobného doufal.

„Dobrá, o co vám jde nyní?“ zeptal se Mori. Ačkoli jednotky, kterým velel, byly sotva něčím víc než partyzánským oddílem, zachoval si veškerou aroganci, kterou Japonci projevovali, když ovládali celou severovýchodní čínu - a mohli podle libosti postupovat dál, i když si nedokázali vždycky udržet to, co dobyli.

„Teď“ by se nám hodily dělostřelecké granáty,“ řekl Nieh pobaveně.

„To je možné, ale od nás je nedostanete.“ řekl Mori. „Ještě máme pár bojeschopných 75 milimetrových děl, i když vám neřeknu kde.“

Nieh Ho—T'ing věděl, kde Japonci ukrývají svá děla. Ale ukořistit je mu nepřipadalo rozumné, protože bylo mnohem pravděpodobnější, že Japonci je použijí proti Ještěřím než proti jeho vlastním lidem. Řekl: „Vojáci mohou být kuliové a přetahovat 75 mrtí děla z jednoho místa na druhé. Jak říkáte, dají se lak snadno ukrýt Ale japonská armáda mívala laké lžší dělostřelectvo. Šupinatí d'áblové zničili ta velká děla, nebo jste je museli opustit. Ale stále byste mohli mít nějakou munici k nim. Máte?“

Mori ho chvíli studoval, než odpověděl. Východnímu d'áblu bylo něco kolem čtyřiceti, snad byl o pár let starší než Nieh. Měl o něco tmavší pleť a ostřejší rysy než Číňané. Ale to Niehovi nevadilo tolik jako Moriho automatické přesvědčení o vlastní nadřazenosti. Barbar, pomyslel si Nieh pohrdavě, jistý si syym vědomím, že Čína je jediný pravý domov kultury a civilizace. Ale i barbar může být užitečný.

„A co když ano?“ řekl Mori. „Jestli chcete jeden z těch granátů, co nám za něj dáte?“

Kapitalista, pomyslel si Nieh. Imperialisto. Jestliže jedině, o co ti jde, je tyiij prospěch, nezasluhuješ si ani lo. Nahlas však odpověděl: „Mohu vám dát jména dvou mužů, které považujete za spolehlivé, ale kteří jsou ve skutečnosti špióni Kuomintangu.“

Mori se usmál. Nebyl to příjemný úsměv. „Onehdy mi Kuomintang nabídl, že mi prodá jména tři komunistů.“

„To by mě nepřekvapilo,“ řekl Nieh. „O nás bylo známo, že poskytujeme Kuomintangu jména sympatyzantů s Japonci.“

„Mizerná válka.“ řekl Mori. Na kratičký okamžik si oba muži dokonale rozuměli. Pak se Mori zeptal: „A když smlouváte s malými d'ábly, koho prodáváte jim?“

„Koho? I No přece Kuomintang, samozřejmě.“ odpověděl Nieh Ho—Ting. „Až skončí válka s vámi a šupinatými d'ábly, reakcionáři a kontrarevolucionáři tady budou stále. Vypořádáme se s nimi. Oni si myslí, že se “vypořádají s námi, ale historická dialektika ukazuje, že se mylí.“

„Vy se mýlíte, jestli se domníváte, že Japonsko nemůže Číně vnutit vládu přátelskou jeho přáním - nechámeli stranou malé šupinaté d'ábly, samozřejmě.“ řekl major Mori. „Kdekoli se naše oddíly střetly s vašimi v bitvě, byli jste vždycky poraženi.“

„A co lo má společného scénou rýže.“ zeptal se Nicli v poctivém zmatku. „Jenom vykrvácíte ve vítězných bitvách a budete uklováni k smrti v oblastech, o kterých si myslíte, že je kontrolujete, a nakonec z Číny sami odejdete. Jediný důvod, proč nyní vítězíte, je ten, že jste začali používat stroje cizích d'áblů“ - čímž mínil Evropany - „dříve než my. Jednoho dne budeme mít své vlastní továrny, a pak —“

Mori pohodil hlavou a rozesmál se, se zjevným úmyslem, Nieha urazit. Jen do toho, pomyslel si Nieh. Směj se. Jednoho krásného dne revoluce překročí moře i na tvé ostrovy. Japonsko mělo početný městský proletariát, vykořisťované dělníky, kteří nemohli nabídnout nic než svou práci. Představovali vyschlé dříví pro oheň třídního boje. AJe teď ještě ne - nejdřív bylo třeba porazit Ještěry.

Nieh řekl: „Jsme dohodnuti na ceně zajeden z těch granátů?“

„Ještě ne.“ odpověděl Japonec, „informace jsou užitečné, ano, ale potřebujeme také potraviny. 1. Pošlete nám rýži, nudle, sóju a prasata nebo drůbež. Za to vám dáme tolik 150 milimetrových granátů, kolik jich budete potřebovat, ať už s nimi plánujete cokoli.“

Začali se dohadovat o tom, za kolik potravin nakoupí Nieh kolik granátů a kdy a jakým způsobem zorganizují výměnu. Stejně jako předtím Nieh skrýval opovržení, které pociťoval. Na Dlouhém pochodu také smlouval o podobných věcech s důstojníky jednotlivých válečníků a s náčelníky banditu. A v Číně nyní to, co přežilo z kdysi mocné japonské císařské armády, pokleslo na úroveň banditu: Japonci nemohli dělat o moc víc, než se živit loupežemi na venkově, a ani

to se jim příliš nedařilo, protože jinak by neprodávali střelivo za jídlo.

Nieh se rozhodl, že neřekne Liu Han žádné podrobnosti o tom, jak vyjednával s Japonci. Její nenávisť k nim byla osobní, stejně jako tomu bylo vůči malým ďáblům. Nieh také nenáviděl Japonce a malé ďábly, ovšem s ideologickou čistotou, které jeho žena nemohla nikdy dosáhnout. Ale ona měla velkou představivost a přicházela s takovými způsoby, jak uškodit nepřítelům Lidové osvobozené armády a komunistické strany, o jakých se jemu nikdy ani nesnilo. Úspěch, zvláště mezi těmi, kdo netvořili velkou politiku, mohl nahradit nedostatek ideologické čistoty - alespoň prozatím.

Major Mori nepatřil k nejlepším vyjednávačům, s jakými se Nieh setkal. Dva Číňané ze tri by od něj dokázali dostat víc potravin, než se podařilo Morimu. Pokrčil v duchu rameny. Dobrá, to je Moriho chyba, protože je to barbarský východní ďábel. Japonci byli dobří vojáci, ale nic jiného.

Pokud šlo o něj, totéž platilo i pro malé šupinaté ďábly. Mohli dobývat ale zdálo se, že nemají potuchy, jak si udržet bouřící se zemi pod svou kontrolou. Nepoužívali dokonce ani vraždění a teror, které Japonci považovali za samozřejmé. Pokud mohl Nieh soudit, všechno co dělali bylo to, že si platili kolaborantů, a to nestačilo.

„Skvělé!“ zvolal major Mori, když bylo jednání skončeno. Poplácal se po břiše. „Nějaký čas budeme dobře jíst.“ Jeho vojenská blůza na něm visela jako stan. Možná byl kdysi robustní muž. Ale už ne.

„A my budeme mít zanedlouho dárek pro malé ďábly.“ řekl Nieh. Když se mu podán se 150 mm granátů to, v co doufal, zamýšlel to nastrojít tak, aby podezření malých ďáblů padlo na Kuomintang. Liu Han by s tím nesouhlasila, chtěla by, aby hněv malých ďáblů dopadl na Japonce. Ale, jak Nieh řekl, z dlouhodobého hlediska byl Kuomintang nebezpečnější.

Dokud nebudou malí ďáblové podezírat z útoků Lidovou osvobozenou armádu, mohou rozhovory s nimi nerušeně pokračovat. Tyto rozhovory, nabyly nyní na rozsahu a důležitosti: bylo třeba, aby pokračoval. Mohlo z nich vzejít něco důležitějšího než ubohé smlouvání o dítě Liu Han. Nieh v to každopádně doufal.

Vzdychl. Kdyby to záleželo na něm, Lidová osvobozená armáda by vyhnala z Číny malé ďábly i Japonce. Jenže to na něm nezáleželo. To ho naučil Velký pochod. Nejdříve děláte to, co musíte. Potom, když mále štěstí, dostanete příležitost dělat to, co chcete.

Uklonil se majoru Morimu. Japonce jeho poklonu opětoval. „Mizerná válka.“ řekl Nieh znovu Mori přikývl. Ale rolníci a dělníci v ní zvítězí, ladv < „mě, i na celení světě, pomyslel si

Nieli. Pohlédl na japonského důstojníka. Možná i Mori uvažoval o vítězství. Nu, pokud ano, pak se mýlí. Nieh měl svou dialektiku, která lo dokazovala.

Mordechai Anielewicz vyšel na chodník na Lutomierské ulici. „Se svými nepřáteli si dokážu poradit,“ řekl. „Nacisté a Ještěři, to není takový problém. Ale moji přátelé — “ Obrátil oči k nebi v hraném zoufalství... I 'ay iz mir!“

Bertha Fleischmanová se zasmála. Byla o rok nebo dva starší než Mordechai a normálně tak bezbarvá, že ji židovský odboj v Lodži využíval k získávání informací, měli jste pro- J blém všimnout si ytibec její přítomnosti. Ale měla příjemný smích. Byl to smích, klen' zval každého kolem, aby ho s ní sdílel.

Nyní řekla: „Vlastně jsme to zvládli docela dobře, když to j všechno uvážíme. Ještěři nedokázali projet přes Lodž, aby udeřili na nacisty.“ Na okamžik se odmlčela. „Samozřejmě, ne každý by řekl, že je to dobrá věc.“

„Já vím,“ zamračil se Anielewicz. „Sám netvrdím, že je to dobrá věc. To je ještě horší, než být sevření mezi nacisty a Rusy. Ať zvítězí kdokoli, my prohráváme.“

„No ale Němci dodržují svůj slib, že nezaútočí na Lodž, dokud m> udržíme Ještěry, aby se odtud nehnuli.“ řekla Bertha. „Ani na nás už nevystřelují své raketové bomby.“

„Za což budiž Bohu díky.“ řekl Anielewicz. Před y alkou býval světský člověk. To však nepřekáželo nacistům, aby ho tak jako tak nenacpali do varšavského ghettá. To, co tam viděl, a co viděl od té doby, ho přesvědčilo, že vůbec nemůže žít bez Boha. Co by bylo v roce 1938 ironií, to nyní myslel upřímně.

„V této chvíli jsme pro ně užiteční.“ Bertha Fleischmanová se usklíbala. „I to je pokrok. Předtím jsme pracovali v jejich továrnách, vyráběli jsme pro ně všechny možné druhy zboží, a stejně nás vyvražďovali.“

„To taky vím.“ Mordechai nakopl dlažební kostku. „Zajímalo by mě, jestli vyzkoušeli svůj otravný plyn na Židech, než ho začali používat proti Ještěřím.“ Nechtěl o tom přemýšlet. Kdyby to udělal, musel by se ptát sám sebe, proč pomáhá Hitlerovi. Himmlerovi a jejich hrdlořezům proti Ještěřům. Když se však podíval na Bunima a ostatní ještěři představitele v Lodži, bylo mu jasné, že jim nemůže pomáhat proti Němcům a tak přispívat k podmanění celého lidstva.

„To není fér,“ řekla Bertha. „Byl vůbec někdo od stvoření světa v takové tísní?“

„Jsme Vyvolený národ.“ odpověděl Anielewicz a pokrčil rameny. „Ale pokud si myslíš, že bych byl docela rád, kdybychom nebyli vyvoleni k tomuto, máš pravdu.“

„Když o tom tak mluvíme, nemají asi tak za půl hodiny Ještěři poslat přes město konvoj nákladních aut?“ zeptala se Bertha. Protože s touto informací přišla ona, byla její otázka ryze řečnická. Zářivě se usmála. „Půjdeme se podívat na tu velkou legraci?“

Konvoj měl projíždět na sever Františkánskou ulicí, aby dopravil posily Ještěřům, kteří se pokoušeli odříznout základnu jednoho z německých klínů, postupujících po obou stranách Lodže. Ještěřím se jejich protiútoky příliš nedařily. Co by udělali, kdyby zjistili proč, mohlo být zajímavé - a pravděpodobně nepříjemné.

Židé a Poláci stáli na nároží Inflancké a Františkánské, a v ulicích samotných. Klábosili spolu, smáli se a zabývali se syými obchody jako kterýkoli jiný den. Byla to scéna, která mohla pocházet z předválečných dob, s výjimkou toho, že tolik mužů - a také pár žen - by lo ozbrojeno. Když nyní někdo šidil a podváděl, musel počítat s rychlým a tvrdým trestem.

Asi patnáct minut před očekávaným průjezdem konvoje se policisté, zčásti Židé, zčásti Poláci, pokusili uvolnit ulici.

Anielewicz je pozoroval - zvlášť Židy - s neskrývaným odporem. Židovská policie - hrdlořezové by pro ně byl lepší název - byla vázaná věrností k Mordechai Chaimu Rumkowski, který byl židovským starším, když bylo lodžské ghetto v rukou nacistu, a nyní pracoval pro Ještěry. Její příslušníci stále nosili dlouhé kabáty, čepice s lesklým štítkem a červeno—bílo— černé označení hodností na rukávových páskách, které jim dali nacisté. Snad se s nimi cítili důležitější. Všichni ostatní jimi kvůli nim pohrdali.

Nebyli však při čištění ulice příliš úspěšní. Byli vyzbrojeni pouze obušky. Za nacistických dob naháněly strach. Teď už ne, tváří v tvář ozbrojeným mužům, Anielewicz věděl, že židovská policie škemrala u Ještěrů o vlastní zbraně. Ale ti odmítli. Policie zůstala bez střelných zbraní.

Starý Žid s koňským povozem, vysoko naloženým dřevěnými stoly, se pokusil přejet Františkánskou do Inflancké právě v okamžiku, kdy polský řidič nákladního auta rachotil Františkánskou s nákladem prázdných konví na mléko. Polák se pokusil zpomalit, ale zdálo se, že má potíže s brzdami. Jeho auto- i bil narazil do povozu starého Žida. Rachot, který následoval okamžitě po srážce, byl lilasitější než samotný náraz. Zadní čelo nákladního auta nebylo dobře zajištěno, takže se prázdné konve s rachotem vysypaly na dlažbu a začaly se kutálet pryč. Pokud si Mordechai všiml, stoly nebyly zajištěny vůbec. Vysypaly se také na ulici. Některé se rozbily, některé ne.

Ale jako zázrakem, kočí nebyl zraněn. Překvapivě hbitě na tak starého muže seskočil na zem a s proklínáním v jidiš se rozběhl k řidičově straně nákladáku.

„Sklapni, ty zatracený židáku,“ odpověděl Polák vlastním jazykem. „Ty smradlavej starej Kristův vrahu, ty se na mě opovažuješ hulákat?“

„Hulákal bych na tvýho tátu, že tě špatně udělal, jenomže ani tvoje máma neví, kdo loje.“ odsekl Žid.

Polák „řidič vyskočil z kabiny a vrhl se na Žida. Za okamžik už spolu zápasili na zemi. Poláci i Židé se začali sbíhat k místu sporu. Tu a tam někdo do někoho strčil, a vzápětí začala vznikat nová ohniska potíží.

Policisté - Židé i Poláci - začali zuřivě pískat na píšťalky a vrhli se do davu, aby ho rozeznali. Někteří z nich byli vloženi do pěstních pouček. Mordechai Anielewicz a Bertha Fleishmanová pozorovali se zdviženým obočím vzrůstající se chaos.

Do tohoto chaosu přijel ještěří konvoj. Některá z jejich vozidel byla jejich vlastní výroby, ostatní byla zabavena lidem. I Ještěří klaxon) vydávaly zvuk, který Mordechaiovi připomínal vědro vody, vylité na rozpálenou plotnu. Když se k tomu přidaly houkačky opelu a jiných vozidel lidské provenience, vřava se stala skutečně děsivou.

Ale nikdo na ulici tomu nevěnoval nejmenší pozornost. Pokud šlo o Židy a Poláky. Ještěří by mohli být klidně na odvrácené straně Měsíce, nebo odkud to přišli. „Jaká škoda.“ řekl Mordechai. „Vypadá to, že Ještěří budou mít zpoždění.“

„To je strašné,“ řekla Bertha stejně vážným tónem. Náhle oba vyprskli smíchem. Bertha tlumeně pokračovala: „Funguje to ještě lépe, než jsme si mysleli.“

„To ano,“ souhlasil Anielewicz. „Yitzhak a Boleslaw by si oba zasloužili ty sochy, které Američané dávají každý rok svým nejlepším filmovým hercům.“

V očích Berthy Fleishmanové se zajiskřilo. „Nemohli by to sehrát o moc lépe, ani kdyby to léta nacvičovali, že? Ostatní naši lidé - a také muži z Annije Krajowej,“ připustila, „to taky hrají krásně.“

„To je dobře, že většina lidí na téhle křižovatce patří k nám nebo k polskému odboji,“ řekl Mordechai. „Jinak bychom tu měli skutečně nepokoje.“

„Jsem ráda, že nikoho nenapadlo sundat pušku a použít jí,“ řekla Bertha. „Každý tady neví, že je to jenom lira.“

„To je fakt.“ řekl Anielewicz. „Policie to neví a Ještěří to taky nevědí.“ Ukázal na dlouhou stojící kolonu motorových vozidel. „Hele, podívej se. Vypadá to, že se někteří pokoušejí otočit a najít jinou cestu z města.“

Bertha si zaclonila oči, aby lépe viděla. „To dělají. Ale zdá se, že mají nějaké potíže. Zajímalo by mě, kdo začal tu hádku tam dole. Ale ať to byl kdokoli, už se tam seběhla spousta lidí.“

„Prostě smůla.“ Mordechai se na ni zašklebil. Ona jeho grimasu opětovala. Snad nebyla krásná, ale Mordechaiovi se líbilo, jak vypadala, když byla šťastná jako právě teď. „Nemyslím, že se ti chudáci Ještěří v dohledné době někam dostanou.“

„Obávám se, že máš pravdu.“ Bertha teatrálně vzdychla. „Neni to škoda.“ Oba se znovu rozesmáli.

Ještěří nebyli velcí. A ani mezi nimi nepatřil Straha k největším, devítiletý Eskymák by byl větší. Ale u Ještěrů, stejně jako u lidí, měla velikost jen málo společného se silou osobnosti. Kdykoli Sam Yeager hovořil s bývalým kapitánem 206. Císaře Towera, potřeboval jen pár minut na to, aby zapomněl, že Straha je sotva z poloviny tak velký jako on.

„Tim, že jste nepadli okamžitě, postavili jste vv. Velcí Ošklivci, admirála se shnilým mozkem Atvara před problem, který nebude schopen vyřešit,“ prohlásil Straha. „Dokud byl ještě čas, naléhal jsem na něho, aby na vás zaútočil sérií bomb tak silnou, že byste neměli jinou volbu, než před Rasou kapitulovat. Věnoval mi pozornost? Nevěnoval!“ Strahovo zdůrazňovací zakašlání bylo mistrovskou ukázkou hrubosti.

„A proč vlastně ne?“ zeptal se Yeager. „Tomu jsem se vždycky divil. Zdálo se mi, že Rasa nikdy nechce zvyšovat tlak náraz víc než o jeden stupeň. To nám dovolilo - jak bych to řekl? - hádám, že přizpůsobit se — to je to slovo, které potřebuji.“

„Pravda,“ řekl Straha s dalším zdůrazňovacím zakašláním. „Jedna věc, kterou jsme si uvědomili mnohem později, než jsme měli, je to, jak přizpůsobiví jste vy Tosevané. Hlupák Atvar se stále snažil přiblížit co nejvíc k tomu způsobu tažení, jaké bychom byli vedli, kdybyste byli předindustriální divoši, jak jsme očekávali. Ani on však není úplně slepý a laké dospěl k závěru, že to bude vyžadovat větší úsilí, ale stále se snažil udržovat tento nárůst na minimu, jako by chtěl co nejméně měnit plán, s nímž jsme přiletěli na Tosev 3.“

„Většina z vás Ještěrů je takových, co?“ Sam použil lidského, poněkud pejorativního názvu pro Rasu stejně tak

nenuceně, jako Straha používal názvu Velcí Ošklivci pro lidi. „Vy nemáte moc rádi změny, že?“

„Ovšemže ne.“ řekl Straha - a to byl na jejich poměry radikál. „Pokud jste v dobré situaci, proč, pokud máte trochu rozumu v hlavě, byste ji chtěl změnil? To by mohlo být jenom k horšímu. Jakákoli změna musí být co nejpečlivěji kontrolována, protože jinak by mohla zničit celou společnost.“

Sam se usmál. „Jak tedy vidíte naše šance?“

„Naši učitelé by tím strávili tisíce let, než by na to přišli.“ odpověděl Straha. „Může to být tak, že kdybychom byli nepříšli, zničili byste se v poměrně krátké době navzájem. Vy, mimo jiné, stále pracujete na vývoji vlastních atomových zbraní, a s nimi nebude problém učinit tuto planetu neobyvatelnou. Je to skoro škoda, že se vám to nepodařilo už dřív.“

„Děkuji moc.“ řekl Yeager. „Vy jste strašně fajn.“ Dodal ještě zdůrazňovací zakašlání, ačkoli nevěděl, dále se jím vyjádřit také ironie. I Strahova ústa se otevřela v pobaveném smíchu - buď to pochopil, nebo se bývalý kapitán prostě smál způsobu, jak Sam komolí jeho mateřštinu.

Straha kupodivu řekl: „Stejně jako většina mužů Rasy, i Atvar je minimalista. Vy, Velcí Ošklivci, jste maximalisté. Z dlouhodobého hlediska, alespoň jak já to vidím, to pro váš druh pravděpodobně skončí katastrofou. Nedovedu si představit, že byste vy, Tosevané dokázali vybudovat Impérium, trvající statisíce let. Dokážete to?“

„Ne,“ připustil Sam. Počítání času, které Straha použil, bylo sice potřeba podělit dvěma - ale i tak. Před padesáti tisíci lety lidé žili v jeskyních a bojovali s mamuty a šavlozubými tygry. Yeager si nedokázal představit, co bude za padesát let, neřkuli, co bude za padesát tisíc let.

„Nicméně, z krátkodobého hlediska, váš sklon provádět nečekané změny y y tváří tlak na náš druh, se kterým se nikdy předtím nesetkal.“ řekl Straha. „Podle měřítek Rasy jsem maximalista - proto bych mohl být dobrým vůdcem svého národa proti vám.“ Podle lidských měřítek byl zbedněnější než jižní demokrat, ale Yeager mu to neměl v úmyslu vysvětlovat. Ještě pokračoval: „Já věřím v akci, ne v to, abych čekal, až k ní budu donucen, jak to dělá Atvar a jeho klika. Když nám ruská atomová bomba ukázala, jak katastrofálně jsme podceňovali váš druh, pokusil jsem se vykopnout pitomce Atvara z velení. A když jsem neuspěl, rozhodl jsem se pro přímou akci a uprchl jsem k vám Tosevanům raději, než bych čekal na Atvarovu pomstu.“

„Jo.“ řekl Yeager. Věděl, že je to pravda. „Zdá se, že i někteří vaši mládenci tak) poslední doboji volí „přímou akci“, což Co je vlastně s těmi vzbouřenci na Sibiri?“

„Váš rádiový monitoring ukazuje, že se vzdali Rusum.“ odpověděl Straha. „Když s nimi budou zacházet dobře, bude to signál pro další demoralizované jednotky - a těch musí být mnoho - aby si uvědomily, že můžeme s Tosevany uzavřít mír.“

„To by bylo krásné,“ řekl Sam. „A kdy si uvědomí admirál, že s námi musí uzavřít mír a že nemůže dobýt celou planetu tak, jak si to Rasa představovala, když vaše flotila vyplula z Dornová?“

Kdyby byl Straha kočka, při této otázce by se mu zjevil srst. Ano, pohrdal Atvarem, Ano, uprchl k Američanům. Ale někde v hlubinách svého srdce byl stále loajální k Císaři na druhé planetě Tau Ceti.

Položil Samovi na oplátku jinou otázku: „A kdy si vy, Velcí Ošklivci, uvědomíte, že nás nedokážete vyhubit ani vyhnat z vaší mizerné, studené planety?“

Nyní zavrčel vztekle Yeager. Když Spojené státy bojovaly proti nacistům a Japoncům, všichni si mysleli, že válka bude trvat tak dlouho, dokud Spojené státy těm darebákům nenapraskají. Tak by asi měla vypadat válka. Někdo vyhraje a vezme si Němce od těch, kteří prohráli. Kdyby si Ještěři vzali kus Země, nebude to znamenat, že zvítězili?

Když to Sam řekl nahlas. Strahovy oční výčnělky se k němu obrátily s úžasem. „Vv Velcí Ošklivci jste vážně domýšlivá a pýštá stvoření,“ zvolal. „Žádný plán Rasy lakového rozsahu, jako je dobytí Toseui 3 a jeho přivtělení k Impériu, ještě nikdy nezkrachoval. Kdyby se nám nepodařilo dobýt celou planetu, kdybychom na ní ponechali nedotčená a nezávislá impéria a ne—impéria Velkých Ošklivců, utrpěli bychom takové pokoření, jaké jsme nikdy předtím nepoznali.“

„Tak je to?“ řekl Yeager. „Dobrá, jestliže my si myslíme, že vydat vám cokoli by byla chyba, a vy si zase myslíte, že ponechat nám cokoli by taky byla chyba, jak se lidé a Ještěři vůbec mohou sejít a uspořádat věci tím či oním způsobem? Vypadá to, že jsme v patové situaci.“

„Možná, že ne,“ kdyby nebylo Atvarovy tvrdohlavosti.“ řekl Straha. „Jak jsem vám říkal předtím, jediná cesta, jak ho přimět, aby se smířil s čímkoli menším než naprostým vítězstvím, je přesvědčit ho, že je nemožné.“

„Když ho to nenapadlo doted —“ Ale Sam zmlkl a zavrtěl hlavou. Uvědomil si, z jakého hlediska se na věc dívají Ještěři. To, co při pohledu zblízka vypadalo jako katastrofální porážka, se v kontextu tisíciletí mohlo zdát pouhým výmolem na cestě. Lidé se připravovali na příští bitvu, Ještěři na příští tisíciletí.

Straha řekl: „Až ho to napadne - pokud ho to napadne -myslím, že udělá jednu ze dvou věcí. Může se pokusit sjednat mír asi v tom smyslu, jak jsme spolu vy a já hovořili. Nebo se může pokusit použít veškerý jaderný arsenál, který Rase zbyl, aby přinutil vás Tosevany podrobit se. To bych býval udělal já, ale právě proto, že jsem to navrhoval já, myslím si, že on to pravděpodobně neudělá.“

„To je dobře.“ řekl Yeager upřímně. Už nějaký čas neměl kontakt s americkým programem jaderných bomb, ale bylo mu jasné, že nevyjíždějí z montážní linky tak rychle jako chevrolety. „Další věc, která ho drží zpátky, je vaše kolonizační flotila, že?“

„Pravda,“ odpověděl Straha ihned. „Ohled na ni nám bránil v akcích v minulosti, a to platí i nadále. Nicméně. Atvar může dospět k závěru, že uzavření míru s vámi ponechá Rase méně obývatelného povrchu Tosevu 3, než by mohl získat zničením Velkých částí planety v boji s vánu.“

„Vy víte, že lo nám nezabrání y odvetě,“ řekl Sani a jen doufal, že si nepíská ve tmě, aby si dodal odvahy.

Ale Straha si to zřejmě nemyslel, protože řekl: „Toho jsme si vědomi. To je také jeden z faktorů, který' nás svým způsobem odradil od tohoto postupu. Ale důležitější je naše přání nezničit tuto planetu pro naše kolonisty, jak jste říkal.“

„Mm—hmm,“ řekl Sam, vychutnávaje ironii, skrývající se ve faktu, že bezpečnost Země je založena spíš na zájmu Ještěřů o svůj vlastní druh než na starosti o osud lidských bytostí. „Zbývá tedy asi osmáct let, než sem přiletí kolonizační flotila!“, „Ne, dvakrát tolik.“ řekl Straha. Pak vydal zvuk jako vroucí kotlík čaje. „Omlouvání se -jestli používáte tosevanské rok}, máte pravdu.“

„Ano, to jsem použil - konečně, jsem Tosevan.“ řekl Yeager s kyselým úsměvem. „Co si vaši kolonisté budou myslet, když přijdou na planetu, která nebude zcela ve vašich rukou, tak jak si mysleli, že bude, když se vypravili z Domova?“ „Posádky hvězdných lodí budou vědět o změnách podmínek, protože cestou zachytí naše signály, které vy siláme Domů.“ řekl Straha. „Nepochybně z toho budou konsternováni a zmateni. Uvědomte si: že my z dobytelské flotily jsme měli nějaký čas na to, abychom se přizpůsobili nepředvídaným podmínkám na Tosevu 3. Ty pro ně budou novinkou, a Rasa se nepřizpůsobuje příliš dobře. V každém případě nebudou moci mě dělat. Kolonizační flotila není ozbrojená, předpokládali jsme, že dobytelské flotila tento svět před příchodem kolonistu zpacifikuje. A samotní kolonisté, samozřejmě, jsou ve studeném spánku a nebudou si vědomi skutečné situace, dokud nebudou před přiletem flotily probuzeni.“

„Budou dost překvapení, co?“ zeptal se Sam se smíchem. „Mimochodem, kolik jich je?“

„To přesně nevím,“ řekl Straha. „Má odpovědnost se týkala dobytelské flotily. Ale pokud se Doma přidrželi způsobu, jakým byly kolonizovány světy Hallessianů a Rabotevu - což se pravděpodobně stalo, vzhledem k naší lásce k precedentům - pak tam může být něco mezi osmdesáti a sto milióny, mužů a žen... Taille zakašlání v naší řeči me neznamenají. Saměseagere.“ Vyslovil Yeagerovo jméno, jako by to bylo jedno slovo. „Mají nějaký význam ve vaší řeči?“

„Promiňte, kapitáne,“ řekl Sam, když zase dokázal souvisle mluvit. „Musel jsem nějak špatně polknout, nebo co.“ „Osmdesát nebo sto miliónů kolonistů!“ „Rasa nedělá věci polovičatě, co?“

„Ovšemže ne.“ řekl Straha.

„Jedna ostuda za druhou.“ řekl Atvar s hlubokou nespokojeností. Z jeho hlediska situace na Tosevu 3 vypadala chmurně. „Bylo by skoro lépe, kdybychom byli obětovali jednu nukleární hlavici na to hnízdo vzbouřenců, než abychom je nechali přejít na stranu SSSR.“

„Ovšem,“ řekl Kirel. „Ztráta výzbroje je zlá. Zanedlouho začnou Velcí Ošklivci kopírovat to, co nám ukradli. To se stalo už předtím, a děje se to zase: poslední hlášení informují, že kupříkladu Němci začínají proti našim pozemním křižníkům používat naši podkaliberní protipancéřovou municí.“

„Viděl jsem ta hlášení.“ souhlasil admirál. „Nenaplnila mě potěšením.“

„Ani mě ne,“ odpověděl Kirel. „Navíc, ztráta území, která ta základna ovládala, vytvořila další problémy. Ačkoli povětrnostní podmínky v té oblasti zůstávají mimořádně špatné, máme důkazy, že se SSSR snaží obnovit železniční spojení ze západu na východ.“

„Jak to mohou dokázat?“ řekl Atvar. „Určitě ani Velcí Ošklivci nemohou pracovat v takovém mrazu a za takových podmínek.“

„Podle toho, co jsme v SSSR viděli, zdá se, že se o bláho svých pracovníků nestará víc než Německo.“ řekl Kirel truchlivě. „Splnění úkolu znamená víc než počet životů, které to stojí.“

„Je to tak.“ řekl Atvar, a pak dodal: „Šílenství. Zdá se, že pro Němce je někdy důležitější plýtvání životy než vykonaná práce. Jak se jmenovalo to místo, kde pozbyli natolik rozumu, že začali vraždit? Treblinka, to je ono.“ Rasa si nikdy předtím nedokázala představit místo zasvěcené vraždění inteligentních bytostí. Atvar by byl raději, kdyby se byl nikdy nesetkal s některými věcmi, které poznal na Tosemi 3.

Čekal, až se Kirel zmíní o nejzávažnějším důvodu, proč byl pád sibiřské základny takovou katastrofou. Avšak Kirel se lom nezminil. Pravděpodobně si (o neuvědomoval. Byl dobn káplán, ale nic víc. Potřeboval, aby někdo řekl, co má udělat, a lo pak perfektně provedl. Dokonce i na muže Rasy trpěl pozoruhodným nedostatkem představitosti.

Atvar řekl: „Nyní se musíme vypořádat s problémem propagandy vzbouřenců. Podle toho, co říkají, dostávají dobrou stravu, těší se dobrému zacházení a mají pro své obyeselení spoustu té zhoubné tosevanské rostliny, zázvoru. Takové vysílání může podnítit nejen další vzpoury, ale i dezerte jednotlivých mužů, kteří nemohou nalézt partnery, s nimiž by se spikli.“

„To, co říkáte, bude nejspíš pravda.“ souhlasil Kirel. „Musíme doufat, že zvýšená bdělost ze strany důstojníků pomůže tento problém zmírnit.“

„Musíme doufat, ovšem,“ řekl Atvar s těžkým sarkasmem. „Musíme také doufat, že zabráníme příliš velkým územním ztrátám během zimy na severní polokouli, a že partyzánské útoky proti našim pozicím zeslábnou. V některých oblastech - například V Itálii - nejsme schopni účinně spravovat nebo kont- , rolovat území, která jsou teoreticky pod naší jurisdikcí.“

„Potřebujeme snad i větší spolupráci tosevanských vládních činitelů, kteří se nám vzdali,“ řekl Kirel. „To se týká celé planety, a zvláště Itálie, kde jsou naše jednotky v takové situaci, jako by byly opět ve válce.“

„Většina z italských vládních činitelů zahynula při výbuchu atomové bomby, která zničila Řím.“ odpověděl Atvar. „A většina z těch, kteří přežili, stále podporuje jejich svrženého ne — císaře, toho Mussoliniho. Škoda, že se tomu německému nájezdníkovi, tomu Skorzenymu, podařilo Mussoliniho unést a dopravit ho do Německa. Jeho štvání v rozhlasu, stejně jako štvání našeho bývalého spojence Russieho a zrádce Strany, se ukázalo jako nejškodlivější z celé propagandy, která je proti nám vedena.“

„Ten Skorzeny je jako špendlík, vražený pod naše šupiny, už od začátku našeho tažení.“ řekl Kirel. „I na Tosevana je příliš nevypočitatelný, a slejně tak nebezpečný.“

„Nemohu se s vámi přit, protože je to pravda.“ řekl smutně admirál. „Navíc, ke všem dalším škodám, klcré nám způsobil,

připravil nás o Drefsaba, jediného důstojníka rozvědky, který byl dostatečně odlišný a energický, aby se mohl slétnout s Velkými Ošklivci na jejich vlastním poli.“

„A co teď. Vznesený pane flotily?“ zeptal se Kirel.

„Budeme pokračovat, jak nejlépe můžeme.“ řekl Atvar odpověď, která ho neuspokojila, a určitě neuspokojila ani Kirela. Aby to napravil, Atvar pokračoval: „V první řadě musíme zdokonalit zajištění našich hvězdných lodí. Kdyby se velkým Ošklivcům podařilo nějak propašovat jaderné zbraně do jejich blízkosti, mohli by nám způsobit mnohem závažnější škody, než se jim podařilo způsobit doposud.“

„Připravím rozkaz v tomto smyslu,“ řekl Kirel. „Souhlasím s vánu, tohle je vážná hrozba. Vypracuji také procedury, které realizaci tohoto rozkazu zefektivní.“

„Dobře.“ řekl Atvar. „Vypracujte je co nejpodrobněji. Nesmí v nich zůstat žádná myslitelná skulina, díky níž by mohl nedbalý muž způsobit katastrofu.“ Tolile byla obvyklá rada jednoho muže Rasy druhému. Ale po chvíli dodal admirál zamyšleně: „Než ten rozkaz a procedury vyhlásíte, poradte se s muži, kteří mají nějaké zkušenosti z povrchu Tosevu 3. Možná vám pomohou vychytat ve vašich procedurách slabá místa, kterých by mohli zneužít Velcí Ošklivci ke svým vychytralým machinacím.“

„Bude vykonáno. Vznesený pane flotily,“ slíbil Kirel. „Smím uctivě poznamenat, že nikdo z nás tady na oběžné dráze nemá dostatek bezprostředních zkušeností s podmínkami dole, na povrchu Tosevu 3?“

„Na lom něco je.“ připustil Atvar. „Snad bychom měli strávit víc času na planetě samotné - v přiměřeně bezpečné oblasti, pokud možno s přiměřeně zdravým podnebím.“ Vyvolal na obrazovce mapu Tosevu 3. Jedna barevná škála ukazovala bezpečnostní hodnocení v rozsahu kategorií od nedobytych oblastí po plně pacifikované (ale jak zoufale malá část povrchu planety byla označena touto mírnou růžovou barvou). Atvar si nechal zobrazit údaje o podnebí. Pak zadal počítači instrukci, aby vyhledal oblasti, kde oba tyto údaje dosahují maximálních kladných hodnot.

Kirel ukázal na mapu. „Zdá se, že severní pobřežní oblast subkontinentu, kterému Tosevané říkají Afrika, odpovídá asi nejvíc našim požadavkům.“

„To ano.“ řekl Atvar. „Byl jsem tam už předtím. Je tam skoro tak příjemně jako Doma. Dobrá, kapitáne, učíte potřebné přípravy. Přesuneme dočasně náš hlavní stan do této oblasti, abychom mohli lépe dohlížet zblízka na průběh tažení.“

„Bude vykonáno. Vznesený pane flotily“ z' odpověděl Kirel.

Ludmila Gorbunovová měla obrovskou chuť nakopnout Generalleutianta Gráfa Walthera von Beckdorff—Ahlefeldta tam, kde by ho to nejvíc bolelo. Jenže vzhledem k tomu, že ten zatracený nacistický generál byl v Rize a ona u Hrubieszowa, nebylo to technicky možné. Namísto realizace svého přání nakopla hroudu hlíny. Ta se jí přilepila na botu, což nijak nezvedlo její náladu.

Když byla v Rize, nepovažovala Beckdorff—Ahlefeldta za zatraceného trička. Tehdy jí připadal jako šarmantní, kulturní generál, nepodobný hulvátským Rusům a prkenným Němcům s ledovými očima, s nimiž měla zatím co do činění.

„Udělejte pro mě malý let, nadporučíku Gorbunovová,“ zamumlala polohlasně. „Odvezte pár protitankových min do Hrubieszowa a pak vás pošleme zpátky a poplácame vás po zadku za vaši ochotu.“

Jistě, takhle přesně to kulturní generál neřekl, a ani seji nepokoušel poplácat po zadku, což byl jeden z důvodů, proč si o něm myslela, že je kulturný. Ale kdyby ji byl neposlal do Hrubieszowa, její Kukuruzník by nebyl narazil do stromu, který polští partyzáni zapomněli uprostřed přistávací dráhy, a ona by tli neztvrdla.

„K sakru!“ řekla a nakopla další hroudu. Ta se rozprskla a část bláta jí dopadla na tvář. Znovu zaklela a oťrela se. Vždycky si myslela, že PO—2 je téměř nezničitelný, už proto, že by) tak jednoduchý. Na Ukrajině jednou přistála nosem v hlíně, ale nebyl by žádný problém letoun rychle opravit, kdyby byla nemusela od malého dvouplošníku co nejrychleji zmizet. Ale rozbít Kukuruzníka o strom, to byl opravdu mistrovsky kousek hlouposti.

„A který čert nechal uprostřed přistávací dráhy strom.“ zeplala se Boha, v něhož nevěřila. Jenže to nebyl žádný čert. Byli lo ti mizerní polští partyzáni. To byla jejich chyba.

Samozřejmě, přiletěla v noci. Samozřejmě sledovala kompas, hodinky a palivoměr, a zároveň zemi a oblohu - někdy si přála, aby byla Ještěř, který se může dívat současně do různých stran. Už jenom nalézt špatně osvětlenou partyzánskou přistávací plochu byl - ne zázrak, protože na zázraky nevěřila - ale přinejmenším husarský kousek. Udělala okruh. Pak šla na přistání. Letoun liladce dosedl a roloval. Tu zatracenou borovici neviděla, dokud do ní nenarazila.

„Zlomené křídelní vzpěry,“ vypočítávala na prstech. „Zlomená vrtule.“ Obě tyto součásti byla ze dřeva a tudíž opravitelné. „Zlomená kliková ližidel.“ Ta byla kovová, a neměla tušení, co by s ní měla udělat - co by SÍTÍ mohla udělat. Někdo za ní zakašlal. Otočila se jako vyplašená kočka a šálila po své automatické pistoli Tokarev. Partyzán polekaně ucouvl. Byl to hubený, vousatý, nervózní malý Žid, který si říkal Šolom. Ona dokázala útržkovitě porozumět jeho polštině a jidiš, on znal trochu rusky, takže se dokázali dorozumět.

„Vv pojďte.“ řekl nyní. „My přivést kováře z Hrubieszowa. On podívá na váš stroj.“

„No dobře, tak pojďte.“ řekla rezignovaně. Jistě. PO—2 se opravoval snadno, ale přesto si nemyslela, že by vesnický kovář dokázal opravit součástku motoru lak, aby s ní letadlo mohlo letět.

Byl to jeden z největších mužů, které kdy viděla, téměř dva metry vysoký a skoro tak široký i v ramenou. Podle toho, jak vypadal, by mohl narovnat klikovou hřídel zpátky do původního Ivani holýma rukama, kdyby nebyla zlomená. Jenže lo právě byla.

Kovář mluvil polsky, příliš rychle, než aby mu Ludmila rozuměla. Šolom přeložil jeho slova do srozumitelnější podoby: „Witold, on říkal, jestli je lo z kovu, on sprav i. Spravit spoustu vozů, on říkal.“

„Nikdy neopravoval aulo?“ zeptala se Ludmila. Kdyby odpověď zněla ano, možná by měla jakousi naději, že se zase

odlepí od země.

Když uslyšel její hlas. Witold překvapením zamrkal. Pak zaujal mužný postoj. Jeho už tak dost mohutná hrud' se nadmula jako balón. Na pažích mu naskočil} 'boule svalů. Znovu promluvil, příliš rychle, a Šolom to znovu převedl do srozumitelnější podoby: „On říkat, že samozřejmě spravoval. On říkat, že pro vás spravít všechno.“

Ludmila si prohlížela kováře zpod přimhouřených víček. Pomyslela, že Polák řekl víc než jen to: něco z jeho polštiny se dost podobalo oplzlému návrhu v ruštině. Ale dobře, když tomu nerozuměla, nemusí na to reagovat: Rozhodla se, že to bude v dané chvíli nejrozumnější.

Šolomovi řekla: „Tak mu řekněte, ať se podívá na to poškození a řekne mi, co by s tím mohl udělat.“

Witold si pyšně vykračoval vedle ní, s vypjatou hrudí, vystrčenou bradou a vzpřímenými zády. Ludmila nebyla vysoká, a vedle něho se cítila ještě menší.

Prohlížel si letoun několik minut a pak se zeptal: „Co je tady zlomeného, co potřebuje kováře?“

„Kliková hřídel,“ odpověděla Ludmila. Witoldova pohledná tvář zůstala nehybná, i když mu to Šolom přeložil do polštiny. Ludmila k němu zvedla hlavu. Zeptala se s jedovatou sladkostí: „Víte, co je to kliková hřídel, že?“ Když jste pracoval na autech, měl byste to znát.“

Mezi Witoldem a Šolomein proběhla další živá konverzace v polštině. Ludmila z ní zachytila úryvky, a nelíbilo se jí, co zaslechla. Šolomův výťah také nezněl příliš nadějně: „On říkat, že pracoval na pérech automobilu a taky spravoval - jak se to řekne? - chrániče proti blátu, vy rozumíte? On nepracoval na motoru automobilu.“

„Božemoj,“ zamumlala Ludmila. Byla sice atheistka, ale potřebovala si ulevit, a tak volala Boha. Tady stál Witold, silný jako býk, a veškerý užitek z něho se pro ni rovná nule. Vyštěkla na Šolonií, který se při zvuku jejího hlasu nahrbil: „Proč jste mi nesehnali skutečného mechanika místo přitroublého idiota?“

Witold porozuměl dost, aby se rozzuřil jako býk. Šolom bezmocně pokrčil rameny: „Před válkou, v Hrubieszówě jenom dva automechanici, paní pilotko. Jeden z nich už mrtvý - zapomněl jsem, zdali ho zabít Rusové nebo Němci. Ten druhý, on lízal zadek Ještěřům. Když my ho sem přivést, on jim všechno říct. Witold možná neudělat moc, ale on spolehlivý člověk.“

Witold tomu také porozuměl. Così vztekle zarval a napřáhl svou masivní pěst, po jejímž údem by Šolom strávil zbytek života v kotrmelcích.

Nezdálo se, že by židovský partyzán byl ozbrojen. Nyní se však s gestem muže, provádějícího salónní trik, objevila v jeho ruce těžká armádní pistole Parabellum a zamířila na Witoldův žaludek. „Židé už mají také zbraně, Witolde. Měl by sis to uvědomit. Řekni něco o mé matce a uštrélím ti koule. Od vas Poláku si už nemusíme nechat líbit ani genmo.“ V polštině i v ruštině to znělo stejně.

Witold vykulil své světle modré oči. Několikrát otevřel a zavřel ústa, ale nevydal ani hlásek. Stále beze slova, otočil se na patách a odešel. Jeho pýcha z něj -yyprchala jako vzduch z píchlé pneumatiky.

Ludmila tiše řekla: „Právě jste mu poskytl důvod, aby nás prodal Ještěřům.“

Šolom pokrčil rameny a schoval pistoli. „Chce taky dál žít. Být zticha nebo umřít. On ví.“

„To je pravda.“ připustila Ludmila.

Šolom se zasmál. „Ano, to pravda. Celé Rusko je tak, ano?“

Ludmila se chystala něco hněvivě odseknout, ale zarazila se dřív, než slova opustila její rty. Vzpomněla si na sousedy, učitele, ba i na pár svých bratránců, kteří zmizeli v letech 1937-1938. Jeden den tady byli, příští den už nebyli. Nikdo se na ně nemohl zeptat, ani o nich mluvit. Pokud to někdo udělal, zmizel také. Tak to bylo. Bylo třeba sklonit hlavu, předstírat, že se nic nestalo, a doufat, že teror člověka mine.

Šolom ji pozoroval a jeho trnavé, hluboké oči byly plné ironie. Nakonec, protože cítila, že něco říct musí, odpověděla: „Jsem nadporučík Rudého letectva. Vám by se líbilo, kdyby někdo urážel vaši vládu?“

„Mon vládu?“ Šolom si odplivl. „Já jsem Žid. Vv myslíte, že polská vládaje moje?“ Znovu se rozesmál, tentokrát (o znělo, jako by ze sebe shazoval staletí útlu. „A pak přijít nacisté, a udělat, že Poláci být najednou hodný a přátelský lidi. Kdo myslel, že tohle možný?“

„Tak proč jste tady a ne s Ještěři v Hrubieszówě?“ zeptala se Ludmila. Vzápětí si uvědomila, že tato otázka nebyla příliš taktická, ale už byla položena.

„Některé věci jsou špatné, některé jsou horší, a některé jsou nejhorší.“ odpověděl Šolom. Počkal, jestli Ludmila porozumí polskému stupňování přídavných jmen. Když dospěl k názoru, že ano, tak pokračoval: „Pro Židy jsou nejhorší nacisté. Pro lidi jsou nejhorší Ještěři. A já, jsem prvně člověk, nebo Žid?“

„Jste v první řadě člověk,“ řekla Ludmila okamžitě.

„Vám se to řekne moc snadno.“ řekl Šolom s povzdechem. „Muj bratr Mendel, on je v Hrubieszówě.“ Pokrčil znovu rameny. „Tak to být.“

Nevědouce, co na to má říct, Ludmila se odmlčela. Polilčdla smutně na ztroskotaný PO—2. Byl zamaskovaný, aby ho nezpозorovali Ještěři, ale mělo to daleko do úrovně maskirovky, jak tomu pojmu rozuměla Rudá armáda. Ale přinutila se vyhnat jakékoli obavy z hlavy: Polští partyzáni si udrželi svoji bojeschopnost už skoro čtyři roky, takže snad také museli něco umět.

Ostatně, i podle toho, co ona o maski rovice věděla, si nepočínali polští partyzáni tak špatně. Pár kilometrů od svého y tábora měli y budovaný klamný tábor, yčetně stanu a ohnišť. Ještěři ho už párkrát bombardovali, zatímco skutečný tábor zatím ignorovali.

Ohně ve skutečném táboře byly menší a ukryté pod plátnem stanů. V jejich mihotavém světle seděli muži a čistili si zbraně, jiní spolu tiše rozmlouvali nebo hráli karty.

Kromě mužů zde bylo i poměrně dost žen. Bylo vidět, že některé z nich nejsou nic víc než kuchařky a příležitostné souložnice, ale jiné byly skutečné bojovnice.. S nimi muži jednali jako s každým jiným bojovníkem, ale k těm druhým se

chovali stejně hrubě a pohrdavě jako ruští muzici ke svým ženám.

Žid v německé uniformě vstal od karet a vhodil do hrnce jakousi rozemletou bylinu a zamíchal ji lžící s dřevěným držadlem. Když zachytil Ludmilin pohled, sebevědomě se zasmál a řekl v něco v jidiš. Pochopila obsah: byl nejlepším kuchařem v Hrubieszówě, a teď se musel omezit na toto vaření.

„Je lepší, když vaří skutečný kuchař, než když to dělá někdo, kdo neví, co dělá.“ odpověděla německy a položila si niku na žaludek, aby zdůraznila, co má na mysli.

„No, to jo.“ řekl rozpačitě Žid. „Ale tohle je solené vepřové. Jediné maso, které jsme dokázali sehnat. Takže teď hojíme, ale já vám ho dočutím, ano?“ Obrátil oči k nebi, jako by chtěl, aby nepostizitelný Bůh potvrdil, že mu promine takový prohrěšek proti jeho náboženskýTM přikázáním.

Podle Ludmily tato dietetická přikázání byla přežívajícím zbytkem starých náboženských pověr, které moderní, pokrokový člověk musí ignorovat. Tak si to alespoň myslela, i když i VelikýTM Stalin nakonec uzavřel mir s pravoslavnou církví a povolal Boha do služby v Rudé armádě. Ovšem pokud pověry sloužily dobré věci, nebylo na místě je kárat. Jenže byla ještě dost mladá, takže jí takové kompromisyTM se středověkým myšlením připadaly jako zradil na jejích panenských ideálech. Pak si uvědomila, že pro Žida připravovat vepřové, a co horšího, jíst ho, je mnohem děsivější kompromis s bezbožností. Samozřejmě, že se mýlil, jenže on to tak neviděl.

Když od něj přijala misku, podivila se, jak příjemně maso voní. Snědla svoji porci a vytřela misku sněhem. Pak k ní přistoupila jedna z žen y láboře - jedna zlech, kleré nenosih zbraň. Lámanou ruštinou se zeptala: „Ty opravdu lítáš s tím aeroplánem proti Ještěřům?“

„Ano - a předtím proti nacistům.“ odpověděla Ludmila.

Dívčiny oči - velké a modré - se ještě víc rozšířily. Byla štíhlá a hezká, a byla by ještě hezčí, kdyby její tvář neměla takový prázdňý, kravský výraz. „Proboha.“ vydechla. „Kolik mužům jste musela podržet, než jste se dostala k tomuhle?“

Ta otázka byla nevinná a upřímná. Ale tím to bylo horší. Ludmila měla chuť s ní zařepat. „Nešukala jsem s nikým“ řekla vztekle. „Já —“

„Jasně.“ přerušila ji Stefania, či jak se jmenovala. „Mně lo klidně můžeš net. Ale na tom stejně nezáleží. Když jsi ženská, musíš prostě dělat takové věci pořád a znovu. Tohle vědí všichni.“

„Nešoustala jsem - s nikým,“ opakovala Ludmila důrazně. „Neříkám, že se o to chlapi nepokoušeli, to ne. Ale pilotkou Rudého letectva jsem proto, že jsem před válkou byla v Osoaviachitmt - to byl státní program přípravy pilotů. Byla jsem úspěšná, to je všechno.“

Stefania na ni chvíli hleděla. Pak zavrtěla hlavou. „No, my víme, co si myslet o Rusech - jenom lžou.“ A stejně jako Witold, i ona odešla.

Ludmila měla chuť na to hloupou malou čubku vytáhnout pistolí. Sousto jí zhořklo v krku. Tentokrát to bylo po druhé, kdy opustila Sovětský svaz. Pokaždé si všimla, jak málo si cizinci váží její země a jak jí opovrhují. Samozřejmě, ti cizinci byli ignoranti, kteří nedokázali pochopit výhody sovětského státu a prospěch, který přinese vědecký socialismus celému lidstvu.

Pak si vzpomněla na čistky. Byli její bratranec, její učitel geometrie a jednonohý trafikant před jejím domem skutečně kontrarevolucionáři, sabotéři a troekističtí nebo imperialističtí špióni? Nechtěla o tom přemýšlet. Instinktivně věděla, že takové úvahy jsou nebezpečné.

Jaké jsou úspěchy Sovětského svazu, když se o nich nedá ani přemýšlet? Ludmila se zamračila a odložila svou jídelní misku.

KAPITOLA 5

Ussmak v celém svém životě asi neviděl zdeptanějšího příslušníka Rasy. To nebyl jen ubožák bez tělní kresby. Ten muž se poníženež ohlížel po Velkém Ošklivci, kterému tlumočil, jako kdyby mu ten nižší tvor byl nadřazený.

„Tento muž je plukovník Boris Lidov,“ řekl druhý Ještěř jazykem Rasy, ačkoli hodnost Rusa vyjádřil rusky. „Je z lidového komisariátu bezpečnosti - NKVD - a je to váš vyšetřovatel.“

Ussmak vrhl na tosevanského muže krátký zkoumavý pohled. Vypadal jako každý jiný Velký Ošklivec a nepůsobil žádným impozantním dojmem: hubený, s úzkou, vráščitou tváří, prořídilým porostem na vrcholku hlavy a malými, pevně semknutými ústy. „To je hezké,“ řekl Ussmak: pochopil, že mu Velký Ošklivec bude klást otázky. „Ale kdo jste vy, příteli? Jak jste se dostal k téhle práci?“

„Jmenuji se Gazzim, a byl jsem střelec z automatické pušky druhého stupně, než bylo moje bojové vozidlo pěchot) zničeno a já jsem padl do zajetí.“ odpověděl muž. „Teď nemám žádnou hodnost. Existuji z milosti Sovětského svazu.“ Gazzim ztlumil Was. „A vy teď také.“

„To jistě není tak zlé.“ řekl Ussmak. „Straha, kapitán, který dezertoval, říká, že většina tosevanských ne—impérií zachází se zajatci dobře.“

Gazzim neodpověděl. Lidov promluvil místní řečí, která Ussmakovi připomínala zvuky muže, který se pokouší spolknout příliš velké sousto. Gazzim mu odpověděl stejnou řečí, snad Tosevanovi sděloval, co mu řekl Ussmak.

Lidov spojil špičky prstu. Toto podivné gesto připomnělo Ussmakovi, že má skutečné co do činění s cizím druhem. Pak Tosevan opět promluvil svou řečí. Gazzim (o přeložil: „Chce vědět, proč tady jste?“

„Já ani nevím, kde jsem, natož abych věděl proč,“ odpověděl Ussmak poněkud příkře. „Poté, co jsme vydali základnu vojákům SSSR, vezli nás nejdříve na koňmi tažených vozech a pak ve skutečně příšerných železničních vozech, a celou cestu jsme neviděli ven. Rusové nedodržují dohody, jak by měli podle toho, co říkal Straha.“

Když to bylo přetlumočeno. Lidov zaklonil hlavu a začal vydávat podivné, štekavé zvuky. „Směje se.“ vysvětlil Gazzim.

„Směje se, protože ten muž Straha nemá zkušenosti s Tosevany ze SSSR, a neví, o čem mluví.“

Ussmak nepostřehl tón slov. Řekl: „Tohle mi nepřípadá jako čestné místo, které nám bylo přislíbeno, když jsme dojednávávali podmínky kapitulace. Tohle mi připomíná spíš vězení.“

Lidov se opět rozesmál, tentokrát ještě předtím, než mu Gazzim Ussmakova slova přeložil. Rozumí trochu naší řeči, pomyslel si Ussmak, a rozhodl se být napříště opatrnější. Gazzim řekl: „Toto místo se jmenuje Lefortovo. Je v Moskvě, hlavním městě SSSR.“

Lidov se nenuceně, téměř bezmyšlenkovitě napráhl a udeřil Gazzima do nosu. Muž bez tělní kresby se přikrčil. Lidov mňacosí hlasitě řekl. Kdyby to byl muž Rasy, nepochybně by svou řeč zakončil zdůrazňovacím zakašláním. Gazzim zaujal postoj podřízenosti.

Když Lidov skončil, Gazzim řekl: „Mám vám říct, že vám nesmím poskytovat žádné další informace. Toto sezení je proto, abychom získali informace od vás, a ne abychom vám je poskytovali.“

„Tak se ptejte.“ řekl Ussmak rezignovaně.

A otázky přišly - přšely hustě jako sníh za tosevanské vichřice. Nejdříve to byly otázky, které by mohl klást tosevanskému spolupracovníkovi, jehož zázemí dobře neznal: otázky, týkající se jeho vojenské specializace a jeho zkušeností od chvíle, kdy se probudil ze studeného spánku.

Byl schopen povědět plukovníku Lidovovi mnoho o pozemních křižnících. Členové osádek museli znát víc než pouze svou specializaci, aby mohlo vozidlo pokračovat v boji i v případě, že byl některý - z člena osádky vyřazen. Vspovídal o řízení vozidla, jeho motoru, výzbroji a zavěšení kol.

Pak se začal Lidov vyptávat na strategii a taktiku Rasy, a na ostatní Velké Ošklivce, snimiž bojoval. To ho překvapilo, Lidov určitě znal svůj vlastní druh lépe než Ussmak. Gazzim řekl: „Chce, abyste seřadil všechny typy Tosevanů podle jejich bojové účinnosti, kterou jste u nich pozoroval.“

„To chce?“ Ussmak se chtěl zeptat Gazzima na pár věcí, než na to přímo odpoví, ale neodvážil se toho, když Velký Ošklivec pravděpodobně rozuměl řeči Rasy. Uvažoval, jak upřímný by měl být. Chtěl Lidov slyšet chválu na své vlastní krajany, nebo mu šlo o pravdivou informaci? Ussmak musel hádat, a rozhodl se pro to drahé. „Řekněte mu, že nejlépe bojovali Němci, pak Britové, a pak sovětsí muži.“

Gazzim se trochu zachvěl: Ussmak usoudil, že udělal chybu a teď byl jen zvědav, jak velká ta chyba byla. Tlumočník přeložil jeho slova Lidovovi. Tosevanova malá ústa se sevřela ještě těsněji. Pronesl pár slov. „Řekněte mu, proč.“ řekl Gazzim, nenaznačuje ani v nejmenším, jakou odpověď Lidov vlastně očekává.

Tvoje vejce se mělo zkazit, místo aby se vylíhlo, Gazzime, pomyslel si Ussmak. Ale když už jednou začal s pravdou, neměl na vybranou a musel se jí držet až do konce. „Němci neustále přicházejí s novými druhy výzbroje, a každý je lepší než ten předcházející, a také jsou takticky přizpůsobiví. Po taktické stránce jsou lepší než naše simulátory Doma, a skoro vždycky nás překvapí.“

Lidov opět řekl něco ruský. „Říká, že na to SSSR také přišel, ke své škodě. SSSR a Německo spolu žily v míra a přátelství, a zbabělí, zákešní Němci zrádně zaútočili na toto mírumilovné ne—impérium.“ Lidov řekl další větu a Gazzim ji přeložil: „A co Britové?“

Ussmak se odmlčel, aby si promyslel odpověď. Zajímalo by ho, co by o válce se SSSR řekl německý muž. Měl pocit, že něco úplně odlišného. Věděl, že tosevanská politika byla mnohem komplikovanější než cokoli, na co byl zvyklý.

Otázka mu zároveň poskytla čas, aby si připravil lo, co řekne o SSSR. Bývalý řidič pozemního křižníku (jak si teď přál, aby nikdy nebyl ničím jiným než řidičem) odpověděl: „Britské pozemní křižníky se co do kvality nesrovnávají těm, které mají Německo a SSSR. Ale britské dělostřelectvo je velnu dobré, a Britové byli první, kdo použil proti Rase jedovaté plyny. A britský ostrov je také malý a hustě osídlený, a ukázalo se, že Britové jsou velice dobří v boji v zastavěných i oblastech. Stálo nás to mnoho mrtvých.“

„Nu voť,“ řekl Lidov. Ussmak otočil jeden oční výčnělek ke Gazzimovi - otázka bez tázacího zakašlání.

Tlumočník vysvětlil: „To znamená, tak“ nebo „dobře“. Znamená to, že porozuměl vašim slovům, ale nevyjadřuje to, co si o nich myslí. Teď chce, abyste mluvil o mužích ze SSSR.“ „Bude vykonáno,“ řekl Ussmak, odpovídaje tak zdvořile, jako by Lidov byl jeho nadřízený. „Ruští muži jsou stejně stateční jako ostatní Tosevané. Jejich pozemní křižníky jsou dobře konstruované, s dobrými děly, dobrým motorem a zvláště s dobrými pásy pro špatné terénní podmínky, tak obvyklé na Tosevu 3.“

Lidovova ústa se trochu rozšířila. Ussmak to považoval za] dobré znamení. Muž z — jak to bylo? NKVD, to byla ta zkratka - promluvil svou vlastní řečí. Gazzim přeložil jeho slova: „Se všemi těmi poklonami, proč tedy řadíte slavné vojáky Rudé armády až za Němce a Brity?“

Ussmak pochopil, že jeho pokus o lichocení selhal. Teď musel říct pravdu, nebo alespoň částečnou pravdu, i když se nedalo očekávat, že ji Lidov rád uslyší. Muži ze SSSR byli velmi obratní, když postupně rozdělovali vzbouřence ze sibiřské základny do stále menších skupin s neupřímnými ormlu-jí vami. Nyní se Ussmak cítil zoufale sám.

Pečlivě vole slova, řekl: „Podle toho, co jsem v SSSR viděl, dělá bojujícím mužům potíže měnit své plány podle měnících se okolností. Nereagují tak rychle jako Němci nebo Britové.“ V tomto směru byli nejpodobnější Rase, což byl pravděpodobně důvod, proč měla Rasa takové úspěchy právě v boji proti nim. „Spojení je také vaše slabá stránka, a vaše pozemní křižníky, i když jsou odolné, nejsou vždycky nasazováni nejrozumnějším způsobem.“

Plukovník Lidov něco zabručel. Ussmak se příliš nevyznal ve zvucích Velkých Ošklivců, ale tento zněl jako zamyšlené zasyčení muže Rasy. Pak Lidov řekl: „Povězte mi něco o ideologické motivaci vašeho vzbouření proti utlačovatelské aristokracii, která vás předtím ovládala.“

Když to Gazzim přeložil do jazyka Rasy, Ussmak otevřel ústa v neveselém smíchu. „Ideologie? Jaká ideologie? Měl jsem hlavu plnou zázvoru, kamarádi z mé osádky byli právě zabiti, a Hisslef na mě stále křičel, tak jsem ho zastřelil. A pak už vedla jedna věc ke druhé. Kdybych to měl udělat znovu, pravděpodobně bych to neudělal. Bylo s tím víc problémů,

než za co to stálo.“

Velký Ošklivec znovu cosi zabručel. Pak řekl: „Všechno má ideologický- kontext, ať si to uvědomujete nebo ne. Gratuluji vám k úderu, který jste zasadil těm, kteří vykořisťovali vaši práci ke svému vlastnímu sobeckému prospěchu.“ Tohle všechno přesvědčilo Ussmaka, že Lidov nemá nejmenší potuch} 1, o čem vlastně mluví. Každý z dobyvatelské flotily, kdo přežije - za předpokladu, že vůbec někdo přežije, což nyní nebylo tak jisté - bude po přiletu kolonizační flotily na této planetě prominentním, dobře situovaným mužem. Budou mít léta na využití zdrojů planety, první loď, plná zdejšího zboží, by mohla dorazit Domu ještě před přiletem kolonizační flotily'.

Ussmak byl zvědav, kolik ukrytého zazvoní bude na palubě této lodi. I kdyby byli Velcí Ošklivci skutečně barbaři, jezdící na zvířatech, jak si Rasa původně myslela, Tosev 3 samotný byl také těžkým oříškem. Pomýšlení na zázvor vzápětí vyvolalo Ussmakovi! touhu po něm.

Plukovník Lidov řekl: „Nyní mi popište ideologie pokrokových a reakčních frakcí ve vaší vedoucí hierarchii.“

„Cože!“ řekl Ussmak překvapeně. Gazzimovi dodal: „Připomeňte tomuto Tosevanovi“ - dal si pozor aby nepoužil icriminu Velký Ošklivec -, „že jsem byl jenom řidič pozemního křižníku. Nedostával jsem své rozkazy) přímo od admirála.“ Gazzim to přeložil do ruštiny. Lidov poslouchal, pak řekl: „Řekněte nu všechno, co o těch věcech víte. Nic není důležitějšího než ideologie.“

Ussmak si dokázal představit obsáhlý seznam důležitějších věcí, než je nějaká ideologie. Všele tohoto seznamu by v této chvíli byl zázvor. Divil se, proč je Velký Ošklivec tak posedlý nějakou abstrakcí, když je tolik jiných, skutečně důležitých věcí.

„Řekněte mu, že je mi líto, ale nevím, jak odpovědět“ řekl Gazzimovi. „Nikdy jsem nebyl žádný velitel. Dělal jsem jenom to, co mi bylo řečeno.“

„To nestačí.“ přeložil Gazzim Lidovovu repliku. „Je přesvědčea že lžete. Musím vám vysvětlit abyste porozuměl, že celá politická struktura tohoto ne—impéria je založena na specifické ideologické konstrukci, která má pro ně stejný význam jako Císař pro nás.“

Tentokrát Lidov Gazzima neuhodil jako předtím, zjevně si přál, aby se Ussmakovi dostalo tohoto vysvětlení. Tak, jak byl naučen, Ussmak sklopil oční výčnělky - přestože Císaře vlast- ! ně zradil.

AJe odpověděl tak, jak musel: „Nemohu si vymýšlet nějaké řeči o ideologii, když žádnou neznám.“

Gazzim si dlouze, syčivě povzdechl a přeložil to. Lidov j stiskl vypínač vedle své židle. Za ním se rozsvítil reflektor a jeho paprsek se zabodl do Ussmakovy ty áře. Uhnul svými očními výčnělky. Lidov však zapojil další reflektory, před nimiž nebylo úniku.

Výslech pokračoval.

„Tohle snad pán Bůh trochu poslal.“ prohlásil Mutt Daniels poněkud rouhavě. „Tohle je venkov, ať jsem zatracený, jestli není.“

„Už nás párkrát stáhli na chvíli z fronty, nemyslíte, pane?“ odpověděl seržant Herman Muldoon. „Nikdy nás nedrželi v zákopech lak dlouho jako za Velký války- nic lakoyého.“

„Jo.“ řekl Mutt. „Ve Francii si mohli dovolit blbnout. Měli lidi a měli iniciativu, Tam v Shytownu jsme na tom byli jako skopčáci tenkrát - stáli jsme tam a čekali, s čím na nás vyfukují.“

„Já bych tomuhle venkov moc neřikal.“ Pro ilustraci toho, co měl na mysli, ukázal kapitán Stan Szymanski na továrny, narušující síť ulic. Nyní byly samozřejmě v troskách a jejich Vyhořelé kostry smutně trčely k šedivému nebi. Všechny byly těžce bombardovány, a některé z nich se změnily v hromady rozbitých cihel a pokroucených kusů železa. Jinde stály obyodové zdi a komíny. Sedmihránná věž s hodinami společnosti Elgin Watch Factory', která kdysi poskytovala skvělou pozorovatelnou, nyní sotva převyšovala ostatní zříceniny.

Mutt ukázal k západu, přes Liščí řeku. „Ale támhleto je selská krajina, pane,“ řekl. „Po těch všech mrakodrapech a fabrikách je to docela příjemný pohled.“

„Víte, co to je, poručíku? Zatraceně perfektní terén pro tanky,“ řekl Szymanski hlasem, který nepřipouštěl odpor. „A protože Ještěři mají sakra dobré tanky a my ne, nemohu sdílet vaše nadšení pro tuto krajinu.“

„Ano, pane,“ řekl Daniels. Ne, že by Szymanski neměl pravdu - měl ji. Byl to jen způsob, jakým se tito mladí muži, narození v tomto století, dívali na svět. Narozen v tomto století, sakra - Szymanski si ještě čůral do plenek, když se Mutt nalodil na transportní loď a odplul do Velké války.

Ale bez ohledu na to, jak byl kapitán mladý, dokázal chladnokrevně zhodnotit situaci. Zemědělská krajina za řekou skutečně představovala dobrý terén pro tankové operace, a Ještěři měli dobré tanky, takže do pekla s takovou krajinou. Škoda, právě dnes to vypadalo, jako by válka ani nabyla. Když se Mutt díval na krajinu před sebou, přemýšlel o tom, jakým plodinám se daří na této půdě a v tomto podnebí, a jaký asi může být výnos.

„A kam nám dali jízdenku, pane?“ zeplal se Muldoon.

„Fontánové náměstí, kousek od té továrny na hodinky“ odpověděl Szymanski. „Obsadíme hotel, který nebyl rozbombardovali na padrt', to je támhleta třípatrová budova z červených cihel.“ Ukázal nam.

„Fontánové náměstí?“ Jo, byl jsem tam.“ Seržant Muldoon se zachechtal. „Ale tam žádná fontána není.“

„No, jestli si mám vybrat mezi hotelem a těmi dírami, kde jsme se krčili v centra Chicaga, není co řešit,“ řekl Mutt. „Bude to fajn, lehnout si a nemuset se bát, že vám nějaký ostřelovač ustřelí ve spánku hlavu, a vy se ani nedovíte, co to bylo za parchanta.“

„Ámen.“ řekl Muldoon nadšeně. „Některý- místa — “ Pohlédl na kapitána Szymanského a rozhodl se nepokračovat.

Mutt byl zvědav, co měl na mysli. Nejspíš se bude muset zvědnout a obhlédnout to sám.

Szymanski nepostřelil! Muldoonovo trapné odmlčení se. Díval se stále na západ. „Ať udělají, co udělají, a to s jakoukoli výzbrojí, zažijí Ještěři perné chvíle, než se dostanou až sem,“ řekl zamyšleně. „Jsme tady dobře schovaní a zakopaní. I když budou mít vzdušnou podpora, jejich tankům dáme zabrat. Bu- i dou se muset pokusit obejít nás po křídlech, jestli

budou chtít dostat tohle místo.“

„Ano, pane,“ řekl Muldoon. Zelené mozky si evidentně nemyslely, že se Ještěři pokusí v dohledné době dobývat Elgin, jinak by sem neposlaly jejich rotu na odpočinek a na zotavenou. Samozřejmě, zelené mozky taky neměly vždycky pravdu, ale momentálně zde nesvištěly kulky a neduněla děla. Všechno zde vypadalo tak mírumilovně, že z toho byl člověk skoro nervózní.

„Tak teda jdeme, poručíku.“ řekl Muldoon. „Ukážu vám ten i hotel a —“ Znovu zmlkl. Co to sakra objevil na Fontánovém náměstí? Trafiku plnou Lucky Strikes? Skladiště whisky? Každopádně se s tím nechutně upejpal. Na tovární město nevypadal Elgin špatně. Zničené závody netvořily zvláštní čtvrt', jako tomu bylo v mnoha jiných městech. Naopak, byly roztroušeny mezi domky, pěknými, dokud je nenavštívila válka ohněm a mečem. Některé z těch domků, které nebyly zbořené nebo vyhořelé, vypadaly ještě stále pohořelé.

Fontánové náměstí nebylo příliš poničeno, snad proto, že žádná z budov nebyla tak vysoká, aby přitáhla pozornost pilotu ještěřích bombardérů. Jen Bůh ví, kde přišlo ke svému jménu, protože, jak už řekl Muldoon, tu široko daleko nebyla žádná fontána. Ale byla tu alespoň otevřená hospoda, vítající vojáky otevřenými dveřmi - a dvěma vojenskými policisty v těch dveřích, kteří dohlíželi na to, aby se oddech a odpočinek příliš nezvrhl.

Bylo snad tohle to, co měl Muldoon na mysli? O tomhle mohl klidně mluvit před Szymanským, kapitánovi sem tam nějaký - ten panák nevadil.

Pak si Mutt všiml fronty mužů v olivové zeleni, táhnoucí se do úzké uličky. Viděl - sakra, sám v nich stál - takové fronty ve Francii. „Stojí frontu před bordelem,“ řekl.

„No, to se můžete vsadit, poručíku.“ souhlasil Muldoon se širokým úsměvem. „Nejsem tak nadřezaný, jak jsem bejval ve Francii, ale nejsem sakra ještě ani mrtvej. Počítám, že až nakvartýrujeme kluky do toho hotelu, tak možná vy a já —“ Zaváhal. „Možná, že mají zvláštní domy pro důstojníky. Frantici je za první války měli.“

„Jo. Já vím. Vzpomínám si.“ řekl Mutt. „Ale pochybuju, že je to tady taky tak. Sakra, ytibec jsem nepočítal, že by tady mohli zřídit nějaký - hampejz. Vždyť se z toho kaplani poserou.“

„Časy se změnilly, poručíku.“ řekl Muldoon.

„Jo, ve spoustě směru.“ souhlasil Daniels. „Sám jsem o tom přemýšlel, není to ani tak dlouho.“

Rota kapitána Szymanského nebyla jediná, kterou ubytovali v hotelu Gifford. Kromě postelí ležely na všech myslitelných volných místech matrace, aby poskytly nocleh unaveným vojákům. Bylo to pohodlné, samozřejmě pokud by hotel nedostal přímý zásah. Kdyby dostal, změnil by se v hromadnou hrobku.

Když se věci poněkud uspořádaly, Mutt a Muldoon vyklouzli ven a vrátili se zpátky - na Fontánové náměstí. Muldoon vrhl na Danielsa postranní pohled. „Nevadí vám stoupnout si do fronty se všema těma vobyčejnejma maníkama, poručíku?“ zeptal se lživě. „Konečně, jste teď důstojník.“

„To sakra ne.“ odpověděl Mutt. „Ještě by si mysleli, že nemám koule.“ Muldoon na něho vykulil oči. Pak ho chtěl šťouchnout loktem do žeber, ale rozmyslel si to. Důstojník byl důstojník i ve frontě před bordelem.

Fronta neustále postupovala. Ty štětky tam odbavovaly pěšáky, jak nejrychleji mohly, pomyslel si Mutt, aby vydělaly víc peněz a obšťastnil'y víc zákazníků, byť jen narychlo.

Byl zvědav, jestli bude uvnitř vojenská policie. Nebyli tam, což pravděpodobně znamenalo, že podnik není zcela oficiální, ale jen trpěný. Bylo mu to jedno. Když se dostal k úpatí schodů - jdiš, které vedlo k dívkám, všiml si, že po schodišti nechodí nikdo dolů. Pak tu tedy byl zadní východ. Ať už byl tento hampejz oficiální nebo ne, byl určitě velmi výkonný.

Na vrcholu schodiště seděla tvrdě vyhlížející žena spo - I kladnou - a s pětačtyřicátkou, pravděpodobně proto, aby zabránila zpětné distribuci poplatků za hříchy. „Padesát babek.“ řekla Muttovi. Slyšel ji to vyslovit už tucetkrát, stále stejným tónem, jako by byla přeskakující gramofonová deska. Sáhla do j kapsy a oddělil zelené bankovky ze svitku. Jako většina chlapců, byl teď dost při penězích. Na frontě toho člověk moc neutratil.

Velký, plavovlasý GI, který vypadal sotva na sedmáct, vyšel z jedné dveří na chodbě, a zamíni k zadnímu schodišti. „Můžete jít dál.“ řekla madam Muttovi. „Číslo 4 Suzie.“

Alespoň vím, čím pobryndané prostěradlo dostanu, pomyslel si Mutt, když krácel ke dveřím. Ten chlapec nevypadal jako někdo, kdo trpí venerickou chorobou, ale co to dokazovalo? Moc ne, a kdo mluvil říci, kdo tam byl před ním.

Na dveřích byla matná, mosazná čtyřka. Daniels zaklepal. Uvnitř se začala nějaká žena smát. „Pojďte dál.“ řekla. „Jsem si ztraceně jistá, že není zamčeno.“

„Suzie?“ řekl Mutt, když vstoupil do místnosti. Dívka, oblečená v obnošeném saténovém županu, seděla na kraji postele. Mohla kolem třicítky. Měla krátké tmavé vlasy a nalíčené oči, avšak žádnou rtěnku. Vypadala unaveně a znuděně, ale ne zvlášť zkaženě. Muttovi se ulevilo, některé z prostitutek, s nimž se setkal, nenáviděly muže do le min, že nikdy nedokázal pochopit, proč si s nimi vůbec lehají.

Měřila si ho stejně jako on ji. Po několika sekundách přikývla a usmála se. „Ahoj. Popsi.“ řekla, nikoli nevlídně. „Viš, sotva jeden ze čtyř nebo pěti chlapu se obtěžuje s mým jménem. Jsi připraven?“ Ukázala na vanu a mýdlo. „Neoplácheš se nejdříve?“

Byl to zdvořilý rozkaz, ale stejně to byl rozkaz. Muttovi to nevadilo. Ani Suzie ho neznala od Adama. Když se omýval, nechala sklouznout župan dolů. Pod ním nic neměla. Nebyla žádná filmová hvězda, ale nebyla špatná. Zatímco se Mutt utíral, lehla si naznak na úzkou matraci.

Nemohl net, jestli její vzdechy při milování byly skutečné nebo profesionální, což znamenalo, že byly spíš profesionální. Pracovala obratně kyčlemi, ale přirozeně se ho snažila udělat co nejdříve. Byl by však hotov ztraceně rychle i kdyby tam ležela jako leklá ryba, protože už hodně dlouho neměl ženu.

Jakmile byl hotov, slezl s ní a šel se znovu omýt mýdlem. Také se vymočil do nočníku vedle postele. Vyklepat fajfku, pomyslel si. „Nechceš něco chytit, Popsi, co?“ řekla Suzie. Mohlo to znít i zle, ale neznělo, znělo to spíš, jako by

oceňovala, že ví, co dělá.

„Ko, moc ne,“ odpověděl, sahaje po svých spodcích. Kdyby nechtěl nic chytit, nešel by v první řadě vůbec sem. Ale i když to udělal, nechtěl zaplatit víc než bankovkami ze svého svitku.

Suzie se posadila. Její ňadra s velkými bradavkami se zahoupala, jak se natahovala po županu. „Ta Rita tam venku, ta si nechává většinu z toho, co jí zaplatíte, ta lakomá čubka.“ řekla promyšleně nenuceným tónem. „Dvacka, nay íc pro mě by bodla.“

„Tuhle písničku jsem už slyšel,“ řekl Mutt, a prostitutka se rozesmála, bez jakýchkoli rozpaků. Dal jí deset babek, byla docela dobrá a přátelštější, než by se dalo očekávat při takové pásové výrobě jako tady. Usmála se na něho a zastrčila bankovku pod matraci.

Mutt právě sahal na kliku, když se z venku ozvala příšerná vřava. Lidé křičeli, kleli a naříkali. „Co se to k sakru děje?“ řekl Mutt. Ta otázka nebyla rétorická, tohle se nepodobalo žádné hádce nebo výtržnosti, jakou kdy slyšel.

Do výkřiku se mísil srdceryvný ženský pláč. „Panebože.“ řekla Suzie liše. Mutt se na ni ohlédl. Právě se křížovala. Jako na vysvětlenou, pokračovala: -To je Rita. Nemyslela jsem si, že by Rita plakala, ani kdybyste jí před očima vyvraždil celou rodinu.“

Někdo uhodil pěstí, ne do dveří, ale do zdi. Mutt vyšel na 1 chodbu. Vojáci nepokrytě vzlykali a slzy si razily klikaté cestičky v prachu, pokrývajícím jejich tváře. U pokladny seděla Rita s hlavou zabořenou do dlaní. „Čo se k čertu děje?“ opakoval Mutt

Madam k němu vzhledla. Její tvář byla zpustošená, prastará. „Je mrtev,“ řekla. „Někdo právě přinesl tu zprávu.“

Podle toho, jak to řekla, mohla mluvit o svém vlastním otci. Ale kdyby tomu tak bylo, nikdo z vojáků by tak nevyváděl. Všichni si tady byli jen zašoustat, stejně jako Mutt. „Kdo je mrtev?“ zeptal se.

„President,“ odpověděla Rita v téže chvíli, kdy se jeden desátník hlasitě rozplakal. „FDR.“ Mutt měl pocit, jako by ho někdo kopl do břicha. Chvilí lapač otevřenými ústy po vzduchu jako ryba na suchu. Pak se ke svému bezmocnému zděšení rozplakal jako všichni ostatní.

„Josifc Vissarionovič, není důvod myslet si, že změna v politickém vedení Spojených stání nezbytně přinese změnu i y americké politice nebo y pokračování válek proti Ještěřům.“ řekl Vjačeslav Molotov.

„Nezbytně.“ Josif Stalin to slovo vyslovil nepřijemným, posměšným tónem. „To je uhlazený způsob, jak říct, že nemáte i nejmenší potuchy, co se nyní stane, pokud jde o Spojené státy.“

Molotov si něco naškrábal do zápisníku, ležícího mu na i klíně. Stalinovi to připadalo, jako by si dělal poznámky. Ve skutečnosti tak získával čas k přemýšlení. Potíž byla, že generální tajemník měl pravdu. Muž, klen by byl nastoupil po Franklinu Delano Rooseveltovi. Henry Wallace, byl mrtev, zabit při ještěřím atomovém bombardování Seattlu. Nicméně, ministerstvo zahraničí dobře znalo Cordel la Hulla, nového prezidenta Spojených stáru.

Ministr zahraničí se tedy rozhodl vyjít z toho, co věděli. „Jako státní tajemník, Hull soustavně podporoval Rooseveltovo úsilí oživit potlačovatelskou strukturu amerického monopolního kapitalismu podporou obchodních svazků s Latinskou Amerikou a pokusem o finanční reformu. Jak dobře víte, podporoval také silně prezidenta v jeho odporu proti fašismu a v jeho vedení války nejprve proti hitlerovcům, a pak proti Ještěřům. Jak říkám, považují za rozumné očekávat, že bude pokračovat v provádění politik} svého předchůdce.“

„Jestli chcete někoho, aby prováděl něčí politiku, tak si na to najmete úředníka,“ řekl Stalin, a z jeho hlasu číselo opovržení. „Co chci vědět, je to, jakou politiku si zvolí Hull?“

„To uvidíme, až to udělá.“ odvětil Molotov. Nebylo mu příjemné dát před Stalinem najevo nevědomost, ale ještě víc se obával učinit odhad, který by se ukázal vzápětí mylným. Zároveň skryl výčitku nad tím, že mu Stalin připomněl, že je sotva něco víc než úředník.

Stalin se odmlčel a zapaloval si dýmku. Chvilí mlčky potahoval. Zápach machorky naplnil malou místnost v přízemí Kremlu. Ani hlava Sovětského svazu neměla nyní nic lepšího. Jako všichni ostatní, se Stalin s Molotovem živil horšcem ašči - řepnou a zelnou polévkou. Naplnily člověku žaludek a udržovaly alespoň iluzi sytosti. Když se v nich ještě občas objevil kousek masa, jak se sovětským vůdcům často stávalo, iluze se měnila y realitu.

„Myslíte, že smrt Roosevelta ovlivní to, jestli nám Američané poskytnou pomoc s naším projektem bomby z výbušného kovu?“ zeptal se Stalin.

Molotov si znovu začal škrábat své fiktivní poznámky. Stalin dnes kladl samé nebezpečné otázky. Byly důležité a Molotov se jim nemohl vylinout, a ani si nemohl dovolit zmýlit se.

Konečně řekl: „Soudruhu generální tajemníku, bylo mi dáno na vědomí, že Američané souhlasili s přidělením jednoho z jejich fyziků našemu projektu. Nicméně, kvůli zvýšené intenzitě útoku Ještěří] na lodní dopravu cestuje po souši, přes Kánadu. Aljašku a Sibiř. Pochybuji ale, že by už vstoupil na naše území, jinak bych o tom měl vědět.“

Stalinova dýmka vyslala další kouřové signály. Molotov si přál, aby je dovedl čist. Berija tvrdil, že dokáže poznat Stalinovy myšlenky podle toho, jak se generální tajemník směje, ale Berija tvrdil mnoho věcí, které nebyly - nezbytně - pravda. Říci však něco takového šéfovi NKVD v sobě zahrnovalo svá vlastní rizika.

Doufaje, že zlepší StalinoMi náladu. Molotov dodal: „Převzetí té ještěří základny nedaleko Omsku nám usnadní dopravu toho fyzika, až vstoupí na naši půdu.“

„Jestli vstoupí na naši půdu,“ řekl Stalin. „Jestli je ještě v Severní Americe, muže ho noyý režim stále odvolat.“ Z dýmky se vznes další obláček kouře. „Carové byli hlupáci, idioti a imbecilové, že se vzdali Aljašky.“

To mohla a nemusela být pravda, ale Molotov s tím stejně nic nemohl dělat. Stalin často působil dojmem, že si myslí, že mu lidé ubližují. Vzhledem k historii Sovětského svazu, vzhledem ke Stalinovu vlastnímu životopisu, měl k podobnému předpokladu často důvod, ale často není vždycky. Připomínat mu to patřilo k nejdělitelnějším úkolům jeho pobočníku. Molotov se cítil jako muž, vyšroubovávající roznětku z bomby.

Opatrně řekl: „Je to v bezprostředním zájmu Američanů pomoci nám porazit Ještěř}, a pak. Josife Vissarionovič!, slyšel

jste někdy, že by kapitalisté brali v úvahu své dlouhodobé zájmy ?“

Zvolil dobrou taktiku. Stalin se usmál. Dokázal někdy, když chtěl, vynadat úžasné blahosklonně. Toto byl jeden z těch okamžiků. „Řekl jste to jako pravý marxista—leninista. Vjačeslave Michajloviči. Budeme triumfovat nad Ještěři, a pak budeme triumfovat i nad Američany.“

„Dialektika to vyžaduje,“ souhlasil Molotov Nedal nyní ve svém hlase zaznít úlevě, stejně jako dokázal ukrývat hněv nebo strach.

Stalin se naklonil kupředu a ve tváři se mu objevil zájem. „Vjačeslave Michajloviči, četl jste hlášení o vyšetřování těch ještěřích vzbouřenců, kteří nám vydali tu sibiřskou základnu?“

Věříte jim? Mohou ta stvoření být tak politicky naivní, nebo je to nějaký druh maskirovky, aby nás zmátli?“

„Samozřejmě jsem ta hlášení četl, soudruhu generální tajemníku.“ Molotov znovu pocítil úlevu: tady alespoň mohl říci své mínění bez rizika, že se okamžitě obrátí proti němu. „Jsem přesvědčen, že ta jejich naivita je skutečná, ne předstíraná. Naši vyšetřovatelé zjistili, že jejich historie byla po tisíce let unitární. Neměli příležitost osvojit si diplomatické umění ani do té míry, jakou časem zvládla i ta nejhoupější pozemská vláda -vezměme si například quazi—fašistickou kliku, spravující dříve Polsko.“

„Maršál Žukov a generál Koněv jsou téhož názoru.“ řekl Stalin. „Nechce si mi tomu věřit.“ Stalin viděl všude spiknutí, ať už existovala nebo ne: rok 1937 to dokazoval. Jediné spiknutí, které neviděl, bylo Hitlerovo roku 1941.

Molotov věděl, že stavět se proti názoru svého šéfa je riskantní. Jednou to před nedávnem udělal, a málem nepřežil. Ale zde byla sázka menší. „Můžete mít pravdu, Josife Vissarionoviči. Ale kdyby Ještěři byli skutečně politicky vyspělejší, než zatím ukázali, neprojevilo by se to i v jejich lepším výkonu na diplomatickém poli, než předvedli od samého počátku jejich imperialistické agrese?“

Stalin si pohladil knír. „Může to tak být.“ řekl zamyšleně. „Nepřemýšlel jsem o tom z tohoto hlediska. Jestli je tomu tak, stává se pro nás ještě důležitější pokračovat v odporu a v upevňování naší vlastní vládní struktury.“

„Soudruhu generální tajemníku?“ Nyní mu Molotov nerozuměl.

Stalinovi blýsklo v očích. „Dokud jsme neprohráli tuto válku, soudruhu ministře zahraničí, není na místě přemýšlet, jak vyhrájeme mír?“

Molotov o tom uvažoval. Stalin si neudržel po dvě dekády moc v SSSR pro nic za nic. Ano, měl výpadky. Ano, udělal chyby. Ano, choval se jako šílenec, když na ně někdo poukázal. Ale většinou měl až nadpřirozenou schopnost objevit rovnováhu moci, posoudit, která strana je silnější - nebo sejí sám stál.

„Asi je lo tak, jak říkáte.“ odpověděl.

Atvar nepocítil takové vzrušení od té doby, kdy naposledy ucítil ženské feromony. Snad něco podobného znali požívači zázvoru. Jestli ano, byl by teď ochotnější odpustit jim jejich destruktivní návyk, než kdykoli předtím. Obrátil jeden oční výčnělek ke Kirelovi. „Konečně!“ zvolal. „Snad bylo potřeba, abych přišel na povrch této planety, aby se změnilo naše štěstí. To štěstí k nám bylo v minulosti kruté. Smrt toho amerického ne—císaře Roosevelta určitě požene naše síly k vítězství v severním regionu menšího kontinentu.“

„Vznešený pane flotily, může to být, jak říkáte,“ odpověděl Kirel.

„Může to být? Může lo být?“ řekl Atvar rozhořčeně. Vzduch na tomto místě, zvaném Egypt, voněl divně, ale byl dost teplý a suchý, aby mu to vyhovovalo - zcela odlišný od mnoha míst na této bídné planetě. „Samozřejmě, že to bude. Musí to být. Velcí Ošklivci jsou tak politicky naivní, že události musí dopadnout tak, jak si přejeme.“

„Byli jsme zde už tolikrát zklamáni ve svých nadějích, Vznešený pane flotily, že váhám radovat se předtím, než k vytoužené události skutečně dojde.“

„Rozumný konzervatismus je pro Rasu dobrý.“ řekl Atvar, stará známá pravda. Potřeboval Kirelův konzervatismus: kdyby byl Kirel divoký radikál jako Straha, nebyl by teď admirálem. Ale pokračoval: „Uvažte to, co je zřejmé, kapitáne: Spojené státy nejsou impérium, že?“

„Ovšemže ne,“ řekl Kirel, to bylo mimo diskusi.

Atvar řekl: „A protože to není impérium, nemůže podle definice mít stabilní politické uspořádání, jakému se těšíme my, je to tak?“

„To bylo vidět od začátku,“ připustil Kirel.

„Přesně tak!“ řekl Atvar potěšeně. „A tylo Spojené státy byly pod vládou ne—císaře jménem Roosevelt. Částečně díky němu američtí Tosevané kladli našim silám zarputilý odpor. Pravda?“

„Pravda.“ řekl Kirel.

„A co vyplývá z této pravdy, je tak nevyhnutelné, jako tvrzení v geometrickém důkazu, vyplývající ze svých bezprostředních předchůdců.“ řekl Atvar. „Roosevelt je nyní mrtev. Muže jeho nástupce zaujmout jeho místo tak hladce, jako když jeden císař nastoupí po druhém? Může být autorita jeho nástupce být uznána rychle a hladce za legitimní? Bez předem stanoveného následnictví, jak by to bylo možné? Má odpověď je, že je to nemožné, že američtí Tosevané budou muset s nejvyšší pravděpodobností podstoupit vážné nepořádky, než tento Hull. Velký Ošklivec, který si nárokuje vládu, ji bude schopen prosadit, pokud k tomu vůbec dojde. To tvrdí i naši političtí analytikové, kteří studovali tosevanské společnosti už od počátku našeho tažení.“

„Vypadá to rozumně.“ řekl Kirel. „ale rozum není vždycky převládající faktor v tosevanských záležitostech. Nepatří američtí Velcí Ošklivci mezi ta společenství, která se pokoušejí spravovat své záležitosti počítáním hlav těch, kteří jsou pro nebo proti rozdílným způsobům řešení předmětů jejich zájmu?“

Atvar pohlédl zpátky do hlášení, aby se přesvědčil, máli kapitán pravdu. Když to zjistil, řekl: „Ano, zdá se, že je to tak. A co s tím?“

„Některá z těch ne—impérií používají počítání hlav k potvrzení legitimity vůdců, stejně jako my používáme říšského

následnictví.“ odpověděl Kirel., „To může minimalizovat rozkol, který může vzniknout následkem Rooseveltovy ztráty.“ „Alia, chápu vaše hledisko.“ řekl Atvar., „Avšak tady neplatí: Rooseveltův viceregent, ftiuž jménem Wallace, který byl také vybrán prostřednictvím té sčítací frašky, ho předešel: zahynul při našem bombardování Seattlu. Pro toho Hulla nebylo provedeno žádné sčítání hlav. Musí být považován za nelegitimního usurpátora. Možná se ozvou další rádoby—vládci Ameriky v různých regionech a začnou prosazovat své nároky.“

„Kdyby k domu dojde, bylo by to skutečně skvělé,“ řekl Kirel., „Připouštím, že to odpovídá tomu, co víme o tosevanských dějinách a jejich modelech chování. - Ale byli jsme ve vztahu k Velkým Ošklivcům už tolikrát zklamáni, že už lězko nacházím optimismus.“

„Chápu, a souhlasím, l' řekl Atvar., „Ale v tomto případě, jak jste poznamenal, nechutné sklony Velkých Ošklivců pracují pro nás, ne proti nám, jak tomu bylo ve většině případu. Podle mého názoru můžeme rozumně očekávat že se tomu nespočítanému vůdci vymknou z kontroly velké oblasti tohoto ne— impéria Spojených států, a že možná budeme dokonce moci využít těchto povstalců pro své vlastní zájmy. Spolupráce s Velkými Ošklivci mě sice trápí, ale zdá se, že v tomto případě stojí možný prospěch za to.“

„Když uvážíme užitek, který měli Velcí Ošklivci ze Strahy, použití jejich vůdců proti nim mi připadl jako odpovídající pomsta,“ řekl Kirel.

Atvar by byli raději, kdyby se byl Kirel nezmiňoval o Strahovi: pokaždé, když pomyslel na kapitána, který l uprchl před jeho potrestáním k americkým Velkým Ošklivcům, měl pocit, jako by svrbělo něco pod šupinami na místě, kde se nemohl poškrábat. Přesto však musel připustit, že to srovnání bylo případné.

„Konečně.“ řekl., „zjistíme, kde jsou hranice pružnosti Velkých Ošklivců. Určitě žádná aglomerace Tosevanů, postrádající stabilitu imperiální formy, nemůže přejít od jedné vlády ke druhé uprostřed napětí a tlaku války. My sami bychom byli pod těžkým tlakem, kdyby se stalo, že by během takové krize zemřel Císař a na trůn by dosedl méně zkušený muž.“ Sklopil oči, pak se zeptal., „Pravda?“ „Pravda.“ * řekl Kirel.

Leslie Groves vyskočil na nohy a vypjal své mohutné tělo do ztrnulého pozoru. „Pane presidente!“ řekl. „Je to velká čest a výsada, setkat se s Vámi, pane.“

„Posaďte se, generále.“ řekl Cordell Hull. Sám se posadil naproti Gravesovi. Už jen vidět vcházel presidenta Spojených států do této pracovny Grovesem otřáslo. Stejně tak i Huilův přízvuk: mírně šišlavá protahovaná angličtina z údolí Tennessee na rozdíl od patricijského tónu FDR. Ale jednu věc nový šéf výkonné moci se svým předchůdcem sdílel - vypadal zoufale unaveně. Když se Groves posadil, Hull pokračoval., „Nikdy jsem neočekával, že budu prezidentem, dokonce ani když byl zabit vicepresident Wallace, a já jsem věděl, že jsem další na řadě. Chtěl jsem jenom dělat svou vlastní práci nejlépe, jak jsem dovedl.“

„Ano, pane.“ řekl Groves. Kdyby hrál s Hullem poker, řekl by, že nový prezident blufuje. Byl státním tajemníkem od chvíle, kdy se Roosevelt stal prezidentem, a byl Rooseveltovou silnou pravou nikou v odporu nejdříve proti lidským nepřátelům Spojených států a pak proti cizím útočníkům.

„No dobře,“ řekl Hull. „Předjeme k jádru věci.“

Tohle Gravesovi nepřípadalo příliš presidentské, jemu Hull připadal spíš jako starý maloměstský právník než jako prezident, šedovlasý, s lysinou na temeni, kterou se snažil zakrýt sčesanými prameny vlasů, s výraznou čelistí, oblečený v plandavém tmavomodrém obleku, který zjevně už nosil hezkých pár let. Ale bez ohledu na to, jestli vypadal jako prezident, nebo jestli tak mluvil, měl tu práci. To znamenalo, že byl Grovesovým šéfem, a voják dělá, co mu jeho šéf řekne.

„Cokoli si přejete vědět, pane,“ řekl Groves.

„To hlavní nejdřív.“ odpověděl Hull. „Jak brzy můžeme dostat další bombu, a pak další a pak ještě další? Musíte pochopit, generále, že jsem o tomto projektu nevěděl vůbec nic, dokud naše první atomová bomba neexplodovala v Chicagu.“

„Bezpečnostní opatření už nejsou tak přísná, jak bývala.“ odpověděl Groves. „Než přišli Ještěři, nechtěli jsme, aby Němci nebo Japonci měli sebemenší rušení, že považujeme atomovou bombu vůbec za možnou. Ještěři ovšem tohle věděli.“

„Ano, dalo by se to tak říct.“ souhlasil Hull suše. „Kdybych byl jednoho krásného dne neodejel z Washingtonu, právě teď byste vedl tento rozhovor s někým jiným“

„Ano, pane.“ řekl Groves. „Nemusíme před Ještěry Skrývat, že na tomto projektu pracujeme, musíme skrývat jen, kde lo je, což je snazší.“

„Chápu.“ řekl prezident., „President Roosevelt nechtěl, abych o tom věděl, dokud nepřišli Ještěři.“ Povzdechl si.

„Neyyčítám tu to. Měl na starosti důležitější věci, a o ty se staral -dokud ho nezabil} 7. Byl to veliký člověk. Jenom Kristus“ - vyslovil to Kvisfus - „ví, jak si dokáží about jeho boty. Kdyby byl mír, žil by určitě déle. S vahou celé této země - proboha, generále, s vahou celého světa - na ramenou, na útěku z místa na místo jako štvaná zvěř, se zedřel k smrti, to je to celé.“

„To byl dojem, který jsem měl, když sem loni přijel,“ řekl Groves, přikyvuje. „To vypětí bylo víc, než dokázal jeho orga- i nismus zvládnout, ale to dělal, dokud mohl.“

„Klepl jste hřebík na hlavičku,“ řekl Hull. „Ale když mluvíme o hřebících, zapomněli jsme na jádro věci. Ty bomby, generále Grovesi - kdy budou?“

„Na tu příští budeme mít dostatek plutonia za pár měsíců, pane.“ odpověděl Groves., „Potom jich budeme schopni vyrábět několik ročně. Blížme se k hranicím toho, co dokážeme vyrobit tady v Denveru. Jestli potřebujeme mnohem větší produkci, budeme muset rozběhnout další zařízení někde jinde - a máme důvody, proč to nechceme udělat, hlavně je ten, že pochybujeme, že by se nám to podařilo uchovat v tajnosti.“

„Tohle místo je stále utajené.“ poukázal Hull.

„Ano, pane,“ souhlasil Groves, „ale měli jsme všechno sestavené a v provozu, než Ještěři přišli na to, že existuje reálná hrozba, že zkonstruujeme jaderné zbraně. Teď budou mnohem ostražitější - a jestli nás objeví, budou nás bombardovat. Generál Marshall a prezident Roosevelt si neimnsleli, že by se to riziko vyplatilo.“

„Respektuji vysoce úsudek generála Marshalla, generále Grovesi.“ řekl Hull. „tak vysoce, že ho jmenuji státním tajemníkem - myslím, že tu práci bude dělat lépe, než jsem kdy dokázal já. Ale není vrchním velitelem, a ani prezident Roosevelt jím už není. Já jsem vrchní velitel.“

„Ano, pane.“ řekl Groves. Cordell Hull možná neočekával, I že se stane prezidentem, možná se jím ani nechtěl stát, ale nyní, I když ten náklad dopadl na jeho ramena, zdálo se, že jsou dost široká, aby ho unesla.

„Vidím dvě otázky, pokud jde o použití atomových bomb.“ řekl Hull. První z nich je: potřebujeme víc, než jich dokážeme vyrobit ladi v Denveru? A druhá, spojená s první je tato: pokud použijeme všechno, co dokážeme vyrobit, a Ještěři nám odpoví stejným způsobem, zůstane něco ze Spojených států, až válka skončí?“

To byly správné otázky, obě dvě. Šly rovnou k jádru věci. Jediný problém byl, že to nebyl} I otázky toho druhu, na které by mohl odpovědět inženýr. Zeptejte se Grovese na to, jestli něco jde postavit, jako dlouho to bude trvat a kolik to bude stát, a dostanete detailní odpověď. Ale neměl ani patřičné vzdělání, ani sklon řešit nepostizitelně otázky politiků}. Proto dal Hullovi jedinou odpověď, kterou mohl: „To nevím, pane.“

„Aiu já to nevím? řekl Hull. „Chci, abyste se připravil k rozdělení zdejšího týmu, abychom mohli rozběhnout další zařízení. Nevím, jestli se k tomu rozhodnu, ale pokud ano, chci, aby to proběhlo co nejrychleji a nejúčinněji.“

„Ano, pane,“ opakoval Groves. Jako eventuelní plán, jak to nový prezident navrhoval, to dávalo dobrý smysl, je třeba mít co nejdéle co největší možnost volby.

„Dobrá,“ řekl Hull, považuje za samozřejmé, že Groves udělá, co mu bylo řečeno. President zvedl ukazováček.

„Generále, je ještě něco, co bych měl vědět o tomto místě, co možná dosud nevím?“

Groves o tom chvíli uvažoval, než odpověděl. Byla to další dobrá otázka, ale i ona měla otevřený konec: nevěděl, co Hull ví nebo neví. Nakonec řekl: „Pane presidente, možná vám nikdo neřekl, že jsme vyčlenili jednoho fyzika z tohoto zařízení a poslali ho do Sovětského svazu, aby jim pomohl s jejich atomovým projektem.“

„Ne, to nevím.“ Hull mlaskl jazykem mezi zuby. „Proč potřebují Rusové pomoc? Sestrojili svou atomovou bombu dřív než my, dřív než Němci, dřív než kdokoli.“

„Ano, pane, ale potřebují pomoc.“ Groves mu vysvětlil, jak Rusové sestrojili svou bombu z jaderného materiálu, ukořistěného Ještěřům, a jak část tohoto materiálu pomohla i Němcům a Spojeným státům. Dokončil: „Ale my - a i nacisté, jak to vpadá - jsme byli schopni vyrobit své vlastní plutonium. Zdá se, že Rusové to nedokázali.“

„Není to zajímavé?“ řekl Hull. „Za jakýchkoli jiných okolností si nedokážu představit nikoho, koho bych viděl méně raději s atomovou bombou než Stalina - možná s výjimkou Hitlera.“ Nešťastně se zasmál. „A teď ji Hitler má, a jestli nepomůžeme Stalinovi, Ještěři ho nejspíš porazí. No dobře, pomů-] žeme jim poslat Ještěry na onen svět. Až vyhrájeme tuhle válku, pak si budeme dělat starosti o to, aby nás neposlal on do věčných lovišť. Zatím nevidím jinou možnost, než mu pomoci. Co ještě je tady, co bych měl vědět?“

„To byla nejdůležitější otázka, kterou jsem měl na mysli, pane,“ řekl Groves. Pale, o chvíli později dodal: „Mohu se vás na něco zeptat, pane presidente?“

„Ptejte se,“ řekl Hull. „Ale vyhrazuji si právo neodpovědět.“

Groves přikývl. „Ovšem. Jen by mě zajímalo... Je rok 1944, pane. Jak budeme provádět v listopadu volby, když Ještěři okupují tolik našeho území?“

„Pravděpodobně stejným způsobem, jako proběhly loňské volby do Kongresu.“ odpověděl Hull. „což znamená, že pravděpodobně nebudou. Úřední činitelé včetně mě budou prostě pokračovat ve své práci.“ Odfrkl si. „Zůstanu nezvolený dost dlouho, generále. Vůbec se mi (o nelíbí, ale tak to je. Když tuhle válku vyhrájeme. Nejvyšší soud určitě zahájí hned následující den jednání. Jestli ji prohrájeme, tak už nebude záležet na tom, co si bude myslet těch devět starců v černých talárech. Budou mil šanci mě ukřižovat, jen pokud je dokážu udržet v situaci, kdy toho budou schopni. Co si o tom myslíte, generále?“

„Z inženýrského hlediska mi to připadá jako neekonomičtější řešení, pane.“ odpověděl Groves. „Ale nevím, jestli je nejlepší.“

„Ani já ne,“ řekl Hull. „Aie vypadá to tak, že to uděláme. I Staří Římané mívali V dobách nouze diktátory, a vždycky si mysleli, že nejlepší byli ti, kteří se nejvíce zdráhali tento úřad přijmout. Složím ledy přísahu, jiná cesta není.“ Vstal. Nebyl ' příliš mladý ani příliš čilý, ale dokázal lo.

„Mnoho štěstí, pane.“ řekl Groves.

„Děkuji, generále, budu ho potřebovat.“ Hull zamířil ke dveřím, pak se zastavil a pohlédl zpátky na Grovese. „Pamatujete si, co řekl Churchill Rooseveltovi, právě když se rozbíhala Půjčka a pronájem? „Dejte nám nástroje a my tu práci doděláme.“ To je to, co Spojené státy potřebují od Metalurgické laboratoře. Dejte nám nástroje.“

„Budete je mít,“ slíbil Groves.

Doverské bílé skály se táhly do dálky. Když člověk - nebo dokonce dva - kráčet po jejich hřebenu, tak se člověk - nebo ti dva - mohli dívat dolů na moře, rozbíjející se o patu útesů. David Goldfarb někde četl, že kdyby činnost vln trvala nerušeně několik miliónů let - nemohl si vzpomenout kolik - britské ostrovy by zmizely a vody Severního moře a Atlantiku by se spojily“

Když to řekl nahlas, Naomi Kaplanova zvedla obočí. „Britské ostrovy mají spoustu starostí teď, a ne o to, co bude za milióny let,“ řekla.

Vítr ze Severního moře se pokusil odnést její slova pryč. Totéž udělal s jejím kloboukem. Zachránila ho rychlým

pohybem ruky a nasadila si ho pevněji. Goldfarb nevěděl, zdali má být rád, že ho zachytila, nebo má litovat, že neměl příležitost být galantní a clnit jí ho. Samozřejmě, vítr se také molil obrátit a odnést ho přímo přes útes, což by jeho šance na galantnost zmařilo.

Předstíraje údiv, řekl: „Co tím myslíte?‘. Jen proto, že nás bombardovali Němci a napadli Ještěři!‘. Mávl nikou. „To jsou jen detaily. Kdyby na nás shodili jednu z těch atomových bomb, nebo jak jim říkají, jako na Berlín —“

„Chraň Bůh.“ řekla Naomi. „Máte pravdu, už jsme toho zažili až dost.“

Její přízvuk - angličtina vyšších tříd s německým nádechem - ho fascinoval (mnoho věcí na ní ho fascinovalo, ale v léto chvíli se souseledil na přízvuk). Byla lo vybroušenější verze jeho přízvuku: angličtině nižší střední třídy s nádechem jidiš, kterou mluvil, dokud nezačal chodit do základní školy.

„Doufám, že vám není příliš chladno,“ řekl. Počasí bylo chladné, zvláště v blízkosti moře, ale už nebylo zdaleka tak drsné jako dříve v zimě. Člověk už nemusel být nezřízený optimista, aby věřil, že jaro někdy v dohledné době přijde.

Naomi zavrtěla hlavou. „Ne, to je v pořádku.“ řekla. Jako by ji chtěl usvědčit ze lži, vítr se jí pokusil zvednout vlněnou kostkovanou sukni. Kysele se usmála, když po ní šálila, aby si ji narovнала. „Děkuji vám, že jste mě pozval na procházku.“

„Já děkuji, že jste se mnou šla,“ odpověděl. Spousta mládenců, kteří chodili do Bílého koně, pozvala Naomi na procházku, někteří po ní požadovali i jiné věci. Všechny odmítla - s výjimkou Goldfarba. Báł se, že i jemu začnou drkotat zuby, ale nebyl by připustil ani sám sobě, že je mu zima.

„Je to tady - příjemné.“ řekla Naomi, vybírajíc pečlivě přídavné jméno. „Než jsem přišla do Doveru, nikdy jsem neviděla, nikdy jsem si nepředstavovala takové útesy. Hon- jsem viděla v Německu, ale ne útesy na okraji pevniny, vysoké sto | metrů, a pak už jen moře.“

„Jsem rád, že se vám líbí,“ řekl Goldfarb, potěšen tak, jako by nejznámější přírodní útvar v Doveru byl jeho osobní zásluhou. „Teď je těžké najít příjemné místo, kam vzít dívku - bez elektřiny nehraje ani kino, například.“

„A kolik dívek „jste Vzál do kina a na ostatní příjemná místa, kde byl elektrický proud?“ zeptala se Naomi. Ta otázka mohla znít škádlivě. David by byl raději, kdyby lomu tak bylo. Ale zněla spíš vážně a zvědavě.

Nemohl ji ani odbýt lelikou, nenucenou odpovědí. Kdyby se o to pokusil, mohla by se dovědět pravdu od Sylvie. Kromě toho, nevzal Sylvii do kina - vzal ji do postele. Byla k němu nyní dost přátelská, když zapadl do Bílého koně na pintu piva, ale nemohl odhadnout, v jakých baňách by ho vylíčila, kdyby se na něj Naomi zeptala. Slyšel, že ženy dokážou být děsivě uprinné, když spolu hovoří o nedostatecích mužů.

Když neodpověděl přímo. Naomi naklonila hlavu na stranu a věnovala mu Nedouci pohled, který způsobil, že se cítil o dvě hlavy menší. Ale místo toho, aby se do něj začala strefovat, jak očekával, řekla: „Sylvia říká, že jste udělal něco velice statečného, abyste dostal jednoho z vašich - byl to bratranec? - z Polska.“

„TG říká?“ řekl, příjemné překvapení, možná, že ho Sylvia vůbec nevylišila v tak temných barvách: Pokrčil rameny s pravou britskou rezervovaností. Ale jestli Naomi už znala část tohoto příběhu, nemohlo být na škodu říct jí víc.

Pokračoval: „Ano, můj bratranec je Mojše Rusie. Vzpomínáte? Říkal jsem vám to v hospodě.“

Přikývla. „Ano, říkal. Ten, který vysílal v rádiu pro Ještěři - a pak proti nim, když poznal, co jsou skutečně zač.“

„To je pravda,“ řekl Goldfarb. „A oni ho také chytili a zavřeli do vězení v Lodži, dokud si nerozmyslí, co s ním mají udělat. Sei jsem tam s několika dalšími muži a pomohli jsme mu dostat se ven a uniknout do Anglie.“

„Ve vašem podání to zní tak jednoduše,“ řekla Naomi. „Neměl jste strach?“

Ten útok byl jeho prvním setkáním s pozemním bojem, i když to bylo jen proti Ještěřům a polským strážím ve vězení, kteří byli příliš překvapeni, aby se zmohli na nějaký' vydatnější odpor. Potom, když se Ještěři -yylodili v Anglii, bojoval u pěchoty. To bylo mnohem horší. Nedovedl pochopit, jak si někteří muži vědomě a při zdravém rozumu mohli vybrat kariéru u pěchoty.

Uvědomil si, že neodpověděl Naomi na její otázku. „Strach?“ řekl. „Ve skutečnosti jsem byl naprosto zkameněly strachem.“

K jeho úlevě opět přikývla, měl strach, aby ji jeho otevřenost neodradila. „Když mi říkáte takové věci.“

řekla. „připomínáte mi, že vlastně nejste Angličan. Málo anglických vojáků by připustilo někomu, kdo není jedním z jejich - jak jim říkáte? kamarádu, to je ono - že pocítily strach, nebo něco podobného.“

„Ano, toho jsem si všiml.“ řekl Goldfarb. „Ale nerozumím tomu.“ Pak se zasmál. „Ale co já vím? Jsem jen Žid, jehož rodiče se dostali z Polska. Nepochopím Angličany do hloubky, i kdybych se dožil devadesáti, což mi nepřipadá pravděpodobné, vzhledem k tomu, jak se světem vypadá. Snad moji pravnucci budou mít ten správný pevný horní ret.“¹

„A mě moji rodiče dostali z Německa právě včas,“ řekla Naomi. Její zachvění nemělo nic společného s chladným mořským větrem. „Tam to bylo zlé, a utekli jsme před Kristallnacht. Jaké —“ Zaváhala, možná v ní pracovaly nervy. Po chvíli otázku dokončila. „Jaké to bylo v Polsku?“

Goldfarb nad tím chvíli uvažoval. „Musíte vzít v úvahu, že nacisti už byli pryč z Lodže skoro rok předtím, než jsem tam přišel já.“ Přikývla a on pokračoval: „Tohle musím mít pořádk na mysli, když přemýšlím o tom, co jsem tam viděl a snažím se představit si, jak to bylo, když tam byli Němci.“

„Nu?“ pobídla ho Naomi.

Vzdychl. Z úst mu v chladném vzduchu stoupala pára. „Podle toho, co jsem viděl, podle toho, co jsem slyšel, by tam už teď“ nezbyl naživu žádný Žid, kdyby byli nepřišli Ještěři. Samozřejmě, neviděl jsem celé Polsko, jenom Lodž a cestu od ní k mori, ale myslím, že by možná nezbyli žádní Židé v celé I zemi, kdyby byli nepřišli Ještěři. Když Němci říkali Judenfrei, nežertovali.“

Naomi se kousla do rtu. „To jsem slyšela v rádiu. Ale slyšet to o někoho, kdo to viděl na vlastní oči, to dělá mnohem skutečnějším.“ Zachmuřila se. „A v rádiu říkali, že Němci teď: znovu postupují hlouběji do Polska.“

„Já vím. Take jsem to slyšel. Moji přátelé - moji goyishe y přátelé - jásají, když slyší takové zprávy. Když je slyším já, nevím, co si mám mšlet. Ještěti nemohou vyhrát válku, ale prokletí nacisté taky ne.“

„Neměli by.“ řekla Naomi s precizností někoho, kdo se nau- 1 čil angličtinu zvenku, místo aby v ní vyrůstal. „Ale mohou. í Ještěti mohou. Němci mohou. Ale neměli by.“ Hořce se zasmála. „Když jsem jako malá holčička chodila do školy, ještě než se Hitler dostal k moci, učili mě, že jsem Němka. Věřila jsem tomu. Není to zvláštní, přemýšlet teď o tom.“

„Je to víc než zvláštní. „Je to — “ Goldfarb liledal slovo, které potřeboval. „Jak říkají těm divným obrazům, kde prší krajíce chleba, nebo hodinky kapou dolů, jako by byly z ledu a rozpouštěly se?“

„Surealistické.“ řekla ihned Naomi. „Ano, to je ono. To je přesně ono. Já - Němka?“ Znovu se zasmála, pak se postavila do pozoru a vymrštila pravici. „Ein Volk, ein Reich, ein Fuhrer J“ zahřměla ve velice zdařilé imitaci řevu Adolfa Hitlera. Myslel si, že to minila jako žert. Snad si to myslela i ona, když s tím začala. Ale když její ruka klesla zpět k boku, pohlédla na ni, jako by jí zradila. Celé její tělo ochablo. Tvář se jí zkrivila a dala se do pláče.

Goldfarb ji vzal do náruči. „To je v pořádku,“ řekl. Ale nebylo to v pořádku. Oba to věděli. Ale když člověk příliš mnoho přemýšlí o tom, jak to je, jak může dělat to, co je třeba dělat? S touto myšlenkou si Dav id uvědomil, že je mnohem blíž pochopení britského pevného horního rtu, než si kdy představoval.

Naomi se ho držela, jako by byl záchranný kruh a ona námořník z lodi, kterou právě zasáhlo torpédo z U—bootu. Držel ji s podobným pocitem zoufalství. Když k sobě zvedl její tvář, aby ji políbil, zjistil, že její ústa ho očekávají. Zasténala a položila mu ruku kolem krku, aby si přitáhla jeho hlavu.

Byl to možná nejpodivnější polibek, jaký kdy poznal. Nenaplnil ho rozkoší jako mnohem méně důrazné polibky dříve, na kterých mu příliš nezáleželo. Ale byl šťastný, dokud trval, dbylo mu líto, když skončil. „Měl bych tě doprovodil domů.“ řekl.

„Ano, možná bys měl,“ odpověděla Naomi. „Můžeš se setkat s mou matkou a otcem, jestli chceš.“

Bojoval tvář v tvář s Ještěti. Měl by teď ztratit odvahu kvůli takovému pozvání? Neměl. „Skvělé.“ řekl, snaže se ze všech sil, aby to zaznělo nenuceně. Naomina ruka vklouzla do jeho. Usmála se na něho, jako by právě prošel zkouškou. Snad prošel.

Velká skupina Velkých Ošklivců s tmavou kůží vytvořila neuspořádané řady na travnatém palouku vedle floridské letecké základny. Teerts pozoroval dalšího Tosevana se stejnou barvou kůže, vykračujícího si před nimi. Pilot se otřásl. Svým cílevědomým krokem a divokými rysy obličeje mu Velký Ošklivec se třemi páskami na každém rukávu své svrchní tělní pokrývky připomněl majora Okamota, který byl jeho tlumočником a strážcem, když ho Japonci drželi v zajetí.

Muž s páskami na rukávech zařval něco ve vlastním jazyce. Teertsovi to znělo nějak jako: Póó—zr! “ Zbjtek Tosevanů se napřímil do ztrnulé vertikální polohy a jejich ruce se přitiskly k bokům. Vzhledem k Teertsově kupředu nakloněné poloze, mu nyní připadali ještě směšnější, ale zdálo se, že to uspokojilo, nebo alespoň uchlácholilo Velkého Ošklivce s páskami na pokrývce těla.

Velký Ošklivec zařval znovu, tentokrát celou řádku slov ve své hatmatilce. Teerts ve svém zajetí pochytil dost z japonštiny, ale to mu nepomohlo, aby rozuměl místním obyvatelům Floridy. Všechny tři světy Impéria používaly stejnou řeč, setkání s planetou, kde se mluvilo desítkami různých jazyků vyžadovalo od muže Rasy značný mentální skok.

Velcí Ošklivci s tmavou pletí pochodovali po travnatém poli sem a tam, podle rozkazu, které jim dával muž s páskami. I jejich nohy se pohybovaly dopředu a dozadu ve stejném rytmu. Pokud se to nestalo, velcí muž vykřikl nějakou nadávku na toho, kdo byl viníkem. Teerts se nemusel yyznat v psychologii jiných druhů, aby pochopil, že velcí muž je nespokojen.

Otočil se k dalšímu muži Rasy, který' také pozoroval evoluce Velkých Ošklivců. Muž měl tělní kresbu specialisty rozvědky. Jeho hodnost byla přibližně stejná jako Teertsova. Pilot se zeptal: „Můžeme opravdu věřit těmhle Velkým Ošklivcům, že budou bojovat v našem zájmu?“

„Naše analýza ukazuje, že budou bojovat statečně.“ řekl muž z rozvědky. „Ti ostatní místní Velcí Ošklivci s nimi zacházeli tak špatně, že nás vidí jako lepší alternativu než nadvládu těch Velkých Ošklivců se světlou kůží.“

Teertsovi jeho Was něco připomínal. „Vv jste Aaatos, že'7“ zeptal se váhavě.

„Pravda,“ odpověděl Aaatos. „A vy jste Teerts.“ Na rozdíl od Teertse v jeho hlasu nezaznívala žádná pochybnost. Kdyby nevěděl, koho má na základně, nezasloužil by si svůj plat - ani by neuchránil pověst rozvědky.

Tato pověst už utrpěla trhliny od příchodu Rasy na Tosev- 3. Teerts řekl: „Doufám, že mi prominete, ale budu vždycky nervózní v přítomnosti ozbrojených Velkých Ošklivců. Dali jsme už zbraně domorodcům v jiných částech této planety, a podle toho, co jsem slyšel, výsledky byly velice často odlišné od toho, co jsme si přáli.“ Nedokázal vymyslet zdvořilejší způsob, jak říct, že velcí Ošklivci měli ve zvyku obrátit své zbraně proti Rase.

Aaatos řekl: „To je pravda.“ ale hned pokračoval: „Zdokonalujeme kontrolní procedury, a nepovolíme těmto Tosevanům pohybovat se nezávisle ve větších počtech, pokud budou ozbrojeni: vždycky společně s nimi použijeme početné oddíly mužů Rasy. Ty budou chránit naši bezpečnost, ne posilovat je. Tak se vyhneme problémům, o kterých jste se zmínil - zřejmě máte na mysli Polsko.“

„Polsko - ano, to je jedno z těch jmen, která jsem slyšel,“ řekl Teerts. Měl by problém najít je na mapě. Jeho znalosti tosevanské geografie byly omezeny na Mandžusko a Japonsko, které poznal mnohem důvěrněji, než si kdy přál.

„Nic lakového se lady nemůže stát.“ řekl Aaalos a přidal zdůrazňovací zakašlání, aby dal najevo, že to myslí vážně.

„Možná máte pravdu.“ nechal to být Teerts. To, co viděl na Tosevu 3, ho přesvědčilo o dvou věcech: že Velcí Ošklivci jsou mnohem odlišnější, než většina mužů Rasy dokáže pochopit, dokud na tu skutečnost nenarazí nosem, a že pokoušet se ty muže o tom přesvědčit dříve, než se to stane, je od začátku ztracená záležitost.

Na trávníku Velcí Ošklivci pochodovali a pochodovali, měnili směr pochodu a zahýbali v pravých úhlech. Muž s páskami na rukávech pochodoval s nimi a s nadávkami je nutil k co nejlepšímu výkonu. Chvillemi se jejich nohy pohybovaly, jako by byly řízeny jediným organismem.

„Je to poutavé na pohled.“ řekl Teerts Aatosovi. „Ale jakou to má funkci? Každý muž, který by uplatnil takovou taktiku na skutečném bitevním poli, by byl rychle zničen. I já, pilot, vím, že se muži musí rozptýlit a hledat kryt. To je pouhý zdravý rozum.“ Otevřel ústa smíchem. „Ne že by mezi Tosevany byl zdravý“ rozum obvyklý.“

„Toto pochodování, jak mi bylo řečeno, utužuje skupinovou solidaritu mezi Tosevany.“ odpověděl muž z rozvědky. „Nechápu přesně, proč je to tak, ale zdá se to nepopíratelné: všichni domorodí vojáci používají podobné disciplinární techniky. Jedna teorie to vysvětluje tak, že Velcí Ošklivci, kteří jsou jako druh vnitřně méně disciplinovaní než Rasa, používají tyto procedury ke vstřípení pořádku a poslušnosti k velení.“

Teerts o tom chvíli přemýšlel. Dávalo to větší smysl než spousta jiných teorií, které slyšel od rozvědky. To neznamenal, že je to nezbytně pravda - nic na Tosevu 3 nemusela být nezbytně pravda, pokud mohl net - ale Aatos by se mu vysmál, kdyby to řekl nahlas.

Začal znovu pozorovat pochodující Tosevany. Po nějaké době přestali pochodovat a postavili podle povelu velícího muže do úhledného tvaru, zatímco velitel začal něco vykřikovat. Občas do toho vpadali sborovým voláním. „Rozumíte jejich řeči?“ zeptal se Teerts Aatos. „Co to říkají?“

„Jejich velitel jim popisuje vlastnosti bojujících mužů, jakými chce, aby se stali.“ řekl Aatos. „Ptá se jich, zdali si přejí získat a získají tyto vlastnosti. Ono souhlasně odpovídají.“

„Ano, to vidím,“ řekl Teerts. „Nikdy jsme neměli důvod pochybovat o bojových vlastnostech Tosevanů. Ale stále si kladu otázku: budou tyto vlastnosti nakonec použity našemu zájmu nebo proti nám?“

„Nemyslím, že nebezpečí je tak velké, jak se obáváte,“ řekl Aatos. „a v každém případě se o to musíme pokusit, nebo riskujeme, že prohrájeme válku.“ Teerts to ještě nikdy neslyšel vyřčené tak natvrdo. Začal si dělat vážné starosti.

KAPITOLA 6

Jedna z výhod Lamám v Coloradu spočívala v tom, že když se člověk vzdálil míli od městečka, tak zmizelo. Neexistovalo nic než vy, prerie, milión hvězd, zářících na vás z oblohy jasnější a černější než ve velkých městech - a osoba, která kráčí vedle vás.

Penny Summersová se přitulila k Ranci Auerbachovi a řekla: „Škoda, že jsem nevstoupila do armády jako Rachel. To bych mohla zítra jet s tebou, místo abych trčela tady.“

Jeho ruka jí sklouzla okolo pasu. „Já jsem rád, že nejsi v armádě.“ odpověděl. „Kdybych ti dával rozkazy, nebylo by ode mě správné, abych dělal takovéhle věci.“ Sklonil se a políbil ji.

„Nemusel bys mi dávat rozkazy, abych chtěla dělat tohle.“ řekla bez dechu, když se jejich rty konečně oddělily. „Líbí se mi to.“ Pak ho znovu políbila.

„Hnu!“ řekl po chvíli - hlasitý výdech páry z plic. Jaro přicházelo, ale noci o tom ještě nevěděly. To, že bylo zima, mu poskytlo další důvod ji k sobě těsně přitisknout.

Po dalším polibku Penny odtáhla hlavu a pohlédla s napolo přivřenými víčky na noční oblohu. Nemohla mu poskytnout lákavější pozvání. Sladká křivka její šíje byla ve svitu hvězd mléčné bílá. Začal se sklánět k dalšímu polibku, ale ovládl se.

Všimla si toho. Otevřela oči a zeptala se: „Co se děje?“

„Je tady zima.“ řekl, což byla pravdivá, ale pouze částečná odpověď.

Ted' vydechla ona - rozhorleně. „Nebyla by taková zima.“ řekla. „zvlášť“ kdybychom dělali - však vis.“

Chtěl ji. Oba měli na sobě dlouhé, těžké kabáty, ale věděl, že ona to ví, nechtěla být žádnou hrdinkou v pohádce o princezně na hrášku. Ale i když nebyla pod jeho velením, stáhnout z ní džínsy a pomilovat se s ní na zemi nebylo přesně to, co měl na mysli, bez ohledu na to, že o něčem takovém uvažoval, když ji pozval na procházku.

Pokusil se převést to do slov tak, aby to dávalo smysl jemu stejně jako jí: „Nějak se mi to nezdá správné, ne když jsi na tom byla tak dlouho tak špatně. Chci si být jist, že jsi v pořádku, než —“ Než co? Kdyby se s ní chtěl jenom vyspat, bylo by to jednoduché. Divné, jak to, že měl zájem o ni samotnou sice neomezilo jeho zájem o ni jako o ženu, ale tento zájem přestal být sobecký.

Nepochopila to. „Jsem v pořádku.“ řekla rozhodně. „Jo, tvrdě mě to zasáhlo, když tátu zabili, ale teď už je to za mnou. Jsem tak dobrá jako nikdy předtím.“

„Okay,“ řekl. Nechtěl se s ní přit. Ale když se lidé dostanou z bláta do oblak příliš rychle, neznamenal to, že vystoupí z horské dráhy a zůstanou tam. Podle toho, co věděl, ta jízda stále pokračovala.

„Tak dobře,“ řekla, jako by se o všem dohodli. „Podívej, uděláme to takhle,“ řekl jí. „Počkej, až se vrátím z téhle mise. Pak bude spousta času, abychom udělali to, co chceme udělat.“ A ty> budeš mít času se v sobě vyznat a ujistit se, že se jenom nevrháš do náruče prvnímu muži, kterého je po nice.

Našpulila rty. „Ale ty jedeš pryč na dlouho. Rachel říká, že tahle mise není jen malý nájezd. Říká, že se pokusíte zničit jednu z těch ještěřích hvězdných lodí.“

„Neměla ti to říkat,“ odpověděl Auerbach. Požadavky bezpečnosti pro něho byly něčím přirozeným, byl vojákem po celý svůj dospělý život. Věděl, že Penny nepůjde a nevyžvaní to Ještěřům, ale komu dalšímu ještě Rachel řekla o plánovaném útoku? A komu to řekl on? Případ? Kolaborace lidé s Ještěřy byly velice řídké, alespoň na tom území Spojených států, které bylo ještě svobodné, ale přesto se takové věci stávaly. Rachel i Penny o nich věděly. A přesto si Rachel pustila pusku na špacír. To nebylo dobré.

„Možná neměla, ale udělala lo, takže o tom vím.“ řekla Penny a pohodila hlavou. „Co když půjdu a najdu si zatím někoho

jiného, pane Ranci Auerbachu?“

Měl chuť se zasmát. On se tady snaží být opatrný a citlivý, a kam s tím došel? „Když lo uděláš, nebudeš mu chtít vykládat o takových chvílích, jako je tato, že?“

Zamračila se na něho. „Myslíš si, že máš na všechno odpověď, co?“

„Sklapni.“ řekl. Nechtěl všechno ještě zhoršit, proto řekl ta slova zcela odlišným tónem, než jaký by jindy použil.

Penny se chystala k ostré odpovědi, ale pak uslyšela vzdálený hukot na obloze. Zesiloval s děsivou rychlostí. „To jsou letadla Ještěra, že?“ zeptala se, jako kdyby doufala, že jí bude oponovat.

Byl by rád, kdyby mohl. „Jistěže jsou.“ řekl. „A je jich víc než obvykle. Většinou létají výš, když letí k cíli, a pak sestoupí dolů, aby ho napadli. Nevím, proč tentokrát postupují odlišně, ledaže —“

Než stačil dokončit větu, zahájila palbu protiletadlová děla východně od Lamaru, a pak i děla ve městě samotném.

Střely se stopovkou a výbuchy šrapnelů rozzářily noční oblohu. I v okolí Lamaru jejich záře pohltila svit hvězd.

Střepiny začaly pršet dolu jako horké, blýskavé kroupy. Když vám některá spadla přímo na hlavu, mohli jste skončit s frakturou lebky. Auerbach by byl rád, kdyby sebou měl svoji přílbu. Jenomže když jdete na procházku s hezkou dívkou, nestaráte se o takové věci.

Nespatřil ještě letouny, dokud nesvrhly bomby a neodpálil} 1 své raket} 7 na Lamar, a pak viděl jen plameny z jejich trysek. Po útoku začal} stoupat jako raket} '. Napočítal jich devět ve třech rojích po třech.

„Musím zpátky.“ řekl a rozběhl se k Lamaru. Penny běžela za ním. Než doběhli do města, ještě letouny se vrátily.

Provedly další útok a pak odletěl} “ na východ. Protiletadlová děla pálila ještě dlouho potom, co ještě stroje zmizel} 1 v dálce. To byla univerzální konstanta všech náletů, podle všeho, co Auerbach viděl nebo slyšel. Další konstanta byla, že i když děla pálila na skutečné cíle, málokdy je zasáhla.

Penny těžce oddechovala a sípala, než spolu s Auerbachem, doběhli na okraj Lamaru, ale tvrdošíjně se držela s ním.

Řekl jí: „Měla bys jít do nemocnice. Určitě tam budou potřebovat nějaké ruce navíc.“

„Okay.“ řekla a odpěchala. Přikývl. Bylo lépe vidět ji pracovat než zavřenou v jejím ubohém malém pokojíčku pouze ve společnosti Bible.

Sotva zmizela za rohem, pustil ji z hlavy - Zamířil ke kasárnám, prodíraje se chaosem v ulicích. Požárníci lili vědry vodu do ohňů, způsobených náletem. Některé požáry byly velké a bylo jisté, že se rozšíří, Lamar nyní závisel na vodě ze studní, a tato voda a vědra nestačily na udušení plamenů.

Zranění muži a ženy křičeli a nařikali. Stejně tak nařikali ranění koně - alespoň jedna bomba zasáhla stáje. Někteří z koní se dostali ven a nyní splašení pobíhali ulicemi, šílení strachem z požáru vyhazovali kopyty a překáželi záchranářům v jejich práci.

„Kapitáne Auerbachu!“ vykřikl někdo. Rance se otočil na podpatku. Po jeho boku stál jeho zástupce, poručík Bill Magruder. Ve světle požárů vypadala jeho tvář, pokrytá sazemi, jako obličej černocho. „Jsem rád, že jste v pořádku, pane.“

„Jsem okay,“ přikývl Auerbach. Z nějakého absurdního důvodu měl pocit viny, že nebyl přítomen na místě, kam dopadl útok Ještěrů. „Jaká je situace?“

„Nevypadá to dobře, pane, zdá se, že jsme ztratili spoustu mužů, koní —“ Ukázal na koně, který proběhl kolem s vlající hřívou. „Munice, kterou jsme uskladnili, dostala také zásah. Ti parchanti nikdy předtím na Lamar takhle nezaútočili.“

Plácl se do kyčlí, jako kdyby chtěl říct, že Ještěři neměli právo vytáhnout takového králíka z klobouku.

Auerbach mu rozuměl. Protože cizáci nepřicházeli s novinkami často, lidé si mohli myslet, že s nimi nepřijdou nikdy.

Jenže pro mnoho z nich byl tento omyl poslední z těch, kterých se v životě dopustili.

Ztráta munice byla nepříjemná. „Vypadá to, že můžeme pustit z hlavy naší zítřejší misi,“ řekl Auerbach.

„Obávám se, pane, že je to tak.“ řekl Magruder se smutným výrazem v obličeji. „Chvilku to potrvá, než o tom budeme moci začít znovu uvažovat.“ Jeho měkký virginský přízvuk dodal jeho slovům ještě pochmurnější nádech. „Nevím, jak to vypadá s výrobou ale i samotná přeprava munice je stále těžší.“

„Povězte mi něco, ce ještě nevím,“ řekl Auerbach. Uhodil se pěstí do stehna. „Zatraceně, kdyby se nám bylo podařilo vyhodit do povětří jednu z jejich hvězdných lidí, tak bychom jim dali sakra námět k přemýšlení.“

„Já vím.“ souhlasil Magruder. „Někdo to musí udělat - v tom s vámi souhlasím. Jenomže teď to nevypadá, že to budeme my.“ Pak dodal jednu z vojenských zásad: „Žádný plán nepřezije setkám s nepřítelem.“

„Jo, je to na hovno, ale je to pravda,“ řekl Auerbach. „Nepřítel, ten čubčí syn, má své vlastní plány.“ Kysele se zasmál.

„Čubčímu synovi se zkrátka nedá věřit.“

„To jistě ne.“ Magruder se rozhlédl po troskách toho, co před nedávnem bylo Lamarem. „Fakt je, že jejich dnešní plán jim vyšel perfektně.“

„A není to pravda?“ řekl Auerbach.

***** Lékově, kteří už strávili nějaký čas v táborech poblíž Petrozavodsku, popisovali zdejší podnebí jako devět měsíců zimy a tři měsíce špatného lyžování. A to byli Rusové, zvyklí na mnohem horší zimu než David Nussboym. David byl spíš zvědav, jestli vůbec někdy vyjde slunce, až náhodou přestane sněžit.

Noci byly zlé. I když se v kamnech uprostřed baráku topilo, byla uvnitř příšerná zima. Nussboym by nováček, politický Vězeň, na rozdíl od profesionálních ruských zlodějů, a navíc byl Žid. To mu vyneslo pryčnu až nahoře a daleko od kamen, těsně u špatně ucpané zdi, kudy mu na záda neustále táhl ledo^ý průvan. Také mu to vysloužilo povinnost vstávat o půlnoci a přikládat do kamen - a bití, pokud by zaspal a nechal ostatní, aby mrzli tak, jako obvykle on.

„Drž hubu, zatracený jevreji, nebo ti zakážou korespondenci.“ varoval jej jeden z blatných - zlodějů - když nařikal po kopanci do žeber.

„Jako bych měl komu psát.“ řekl později rvánu Fjodorovovi, který s ním přišel do tohoto tábora a kléry, nemaje konexi mezi místními blatnými, zde rovněž zaujímal nezáviděníhodné postavení.

Přestože byl naivní jako každý Rus, rozuměl Fjodorov táborovému slangu mnohem lépe než Nussboym. „Jsi pitomý jevřej,“ řekl bez zášti, kterou do svých slov vložil blatný. „Když jsi zbaven práva na korespondenci, znamená to, že jsi příliš mrtvý na to, abys komukoli psal.“

„Alia,“ řekl Nussboym dutým hlasem. Objal si žebra a uvažoval, že se bude Másit nemocným. Ale krátká úvaha stačila, aby tento nápad zavrhl. Když jste se pokusil hlásit nemocným a nepřesvědčil jste o tom mocné, dostal jste ještě další bití navrch. Pokud se vám je podařilo přesvědčit, boršč a šči A1 nemocnici byly ještě řidší a vodnatější než ta strašná břečka, kterou dostávali ostatní zekové. Možná to bylo založeno na teorii, že nemocní lidé nemohou strávit všechny skutečné živiny, v nich obsažené. Ať už v tom byla jakákoli teorie, pokud člověk nebyl vážně nemocný, když šel do nemocnice, bylo pravděpodobné, že bude, až se dostane ven - pokud se dostane ven živý.

Zabalil se do šatů, přikryl se potrhanou přikrývkou a snažil se pokud možno ignorovat bolest v žebrech a vši, které se na něm pásly. Všichni měli vši. To nebyla žádná hanba - jenom ho (o znechucovalo. Nikdy si o sobě nemyslel, zeje zvlášť vybíravý, ale jeho měřítka, jak zjistil, se značně lišila do těch V gulagu.

Konečně upadl do lehkého, neklidného spánku. Trubka, která ohlašovala budíček, způsobila, že sebou trhl, jako by se dotkl elektrického oliradniku - ne že by se tábor nedaleko Petrozavodsku pyšnil takovým luxusem, ostatní drát úplně stačil.

S kašlem a chrchláním se zekové seřadili, aby je mohli strážní spočítat a ujistit se, že se nikdo nerozplynul v řídkém vzduchu. Venku byla stále tma, černá jako smůla, a zima až praštělo: Petrozavodsk, hlavní město Karelské sovětské socialistické republiky, ležel daleko na sever od Leningradu. Někteří ze strážných nedokázali spočítat ani své vlastní prsty, takže se sčítání opakovalo. Ale strážným to bylo jedno. Měli teplé oblečení, teplá kasárna a dost jídla. Proč by si měli dělat starosti?

Když opouštělo táborovou kuchyni, mohlo být šči, které Nussboym polykal, docela teplé. Ale než se dostalo z kotle do jeho hliníkové jídelní misky, bylo už v nejlepším případě jen vlažné, neli přímo studené. Za dalších patnáct minut by se z něho stal led se zelnou příchutí. K tomu dostal kus tvrdého, okoralého černého chleba - nařazený přiděl. Kousek snědl a zbytek zastrčil do kolenní kapsy svých prošívaných kalhot na později.

„A teď jsem připraven jít a kácat dřevo,“ prohlásil zvonivým hlasem, který l by zněl falešně, i kdyby právě posnídal biftek s vejci. Někteří zekové, ti kteří rozuměli jeho polštině, se zasmáli. Bylo to směšné. Bylo by to ještě směšnější, kdyby to, co právě snědl, nebyly hladové dávky i pro muže, kteří nemusí těžce fyzicky pracovat.

„Rozdělení do práce!“ začali rvát dozorcí. Znělo to, jako kdyby nenáviděli vězně, které musí hlídat. Možná tomu tak bylo. I když nemuseli pracovat, museli jít s nimi ven do studeného lesa místo toho, aby zůstali ve vyhřátých kasárnách. Společně s ostatními muži ze své pracovní skupiny se Nussboym šoural pro sekem: veliký, neohrabaný nástroj s těžkým topůrkem a tupým ostřím. Rusové by byli dostali od zeků víc práce, kdyby jim dali lepší nástroje, ale nezdálo se, že by se o takové věci starali. Když museli věžňové pracovat o trochu déle, tak museli pracovat o trochu déle. A když přitom člověk padl do sněhu a zemřel, příštího dne zaujal jeho místo jiný vězeň.

Když zekové pochodovali k lesu, vzpomněl si Nussboym na vtip, který slyšel kdysi v Lodži vyprávět jednoho Němce drahému, a přeložil ho do jeho sovětského ekvivalentu: „Letadlo, ve kterém letěli Stalin. Molotov a Berija, havarovalo. Nikdo nepřežil. Kdo se zachránil?“

Fjodorov přemýšlivě svažil obočí. „Když nikdo nepřežil, jak se mohl někdo zachránit?“

„To je vtip, ty hlupáku.“ zasyčel jeden ze zeků. Obrátil se k Nussboymovi. „Dobře. Žide, to bem. Kdo?“

„Rusky národ.“ odpověděl Nussboym.

Fjodorov lo stále nechápal. Úzká, zbrzděná tvář druhého zeka se složila do úšklebku. „To není špatné,“ řekl. „Ale musíš si dát pozor na hubu. Řekni to někde, kde je hodně politických, a jeden z nich tě určitě půjde prásknout bachařům.“

Nussboym obrátil oči v sloup. „Už jsem tady. Co víc mi ještě mohou udělat?“

„Ha!“ vyprskl smíchem další zek. „To se mi líbí.“ Po chvilkovém uvažování napřáhl niku v rukavici. „Anton Michajlov.“ Jako většina vězňů v táboře se ani on neobtěžoval se jménem po otci.

„David Aronovič Nussboym.“ odpověděl Nussboym, snaže se zůstat zdvořilý. Kdysi byl schopen stát se prominentem v ložském ghettu. Snad se mu podaří stejné kouzlo i tady.

„Hodte sebou!“ zařval Stepan Rudzutak, předák jejich party. „Když nesplníme svou kvótu, budeme mít ještě větší hlad než obvykle.“

„Da, Stepané,“ řekli věžňové sborem. Znělo to rezignovaně. Také byli rezignovaní, více ti, kteří byli v gulagu už od roku 1937 nebo ještě déle, než nováčci jako Nussboym. Ani zákonné přiděly potravin v táboře nestačil} udržet člověka při síle. Jestliže byly kráceny, protože vězeň nesplnil normu, velice rychle skončil položený na sněhu, kde jeho mrtvola čekala, až na jaře rozmrzne země, aby ji bylo možno pohřbít.

Anton Michajlov zabručel: „A když dřeme jako banda slachanovců, máme taky hlad.“

„Což je mešuge,“ řekl Nussboym. Člověk nedostal přidáno chleba, když překročil svoji kvótu, v tom měl Michajlov pravdu. Ale překročit kvótu taky nebylo tak snadné. Dost těžké bylo už jen splnit ji. Šest a půl kubického metru dřeva na muže a den. Dřevo bylo něco, co Nussboym považoval za naprosto samozřejmé, když s ním topil. Vyrábět je bylo zase něco zcela jiného.

„Mluvíš jako jevřej, jevřej.“ řekl Michajlov. Nad pruhem látky, chránícím před mrazem jeho ústa a nos, zablyskaly jeho šedé oči. Nussboym pokrčil rameny. Stejně jako Fjodorov, i Michajlov to vyslovil bez záště.

Sníh, navály kolem kmenu, dosahoval až do pasu. Nussboym a Michajlov ho ušlapávali svými válenkami. Bez těchto tlustých plstěných bot by jim brzy omrzly nohy. Když nemáte dobré boty, nemůžete dělat nic. To chápali i strážní NKVD. Nechtěli vás zabít rovnou, chtěli z vás předtím dostat práci.

Jakmile se jim podanlo ušlapat sníh do výše kolen, zaútočili na kmen borovice svými sekerami. Nussboym nikdy v životě nekácel stromy, dokud se nedostal do Karelie, a klidně by si to potěšem odepřel i nadále. Ale nikoho samozřejmě

nezajímalo, co si o tom myslí. Kdyby nekácel stromy, bez váhám a jakýchkoli výčitek svědomí by ho zlikvidovali. V práci byl ještě stále nešikovný. Prošívání bavlněné palčáky, které nosil, mu v tom nepomáhaly, ačkoli ho, stejně jako válenky, chránily před omrznutím. Ale i bez nich se stále obával, že se mu sekýra stočí v nezkušené nice a dopadne na kmen plochou stranou. Kdykoli se to stalo, pocítil ten náraz až v rameni, jako by v topírku sekery byl roj včel.

„Nešikovný hlupáku!“ zařval na něho Michajlov z druhé strany kmene. Pak se stalo jemu samotnému totéž a začal s kletbami poskakovat na sněhu. Nussboym byl dost drzý, že se nahlas rozesmál.

Když se ostří jejich seker k sobě přiblížila, strom se začal naklánět a skřípat. Pak se náhle skácel. „Pozor!“ zvolali oba, aby vatovali ostatní členy jejich pracovní skupiny, aby ulmuli z cesty. Kdyby borovice dopadla na strážné, lo by bylo moc špatné, ale oni také utekli. Silná vrstva sněhu ztlumila z Mik padajícího kmene, ačkoli několik větví, obtížených sněhem, se zlomilo s praskotem, připomínajícím výstřely z pušek.

Michajlov spráskl ruce v tlustých rukavicích. Nussboym radostně zavýskl. „Bude méně práce!“ zvolali oba. Museli zbavit kmen větví a to, že se větve olámaly sání, ulehčilo jejich práci. V gulagu se to příliš často nestávalo. Ale i tak toho k osekání zbylo mnoho. Najít větve ve sněhu nebylo lehké, useknout je nebylo o moc lehčí, a tahat je prachovým sněhem na hromadu bylo ze všeho nejtěžší.

„Mnoho štěstí.“ řekl Nussboym. Ty části jeho těla, které byly vystaveny čerstvému vzduchu, mrzly. Ale pod prošíváními kalhotami a blůzou byl mokrý potem. Ukázal na sníh, stále lpící na zelených větvích borovice, plných čerstvé mizy. „Jak to můžete v tomhle počasí spalovat?“

„Většinou nemůžeme.“ odpověděl jiný zek. „Stačilo, když jen tak čoudily, pak byli bachaři spokojení a řekli, že jste splnili normu. Ale Ještěři mají ve zvyku bombardovat, když zpozorují kouř, takže už to neděláme.“

Nussboymovi nevadilo postávat a tlachat, ale nechtěl ani ztuhnout. „No, pojďme si pro pilu,“ řekl. „Cím dřív to uděláme, tím máme větší naději, že dostaneme nějakou slušnou.“

Nejlepší pila měla červeně natřená držadla. Byla k máni, ale Nussboym a Michajlov ji tam nechali ležet. Tu používal Stěpan Rudzutak a jeho pobočník. Kazach jménem Usmanov. Nussboym sáhl po další, o které si pamatoval, že je docela dobrá. Michajlov přikývl na souhlas. Odnесли si pilu k padlému stromu.

Dopředu a dozadu, dopředu a dozadu, ve stále větším předklonu, jak se řez prohlubuje, a dávat pozor, aby člověku nerozdrtil prstýl na noze padající odříznutý kus dřeva. Pak se posunout o třetinu metru dál a začít znovu. A pak znovu a znovu. Po chvíli se z vás stane něco podobného, jako píst v motoru. A ta práce je tak unavující a namáhavá, že se při ní nedá ani přemýšlet.

„Přestávka na oběd!“ zahal Rudzutak. Nussboym vzhlédl v tupém úžasu. To už uběhla polovina dne? Pomocníci kuchaře byli mrzutí, že museli opustit příjemně teplou kuchyni a roznést stravu pracovním skupinám daleko v lese, a křičeli na zeky, aby si pospíšili a nacpali si své odporne držky, aby se oni mohli vrátit co nejrychleji do tepla.

Někteří z vězňů jejich nadávky opětovali. Nussboym zpozoroval, že Rudzutak obrátil oči k nebi. Byl tady nováček, ale učil se rychleji než tehdy v ložiském ghettu. Obrátil se na Michailova a řekl: „Jenom blázen napadá muže, klen ho přichází nakrmit.“

„Ty nejsi tak pitomý, jak vypadáš.“ odpověděl Rus. Snědl svoji polévku - tentokrát to nebyla šči, ale nějaký odporový vývar z kopřiv a jiného plevele - ve spěchu, aby z ní získal ten zbyteček tepla, který v ní ještě zbýval, pak si párkrát ukousl z krajice chleba a zbytek opět zastrčil do kapsy kalhot.

Nussboym snědl všechn svůj chléb. Když vstal, aby se vrátil ke své pile, zjistil, že celý ztuhl. To se mu přihodilo často. Ale pár minut u pily to napravilo. Dopředu a dozadu, dopředu a dozadu, ve stále větším předklonu, jak se řez prohlubuje, a dávat pozor na nohu, posunout se podél kmene - Jeho vědomé myšlení se vytratilo. Když Rudzutak zavolal na skupinu, aby ukončila práci, musel se rozhlédnout, aby se podíval, kolik dřeva pořebral. Dost na to, aby s Michajlovem splnili normu, a ostatní také pracovali dobře. Naložili dmi na sáně a vlekli je do tábora. Pár strážných se vezlo na dmi. Věžňové neřekli ani slovo. Stálo by je to krk, kdyby to udělali.

„Možná dnes přimíchají do kaše nějakého slanečka,“ řekl Michajlov. Nussboym přikývl. Alespoň to bylo něco, na co se mohl těšit.

Kdosi zaklepal na dveře malého pokojíku Liu Han v pekingském hostinci. Srdce y ní zabušilo. Nieh Ho—T'ing byl už dlouho mimo město. Věděla, že smlouval s Japonci, což jí vadilo, ale nebyla schopná mu to před jeho odchodem rozmluvit. Kladl to, co považoval za vojenskou nezbytnost, nade všechno ostatní, dokonce i nad ni.

Každopádně byl čestný. Vzhledem k tomu dokázala přijmout, zejí neustoupil, a ještě o něj měla starost. Většina mužů, podle toho, co viděla, by jí byla slíbila, že nikdy nic takového neudělají, a pak by šli a přesně to udělali a buď by zapřeli, zejí to slibovali, nebo to, že to udělali, nebo obojí. Obvykle obojí, pomyslela si a zkrivila rty.

Zaklepání se ozvalo znovu, hlasitěji a naléhavěji. Jestli takhle klepal Nieh, pak určitě nespál dole s první holkou, která se mu namanula. Jeli to tak, pak to mluví v jeho prospěch - a to znamená, že by na něj měla být nyní zvlášť příjemná. S úsměvem si pospíšila ke dveřím, odsunula závoru a otevřela dveře dokořán. Ale na chodbě neclál Nieh, nýbrž jeho pobočník. Hsia Shou—Tao. Úsměv jí zmizel z tváře a postavila se zpřímá jako voják, bez svůdného prohnutí v kyčlích, které měla nachystané pro Nieha.

Příliš pozdě. Hsiovy hrubé rysy se zkrivily do oplzlého úsměvu. „Jaká krásná žena jsi!“ řekl a plivl na podlahu chodby. Nikdy nedovolil nikomu zapomenout, že byl od narození rolníkem, a považoval jakýkoli náznak zdvořilých způsobů za buržoazní afektovanost a pravděpodobně za příznak kontrarevolučních myšlenek.

„Co chceš?“ zeptala se Liu Han ledově. Znala nejpravděpodobnější odpověď, ale mohla se mýlit. Existovala přinejmenším naděje, že Hsia přišel v nějaké stranické záležitosti a ne v touze vsunout svoji Pyšnou paličku do její Nefritové brány.

Neustoupila stranou, aby ho nechal projít do místnosti, ale on tam stejně vnikl. Byl mohutný, širokoramenný a silný

jako buldok. Stále ještě se pokoušel o sladký hlas, když řekl: „Odvedla jsi skvělou práci, když jsi pomohla vyhodit do povětrí malé šupinaté ďábly těmi bombami, ukrytými ve věcech kejklířů se zvířaty. To bylo chytré a já to připouštím.“ „Je to už dlouho.“ řekla Liu Han. „Proč sis vybral tuto chvíli, abys sem přišel a skládal mi poklony?“ „Každá chvíle je dobrá chvíle.“ odpověděl Hsia Shou—Tao. Nenuceně za sebou kopnutím zavřel dveře. Liu Han věděla přesně, co to znamená. Začala si dělat obavy. Uprostřed odpoledne nebylo v hostinci mnoho lidí. Přála si, aby byla neotvírala dveře. Hsia pokračoval: „Už dlouho se na tebe dívám. Ty to nevíš?“ Liu Han to věděla až příliš dobře. Řekla: „Nejsem (va žena. Jsem partnerka Nieha Ho—T'inga.“ Snad mu to připomene, zeji má nechat na pokoji. Vážil si Nieha a dělal, co mu Nieh nařídil - každopádně když ty příkazy neměly nic společného se ženami.

Hsia se rozesmál. Liu na to neviděla nic směšného. Hsia řekl: „On je dobrý komunista, to Nieh je. Nebude mu vadit, když se podělí o lo, co má.“ Bez dalších slov se na ni vrhl.

Pokoušela se ho odstrčit. Znovu se zasmál - byl mnohem silnější než ona. Sklonil svou tvář k její. Když seji pokusil políbit, kousla ho. Bez jakékoli viditelné známky hněvu jí dal facku. Ucítla na kyčli jeho erekcí, mohutnou a hrdou. Hodil ji dolu na hromadu lůžkovin v rohu místnosti, lehl si vedle ní a začal z ní stahovat její černé bavlněné kalhoty. Napůl ochromená bolestí, nejprve nekladla žádný odpor. Její mysl odlétla zátky do těch zlých dnů na palubě letadla malých šupinatých ďáblů, které nikdy nepřestávalo, když malí ďáblové vodili muže do její kovové cely a oni se s ní nulovali, ať chtěla nebo nechtěla. Byla žena, malí ďáblové by ji mučili hladem, kdyby jim nebyla po vůli, tak co mohla dělat?

Tenkrát nemohla dělat nic jiného, jen kapitulovat. Byla naprosto v moci malých šupinatých ďáblů - a byla nevědomá rolnická žena, která neznala nic lepšího, než dělat, co se jí řekne.

Ale už taková nebyla. Namísto strachu a podřízenosti ji prostoupil vztek, tak zuřivý a vražedný, že se divila, že neexplodovala. Hsia Shou—Tao jí stáhl kalhoty přes kotníky a odhodil je ke zdi. Pak si stáhl vlastní kalhoty, jen ke kolenům. Hlava jeho orgánu se dotkla holé kůže na jejím stehně.

Zvedla koleno a kopla ho vši silou mezi nohy.

Jeho oči se rozšířily jako u cizích ďáblů a bělmo polítilo panenky. Napůl zachroptěl, napůl zakřučel a sklapl jako kapesní nuž, tiskna si ruce na postižené místo.

Kdyby mu poskytla možnost vzpamatovat se, těžce by jí ublížil, snad by ji i zabil. Bez ohledu na to, že byla od pasu dolu nahá, vyskočila na nohy, ze zásuvky vytáhla dlouhý ostrý nuž a přitiskla špičku ostří k jeho býčí šíji.

„Ty čubko, ty kuno, ty —“ Pokusil se po ní jednou rukou sáhnout.

Přitlačila na nuž. Zrány vytryskla krev. „Zůstaň velice v klidu, soudruhu,“ zasyčela, vkládajíc do toho, co mělo být čestným oslovením, každou uncí pohrdání, které cítila. „Jestli si myslíš, že tě nechci vidět mrtvého, jsi ještě hloupější, než jsem si o tobě myslela.“

Hsia ztuhl. Liu Han přesto ještě víc přitlačila na nuž. „Opatrně.“ řekl slabým, přiškrčeným hlasem: čím víc se jeho hrdlo pohybovalo, tím víc ho nuž řezal.

„Proč bych měla být opatrná?“ odsekla. Byla to, jak si uvědomila, dobrá otázka. Čím déle tato situace potrvá, tím větší bude pravděpodobnost, že Hsia Shou—Tao najde nějaký způsob, jak ji zvrátit ve svůj prospěch. Kdyby ho zabila kned, měla by jistotu, že se mu to nepodaří. Jestli ho nechá naživu, bude muset jednat rychle, dokud je příliš šokovaný na to, aby dokázal jasně přemýšlet. „Udělaš mi ještě někdy něco takového?“ zeptala se.

Chtěl zavrtět hlavou, ale tím se také pohnulo ostří v ráně. „Ne,“ zašeptal.

Chtěla se zeptat, jestli ještě někdy udělá něco takového jiné ženě, ale rozmyslela si to, než slova opustila její rty. Řekl by že ne, ale nepochybně by lhal. Jedna lež by mu usnadnila další. Místo toho řekla: „Klekní si na ruce a na kolena - pomalu. Když uděláš cokoli jiného, podříznu tě jako prase.“

Poslechl ji. Byl při tom neohrabaný, nejen kvůli nakopnutým varlatům, ale také kvůli kalhotám, spuštěným ke kolenům, které mu bránily v pohybu. To byla jedna z věcí, s nimiž Liu Han počítala. I kdyby po ní chtěl sáhnout, kalhoty na půl žerdi by ho zpomalily.

Oddálila nuž od jeho šíje, ale stále ho držela v pohotovosti. „Teď lez ke dveřím,“ řekla. „Jestli si myslíš, že se ti podaří po mně sáhnout dřív, než do tebe vrazím tenhle nuž, zkus to.“

Hsia Shou—Tao lezl ke dveřím. Na příkaz Liu Han je otevřel a vylezl na chodbu. Uvažovala o tom, že ho na rozloučenou nakopne, ale rozhodla se neudělat to. Po takovém ponížení by ho už mohla rovnou zabít. On by se nebyl staral o lo, jaké poúžení by jí způsobila jeho návštěva, ale ona si to nemohla dovolit.

Zabouchla za ním dveře a zastrčila závoru. Tepně potom, až bylo po všem, se začala třást. Pohlédla dolů na nuž ve své ruce. Nyní nebude moci opustit svůj pokojík neozbrojená. Ani nebude moci odložit nuž zpět do zásuvky, když půjde spát. Od nynějška s ní bude sdílet lože.

Přešla místnost a začala si oblékat kalhoty, ale zarazila se a zase je odložila. Vzala kus hadříku, navlhčila ho ve džbánu a začala si jím drlinout místo, kde seji dotkl penis Hsia Shou—Taa. Tepně pak se oblékla.

Opar hodin později opět někdo zaklepal. Liu Han zamrazilo. Uchopila nuž. „Kdo je to?“ zeptala se zbrani v nice.

Uvědomovala si, že by to pro ni nemuselo věstít nic dobrého. Kdyby měl Hsia pistoli, mohl by střelil skrze dveře a zanechal ji tu mrtvou bez nebezpečí pro sebe.

Ale odpověď byla rychlá a jasná. „Nieh Ho—T'ing.“ S výdechem úlevy otevřela dveře a -vpustila ho dovnitř.

„Oh, to je dobře byt zase zpátky v Pekingu.“ zvolal. Ale když ji chtěl obejmout, uviděl nuž v její ruce. „Co je to?“ zeptal se se zdviženým obočím.

Co to bylo, to bylo zřejmé. Pokud šlo o to proč - Liu Han doufala, že bude schopná o Hsiovu útoku pomlčet, ale na první otázku z ní ten příběh vytryskl. Nieh nevzrušeně naslouchal, až na pár otázek mlčel, dokud neskončila.

„Co s ním uděláme?“ zeptala se Liu Han. „Vím, že nejsem první žena, které to udělal. Od mužů ve své vesnici bych nic

jiného nečekala. Ale chová se Lidová osvobozenecská armáda stejně jako muži v mé vesnici? Ty říkáš, že ne. Myslíš to vážně?“

„Nemyslím, že tě Hsia bude ještě obtěžovat, ne tímhle způsobem,“ řekl Nieh. „Kdyby to udělal, byl by větší lilupák, než si myslím, zeje.“

„To nestačí.“ řekla Liu Han. Vzpomínka na Hsia Shou—Taa, trahajícího z ní šaty se vrátila skoro se stejnou silou, jakou měl skutečný útok. „Nejde jenom o mě - je třeba, aby byl potrestán tak, aby to neudělal už nikdy nikomu.“

„Jediný způsob, jak lo dokázat, by byl zlikvidoval ho, a naše věc ho potřebuje, i když v tomhle není dokonalý.“

odpověděl Nieh Ho—T'ing. Zvedl niku, aby předešel její zlostné replice. „Uvidíme, co dokáže revoluční spravedlnost. Půjdeme večer na schůzi výkonného výboru.“ Zamyšleně se odmlčel. „To také bude příležitost, abys přednesla své postřehy. Jsi velice chytrá žena. Snad budeš zanedlouho členkou.“

„Půjdu.“ řekla Liu Han, skrývajíc své uspokojení. Předstoupila před výkonný výbor už předtím, když obhajovala svůj plán na pumové útoky proti malým šupinatým ďáblům během jejich svátku. Pak nebyla znovu pozvána - až teď. Snad měl Nieh ambice používat jí jako svou loutku. Ona ale měla své vlastní ambice.

Mnoho ze záležitostí výkonného výboru se ukázalo k uzoufání nudných. Držela svou nudu na uzdě tím, že se dívala přes stůl na Hsia Shou—Taa. Snažil se vyhýbat jejím očím, což jí dodalo odvahy, aby se její pohled stal ještě zuřivějším.

Nieh Ho—T'ing vedl schůzi nelitostně výkonným stylem. Poté, co se výbor usnesl na likvidaci dvou obchodníků, o nichž bylo známo, že dodávají informace malým ďáblům (a také to, že to jsou patolízalové Kuomintangu). Nieh řekl: „Jé to nešťastné, ale je to pravda, že my z Lidové osvobozenecské armády jsme sami stvoření z masa a krve a tím i chybující. Soudruh Hsia nám poskytl nejnovější ukázkou této slabosti a křehkosti.“ Podíval se na Hsia Shou—Taa jako - Liu Han napadlo přirovnat: jako statkář na rolníka, kterého chytil přitom, jak ho chce ošidit o jeho zisky.

Stejně jako provinilý rolník. Hsia hleděl dolů, ne na svého žalobce. „Odpusťte mi soudruzi,“ zamumlal. „Přiznávám, že jsem selhal, poškodil jsem Lidovou osvobozenecskou armádu, stranu a revoluční linii. Ze své chlípnosti jsem se pokusil obtěžovat vemou a přesvědčenou následovnicí revolučního učení velikého Mao Ce—Tunga, naší vojínku Liu Han.“

Sebekritika pokračovala nějaký čas. Hsia Shou—Tao vyprávěl s ponižujícími podrobnostmi, jak obtěžoval Liu Han, jak ho odmítla, jak seji pokusil znásilnit a jak se mu ubránila.

„Byla to ve všech ohledech moje chyba.“ řekl. „Naše vojínka Liu Han nikds nedala najevo, že bych ji jakýmkoli způsobem přitahoval. Udělal jsem chybu, když jsem pokusil vzít si ji pro své vlastní potěšení, a další chybu, že jsem ignoroval, když mi zřetelně dala najevo, že mě nechce. Měla plné právo mě odmítnout a právo postavit se odvážně na odpor mému proradnému útoku. Jsem rád, že seji to podařilo.“

Nejpodivnější věc na tom všem byla, že mu to Liu Han věřila. Byl by býval jiným způsobem rád, kdyby se mu ji bylo podařilo znásilnit, ale jeho ideologie ho nyní přivedla k tomu, že si uvědomoval, že lo, co udělal, bylo špatné.

Když Hsia Shou—TMO dokončil svou sebekritiku, pohlédl na Nieh Ho—Tinga, aby viděl, jestli byla dostatečná. Ne, pomyslela si Liu Han, ale neměla slovo. Po chvíli řekl Nieli přísným hlasem: „Soudruhu Hsio, toto není tvůj první prohřešek v tomto smyslu - je tvůj nejhorší, to ano, ale zdaleka ne první. Co na to řekneš?“

Hsia znovu sklonil hlavu. „Připouštím to.“ řekl pokorně. „Od nynějška si dám pozor, abych odstránil ze svého charakteru tuto vadu. Už nikdy nebudu znovu obtěžovat ženy. Kdybych to udělal, jsem připraven podstoupit trest, ynesený revoluční spravedlností.“

„Hled“, abys nezapomněl na to, co jsi nám dnes řekl.“ varoval ho Nieh Ho—Ting hlasem znějícím jako gong.

„Ženy i jsou také součástí revoluce.“ dodala Liu Han, což způsobilo, že Nieh, ostatní členové výkonného výboru, a dokonce i Hsia Shou—Tao přikývli. Neřekla víc, a všichni přikývli znovu: nejenže to, co řekla, byla pravda, ale navíc jim to dál neotloukala o nos. Jednoho dne, patrně dost brzy, bude výkonný výbor potřebovat nového člena. Lidé si vzpomenu na její zdravý rozum. S tím a s Niehovou podporou by zde mohla získat řádné křeslo.

Ano, pomyslela si. Maj čas přijde.

George Bagnall si fascinovaně prohlížel přístroje, které jim Ještěři předali spolu se zajatými Němci a Russ výměnou za své vlastní zajatce. Malé disky byly z nějaké umělé lunoh skoyovým povrchem, který vrhal duhové odlesky. Když se zasunul disk do čtecího přístroje, jeho obrazovka se zaplnila barevnými obrazy mnohem životnějšími než cokoli, co Bagnall kdy viděl A1 biografu.

„Jak to k čertu dělají?“ zeptal se už alespoň po desáté.

Z reproduktoru na obou stranách obrazovky syčela ještěři řeč. Ačkoli byly- maličké, reprodukovaly zvuk s mnohem větší věrností než, cokoli vyrobeného lidmi.

„Ty jsi sakra inženýr.“ řekl Ken Embry. -Ty bys měl říct nám, ubohým ignorantům, jak jeto udělané.“

Bagnall obrátil oči v sloup. Kolik století vědeckého pokroku pro lidstvo leželo mezi leteckými motory, s nimiž zacházel, a těmito nevinně vypadajícími, ale skoro zázračnými disky. 'Století? Možná kolik tisíciletí'?

„Ani údajná vysvětlení, která jsme dostali od ještěřích zajatců, nedávají velký smysl - ne že by někdo tady v Pskově alespoň trochu slušně mluvil jejich jazykem.“ řekl Bagnall. „Co sakra je skelkwankové světlo? Ať je to cokoli, vytahuje to obrazy a zraky z těchto malých blýskavých věcíček, ale ať jsem zatracený, jestli vím jak.“

„Nevíme dokonce ani tolik, abychom mohli položit správné otázky.“ řekl Embry ponuře.

„To je fakt,“ souhlasil Bagnall. „A i když vidíme příběhy a slyšíme zvuky, většinou nam nedávají žádný smysl: Ještěři jsou prostě příliš odlišní. Ale víte co? Nemyslím si, že by jim skopčáci a bolševici rozuměli líp než my.“

„Pokud jde o to, co by Ještěrovi říkal Jih proti Severu?“ řekl Embry. „Musel by to mít opatřené poznámkami, tak jako my musíme dávat poznámku pod čarou ke každému třetímu slovu v Chaucerovi, ale byl na tom ještě hůř.“

„Ten záběr, kde Ještěř pořád na něco kouká a obrazy se objerají jeden za druhým na obrazovce, na kterou kouká... Co to má k čertu znamenat?“

Embry zavrtěl hlavou. „Nevím. Snad to má být něco hlubokého a symbolického, nebo tomu my nerozumíme, nebo nevěděl o co jde ten Ještěř, který ten film dělal. Jak to můžeme vědět? Jak to můžeme jen hádat?“

„Když na to tak koukám, víš, co mám chuť udělat?“ řekl Bagnall.

„Jestli jsi něco jako já, máš chuť vrátit se do našeho domku a ožrat se bramborovým lihem, který pálí Rusáci,“ řekl Embry.

„Máš pravdu,“ řekl Bagnall. Vzal do ruky další disk a prohlížel si mihotavé duhové odlesky. „Největší obavu mám z toho, že pokud je rudí nebo nacisté dokážou dešifrovat lépe než my, naučí se věci, které my v Anglii nebudeme znát.“

„To mi už taky přišlo na mysl.“ připustil Embry. „Ale uvědom si, že po Ještěřech musela zůstat spousta věcí všeho druhu, když se zhroutila jejich invaze do Anglie. Jestli nemáme fůru těchhle skelkwankových čtecích přístrojů a disků, které se k nim hodí, budu moc překvapený.“

„Na tom něco je,“ souhlasil Bagnall. „Samozřejmě, problém je, že to je spíš jako - ne, přesně jako - mít knihovnu, rozházenou nazdařbůh po kraji. Nikdy nemůžeš říct v které knize bude ten pěkný obrázek, který hledáš.“

„Řeknu ti, co bych já rád.“ Embry snížil hlas, někteří rudoarmějci a mnozí Němců mohli rozumět anglicky. „Já bych rád viděl Němce a Rusy - nemluvě ani o zatracených Ještěřech - rozházené nazdařbůh po kraji. Nic by mě neudělalo šťastnějším.“

„Ani mě.“ Bagnall se rozhlédl po místnosti s mapami, kde se pokoušeli udržet nacisty a bolševiky, aby se navzájem nepovraždili. Čtecí přístroje a disky zde byly uskladněny v neposlední řadě proto, že to bylo malé neutrální území, z něhož se je pravděpodobně žádná strana nepokusí ukrást. Povzdychl si. „Jsem zvědavý, jestli ještě někdy uvidíme Anglii. Pravděpodobně ne, obávám se.“

„Bojím se, že máš pravdu.“ Embry také vzdychl. „Jsme odsouzeni zestárnout a umřít v Pskově - nebo, pravděpodobněji, odsouzeni nezestárnout a umřít v Pskově. Zatím nás uchránilo jenom slepé štěstí.“

„Slepé štěstí a to, že jsme se nezbláznili do nějaké ostřelovačky, na rozdíl od chudáka Jonese.“ řekl Bagnall. Spolu s Embryem se zasmáli, ačkoli to vlastně nebylo k smíchu. Bagnall dodal: „Pohybovat se v blízkosti krásné Tat'ány je spolehlivější cesta, jak nezestárnout a umřít v Pskově, než cokoli jiného, na co si teď dokážu z hlavy vzpomenout.“

„To máš pravdu,“ řekl Embry procítěně. Byl by na toto téma ještě chvíli pokračoval, ale Alexandr German si vyta! právě tuto chvíli, aby vstoupil do místnosti. Embry přešel z angličtiny do pomalé ruštiny: „Dobrý den, soudruhu veliteli brigády.“

„Nazdar.“ German nevypadal jako velitel brigády. Se svým zrzavým knírem, dlouhými neupravenými vlasy a planoucíma černýma očima vypadal napůl jako bandita, napůl jako slarozákonní prorok (což občas Bagnalla přivádělo k úvaze, jaký je mezi těmi dvěma rozdíl). Nyní se podíval na ještěřčí přístroje. „Kouzelná zařízení.“ řekl nejdříve rusky a pak v jidiš, čemuž Bagnall rozuměl lépe.

„To jsou,“ odpověděl Bagnall německy.

Brigádýr se potahoval za vousy. Pak pokračoval v jidiš, zamyšleným tónem: „Víte, před válkou jsem nebyl lovec nebo něco takového. Byl jsem lékárník tady v Pskově a dělal jsem léky, které asi nebyly příliš dobré.“ Tohle Bagnall nevěděl, Alexandr German o sobě obvykle nemluvil. S očima stále upřenými na čtecí zařízení pokračoval: „Byl jsem chlapec, když do Pskova přiletělo první letadlo. Pamatuji se na příchod biografu, rádia a zvukového filmu. Jak by mohlo být něco modernějšího než zvukový film? A pak přijdou Ještěři a ukážou nám, že jsme děti, které si hrají s dětskými hračkami.“

„I mě to napadlo,“ řekl Bagnall. „Měl jsem stejný pocit, když kolem mého Lancasteru proletěla první ještěřčí stíhačka. Tehdy to bylo horší.“

Alexandr German se znovu potáhl za vousy. „Správně, jste letec.“ Jeho smích odhalil chybějící zuby. „Často na to zapomínám. Vy a vaši kamarádi“ - kývl na Embryho a do svého plurálu zahrnul i Jonese - „jste tady odvedli tak dobrou práci při urovnávání našich sporů s nacisty, že si neuvědomuji, že to není ten důvod, proč jste přišli do Pskova.“

„Někdy máme sami problém uvědomit si to.“ řekl Bagnall a Embry důrazně přikývl.

„Nikdy se vás nepokusili zařadit do Rudého letectva?“ zeptal se German. Než stačil Angličan promluvit, odpověděl si sám: „Ne, jistěže ne. Jediná letadla, která tu máme, jsou Kukuruzníky, a oni by neobtěžovali zahraniční experty s takovými malými a jednoduchými věcmi.“

„Asi ne.“ řekl Bagnall a vzdychl. Dvouplošníky vypadaly, jako by létaly samy a opravit je dokázal kdokoli se šroubovákem a francouzským klíčem. Posadit ho do jednoho z nich by bylo jako zavolat přednostu Královského kolegia chirurga, aby odstranil záděru, ale jemu by nevadilo létat s jakýmkoli druhem letounu.

Alexandr German ho studoval. Studovala ho tak už spousta Němců a Rusů od té doby, kdy přišel do Pskova. Většinou neměl problém poznat, co si myslí: Jak bych mohl toho chlapa využít ve svůj prospěch? Bylo to tak obvyklé, že nemělo smysl se nad tím rozčilovat. Ale ve výrazu partyzánského velitele se nevyznal.

Konečně Alexandr German řekl: „Když nemůžete využít svůj výcvik proti Ještěřům tady, měli byste mít šanci využít ho někde jinde. To byste měli.“

Opět nečekal na odpověď. Škrábaje se na bradě a cosi mumlaje vyšel z místnosti. Bagnall a Embry za ním zírali. „Myslíš, že tím míní, že by nás mohl dostat zpátky do Anglie - ano?“ zašeptal Embry, jako by se obával vyslovit tu myšlenku nahlas.

„O tom pochybuji.“ odpověděl Bagnall. „Spíš je jen zvědavý, jestli by z nás nemohl udělat párek Stalinových sokolů. Ani to by nebylo tak špatné - trochu změny proti tomu, co jsme dělali, co? Pokud jde o to další —“

Zavrtěl hlavou. „Neodvážuji se o tom přemýšlet.“

„Jsem zvědavý, co zůstalo z Blighty,“ zamumlal Embry. I Bagnall byl zvědavý. Teď už věděl, že bude stále zvědavý,

zvědavý jestli skutečně existuje způsob, jak se zase dostat domu. Nemá smysl snít o něčem, o čem člověk ví, že to nemůže mít. Ale když si myslí, že by nějak mohl — naděje už byla venku ze skíinky. Mohla ho zklamat, ale věděl, že ho už neopustí.

Tosevanské mládě bylo opět venku ze své skříňky a jen vševidoucí duchové Císařů minulosti věděli, kam se dostane příště. I se svými pohyblivými očními výčnělky měl Ttomalss potíže sledovat dítě, když se začalo batolit po podlazelaboratoře. Divil se, jak ženy Velkých Ošklivců, jejichž zorné pole bylo omezenější než jeho, dokážou uchránit svá mláďata před katastrofou.

Mnoha z nich se lo nepodařilo. To věděl. I v jejich nejlechnologičtějších ne—impériích ztráceli Velcí Ošklivci děsivé počty mláďat následkem nákaz a neštěstí. V méně vyspělých oblastech Tosevu 3 umíralo pět mláďat z dvanácti dme, než planeta ukončila svůj oběh kolem své hvězdy.

Mládě dolezlo ke dveřím, vedoucím na chodbu. Ttomalssova ústa se pobaveně otevřela. „Ne, tam nemůžeš jít, teď ne.“ řekl.

Jako kdyby mu porozumělo, mládě vydalo zvuk, který vydávalo, když bylo zklamané nebo otrávené. Ttomaiss podnikl různá technická opatření, aby se mládě nedostalo ven. Nebylo dost silné, aby odstranilo drát, ani dost chytré, aby otevřelo kliku. O tom byl, alespoň prozatím, přesvědčen.

„A nebudeš riskovat exterminací tím, že polezeš na Tessrekovo území,“ řekl Ttomaiss mláděti. Mohlo to být směšné, ale nebylo. Ttomaiss, stejně jako většina mužů Rasy, neměl zvlášť, ní zájem na Velkých Ošklivcích. Ale Tessrek pojal k mláděti zvlášť zběsilou nenávist, pro jeho zvuky, pro jeho zápach, pro jeho pouhou existenci. Kdyby mládě znovu-vniklo do jeho teritoria, byl by schopen podat o tom lilášeni disciplinárním důstojníkům. Ttomaiss nechtěl aby se to stalo, rušilo by to jeho výzkum.

Mládě o tom nic nevědělo. Mládě nevědělo nic o ničem, to byl jeho problém. Postavilo se tak, že se přitáhlo ke drátu, a dívalo se do chodby. Vydávalo slabé kňouravé zvuky. Ttomaiss věděl, že to znamená: Chci jít tam ven.

„Ne.“ řekl. Kňouravé zvuky se stah hlasitějšími: ne bylo slovo, kterému mládě rozumělo, i když je obvykle ignorovalo. Zakňouralo a pak dodalo cosi, co připomínalo zdůrazňovací zakašlání: Skutečně chci jít tatn ven.

„Ne,“ řekl Ttomaiss znovu. Mládě přešlo od kňourání ke křiku. Křičelo, když nedostalo, co chtělo. A když křičelo, všichni badatelé na celé chodbě se spojili proti němu a Ttomalssovi.

Vzal mládě do náručí. „Je mi líto,“ zalhal, když je nesl pryč ode dveří. Snažil se odvést jeho pozornost míčem, který“ vzal v cvičební komoře. „Tady, vidíš? Tahle malá věc poskakuje.“ Mládě na míč zíralo s očividným úžasem. Ttomaiss pocítil úlevu. Nebylo vždvycky snadné odvést jeho pozornost, pamatovalo si, co dělalo, a co chtělo dělat.

Ale zdálo se, že míč je zajímavý. Když přestal poskakovat, mládě k němu přilezlo, uchopilo ho a začalo si ho strkat do úst. Ttomaiss věděl, že to uделá, a proto míč předtím omyl. Zjistil, že mládě strká do úst všechno, co muže, a naučil se nenechávat mu v rukou věci dost malé na to, aby je mohlo spolknout.

Komunikátor se začal dožadovat jeho pozornosti. Než odpověděl, rychle zkontroloval prostor, v němž seděl malý Tosevan, zdali neobsahuje nic, co by se dalo spolknout. Pak, uspokojen, přešel k přístroji.

Z obrazovky na něho hleděla Ppevelova tvář. „Nadřizený pane,“ řekl, aktivuje video.

„Zdravím vás, psychologu.“ řekl Ppevel. „Musím vás varovat, že vzrůstá pravděpodobnost, že bude třeba, abyste předal to tosevanské mládě, na kterém v současné době provádíte výzkum, ženě Velkých Ošklivců, z jejíhož těla vyšlo. Očekávejte to v dohledné době jako realitu.“

„Bude vykonáno.“ řekl Ttomaiss: byl v první řadě mužem Rasy. Ale i když projevil poslušnost, měl pocit tonoucího. Snažil se to nedat najevo, když se zeptal: „Nadřizený pane, co vedlo k tomuto spěšnému rozhodnutí?“

Ppevel tiše zasyčel, spěšně byl u Rasy odsuzující termín. Ale odpověděl dost civilně: „Žena, z jejíhož těla to mládě vyšlo, získala významné postavení v Lidové osvobozené armádě, čínské tosevanské skupině, která je odpovědná za většinu partyzánského boje proti nám. Usmířit ji má rostoucí prioritu v porovnání s jejím významem ještě před nedávnem“

„Chápii.“ řekl Ttomalss pomalu. Když se snažil přemýšlet, tosevanské mládě začalo fňukat. Znervóznělo, když ho mělo tak dlouho z dohledu. Snaže seje ignorovat, pokusil se soustředit svou mysl k předmětu rozmluvy: „Kdyby se postavení té ženy v nezákonné organizaci snížilo, tlak na vydání mláděte by také poklesl, je to správné?“

„Teoreticky ano.“ odpověděl Ppevel. „Ale jak můžete doufat, že v tomto konkrétním případě převedete teorii do praxe, lo je nad rámec mého chápání. Náš vliv na tosevanské skupiny, i na ty, kleré nás údajně podporují, je mnohem omezenější. než by se nám zamlouvalo: a na ty skupiny, které proti nám vedou aktivní odpor, nemáme vubec žádný vliv s výjimkou čistě vojenských opatření.“

Měl samozřejmě pravdu. Velcí Ošklivci byli náchylní věřit, že to, co chtějí, se stane skutečností prostě proto, že to chtějí. Touto iluzí Rasa v takové míře netrpěla. A přece, pomyslel si Ttomalss, by tady měla být cesta. Nebyla by, kdyby ta žena Liu Han nebyla v žádném kontaktu s Rasou před narozením svého mláděte. To malé stvoření bylo počato na palubě hvězdné lodí na oběžné dráze: jeho matka byla součástí počátečního studijního kádry při výzkumu tosevanské sexuality a způsobů páření. Pojednou se Ttomalssova ústa otevřela. „Vy se mi smějete, psychologu?“ zeptal se Ppevel tichým, nebezpečným hlasem.

„Vůbec ne, nadřizený pane.“ odpověděl Ttomalss spěšně. „Ale myslím, že jsem přišel na způsob, jak snížit postavem té ženy Liu Han. Jestliže je tak úspěšná, jak říkáte, tohle určitě sníží její hodnotu a prestiž v Lidové osvobozené armádě, a to mi dovolí pokračovat v tomto důležitém výzkumném programu.“

„Myslím, že dáváte vyšší prioritu maličkostem než důležitým věcem,“ řekl Ppevel. Protože to byla pravda, Ttomalss neodpověděl. „Zakazuji vojenskou akci nebo zavraždění té ženy. Každá taková akce, i kdyby byla úspěšná, její postavení spíše zvýší než sníží. Někteří muži upadli do nedbalého tosevanského návyku poslouchal jenom ty rozkaz}', které se jim hodí. Bylo by od vás velice nemoudré, psychologu, kdybyste se k nim připojil v tomto konkrétním

případě.“

„Uděláme, jak říkáte, nadřazený pane.“ slíbil Ttomalss. „Nemám v plánu žádné násilí proti té ženě. Plánuji snížit její postavení pomocí směšnosti a ponížení.“

„Jestli se to podaří, bude dobře,“ řekl Ppevel. „Ale přimět Velké Ošklivce, aby si vůbec všimli, že jsou poníženi, to je obtížný úkol.“

„Ne ve všech případech, nadřazený pane,“ řekl Ttomalss. „Ne ve všech případech.“ Rozloučil se, zkontroloval dítě -které kupodivu mezitím nepotkala žádná katastrofa -a pustil se do práce na počítači. Věděl přesně, kde jsou uloženy datové sekvence, které měl m mysli.

Nieh Ho—T'ing odbočil zChang Men Ta - ulice, která vedla do pekingského Čínského města od Západní brány -a vydal se po Niu Chieh. V obyodu kolem Covv Street byla soustředěna většina pekingských muslimů, jejich zaostalá víra jim bránila poznat pravdu dialektiky. Ale vzhledem k existenci malých šupinatých ďáblů bylo možno ideologické rozpon v této chvíli přehlédnout.

Byl přiměřeně dobře živěný, což přimělo majitele krámků se šperky a kuriozitami, stojící v otevřených dveřích svých obchodů, aby na něho volali a mávali rukama, když procházel kolem. Devět z deseti mezi nimi bylo muslimů. Brak, který prodávali, pomáhal posilovat názor, který měla většina Číňanů na muslimskou minoritu: že jejich početnost není vždycky bez vady.

Dále na Nih Chieh, na jižní straně ulice, stála největší mešita v Pekingu. Stovky, snad tisíce věřících zde konaly denně své bohoslužby. Kádiové, kteří vedli modlitby, měli v rukou potenciálně velkou skupinu branců, branců, kteří by mohli dobře sloužit i Lidové osvobozené armádě.

V ulici stál velký dav mužů.... „To je před mešitou,“ řekl nahlas. Byl zvědav, co se tam děje, a pospíšil si po Cow Street, aby to zjistil.

Když přišel blíž, spatřil, že malí ďáblové instalovali na ulici jeden ze svých strojů, které mohly vytvářet trojrozměrné obrazy ve vzduchu nad sebou. Někdy se pokoušeli vysílat lémilo stroji SA'ou propagandu. Nieh se nikdy nenamáhal potlačovat toto jejich úsilí, pokud věděl, byla propaganda malých ďáblů tak směšná, že sloužila lidem jenom pro obyeseleni.

Tentokrát však přišli s něčím novým. Obrazy, vznášející se ve vzduchu nad strojem, nebyly vůbec žádnou propagandou, v žádném běžném smyslu toho slova. Byla to pornografie: čínská žena, souložící s mužem, který byl tak chlupatý a měl tak velký nos, že to musel být cizí ďábel.

Nieh zamíni k přístroji. Sám byl dost upjatý člověk, a přemýšlel, co malí ďáblové svým představením sledují

Když přišel blíž, cizí ďábel, který dráždil jazykem bradavku ženy, na okamžik zvedl Wavu. Nieli se pmdece zastavil, tak náhle, že nosič se dvěma velkými vědry na tyči, který šel za ním, do něho málem narazil a začal nadávat. Nieh ho ignoroval. Poznal toho cizího ďábla. Byl lo Bobby Fiore, muž, který zplodil dítě Liu Han.

Pak žena, která objímala roztaženými nohama boky Bobbyho, otočila hlava k Niehovi, a on uviděl, že to je Liu Han.

Kousl se do rtu. Její rysy byly uvolněné rozkoší. Obrázky doprovázel zvuk. Zaslechl její vzdechy, stejné, jako když ji držel v náručí on.

Liu Han sténala, Bobby Fiore cltrochtal jako kanec. Oba se leskli potem. Číňan - toulavý pes malých ďáblů - mluvil do jejich extatických zvuků a vysvětloval davu, co sleduje: „Zde vidíme pověstnou lidovou revolucionářku Liu Han, jak odpočívá mezi svými vraždami. Nejste pyšní, že máte takové lidi, kteří vás chtějí zastupovat? Nedoufáte, že dostane všechno, co chce?“

„Eee,“ řekl jeden z mužů kolem obrázkového stroje. „Myslím, že dostává všechno, co chce. Ten cizí ďábel pracuje jako parní stroj.“ Všichni v doslechu se zasmáli - včetně Nieh Ho—Tinga, ačkoli zkřivit rty do správného tvaru a vydat patřičné zvuky z hrdla ho zraňovalo, jako by ho bodali nožem.

Stroj začal vysílat nový film o Liu Han - tentokrát s jiným mužem. „Zde je pravý komunismus.“ řekl vypravěč. „Každý podle svých schopností, každému podle jeho potřeb.“

Dav povalečů se znovu rozchechtal. A Nieh Ho—T'ing se opel přiihilil přidal se k nim. První pray idlo bylo nevypadat podezřeje. Ale zatímco se smál, povšiml si, že vypravěč patří pravděpodobně ke Kuomintangu - musel znát marxistickou rétoriku dosl důvěrně, když, ji dokázal tak účinně využívat v její fraškovité podobě. Zároveň si připsal toho muže do seznamu lidí, kteří budou zavražděni, pokud dokáže zjistit, kdo to je.

Nieh zde postál ještě pár minut, a pak vešel do mešity. Hledal muže jménem Su Shun—Clt'in, a našel ho, jak zametá prostor pro modlící se. To upovídalo o jeho oddanosti víře. Kdyby Su Shun—Clt'in dělal svou práci jenom kvůli prospěchu, dokázal by se vyhnout jejím nepříjemným složkám.

Pohlédl na Nieha nepřítis laskavě. „Jak můžete očekávat, že budeme spolupracovat s lidmi, kteří jsou nejen bezbožní, ale navíc dosazují na vysoká místa štětky?“ zeptal se. „Malí ďáblové mají pravdu, když vámi kvůli tomu pohrdají.“

Nieh se nezmínil, že on a Liu Han jsou milenci. Místo toho řekl: „Ta ubohá žena byla zajata malými ďábly a přinucena, aby dala své tělo těm mužům, protože jinak by ji týrali hladem. Je to div, že teď hoří touhou pomstít se jim? Snaží se ji zdiskreditovat, aby snížili její vážnost jako revolučního předáka.“

„Viděl jsem některé z těch obrázků, které malí ďáblové ukazují,“ odpověděl Su Shun—Clt'in. „Na jednom či dvou ta žena Liu Han vypadá, jako by to dělala z donucení, ano. Ale na těch ostatních - na těch s cizím ďáblem s chlupatými zády a hrudí -si jenom užívá. To je očividné.“

Liu Han se do Bobbyho Fioreho zamilovala. Nejdříve možná proto, že byli dva nešťastní lidé, kteří se spolu ocitli v situaci, kdy se k sobě přirozeně přimkli. Ale pak se ten cit prohloubil. Nieh to věděl. Věděl také ze svého společného pobytu v Šanghaji s Bobbym Fiorem, že i ten cizí ďábel ji miloval, i když se neobtěžoval být jí věrný.

Bez ohledu na to, jaká tohle všechno byla pravda, nic z toho se netýkalo kádího. Nieh to zkusil jinak: „Cokoli v

minulosti dělala, dělala proto, že kdyby to byla nedělala, nechali by ji zemřít hladem. Možná ke všemu necítila nenávist, možná k ní byl ten cizí ďábel slušný na místě, kde k ní nikdo jiný slušný nebyl. Ale ať dělala cokoli, je to vina šupinatých dráblu, ne její, a ona lituje, že se lo stalo.“

„Snad.“ řekl Su Shun—Clťin. Podle čínských měřítek byla jeho tvář dlouhá a hranatá, možná že měl mezi blízkými předky jednoho nebo dva cizí d'ábly. Jeho rysy vyjadřovaly značný nesouhlas.

„Víte, co ještě malí ďáblové udělali le ženě Liu Han?“ řekl Nieh. Když kádí zavrtěl hlavou, pokračoval: „Fotografovali ji, když rodila dítě, a fotografovali to dítě, jak vycházelo ven mezi jejíma nohama. Pak ji dítě ukradli, aby je používali pro své vlastní účely, jako by to bylo dobytče. Vsadím se, že tyhle obrázky ukazovat nebudou.“

„Je to tak?“ řekl Su Shun—Člun. „Vv komunisté umíte vymýšlet dobré lži, aby to pomohlo vaší věci.“

Nieh si naopak myslel, že všechny církve lžou, aby pomohly své věci, ale neřekl to. „Je to tak.“ odpověděl tiše.

Kádí ho chvíli zkoumavě pozoroval. „Myslím, že teď mi nelžete,“ řekl konečně.

„Ne, teď vám nelžu,“ souhlasil Nieh. Přál si, aby nebyl použil slůvka teď, ale pak uviděl, že Su Shun—Clťin střízlivě přikývl, možná potěšen tím, že Nieh připustil, že někdy lhal. Nieh pokračoval: „Ve skutečnosti Liu Han neztratí tvář, kvůli těm obrázkům, které malí ďáblové ukazují, naopak ji získá. Malí ďáblové tím jen dokázali, že se jí bojí natolik, aby se ji pokusili zdiskreditovat jakýmkoli způsobem.“

Su Shun—Chin nad tím chvíli přemítal. „Možná, že je v tom kus pravdy,“ řekl po dlouhé době. Nieh měl co dělat, aby nedal najevo svou úlevu, když kádí pokračoval: „V každém případě předložím váš výklad těch obrázků našim věřícím.“

„To bude velice dobré,“ řekl Meh. „Když budeme stát společně v lidové frontě, porazíme malé šupinaté ďábly.“

„Možná je v tom kus pravdy,“ opakoval Su, „ale v tomto případě jenom kus. Když říkáte lidová fronta, myslíte tím lidovou frontu, kterou povedete vy. Nevěříte v rovnoprávné partnerství.“

Nieh Ho—Ting vložil do svého hlasu co největší rozhorlení. „Mýlíte se. To není pravda.“

K jeho překvapení se Su Shun—Clťin začal smát. Pohrozil mu prstem. „Teď už mi zase lžete.“ řekl. Nieh lo začal popíral, ale kádí mu pohybem nikč naznačil, aby byl zticha. „To nevádí. Chápu, že jste řekl lo, co by podpořilo vaši věc. Já vím, že se mýlíte: vy si myslíte, že je to pravda. Teď jděte, a ať Bůh Milosrdný a Slitovný vloží jednoho dne moudrost do vašeho srdce.“

Pobožný starý hlupáku, pomyslel si Nieh. Ale věděl, že Su Shun—Clťin není žádný hlupák, a navíc začal spolupracovat s komunisty v boji proti propagandě malých ďáblu. A v jedné věci měl pravdu: jestliže bude Lidová osvobozená armáda součástí lidové fronty, pak bude fronta vyjadřovat názory komunistické strany.

Když Nieh opustil město, začal se toulat ulicemi a úzkými hutungy Pekingu. Malí ďáblové instalovali spoustu svých obrázkových strojů. Nad každým z nich se vznášely obrazy Liu Han, souložící s jedním mužem nebo s druhým: obvykle to byl Bobby Fiore, ale ne vždycky. Malí ďáblové zesilovali zvuk, když se blížila orgasmu, a všude četli jejich čínští lokajové své oplzlé komentáře.

Ta propaganda částečně splnila účel, který si od ní malí ďáblové slibovali. Spousta mužů, sledujících její obrázky, ji nazývala čubkou a děvkou (stejně jako Hsia Shou—Tao, podle toho, co mu řekla) a posmívala se Lidové osvobozené armádě za to, že ji vyzvedla do vedoucí pozice. „Já vím, do jaké pozice bych ji rád vyzvedl,“ zvolal hlasitě jakýsi ytipálek, čímž vzbudil hlasitý smích u jednoho obrázkového stroje.

Ale všichni muži tak nereagovali. Někteří s ní sympatizovali a vyjadřovali to nahlas. A nejzajímavější reakci objevil Nieh u žen, které sledovaly tento záznam degradace Liu Han. Skoro bez výjimky, používaly stejná slova: „Oh, chudák malá.“

Používaly těch slov nejen mezi sebou, ale i když mluvily se svými manžely, bratry a syny. Čínský způsob života zatlačoval ženy do pozadí, ale to neznamenal, že neměly žádný způsob, jak dát najevo své mínění. Pokud si myslely, že malí šupinatí ďáblové Liu Han utlačovali, dokázaly to dát svým mužům na vědomí -a dříve nebo později se začal měnit i názor těchto mužů.

Ani stranická protipropaganda tady nebude na škodu. Nieh se usmál. Při troše štěstí si malí ďáblové uškodí sami víc, než by to dokázala strana. A on, slíbil si, podá tomu štěstí ruku.

KAPITOLA 7

„No dobře, tak kde teda sakra je?“ Hřmící baryton vyjadřující aroganci typu koukej—světe—to—jsem—já mohl patřit pouze jedinému ze známých Heinricha Jagera. Nečekal, že o tom člověku uslyší teď, během tažení proti Ještěřům v západním Polsku.

Opatrně vstal, aby nepřevrátil malá hliníková kamínka, na nichž si vařil večeri. „Skorzeny!“ zvolal. „Co tady k čertu děláš?“

„Čertovo dílo, chlapče, čertovo dílo!“ odpověděl SS Standartenführer Otto Skorzeny, svíraje Jagera ve svém medvědími objetí. Skorzeny Jagera převyšoval o patnáct centimetrů, ale dominoval většině mužů ne svojí velikostí, ale pouhou svou fyzickou přítomností. Kdo se dostal pod vliv jeho kouzla, byl ochoten udělat cokoli, co po něm chtěl bez ohledu na to, za jak nemožné to vědomá část jeho mozku považovala.

Jager se zúčastnil už několika misí se Skorzenym: v Rusku, v Chorvatsku, ve Francii. Divil se, že přitom nepřišel o krk. Ještě více se divil, že o něj nepřišel ani Skorzeny.

Skorzeny se poplácával po břiše. Jizva, přetínající mu levou tvář, se pohnula, když se zeptal: „Máš tu něco k jídlu, nebo mě necháš vyhladovět k smrti?“

„Není to slavné.“ řekl Jager, měře si ho kritickým zrakem. „Máme nějaké dušené vepřové s vodnicí a Irochu ersalz kávy. Bude to vašemu veličenství vyhovovat?“

„Žádný bažant, plněný lanýží? No dobře, dušené bodne. Ale vyser se na ersatz kávu a toho chciplého koně, který ji vvhcal.“ Skorzeny odepnul od opasku plní lahev, odšrouboval zátku a podal ji Jagerovi. „Cvakni si.“

Jager se opatrně napil. Při Skorzenyho smyslu pro humor bylo třeba být opatrný. „Ježíši.“ zašeptal. „Kde jsi k tomuhle. „Není to špatný koňak, co?“ řekl Skorzeny potůuchle. „Courvoisier VSOP, pětihvězdičkový, hladší než stehna panny.“ Jager se znovu napil, tentokrát s náležitou úctou, a pak vrátil plstí potaženou hliníkovou láhev Skorzenymu. „Změnil jsem názor. Nechci vědět, kde jsi k tomu přišel. Kdybys mi to řekl, nejspíš bych dezertoval a vypravil se tam. Ať je to kdekoliv, je to hezčí místo než tihle.“

„Což se dá říct o spoustě míst, když na to přijde.“ řekl Skorzeny. „No, kde je to dušené?“ Když mu Jager naplnil kovovou jídelní misku, spolykal její obsah a zapil jej koňakem. „Stydím se zapíjet takové svinstvo, ale chlast je k ničemu, když ho člověk nepije, eh?“ Šťouchl Jagera loktem do žebra.

„Jak říkáš,“ odpověděl Jager. Když si necháte od esesmana všechno líbit, budete mít potíže - připomínal si neustále. Samozřejmě, protože je Skorzeny tady, on sám bude mít potíže tak jako tak. Skorzeny je přinesl s sebou spolu s božským koňakem. Ale jaké potíže, to se různilo případ od případu. Jager vstal, co nejlíněji se protáhl a pak řekl: „Trochu se projdeme, ne?“

„Oh, že ty chceš být se mnou sám?“ řekl Skorzeny pronikavým falsem. Tankové osádks, pojíždající svou večeri, se potěšené zachechtal}. Guntheru Grillparzerovi zaskočilo a rozkašlal se, někdo ho musel bouchnout do zad, aby znovu nabral dech.

„Kdybys byl tak zoufalý, ty pitomo, uvažoval bych spíš o sebevraždě.“ odsekl Jager. Vojáci se znovu zasmáli. Stejně tak Skorzeny. Rozdával jedovatosti na všechny strany, ale uměl je také přijímat. Společně s Jagerem vyšli z tábora, ne příliš daleko, aby se neztratili, ale z doslechu vojáků. Jejich boty čvachtaly v blátě. Janíi obleva zpomalovala německý postup stejně jako Ještěři. Od nedalekého rybníka se ozývalo kvákání prvních žab.

„Budou toho litovat“ řekl Skorzeny. „Doslané je sov,i, nebo volavka.“

Jager se nestaral o .žaby. „Čertovo dílo, říkáš. Jaký druh čertoviny máš na mysli, a jak do (oho zapadám já.“

„Ani nevím, jestli do toho zapadáš.“ odpověděl Skorzeny. „Musím se nejdřív podívat jak to vypadá. Ale když jsem tady v sousedství, myslel jsem si, že se zastavím a řeknu ti ahoj.“ Uklonil se po pás. „Ahoj.“

„Ty jsi nemožný.“ vyprskl Jager. Skorzeny zazářil: považoval to za poklonu. Snaže se zachovat trpělivost. Jager pokračoval: „Zkusme to znovu. Proč jsi tady v sousedství?!”

„Abych předal dárek, jakmile přijdu na nejlepší způsob, jak to udělat.“ řekl esesman.

„Protože vím, jaké dárky rozdáváš, jsem si jist, že z něho Ještěři budou mít ohromnou radost.“ řekl Jager. „Jestli potřebuješ, abych utáhl stuhu na balíčku, stačí jen říct.“ A je to tady. Řekl to.

Čekal, že SS Standarteführer přejde k extravagantním, možná i obscénním podrobnostem svého nejnovějšího plánu, jak znepříjemnit Ještěřům život. Skorzeny měl dětinské potěšení ze svých zabijáckých plánu (Jager si ho náhle představil jako šestileté dítě v Lederhosen, otvírající krabici s cínovými vojačky: i jako dítě měl Skorzeny v jeho představě jizvu na rván), Nyní však vrhl na Jagera neproniknutelný pohled, dme než odpověděl: „To není pro Ještěry.“

„Ne?“ zdvihl Jager obočí. „Nu, jestli je lo pro mě, proč mě předem varuješ?“ Náhle vystřízlivěl Vědělo se, že důstojníci, kteří se znelíbili Vrchnímu velení, zmizeli z tváře světa, jako by nikdy neexistovali. Co ale provedl on, aby se znelíbil někomu jinému kromě nepřítele? „Jestli mi neseš pistoli s jedním nábojem, rád bych věděl proč.“

„Tohle si myslíš.“ Gott tin Himmiel, ne!“ Skorzeny zvedl pravici, jako by skládal přísahu. „Nic takového, přísahám. Tý ne, ani nikdo pod tvým velením - vubec žádný Němce.“

„Pak je to v pořádku.“ řekl Jager s viditelnou úlevou. „Tak proč potom celé to upejpání? Nepřátelé Reichu jsou nepřátelé Reichu. Zničme je.“

Skorzenyho tvář nabyla znovu nevyzpytatelného výrazu. „To říkáš teď, ale není lo písnička, kterou jsi zpíval vždycky. Židé jsou nepřátelé Reichu, nicht wahr.“

„I kdyby předtím nebyli, určitě jsme udělali všechno proto, abychom je z nich udělali.“ odpověděl Jager. „Přesto nam někteří z nich v Lodži poskytují významnou pomoc a brání Ještěřimi v používání Lodže jako nástupního prostoru proti nám. Když na to přijde, jsou to lidské bytosti, ja?“

„Oni nám pomáhají?“ řekl Skorzeny, neodpovídaje na Jagerovu otázku. „Já ti řeknu, komu pomáhají: Ještěřem, tak je to. Kdyby nám Židé nevráželi nůž do zad, drželi bychom mnohem větší část Polska, než držíme.“

Jager udělal unavené gesto. „A proč jsme se do toho museli dostat? Víš, co jsme dělali Židům v Polsku a v Rusku. Je to nějaký div, že nás nemají rádi?“

„Ne, to pravděpodobně není žádný div.“ řekl Skorzeny bez jakékoli zášti. „Ale jestli s námi chtějí hrát tuhle liru, budou za to muset zaplatit. A teď - chceš, abych pokračoval s tím, proč jsem přišel, nebo o tom raději nechceš nic vědět?“

„Pokračuj,“ řekl Jager. „Nejsem pštros, abych strkal hlavu do písku.“

Skorzeny se na něho zašklebil. Jizva na tváři z toho udělala výraz, který by se hodil ke karyatidě z nějaké středověké katedrály - nebo lo pouze Jagerův dojem, čerpající svou hrůzu z esesmanových slov: „Odpálím největší bombu s nervovým plynem, jakou kdy svět y ideí, a udělám to přímo uprostřed lodžského ghella. Tak co si o lom myslíš? Jsi plukovník, nebo jen vedoucí skautu v nesprávné uniformě.“

„Jdi do prdele. Skorzeny,“ řekl Jager klidně. Když mu ta slova vycházela z úst, vzpomněl si na židovského partyzána který tuto výzvu používal za každou druhou větou. Esesmani zastřelili toho Žida - jmenoval se Max - na místě, zvaném Babí Jar, nedaleko Kyjeva. Zpackali tu práci, jinak by Max neměl příležitost vyprávět suij příběh. Jen Bůh ví, kolik poprav nezpackali.

„To není odpověď.“ řekl Skorzeny, stejně imunní proti urážkám jako ještěři lank proti kulometné palbě. „Řekni mi, co si o lom mvsliš.“

„Myslím si, že je to pitomost.“ odpověděl Jager. „Židé v Lodži nám pomáhali. Když začneš zabíjet lidi, klen ti pomáhají, velmi rychle zůstaneš bez přátel.“

„Ahh, ti bastardi to hrají na obě strany, a ty to víš stejně dobře jako já. Líbají kteroukoli prdel, kterou mají nejbliž. Ale na tom stejně nezáleží. Mám své rozkazy', a splním je.“

Jager se postavil do pozoru a vymrštil pravici. „Heil Hitler!“ Jednu věc musel Skorzenymu přiznat: velký rváč postřelil, že je to sarkasmus a ne trpný souhlas. Nejen to, připadalo mu to směšné. „Nešašuj,“ řekl. „Zažili jsme toho spolu spoustu, ty a já. Teď mi můžeš také hodně pomoci.“

„Jo, ze mě bude skvělý Žid.“ řekl Jiiger bezvýrazně. „Jak dlouho myslíš, že se bude hojit obřízka?“

„Nebýval jsi tak kousavý,“ řekl Skorzeny, zhoupal se na patách a zaklel palce do kapes kalhot, takže vypadal jako mladý povaleč na nároží. „To musí být začínající senilita, co?“

„Když to říkáš. Ale jak ti mám pomoci? Nikdy jsem nebyl v Lodži. Ofenzíva byla směřována klešťovým obchvatem kolem města, abychom se nedostali do pouličních bojů. Nemůžeme si dovolit ztrácet tanky Molotovovými koktajly a podobnými věcmi, ztrácíme jich dost- v bóji proti Ještěřům samotným.“

„Jo, tak jsi to ohlásil divizi, divize to ohlásila velení skupiny armád, a Vrchní velení to přijalo.“ řekl Skorzeny s přikývnutím. „Bravo. Možná dostaneš červené lampasy na kalhoty, jako důstojník generálního štábu.“

„A také se lo osvědčilo.“ řekl Jager. „Viděl jsem v Rusku víc pouličních bojů, než mi bylo milé. Nic na světě nepohlcuje lidi a stroje tak, jako tento způsob válčení, a my nemáme ničeho nazbyt.“

„Ja, ja, ja,“ řekl Skorzeny se zdůrazněnou trpělivostí. Naklonil se kupředu a pohlédl na Jagera. „A také jsem se dověděl, že jedním z důvodů, proč jsme obešli Lodž dvěma proudy, bylo to, že ses dohodl s tanními židovskými partyzány. Co na lo řeknete, pane důstojníku generálního štábu?“

Přestalo sice sněžit, ale stále nebylo teplo. Ale Jager ucítil, jak mn žhne tvář. Jestli Skorzeny věděl tohle, muselo to být někde v záznamech SS.v, což nebylo vůbec dobré pro jeho dlouhodobé přežití, nemluvě ani o kariéře. Přesto odpověděl tak klidně, jak jen dokázal. „Říkám, že to byla vojenská nutnost. Takto máme partyzány na své straně a dělají potíže Ještěřům namísto nám. Osvědčilo se to zatraceně dobře, takže si můžeš vzít své „takyé jsem se dověděl“ a spláchnout je do hajzlu.“

„Proč? Na co by to Winston Churchill potřeboval?“ řekl Skorzeny a úkosem na něj pohlédl. Ten vtip by byl legračnější, kdyby ho Němci nevysílali v rádiu od toho dne, kdy se Churchill stal prvním ministrem téže noci, kdy pššli Ještěři.

Esesman pokračoval: „Abys tomu rozuměl, já na takové nesmysly nedám. Ale znamená to, že máš kontakt se Židy. Měl bys jich využít, abys mi pomohl dopravit mou malou hračku přímo do centra města.“

Jager na něho vytréštil oči. „A zaplatíš mi potom třicet stříbrných, že? Nezahodím takový kontakt. Ani je nezavraždím. Proč po mně nechceš, abych zradil své vlastní muže, když jsme u toho?“

„Třicet stříbrných? To je dobré. Kristus byl taky zatracený židák, vzpomeň si.“ Skorzeny Jagera chvíli studoval. „Čím větší pomoc nám tví malí kamarádíci poskytnou, tím snazší bude ta práce. A já mám rád snadnou práci, když se k ní dostanu. Platí mě za to, abych riskoval krk, ale neplatí mi, abych ho nastrkoval, když nemusím.“

A tohle řekl muž, který zničil ještěři tank tím způsobem, že vyskočil nahoru a vstrčil nálož mezi věž a trup. Skorzeny by to možná nazval nezbytným rizikem: lo Jager nevěděl. Řekl: „Když tam odpálíš bombu s nervovým plynem, zabiješ spoustu lidí, kteří nemají s válkou nic společného.“

Tentokrát byl Skorzenyho smích drsný. „Bojoval jsi v Rusku, stejně jako já. Tak co?“ Poklepal ukazovákem Jagerovi na hrud'. „Poslouchej, a poslouchej dobře. Udělám to, ať už s tebou nebo bez tebe. Bylo by to snazší, kdyby to bylo s tebou. Ale dokázal jsem obtížné věci už předtím. Věř mi, že to dokážu i teď. Tak co řekneš?“

„Teď neřeknu nic.“ odpověděl Jager. „Budu o tom musel popřemýšlet.“

„Jistě. Do toho.“ přikývl Skorzeny. „Přemýšlej o čem chceš. Jen ti to nesmí trvat dlouho.“

Strážný namířil stengun Mojšemu Russiemu na břicho. „Jdeme, linete sebou.“ řekl drsným a nelítostným hlášením. „Russie vstal z lůžka ve své cele. „Nacisté mě zavřeli do ghetta, Ještěři mě zavřeli do vězení. Nikdy bych nevěřil, že se mnou budou Židé zacházet stejně.“

Jestli doufal, že se tím strážného dotkne, byl zklamán. „Život je drsný.“ odpověděl chlapík neutrálně. Pohnul samopalem. „Teď sebou hodte.“

MoM by být klidně esesman. Mojšeho by zajímalo, zda se nenaučil svým vojenským způsobům od tohoto ryziho druhu. Viděl to v Polsku, poté co Poláci a Židé pomohli Ještěřům vyhnat Němce. Pár Židů, z nichž se náhle stali vojáci, napodobovalo nejkrutější pozemské válečníky, které znali. Ale když se jim na to někdo pokusil poukázat, mohl počítat s tím, že ho zabijí. Mojše zde zachovával opatrné mlčení.

Nevěděl přesně, kde to zde vůbec je. Někde v Palestině, samozřejmě, ale jeho a jeho rodinu sem dopravili svázané a se zavázanýma očima pod nákladem slámy. Vnější stěny objektu byly příliš vysoké, než aby přes ně bylo něco vidět.

Mohl říct, že je ve městě, podle zvuku, které sem doléhaly zvenčí, kovářů, bušících do kovu, skřípotu projíždějících vozů* vzdáleného babylónu tržiště, Al' byl kdekoli, určité kráčel po pudě, zmínované v Tóře. Kdykoli si to uvědomil, prostoupila ho posvátná úcta.

Ale většinou myslel na jiné věci. Hlavní mezi nimi bylo to, jak zabránit Ještěřím vkročit na tuto svatou půdu. Cítoval vůdcům židovského podzemí bibli: Věříš v oporu této zlomené třtiny. Izaiáš mluvil o Egyptě, a Ještěři teď byli v Egyptě. Russie nechtěl, aby následovali Mojšise přes Sinaj a do Palestiny.

Ale naneštěstí se jen velice málo lidí staralo o lo, co on chtěl. Místní Židé, blázni, považovali Brity za stejné utlačovatele jako nacisty v Polsku - nebo lo alespoň říkali. Někteří z nich unikli z Polska až po jeho obsazení nacisty.: takže by to měli vědět lépe.

„Zahnout,“ řekl strážný: Mojše už znal cestu do místnosti, kde probíhaly výslechy, tak jako se krysa vyzná ve známém bludišti. Jenže on nikdy nedostal za odměnu kus sýra: možná jeho věznitelé neslyšeli o Pavlovovi.

Když se dostal do správné chodby, strážný za nimi zajistil dveře. To ho vždycky pobavilo: jeho věznitelé ho

považovali za nebezpečného muže, který by se mohl zmocnit zbraně a udělal s ní řež, kdyby se mu naskytla sebemenší příležitost. Kdyby to tak byla pravda, pomyslel si kysele. Kdyby měl plácačku na mouchy, byl by snad nebezpečný mouchám.

- Otevřel dveře, udělal krok do místnosti, a zarazil se v překvapeném úleku. Tam u stolu, společně s Beginem, Sternem a dalšími, seděl Ještěř. Cizák k němu otočil jeden oční výčnělek. „To je on? Nejsem si jist.“ řekl správnou němčinou. Mojše na něho zíral. Jeho tělní kresba byla mnohem prostší, než jakou si Mojše pamatoval, ale ten hlas byl nepopíratelně známý. „Zolraag!“

„Zná mě,“ řekl bývalý ještěř guvernér Polska. „Buď jste ho dobře připravili, nebo je to skutečně ten muž, který způsobil Rase v Polsku takové potíže.“

„Je to Russie, v pořádku.“ řekl Stern. Byl to velký, snědý muž, spíš bojovník než myslitel, pokud jeho zevnějšek neklamal, což nemuselo být vždycky pravda. „Říká, že bychom s vámi neměli spolupracovat.“ Mluvil také německy, ale s polským přízvukem.

„A já říkám, že vám dáme opravdu hodně za to, že ho dostaneme opět do drápů.“ odpověděl Zolraag. „Zradil nás -zradil mě - a měl by zaplatit za svou zradu.“ Ještěři neměli příliš velkou škálu výrazů tváře, ale Mojšemu se nelíbilo, jak Zolraag vypadal a jak mluvil. Am si nemyslel, že se Rasa stará o takové věci, jako je pomsta. Pokud se mýlil, byl by šťastnější, kdyby se to nedověděl.

„Nikdo nic neříká o jeho vydání do vašich rukou.“ řekl Menachem Begin v jidiš. „Proto jsme vás sem nepozvali.“ Byl malý a štíhlý, nebyl vlastně o mnoho větší než Ještěř. Podle vzhledu nebyl nic moc, ale když promluvil, museli jste ho bral vážně. Zakýval prstem na Zolraaga. „Vyslechneme, co máte vy na srdci, vyslechneme, co má on na srdci, a pak se rozhodneme, co uděláme.“

„Radím vám, abyste bral Rasu a její přání vážněji,“ odpověděl Zolraag studeně. Tak jako v Polsku, předpokládal, že jeho zájmy jsou důležitější než lidské prostě proto, že jsou jeho. Kdyby byl plavovlasý a modrooký- místo zelenohnědý a šupinatý, byl by z něho dobrý esesák: Rasa si určitě o sobě představovala, že je Herrenvolk.

Ale na Beginu se mu dojem udělat nepodařilo. „Já radím vám, abyste si uvědomil, kde jste.“ řekl vůdce podzemních sil klidně. „Můžeme vás vždycky prodat Britům, a možná za vás dostaneme víc, než by nám vaši lidé dali tady za Russieho.“

„Přijal jsem to riziko, když jsem se od vás nechal dopravit do této části kontinentálního masivu,“ řekl Zolraag, ať už jste si oněm a o jeho druhu mysleli cokoli, odvaha mu nechyběla. „Ale stále doufám, že vás přesvědčím, že spojem s Rasou, nevyhnutelným vítězem v tomto konfliktu, vám z dlouhodobého hlediska poslouží nejlépe.“

Mojše poprvé promluvil: „V co skutečně doufá, je to, že dostane zpátky svou starou hodnotu. Jeho tělní kresba je nyní velmi jednoduchá.“

„Ano, a to je vaše vina.“ řekl Zolraag a zasyčel hněvem jako jedovatý had. „Bylo to kvůli vám, že se polská provincie změnila z mírové v odbojnou, a vy jste se obrátil proti nám a obyvil nás kvůli stejné politice, kterou jste předtím vychvaloval.“

„Bombardovat Washington nebylo totéž jako bombardovat Berlín.“ odpověděl Mojše, vybíraje ten starý argument. „A teď mi nemůžete držet pušku u hlavy, abyste se pokusili přinutit mě zpívat vaši písničku a pak použít své stroje, abyste překroutili má slova, když jsem odmítl. Byl jsem připraven zemřít, abych řekl pravdu, a vy jste mě nenechali, Samozřejmě, že jsem vás odhalil, když jsem dostal příležitost.“

„Připraven zemřít, aby řekl pravdu.“ opakoval Zolraag ozvěnou. Obrátil své oční výčnělky k Židům, kteří mohli vést Palestinu do povstání proti Britům ve prospěch Rasy. „Vy jste rozumní Tosevané, pánové. Musíte vidět fanatismus, početilost tohoto postoje.“

Mojše se začal smát. Neměl to v úmyslu, ale nemohl si pomoci. Zolraagovo neporozumění lidem obecně a Židům zvlášť bralo dech. Národ, který se vzdal světa V Masadě, který tvrději zůstával Židy, i když byl vražděn pro zábavu nebo proto, že odmítal konvertovat ke křesťanství..., a on očekával, že si zvolí cestu prospěchu? Ne. Russie si nemohl pomoci a musel se smát.

Pak se rozesmál i Menachem Begin, pak Stern, a pak všichni ostatní -vůdci podzemí. I strážný se stengunem, na první pohled manžer zcela bez humoru, se tiše chechtal pro sebe. Myšlenka, že by Židé zvolili racionalitu před mučednictvím, byla příliš absurdní.

Pak polůděl vůdci podzemí jeden na druhého. Jak vysvětlit Zolraagovi tu nezamýšlenou ironii? Nikdo se o to nepokusil. Snad by to ani nedokázali vysvětlit, ne tak, aby mu to dávalo smysl. Neukazovalo to základní rozdíl mezi Ještěřem a lidskými bytostmi? Mojše si myslel, že dokazovalo.

Než stačil pokračovat, Stern řekl: „Nevydáme vám Russieho, Zolraagu. Smlíte se s tím. Staráme se sami o sebe.“

„Velmi dobře.“ řekl Ještěř. „My také. Myslím si, že vaše chování je neústupnější, než je nezbytně nutné, ale chápou to. Nicméně, vaše veselí je nad moje chápání.“

„Musel byste vědět víc o naší historii, aby vám to dávalo smysl.“ řekl mu Mojše.

To mělo za následek, že Zolraag vydal další nespokojené zvuky bublajícího kotlíku s čajem. Russie skryl úšklebek. Ještěři měli historii, která sahala do hlubin času, do dob, kdy lidé žili v jeskyních a jejich největším vynálezem byl oheň. Pokud šlo o ně, lidstvo nemělo žádnou historii, která by stála za řeč. Myšlenka, že by se měli zajímat o lidskou pomíjivost, jim šla na nervy.

Menachem Begin řekl Zolraagovi: „Předpokládáme, že povstaneme proti Britům. Předpokládáme, že nám v lom bóji pomůžete. Předpokládáme, že vám to pomůže přijít potom do Palestiny. Co z toho budeme mít my, kromě nových pánů, kteří nám budou vládnout místo pánů, které máme teď?“

„Jste teď tak svobodní, jako všichni Tosevané na této planetě?“ zeptal se Zolraag a přidal na konec věty tázací zakašlání. „Kdybychom byli. Britové by nebyli našimi pány,“ odpověděl Stern.

„Přesně tak,“ řekl Ještěr. „Ale až bude ukončeno dobývání Tosevu 3, budete postaveni na stejnou úroveň jako všechny ostatní národy pod naší vládou. Budete mít nejvyšší stupeň -jak je to slovo - autonomie, ano.“

„To není moc.“ skočil mu do řeči Mojše.

„Vy buďte zticha!“ řekl Zolraag se zdůrazňovacím zakašláním.

„Proč?“ ušklíbl se Rusie, když nikdo z židovských vůdců Ještěra neusadil. „Já jen říkám pravdu, což je racionální, ne? Kromě toho, kdo ví, jestli bude dobývání Tosevu 3 vůbec ukončeno? Ještě jste nás neporazili, a my jsme vám způsobili těžké škody.“

„Pravda,“ připustil Zolraag, což Mojšeho na okamžik vyvedlo z míry. „A mezi tosevanskými ne—impérii, která nám uškodila, je nejhroší Německo, které také nejhůře uškodilo vám Židům. Budete teď podporovat Němce, když jste proti nim předtím bojovali?“

Rusie se pokusil skrýt svou bolest. Zolraag možná neměl ponětí o tom, jaká byla historie Židů, ale věděl, že pro Židy je zmínka o nacistech jako mávnuli ceněnou látkou před býkem: udělal to, aby je zbavil schopnosti racionálního uvažování. Nebylo možné ho podceňovat.

„Nemluvíme teď o Němcích.“ řekl Mojše. „Mírníme o Britech, kteří zacházeli se Židy vcelku dobře, na jedné straně, a o vašich šancích na dobytí této planety, které nevypadají tak dobře, jak by mohly, na straně druhé.“

„Samozřejmě, že dobudeme Tosev- 3.“ řekl Zolraag. „Císař lo nařídil“ - na okamžik pohlédl na podlahu - „a bude lo vykonáno.“

Samotnému mu lo neznělo zvlášť rozumně. To, co říkal, znělo spíš jako kdyby mluvil nějaký ultraortodoxní Žid, klen načerpá veškeré své vědění z Tón a Talmudu a odmítá veškeré světské učení, jemuž pomáhá jeho víra tváří v tvář všem překážkám. Někdy to pomáhalo překonat zlé časy. Jindy to člověka zaslepilo, takže neviděl věci, které by měl vidět.

Mojše si prohlížel své vězňatele. Pochopí, že je Zolraag zaslepený, nebo jsou zaslepení i oni? Zvolil jiný argument: „Jestli se rozhodnete spojit s Ještěry, budete proti nim, vždycky jen malá ryba. Možná si teď myslí, že jste užiteční, ale co se stane, až budou mít Palestinu, a nebudou vás už potřebovat?“

Menachem Begin vyčenil zuby, ale nebyl to pobavený úsměv. „Pak jim začneme dělat peklo, stejně jako teď Britům.“

„To věřím,“ řekl Zolraag. „Přesně podle polského vzoru.“ Znělo to hořce? U Ještěra se to dalo těžko říct, ale Mojše měl takový dojem.

„Ale jestli Rasa dobude celý svět, kdo vás bude proti nám podporovat?“ zeptal se Begin. „Co můžete doufat že tedy získáte?“

Nyní se začal smát Begin. „Jsme Židé. Nikdo nás nebude podporovat. Nezískáme nic. A přece budeme bojovat. Pochybujete o tom?“

„Ať v nejmenším,“ řekl Mojše. Na okamžik si zajatec i jeho vězňatel navzájem perfektně rozuměli. Mojše býval i Zolraagovým zajatcem. Tehdy se dívali jeden na druhého přes propast nepochopení širokou jako černá rozloha vesmíru, oddělující svět Ještěrů od Země.

Zolraag ani plně nepochopil, o co nyní šlo. Řekl: „Jaká je vaše odpověď. Tosevané? Jestli musíte, jestli k němu máte v nitru sympatie, protože je z vašeho hnízda vajec, podržte si tohoto Rusieho. Ale co říkáte na tu větší otázku? Budete bojovat po našem boku, když sem vtáhneme, a potrestáte Brin‘.“

„Vv Ještěři rozhodujete věci obratem?“ zeptal se Stem.

„Ne, ale my nejsme Tosevané,“ řekl Zolraag se zjevným potěšením. „Vv děláte všechno rychle, ne?7“

„Všechno ne.“ řekl Stern a zasmál se. „Tohle si musíme prohodit. Dopravíme vás bezpečně zpátky —“

„Doufal jsem, že sebou přinesu odpověď.“ řekl Zolraag.

„To by pomohlo nejen Rase, ale zlepšilo by lo i me vlastní postavení.“

„A je my se nestaráme ani o jedno, ani o druhé.“ řekl Stem. Kývl na Rusieho strážného. „Vezmi ho zpátky do jeho pokoje.“ Nenazval to celou, i Židé používali eufemismy, aby osladili věci, které dělali. Stera pokračoval: „Může ho navštívit jeho žena a syn, nebo jenom jeho žena, když bude raději. Nikam nejdou.“

„V pořádku. Pojďte, vy.“ řekl strážný Mojšemu, a jako obvykle doplnil svůj rozkaz štouchnutím hlavní stengunu. Když kráčeli chodbou k místnosti - ať už se nazývala jakkoli - kde byl Mojše vězněn, chlapík dodal: „Ne, vv nikam nejdete - živý ne.“

„Děkuji vám moc. Uklidnil jste mě,“ odpověděl Mojše. Podruhé od chvíle, kdy ho židovské podzemí uneslo Britům, ušly -, šel, jak se jeho drsný strážný hlasitě zasmál.

Po řece Moskvě ještě plul 7 kry. Velký kus ledu narazil do přídě veslice, v níž seděl Vjačeslav Molotov, a vychýlil člun ze směru. „Promiňte, soudruhu ministře zahraničí,“ řekl muž u vesel a vrátil lodla do správného kursu.

„To je v pořádku.“ odpověděl Molotov nepřítomně. Samozřejmě, veslař patřil k NKVD. Ale měl takový těžký*, volský přízvuk, protahující široká a, jako by byl sám někde na pastvě, že ten, kdo ho slyšel popně, ho stěží mohl brát vážně. Krásná ukázka maskirovkv.

O pár minut později narazil do člunu další kus ledu. Příslušník NKVD se zasmál. „Vsadím se, že byste do kolchozu jel teď raději na voze, což, soudruhu?“

„Ne.“ odpověděl Molotov chladně. Mávl nikou v rukavici směrem k nábreží, aby ilustroval, co tím míní. Vuz, tažený trojkou, se tam pomalu prodíral kupředu. Dokonce i ruské vozy s jejich velikými koly a loďkovitými dny se těžce probíjely blátem jarní rasputic. Blátivé období na podzim bývalo různé: záviselo na lom, jak těžké byly deště. Ale na jaře, když roztál zimní sníh a led, bylo bláto vždycky dost hluboké, aby se zdálo bezedné.

Nedotčen jeho strohou úsečností, člunař se znovu zasmál. Obratně pracoval vesly a vyhýbal se krám s grácií baleríny. (Molotov si vzpomněl na Anastase Mikojana, kterého jednou chytil déšť na večírku, kam přišel bez deštníku. Když hostitelka zvolala, že promokne, jen se usmál a řekl: „Ale ne. Budu tančit mezi kapkami.“ Pokud by to nějaký člověk

dokázal, pak to byl Mikojan.)

Stejně jako mnoho pobřežních kolchozu, měl i kolchoz 118 vratké molo, trčící nad zpěněnou, hnědou vodou řeky. Člunař z NKVD přivázel veslicí k molu a vyškřábal se nahoru, aby pomohl Molotovovi. Když se Molotov vydal k budově kolchozu, člunař ho nenásledoval. Molotov by se tomu byl také podivil. I když byl z NKVD, určitě neměl bezpečnostní prověření, nutné pro tento projekt.

Krávy bučely, což Molotovovi opět připomnělo veslařovu výslovnost. Prasata chrochtala. Jim bláto nevadilo. Ani kachnám a husám. Slepice opatrně našlapovaly, pracně vytahující nohy z bláta, a dívaly se dolů malými černými očima, jako by se divily, proč se je půda stále snaží chytit.

Molotov nakrčil nos. Kolchoz měl nefalšovaný selský zápach, o tom nebylo pochyb. I jeho budovy představovaly rypickou kolchozní architekturu: nenatřené nebo špatně natřené dřevo, všechno vypadalo o desítky let starší než bylo. Muži v plátěných čepicích, rubáškách a plandavých kalhotách, zastrčených do bol, přecházeli sem a tam, někteří s vidlemi, jiní s lopatami.

To všechno byla maskirovka, provedená s ruskou důkladností. Když Molotov zabušil na dveře stodoly, rychle se otevřely. „Ždrastvujtě, soudruhu ministře zahraničí.“ řekl muž, zavíraje za ním dveře. Na okamžik se ocitli v úplné tmě. Pak muž otevřel vnitřní dveře a do komory dopadlo jasné elektrické světlo.

Molotov si v ní svlékl kabát a zul boty. Igor Kurčatov souhlasně přikývl. Jaderný fyzik byl muž kolem čtyřicítky, ostrých rysů, a měl do špičky zastřižený plnovous, který mu dodával poněkud satanského vzezření. „Buďte zdrav, soudruhu ministře zahraničí.“ opakoval, a jeho tón byl někde mezi zdvořilostí a lísáním se. Molotov podpořil jeho projekt a uchránil ho před hněvem Stalina, když se výsledky nedostavily tak rychle, jak si Stalin přál. Kurčatov a všichni ostatní vědci dobře věděli, že Molotov je jediný člověk, který stojí mezi nimi a gulageiv. Byli jeho.

„Dobrý den,“ řekl, jako obvykle neztrácí čas zdvořilostními frázemi. „Jak to pokračuje?“

„Pracujeme jako tým superstachanovců, Vjačeslave Michajloviči.“ odpověděl Kurčatov. „Postupujeme na mnoha frontách.“

My — “

„Už vyrábíte ten plutoniový kov, který umožní provádět velké exploze, které Sovětský svaz zoufale potřebuje?“ přerušil ho Molotov. Kurčatovovy satanské rysy se protáhly úlekem. „Ještě ne.“ připustil. Jeho hlas nabyl ječivého tónu: „Varoval jsem vás, když tento projekt začínal, že to je otázka několika let. Kapitalisté a fašisté byli v technice před námi, když přišli Ještěři, a jsou stále před námi. Pokusili jsme se - a neuspěli - oddělit uran 235 z uranu 238. Nejlepší chemikálie pro to je hexafluorid uranu, který je jedovatý jako hořčičný plyn a způsobuje děsivou korozi. Nemáme znalosti, které potřebujeme pro tento separační proces. Neměli jsme jinou volbu, než zkusit výrobu plutonia, což se ukázalo také obtížné.“

„Toho jsem si dobře vědom, ujišťuji vás.“ řekl Molotov. „Josif Vissarionovič si je toho také dobře vědom. Ale jestliže uspěli Američané, jestliže uspěli hitlerovci, proč nemůžete stále uspět vy?“

„Projekt potřebného reaktoru je jedna věc.“ odpověděl Kurčatov. „Tady nám Američanův příjezd už pomohl. Vzhledem k tomu, že pracoval s reaktorem v plném provozu, poskytl nám Maxim Lazarovič mnoho cenných poznatků.“

„V to jsem doufal.“ řekl Molotov. Zpráva o příjezdu Maxe Kagana byla tím důvodem, proč se sem vlastně vypravit. Ještě neřekl Stalinovi, že Američané poslali chytrého Žida. Stalin sice nebyl Rus, ale choval čisť ruskou nechuť k tomu, co nazýval vykořeněnými kosmopolity. Protože sám měl za ženu Židovku. Molotov tuto nechuť nesdílel. Nyní pokračoval: „To je jeden problém. Co dál?“

„Nejhorší problém je, soudruhu, dostat kyslíčník uranu a grafit pro reaktor v dostatečné čistotě, aby mohl sloužit našim účelům,“ řekl Kurčatov. „Tady nám Kagan, ačkoli je zkušený a vzdělaný ve svém vlastním oboru, nemůže pomoci tak, jak bych si přál.“

„Znají vaši dodavatelé požadavky kladené na čistotu materiálů?“ zeptal se Molotov. Když Kurčatov přikývl, Molotov položil další otázku: „Vědí dodavatelé, že je stihne nejvyšší trest, když nevyhoví vašim požadavkům.“ Sám poznamenal VNM -vyššaja mera nakazanija - vedle jmen spousty nepřátel revoluce a sovětského stáru, a ti byli vzápětí zastřeleni. Takoví nezasluhovali - a nedostali - žádnou milost.

Ale Kurčatov řekl: „Soudruhu ministře zahraničí, když ty lidi zlikvidujete, jejich méně zkušený nástupci nám dodávky v lepší kvalitě nedodají. Chápejte, požadovaná čistota je na samé hranici - možná už za hranicí - toho, co sovětská chemie a průmysl mohou dokázat. My všichni děláme všechno, co můžeme v boji proti Ještěřím. Ale někdy to nestačí. Ničevo - nedá se nic dělat.“

„Odmítám přijmout ničevo od akademika v době krize stejně, jako bych je odmítl přijmout od rolníka.“ řekl Molotov hněvivě.

Kurčatov pokrčil rameny: „Pak se vraťte a řekněte generálnímu tajemníkovi, aby nás vyměnil — a mnoho štěstí vám i rodině se šarlatánv kteří převezmou tuto laboratoř.“ On a jeho lidé byli v Molotovově moci, pravda, protože Molotov držel na uzdě Stalinův hněv. Ale kdyby vůči nim tuto moc uplatnil, ublížil by nejenom fyzikům, ale i sovětské vlasti. To vytvářelo zajímavou a nepřijemnou rovnováhu mezi ním a štábem laboratoře.

Hněvivě zafuněl, což u něj byla taková známka vzteku, jako kdyby někdo jiný kopl do stolu. „Máte ještě další problémy, které stojí mezi vámi a výrobou těch bomb?“

„Ano, jeden malý.“ odpověděl Kurčatov s ironickým zábleskem v očích. „Jakmile se nějaký uran v atomovém reaktoru přemění v plutonium, musíme je dostat ven a upravit je na materiál potřebný do bomb - a to všechno musíme udělat, aniž by unikla nějaká radioaktivita do vzduchu nebo do vody. To jsme už věděli, a Maxim Lazarovič na tom trvá.“

„Proč je to obtížné?“ zeptal se Molotov. „Přiznávám, nejsem fyzik, abych porozuměl takovým jemným detailům bez vysvětlení.“

Kurčatovův úsměv byl poněkud nepřijemný. „To není jemný detail. Únik radioaktivity se dá zjistit. Pokud ho zjistí

Ještěři, tahle oblast se stane velmi krátce poté ještě mnohem radioaktivnější.¹

Molotov potřeboval okamžik, aby si přesně uvědomil, co má Kurčatov na mysli. Pak krátce přikývl. „Chápu, Igore Ivanoviči. Můžete ke mně přivést Kagana, nebo odvést mě za ním? Rád bych mu předal formální dík sovětských dělníků a rolníků za jeho pomoc.“

To byla jiná věc. „Počkejte laskavě zde, soudruhu ministře zahraničí. Přivedu ho. Mírně anglicky nebo německy? Ne? Nevadí, budu vám tlumočit.“ Spěšně se vzdálil bíle natřenou chodbou, tak odlišnou od drsného zevnějšku budovy laboratoře. Za okamžik se vrátil, doprovázen dalším mužem v bílém plášti. Molotov byl překvapen, jak mladě Máx Kagan vypadá, nemilo mu být o mnoho víc než třicet. Byl to muž střední postavy s vlnitými, tmavohnědými vlasy a inteligentními židovskými rysy.

Kurčatov řekl Kaganovi něco anglicky a pak se obrátil na Molotova. „Soudruhu ministře zahraničí, představuji vám Maxima Lazaroviče Kagana, fyzika, který' nám byl zapůjčen Metalurgickou laboratoří Spojených států.“

Kagan napřáhl niku a rázně potřásl Molotovovi pravicí. Promluvil rychlou angličtinou. Kurčatov překládal: „Říká, že je potěšen, že se s vámi setkává, a že má v úmyslu odpálit Ještěry do pekel. To je fráze, a znamená to, co si asi myslíte.“

„Řekněte mu, že sdílím jeho aspirace, a že doufám, že budou naplněny.“ odpověděl Molotov. Měřil si očima Kagana a byl omráčen, když zjistil, že si i Kagan měří jeho. Sovětští vědci byli patřičně uctíváni muži, který v sovětské hierarchii představoval číslo dvě hned po generálním tajemníkovi strany Stalinovi. Soudě podle Kaganova postoje, myslel si, že Molotov byl jen další byrokrat, se kterým měl co do činění. V malých dávkách byl tento postoj povzbuzující.

Kagan začal opět mluvit v rychlé, temperamentní angličtině. Molotov neměl potuchy, co říká, ale jeho tón byl rázný a rozhodný. Kurčatov mu váhavě odpověděl. Kagan pronesl několik dalších vět a udeřil pěstí do otevřené dlaně své druhé ruky, aby zdůraznil své stanovisko. Kurčatovova odpověď znovu zazněla opatrnicky. Kagan znechuceně rozhodil rukama. „Povězte mi, co říká.“ řekl Molotov. „Stěžuje si na kvalitu zdejšího zařízení, stěžuje si na jídlo, stěžuje si na příslušníky NKVD, kteří ho doprovázejí, kamkoli se hne ven - přičítá jim pro muže nevhodné sexuální zvyky, se kterými sám není osobně obeznámen.“

„Každopádně, má ostré názory,“ poznamenal Molotov, skrývaje své pobavení. „Můžete něco udělat s tím zanečením, na které si stěžuje?“

„Ne, soudruhu ministře zahraničí.“ odpověděl Kurčatov. „Tohle je to nejlepší, co SSSR má.“

„Pak se s tím bude muset spokojit a udělat, co může i s tím,“ řekl Molotov. „Pokud se týče těch dalších věcí, tento kolchoz už tak dostává lepší stravu než většina obyvatel naší země, ale podíváme se, jestli by se to nedalo trochu zlepšit. A jestli nechce, aby ho na záchod doprovázeli příslušníci NKVD, tak to nebudou dělat.“

Kurčatov to přeložil Maxovi Kaganovi. Američanova odpověď byla o něco delší. „Říká, že udělá, co může s tímhle zanečením, a říká, že navrhne lepší.“ překládal Kurčatov. „Je plně spokojen s vašimi dalšími odpověďmi.“

„To je všechno?“ zeptal se Molotov. „Zdalo se mi, že toho řekl víc. Řekněte mi přesně, co řekl.“

„Dobře, soudruhu ministře zahraničí.“ Kurčatov začal mluvit s určitou sardonickou příchuť: „Řekl, že vzhledem k tomu, že jsem byl jmenován vedoucím tohoto projektu, jsem se o tyto věci měl postarat sám. Řekl, že bych měl dokázat víc, než si vytříit prdel bez povolení sírany. Řekl, že jestli NKVD bude slídit po vědcích lak, jako by lo byli sabotéři a nepřátelé lidu, lak z nich nejspíš sabotéři' a nepřátele lidu udělá. A řekl, že vyhrožovat vědcům nejvyšším trestem, protože nesplnili zadání, které se nedalo splnit, je ta nejpitomějši věc, kterou kdy slyšel. To jsou jeho přesná slova, soudruhu.“

Molotov upřel svůj ledový pohled na Maxe Kagana. Američan mu jej vrátil, příliš nevědomý, aby pochopil, že je odsouzen k smrti. Jen málo z jeho výbojného postoje mohlo být užitečné. Většina, naopak, mohla uškodit Sovětskému svazu.

A Kurčatov s Kaganem souhlasil. Molotov to viděl. Pro tentokrát, strana a stát potřebovaly znalosti vědců. Ale přijde den, kdy je nebudou potřebovat. Molotov se na ten den už těšil.

Uprostřed pryskyřici vonící paseky pohlédl Sam Yeager na Roberta Goddarda. Jestli Goddard cítil kouzlo jara, nebylo to na něm vidět. „Jste v pořádku pane?“ zeptal se úzkostlivě. „Měl jste zůstat ve voze.“

„Ale ano, jsem v pořádku,“ odpověděl Goddard slaběji a chraptivěji, než byl u něj Sam zvyklý. Jeho tvář byla spíš šedá než růžová, jak by měla být. Otřel si čelo rukávem, což byl malý ústupek jeho fyzickému stavu. „Už to není daleko, že?“

„Ne, pane.“ odpověděl Yeager tak nadšeně, jak jen dokázal. „A až se tam dostaneme, pane, odpálíme Ještěrům pod jejich ocasy pořádnou petardu, co?“

Goddarduv úsměv byl dosl vyčerpaný. „Tak by lo mělo být, seržante. Jak to bude fungovat, to teprve uvidíme, ale já doufám, že to vyjde.“

„Mělo by to fungovat, pane, že?“ řekl Yeager. „Nezdil se, že bychom mohli dostat hvězdné lodě Ještěrů jinak, než raketami dalekého doletu. Spousta mužů zahynula, když to zkoušela jinak - to je fakt, pane.“

„Je to tak - a je to smutné.“ řekl Goddard. „Takže teď se podíváme, co se dá dělat. Náš jediný problém je, naučit se ty rakety přesněji zaměřovat.“ Kysele se zasmál.

„Ano, pane.“ řekl Yeager. Zároveň se cítil jako postava z povídek od Johna Campbella: jeden den vymyslet zbraň, druhý den ji vyzkoušet, a další den ji zavést do masové výroby. Goddardovy rakety dlouhého doletu nebyly přesně takové. Mohl využít nejen znalostí Ještěra, ale dokonce i Němců, a stále se nemohl v podstatě hnout z místa. Ale Sam byl přesto hrdý, že se na této práci může podílet.

Přesně jak se obával, nedostali se do Fordyce do soumraku. To znamenalo utábořit se poblíž US 70. Yeagerovi to osobně nevadilo, ale dělal si starosti s Goddardem, i když sebou měli spací pytle a stan. Raketový vědec potřeboval veškerou péči, kterou mohl dostat, a to, vzhledem k tomu, že byla válka, nebylo zase tak moc.

Vubec na nic si „nestěžoval. Měl nějaké zdravotní problém?“ se svými potravinovými dávkami, ale zapíjel je

orešákovým likérem. Dokonce žertoval o moskytech, kteří se na nich pásli. Sam o nich žertoval také, ale do smíchu mu nebylo.

Ale příštího jitra ho neprobudil orešákový likér. Když se vyšplhal do sedla, suše řekl: „Tak dneska Ještěřům přichystáme překvapení.“ Zdálo se, že ta představa na něj působí lépe než káva.

Fordyce v Arkansasu sestávalo z několika pil, čističek bavlny a továrny na rakve. Vozy odvážely produkci poslední zmíněné továrny, která neměla nikdy nouzi o práci, a to ani v dřívějších dobách.

Oblast na jihozápad od Fordyce vypadala jako lovecký- ráj: dubové a borové porosty byly plné jelení zvěře, divokých krocanů a bůhví čeho ještě. Sam před svým odjezdem z Hol Springs vyfasoval samopal. Lovit s ním sice nebylo sportovní, ale když lovíte pro obživu, sport jde stranou.

Čtyři nebo pět mil od Fordyce seděl na rezavé kapote opuštěného Packarda jakýsi chlapík, pohrávající si s větvičkou borovice. Na hlavě měl slaměný klobouk a byl oblečen do potrhaných džinsů, takže působil dojmem farmáře, jehož farma už zažila lepší časy, ale jeho řeč postrádala horácký přízvuk, když oslovil Yeagera a Goddarda: „Už 'sme na vás čekali.“ řekl nejčistší brooklyňštinou.

„Kapitán Hanrahan?“ zeptal se Yeager a přestrojený Newyorčan přikývl. Odvedl Goddarda a Yeagera z dálnice do lesa. Po nějaké době museli sesednout a uvázat své koně. Voják v olivové zeleni, kterému se zjevil jakoby odkud, se o jejich koně postaral. Sam se ustarané ohlédl po Goddardovi. Nezdálo se, že by vydržel delší pochod lesem.

Asi po patnácti minutách došli na paseku. Hanrahan ukázal na cosi - pod maskovací sítí - ukryté pod stromy na vzdálenějším konci paseky. „Je tady doktor Goddard,“ zavolal. Podle úcty v jeho Masu, mohl stejně dobře zvolat: Je tady Bůh!

O chvíli později zaslechl Sam zvuk, který neslyšel už velice dlouho: startování velkého dieselu. Muž v kabině ho nechal minutu či dvě zahřívát, pak vyjel doprostřed paseky. Od toho okamžiku se začal dít věci velice rychle. Vojáci strhli nepromokavou plachtu, maskovanou připevněnými větvemi, která zakrývala zadní část nákladáku.

Kapitán Hanrahan kývl na Goddarda a ukázal na raketu, která se objevila, když byla odstraněna plachta. „Vaše dítě, pane.“ řekl.

Goddard se usmál a zavrtěl hlavou. „Junior byl adoptován armádou Spojených států. Jen jsem se přišel podívat, abych se přesvědčil, jak se o něj vymládenci staráte. Ale ani to nebudu muset dlouho dělat.“

Hydraulika začala zvedat raketu z horizontální do vertikální polohy. Šlo to mnohem pomaleji, než se Samovi zamlouvalo. Každá sekunda, kdy byli zde, na otevřeném prostranství, znamenala další sekundu, kdy je Ještěři mohli upozorovat ze vzduchu nebo zjednoho z těch přístrojů nacpaných umělých měsíci, které rozmístili na oběžné dráze kolem Země. Při několika předchozích startech ostřelovaly les stíhačky, což ho znervózňovalo: jen náhodou střeh' nezasáhly tak těžce dohromady sehnané zařízení.

Jakmile raketa stála ve vertikální poloze, přijely k ní dva menší vozy - cisterny. „Uhaste cigarety!“ zařval seržant v montérkách, ačkoli nikdo nekouřil. Několik vojáků vyneslo nahoru hadice po žebříku, který byl součástí odpalovací rampy. Zabzučela čerpadla. Do jedné nádrže proudil tekutý kyslík, do druhé čistý alkohol.

„S dřevným lihem bychom dosáhli o něco delšího doletu, ale stan“ dobrý etanol je dostupnější.“ řekl Goddard.

„Ano, pane.“ řekl Hanrahan, znovu přikyvuje. „Takhle se taky celá obsluha ožere, až budeme hotoví. Panebože, taky si to zasloužíme. A Ještěři v Greenvillu klepne pepka překvapením.“

Devadesát mil, pomyslel si Yeager, možná o něco víc. Jakmile vzlétne - pokud neudělá tu pitomost, že by vybuchla na rampě - přeletí během pár minut Starou řeku a dopadne v Mississippi. Zavrtěl hlavou. Jestli tohle nebyla science fiction, co potom bylo?

„Naplněno!“ zvolal řidič vozidla s odpalovací rampou - měl v kabině přístroje, které ho informovaly o stavu rakety.

Vojáci odpojili hadice, slezli dolů a ztratili se z mytíny. Obě tankovací vozidla zacouvala zpátky do lesa.

Rampa byla dole uchycena na otočné plošině. Mírně se pootočila, aby se srovnal gyroskopický azimut s plánovaným kursem na východ do Greenvillu. Řidič vystrčil ruku z okénka a zvedl palec na znamení, že raketa je připravena k letu.

Goddard se otočil na kapitána Hanrahana. „Vidíte? Nepotřebovali jste mě tady. Molil jsem klidně zůstat v Hot Springs a hrát se seržantem Yeagerem čáru.“

„Jo, když jde všechno dobře, je to skvělé.“ souhlasil Hanrahan. „Ale když nastane snafit.3 jste rád, když máte sebou chlapíka, který- tu hračku vymyslel, jestli mi rozumíte, pane.“

„Dříve nebo později to budete dělat beze mě.“ řekl Goddard, nepřítomně se škrábaje na krku. Sam na něj poliléd, zvědavý, jak to myslel. Možná oběma způsoby - věděl, že je nemocný.

Hanrahan to vzal tak, jak to říkal. „Máte pravdu, doktore. Výpadneme odsud?“ Než to mohl Hanrahan udělat, musel zapojit kabel do spodní části rakety. Pak, rozvíjeje kabel za sebou, si pospíšil do krytu stromu, kde už čekal zbýtek obsluhy. Godsnafu - termín z vojenského slangu ve smyslu „bordel, zmatek“ zkratka posměšného úsloví „Situation normál - all fouled up“ (pozn, překl.) dard šel pomalu, ale umíněně. Sam zůstal s ním. Když byli mimo mytínu. Hanrahan podal Goddardovi ovládací skříňku. „Tady máte, pane. Zasloužíte si ta čest.“

„Dělal jsem to už předtím, děkuji.“ Podal skříňku Yeagerovi. „Odpálíte ji, seržante?“

„Já?“ řekl Sam překvapeně. Ale proč ne? Nemusel znát atomovou fyziku, aby pochopil, jak skříňka pracuje. Měla pouze jeden velký červený knoflík, přesně uprostřed. „Děkuji vám, doktore Goddarde.“ Stiskl knoflík.

Ze základny rakety vytryskl plamen, na okamžik modrý, pak žlutý jako slunce. Řev motoru udeřil Yeagera do uší.

Zdálo se, jako by raketa na okamžik nehybně visela nad rampou. Sam nervózně uvažoval, jestli jsou dost daleko - když některá z těch věcí vybudila, stálo to za to. Ale taile nevybuchla. Pojednou už nevisela nad rampou, ale letěla jako šíp, jako vystřelená kulka, jako nic jiného na této boží zelené Zemi. Řev jejího motoru byl skoro nesnesitelný.

Ochranný štít na spodní části rampy uchránil trávu před vzplanutím. Řidič se tryskem rozběhl zpátky k vozu. Vyškrábal se do kabiny a spustil rampu do horizontální polohy.

„A teď pryč odsud.“ řekl Hanrahan. „Pojďte, dovedu vás zpátky k vašim koním.“

Nasadil ostré tempo. Yeager nepotřeboval, aby ho někdo pobízel. Ani Goddard, ačkoli těžce oddechoval, když dorazili k vojákoví, který hlídal jejich koně. Yeager právě vsunul jednu nohu do třmenu, když jim nad hlavou prolétl roj helikoptér a začal ostřelovat mýtinu, z níž raketa odstartovala, i okolní lesv kulomety a malými raketovými střelami. Ale žádná z nich nedopadla v jejich blízkosti. Když helikoptéry zaměřily zase na východ, zpátky do Mississippi, zazubil se Sam na Goddarda a na kapitána Hanrahana. „Nemají nás rádi,“ řekl.

„Mně to nevyčítejte.“ řekl Hanrahan. „Vy jste len chlapík, který tu věc odpálil.“

„Jo.“ řekl Yeager, téměř zasněně. „Co se dá dělat?“

„To je nepřijatelné.“ prohlásil Atvar. „To, že na nás odpalují střely němečtí Tosevané, je jedna věc. Ale to, že si další Velcí Ošklivci osvojili toto umění, nám přináší vážné potíže.“

„Pravda. Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel. „Tahle dopadla nepříjemně blízko 17. Císaře Satly, a určitě by ho byla zničila, kdyby byla lépe zaměřena.“ Odmlčel se, hledaje světlejší stranu mince. „Stejně jako německé rakety, i tahle je velice nepřesná - je to zbraň k ostřelování ploch, ne bodových cílů.“

„Když jich odpálí dost, přestane to vadit,“ odsekl Atvar. „Němci zničili hvězdnou loď, ačkoli pochybují, že to jejich rozvědka zjistila: kdyby to věděli, určitě by se tím vychloubovali. Ale takové ztráty si absolutně nemůžeme dovolit.“

„Nemůžeme doufat, že jim v tom úplně zabráníme,“ řekl Kirel. „Vystřelili jsme své poslední antirakety a zbraňové systémy krátkého dostřelu poskytují pouze omezenou možnost zničení cíle.“

„Toho jsem si vědom.“ Atvar se na povrchu Tosevu 3 necítil bezpečně. Jeho oční výčnělky se nervózně pohybovaly sem a tam. „Vím, že jsme dost daleko od nejbližšího moře, ale co když napadne Velké Ošklivce instalovat své střely na ty lodě, které používají s takovým nežádoucím účinkem? Nedokázali jsme je všechny potopit. Raketami vyzbrojená loď se možná přibližuje k Egyptu právě v této chvíli, kdy tu spolu diskutujeme.“

„Vznešený pane flotily,“ to je jistě možné, ale připadá mi to nepravděpodobné.“ řekl Kirel. „Máme dost problému k řešení, aniž bychom si vymýšleli další.“

„Tosevané používají střely. Tosevané používají lodě. Tosevané jsou odporně důmyslní. To mi nepřipadá jako vymýšlení dalších problémů,“ řekl Atvar a přidal zdůrazňovací zakašlání. „Celá tahle severoafrická oblast je pro nás tak zdravá jako naše vlastní planeta. Kdyby byl takový celý Tosev 3, byl by to daleko příjemnější svět. Nechci, aby naše osady byly ohrožovány útoky Velkých Ošklivců z moře.“

„To nechce nikdo. Vznešený pane flotily.“ Kirel zanechal skryté kritiky, mířící na Alvara. „Jedním ze způsobů, jak posílit naši kontrolu nad touto oblastí, by bylo anektovat území na severovýchod od nás, region známý jako Palestina. Lituji, že se Zolraagovi nepodařilo získat na naši stranu tamní rebely: kdyby povstali proti Britům, snížilo by to požadavky na naše vlastní zdroje.“

„To je pravda.“ řekl Atvar. „ale jenom zčásti. Z tosevanských spojenců se až příliš snadno stávají tosevanští nepřátelé. Podívejte se na Mexičany. Podívejte se na Italy. Podívejte se na Židy v Polsku - a nejsou tito Velcí Ošklivci také Židé?“

„Jsou. Vznešený pane flotily.“ odpověděl Kirel. „Jak se tito Židé objevili v tak vzájemně vzdálených oblastech, to je nad rámec mého chápání, ale je to tak.“

„Jistěže, a také dělají potíže, kdekoli se objeví.“ řekl Atvar. „A protože ti v Polsku byli tak nespolehliví, nedělám si ani velké iluze, že bychom mohli počítat s těmi v Palestině. Nevydali například Zolraagovi Mojše Russieho, což ve mně budi pochybnosti o jejich dobré vůli, jakkoli moc se snaží připsat své odmítnutí na konto své skupinové solidarity.“

„Přesto je stále ještě můžeme použít, i když jim nemůžeme důvěřovat,“ řekl Kirel. Tak to Rasa dělala vzhledem k velké různorodosti Velkých Ošklivců už od svého příchodu na Tosev 3, Kapitán vzdychl. „Škoda, že Židé objevili naváděcí zařízení, které Zolraag umístil v jejich konferenční místnosti, jinak bychom mohli provést výsadek přímo na tu budovu a unést odtud Russieho.“

„Je to škoda, zvláště když to zařízení bylo tak malé, že ho se svou hrubou technologií nedokážou okopírovat.“ řekl Atvar. „Musí nás podezřívát stejně jako myje.“ Otevřel ústa v kyselém úsměšku. „Mají také zvrácený smysl pro humor.“

„Pravda, Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel. „Zjištění, že to zařízení by nás navedlo přímo na největší britskou základnu v Palestině, bylo - zklamáním.“

Toto slovo mělo častou frekvenci v hovorech příslušníků Rasy už od chvíle, kdy přišli na Tosev 3.

Když Mordechaj Anielewicz opustil Lodž, stejně jako se mu stalo, když opustil Varšavu, uvědomil si, že Židé, jakkoli v Polsku početní, tvoří pouze malou menšinu jeho populace. Většina z nich byla nyní ozbrojená, a mohli přivolat i svou milici, vyzbrojenou i těžšími zbraněmi, ale na venkově jich bylo málo.

To znamenalo jednat s Poláky, když se dostal na venkov, a jedním s Poláky ho znervózňovalo. Velká většina Poláků buď nedělala nic, nebo dokonce tleskala, když nacisté zaháněli Židy do ghett a vraždili je. Spousta těchto Poláků nenáviděla Ještěry ne proto, že vyhnali Němce, ale proto, že ozbrojili Židy, kteří jim přitom pomáhali.

A tak, když do Lodže došla zpráva, že s ním naléhavě potřebuje mluvit polský rolník. Mordechaje napadlo, jestli to není past. Pak uvažoval, kdo by ji nastražil, pokud to skutečně byla past. Poláci mohli chtít jeho skalp. Stejně tak Ještěři. Mohli to být i Němci, pokud by chtěli zbavit Židy vojenského velitele. A Židé, kteří měli větší strach z nacistů než z Ještěřů, se mohli chtít pomstít za zavraždění Davida Nussboyma do Ruska.

Ovšem těchto možnostech uvažovala Bertha Fleishmanová, když přišla ta žádost o schůzku. „Nechod.“ naléhala na něj. „Pomysli na všechny fy nebezpečné možnosti.“

Vysmál se jí. Uvnitř bývalého lodžského ghett, mezi vlastními lidmi, se (o dobře smálo. „Nedostali bychom se z područí nacistu, kdybychom se byli báli přijímat riziko.“ řekl. „O jedno víc nebo méně, co je to?“ A tak ji přemluvil a teď byl tady, někde severně od Lodže, nedaleko čary, kde kontrolu Ještěřů vystřídávala německá kontrola.

A tak byl zde, a litoval, že se sem vypravil. Teď, když jediní lidé na polích byli Poláci, každý z nich vrhl po cizinci

podezíravý' pohled. On sám nevypadal jako rspickýŽid, ale poznal na svých předchozích cestách, že se ani nemůže vydávat mezi Poláky za Poláka.

„Čtvrtá prašná cesta na sever od toho bidného městečka, jít na západ, páry' statek vlevo. Pak se ptát na Tadeusze.“ mumlal si pro sebe. Doufal, že počítal cesty správně. Měl počítat také tu malou pěšinku, nebo ne? To už brzy pozná. Jeho kůň došel k pátému statku vlevo.

Velký svalnatý blondák v montérkách házel vidlemi řepnou nat' do žlabu svým kravám. Nehnul ani brvou, když Mordechaj s německou puškou přes rameno vjel dovnitř. Stejná mauserovka byla opřená o stěnu chlěva. Chlapík v montérkách ji měl pěkně na dosah, kdyby bylo zapotřebí. Zapíchl vidle do země a opřel se o ně. „Chcete něco?“ zeptal se. Jeho hluboký hlas zněl ostražitě, ale zdvořile.

„Hledám Tadeusze.“ odpověděl Anielewicz. „Mám ho pozdravovat od Lubomíra.“

„Seru mu na jeho pozdrav,“ řekl Polák - pravděpodobně Tadeusz - s dunivým smíchem. „Kde je těch pět set zlotých, co mi dluží?“

Anielewicz seskočil s koně: toto byl poznávací signál, který' měl dostat v odpověď na své heslo. Protáhl se a v zádech mu Zaprašťelo. „Jsem celý bolavý.“

„Není divu, Jezdíš jako dřevák.“ řekl Tadeusz bez záští. „Poslyš. Žide, ty musíš mít spoustu divných konexí. Aspoň jsem nikdy neslyšel o jiném obřezaném, kterého by se pokoušel sehnat německý' důstojník.“

„Německý důstojník?“ Mordechaj chvíli jen zíral. Pak jeho mysl začala zase pracovat. „Tankový důstojník! Plukovník?“ Stále ještě nedůvěřoval velkému Polákovi natolik, aby vyslovil j méno.

Tadeusz kývl hlavou nahoru a dolů, přičemž jeho huňatý zlatý plnovous odkryl a zase zakryl mosazné přezky na jeho montérkách. „To je on.“ řekl. „Pokud jsem vyrozuměl, přišel by se na tebe podívat sám, jenže to by ho mohlo prozradit.“

„Prozradit komu? Ještěřímí?“ zeptal se Mordechaj, stále se pokoušeje přijít na to, o co jde.

Teď se Tadeuszova hlava i plnovous pohnuly doprava a doleva. „To nevím. Pokud jsem pochopil, tak má strach z nějakého jiného zasraného nácka.“ Polák si odplívl na zem. „Do pekla s nimi se všemi, to říkám já.“

„Do pekla s nimi se všemi, to se snadno řekne, ale my musíme s některými z nich jednat, ačkoli Bůh ví, že bych si přál, abychom nemuseli.“ řekl Anielewicz. Na severu a na východě duněla dělostřelba. Anielewicz ukázal tím směrem.

„Slyšíte? To jsou Němci. Pravděpodobně mink dálnici nebok železniční trati do Lodže. Ještěři teď mají potíže dopravovat tam zásob!“ a ztrácěj přitom čas - ne že bychom na tom neměli svůj podíl.“

Tadeusz přikývl. Jeho oči zastíněné beztvárou a skoro bezbarvou čapkou - jasně modré - se díval - velice bystře. Mordechaj napadlo, jestli byl rolníkem i před válkou, nebo jestli nebyl spíš něco jako major v armádě. Polští důstojníci měli za německé okupace spoustu příležitostí stát se neviditelnými.

Jeho podezření zesílilo, když Tadeusz řekl: „Nejen Ještěři budou mít potíže se zásobováním. Vaši lidé budou přitom také hladovět.“

„Je to tak,“ připustil Mordechaj. „Rumkowski se o tom zmínil - hromadí do zásob) všechno, co může, na budoucí zlé časy. Ten bastard bude lízat bot) - komukoli nad sebou, ale dokáže předvídat potíže, to se musí tomu alter kackerovi nechat.“

Tadeusz bez problémů porozuměl dvěma slovům v jidiš uprostřed polské konverzace. „Není špatné, když to člověk dokáže,“ poznamenal.

„To ne.“ řekl Anielewicz neochotně. Zkusil přejít zpátky k hlavní věci: „Máte nějakou představu, kdo je ten druhý nacist? Kdybych to věděl, měl bych možná lepší představu, proč se mě ten tankový důstojník pokouší varovat. Co víte?“ Co mi řeknete? Jestli byl Tadeusz polský důstojník, bylo nanejvýš pravděpodobné, že bude v plné míře sdílet aristokratické opovržení k Židům. Na druhé straně, jestliže byl skutečně rolník, bylo ještě pravděpodobnější, že bude chovat k Židům primitivnější, ale zato vrozenou nenávist.

A přece, kdyby tomu tak bylo, v první řadě by nepředal Jagerův vzkaz. Mordechaj si nemohl dovolit, aby jeho vlastní zakořeněná nedůvěra k Polákům ovlivnila jeho úsudek. Tadeusz se potáhl za plnovous, než odpověděl. „Musíte si uvědomit, že jsem ten vzkaz dostal až ze čtv rté, snad z páté ruky. Sám nevímjak moc se tomu dá věřit.“

„Ano, ano.“ řekl Anielewicz netrpělivě. „Jenom mi řekněte, co se k vám dostalo, a já se ty kousky pokusím poskládat dohromady. Ten Němec mohl soha zvednout polní telefon a zavolat rovnou do Lodže, že?“

„Už se staly divnější věci.“ řekl Tadeusz, a Mordechaj, který si vzpomněl na své vlastní telefonické hovory z města, musel přikývnout. Polák pokračoval: „Dobrá, tohle je všechno, co mi bylo řečeno: cokoli se stane - a já nevím, co to je - se stane v Lodži, a stane se to vám Židům v Lodži. Vzkaz je, že dopraví dovnitř nějakého esesáka s celou hromadou zářezů na pažbě, aby tu práci udělal.“

„To je nejbláznivější věc, jakou jsem kdy slyšel.“ řekl Mordechaj. „Nejenže nacistům nic neděláme, my jim, proboha, pomáháme. Ještěři před Lodží nic nedokázali, a není to proto, že by nechtěli.“

Tadeusz na něj pohlédl s něčím, co nejdřív považoval za opovržení, ale pak si uvědomil, že je to lítost. „Povím vám dva dobré důvody) 1, proč nacisté dělají to, co dělají. Za prvé, jste Židé, a za druhé, jste Židé. Víte o Treblince, že?“ Aniž by čekal na Anielewiczovo přikývnutí, pokračoval: „Nestarájí se o to, co děláte, starají se o to, co jste.“

„Dobře, nemohu říct, že byste se mýlil,“ odpověděl Anielewicz. U opasku měl polskou polní lahev. Odepjal ji, vytáhl zátku a nabídl ji Tadeuszovi. „Tady. Spláchněte tu pachut'.“

Polákův ohryze zapracoval, když si dal několik dlouhých loků. Shikker iz ein goy, blesklo Mordechajovi hlavou, ten křesťan je ochlasta. Ale Tadeusz nedopil celou láhev a podal mu ji zpět. „Jestli tohle není nejhorší jablečná kořalka, jakou jsem kdy pil, tak už nevím, co loje.“ Poplácal se po břiše: zaznělo to, jako by zabušil do prkna. „Ale i ta nejhorší je zatraceně lepší než žádná.“

Mordechai se napil. Ostrý líh mu spálil hrdlo a explodoval v žaludku jako 105 milimetrový granát. Cítil, jak zrudl a srdce se mu rozbušilo. „A co mám dělat, když se ten esesák ukáže v Lodži? Zastřelit ho na místě nevypadá jako nejhorší

nápad.“

Tadeuszovy oči se mírně rozostřily. Vypil toho na lačný žaludek dost, a možná si neuvědomil, jak silná ta kořalka byla. Polákovo obočí se spojilo, jak usilovně se snažil soustředit své myšlenky. „A co ještě říkal váš nacistický kamarád?“ „On není můj kamarád.“ řekl Anielewicz vztekle. Ale možná to nebyla pravda. Kdyby si Jager nemyslel, že mezi nimi něco je, nebyl by poslal ten vzkaz, jakkoli zkomolený, do Lodže. To Anielewicz musel respektovat, ať už si myslel o Jagerově uniformě, co chtěl. Znovu se opatrně napil kořalky a čekal, až Tadeuszův mozek začne znovu pracovat.

Po chvíli k tomu došlo. „Ted“ si vzpomínám,“ řekl Polák a jeho tvář se rozzářila. „Samozřejmě nevím, do jaké míry se tomu dá věřit, ale... jak jsem řekl, než se to dostalo ke mně, už to prošlo mnoha ústy. Bůh a svatá panna a všichni svatí vědí, jestli to vůbec dává nějaký smysl“

„Ak?“ zeptal se Mordechai.

„Dobře, dobře.“ řekl Polák a zamával rukama, jako by chtěl utlumit Mordechaiovu netrpělivost. „Pokud jde o tohle, říkal, že až se příště uvidíte, nemáte věřit ničemu, co vám řekne, protože bude lhát.“

„Vzkázal vám, abyste mi řekl, že bude lhát?“ Anielewicz beznadějně zavrtěl hlavou. „Co to má znamenat?“

„To není můj problém, díky Bohu.“ odpověděl Tadeusz. Mordechai odvázel koně, nasedl a beze slova vyrazil zpátky k Lodži.

KAPITOLA 8

Leslie Groves si nedokázal vzpomenout, kdy byl naposledy tak daleko od Metalurgické laboratoře a jejich výrobků. Když o tom teď zpětně uvažoval, vlastně nebyl nikdy pryč od chvíle, kdy převzal ten náklad plutonia, ukradený nejprve Ještěřům a pak i Němcům a přepravený na palubě ponorky HMS Seanymp. Od té doby žil, dýchal, jedl a spal s atomovou bombou.

A nyní se ocitl míle a míle od Denveru, míle a míle od takových věcí, jako je čistota grafitu a hladina odlučování neutronů, a starosti o úroveň radiace v exhalacích zpracovatelského závodu.

Ale válka se dala prohrát i jinak, aniž by mu spadla atomová bomba Ještěřů na hlavu. Proto tady vlastně byl: aby tomu pomohl zabránit. „Úplná dovolená.“ zamumlal.

„Jestli chcete dovolenou, generále, nerad vám to říkám, ale to pusťte z hlavy.“ řekl generálporučík Omar Bradley. Jeho podlouhlá koňská tvář se zvrásnila úsměvem: věděl, že Groves sám udělá práci za celou četou.

„Ano, pane.“ odpověděl Groves. „To, co jste mi ukázal, na mě zapůsobilo, to vám řeknu. Jen doufám, že to Ještěřům bude připadat taky tak odolné jako nám.“

„Vám, mně a celým Spojeným státům.“ odpověděl Bradley. Jestli Ještěři prolomí tyhle opevněné linie, bude to zlé. Jestli se dostanou na dostřel dělostřelectva k vašemu závodu, bude to ještě horší. Naším úkolem je tomu zabránit a ztratit přitom co nejméně životů. Lidé z Denveru už zažili dost.“

„Ano, pane.“ řekl Groves znovu. „V roce 1941 jsem viděl 220 v týdeníku ženy, děti a starce, jak pochodují z Moskvy s lopatami na ramenou kopat protitankové příkopy a zákopy, aby zadrželi nacisty. Ve snu mě nenapadlo, že k něčemu takovému dojde jednoho dne tady, ve Spojených státech.“

„Ani mě ne. Nikoho.“ řekl Bradley. Vypadal unaveně, ale hrdě. Tento dojem ještě zesiloval jeho přízvuk z Missouri a jeho puška M—1, kterou nosil místo obyčklé poboční důstojnické zbraně. Byl dobrý střelec už, od dob, kdy jako čluapek chodil s otcem na lov, a nenechával o tom nikoho na pochybách. Fáma pravila, že použil M—1 s velkým účinkem i při prvním protiútoky proti Ještěřům v roce 1942.

„Musíme udělat víc než tehdy Rudá armáda.“ řekl Bradley. „Nepřehazujeme jen hlínu.“ Mávl nikou, aby naznačil, co tím myslí, a pokračoval: „Tahle opevnění nejsou jako Maginotova linie. Toto je do Moubky členěná obrana, asi jako byla Hindenburgova linie za poslední války.“ Odmlčel se, aby si odkašlal. Pak zase pokračoval: „Ne že bych byl Hindenburgovu linii viděl, zatraceně, ale prostudoval jsem důkladně všechny zprávy o ní.“

„Ano, pane.“ řekl Groves potřešit. Slyšel, že Bradley byl citlivý na to, že nebyl za první světové války ve Francii, a ta pověst se evidentně nemýlila. Vystoupil na parapet a rozhlédl se kolem. „Ještěři si narazí čumáky, jestli budou útočit proti tomuhle, o tom není pochyb.“

Bradleyho hlas zazněl přísně. „Tady není žádný jestli, bohužel: tady je pouze kdy. Nezastavíme je před našimi opevněními, když vtrhnou z Kansasu do Colorada. Bude třeba vyklidit Lamar, y íte?“

„Ano, slyšel jsem to.“ řekl Groves. Pocítil zamrazení na páteři. „Ale když se dívám na tohle všechno, cítím se lépe, než jsem se cítil, když jsem dostal váš vzkaz.“

Co bylo v lidských silách vykonat při přeměně mírně stoupající prerie ve skutečný obranný terén, to bylo vykonáno. Míle a míle zákopy a hlubokých protitankových příkopů chránily od východu Denver. Pásky osnatého drátu mohly zadržet ještěři pěchotu, když už ne obrněná vozidla. Betonové pevnůstky by Ij rozmístěny všude, kde to půda dovolovala. Některé byly vybaveny kulomety, ostatní měly střelný pro bazuky.

Protitankové příkopy, betonové jehlany a ocelové rohatky byly rozmístěny tak, aby usměřovaly obrněná vozidla k mužům s raketami, kteří je mohli zničit. Kdyby se tank pokusil rito překážky překonat, místo aby je objel, vystavil by svůj zranitelný spodek protitankovým zbráním, číhajícím právě na tuto příležitost. Rozsáhlé pásky prerie vypadaly zcela nevinně, ale byly osety minami v takovém množství, aby Ještěři zaplatili těžkou cenu za jejich překonání.

„To všechno vypadá velkolepě, to ano.“ řekl Bradley. „Ale mám obavy o tři věci. Máme dost mužů na obsazení tohoto opevnění, aby bylo tak účinné, jak by mělo být? Máme dost munice, abychom Ještěři odrazili, když na nás zaútočí se vším, co mají? A máme dost potravin, abychom uživilí naše jednotky v opevněních den za dnem, týden po týdnu?“

Nejlepší odpověď, na kterou mohu přijít, je doufání. “

„Když vezmeme v úvahu, že by kterákoliv z těch odpovědí, nebo všechny, mohly znít ne, vypadá to zatraceně lépe, než

by mohlo.“ řekl Groves.

„Je to tak, ale to nestačí.“ Bradley se poškrábal na bradě, pak se otočil ke Gravesovi: „Vaše zařízení přijala potřebná předběžná opatření?“

„Ano, pane.“ odpověděl Groves. Byl si zcela jist, že to Bradley už ví, ale tříhvězdičkoví generálové se někdy potřebovali o věcech ujistit. „Jakmile bylo zahájeno bombardování Denveru a okolí, provedli jsme náš klamný plán. Zapálili jsme ohně kolem našich nejdůležitějších budov a pod ochranou kouře jsme přes ně napjali pomalované plachu, takže ze vzduchu teď vypadají jako trosky. Od té doby jsme nezaznamenali žádný zásah ani v blízkosti, takže to vypadá, že se ten plán vyplatil.“

„To je dobře.“ řekl Bradley. „Kvůli tomu vašemu zařízení budeme bojovat do posledního muže, abychom udrželi Denver, a vy to víte stejně dobře jako já. Bojovali bychom tak jako tak - Bůh ví, že nechceme, aby Ještěři zabrali celé Pláně - ale s vaší Metalurgickou laboratoří lolile není město, které chceme udržet, je to město, které udržet musíme.“

„Ano, paně, chápu to.“ řekl Groves. „Fyzikové říkají, že za pár týdnů budeme mít připravenou další malou liračku. Budeme chtít zastavit Ještěry před Denverem bez ní, já vím, ale kdyby otázka stála tak, že ji bud' to použijeme, nebo ztratíme město —“

„Doufal jsem, že mi řeknete něco takového, generále,“ odpověděl Bradley. „Jak říkáte, uděláme všechno proto, abychom zastavili Ještěr, bez použití jadenwch zbraní, protože se Ještěři mstí na našem civilním obyvatelstvu. Ale jestli nastane volba mezi ztrátou Denveru a použitím té bomby, vím, co zvolím.“

„Doufám, že k tomu nedojde.“ řekl Groves. Bradley přikývl.

Na obloze zahučely ještěři letouny. Protiletadlová děla zahájila palbu. Občas se jim podařilo sestřelit některý z útočících letounů, ale to se stávalo zřídka. Bomby zasáhly americká opevnění a výbuchy udeřily Groveše do uší.

„Ať zasáhli co chtěli, bude to stát spoustu házení lopatou, než se to zase opraví.“ Omar Bradley vypadal nešťastně. „To není fér k těm chudákům, kteří se na tom tak nadřeli, když se musí dívat, jak se jejich práce mění v kouř.“

„Ničení je snazší než budovám, pane,“ odpověděl Groves. Proto je snazší stát se vojákem než inženýrem, pomyslel si. Nahlas to ale neřekl. Dát pocítit svůj jazyk lidem, kteří pro vás pracují, je muze někdy pobídnout k většímu úsilí. Ale jestliže proti sobě popudíte svého nadřízeného, určité vás podrazí, když ho budete potřebovat nejvíce. Groves stiskl rty a zamyšleně přikývl. I lo byla svým způsobem věda.

Ludmila Gorbunovová nechala ruku na pažbě své automatické pistole „Tokarev. „Nevyužíváte mě náležitým způsobem,“ řekla veliteli partyzánského oddílu, tvrdému Polákovi, který vystupoval pod jménem Kazimír. Aby se ujistila, že jí dobře porozumí, řekla to nejdříve rusky, pak německy a pak tím, co považovala za polštinu.

Oplzle se na ni usmál. „Ovšemže ne.“ řekl. „Ještě máte na sobě šaty.“

Vytáhla pistoli z pouzdra. „Prase!“ vykřikla. „Idiote! Vytáhni mozek z kalhot a poslouchej me!“ Uhodila se nikou do čela. „Božemoj! Kdyby Ještěři předváděli v Hrubieszówě nahé děvky, vylákali by vás a všechny vaše kozly z lesa a pobili by vás.“

Místo aby se na ni vrhl, řekl: „Jste krásná, když se zlobíte,“ frází, kterou si musel vypůjčit ze špatně dabovaného amerického filmu.

Málem ho zastřelila na místě. Tohle byla ta laskavost, o kterou ji požádal ten kulturní generál von Brockdorff— Ahlefeldt: let k oddílu partyzánů, kteří neměli ani tolik rozumu, aby vyčistili od stromů přistávací dráhu, a kteří neměli ponětí, jak využít personál, který, z důvodů, kterým se sama občas divila, stále zachovával věrnost jejich věci.

„Soudruhu.“ řekla, snažíc se mu to podat tak jednoduše, jak jen to šlo. „Já jsem pilot. Nemám zde provozuschopné letadlo.“ Nenamáhala se poukázat na to - k čemu by to bylo? - že partyzáni nedokázali přivést mechanika, schopného opravit jejího nešťastného Kukuruzníka. „Když mě budete používat jako vojáka, nebudu tak prospěšná, jak bych mohla být. Víte o nějakém jiném letadle, se kterým bych mohla létat?“

Kazimír si sáhl pod košili a poškrábal se na břiše. Byl chlupatý - jako opice - a o nic chytřejší, pomyslela si Ludmila. Očekávala, že jí neodpoví, a litovala, že si vůbec lámala pusu. Ale Kazimír nakonec k jejímu úžasu odpověděl: „Vím o oddílu, který - buď má, nebo ví, nebo má možnost se dostat k nějakému německému letadlu. Uměla byste s ním létat?“

„Nevím.“ řekla. „Kdyby bylo letuschopné, pravděpodobně bych to dokázala. Nezdá se, že byste o tom moc věděl.“ Za okamžik dodala: „Myslím o tonrletadle. Jaký je to typ? Kde je? Je v provozuschopném stavu?“

„Nevím, co je to za stroj. Nevím, jestli létá. Kde je.“ To vím. Je to daleko odsud, severozápadně od Varšavy, nedaleko od území, kde nyní opeaíjí nacisté. Jestli se tam chcete vypravit, dalo by se to zařídit.“

Napadlo ji, jestli takový plán skutečně existoval, nebo jestli se jí Kazimír chtěl pouze zbavit. Snažil se jí také poslat ještě dále od rodiny. Chtěl, aby odešla, protože je Ruska? V jeho oddílu bylo několik Rusů, ale ti jí nepřípadali jako ideální exempláře sovětského mužství. Na druhé straně, jestli letoun byl tam, kde říkal, mohla by s ním provést něco užitečného. Už dlouho si myslela, že to nejde.

„Charašó,“ řekla živě. „Jake průvodce a hesla budu potřebovat, abych se dostala k tomu tajuplnému letadlu?“

„Budou potřebovat nějaký čas, abych to zařídil.“ řekl Kazimír. „Možná by to šlo rychleji, kdybyste —“ Zmlkl, Ludmilina pistole mu mířila na hlavu. Měl dobré nervy. Jeho Mas se ani nezachvěl, když připustil: „Možná by to šlo i bez toho.“

„Charašó,“ řekla Ludmila znovu a sklonila pistoli. Neměla ji odjištěnou, ale to Kazimír nemusel vědět. Ani se na něho příliš nezlobila. Byl možná nekulturní, ale porozuměl slovu ne, když se div al do ústí zbraně. Někteří muži - vytanul jí na mysli Georg Schultz - potřebovali ještě drsnější pokyn, aby to pochopili.

Snad pistole, namířená do tváře, přesvědčila Kazimíra, že udělá dobře, když se Ludmily skutečně zbaví. O dva dny později ona a její dva průvodci - Žid jménem Avram a Polák Wladyslaw - vyrazili na severozápad v chatrném voze, taženém vyzáblym oslem. Ludmila si kladla otázku, jestli by se neměla zbavit své ruské letecké výstroje, ale když se podívala, co na sobě mají oblečené Žid a Polák, pustila ten nápad z hlavy. Wladyslaw by mohl být od hodiny

rudoarmějce, i když měl na zádech pověšenou německou Gewehr 98. A Avramův skobovitý nos a šedivějící plnovous vyhlížely zvlášť nepatřičně pod okrajem hranaté přílby, kterou nějaký voják Wehrmachtu už nebude potřebovat. Jak vuz projížděl mírnou vysočinou jižně od Lublinu, viděla, že taková směs oděvu je běžná nejen mezi partyzány, ale i mezi obyčejnými občany - za předpokladu, že nějakí takoví ještě v Polsku zbývali. A všichni muži a přibližně třetina žen nosili pušku nebo samopal. Se svou pouhou pistolí se Ludmila cítila jako svlečená. Uviděla také Ještěry, a to z mnohem větší blízkosti než kdykoli předtím: tu konvoj nákladních aut, vířících za sebou oblaka prachu, jindy tanků, rozrývající prašnou silnici. Kdyby tyto tanky byly v Sovětském svazu, jejich kulometry by udělaly krátký proces s vozem, na němž se vezli tři ozbrojení lidé, ale tady projely bez povšimnutí kolem. Docela dobrou ruštinou - on i Wladyslaw tou řečí hovořili - Avram řekl: „Nevědí, jestli jsme s nimi nebo proti nim. Zjistili, že nemají naději na to přijít. Pokaždé, když udělali chybu a zastřelili někoho, kdo byl jejich přítel, postavili proti sobě spoustu lidí, kteří byli předtím pro ně.“ „Proč je v Polsku tolik ochotných zrádců lidstva?“ zeptala se Ludmila. Fráze z moskevského rozhlasu jí automaticky vyklouzla z úst, až pak si uvědomila, že měla být takmější. Naštěstí se to Wladyslaw ani Avrama nedotklo. Naopak, oba se začali smát. Pak začali oba zároveň odpovídat, ale Avram dal dvorným pohybem ruky přednost Wladyslawovi. Polák řekl: „Kdybyste žila nějaký čas pod nacisty a nějaký čas pod rudými, kdokoli, kdo není nacist a rudý, by se vám zdál lepší.“ Nyní zase oni urazili ji, nebo přinejmenším její vládu. Řekla: „Ale já si vzpomínám na prohlášení soudruha Stalina y rozhlasu. Jediný důvod, proč Sovětský svaz okupoval východní polovinu Polska, byl ten, že polský stát se vnitřně zhroutil, vláda se rozpadla, a Ukrajinci a Bělorusové v Polsku byli vydáni na pospas osudu. Sovětský svaz yprostil polský lid z války a umožnil mu vést mírový život, dokud nás všechny nepřepadli fašisté.“ „Takhle vám to říkali v rozhlasu, že?“ řekl Avram. Ludmila vystřčila bradu a zarputile přikývla. Byla připravená na ostrou ideologickou debatu, ale nezdálo se, že se Avram a Wladyslaw chtějí přit. Místo toho se hlučně rozesmáli. Plácali se rukama do stehů a skončili tím, že si navzájem padli do náruče. Osel zastříhal nervózní ušima. „Co jsem řekla lak směšného?“ zeplala se Ludmila ledově. Avram neodpověděl přímo. Místo toho se zeptal: „Mohu vás pár minut vyučovat Talmud?“ Nevěděla, co je to Talmud, ale zavrtěla hlavou. Řekla: „V pořádku. Abyste se mohla učit Talmud, musela byste mít úplně nový způsob pohledu na svět! a uvažoval tím způsobem - novou ideologii, chcete-li.“ Znovu se odmlčel. Tentokrát přikývla. Avram pokračoval: „Vy už máte svou ideologii, ale jste na ni tak zvyklá, že si to ani neuvědomujete. To je to, co je směšné.“ „Ale moje ideologie je vědecká a správná,“ řekla Ludmila. Z nějakého důvodu to vyvolalo u Žida i Poláka další záchvat smíchu. Ludmila se vzdala. S některými lidmi se prostě nedá vést inteligentní diskuse. Krajina se otevřela do údolí řeky Visly. Kazimierz Doly shlížel na řeku z vysokého písčitého břehu, porostlého vrby, jejichž spodní větve se smáčely ve vodě. „Na jaře sem chodí milenci.“ poznamenal Wladyslaw. Ludmila na něj vrhla podezíravý políled, ale on v tom nepokračoval, takže to patrně nebyl zastřený návrh. Některé z budov kolem tržiště byly veliké, a vyhlížely by působivě, kdyby byly v celku, ale opakované boje většinu z nich zanechaly v troskách. Synagoga nevypadala o mnoho lépe než ostatní trosky, ale Židé stále proudili dovnitř a ven. Další Židé - ozbrojené strážce - stáli venku. Ludmila postřehla, jak Avram vrhl rychlý políled na Wladyslaw, co tomu říká. Neříkal nic. Ludmila nevěděla, jestli se to židovského partyzána dotklo nebo ho to potěšilo. Polské politické poměry pro ni byly příliš složité, než aby jim porozuměla. Z komína převozního panůčku se valila hustá oblaka uhelného dýmu, když převážel vůz přes Vislu. Krajina na druhém břehu byla tak plochá, že připomněla Ludmile nekonečné pláně, obklopující Kyjev. Chalupy s doškovými střechami a slunečnicemi a cesmínami okolo mohly také patřit do jejího domova. Toho večera se zastavili na statku u rybníka. Ludmila se nedivila, že ten dům našli. Nejenže byl u vody, ale Němci ho snad museli využívat při svých cvičných střelbách, protože byl obklopen starými zarostlými krátery po bombách: z některých z nich, z těch větších, se už zvolna dík prosakující spodní vodě také stávaly malé rybníčky. Nikdo se neptal na jména ani se nepředstavoval. To Ludmila chápala: co nevíte, nemůžete povědět. Pár středního věku, který s hejnem svých dětí obhospodařoval statek, jí připomněl kulaky, prospející ruské rolníky, kteří v Sovětském svazu nechtěli zapojit svůj majetek do kolchozního hnutí, a proto zmizeli z povrchu světa ještě když byla malým děvčetem. Polsko takové vyrovnání nezažilo. Hospodyně, příjemná baculatá žena, která měla na hlavě pestrý šátek jako ruská bábuška, uvařila velký hrnec něčeho, čemu říkala boršč: řepné polévky s kyselou smetanou, která s výjimkou kmínu, přidaného kvůli vůni, mohla pocházet z ruské kuchyně. Spolu s ní podala vařené zelí, brambory a kořeněné domácí klobásy, které Ludmile velice chutnaly, ale Avram se jich ani nedotkl. „Žid.“ zašeptala žena svému manželovi, když byl Avram mimo doslech. Pomáhali partyzánům, ale to neznámalo, zeje všechny milovali. Po večeři odešli Avram s Wladyslawem spát do stodoly. Ludmila dostala pohovku v parádním pokoji, což byl čest, kterou by si byla s chutí odřekla, protože pohovka byla krátká, úzká a rozviklaná. Málem z ní několikrát během nepohodlné noci spadla. V příštím dne před západem slunce překročili po obnoveném dřevěném mostě řeku Pilici, jeden z přítoku Visly, a vjeli do Warku. Wladyslaw řekl nadšeně: „Tady se vaří nejlepší pivo v Polsku.“ Mohla to být pravda, protože vzduch byl prosycen vůní sladu a chmele. Polák dodal: „Ve Warce se narodil Pulaski.“ „A kdo je Pulaski?“ zeptala se Ludmila. Wladyslaw si rezignovaně povzdechl. „Moe vás toho nenaučili v těch bolševických školách, co?“ Když se naježila, pokračoval: „Byl to polský šlechtic, který se pokoušel zabránit Prusům, Rakušanům a vám Rusům, aby si rozdělili naši zemi. Nepodařilo se mu to.“ Znovu si povzdechl. „Pak odešel do Ameriky a pomáhal Američanům bojovat proti Anglii. Padl tam, chudák. Byl ještě mladý.“

Ludmila by považovala Pulaskiho za reakčního zastánce zkorumpovaného polského feudálního režimu. Ale pomoc revolučnímu hnutí ve Spojených státech byla jistě pokrokovým činem. Tato zvláštní kombinace jí znemožňovala nalézt příslušnou intelektuální zásuvku, kam ho zařadit, což byl matoucí pocit. Bylo to podruhé, kdy opustila území Sovětského svazu. Při každé z těchto cest se její vidění světa ukázalo jako ne zcela adekvátní.

Perspektiva Talmudu by nepochybně byla ještě horší, pomyslela si.

Teprve teď si uvědomila, co už drahnou chvíli slyšela: hluboké, vzdálené dunění od severu a západu. „To nemůže být hřmění!“ zvolala. Den byl jasný a slunečný, na obloze bylo jen pár nadýchaných obláčků.

„Je to hřmění,“ odpověděl Avram, „svým způsobem. To ještě dlelostřelectvo ostřeluje nacisty, nebo nacisté ostřelují Ještěry. Už to nebude tak snadné, dostat se tam, kam jdeme.“

„Naučila jsem se jednu věc.“ řekla Ludmila, „a to, že není nikdy snadné dostat se tam, kam jdete.“

Avram si pohladil plnovous. „Jestli víte tohle, možná že ty bolševické školy nejsou tak špatné.“

„Okay, poslouchajte, lidi, protože tohle je důležité,“ řekl Rance Auerbach ve studené temnotě coloradské noci. „Právě teď jsme někde mezi Kanálem a Punkin Center.“ Několik kavaléristu, shromážděných okolo něho, se tiše zachechtalo. Také se zasmál. „Jo, sakra vznešená jména pro takové din. Před západem slunce průzkumníci objevili postavení Ještěrů severně a západně od Kanálu. Co chceme, to je přímět je, aby si mysleli, že mezi nimi a Punkin Center stojí mnohem víc našich sil, než jenom my. Když to uděláme, zpomalíme v této oblasti jejich postup na Denver, a o to právě jde.“

„Jo, jenže mezi nimi a Punkin Center není nikdo jiný než my.“ řekla Rachel Hinesová. Rozhlédla se po siluetách svých druhů v temnotě. „A ani nás moc nezbylo.“

„To víte vy, a vím to já.“ řekl Auerbach. „Dokud to nevědí Ještěři, je všechno fajn.“

Jeho eskadronu - nebo přesněji řečeno to, co z ní zbylo, plus zbytky dalších rozbitých jednotek, které se k ní přidaly - se zasmála. Zasmál se také, aby udržel morálku. Ale ve skutečnosti to nebylo k smíchu. Když chtěli Ještěři provést blitzkrieg, pak ho provedli tak, že proti nim nacisté vypadali jakd ulelváci. Od chvíle, kdy začali napadat Lamar ze vzduchu, prošli už polovinou Colorada, drtíce cestou všechno, co by jim mohlo dělat potíže. Auerbach nevěděl, co by je mohlo zastavit dřív, než narazí na opevnění před Dem érem. Ale dostal rozkaz pokusit se o to, a to také udělá. S největší pravděpodobností přitom zahyne. Dobrá, to byla součást jeho práce.

Poručík Bill Magruder řekl: „Pamatujte si, mládenci a děvčata, že Ještěři mají přístroje, které jim umožňují vidět potmě jako kočka. Musíte se stále krýt. Jedna skupina bude pálit, aby je přiměla odhalit svá postavení a aby na ně mohla druhá skupina zaútočit z jiného směru. Nehrají čistou liru, ani náhodou. Jestli je máme porazit, musíme lřát taky nečistě.“

Jezdeckto je neporazí žádným způsobem. To Auerbach věděl. Žádný z jeho mužů nebyl takový blázen, aby to nevěděl. Ale jako nájezdníci ve stylu udeř—a—uteč mohli ještě stále udělat něco užitečného.

„Do sedel.“ řekl a zamíni ke svému vlastnímu koni. Eskadrona postupovala tmou jako nezřetelné stíny, jen sem a tam zacinkaly postroje, zakašlal muž nebo zafřkal kůň. Auerbach neznal dobře toto území a měl obavy, aby nenarazil na ještěři hh'dky dřív, než pozná, že tam jsou. Kdyby se to stalo, bylo nanejvýš pravděpodobné, že celá jeho eskadrona bude zmasakrována, aniž by způsobila Ještěřům nějakou škodu.

Ale dva muži, kteří jeli s nimi, byli zdejší farmáři. Nebyli v uniformě. Kdyby bojovali proti lidskému nepříteli, mohlo by jim to vynést zastřelení v případě, že by byli zajati. Ale Ještěři takhle nerozlišovali. A farmáři, ve svých overalech s náprsenkou, znali krajinu tak intimně jako těla svých žen.

Jeden z nich, muž jménem Henry Osborne, řekl: „Tady se rozdělíme.“ Auerbach to přijal v důvěře, že farmář ví, kde jsou. Část eskadrony odjela pod Magnideroyým velením Auerbach

- a Osborne - zavedli zbytek blíže ke Karvalu. Po Chvíli Osborne řekl: „Jestli teď nesedneme, určitě nás zpozorují.“

„Hlídači kom.“ řekl Auerbach. Vybíral je zvlášť před každým nájezdem. Nikdo nepřipustil, že by chtěl tu práci, která vás udržovala stranou bóje, zatímco se kamarádi bili s Ještěry. Ale také vás udržovala v bezpečí - v relativním bezpečí. Vybírat hlídače koní namátkou se zdálo být jedinou fěrovou cestou.

„Je tady pár malých úvozů,“ řekl Osborne, „a jestli budeme mít štěstí, můžeme proklouznout kolem Ještěrů, aniž by si nás všimli, dokud nezahájíme palbu. Jestli to dokážeme, budeme moci udeřit na Kanál pořádně tvrdě.“

„Jo,“ řekl někdo, dychtivý šepot ve tmě. Měli minomet, púlpalcový kulomet, a pár bazuk se spoustou malých raket, které vystřelovaly. Pokoušet se s nimi zničit ještěři tank v téhle tmě by bylo dost beznadějně, ale jedna z věcí, na kterou přišli, byla skutečnost, že bazuky dokážou zatraceně dobře rozbít budovy, které nejsou obrněné a nepohybují se vlastní silou po krajině. Stačí se dostat dost blízko k ještěři ubytovně, a kdoví, co se může stát?

Obsluha minometu se shromáždila, spolu s několika muži se samopaly, kteří jí poskytovali palebnou podporu. Nemuseli se dostat tak blízko ke Karvalu jako kulometčíci a muži s bazukami.

Auerbach plácl Osborna do ramene jako signál, aby je vedl úvozem, který, se co nejvíc přibližoval k městečku.

Odněkud od severu se ozvala střelba z ručních zbraní. Znělo lo jako ohňostroj na Čly rtého července. Noční nebe se rozzářilo světlicemi. Ale ohňostroj obvykle vyvolával radostné volání, ne tlumené kletby1 vojáku. „Objevili je moc brzo,“ řekl někdo.

„A na nás si teď taky posvítí.“ dodala Rachel Hinesová s chmurnou jistotou.

Jako na potvrzení jejích slov, vzlétla knebi světlice z nízkého pahorku, kde byly umístěny ještěři hlídky. „To je dobré znamení, ne špatné.“ řekl Auerbach. „Nemohou nás objevit svými přístroji, tak lo zkoušejí starýma, dobrýma očima.“ Doufal, že má pravdu.

Vojáci se rozběhli vyschlým korytem, klerc jim ukázal Osborn. Záře světlice zeslábla a pohasla. Na severu začal střílet minomet. Druhá polovina eskadrony nebyla tak blízko Kanálu, jak měla být, ale dělala, co mohla. Kranipl Kramp! Miny dopadaly do městečka a jeho těsné blízkosti.

Auerbach zaslechl z Kanálu zvuk motorových vozidel. Vyschlo mu v ústech. Očekávat, že Ještěři budou ve službě spát, se nikdy nevyplácelo.

„Tady je konec konta,“ zašeptal Osborne do tmy, protrháváné záblesk)- výstřelů.

Teď si Auerbach přál, aby se byl vyspal s Penny Summersovou, když měl tu příležitost. Nevěděl ani, co s Penny je. Když ji viděl naposled, pomáhala raněným, den nebo dva předtím, než obrněná kolona Ještěři! rozbila Lamar na cucky. Evakuovali raněné, jak jen to s koňmi taženými ambulancemi dokázali - jeho předkové z občanské války by pro takový boží soud měli pochopem. Předpokládal, že Penny odjela s jednou z těchto ambulancí. Doufal, že ano, ale nevěděl to jistě.

„Okay, chlapci.“ řekl nahlas. „Minomet doleva, kulomet vpravo. Bazuky přímo vpřed. Mnoho štěstí vám všem.“ Sám vyrazil kupředu s obsluhami dvou bazuk. Potřebovaly veškerou palebnou podporu, kterou mohly dostat, a jeho M—1 Garand měla větší dostřel než samopal’.

Ještěři lilídky za nimi začaly střílet. Vojáci, kteří zůstali vzadu s obsluhou minometu, jim začali odpovídat. Pak se rozštěkal další ještěři kulomet, téměř Auerbachovi do tváře. Nevšiml si ještěřiho obrněného transportéru, dokud nebyl skoro u něho: motory Ještěřů byh mnohem lišší než motory, které vyráběli lidé. Přitiskl se k zemi, zatímco kulky vyhazovaly do vzduchu prach a kamínky všude okolo.

Ale tento kulomet prozradil polohu vozidla, na němž byl namontován. Jeden střelec z bazuky na ně vystřelil. Raketa 1 s vlečkou žlutého plamene vyrazila k vozidlu.

„Vypadněte sakra odsud!“ zařval Auerbach na dvojčlennou obsluhu bazuky. Kdyby minuli, nepřítel by podle dráhy střely 1 zjistil, odkud byla vypálena.

Avšak neminuli. Přední pancéř ještěřiho tanku by kumula- j tiv ní střele z bazuky odolal, ale obměny transportér ne. Ze zasazeného vozidla vyšlehl plamen a ozářil je. Vojáci s ručními zbraněmi na ně zahájili palbu a postříleli Ještěry, kteří vyskočili z únikových otvorů. Za okamžik se k noční kakofonii přidalo i hlubší stakato půlpalcového kulometu.

„Hněte sebou! Jdeme, kupředu!“ křičel Auerbach. „Musíme je napadnout uvnitř Kanálu!“ Za ním začala obsluha minometu odpalovat miny na osadu. Doufal, že jedna z nich zapálí některý dům, aby osvětlila bojiště. Nyní střílela spousta Ještěřů, a měli mnohem lepší představu o tom, kde jsou jeho muži, než tomu bylo naopak. Pěkný, veselý požár by pomohl šance vyrovnat.

Jako kdyby byly Vánoce, jako přání se splnilo. Falešné dřevěné průčelí jakési budovy v Kanclu začalo hořet jasným žlutým plamenem. Podle toho, jak hořelo, muselo být staré a dobře proschlé. Plameny přeskočily na další falešná průčelí. Jejich záře odhalila Ještěry, pobíhající jako démoni v pekle.

Z více než mílové vzdálenosti začal těžký kulomet metodicky ostřelovat osvětlené cíle. Na takovou vzdálenost se nedalo počítat s tím, že každá kulka zasáhne nějaký cíl, ale spousta kulek vypálená na spoustu cílů musela zaznamenat nějaké zásahy. A když průbojná protipancéřová střela ráže .50 zasáhla cíl z masa a kostí, tak ten cíl (hezky7 neutrální výraz pro stvoření, které myslí a cítí bolest jako vy) klesne k zemi a zůstane ležet.

Auerbach zaječel jako Indián, když vzplanul další obrněný transportér. Pak začaly obě bazuky vystřelovat rakety nazdařbůh na Kanál. Rozhořel se další požáry. „Úkol splněn!“ vykřikl, ačkoli ho nikdo nemohl slyšet. Ještěři museli mít dojem, že na ně zaútočila přinejmenším obměna brigáda a ne prořídla eskadrona jízdy)1.

Rachot střelby překrývá zvuk blížících se helikoptér, dokud nebylé už příliš pozdě. Auerbach je zpozoroval, až když vypálil salvu raket na obsluhu bazuk. Znovu to vypadalo jako na Čtvrtého července, ale tentokrát šel ohňostroj nesprávným směrem - ze vzduchu na zem. Zdálo se, že mučená půda vybuchuje v miniaturních sopkách.

Výbuch Auerbacha nadzdvihl a pak jím mrštil o zem. Do

úst mu vniklo něco mokrého - krev z nosu, zjistil podle slané a železité chuti. Byl zvědav, jestli mu krev neteče i z uší. Možná, že kdyby byl o trochu blíž k výbuchu - nebo kdyby se právě nadechoval místo vydechoval - exploze by mu byla roztrhla plíce.

Výškrábal se na nohy a potřásal hlavou jako omráčený zápasník, pokoušeje se uvést své myšlenky opět do chodu. Bazuky už nebyly v činnosti. Kulomety teď obrátily svou pozornost na helikoptér). Ale ty mohly palbu opěťovat.

Pozoroval, jak se jejich střely se stopovkou přibližují a pak zasahují kulometné postavení. Kulomet ztlchl „Ustup!“ vykřikl Auerbach. Rozhlédl se po svém radistovi. Byl nedaleko - mrtev' a vysílačka na jeho zádech byla rozbitá na kousky. Tak dobře, každý, kdo nemá tolik rozumu, aby ustoupil, když dostává zásahy a nemůže je opěťovat, si pravděpodobně stejně nezasluhuje žít.

Byl zvědav, kde je Andy Osborne. Mohl by ho pravděpodobně dovést zpátky do vyschlého koryta - ačkoli, vzhledem k tomu, že helikoptéry útočí shora, molilo by se stát také smrtící pastí, a ne cestou do bezpečí. I několik předsunutých postavem Ještěřů stále ještě střílelo. Neexistovala žádná cesta do bezpečí, už ne.

Ve tmě se objevila silueta - Namířil na ni svoji automatickou karabinu Garand, ale pak si uvědomil, že je to člověk. Mávl rukou kseverozápadu, naznačuje, že je čas vydat se domů. Voják přikývl a řekl: „Ano, pane - musíme odsud vypadnout.- Jako z velké dálky uslyšel hlas Rachel Hinesové.

Orientující se podle hvězd, šli víceméně správným směrem, ačkoli byl zvědav, jak najdou své koně. Ale možná na tom nezáleželo: jestli se ke koním dostanou dříve ty helikoptéry, nadělají z nich sekanou.

Za mnu se znovu rozštěkal těžký kulomet. Jeho obsluha byla pravděpodobně mrtvá, ale zřejmě ke zbrani zalehli další vojáci. Museli zasáhnout helikoptéry, protože ještěři stroje se otočily a znovu zaútočily na postavení půlpalcového kulometu. Náhradní obsluha si počínala chytře: jakmile se helikoptér, přiblížily, přestala na ně střílet. Rozumní hoši, pomyslel si

Auerbach, klopýtaje tmou. Helikoptéry pokropily střelbou místo, kde byl kulomet zakopaný a pak se obrátily k odletu. Jakmile to učinil’), vojáci zahájili znovu palbu.

Helikoptéry se vrátily a podnikly další nálet. Zdálo se, že jedna z helikoptér byla přitom zasažena. Protipancéřová střela

ji poškodila, ale zůstala ve vzduchu. Tentokrát, když ostřelování skončilo, kulomet se už neozval.

„Čubčí syni,“ řekla Rachel Hinesová znechuceně. Klela jako voják, a ani si to neuvědomovala. Pak řekla: „Čubčí syni,“ zcela odlišným tónem hlasu. Dvě helikoptéry se řítily přímo na ni a na Auerbacha.

Chtěl se ukrýt, ale kam se ukrýt před létající smrtí, která vidí v noci? Nikam, pomyslel si a zvedl svou automatickou karabinu. Neměl moc velkou naději, že stroje poškodí, ale chtěl udělat, co sedá. Když padnout, tak s prázdným zásobníkem.

Kulometry v předích obou helikoptér začaly střílet. Něco ho udeřilo, se silou bucharu. Nohy ho pojednou nechtěly unést. Začal se hroutit, ale už neucítil, jak dopadl na zem.

Strážný trhnutím otevřel dveře Ussmakovy maličké cely. „Vy tam - ven,“ řekl rusky, čemuž Ussmak chtěl nechtějí porozumět.

„Bude vykonáno.“ řekl a vyšel ven. Byl vždycky rád, když se dostal z cely, která mu připadala mizerně navržená: kdyby byl Tosevan, nemohl by se v ní narovnat, ani si v plné délce lehnout. A protože Tosevané vylučovali i tekuté odpady, sláma by brzy páchla tak, že by to muselo být nepříjemné i Velkému Ošklivci. Ussmak vykonával svou potřebu v jednom koutě a chybějící odpadová instalace mu nepůsobila příliš velké nesnáze.

Strážný nesl v jedné ruce samopal a ve druhé lucernu, která dávala málo světla a ošklivě páchla. Její zápach připomněl Ussmakovi vaření: napadlo ho, jestli se v lucerně nespaluje nějaký rostlinný nebo živočišný produkt namísto petroleje, kterým Velcí Ošklivci poháněli své pozemní křižníky a letadla.

Ale naučil se neklást takové otázky. Jenom by ho dostaly do ještě větších potíží, a on jich měl už tak dost. Když ho strážný vedl do vyšetřovací místnosti, svolával v duchu nejhorší kletby na Strahovu prázdnou hlavu. At jeho duch žije v příštím životě bez Císaře, pomyslel si. V rádiu vykládal s takovou jistotou, že se Velcí Ošklivci chovají k zajatcům civilizovaně. Nu, slavný bývalý kapitán Straha nevěděl všechno, co měl vědět. Tolik Ussmak zjistil, že své škodě.

Ve vyšetřovací místnosti ho jako obvykle očekávali plukovník Lidov a Gazzim. Ussmak vrhl na tlumočnicka bez tělní kresby pohled, v němž se mísila sympatie s odporem. Kdyby nebylo Gazzima, nedostali by z něho Velcí Ošklivci tolik a tak rychle. Vydal Velkým Ošklivcům základnu na Sibiři a měl v úmyslu říct jim všechno, co mohl, aby jim pomohl: když se dopustil zrad, musel ji dotáhnout do konce.

Ale Lidov a ostatní muži z NKVD od začátku předpokládali, že je spíš nepřítel, který má sklon věci zatajovat, než spojenec, dychtivý říct, co ví. Čím víc s ním takto zacházeli, tím víc se tento jejich omyl měnil v pravdu.

Možná si Lidov začal uvědomovat tuto chybu ve své technice. Bez Gazzimova tlumočení, což dělal zřídka, řekl:

„Zdravím vás, Ussmaku. Tady na stole je něco, co vám snad přijemný den.“ Ukázal na misku, plnou hnědavého prášku.

„Je to zázvor, nadřizený pane?“ zeptal se Ussmak. Věděl, že je: jeho chcmoreceptory ho ucítily přes celou místnost.

Rusové mu nedali dávku - už ani nevěděl, jak dlouho. Zdálo se mu to jako věčnost. Myslel tím, samozřejmě: Mohu si vzít? Jenže čím déle se stýkal s příslušníky NKVD, tím lépe věděl, že se nevyplácí říkat, co si myslí.

Ale Lidov byl dnes ve sdílné náladě. „Ano, ovšemže je to zázvor.“ odpověděl. „Vezměte si, kolik je libo.“

Ussmaka napadlo, jestli se ho Velký Ošklivec nepokouší nadopovat něčím jiným. Ale pak dospěl k názoru, že ne.

Kdyby mu Lidov chtěl dát jinou drogu, tak by to prostě udělal a bylo by to. Ussmak přešel ke stolu, nasypal si trochu prášku na hřbet ruky a olízl ho.

Nejenže to byl zázvor, ale navíc byl smíchaný s vápnem, jak to měla Rasa nejraději. Ussmakův jazyk se vymrštil znovu a znovu, dokud z jeho niky nezmizelo poslední zrníčko vzácného prášku. Kořenitá chuť naplnila nejen jeho ústa, ale i jeho mozek. Protože byl tak dlouho bez ní, bylina na něj zapůsobila silně. Rozbušilo se mu srdce a zrychlil dech. Cítil se bystrý, silný, triumfující - stojící za tisíce takových, jako je Lidov.

Část jeho mysli ho varovala, že ten pocit je klam, pouhá iluze. Viděl muže zemřít muže, kteří si to neuvědomovali, přesvědčené, že jejich pozemní křižníky dokážou všechno a Velcí Ošklivci jim nemohou ani v nejmenším uškodit. Pokud se muž nenechal zabít kvůli takové hlouposti, naučil se vychutnávat zázvor, aniž by ho zotročil.

Ale pamatovat na to bylo těžké, uprostřed extáze, kterou droga přinášela. Malá ústa Borise Lidova se rozšířila ve výrazu, který Tosevané používali, když chtěli dát najevo přívětivost. „Do toho,“ řekl. „Vezměte si víc.“

Ussmakovi nebylo třeba říkat dvakrát. Nejhorší věc na zázvoru bylo černé zoufalství, do kterého muž upadl, když účinek drogy vyprchal. První věc, po které toužil, byla další dávka. Obvykle ji neměl. Ale v té misce bylo dost zázvoru, aby učinil muže šťastným na - na hodně dlouho. Ussmak si radostně vzal další dávku.

Gazzim měl jeden oční výčnělek upřený na misku se zázvorem, druhý na Borise Lidova. Každý rys jeho šlachovitého těla říkal Ussmakovi, jak strašlivě touží po té bylině, ale neučinil sebemenší pohyb směrem k ní. Ussmak znal hloubku té touhy. Gazzim y ní bsl očividně ponořen. Ale příliš se bál, co by s ním Sověti udělali, kdyby se pokusil vzít si dávku.

Ussmak byl zvyklý potlačovat účinky, které na něj zázvor měl. Ale už dlouho jej neměl, a právě pozřel dvojitou dávku silné látky. Ta droga byla silnější než jeho zábrany. „A teď dáme něco tomu chudákovi, aby byl pro změnu šťastný.“

řekl a přidržel nůsku se zázvorem Gazzimovi pod nosem.

„Věz“ vykřikl Boris Lidov hněvivě.

„To nesmím“ zašeptal Gazzim, ale jeho jazyk byl silnější než on. Vymrštil se do misky, a pak znovu a znovu aby nabral co největší dávku.

„Ne, říkám vám“ řekl Lidov znovu, lentokrál jazykem Rasy, a přidál pro lepší pochopení zdůrazňovací zakašlání. Když mu Ussmak ani Gazzim nevěnovali sebemenší pozornost, vyskočil a vyrazí Ussmakovi misku z nikou. Spadla na podlahu a hnědavý prášek zavířil ve vzduchu.

Gazzim se vrhl na muže z NKVD a začal ho rvát drápy a zuby. Lidov vykřikl a ucouvl. Z několika ran mu prýštila krev.

Zvedl ruku, aby si chránil tvář. Druhou nikou sáhl po pistoli, kterou měl u pasu.

Ussmak se na něj vrhl a uchopil jeho pravici oběma rakama. Velký Ošklivec byl strašlivě silný, ale jeho měkká kůže bez

šupin ho činila zranitelným, Ussmak ucítil, jak jeho drápy pronikají Tosevanovi hluboko do masa. Jeho čelisti se zakousl do Lidovova hrdla. Jeho chemoreceptory se naplnily kromě zázvoni ostrou chutí Tosevanovy krve. Tato kombinace z něj učinila takřka zvíře.

Lidovovy výkřiky zeslábly a jeho nika uvolnila své sevření na zbraní. Byl to Ussmak, kdo ji nakonec vytrhl z pouzdra. Byla v jeho sevření těžká a neohrabaná, ale přesto mu nějakým způsobem dodala jistoty.

Dveře vyšetřovací místnosti se rozletěly. Ussmak to už chvíli očekával, ale Velcí Ošklivci byli tak primitivní, že neměli žádné televizní kamery, které by podobná místa monitorovaly. Gazzim vykřikl a vrhl se na strážného, který se objevil ve dveřích. Z drápů a z nosu mu tekla krev. Ačkoli byl ozbrojen, Ussmak se nechtěl postavit strážnému ha odpor, a už vůbec ne, když byl nadopovaný a téměř šílený, jako v této chyli.

„Božemoj!“ vykřikl Tosevan. Ale byl mimořádně duchapřítomný. Strhl samopal a vypálil rychlou dávku na Gazzima, který se zhroutil na podlahu a začal se svíjet. Byl určitě mrtev, jenom jeho tělo si to ještě neuvědomilo.

Ussmak se pokusil na strážného vystřelit. I když jeho šance na útěk byla v podstatě nulová, byl voják se zbraní v nice. Jediný problém byl, že nemohl přimět zbraň, aby vystřelila. Měla nějakou pojistku, ale on nedokázal přijít na to kde. Když zápolil s neposlušnou zbraní, ústí Tosevanovo zbraně se oločilo k němu. Ussmak znechuceně odhodil tosevanskou zbraň, která bouchla o podlahu. Čekal, že ho strážný na místě zastřelí.

AJc k jeho překvapení to muž neudělal. Zvuk střelby sem přilákal další strážné. Jeden z nich trochu mluvil jazykem Rasy. „Ruce vzhůru!“ zaječel. Ussmak poslechl. „Zpátky!“ řekl Tosevan. Ussmak poslušně ustoupil od Borise Lidova, který ležel v kaluži vlastní krve. Vypadá stejně jako chudák Gazzim, pomyslel si Ussmak.

Dva strážní přiskočili k ležícímu sovětskému muži. Vyměnili si několik vět ve své hrdelní řeči. Jeden z nich pohlédl na Ussmaka. Jako každý Velký Ošklivec k němu musel otočit celou tvář. „Mrtev.“ řekl jazykem Rasy.

„K čemu by bylo, kdybych řekl, že je mi to líto, zvlášť když mi to líto není?“ odpověděl Ussmak. Zdálo se, že nikdo ze strážných tomu neporozuměl. Chvilu se domlouvali mezi sebou. Ussmak očekával, že jeden z nich zvedne zbraň a zastřelí ho.

Ale nedošlo k tomu. Vzpomněl si, co říkala rozvědka o mužích ze SSSR: drželi se svých rozkazů skoro tak striktně jako Rasa. Podle toho, co zde viděl, tohle odpovídalo přesně. Bez rozkazu nechtěl nikdo převzít odpovědnost za jeho likvidaci.

Konečně muž, který ho do vyšetřovací místnosti přivedl, trhl ústím své zbraně. Ussmak tomu gestu porozuměl: znamenalo [o pojd' se mnou. Poslechl. Strážný ho dovedl zpátky do jeho ech, jako po normálním výslechu. Dveře za ním zabouchly a cvakl zámek.

Ussmak pobaveně otevřel ústa. Kdybych věděl, že lo je všechno, co se stane, když zabiju Lidova, byl bych to udělal už dávno. Ale nemyslel si, že tím to skončí, kdepak. A jak se zázvorová euforie změnila v následnou depresi, začal uvažovat, co s ním teď Rusové udělají.

Liu Han obešla ze západu Fa Hua Su, chrám Budhovy slávy, a lesně za ním trosks stající pekingské tramvaje.

Vzdychla: Byla by raději, kdyby stanice nebyla v troskách. Peking se rozkládal na značné rozloze: chrám a stanice byly ve východní části města a z hostince, kde bydlela, to sem bylo pěkných pár zz

Nedaleko od stanice byla ulice Porcelánových úst. Tz'u Ch i Kou, jejíž hlína byla pověstná. Prošla ulicí na sever, pak odbočila do jednoho z hutungí, nespočetných pekingských uliček, které se rozvětvovaly od hlavních ulic. Naučila se orientovat v tomto bludišti, stačilo jí pouze dvakrát změnit směr, aby se dostala na Hsiao Shih, Malé tržiště.

Jiné jméno tohoto tržiště, ačkoli nebylo vyslovováno tak často, bylo Tržiště zlodějů. Podle toho, co bylo Liu Han řečeno, ne všechno zboží na tržišti bylo kradené, něco bylo získáno i legálně, aby vytvořilo iluzi, že je všechno v pořádku.

„Mosazné podnosy!“ „Zelí!“ „Jídelní tyčinky!“ „Kostky na mah—jong!“ „Nudle!“ „Lék proti vaší kapavce!“ „Selata a čerstvé vepřové!“ „Hrášek a fazolové lusky!“ Vřava byla ohlušující. Pouze podle pekingských měřítek se toto místo mohlo nazývat Malým tržištěm, ve většině měst by to bylo ústřední obchodní místo a přirozené centrum města. Liu Han se toto místo zdálo stejně velké jako vězeňský tábor, kam ji malí ďáblové zavřeli, když ji propustili z letadla, které nikdy nepřistávalo.

V henžícím se davu byla Liu Han pouze jedna z mnoha. Ta anonymita jí vyhovovala. Pozornost, které se v poslední době těšila, jí byla velice nepříjemná.

Muž, prodávající porcelánové šálky, které vypadaly jako kradené, si jí všiml, ukázal na ni, a našpulenými rly udělal obscénní náznak. Minula ho se širokým úsměvem. Zatvářil se napůl dychtivě, napůl chápavě.

Dodala svému hlasu sladký tón tanečnic a s úsměvem řekla: „Doufám, že vám shnije. Doufám, že vám potom upadne. Ale nedělejte si starosti. Moji kamarádi vás už dávno předtím zastřelí.“

Vytřeštil na ni oči a tupě otevřel ústa. Pak sáhl pod stolec, na němž měl vystaveno své zboží. Ale ve chvíli, kde se mu podařilo vytáhnout nuž, těžká japonská pistole v Rice Liu Han mřela na jeho břicho. „Nezkoušej to.“ řekla. „Ani na to nemysli.“

Muž zalapal po dechu a na okamžik vypadal jako zlatá rybička, vyhozená na souš. Liu Han se otočila a odešla. Jakmile mezi nimi bylo pár lidí, muž začal křičet a nadávat jí.

Měla chuť se vrátit a vpálit mu kulku do břicha, ale kdyby měla zastřelit každého muže v Pekingu, který ji urážel, bylo by to strašné plýtvání municí, a její selská povaha se každému plýtvání bránila.

O chvíli později ji poznal další obchodník. Upěl na ní očima, ale neřekl nic. Podle měřítek, na které si zvykla, to bylo docela zdvořilé.

Předtím jsem si musela dělat starosti jenom se Hsia Shon— Taem, pomyslela si hořce. Ale díky malým ďáblům a jejich špinavým filmům jich teď budu mít na krku stovky. Malým ďáblům se podařilo udělat z ní v Pekingu notoricky známou

osobnost.

Dobrá, udělali z ní předmět výsměchu, jak to měli v plánu. Ale také z ní učinili objekt sympatií. Ženy chápaly, že byla donucena k tomu, co ukazoval 7 filmy malých ďáblů. A Lidová osvobozenická armáda tvrdě zakročovala a dokázala si s protipropagandou poradit. Po Žluté řece plulo stále víc mrtvol těch, mužů i žen, kteří měli s Lidovou osvobozenickou armádou nějaké rozpory.

Jednou nebo dvakrát zaslechla cizí ďábly, křesťanské misionáře, jak mluví o mučednících. Tehdy tu myšlenku nepochopila - proč by měl někdo trpět, když nemusí? Ale nyní se sama stala mučednicí, a pokládala za vhodné toho využít.

Zeptala se ženy, která prodávala kapry, vyhlížející jako ošklivý zlatý rybký: „Ty ryby jsou čerstvé? Nevy padají na lo.“

„Ty ryby byly uloveny dnes ráno,“ odpověděla žena.

„A proč bych ti měla věřit?“ řekla pohrdavě Liu Han. „No dobře, co za ně chceš?“

Začaly spolu smlouvat, ale nemohly se dohodnout. Lidé chvíli přihlíželi, a pak se vytratili. Rybářka ztlumila hlas a řekla: „Já jsem porozuměla tvému heslu, soudružko.“

„V to jsem doufala.“ řekla Liu Han. „Mluv.“

Žena se nervózně rozhlédla kolem. „To, co ti řeknu, nesmí nikdo vědět...“ řekla. „Malí ďáblové nemají tušení, že můj synovec rozumí jejich jazyku.“

„No dobře, to vím,“ řekla Liu Han netrpělivě. „Lidová osvobozenická armáda nezrazuje své zdroje informací. Takže si nedělejte starosti: — a já vám nezaplátím vaši zlodějskou cenu za vaše smradlavé ryby!“ zvýšila hlas.

„Tak proč neodejdeš?“ zaječela prodavačka. Pak opět ztišila hlas: „Rika, že malí ďáblové brzy oznámí Lidové osvobozenické armádě, že jsou ochotni obnovit rozhovor 7 o všech otázkách. Uvědom si, on je jenom úředník, nemůže vám říct, co to znamená, všechny otázky.“ Ale to vy nejspíš budete vědět sami, že?“

„Eh? Ano, myslím, že ano.“ odpověděla Liu Han. Jestli to malí ďáblové myslí vážně, vrátí se k jednání o navrácení její dcerky. Děti budou nyní už skoro dva roky 7, podle čínského způsobu počítání: jeden, který strávilo v lůně Liu Han, a druhý od chvíle, kdy se narodilo. Liu Han byla zvědavá, jak bude vypadat a jak se one Ttomalss staral. Snad se to už zanedlouho dozví.

„Dobrá, koupím si ji, i když jsi zlodějka.“ S bráných hněvem hodila Liu Han ženě mince a odešla. Navzdory svému rozhněvanému výrazu se v nitru usmívala. Prodavačka ryb byla jejím téměř soukromým zdrojem informací, pochybovala, že žena zná ještě někoho jiného z Lidové osvobozenické armády. Díky informaci o nadcházejících jednáních zvýší Liu Han svou důvěryhodnost v očích ústředního výboru.

Při troše štěstí by to mohlo pravděpodobně stačit, aby jí to zajistilo vlastní židli ve výboru. Nieh Ho—T'ing ji bude podporovat: tím si by la jistá. A jakmile bude mít svou židli ve výboru, bude ona podporovat Nieha Ho—T'inga - prozatím. Ale jednoho dne bude mít příležitost s ním nesouhlasit. Až to udělá, bude stát na vlastních nohou.

Byla zvědavá, jak to Nieh přijme. Dokážou zůstat milenci i poté, když spolu budou mít politické nebo ideologické rozpory? Nevěděla. Ale jednou věcí si byla jistá: potřebovala milence méně než předtím. Byla mní sama osobností, schopnou postavit se světu na vlastních nohou, aniž by musela vyžadovat podporu mužů. Než přišli malí ďáblové, nedokázala si něco takového ani představit.

Zavrtěla hlavou. Zvláštní, že všechno lo utrpení, které jí způsobili malí ďáblové, ji dovedlo nejen k tomu, že se stala nezávislou, ale i k myšlence, že má být nezávislou. Bez nich by byla jednou z nespočetných rolnických vdov ve válkou rozervané Číně, pokoušející se uchránit před hladověním, a pravděpodobně by se stala prostitutkou nebo konkubínou bohatého muže, aby to dokázala.

Prošla kolem muže, prodávajícího slaměné kuželovité klobouky- mužům i ženám na ochranu tváří před sluncem. Měla jeden takový v hostinci. Když malí ďáblové začali ukazovat své špinavé filmy o ní, často ho nosila. Když si ho stálila do obličeje, stěž si ji někdo poznal.

Nyní ale chodila ulicemi a Mhingy s obnaženou lúavou a beze studu. Jakýsi muž se na ni chlápne usmál, když opouštěla Malé tržiště. „Pozor na revoluční spravedlnost.“ zasyčela. Muž zmateně ucouvl.

Na rohu ulice byl umístěn jeden z přístrojů, promítajících obrázky. Liu Han tam v nadživotní velikosti seděla obkročmo na Bobbym Fiorem a její plet' se lekla potem. Hlavní věc, která ji napadla, když se dívala na sebe samu, bylo to, jak dobře živená a odpočatá se ve filmu zdála. Pokrčila rameny. To ještě nebyla zasvěcená věci revoluce.

Nějaký 7 muž odvrátil pohled od trojrozměrného obrazu k ní. Ukázal na ni. I Liu Han na něj ukázala, jako by její prst byl hlaveň zbraně. Muž spěšně odvrátil svůj polílek a začal si hledět něčeho jiného.

Liu Han pokračovala v cestě. Malí ďáblové se jí stále ještě snažili zdiskreditovat, ale zároveň se vraceli k jednacímu stolu, a vraceli se jednat o všech otázkách. Pokud tomu dobře rozuměla, tohle znamenalo vítězství.

Před rokem by malí ďáblové nebyli tak ochotní vyjednávat. Před dvěma lety nevyjednávali vůbec, jen ničili všechno před sebou. Teď už měli těžší život než předtím, a začínalo jim docházet, že by se mohl stát ještě těžší. Usmála se.

Doufala, že k tomu dojde.

Nováčky přišli do tábora zcela zmatem a vyděšením. To pobavilo Davida Nussboyma, který, když přežil svých prvních pár týdnů, už nebyl nováček, ale zek mezi zeky. Byl stále považován spíš za politického než za zloděje, ale strážníci a příslušníci NKVD na něj přestali uplatňovat lichotky, které používali vůči tolika komunistům, zachyceným v pavučině gulagu.

„Tak vy stále chcete pomáhat straně a sovětskému státu, ano? Pak samozřejmě lžete, jste špión, jste to, co my řekneme.“

Pro polského Žida byly strana a sovětský 7 stát přitažlivější než Hitlerův Reich, ale ne příliš. Mezi spoluvězni používal Nussboyma lámanou ništinu a jidiš, zatímco strážným odpovídal výhradně polsky, příliš rychle na to, aby mu rozuměli.

„Děláš to dobře.“ řekl s obdivem Anton Michajlov, když další strážný při Nussboymově odpovědi odešel, škrábaje se

na hlavě. „Drž se toho, a za chvíli tě přestanou otravovat, protože si spočítají, že z tebe stejně nedostanou nic rozumného.“

„Rozumného?“ Nussboym obrátil oči v sloup. „Kdybyste vy blázniví Rusové měli rozum, nikdy byste nezačali s těmihle tábořez“

„Myslíš?“ řekl další zek. „Zkus vybudovat socialismus bez uhlí, které dostávají z tábora, bez dřeva, bez železnic, které zekové postavili bez průplam které kopeme. Bez táborů by se celá taile ztracená stavba rozsypala.“ Znělo to, jako by pociťoval jakousi perversní pýchu nad lini, zeje součástí lakového důležitého a společensky významného podniku.

„Pak by se možná měla rozsypat,“ řekl Nussboym. „Ti bastardi z NKVD zacházejí s každým jako nacisté se Židy. Viděl jsem oboje a není vtom žádný rozdíl.“ Na okamžik se zamyslel. „Ne, tohle беру zpět. Toto jsou jen pracovní tábory. Vy nemáte takový běžící pás na vraždění, jaký- nacisté vybudovali pro nás těsně předtím, než přišli Ještěři.“

„Proč člověka vraždit, když ho mohou udít k smrti?“ zeptal se Michajlov. „To je - jak je to slovo? - neproduktivní, to je ono.“

„A tohle tady - lo je produktivní?“ zvolal Nussboym. „Na tohle byste mohli mít vycvičené šimpanzy.“

Ruský zloděj zavrtěl lihnou. „Šimpanzi by tady pochcípali. Nussboyme. Nevydrželi by to. Puklo by jim srdce a byli by mrtví. Říká se, že to jsou hloupá zvířata, ale oni jsou dost chytrí, aby poznali, kdy jsou věci beznadějné - a to je víc, než můžeš říct o lidech.“

„To jsem neměl na mysli,“ řekl Nussboym. „Podívej se, co nám teď poručili dělat, ty baráky, co stavíme.“

„Nestěžuj si na tu práci.“ řekl Michajlov. „Rudzutak měl ztracené štěstí, že ji naše parta dostala: je to mnohem lehčí, než chodit do lesa a kácet ve sněhu stromy. Takhle se vrátíš na svou pryčnu polomrtvý, ne úplně mrtvý.“

„O to se nehádám,“ řekl Nussboym netrpělivě. Někdy měl pocit, že je jednooký v zemi slepých. „Ale věnoval jsi trochu pozornosti tomu, co tady stíníme?“

Michajlov se rozhlédl a pokrčil rameny. „Je to barák. Staví se podle plánu. Strážní neřekli ani bú. Dokud jsou oni spokojení, je mi všechno ostatní jedno. Kdyby chtěli, abych jim stavěl čluny na slanečky, taky bych si nestěžoval. Stavěl bych čluny na slanečky.“

Nussboym podrážděně odhodil kladivo. „Stavěl bys člun?“ na slanečky, do kterých by se nevešel slaneček?“

„Opatrně s tím.“ řekl jeho parták. „Rozbiješ náradí a bachaři se po tobě projdou. Počítají, že kopancům do žeber rozumí každý, a většinou mají pravdu. Jestli bych dělal čluny na slanečky, do kterých by se nevešel slaneček! Jistě, kdyby tni řekli, že to mám dělat. Myslíš, že jim půjdu povídat, že dělají chybu? Vypadám snad jako blázen?“

Tento postoj drž—hlavu—dole—a—dělej—co—ti—říkají existoval i v lodžském ghettu. Ale y gulagu nejenže existoval, zde dominoval. Nussboym měl chuť zvolat: „Ale císař nemá žádné šaty!“ Místo toho však sebral kladivo a zatloukl další dva hřebíky do rámu pryčny, na němž s Michajlovem pracovali. Bušil do hřebíku vši silou, pokoušeje se tak zbavit své frustrace.

Nefungovalo lo. Když sahal do vědra pro další hřebík, zeptal se: „Jak by se ti líbilo spát na pryčnách, které tu děláme?“

„Mně se nelíbí spát ani na té pryčně, kterou mám teď.“ odpověděl Michajlov. „Ale dej mi ženskou, která řekne ano, a bude mi jedno, kde mě uložíš.“ Zatloukl další hřebík.

„Ženskou?“ Nussboym zaváhal. „Na to jsem nepomyslel.“

Drahý zek na něj pohlédl s politováním. „To jsi tedy lilupák. Přijdou a budou bydlet v těchlile nových barácích. Mezi nimi a našinu baráky natáhli dost ostnatého drátu, že by to zastavilo nacisty, a slyšel jsem, že zanedlouho čekají vlak „speciálních vězňů“. Už ti to dochází, kamaráde?“

„Neslyšel jsem o žádných speciálních vězňích.“ řekl Nussboym. Věděl, že mu spousta pověstí, kolujících po táboře, uniká kviili jeho nevalné ruštině.

„No, přijíždějí.“ řekl Michajlov. „My budeme mít štěstí, když je jenom zahlédneme. Ale strážní, ti si zašoustaj! dokud jim bude stát, ti smradlaví psi synové. Kuchaři taky - a písaři. Ale ty jsi jen obyčejný zek, tak na to zapomeň.“

Nussboym nepomyslel na ženu od chvíle, kdy skončil v rukou Sovětů. Teď Teď řekl: „I pro ženy jsou ty pryčny strašně malé a strašně blízko u sebe.“

„Tak to budou strážní dělat z boku místo seshora.“ řekl Michajlov. „No a? Jim to nevadí, co si budou myslet ženské, o to se nestarají, a ty jsi tvrdohlavý židák, víš o tom?“

„Vím.“ řekl Nussboym, podle tónu jeho partnera to byl téměř kompliment. „Dobrá, uděláme to, jak nám řekli. A jestli tam budou ženy, nebudeme se moci přiznat, že jsme to pro ně dělali ms.“

„Teď kecáš.“ řekl druhý zek.

Parta splnila svou denní nonnu, což znamenalo, že dostanou najíst - ne příliš mnoho, ale téměř tolik, aby to udrželo tělo a duši poliromadě. Po chlebu a polévce se Nussboym přestal na chvíli starat o své břicho. Mělo dost, aby se přestala ozývat jeho vnitřní poplašná siréna. Ale věděl: že se zase brzy ozve. Už v Lodži se naučil vychutnat tyto krátké chvílky sytosti.

Spousta ostatních zeku měla stejný pocit. Seděli na svých pryčnách a čekali na rozkaz zhasnout lampy. Když přišel, propadli se okamžitě do hlubokého, vyčerpaného spánku, ale zatím spolu klábosili nebo si četli propagační letáky, které někdy l táborový vyžírkové vynesli ven (tak vnikala spousta nových fám a pověstí), nebo si spravovali kalhoty a blůzy, hlavy skloněné nad prací, aby dobře viděli v kalném světle.

Někde v dálce zahoukal vlak, dlouze a truchlivě. Nussboym si toho sotva povšiml. O pár minut později se zahoukám ozvalo znovu, tentokrát nepochybně blíže.

Anton Michajlov vyskočil na nohy. Všichni zírali na nezvyklou ukázkou energie. „Speciální vězňové!“ zvolal zek.

V barácích náhle vypukla vřava. Mnozí vězňové už neviděli ženu léta. Ani teď nebylo pravděpodobné, že se jim podaří k nim přiblížit. Ale pouhá tato možnost stačila, aby jim připomněla, že jsou muži.

Chodit venku mezi večerí a večerkou nebylo zakázáno, ale počasí bylo stále tak studené, že to nebylo zvykem. Nyní se

však z baráků vyhrnuly tucty zeků, Nussboym mezi nimi. Stráže začaly křičet, snažice se mezi vězni udržet jakýs takýs pořádek.

Moe se jim to však nedařilo. Jako -železné piliny, přitahované magnetem, se muži přilepili na plot, který' odděloval jejich tábor od nového. Baráky byly dostavěny pouze zpola, což nevěděl nikdo lépe než Nussboym, ale to, podle všeho, co slyšel, byla typická ukázka sovětského nepořádku a neschopnosti.

„Hele!“ řekl někdo se zbožným povzděchem. „Postavili baldachýn, aby drahouškům ncnaskákaly pihy od sluníčka.“

„A pak je sem přivezou v noci.“ dodal jiný vězeň. „Jestli tohle není „yHzVzy, lak už neviní, co to je.“

O pár minut později vlak se skřipěním brzd zastavil. Příslušníci NKVD se samopaly a lucernami se rozběhli ke Stolypinovým vagónům, které přivezly vězně. Když se jejich dveře otevřely, nejprve vystoupili z vagónů další strážní.

„Do pekla s nimi.“ řekl Michajlov. „Nechceme se dívat na jejich škaredé tlamy. Ty už známe. Kde jsou ženské?“

Strážní začali řvát na vězně, aby si pospíšili, což, způsobilo, že zekové vybuchli smíchem. „Bud'te raději opatrní, miláčkové, nebo vás pošlou na frontu, a pak budete litovat,“ zvolal někdo ostrvm falzetem.

Ve dveřích jednoho vagónu se objevila hlava, Zekové zatajili dech očekáváním, Pak užasle vydechli. Z vagónu vyskočil Ještěr a klopýtal k barákům, a za ním další a další.

Nussboym na ně zíral skoro lak lačně jako kdyby byli ženy. Mluvil jejich jazykem. Zajímalo ho, jestli to v celém tomhle táboře dovede ještě někdo jiný.

KAPITOLA 9

Mutt Daniels si prohlížel člun s nevelkým nadšením. „Zatraceně.“ řekl procítěně. „Když mi řekli, že nás nedopraví z Elginu zpátky do Chicaga, počítal jsem, že nám nemohou provést nic horšího, než nám už provedli. Ale ukazuje se, že jsem byl vedle, co?“

„To máte pravdu, poručíku,“ řekl seržant Herman Muldoon. „Celá taille mise, podle toho, jak o ní mluví, je tak akorát na telegram „s politováním vám oznamuji“, teda pokud se ještě vubec obtěžují takový telegramy posílat.“

„To by stačilo, pánové.“ řekl kapitán Stan Szymanski. „Poplácali nás kvůli té práci po rameně, a myji uděláme.“

„Ano, pane.“ řekl Mutt. Nevyslovený dovětek Szymanskiho poznámky zněl nebo přitom zemřeme, což Muttovi připadalo dost pravděpodobné. Jestli to Szymanskiho napadlo také, nedal to na sobě znát. Možná byl dobrý herec, to patřilo k dobrému důstojníkovi stejné jako k dobrému manažerovi. Nebo Szymanski možná opravdu nevěřil, že by jeho vlastní, soukromé já, mohlo vůbec někdy přestat existovat. Mutt by se byl vsadil, že Szymanskimu není ještě ani třicet. Muttovi táhlo na šedesátku. Možnost svého vlastního hrozícího konce pocíťoval jako až příliš reálnou. I před příchodem Ještěrů ho opustilo mnoho přátel, které měl od přelomu století, na srdeční selhání, rakovinu nebo TBC. Přijďte k tomu kulky a střepiny, a člověka napadne, že žije ve vypůjčeném čase.

„Budeme mít výhodu překvapení.“ řekl Szymanski.

Samozřejmě, že budeme, pomyslel si Mutt. Ještěři budou 249 překvapení - sakra, budou užaslí - že můžeme hýl tak pitomí. Nemoh] to bohužel říct nahlas.

Szymanski vytáhl z kapsy na mnohokrát složený kus papíai. „Podívejme se na mapu.“ řekl.

Daniels a Muldoon k němu přistoupili. Mapa nebyla dokonalým výrobkem Armádního sboru inženýrů. Mutt si to uvědomil okamžitě: pocházela ze silničního atlasu. Stejně map} používali řidiči autobusů, když se tloukl se svým druhoholgovým mužstvem z jednoho malého městečka do druhého. Používal ji i sám, když řidiči zabloudili, což činivali s deprimující pravidelností.

Szymanski ukázal prstem. „Ještěři drží území na východním břehu řeky Illinois, tady. Havana, právě tam, kde se do Illinois vlévá Spoon, je klíč jejich postavením podél řeky, a hned vedle města zřídili jeden ze svých zajateckých táboru. Naším úkolem je prorazit tam a dostat odtud některé z těch lidí. Když to dokážeme, budeme snad schopni proniknout po proudu až, do Caira a snad až do Saint Louis. Mámeli vyhrát tuto válku, musíme prolomit jejich sevření na Mississippi.“

„Pane, hledme si raději toho, co máme udělat právě teď,“ řekl Mutt. „Když to dokážeme, pak mohou hlavouni přemýšlet, co dál.“

Herman Muldoon důrazně přikývl. Po chvíli tak učinil i Szymanski. „To je rozumné.“ řekl. „Slíbili mi, že provedou pořádnou diverzi, až do toho dnes večer půjdeme. Bude to něco speciálního, tolik vím, i když mi neřekli, co to bude.“

„Lelečná podpora?“ zeptal se Muldoon dychtivě. „Kdyby nějakou měli, nechtěli by o tom mluvit, pro případ, že by si někdo pustil hubu na špacír.“

„Nevím, a co nevím, to nemohu říct.“ odpověděl Szymanski. „Můžete si myslet, co chcete. Ale nevykládejte své domněnky vojákům, protože pokud by se ukázalo, že to není pravda, utrpěla by jejich morálka. Jasně?“

„Ano, pane.“ řekl Muldoon. Mutt přikývl. Jestli nebudou mít leteckou podporu nebo jinou vydatnou diverzi, utrpí mnohem víc než jenom jejich morálka. Neřekl však nic. Szymanski byl ještě kluk, ale nebyl hlupák. Tohle si dokázal spočítat sám.

„Nějaké další otázky?“ zeptal se Szymanski. Mutt nic neřekl. Ani Muldoon. Kapitán složil mapu a strčil ji zpět do kapsy. „Tak dobře. Počkáme, až padne noc a půjdeme do toho.“ Vstal a vypravil sek další četě.

„V jeho podání to zní jednoduše,“ řekl Mutt. Vyhlédl skrze větvoví vrb, které spadalo až do vody, a - jak zbožně doufal -bránilo Ještěrům na druhé straně řeky Illinois zjistit, k čemu se Američané chystají.

Na druhém břehu řeky kvákaly kachny. Tamní močály byly útočištěm divoké zvěře. Mutt si přál, aby se tam mohl vypravit s brokovnicí místo samopalu. Na druhém břehu bývalé pozorovací stanoviště, na vrcholu sto stop vysoké ocelové věže. Poskytovalo strážcům rezervace skvělý výhled na pytláky. Nyní by poskytovalo skvělý výhled Ještěřimi na okolní krajinu, ale bylo zničeno dělostřelbou během bojů o střední Illinois.

Vojáci se rozptýlili v malých skupinkách podél řeky, aby budili dojem běžných hlídek, kdyby byli zpozorováni. Mutt a Muldoon jim tiše vysvětlovali, co jim řekl Szymanski. Nebylo to pro ně nic překvapujícího, na tuto misi se připravovali už hezký čas. Ale říci jim ještě jednou, co se od nich očekává, nemohlo být na škodu. Mutt už dávno rezignoval na to, očekávat od lidí nebo jejich plánu dokonalost.

Nastal soumrak, pak se setmělo. Z vod) se vymrštila ryba a se šplouchnutím dopadla zpátky. Kdysi dávno, když Mutt jezdil se svým mužstvem, nychtal v Illinois víc ryb než v kterékoli jiné řece s výjimkou Columbie. Ale teď už to nebylo takové, protože lovárnv vypouštěly do vody spoustu spím. Přesto by se ještě stále vyplatilo vypravit se sem s prutem a udicí.

Mutt pohlédl na hodinky. Fosforeskující ručičky mu řekly, že je čtvrt na deset. „Do člunu.“ zašeptal. „A tiše, proboha, nebo z nás budou mrtvoly dříve, než začneme.“

Přesně v deset on a zbytek roty vypluli dolu po Illinois směrem k Havaně. Měl pocit, že vesla dělají děsivý hluk, jak se se šploucháním nořila do vody, ale z protějšího břehu se nic neozvalo. Mutt vy dechl úlevou. Obával se, že padnou do pastí hned na začátku.

V 10:02 začalo od západu a od severu ostřelovat Havanu dělostřelectvo, k němuž se přidaly i minomety a kulomety. „Právě včas.“ řekl Mutt. V tomto chaosu zvuku se šplouchání jejich vesel zcela ztratilo.

Ještěři reagovali okamžitě palbou z vlastních děl a ručních zbraní. Daniels se pokoušel zjistit, zdali přesunují jednotky z tábora severně od Havany vstříc této nové, hlučné hrozbě. Doufal že ano.

Na severozápadě se objevila žlutá záře a rychle se šířila směrem k Havaně. Mutt měl chuť nadšeně vykřiknout, ale měl dost rozumu, aby promluvil tiše: „Oni to vážně udělali, mládenci. Zapálili řeku Spoon.“

„Kolik galonu tam museli nalít, než škrtili zápalkou?“ řekl někdo ve člunu. „Jako dlouho by na to mohl jezdit tank nebo létat letadlo?“

„To nevím.“ odpověděl Mutt. „Ale i takhle to poslouží proti nepříteli, a jestli to zmate Ještěry natolik, že zapomenou střílet na mě, nebudu si stěžovat. A teď do toho, mládenci, musíme zabrat, abychom se dostali přes Illinois, než do ni vteče ten oheň. Když to nedokážeme“ - suše si odkašlal - „tak je naše husa pečená.“

Malé jazyky plamenů, unášené proudem, se už objevily na soutoku řek a začaly splývat dolu po Illinois. Větší stěna plamenů následovala. Ještěři na řece neměli žádné dělové čluny nebo něco podobného, takže jim oheň pravděpodobně nezpůsobil žádnou skutečnou škodu, ale přitáhl jejich pozornost k řece Spoon a k území na západ od ní - a odpoutal ji od člunu, klouzajících od severu tiše po Illinois směrem k Havaně.

„Do toho, zaberte těmi vesly, do —“ Mutt spadl ze své lavičky v půli slova, když člun tvrdě najel na břeh. Se smíchem se zvedl. Když ze sebe uděláte blázna před svými lidmi, musíte to připustit. Vyskočil na břeh. Pod nohama mu začvachtalo bláto.

Odvrátil pohled od bořící řeky Spoon, aby se jeho oči přizpůsobily temnotě. Ten černý obrys před ním nebyl les: okolní lesy byly vykáceny. Mávl rukou, aby pobídl své muže, a rozběhl sek zajateckému táboru.

Nedaleko seržant Muldoon varoval: „Roztáhněte se do šířky, vy pitomí parchanti. To chcete, aby vás Voddělali jako zajíce.“

Zajatecký tábor byl projektován spíše k tomu, aby udržel lidi uvnitř, než aby je zadržel venku. Nic nezabránilo Američanům, aby se dostali těsně k hlavní bráně, která byla na severní straně. Mutt si už začínal myslet, že se jim podaří vpochodovat rovnou dovnitř, když na ně začalo střílet pár Ještěřů z malého strážního domku.

Granáty a střelba ze samopalů tento odpor rychle potlačily. „Jdeme! Pospěšte si!“ zvolal Mutt. „Jestli tihle šupinatí čubčí synové měli rádio, zatraceně rychle jich tady budeme mít celou rotu!“

Vojáci s nůžkami na dráty záutočili na ostrý drát brány. Z nitra tábora se při zvuku střelby vynořili muži - i ženy (Mutt jen doufal, že nikoho nezasáhla zbloudilá kulka), a nakupili se kolem brány. Jakmile byl pro ně vytvořen průchod, začali se vylévat z tábora.

Kapitán Szymanski zvolal: „Každý, kdo se chce vrátit do boje proti Ještěřům, půjde s námi. Bůh ví, jak moc vás potřebujeme. Vy ostatní lidičky se rozptýlte, jak se dá. Můžete se také přidat k partyzánům. Spousta lidí v okolí vám poskytne úkryt a podělí se s vámi o to, co mají. Mnoho štěstí.“

„Bůh vám žehnej, pane.“ zavolal jakýsi muž. Mnoho další se přidalo. Někteří lidé se připojili ke svým zachráncům, ostatní se ztratili v noční tmě.

Na jihu se ozvala střelba a nchle se začala přibližovat. „Po rojnicích vpřed!“ zvolal Mutt. „Zadržíme je, jak dlouho to půjde, aby měli ti lidé možnost doslat se odsud.“

Sotva mu vyšla ta slova z úst, těsně před postupujícími Ještěry dopadlo něco jako zatraceně velká bomba. Divoce se rozhlédl kolem, neslyšel žádná letadla. Jen z oblohy se ozval dlouhý hřmot rozráženého vzduchu, a pak pomalu zeslábl: výbuch nastal dříve, než přišlo toto varování.

„To musí být americká dalekonosná raketová bomba.“ řekl kapitán Szymanski. Ať to bylo cokoli. Ještěři už nepostupovali spřed s takovým zápalem jako předtím.

Opar minul později explodovala další z raketových bomb, podle zvuku pár mil od obou bojujících stran kolem Havany. Nezdálo se, že bs střely byl} bůhvíjak přesné: mohly zasáhnout vlastní jednotky stejně dobře jako Ještěry. Ale snaží se zastavit je, pomyslel si Daniels. Jen lak dál.

Našel ve tmě Szymanskiho. „Pane, myslím, zeje načase odtud vypadnout. Jestli se budeme pokoušet o víc, než na co máme, spousta z nás přijde o krk.“

„Asi máte pravdu, poručíku.“ řekl velitel rot} 1. „Ne, určité ji máte.“ Zvýšil hlas: „Zpátky k řece, chlapi!“

Když naskočil do jednoho z člunů — nyní přeplněných osvobozenými zajatci, že se skoro potápěl} 1 - cítil se Mutt velice dobře. Ale pomyslel na zpáteční plavbu přes Illinois, vyvstaly mu na čele velké kapky potu. Kdyby právě teď“ přiletěla ještěři helikoptéra, nepluly by po vodě jen plameny: byla by tam i krev. Všichni lo chápali, muži u vesel zabírali

jako posedlí, aby se dostali co nejdříve na západní břeh.

Když vystupoval ze člunu, pomyslel si Mutt, jestli se i Sam Yeager seznámil s těmi krásnými raketami (také by rád věděl, už od té doby, kdy se před Chicagem rozdělili, jestli je Sam vůbec ještě naživu, aby se s nimi mohl setkat). S těmi svými šestákovými magazíny, které stále četl, by měl pochopit smysl tohoto bláznivého nového světa zatraceně lépe než kdokoli jiný.

„Ne že by lo nějaký' smysl dávalo.“ zamumlal, když rozmisťoval své vojáky do úkiytů.

Uhlím poháněný generátor supěl dole ve sklepě Dover College. David Goldfarb cítil jeho tepot v kostech. Mohl ho i slyšet, ale neslyšel, pokud se o to vědomě nesnažil. Dokud stroj běžel, svítily žárovky, hrálo rádio, pracoval radar a on mohl předstírat, že svět je takový, jaký' - byl před příchodem Ještěřů.

Když se o tom zmínil. Basil Roundbush řekl: „Podle mého skromného názoru“ - byl asi tak skromný, jako byl papež Žid - „hrát si s lakovými představami moc nepomůže. Jakmile vyjdeme z laboratoře, přijde len skutečný svět a kopne nás do zuby.“

„To je fakt.“ souhlasil Goldfarb. „I když se na každém volném čtverečném palci tohoto ostrova pěstuje obilí a brambory, jen nebesa vědí, jak dlouho všechny užijeme.“

„Zajisté.“ Roundbushův knír se zavlnil, jak skrze něj vyfoukl vzduch. „Přiděly byly dost bezútešné už když jsme bojovali proti skopčákům. Teď je to horší - a yankové teď nemají potřebný lodní prostor, aby nám mohli posílat své přebytky. Když na to přijde, nemají už ani žádné přebytky, podle toho, co jsem slyšel.“

Goldfarb zabručel a přikývl. Pak vzal video desku - název, který se zdál přiléhavý - pro blýskavé disk}', na nichž Ještěři uchovávali zvuky a obraz}' 1 - a zasunul ji do ukořistěného přístroje, kterým ji přehrával.

„Co to tam máte?“ zeptal se Roundbush.

„To nevím, dokud si ji nepřejíždím.“ odpověděl Goldfarb. „Myslím, že prostě každou video desku, kterou našli, hodili do bedny a poslali nám je sem. Máme pár takových, které jsou pro nás skutečně užitečné, a musíme označit ty, které nejsou, a poslat je lidem, kterým by možná k něčemu mohly být. I'“

„Zatraceně neefektivní způsob, jak to dělat,“ zavrčel Roundbush, ale naklonil se, aby viděl, co deska ukáže. Člověk nikdy neví. Britové jich ukořistili spoustu, když vyháněli Ještěry ze svého ostrova. Na některých byly zábavné programy}', na některých zřejmě výplatní listiny' nebo něco takového, a některé byly - ještěři obdobou příruček. Ty měly skutečnou cenu.

Goldfarb zapnul vypínač. Na rozdíl od lidské elektroniky, zařízení Ještěřů nepotřebovalo minutu nebo dvě na zahřátí, než začalo pracovat. Na obrazovce se objevil záběr ještěřihho tanku. Kdyby se s ním Goldfarb setkal v terénu, měl by k němu zdravý respekt. Nicméně to nebylo to, po čem šel.

Sledoval záznam pár minut, než se přesvědčil, že deska obsahuje skutečně příručku pro údržbu tanku, pak přístroj vypnul a nechal ho vysunout desku. Když to udělal, zabalil ji do listu papíru, na nějž poznamenal, čeho se deska týká. Vybral další desku a vložil ji do stroje. Tentokrát ukazovala scény z města na domovské planetě Ještěřů - nemohl říct, zdali to byl cestopis nebo drama.

„Slyšel jsem, že ria některých z nich objevili porno.“ poznamenal Roundbush, zatímco Goldfarb vytáhl desku a popisoval papír, do něhož ji chtěl zabalit.

„Nebesa, koho to zajímá?“ řekl Goldfarb. „Podívaná na Ještěry ve mně šťávy nerozproudí, to vám teda řeknu.“

„Špatně mi rozumíte, starouši.“ odpověděl Roundbush. „Já mám na mysli porno filmy s lidmi. Říkali mi, že je na nich Číňanka, a na jednom dokonce rodí dítě.“

„Proč to Ještěry zajímá?“ řekl Goldfarb. „Mý pro ně musíme být tak oškliví jako oni pro nás. Vsadil bych se, že to je fáma, kterou rozšířily zelené mozky, aby byli chlapi celí běsní hledat týchle zatracené krámy.“

Roundbush se zasmál. „Na to jsem nepomyslel, a ani trochu by mě nepřekvapilo, kdybyste měl pravdu. Kolik desek ještě plánujete dnes prohlédnout?“

„Tak šest, osm.“ řekl Goldfarb po chvilkové úvaze. Pak se zas půjdu přehrabovat ve vnitřnostech toho radaru tady.“ Ukázal na řadu elektronických součástek, rozložených na pracovním stole v uspořádání, které zbožně pokládal za rozumné a logické.

První tři video desky neobsahovaly nic užitečného - pro něho, ani pro kohokoli jiného na Zemi, pomyslel si. Na dvou z nich byly nekonečné sloupce ještěřích klikyháku, jakási mechanizovaná obdoba pokladního deníku. Třetí ukazoval hvězdnou loď a jakési příšerné tvory, kteří nebyli Ještěry. Goldfarba napadlo, jestli to byla skutečnost, nebo Cizácká verze filmu o Bucku Rogersovi nebo Flash Gordonovi i. Někáký vědák by na to snad přišel, ale on to nedokázal.

Vytáhl desku a založil další. Jakmile se obrazovka rozsvítila, Basil Roundbush vydal indiánský pokřik a plácl Goldfarba po zádech. Na obrazovce se objevil Ještěr se středně složitou tělní kresbou, rozebírající tryskový motor, ležící na stole před ním.

Motory byly Roundbushova specializace, ne jeho, ale sledoval desku společně s důstojníkem RAF. Dokonce i když nerozuměl řeči Ještěřů, pochopil toho z desky spoustu. Roundbush si zuřivě psal poznámky. „Kdyby jen tohle mohl vidět plukovník Hippie.“ zamumlal několikrát.

„Tohle říkáme už dlouho.“ odpověděl Goldfarb nešťastně. „Nemyslím, že k tomu dojde.“ Sledoval dál desku. Animace a trikové záběry, které ještěři instruktor používal, dalece převyšovaly cokoli, co dokázali lidé od Disneye ve Sněhurce nebo ve Fantazii. Zajímalo by ho, jak se jim podařilo udělat některé z těch efektů. Každopádně to vypadalo tak samozřejmě, jako když on otočí vypínačem a rozsvítí se světlo.

Když instruktážní film skončil. Roundbush se oťrásl, jako když pes vylézá z vody. „Tak tuhle si tady podržme.“ řekl. „Bylo by také dobře, kdybychom tady měli nějakého ještěřihho zajatce, aby nám přeložil, co ten protiva tady vlastně říká. Ta věc s turbínovými lopatkami, například - říkal, aby s nimi technici manipulovali, nebo aby s nimi za žádných

okolností nic nedělali?“

„To nevím.“ řekl Goldfarb. „Ale měli bychom to zjistit, a nikoli experimentováním, pokud se tomu dokážeme vylinout.“ Vytáli! desku z přístroje, zabalil ji, popsal a odložil na liromádku, oddělenou od ostatních. Když to udělal, podíval se na náramkové hodinky. „Panebože, to už bude sedm!“

„Bude,“ přisvědčil Roundbush. „Vzhledem k tomu, že jsme tady už skoro třináct hodin, řekl bych, že bychom to měli zapáchnout. Co říkáte?“

„Nejdřív bych se rád podíval na zbytek těch desek.“ řekl Goldfarb. „Pak se budu starat o takové věci, jako je jídlo.“

„Taková oddanost povinnosti.“ řekl Roundbush se smíchem. „Mezi takovými věcmi, jako je jídlo, by také mohly být dvě nebo tři pinty u Bílého koně, ledaže bych se moc mýlil.“

Goldfarb byl zvědav, jestli jeho uši jsou dost horké, aby svítily, až zhasne světlo. Pokusil se udržet nenucený tón, když odpověděl: „Teď, když jste se o tom zmínil, vlastně ano.“

„Žádné rozpaky, starouši.“ Roundbush se hlasitě rozesmál. „Věřte mi, yibec na vás nežárlím. Ta vaše Naomi je pěkná holka a taky si myslí, že slunce vychází a zapadá tam, kde jste vy.“ Šťouchl Goldfarba do žeber. „Nic jí neřekneme, co?“

„Eh - ne.“ řekl Goldfarb, stále v rozpacích. Vložil od přístroje zbývající desky, jednu po druhé. Doufal, že žádná z nich nebude o konstrukci a údržbě radaru. Doufal dokonce, že lam nebudou ani pornografické snímky Roundbushovy legendární Čiňanky. Samozřejmě lo kolegovi neřekl: Roundbush by k tomu nepochybně dodal něco pepného.

Měl štěstí. Pár minut stačilo, aby zjistil, že žádná ze zbývajících desek nemá žádný vztah k jejich práci ani k pornografii.

Když přehrávač vysunul poslední z nich. Basil Roundbush ho jemně nakopl do zadku. „Tak do toho, starouši. Já tady zatím budu udržovat oheň pod kotly.“

Vzhledem k tomu, že v Anglii platil dvojité letní čas, ještě svítlo slunce, když Goldfarb vyšel ven. Nasedl na kolo a rozjel se k Bílému koni. Stejně jako spousta jiných podnikl v nynější době, i Bílý kůň měl hlídače, který dohlížel na to, aby se dvoukolí oří někam nevypravili na vlastní pěst, zatímco jejich majitelé seděli uvnitř.

V lokálu planuly pochodně, zasunuté do svíců na stěnách. I v krbu hořel oheň. Protože byla místnost plná lidí, bylo zde horko a vzduch byl plný kouře. Ale protože hostinec neměl vlastní generátor, pochodně byly nezbytné kvůli osvětlení. Nad ohněm se pekla kuřata. Při jejich vůni se začaly Goldfarbovi sbíhat sliny.

Protlačil se k baru. „Co to bude, zlatíčko?“ zeptala se Sylvia. Naomi roznášela džbánky a sklenice ke stolům. Spatřila Goldfarba a zamávala mu.

Odpověděl jí, a pak řekl Silvii: „Pintu hořkého — a jsou Všichni ti kouzelní ptáci už zamluvení?“ Ukázal na ohniště.

„Ne, ještě ne.“ řekla rudovlasá barmanka. „Co bys raději - stehno nebo prsíčka?“

„Nu, myslím, že bych si dal pěkné, šťavnaté stehýnko.“ odpověděl - a pak mu došel dvojí význam těch slov. Sylvia se lilučně rozesmála při pohledu na jeho obličej. Natočila mu pivo. Rychle se napil, aby zamaskoval swig zmatek.

„Červenáš se.“ řekla, stále se smějíc.

„To ne.“ řekl rozhořčeně. „A i kdyby, tak bys to stejně při lomhle světle nepoznala.“

„Ale ano, ale ano.“ řekla Sylvia. Olízla si horní rel. Goldfarbovi to naléhavě připomnělo - což také bylo účelem - že ještě před nedávnem byli milenci. Právě (ak dobře inu mohla říci:

I Idiš, o co přicházíš? „Přinesu ti lo kuře.“ řekla. Když rozvážně přecházela ke krbu. Vložila do své chůze ještě větší vlnění než obvykle.

Za okamžik přišla Naomi. „Čemu jste se vy dva smáli?“ zeptala se. Ke Goldfarbově úlevě to znělo zvědavě, ne podezíravě. Řekl jí pravdu, kdyby to neudělal, udělala by to Sylvia. Naomi se také rozesmála. „Sylvia je legrační,“ řekla, a pak, o něco tišeji: „Někdy víc, než je jí zdrávo.“

„Komu zdrávo?“ zeptala se Sylvia, vracející se s kouřícím stehýnkem na talíři. „To musím být já. Dělam víc žertů, než je mi zdrávo.“ Panebože, asi ano. Ale nežertuji, když říkám, že to kuře tě bude stát dvě libry.“

Goldfarb šálil do kapsy pro bankovky. Od invaze Ještěřů ceny děsivě stouply, a jeho poddůstojnický plat s nimi nedržel krok. Přešlo by někdy chvíle, kdy se mu přiděly zdály příliš fádny, než aby to mohl snést.

„Stejně,“ řekl, když položil peníze na stůl. „Za co lepšího bych to mohl utratit?“

„Za mě.“ odpověděla Naomi. Kdyby to byla řekla Sylvia, ta reakce by byla otevřeně obchodní. Ale Naomi bylo ve skutečnosti jedno, že nemůže utrácet jako letecky maršál. To byla jedna z těch věcí, kvůli nimž inu připadala báječná.

Zeptala se: „Dostal jsi nějaké zprávy od svého bratrance, od toho, který mluvil v rádiu proli Ještěřům?“

Zavrtěl hlavou. „Moje rodina zjistila, že invazi přežil, tolik vím. Ale krátce poté on i jeho žena a syn zmizeli z povrchu světa. Nikdo neví, co se s nimi stalo.“

„Někdo to ví,“ řekla Naomi s přesvědčením, když se Goldfarb zakousl do kuřecího stehna. „Nemůže o tom mluvit, ale někdo (o ví. V těle zenu se lidé neztrácejí bez důvodu. Občas si myslím, že ani nevíte, jak jste šťastní, zeje to tak.“

„Já Min.“ řekl Goldfarb, a Naomi po chvíli přikývla, když jí to došlo. Usmál se na ni, i když pokřiveně. „O co jde!“ Zase mě považuješ za Angličana?“ S trochu nervózním výrazem opět přikývla. Přecházejíc do jidiš, řekl: „Jestli vyhráme válku a Jestli budu mil děti, nebo možná vnoučata, ty lo budou považovat za samozřejmě. Já — “ Zavrtěl hlavou.

„Jestli budeš mil děti, nebo možná vnoučata — “ začala Naomi, ale nedokončila. Válka uvolňovala zábran, ale ona ještě nebyla tak daleko. Někdy lo Goldfarbovi bylo moc líto. Někdy to strašně obdivoval. Dnešek byl jeden z těch dnů.

„Dej mi ještě pintu, budeš tak laskavá?“ řekl. Někdy byl tichý rozhovor - nebo alespoň jeho útržky ve chvílích, kdy nemusela obsluhovat ostatní hosty - stejně dobrý jako cokoli jiného, snad i lepší.

Se Sylvii si takové věci nemyslel. Všechno, co od ní chtěl, bylo sundat jí kalhotky a podprsenku. Poškrábal se na hlavě, uvažuje, v čem je ten rozdíl.

Naomi mu podala džbánek. Napil se a postavil ho před sebe. „Musí to být láska.“ řekl, ale ona ho neslyšela.

Dělostřelectvo překázelo Rase v jejím postupu z floridské základny na sever. Velcí Ošklivci se už naučili rychle

přemísťovat děla předtím, než na ně dopadla protibaterijní palba, ale proti útokům ze vzduchu toho moc dělat nemohli. Teerts měl pod svým stíhacím bombardérem zavěšené dva podvěsy plné raket. Byly to jedny z nejjednodušších zbraní v arsenálu Rasy. Nebyly ani řízené, když pokryly terén, odvedly i tak svou práci. A protože byly tak jednoduché, dokázal i je ve velkém množství vyrábět i tosevanské továrny. Zbrojíři je nyní měli v oblíbeně, v neposlední řadě proto, že jich měli dostatek.

„Identifikoval jsem určený cíl vizuálně.“ olílal Teerts svým nadřízeným. „Zahajuji střemhlavý útok.“

Zrychlení ho zatlačilo do sedadla. Velcí Ošklivci o něm věřili. Kolem jeho stíhacího bombardéru začaly vybuchovat protiletadlové granáty. Většina z nich však vybuchovala za ním. Ať se snažili sebevíc. Tosevané zřídka kdy dokázali zasáhnout tryskový letoun. To pomáhalo pilotům Rasy přežít.

Odpálil první sérii raket. Zdálo se, že od stroje k palebným postavením dělostřelectva proletěla vlna ohně. Stroj se lehce zakymácel, pak se opět uklidnil. Autopilot ho vyvedl ze střemhlavého letu. Teerts převzal řízení a opsál knih, aby mohl zkontrolovat škodu, které způsobil. Kdyby nebyly dostačující, musel by nálet opakovat.

Dnes to však nebylo zapotřebí. „Cíl je zničen.“ řekl spokojeně. Jedno protiletadlové dělo po něm stále pájilo, ale to příliš nevadilo. „Žádám o nové cíle.“ pokračoval.

Hlas, který mu odpověděl, nepatřil jeho obvyklému letovému kontrolorovi. Po chvíli si to uvědomil, patřil Aaatosovi z rozvědky. „Veliteli letky Teerts, máme menší... problém.“

„Co nevyšlo teď?“ zeptal se Teerts. To, co zažil v japonském zajetí - nemluvě o návyku na zázvor, který - tam získal - ho odnaučilo trpělivosti s eufemismy.

„Jsem rád, že jste ve vzduchu, veliteli letky.“ řekl Aaatos, zjevně se vyhýbaje přímé odpovědi. „Vzpomínáte si na náš rozhovor před nedávnem na tom trávníku nedaleko runwaye?“

Teerts zauvažoval. „Vzpomínám.“ řekl. Náhle se v něm zrodilo podezření. „Nechcete mi říct, že ti Velcí Ošklivci s tmavou kůží se proti nám vzbouřili, že ne?“

„Obávám se.“ řekl Aaatos nešťastně. „Měl jste pravdu, když jste jim nedůvěřoval, to připouštím.“ Pro muže z rozvědky připustit něco takového znamenalo mimořádný ústupek. „Byli umístěni v linii proti americkým Velkým Ošklivcům, a pod rouškou přestřelky umožnili nepřátelským Tosevanům infiltraci.“

„Dejte mi souřadnice.“ řekl Teerts. „Mám ještě slušnou zásobu střelná a dost paliva. Pochopil jsem, že mám pokládat každého Tosevana, kterého uvidím v té oblasti, za nepřátelského Rase.“

„To je skutečně operativní předpoklad.“ souhlasil Aaatos. Na okamžik se odmlčel, pak pokračoval: „Veliteli letky, jednu otázku, jestli mohu. Nemusíte odpovídat, ale byl bych vám vděčný, kdybyste mi odpověděl. Náš předpoklad byl, že nám tihle Velcí Ošklivci s tmavou kůží budou sloužit dobře a loajálně v té roli, kterou jsme jim určili. Tento předpoklad nebyl učiněn nahodile. Naši experti provedli počítačové simulace mnoha scénářů. Jenže se ukázaly nepřesné, a váš náhodný názor byl správný. Čemu lo přičítáte.“

„Můj dojem je, že vaši údajní experti nemuseli nikdy poznat, jací velcí lháři dokážou být Velcí Ošklivci.“ odpověděl Teerts. „Take nebyli nikdy v situaci, kdy ze slabosti museli říct mužům, kteří je vyslýchali, přesně to, co chtěli slyšet. Já ano.“ Vzpomínky na jeho zajetí u Japonců znovu vypluly na povrch, a i na kniplu se mu začala chvěl. „Protože znám tosevanskou schopnost zrad - a protože znám sklon expertů zakládat své simulace na špatných údajích, utvořil jsem si své vlastní závěry.“

„Možná byste měl uvažovat o přestupu k rozvědce.“ řekl Aaatos. „Taková schopnost břitké analýzy by pro nás byla přínosem.“

„Létání se stíhacím bombardérem je také přínosem pro Rasu.“ odpověděl Teerts, „zvláště v takové době, jako je tato.“ Aaatos neodpověděl. Teerts uvažoval, jestli to má znamenat pokárání, nebo jestli je muž z rozvědky prostě uražen. Ale příliš mu na tom nezáleželo. Analytikové dospěli k chybným předpokladům, odůvodnili je Svoji nepochybně bezvadnou logikou, a výsledek byl horší, než kdyby byli neudělali vůbec nic. Jeho ústa se otevřela v hořkém smíchu. Nějak ho to ani nepřekvapovalo.

Kouř z hořících lešů a polí mu ukázal, že se blíží k místu, kde se Američanům za pomoci zrady podařil průlom. Uviděl několik hořících pozemních křižníků Rasy, a mnohem víc těch neohrabanějších a pomalejších strojů, které používali Velcí Ošklivci. S nimi postupovali vpřed Tosevané, které neomylně rozeznal podle držení těla a způsobu chůze, i když se nad nimi přehnal y v sokou rv chlostí.

Odpálil druhou sérii raket na největší soustředění Velkých Ošklivců, které dokázal objevit, a pak nabral výšku, aby mohl opsat oblouk a provést druhý nálet. Zdálo se, že země vybudila malými žlutými plamínky z ručních zbraní, jak se ho přeživší Tosevané snažili sestřelit. Nikdo nemohl Velkým Ošklivcům upřít odvahu. Někdy ale odvaha nestačí. Teerts opět přešel do střemhlavého letu. Sloupy masného černého kouře označovaly hořící vozidla, poháněná uhlovodíkovými palivy: jeho raketová salva zasáhla dobře. Stiskl spoušť na kniplu. Kropil prostor pod sebou z kanonu, dokud mu výstrážné světlo neřeklo, že mu zbývá posledních třicet granátů. Řad požadovaly, aby za těchto okolností ukončil útok a granáty si ponechal pro případ, že by se na zpáteční cestě střetl s tosevanským letounem. „Kašlu na řady.“ zamumlal a pokračoval v palbě, dokud nebyl pás prázdný.

Zkontroloval ukazatel stavu paliva. I vodíku měl už málo. Jedno ke druhému, nad bojištěm už nebyl k žádnému užitku. Zamíni zpět na základnu, aby doplnil střelivo a pohonné lunoty. Jestli mezi tím nebude tosevanský průlom zlikvidován, stejně ho pošlou do vzduchu znovu.

Cisternový vůz, který přijel k jeho stíhacímu bombardéru, sice řídil muž Rasy, ale dva Velcí Ošklivci rozvinuli hadici a připevnili ji k plnicímu otvoru v přední části stroje. Další Velcí Ošklivci zakládali do jeho letounu nové nábojové pásy a zavěšovali na závěsníky pod křídly dva nové kontejnery s raketami.

Tosevané si při práci zpívali. Melodie byla cizí jeho sluchovým blánám, ale byla hluboká a rytmická, a čímsi velice silná. Měli na sobě jen kalhoty a boty, a jejich tmavé trupy se leskly chladící vlhkostí pod sluncem, které se i Teertsovi zdálo

příjemné. Ostražitě pozoroval Velké Ošklivce. Právě takoví muži jako oni se projevili jako zrádci. Jak si měl být jist, že tihle nenastavili, řekněme, raketu tak, aby vybuchla v kontejneru a ne až po odpálení na zemi?

To nemohl s jistotou vědět, dokud ty rakety nepoužije. Nebylo dost mužů Rasy, aby mohli udělat všechno, co bylo třeba udělat. Bez pomoci Tosevanů by válečné úsilí pravděpodobně nevedlo k úspěchu. Kdyby si to Tosevané plně uvědomili, bylo by to zlé.

Pokusil se vylinat takové myšlenky z mysli. Elektronická kontrola potvrdila, že letoun je ve všech oliledech v pořádku.

„Hlásí se velitel letky Teerts.“ řekl. „Jsem připraven k návratu do bóje.“

Místo povolení a čerstvých rozkazů, které očekával, mu lelový kontrolor řekl: „Čekejte, veliteli letky. Budeme pro vás mít něco nového. Zůstaňte na této frekvenci.“

„Bude vykonáno.“ řekl Teerts, uvažuje, jaká porucha mozku postihla jeho nadřízené tentokrát. Byl tady úkol, který bylo nutno splnit, tak proč plýtvají časem a vymýšlejí něco exotického?!

Protože se evidentně nevracel přímo do akce, vydoloval svou skleničku se zázvorem z prostoru mezi čalouněním a stěnou kabiny a dopřál si slušnou dávku. S drogou, kolující mu v žilách, byl ochoten jít a vyvraždit Velké Ošklivce i bez svého letounu.

„Velitei letky Teerts!“ zahřměl mu ve sluchátkukontrolorův hlas. „Tímto jste uvolněn ze služby na floridské základně a budete se hlásit na naší předsunuté základně v oblasti, známé místním Tosevanům jako Kansas. Tam budete podporovat Rasu při jejím útoku na místní centrum, které nese místní název Denver. Letové instrukce jsou zaváděny do vašeho palubního počítače, zatímco spolu mluvíme. Budete také potřebovat přídatnou palivovou nádrž. Bude vám instalována.“

Vzápětí přijel k Teertsovu letounu další vůz. Vystoupilo několik mužů, spustili hydraulickou rukou kapkovitou přídatnou nádrž na vozík, dotlačili ji pod letoun a zavěsili ji na spodní část trupu. Byl velice rád, že to Rasa nesvěřila najatým Velkým Ošklivcům. Potenciál katastrofy zde byl příliš vysoký,

Rozpačitě zasyčel. Tosevanům se podařil průlom na této frontě, věděl velice dobře, že samotné jeho bombardování je nezastavilo. A přece ho velitel základny posílá pryč, sloužit na jiné frontě. Znamenalo lo, že Rasa byla naprosto přesvědčena, že zde Velké Ošklivce zastaví, nebo že útok na -jak se to místo jmenovalo? Denver, říkal kontrolor - se zastavil a zoufale potřebuje podporu? Nemohl se na lo zeptat, ale vypadalo lo lak.

Zkontroloval počítač. Ovšem, byly y něm letové údaje pro let do Kansasu. To bylo dobře, protože nevěděl, kde to místo leží. Technici dokončili instalaci přídatné nádrže. Nasedli do svého vozidla a odjeli.

„Velitei letky Teerts, máte povolení ke startu.“ řekl letový kontrolor. „Ohlaste se předsunuté základně v Kansasu.“

„Bude vykonáno.“ Teerts zvýšil otáčky motoru a rozjel se po runwayi.

Kdykoli nyní George Bagnall přišel do tmy pskovského Kronni, měl pocit, že i jeho duše se utápí v temnotě. Přál si, aby se byl Alexandr German nikdy nezmínil o možnosti poslat jeho. Kena Embryho a Jerome Jonese zpět do Anglie. Předtím rezignovaně plnil své úkory v tomto bohem zapomenutém koutě Sovětského svazu. Ale když svítla sebemenší naděje dostat se opět domů, tohle místo i práce, kterou zde dělal, se mu zdály stále nesnesitelnější.

Uvnitř Kromii se německé hlídky postavily do pozoru ztrnulého jako rigor mortis. Jejich ruské protějšky, většinou v plandavém civilu a částech sepraných uniforem, nevypadaly tak ostře, ale jejich samopah' mohly z člověka nadělat raz dva řešeto.

Bagnall se vydal po schodech k velitelství generálporučíka Kurta Chilla. Na schodišti byla téměř úplná tma: ani úzké okenní štěrby, ani řídké rozmístěné lojové lampy ze čtrnáctého století člověku příliš nepomáhaly, aby viděl kam má šlápnout. Pokaždé, když se dostal do prvního patra, děkoval své šťastné hvězdě, že si nezlomil vaz.

Nahoře našel Embryho v Žoviální debatě s kapitánem Hansem Dólgerem. Chillovým pobočníkem. Pokud mohl Bagnall soudit. Dolger příliš nemiloval Angličany, ale byl to korektní a zdvořilý člověk. Vzhledem k tomu, že diskuse se v Pskově vedh spíš kulkami uěz slovy, byla zdvořilost raritou bez ceny

Dolger vzhlédl, když Bagnall vešel do místnosti. „Guten Tag,“ řekl. „Na okamžik jsem si myslel, že byste mohl být jeden z těch partyzánských velitelů, ale vím, že to ode mě bylo hloupé. Spíš se dá čekat, že slunce zapadne na -ýýchodě, než to, že se Rus ukáže, kdy bylo stanoveno.“

„Myslím, že opoždovat se - nebo přinejmenším si nedělat starosti s dochvilností - je něco, co je přímo zabudováno do ruského jazyka.“ odpověděl Bagnall německy. Německy se učil ve škole, ale s ruštinou se seznámil až po svém příchodu do Pskova. Shledával ji fascinující i frustrující skoro stejnou měrou.

„Má vyraz pro, dělat něco pořádku“ a výraz pro, dělal něco jednou“, ale vyjádřil pojem právě teczmní vubec snadné.“

„To je pravda,“ řekl Dólger. „To věci ztěžuje. Ale i kdyby ruština měla plný rozsah časů civilizovaného jazyka, jsem nicméně toho názoru, že by naši soudruzi partyzánské velitele přišli stejně pozdě, prostě proto, že je to v jejich povaze.“ Spousta Němců v Pskově, podle toho, co Bagnall viděl, přestala Rusy považovat automaticky za Untermeschén.

Kapitán Dólger nebyl mezi nimi.

Alexandr German přišel o dvacet minut později. Nikolaj Vasiljev dvacet minut po něm. Žádný z nich si nebyl ani vědom, že by něco nebylo v pořádku. Když stáli před ním, kapitán Dólger byl vzorem vojenské korektnosti bez ohledu na to, co o nich říkal za jejich zády. Bagnall to ocenil: kapitán v sobě ztělesňoval některé rysy dobrého komorníka.

Kurt Chili zabručel, když Rusové a Angličané, kteří měli lít olej na třetí plochy sovětsko—německých vztahů, vstoupili do jeho pracovny. Podle listů papíru, pokrývajících jeho stůl, bylo vidlí, že nezahálel, zatímco na ně čekal.

Schůze byla obvyklou hádkou. Vasiljev a Alexandr German chtěli, aby Chili odeslal víc německých vojáků bojovat na frontu, Chili je chtěl podržet v záloze, aby je mohl nasadit proti možným průlomům, protože byli mobilnější a lépe vyzbrojeni než jejich sovětské protějšky. Bylo to jako otevření v šachu: každá strana věděla na nějakou dobu dopředu, jaké tahy pravděpodobně udělá druhá strana, a věděla, jak jim čelit.

Tentokrát Chili na naléhání Bagnalla a Embryho zdráhavě ustoupil. „Dobře, dobře.“ řekl Nikolaj Vasiljev1 a jeho dunivý

hlas zněl, jako když se medvěd probouzí po dlouhém zimním spánku. „Vv Angličané jste k nějakému užitku.“

„Jsem rád, že si to myslíte.“ řekl Bagnall, i když nebyl zvlášť rád. Jestli si Vasiljev myslí, že jsou zde užiteční, bude si to Alexandr German myslet také. A když si bude myslet, že jsou zde užiteční, pomůže jim dostat se zpátky do Anglie, jak naznačil, že by mohl?

Generálporučík Chili vypadal znechucený světem. „Stále trvání na lom, že takové využívání naší strategické záloh) zpiisobí, že dříve nebo později zůstaneme bez potřebných zdrojů pro případ krizové situace, ale budeme doufat, že toto konkrétní nasazení tyto obtíže nezpůsobí.“ Pohlédl na Bagnalla a Embryo. „Můžete jít, pánové.“

Poslední slovo dodal nepochybně proto, aby si rýpl do partyzánských velitelů, v jejichž případě by místo pánové měl říct soudruzi. Ale Bagnall neměl chuť zabývat se jazykovými jemnostmi. Vstal a rychle zamířil ke dveřím. Každou příležitost dostat se z příšeří Kromu stálo za to využít. Ken Embry ho bez váhání následoval.

Jasně sluneční světlo venku přinutilo Bagnalla zamžikat. Přes zimu bylo slunce malé a podivně vzdálené. V létě naopak z oblohy téměř nemizelo. V řece tekla voda. Celý kraj rozkvetl - na krátký čas.

Na tržišti nedaleko Kromu seděly bahušky, klábosily spolu a vystavovaly na prodej vejce, vepřové, zápalky, papír a všechny možné druhy věcí, který“ by správně už dávno měly z Pskova vymizet Bagnalla by zajímalo, kde k nim přišly. Dokonce se na to párkrát zeptal, ale tváře žen se pokaždé náhle uzavřely a ony předstíraly, že mu nerozumí. To není tvoje věc, říkal} mu beze slova.

Na okraji města se ozvalo několik roztroušených dělových ran. Všichni na tržišti vyděšeně zvedli hlavy. „Zatraceně.“ zvolal Bagnall. „To už si to náckové a bolšani spolu zase rozdávají.“ Tohle se v Pskově stalo už mnohokrát, Dělové výstřely se začaly ozývat blíže tržiště, stejně jako hluboký zylík, klen připomínal Bagnallovi ještě tryskovou stíhačku, ale zdálo se, že jeho zdroj se pohybuje jen pár stop nad terénem. Dlouhé, štíhlé, bíle natřené těleso přeletělo nad tržištěm, obletělo kostel archanděla Michaela a katedrálu svatě Trojice, a dopadlo na Krom. Exploze srazila Bagnalla k zemi, ale ještě stačil zahlédnout další bílý stín, jak sleduje kurs svého předchůdce a zasahuje Krom. Druhá exploze srazila k zemi i Embryo.

„Létající bomby!“ zahulákal mu pilot do ucha. Slyšel ho jako z velké dálky. Po dvou výbuších měl pocit, že má v uších napanou válu. Embry pokračoval: „Celou dobu se o krom nestarali. Museli najít zrádce, klen jim řekl, že je lani naše velitelství.“

Rusa, který byl rozzlobený, že musel sloužit po boku nacistu? Vojáka Wehrmachtu, zajatého, když se pokoušel pomáhat oddílům Rudé armády, kterou nenáviděl víc než Ještěry? To Bagnall nevěděl a bylo mu jasné, že se to ani nikdy nedoví. Na tom konečně nezáleželo. Ať se to stalo jakkoli, stalo se to.

Vstal a rozběhl se k pevnosti, která tvořila jádro, kolem něhož vyrostlo město Pskov. Velké šedivé kameny poskytovaly ochranu proti šípům a mušketám. Proti vysoce výbušným, přesně mířeným střelám byly bez užitku, ba právě naopak: když se zhroutily, rozdrtily pod sebou ty, které samotný výbuch možná ušetřil. Během blitzkriegu -jak dávno se to zdálo! - se londýnské nezpevněné cihlové budovy stávaly smrtelnými pastmi ze stejného důvodu.

Z trosek začal vystupovat kouř. Zdi Kromu byly z kamene, ale uvnitř bylo příliš mnoho dřeva... a každá lampa byla dalším potenciálním zdrojem ohně.

KBagnallovu sluchu dolehl nářek a sténání raněných. Uviděl niku, vyčnívající mezi dvěma kamennými bloky. Supice námahou, odsunuli s Embrym jeden z těch bahanu stranou. Ale německý voják, rozdrčený pod ním, už žádnou pomoc nepotřeboval.

Muži i ženy. Rusové i Němci, spěchali na pomoc svým kamarádům. Několik prozíravějších sebou neslo silné sochory, aby s jejich pomocí mohli nadzvednout těžké balvany a vyprosilil raněné. Bagnall se přidal k jedné lakové skupině. Balvan se s rachotem odvalil. Muž, který ležel pod ním, měl rozdrčenou nohu, ale možná žil.

Zanedlouho našli Alexandra Germana. Levou ruku měl rozdrčenou mezi dvěma balvany, ale zdálo se, že jiné zranění nemá. Ceněná louže pod balvanem velikosti osobního automobilu bylo všechno, co zbylo z Kurta Cliilla a Nikolaje Vasiljeva.

Mezi kameny se začaly objevovat plameny. Slabý praskavý zvuk, klen vydávaly, by byl sám o sobě příjemný, ale tento sebou přinášel hrůzu. Vojáci, uvěznění v troskách, křičeli bolesí. když je oheň dostihl dříve, než mohli být vyproštěni. Kouř stále houstl. Bagnall se začal dusit a v plicích ho páliło, jako by plamem zachvátily jeho samotného. Měl pocit, že pracuje uvnitř kamen, vytápěných dřevem. Cítil také pálicí se maso. Udělalo se mu špatně - protože věděl, jaké je to maso - ale pracoval ještě usilovněji, aby zachránil, co se dalo.

Ale to bohužel nestačilo. Ruční stříkačky čerpaly vodu z řeky a vrhaly ji do plamenů, ale požár se nepodařilo udržet pod kontrolou. Plameny zahnały zacliránce od těch, které chtěli zachránit, a donutily je kapitulovat.

Bagnall pohlédl vyčerpaně a zoufale na Kena Embryo. Pilotova tvář, černá od sazí, měla divoký" výraz, a po čele mu stékal pot. Byl popálený na tváři apod okem měl tržnou ránu. Bagnall si byl jist}, že sám nevypadá lépe.

„Co teď k čertu budeme dělat?“ řekl. V ústech měl pachut' kouře, jako by vykouřil naráz tři krabičky cigaret. Když si odplivl, aby se té pachuti zbavil, jeho sliny byly tmavohnědé. „Německý- velitel mrtvý, jeden z ruských velitelů mrtvý, druhý zraněný —“

Embry si otřel čelo hřbetem niky. Ale protože byla stejně špinavá, nedosáhl žádné změny barvy. Unaveně řekl: „Ať jsem proklet, jestli to vím. Posbíráme zbytky a budeme pokračovat, jak nejlépe dokážeme, předpokládám. Co jiného se dá dělat?“

„Nejspíš nic.“ řekl Bagnall. „Ale... být v Anglii, na jaře —“ Ten sen se rozplynul, rozdrčený stejně děsně jako ruka Alexandra Germana. Jediné, co zbylo, byly zříceniny Pskova. Embn ho odpoy eď b> la neopakovatelná, ale případná. Poplašené sirény se rozječely jako duše v pekle, které polští katoličtí kněží s takovým potěšením popisovali. Mojše Rusie nevěřil ve věčný trest tohoto druhu. Ale nyní, poté co zažil nálety na Varšavu. Londýn a to místo v Palestině, kde se nacházel, uvažovali jestli peklo nakonec skutečně neexistuje.

Dveře jeho cely se Otevřely: Ve dveřích stál jeho strážný s tvrdou iváří. V každé nice držel jeden stengun. I na něj připadala Russiemu taková výzbroj poněkud přehnaná. Pak mu, k jeho úžasu, strážný jednu ze zbraní podal., „Tu mále, vezměte si to.“ řekl netrpělivě, jste volný.“ Jako by to chtěl zdůraznit, vytáhl z opasku pár zásobníku a podal je Russiemu. Podle váhy byly plné., „Zacházejte s nimi jako se ženou,“ poradil mu strážný., „Snadno se pokříví, zvlášť nahore, a potom dobře nepodávají.“

„Co to znamená, jsem volný?“ zeptal se Russie, skoro podrážděně. Události ho předbíhaly. Ani se zbraní v ruce se necítil v bezpečí. Nechtěl ho nechat vyjít z cely, zahrnout za roh, a pak ho zastřelit? Nacisté takové věci dělávali. Strážný popuzeně vydechl., „Nebudte pitomý. Russie. Ještěři vtrhli do Palestiny, aniž by s námi uzavřeli dohodu.“

Vypadá to, že zvítězí, takže se snažíme, aby viděli, že jsme na správné straně - škodíme Britům, jak můžeme. Ale ani o vás jsme se s Ještěři nedohodli. Jestli se na vás zeptají, až skončí boje, nechceme se ocitnout v situaci, kdy bychom museli říct ano nebo ne. Když nebudete v našich nikou, nebudeme před tu volbu postaveni. Už to chápete?“

Mojše to pochopil. Židovské podzemí ho sice mohlo držet ve vězení a Ještěřům to zapřít, jenže tím by se vystavovalo riziku, že se na to přijde., „Moje rodina?“ zeptal se.

„Zavedl bych vás tam hned, jestli nezačnete hned souložit,“ řekl mn strážný. Mojše začal rozzlobeně protestovat, ale druhý Žid to ignoroval, otočil se a dal tak Mojšemu na vybranou, jestli ho bude následovat nebo zůstane, kde je.

Mojše ho následoval.

Šel chodbami, které nikdy předtím neviděl. Až doposud vždycky vodili Rivku a Reuvena za ním, ne naopak. Zahýbaje za roh, málem vrazil do Menachema Begin. Vůdce podzemí řekl., „Víz, měl jste pravdu. Russie. Ještěřům se nedá důvěřovat. Dohodneme se s nimi, jak to nejlépe půjde, a pak jim znepríjemníme život. Jak lo zní?“

„Slyšel jsem už horší věci.“ řekl Mojše., „ale slyšel jsem i lepší. Měli jste stát s Břity proti Ještěřům od začátku.“

„A padnout s nimi? Protože oni padnou. Ne, děkuji.“

Begin vykročil chodbou. „Počkejte.“ zavolal za ním Mojše., „Než mě pustíte, řekněte mi alespoň, kde jsem.“

Vůdce podzemí a tvrdě vyhlížející strážný se rozesmáli., „To je pravda, vy jste na to nikdy nepřišel.“ řekl Menachem Begin. „Teď už nám nevadí, když to budete vědět. Jste v Jeruzalémě. Russie, nedaleko od té stěny Chrámu, která ještě stojí.“ Mávl rukou na pozdrav a zmizel.

Jeruzalém? Mojše se na okamžik v úžasu zastavil. Strážný zmizel za rohem, než si všiml, že Mojše nejde za ním. Vyhlédl zpátky za roh a netrpělivým pohybem ruky Mojšeho popal. Jako by se probouzel ze sna. Mojše znovu vykročil. Strážný vytáhl z opasku klíč a odemkl s ním jednu z dveří, které se ničím nelišily od ostatních. „Co chcete?“ zvolala Rivka a její Mas byl ostrý a poplašený. Pak za strážným spatřila Mojšeho. „Co se děje?“ zeptala se zcela odlišným tónem.

Dostalo se jí zkrácené verze toho, co strážný řekl Mojšemu. Nevěděl, nakolik tomu věřila. Nevěděl ani, nakolik tomu věřil sám, ačkoli samopal, který nesl, byl silným argumentem pro to, že na tom něco muselo být., „Dělejte.“ řekl strážný. „Musíte odsud vypadnout hned teď.“

„Dejte nám nějaké peníze.“ řekla Rivka. Mojše zarmouceně zavrtil hlavou. Na tohle vůbec nepomyslel. Ale strážný evidentně ano. Sáh do kapsy kalhot a podal mu svazek bankovek, který by před válkou udělal z člověka boháče a nyní ho mohl udržet při životě, dokud si nenajde práci. Mojše ho podal Rivce. Zatímco strážný pohrdavě zavrčel, sklonil se, aby objal Reuvena.

„Víš, kde jsi?“ zeptal se syna.

„No přece y Palestině.“ odpověděl Reuven polirdavě, jako by se divil, co s Mojšem není v pořádku.

„Nejenom v Palestině - v Jeruzalémě.“ řekl Mojše.

Strážný znovu zavrčel, tentokrát při pohledu na Reuvenovy užasle vykulené oči. „Pojďte sakra, yy všichni.“ řekl. Vykročil před nimi dlouhým krokem bez olíedu na chlapcovy krátké nohy. Mojše ho vzal za niku, aby mu pomohl udržet s nimi krok.

Jak podivné, pomyslel si, držel Reuvena jednou rukou a v druhé stengun. Chtěl bojovat proti Ještěřům už od té doby, kch překroutili jeho slova v Polsku. Nyní měl zbraň. Mordchai

Anielewicz ho přesvědčoval, že toto není jeho nejlepší zbraň, ale bylo lo lepší než nic.

„Tady.“ Strážný odstranil závoru z venkovních dveří. Závoru i dveře vypadaly, že by dokázaly odolat tanku. Strážný vyhekl námahou, když otevíral mohutná vrata, aby se jimi Mojše a jeho rodina mohli protlačit. Jakmile byli venku, řekl., „Hodně štěstí.“ a zavrčel za nimi. Zvuk zapadající závoru za nimi zazněl velmi konečně.

Mojše se rozhlédl. Být v Jeruzalémě a nerozhlédnout se kolem - to mu připadalo jako hřích. To, co uviděl, byl zmatek. Viděl to už předtím, ve Varšavě. V Londýně ne, Britové čelili vzdušným útokům už dávno předtím, než se tam dostal, a naučili se s nimi vyrovnávat, jak nejlépe mohli., a v každém případě byli mnohem flegmatictější než Poláci. Židé nebo Arabové.

Russiovi přešli pár bloků. Pak na ně někdo zavolal., „Zmizte z té ulice, vy blázni!“ Až když se ukryli v nejbližším vchodu, uvědomil si Mojše, že ten výkřik zazněl anglicky, ne hebrejsky nebo v jidiš. Voják v khaki uniformě, ignoruje svou vlastní radu, páčil na ještěři letouny nad hlavou.

„Nemůže je sestřelit, tati,“ řekl Reuven vážně, za svůj krátký život se vypracoval na odborníka na nálety. „Copak to neví?“

„Víš to.“ odpověděl Mojše., „Ale stejně se o to pokouší, protože je statečný.“

Bomby“ dopadly, ale ne příliš blízko. Přesto se zeď, o níž se opírali zachvěla., „To nejsou bomby, tati.“ zvolal Reuven - ano, byl znalce lakových věcí., „To jsou děla.“

„Zase máš pravdu.“ řekl Mojše. Jestli Ještěři ostřelují Jeruzalém z děl, nemohou být daleko. Potřeboval uprchnout z města, ale jak? A kam by šel?

Další série granátu dopadla tentokrát blíž. Vzduchem zasvištěly střepiny. Protější dům se náhle změnil v hromadu

trosek. Ze dveří vyběhla arabská žena v závoji a šatech dlouhých až na paty, a rozběhla se hledat nový úkiyt jako brouk, nad nímž někdo zvedl kámen, pod klerým se ukrýval Pouhých pár metrů od ní dopadl na ulici další granát. Žena klesla k zemi a začala se svíjet a naříkal.

„Je těžce zraněná.“ řekl Reuven svým děsivě vědoucím způsobem.

Mojše se rozběhl, aby pro ni udělal, co se dá, i když, věděl, že bez léku a bez nástrojů se toho moc udělat nedá. „Buď opatrný!“ zavolala za ním Rivka. Přikývl, ale polohlasem se zasmál. Jak asi by teď mohl být opatrný! To záleželo na granátech, ne na něm.

Pod ženou se tvořila louže krve. Naříkala arabsky, čemuž Mojše nerozuměl. Řekl jí že je doktor - říkat „student medicíny“ by asi nebylo na místě - německy, polsky, anglicky a v jidiš. Nerozuměla žádné z těchto řečí. Když se pokusil roztrhnout její šaty, aby jí mohl obvyázat zranění vysoko na noze, začala s ním zápasit, jako by si myslela, že ji rovnou tady znásilní. Snad si to i myslela.

Přistoupil nějaký' arabský' muž. „Co ty dělat. Žide?“ zeptal se špatnou hebrejštinou a pak ještě horší angličtinou.

„Jsem doktor. Snažím se jí pomoci,“ řekl Mojše rovněž oběma jazyky.

Muž přeložil jeho slova do rychlé arabštiny. Když byl v polovině, žena přestala zápasit. Ale nebylo to proto, že by porozuměla. Mojše ji uchopil za zápěstí. Nenahmatal žádný puls. Když nechal její ruku klesnout. Arab pochopil, co to znamená. „Inšalláh,“ řekl. Pak dodal anglicky: „Vůle Alláhova. Dobré, že fy pokusil pomoci, doktore Žide.“

Potřásaje hlavou se Mojše vrátil ke své rodině. Nyní, příliš pozdě pro nešťastnou ženu, ostřelování Ještěřů zesláblo. Drže se při stěnách pro případ, že by znovu začalo. Mojše vedl svou ženu a syna ulicemi Jeruzaléma. Nevěděl ani, kam se vlastně chce dostat. Buď ven ze města, nebo do dobrého úkrytu, nebo ke Zdi nářku.

Než se však mohli dostat kamkoli, propukla střelba z ručních zbraní, sotva pár set metrů od nich. „To jsou Ještěři?“ zvolala Rivka.

„To nemyslila“ odpověděl Mojše. „Myslím, že židovské podzemí povstalo proti Britům.“

„(y.“ řekli Řemen a Rivka unisono. Mojše sklíčeně přikývl. Střelba - pušky, samopaly, kulomety, občasné pop! z minometu - se rozšířila jako divoký požár a přicházela ze všech směrů. Russiovi zalehli v dalším vchodu, zatímco všude kolem hvízdaly a dopadaly kulky.

UJící běželo několik britských vojáků v plochých přilbách, krátkých kalhotách a khaki košilích. Jeden z nich zpozoroval Mojšeho a jeho rodinu. Ukázal na ně puškou a zařval. „Nehýbejte se, nebo jste mrtví, vy židovští parchanti!“

V té chvíli si Mojše uvědomil, že jeho samopal leží na zemi vedle něho. K čemuto? pomyslel si. „Vezměte si tu zbraň.“ řekl Angličanovi. „Máte nás.“

Voják zavdal. „Je povoleno brát zajatce, pane?“ V první chvíli to Mojšemu nic neříkalo. Pak pochopil: jestli voják nedostane toto povolení, zastřelí je a půjde dál. Mojše se připravil sáhnout po stengunu. Jestli má zemřít, tak zemře v boji.

Ale hubený chlapík s páskami podporučíka na náramenících řekl: „Jo, vezměte je do sběrného střediska. Když začneme vraždit jejich lidi, oni budou vraždit naše, ti zmrdi.“ Znělo to nesmírně unaveně a hořec. Mojše doufal, že Rivka nerozuměla, co říkal.

Britský voják zvedl jeho samopal. „Vztyk!“ řekl. Když Mojše vstal, voják mu vzal náhradní zásobníky. „Ruce za hlavu! Když ty ruce sundáte, jste mrtvý - vy, ta sukně, ten spratek, všichni.“ Mojše to přeložil do jidiš, aby si byl jist, že tomu jeho žena a syn porozumí. „Marš!“ vyštkl Angličan.

Poslušně vykročili. Voják je zavedl na místo, které vypadalo jako tržiště. Teď však bylo obehnáno ostnatým drátem a y rozích stál} kulomety. Na jedné straně stála vysoká zeď z kamenů, která vypadala, že tam stála už celé věky. Nahoře stála mešita, jejíž zlatá kopule byla poškozená granátem.

Mojše si uvědomil, co to bylo za zeď, až ho britští vojáci zahnali do klece z ostnatého drátu. Tady se zastavili. Jediná sanitární zařízení představovaly kbelíky, umístěné těsně u ostnatého drátu. Někteří lidé měli přikrývky, ale většina je neměla. Kolem poledne jim strážníci rozdělili chléb a sýr. Porce byly větší než ve Varšavském ghettu, ale ne o moc. U sudu s vodou byl společný pohárek, ale Mojše se ho štilil: mohl přenášet nákazv.,

On a jeho rodina zde strávili dvě bídné, studené noci na holé zemi. Všude kolem dopadaly dělostřelecké granáty.

Kdyby některý' z nich dopadl do prostoaí, obehnáního ostnatým drátem, došlo by k masakru.

Ráno třetího dne oťrásky Jeruzalémem ještě mnohem těžší výbuchy než předtím. „Britové ustupují!“ vykřikl někdo, kdo patrně věděl, o čem mluví. „Vyhazují do povětří všechno, co nemohou odvézt sebou.“ Mojše nevěděl, jestli ten člověk má pravdu nebo ne, ale vzápětí strážníci opustili svá postavení a kulomety odnesli sebou.

Vzápětí na náměstí vběhli s napřaženými samopaly židovští bojovníci. Věžňové je pozdravili sborovým pokřikem. Jenže společně se Židy přišli i Ještěři. Mojše ztuhl, nebyl ten u brány Zolraag'7 A v téže chvíli, kdy on poznal Ještěra. Zolraag poznal jeho. Vzrušeně zasyčel, „Toho chceme.“ řekl a přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Konečně pokrok!“ řekl Atvar. Chladil ho příjemný vánek, vanoucí od moře. Procházel se po severním pobřeží malého trojúhelníkovitého poloostrova, který' odděloval Egypt od Palestiny. To teplo a písek mu připomínaly Domov1. Tohle byla velice příjemná země - i když sem musel létat helikoptérou, protože se Velcí Ošklivci nenamáhali postavit zde silnice, vedoucí sem od jejich železnice.

Kirel ho mlčky doprovázel: snad i kapitán přemýšlel o světě, kterého se vzdal pro větší slávu Císaře. Nad hlavami jim proletělo pár malých, opeřených živočichů. Vůbec se nepodobali jejich známým tvorům s blanitými křídly, které Atvar dobře znal, než se vypravil na Tosev 3, a připomněli mu, jak cizí je tento svět. Až muži a ženy z kolonizační flotily přijdou, asi se jim ti tosevanští živočichové budou zdát normální. Ale pochyboval, že si na ně zvykne on.

Nemyslel si ani, že si někdy zvykne na Velké Ošklivce. To mu ovšem nebránilo, aby doufal, že navzdory všemu dobude jejich svět. „Pokrok!“ opakoval. „Nejdůležitější centra Palestiny jsou v našich rukou, útok na Denver nanejvýš

uspokojivě pokračuje — brzy budeme triumfovát.“

Kdyby Kirel neodpověděl, mohlo by to budit dojem, že si myslí, že se admirál mylí. A tak řekl: „Pravda: V těchto oblastech postupujeme.“

To na neštěstí připomnělo Atvarovi, že existuje mnoho oblastí, kde Rasa ještě nepostoupila: Polsko, kde Němci působili Rase mimořádné potíže, Čína, kde Rasa ovládala města a cesty jako ostrůvky v moři vzpoury - a i tato kontrola měst se občas ukazovala jako iluzorní: SSSR, kde územní zisky na západě byly vyváženy sovětským postupem na Sibiři, střed Spojených států, kde raketové střely ohrožovaly hvězdné lodě Rasy: Indie, kde Velcí Ošklivci sice nekladli ozbrojený odpor, avšak dávali najevo vůli raději zemřít než by se podřídili příkazům Rasy.

Ale nepřišel sem proto, aby přemýšlel o místech jako tato, a rázně tyto myšlenky vyhnal z hlavy* I když mu ti oškliví létající živočichové připomínali, že to není Domov, bylo to díky svému více než příjemnému počasí místo jako stvořené pro oddech.

Přešel k dalšímu bodu. „Máme také konečně ve vazbě toho agitátora Mojše Russieho, jeho samici a jejich mládě. Můžeme ho jejich prostřednictvím ovládat, nebo na něm můžeme vykonat pomstu za mnohostranné potíže, které nám způsobil. To je také pokrok.“

„Opět pravda. Vznešený pane flotily.“ Kirel zaváhal, a pak pokračoval: „Než ho potrestáme, jak si zasluhuje, bylo by možná užitečné vyslechnout ho, abychom zjistili, proč se po své počáteční spolupráci obrátil proti nám. Navzdory jeho následující propagandě, tohle nebylo nikdy zcela vyjasněno.“

„Chci ho potrestat.“ řekl Atvar. „Zrada Rasy je neodpuštělný zločin.“

Tolile nebyla tak docela pravda, ne na Tosevu 3. Rasa udržovala zdvořilé vztahy s Velkými Ošklivci, kteří se proti ní obrátili a pak začali znovu předstírat své přátelství: nemělo smysl si je zbytečně znepřátelovat. Ale podmínky na Tosevu 3 vytvářely dvojznačnost a pochyby v mnoha oblastech. Proč by měla být tahle odlišná?

Kirel řekl: „Určitě bude potrestán, Vznešený pane flotily -ale všechno má svůj čas. Nejdřív z něho dostaneme, co se dá. Copak jsme Velcí Ošklivci, abychom jednali ukvapeně a zničili příležitost, aniž bychom nejdříve zjistili, jestli ji nemůžeme využít? Budeme vládnout Tosevanům tisíce let. To, co se dovíme od Russieho, nám může poskytnout vodítko, jak to dělat lépe.“

„Aha,“ řekl Atvar. „Teď mě chemoreceptory také zachytily a rozeznaly tu vůni. Ano, to může být užitečné. Jak říkáte, je v našich rukou, takže potrestání může počkat. Samozřejmě, v tom, že ho využijeme, bude spatřovat svého druhu trest. Tenhle svět dělá, co může, aby ze mě udělal ukvapeného muže. Musím si to stále připomínat, abych odolal.“

KAPITOLA 10

Mordechaj Anielewicz měl doprovod, když šel na schůzku s nacisty: četu Židu se samopaly a puškami. Neměl mít takový doprovod, ale už dávno si přestal dělat starosti s tím, co by měl nebo neměl. Dělal prostě, co byla třeba dělat. Mávl nikou. Jeho podpurná četa zmizela mezi stromy. Kdyby se schůzkou nebylo něco v pořádku. Němci by za to zaplatili. Před pár lety si židovští bojovníci nepočínali v lese tak obratně. Ale od té doby nabyli cvik.

Anielewicz se vydal po stezce vedoucí k mýtině, kde se měl sejít s nacisty' a dovědět se, co má Heinrich Jager v rukávu -nebo co říkal že má v rukávu. Od rozhovoru s Polákem, který si říkal Tadeusz, byl ochoten měřit všemu, co mu Němec řekne. Jagerovi by y Šak byl ochoten uvěřit i bez rozmluvy s Tadeuszem.

Tak, jak mu bylo řečeno, počkal, než vstoupil na mýtinu, a zapískal prvních pár taktu Beethovenovy Páté symfonie. Na Němce se mu to zdálo zvláštní volbou, protože tyto takty dávaly v Morseově abecedě písmeno V jako vítězství, symbol protinacistického odboje před příchodem Ještěřů. Když však někdo zapískal v odpověď, vyšel na lesní cestu a po ní na mýtinu.

Tam stál Jager a vedle něj vysoký, širokoramenný muž s jizvou na tváři a leskem v očích. Ta jizva činila výraz velkého muže těžko čitelným: Mordechaj by nemohl říci, jestli lo byl přátelský nebo opovrhlý úšklebek. Němec měl na sobě blůzu prostého vojáka, ale jestli on byl prostý voják. Anielewicz byl kněz.

Jager řekl: „Dobrý den.“ a nabídl mu ruku. Mordechaj ji přijal: Jager s ním vždycky jednal slušně. Německý tankový plukovník řekl: „Anielewiczi, tohle je plukovník Otto Skorzeny, který' nadělal Ještěřům víc potíží než kterýkoli jiný člověk, kterého znám.“

Anielewicz měl vztek sám na sebe, že Skorzenyho nepoznal. Německá propaganda o něm vyprávěla pravé divy. Jestli byla pravda třeba jen čtvrtina, byl to skutečně hrdina. Nyní napřáhl ruku a zahřměl: „Jsem rád, že se s vámi setkávám. Anielewiczi. Podle toho, co říká Jager, jste vy dva staří přátelé.“

„Známe se, ano, standartenfuhrere.“ Mordechaj si s ním potřásl nikou, ale záměrně použil Skorzenyho esesáckou hodnotu místo jejího vojenského ekvivalentu, kterého použil Jager. I Iní, co jsi zač.

No a? odpověděly nestydatě Skorzenyho oči. Řekl: „Jak se vám líbí kopat Ještěry do kulí, které nemají?“

„Je nebo vás, na tom moc nesejde.“ řekl Anielewicz lehkým, nenuceným tónem. Skorzeny na něj zapůsobil víc, než očekával. Zdálo se, že mu vůbec nezáleží na tom, jestli žije nebo zemře. Mordechaj to viděl už předtím, ale nikdy ve spojení s takovou neúprosnou energií. Kdyby musel Skorzeny zemřít, určitě by se postaral, aby sebou měl na cestě do pekla početnou společnost.

I on si prohlížel Anielewicze, pokoušeje se ho zastrašit svou tělesnou přítomností. Mordechaj jeho pohled opětoval. Kdyby se esesman o něco pokusil, měl by smůlu. Ale Skorzeny se o nic nepokusil. Místo toho se rozesmál. „V pořádku. Žide, přejdeme kvěci. Mám pro Ještěry pěkný dárek a potřeboval bych pomoci dopravit ho do centra Lodže, kde odvede nejlepší práci.“

„To zní zajímavě.“ řekl Anielewicz. „Co je to za dárek? Povězte mi o něm.“

Skorzeny si ze strany položil ukazováček na nos a zamrkal. „Je to největší zázvorová bomba, jakou jste kdy viděl.

Rozumíte, není to prášek, ale aerosol, který pronikne všude a na velkém území udrží Ještěry dlouhou dobu naprosto zdrogovaná. “Trochu se předklonil a snížil hlas. „Vyzkoušeli jsme ho na ješ(ěřích zajatcích a účinkuje naprosto skvěle. Mozek jim vyskočí z lebky.“

„To se vsadím, že ano.“ odpověděl Anielewicz I řetě ano, jestli mluví přenrlu. Mluví? Kdybyste hyl myš, nechal byste kočku přinést sýr do vlastní díry? Ale jestli Skorzeny lhal, nedal to vůbec najevo. A jestli mluvil pravdu, zázvorová bomba by měla přesně ty účinky, o jakých mluvil. Mordechaj si snadno představil Ještěř, bojující mezi sebou v ulicích, protože jsou příliš plní zázvoru, aby rozumně uvažovali, nebo aby uvažovali vůbec.

Chtěl Skorzenymu věřit. Kdyby nebyla Jagerova skrytého varování, patrně by mu uvěřil. Něco v esesmanovi způsobovalo, že člověk chtěl jít směrem, kam ho tlačil. I Anielewicz měl něco z tohoto dam a dokázal ho rozeznat u jiných - a Skorzeny tímto darem oplýval v hojně míře.

Anielewicz se rozhodl trochu ho popíchnout, aby uviděl, co se skrývá za jeho srdečnou fasádou. „Proč bych vám k čertu měl věřit?“ zeptal se. „Kdepak znamenal} SS něco jiného než potíže pro Židy?“

„SS znamenají potíže pro všechny nepřátele Reichu.“ Ve Skorzenyho hlasu zazvonila pýcha. Svým způsobem byl - nebo se zdál - poctivý. Anielewicz nevěděl, zdali dává přednost tomuto nebo pokrytectví, které očekával. Skorzeny pokračoval: „Kdo je teď nejnebezpečnějším nepřítelem Reichu? Vy židáci?“ Zavrtěl hlavou. „Ovšemže ne.

Nejnebezpečnější jsou Ještěři. Nejříve se postaráme o ně, a o ten zbytek až později.“

Než přišli Ještěři, byl nejnebezpečnějším nepřítelem Reichu Sovětský svaz. To však nezabránilo nacistům y budování vvhlazovacích tábora v Polsku a v tříštění zdrojů, které by mohli využít v boji proti bolševikům. Anielewicz řekl: „Dobrá, předpokládejme, že vyženete Ještěry z Lodže a Varšavy. Co se pak stane s námi Židy?“

Skorzeny rozhodl rukama a pokrčil rámem. „Já nedělám politiku, já jenom zabíjím lidi.“ Bylo ohromující, že jeho úsměv dokázal být odzbrojující poté, co řekl něco takového, ale bylo tomu tak. „Ale vy nechcete být s námi, my nechceme být s vámi, tak bychom vás snad mohli někam odvézt. Kdo ví? Možná na Madagaskar: mluvilo se o lom, než přišli Ještěři, jenže jsme neovládali moře.“ Nyní byl jeho úsměv trochu nakyslý. „Nebo snad dokonce do Palestiny. Jak říkám, kdo to sakra ví?“

Byl výmluvný. Byl přesvědčivý. Proto byl ještě nebezpečnější. „Proč chcete použít tu věc v Lodži?“ zeptal se Mordechaj. „Proč ne na frontě?“

„Ze dvou důvodů.“ odpověděl Skorzeny. „Zapne, v prostorech soustředění v týlu zasáhneme víc nepřátel. A za drahé, spousta Ještěřů na frontě má nějakou ochranu proti plynové válce, a ta zadržuje i zázvor.“ Zachechtal se. „Zázvor je bojový plyn - šťastný plyn, ale plyn.“

Anielewicz se obrátil na Heinricha Jagera. „Co vy si o tom myslíte? Bude to fungovat? Kdyby to bylo na vás, udělal byste to?“

Na Jagerově tváři se nic neobjevilo, ale na jeho tváři, podle toho, co Mordechaj viděl, se zřídka kdy něco objevilo. Napůl litoval svých slov, nechtěl svého přítele a spojence ve Wehrmachtu do věci zatahovat. Jager si odkašlal, a pak řekl: „Byl jsem na více výpravách s plukovníkem Skorzenym, než se mi chce vzpomínat.“ Skorzeny se tomu hlasitě zasmál. Ignoruje ho, Jager pokračoval: „Nikdy jsem neviděl že by neuspěl, když si stanovil nějaký cíl. Když říká, že ta věc odvede svou práci, měl byste mu věřit.“

„Ó, já mu věřím.“ řekl Anielewicz. Obrátil svoji pozornost opět ke Skorzenymu. „Dobrá. Herr Standartenfuhrer, co uděláte, když vám řeknu, že s tím nechceme mít nic společného? Pokusíte se tu věc stejně dostat do Lodže?“

„Aber natürlich.“ Skorzenyho rakouský přízvuk způsoboval, že mluvil spíše jako vídeňský aristokrat z konce století než jako nacistický hrdlořez. „Nevzdáváme se snadno. Uděláme to s vámi nebo bez vás. S vámi by to možná bylo snadnější, a Vy Židé si můžete vysloužit naši přízeň, když do toho půjdete s námi. Protože vyhrájeme válku a budeme vládnout Polsku, nepřipadá vám to jako dobrý nápad?“

Do toho, kolaborujte snámi. Skorzeny si na jemnosti nepotrpěl. Mordechaj vzdychl. „Když to stavíte takhle —“

Skorzeny ho plácl po zádech, až se zapotácel. „Ha! Věděl jsem, že jste chytrý Žid. Já —“

Hluk 7. lesa ho přerušil. Anielewiczovi rýclile došlo, co lo bylo. „Tak vy jste si také na schůzku vzali pár přátel? Museli narazit na mé přátele.“

„Řekl jsem vám, že jste chytrý Žid, že?“ odpověděl Skorzeny. „Kdy to rozjedeme? Nerad čekám s palcem v zadku.“

„Vrátím se do Lodže a zařídím přijetí vašeho malého balíčku.“ řekl Mordechaj. „Vím, jak navázat kontakt tady s plukovníkem Jagerem, a on pravděpodobně ví, jak navázat kontakt se trmou.“

„Ano, pravděpodobně.“ Jagerův Was byl suchý.

„Dobře.“ řekl Skorzeny. „Jenom ať to netrvá moc dlouho, to je všechno, co vám řeknu. Pamatujete, s vámi nebo bez vás, k té věci stejně dojde. Ještěři budou litovat toho dne, kdy se vyškřábali ze svých vajec.“

„Dostanete ode mě brzy zprávu.“ slibil Mordechaj. Ať měl Skorzeny za lubem cokoli, nechtěl, aby to dělal sám. Bylo až příliš pravděpodobné, že by se to esesmanovi podařilo. Možná, že toho Ještěři budou litovat, ale Anielewicz by nic nedal za to, že to nepřinese nic dobrého ani Židům.

Hlasitě hvízdal, signál svým mužům, aby se vydali zpátky do Lodže, pak kývl Jagerovi a Skorzenymu na pozdrav a opustil mytínu. Po celou zpáteční cestu byl velmi zamyšlený.

„Jak dalece Němcům důvěřujeme?“ zeptal se, když se ocitl opět na požární stanici v Lutomijské ulici. „Jak dalece můžeme Němcům důvěřovat, zvláště když jeden z nich nám řekl, abychom to nedělali.“

„Tiizicu DtiiHius et ilunas ferenles,“ řekla Bertha Fleislunánová. Mordechaj přikývl, i on studoval ve škole latinu. Pro ty, kteří neznali svého Vergilia. Bertha přeložila: „Bojím se Řeku, i když přináší dary.“

„To je přesně ono.“ řekl Solomon Gruver. Byl to ramenatý chlapík s lirubými rysy, který vypadal jako zápasník a byl v devětatřicátém seržantem v polské armádě. Podařilo se mu to zatajit před nacisty, kteří by o za to pravděpodobně byli zlikvidovali. Proto byl pro židovské podzemí nesmírně užitečný: na rozdíl od většiny jeho příslušníků se nemusel učit

vojenským věcem od rtuly: Potáhl se za svůj hustý prošedivělý plnovous.

„Občas si myslím, že Nussboym měl pravdu: lépe žít pod Ještěry než s těmihle nacistickými nihmzrini, praskajícími bičem.“

„Tak či onak, taháme za kratší konec.“ řekl Mordechai. Hlavy kolem stolu přikývly. „S nacisty jsme to jen my, kdo tahá za kratší konec, ale ten je sakra krátký! S Ještěry jsou na tom špatně všichni, i když možná ne tak špatně, jako my s nacisty.“ Pochmurně se zasmál. „To je volba, co?“

„Tak co uděláme?“ zeptal se Gruver. Tohle nebyla vojenská otázka, nebo alespoň ne výhradně. Nechal ostatní - někdy je k tomu i přiměl - aby přijímali politická rozhodnutí, pak je porovnal se svým vlastním názorem, ale zdráhal se převzít sám vedení.

Všichni se podívali na Anielewicze. Zčásti proto, že on jednal s Němci, zčásti proto, že lidé byli zvyklí dívat se, na něj. Řekl: „Nemyslím, že máme jinou volbu, než tu věc od Skorzenyho převzít. Tak nad ní budeme mít alespoň nějakou kontrolu, bez ohledu na to, co se z toho vyklube.“

„Trójský kůň.“ nadhodila Bertha Fleishmanová.

Mordechai přikývl. „To je pravda. Nejspíš to tak bude. Ale Skorzeny řekl, že to udělá s námi nebo bez nás. Já mu věřím. Udělali bychom velkou chybu, kdybychom toho muže nebrali vážně. Převzeme to, pokusíme se zjistit, o co jde, a z toho budeme vycházet. Jinak si najde jinou cestu, jak tu věc propašovat do Lodže bez našeho vědomí —“

„Vy si vážně myslíte, že by to dokázal.“ zeptal se Gruver.

„Mluvil jsem s tím mužem. Nepodceňoval bych ho.“ odpověděl Mordechai. „Jediný způsob, jak se šlím vypořádat, je předstírat, že jsme tlupa shleniiehi, kteří věří všemu, co říká. Možná nám pak uvěří, že tu špinavou práci uděláme za něho, a nepodíváme se do trójského koně.“

„A jestli to je největší zázvorová bomba na světě, jak říká?“ zeptal se někdo.

„Pak budeme mít spoustu Ještěrů, kteří se spolu parádně servou, přímo uprostřed Lodže.“ řekl Mordechai. „Alevai omayn, to je všechno, co máme.“

„T—T—T—oma,“ řeklo tosevanské mládě triumfálně a pohlédlo přímo na Ttomalssse. Jeho pohyblivá tvář se složila do výrazu, který vyjadřoval radost.

„Ano, jsem Ttomalss,“ souhlasil psycholog. Mládě nedovedlo ovládat své vyměšování, ale učilo se mluvit. Velcí Ošklivci byli skutečně prazvláštní drah, pokud mohl Ttomalss soudit.

„T—T—T—oma,“ opakovalo mládě, a přidalo zdůrazňovací zakašlání. Ttomalssse zajímalo, jestli skutečně zdůrazňuje jeho jméno, nebo jen napodobuje další zvaik, podobný slovu, který znalo.

„Ano, jsem Ttomalss.“ řekl znovu. Jestli si Velcí Ošklivci osvojovali řeč podobným způsobem jako mláďata Rasy, pak slyšet věci znovu a znovu napomůže jejímu učení. Mládě se už projevilo jako mnohem dříve vyspělé než mláďata Rasy, pokud se mluvením týkalo: učilo se slova a učilo se je rychle. Ale jeho koordinace, nebo spíše její nedostatek, ho odlišovala od mláďat ještě vlhkých od bilku.

Chtěl znovu zopakovat své jméno, ale na stěně zapískal komunikátor. Přistoupil k němu a na obrazovce spatřil Ppevela. „Nadřizený pane.“ řekl, když zapnul video, aby ho mohl vidět i Ppevel. „Čím vám mohu posloužit, nadřizený pane?“

Náměstek administrátora pro východní oblast hlavního kontinentu neztrácel čas zdyřilostmi. Řekl: „Připravte mládě, které vyšlo z těla Tosevanky jménem Liu Han k okamžitému návratu na povrch Tosevu 3.“

Ttomalss věděl už nějaký čas, že tato rána muže přijít. Přesto se neubránil bolestnému zasyčení. „Nadřizený pane, musím se odvolat,“ řekl. „Mládě dospělo k bodu, kdy si začíná osvojovat řeč. Opustit tento projekt znamená vzdát se znalostí, které nelze získat jiným způsobem, což narušuje principy vědeckého bádání, které Rasa tradičně uplatňuje bez ohledu na okolnosti.“ Neznal silnější argument.

„Tradice a Tosev 3 se jeví stále méně slučitelné.“ odvětil

Ppevel. „Opakují: připravte mládě k okamžitému návratu na Tosev 3.“

„Bude vykonáno, nadřizený pane.“ řekl Ttomalss uboze. I poslušnost byla principem, který Rasa tradičně zachovávala. Přesto pokračoval: „Protestuji proti vašemu rozhodnutí a prosím,“ - nemohl požadovat, protože ho Ppevel převyšoval hodnotou - „abyste mi řekl, proč jste ho učinil.“

„Řeknu vám své důvody - nebo spíše svůj důvod,“ odpověděl náměstek administrátora. „Je velice jednoduchý: Lidová osvobozenecá armáda se stará, aby byl život Rasy v Číně nesnesitelný. Jejich poslední násilný čin, ke kterému došlo včera, spočíval v explozi několika velkorážních dělostřeleckých granátů, a způsobil nám větší ztráty, než si můžeme dovolit. Ti muži z Lidové osvobozenecé armády - a ta jedna rozhněvaná žena, jejíž mládě nyní držíme - nám slíbili, že omezí takové aktivity výměnou za navrácení toho mláděte. Případá mi, že taková dohoda stojí za to.“

„Ta žena Liu Han stále zastává vysoké postavení v tomto banditském sdružení?“ řekl Ttomalss nešťastně. Byl si tak jistý, že jeho plán na diskreditaci té ženy uspěje. Odpovídal perfektně tomu, co si myslel o psychologii Velkých Ošklivců.

Ale Ppevel řekl: „Ano, zastává, a stále trvá na vrácení mláděte. Stalo se pro nás politickým dluhem. Jeho navrácení té ženě Liu Han možná promění tento dluh v propagační vítězství, a bude působit na snížení vojenského tlaku na naše síly v Pekingu. Proto, říkám vám potřetí, připravte mládě k okamžitému návratu na Tosev 3.“

„Bude vykonáno.“ řekl Ttomalss smutně. Ppevel to neslyšel: už přerušil spojení, nepochybně proto, že nechtěl poslouchat další Ttomalssovy námitky. To bylo hrubé. Ttomalss, na neštěstí pro něj, nebyl v postavení, kdy by stím mohl udělat něco jiného, než to nelibě akceptovat.

Měl pochopit, že když Ppevel řekl okamžitě, myslel to vážně. Zkontroloval, zda tosevanské mládě má suchou tkaninu, ovínutou kolem vyměšovacích otvorů, a ujistil se, že látka pevně drží na svéml místě. Cesta dolů probíhala v beztížném

stavu, a poslední věc, kterou si přál, byly tělesné odpady, poletující volně po kabině raketoplánu. Ani pilota by nepotěšilo, kdyby k tomu došlo.

Přál si, aby se dalo něco udělat s ústy mláděte. Bylo známo, že Velcí Ošklivci trpí v beztlížném stavu zpětnou peristaltikou, jako kdyby vypuzoval! jedovatý materiál, který spolkli. Rasa podobnými příznaky netrpěla. Ttomalss přibalil několik čistých kusů látky, pro případ, že by jich bylo zapotřebí.

Zatímco pracoval, mládě vesele žvatlalo. Zvuky, které v posledních dnech vydávalo, se tak podobaly zvukům, které používala Rasa, jak jen to dovoľoval poněkud odlišný vokální aparát mláděte. Ttomalss si opět syčivě povzdychl. Bude muset začít s novým mládětem, a potrvá léta, než zjistí všechno, co chtěl vědět o osvojování si řeči u Tosevanů.

Ve dveřích se objevil Tessrek. Neotevřel závoru, kterou Ttomalss nainstaloval, aby zabránil mláděti potulovat se po j chodbě, ale ušklíbl se přes ni: „Slyšel jsem, že konečně odstraníte tu strašnou věc. Nebude mi vadit, když ji nebudu vidět -a cítit, to vám řeknu.“

Ppevel by nevolal přímo Tessrekovi. Ale patrně zavolaj muže, který byl nadřizený jak Ttomalssovi, tak Tessrekovi, aby se ujistil, že jeho rozkazu bude uposlechnuto. To stačilo, aby se roznesly pověsti. Ttomalss řekl: „Hleďte si svého vlastního výzkumu. Třeba to s nim dopadne stejně jako s mým.“

Tessrek otevřel ústa ve výsměšném smíchu. „Muj výzkum, na rozdíl od vašeho, je produktivní, takže nemám strach, že bude omezen.“ Odešel, dme než po něm Ttomalss mohl něco hodit. O chy íli později vrhl do dveří pochybovačný poliled muž se stříbrnou a ceněnou tělní kresbou pilota raketoplánu. „Je Velký' Ošklivec připraven na cestu, výzkumníku?“ Jeho tón varoval: Raději by měl být.

„Je,“ řekl Ttomalss zdráhavě. Zkontroloval mužovu tělní kresbu a dodal, ještě zdráhavěji: „Nadřizený pane.“

„Dobře.“ řekl pilot raketoplánu. „Mimochodem, já jsem Heddosh.“ Řekl Ttomalssovi své jméno, jako by byl přesvědčen, že by ho měl výzkumník už znát.

Ttomalss zvedl tosevanské mládě. Už to nebylo tak snadné, jako když, se vynořilo ztěla ženy Liu Han: nyní bylo mnohem větší a vážilo mnohem víc. Ttomalss musel odložit vak se zásobami, který měl sebou, aby mohl otevřít závoru, přičemž mu mládě málem vypadlo z nikou. Heddosh posměšně vyprskl. Ttomalss na něj vztekle pohlédl. Neměl tušení, jak obtížné je udržet toto mládě cizího druhu naživu a zdravé.

Cesta k raketoplánu mládě fascinovala. Během ní několikrát uvidělo něco nového a řeklo: „To?“ - někdy s tázacím zakašláním, někdy bez něho.

„Ono to mluví,“ řekl Heddosh překvapeně.

„Ano, mluví.“ řekl Ttomalss studeně. „Naučilo by se víc, kdyby mi bylo povoleno pokračovat ve svém experimentu.“

Nyní si mládě osvojí spíš hrozné zvuky čínštiny než elegantní, přesnou a (pro Ttomalssse) krásnou řeč Rasy.

Zvuk zavírané přechodové komory raketoplánu vyděsil mládě, které se chytilo Ttomalssse. Konejšil je, jak dovedl, zatímco se snažil podívat na věci z jejich lepší stránky. Ale jediná světlejší stránky, kterou dokázal objevit, byla ta, že dokud si neopatrí nové mládě, alespoň se pořádně vyspí.

Další údery a hluk mu řekly, že se raketoplán odděluje od hvězdné lodi, s níž byl spojen. Protože přestala působit odstředivá síla, nahrazující gravitaci, nastal v kabině raketoplánu beztlížný stav. K Ttomalssově úlevě mládě nejevilo příznaky nevolnosti. Zdálo se, že ho pocit beztlížného stavu zajímá, snad dokonce těší. Záznamy říkaly, že žena Liu Han měla stejné reakce. Ttomalss uvažoval, jestli je to dědičné.

Tohle byl dlouhodobý výzkumný projekt, přemýšlel. Snad sním někdo začne, až bude ukončeno dobývání planetv. Byl zvědav, jestli vůbec někdy přijde ten den, kdy planeta bude pacifikovaná, bezpečná a jistá. Nikdy si nedokázal představit, že Rasa učiní Tosevanům ústupky, jako byl ten, když se Ppevel rozhodl vrátit jim mládě. Jakmile jednou začnete dělat ústupky, kde s nimi skončíte? To byla zarážející myšlenka.

Motors raketoplánu zahřměly. Zrychlení zatlačilo Ttomalssse do lehátka a mládě proti němu. Vyděšeně vypísklo. Začal ho konejšit, i když jeho váha, tlačící mu na prsa, byla nepříjemná. Mládě se uklidnilo, ještě než skončilo zrychlování, a vypísklo potěšením, když se vrátil beztlížný stav.

Ttomalss byl zvědav, jestli by si žena Liu Han dokázala poradit s mládětem stejně dobře, i kdyby je měla u sebe od narození. Měl o tom své pochyby.

Když se Otto Skorzeny vrátil do tábora tankistů, usmíval se od ucha k uchu. „Okartáčuj si to kanáři peří z brady,“ řekl mu Heinrich Jager.

Esesman skutečně naznačil kartáčování. Navzdory všemu se Jager rozesmál. Ať byl jaký byl. Skorzeny měl styl. Potíž byla, že měl i jiné vlohy. „Hotovo.“ zahřměl. „Židi tu historku spolkli jak malinu, chudáci pitomí. Přivezli svůj vlastní vuz, aby si ten dárek odvezli, a slíbili, že ho propašují kolem Ještěřů. Počítám, že to dokážou, pravděpodobně lépe než já. A jakmile to udělají —“

Jager si přešel ukazováčkem po hrdle. Skorzeny se smíchem přikývl. „Na kdy je nastaven časovač?“ zeptal se Jager.

„Na pozitří,“ odpověděl Skorzeny. „To jim poskytne spoustu času, aby bombu dopravili do Lodže. Chudáci parchanti pitomíz' Zavrtěl hlavou, snad dokonce z čiré sympatie. „Zajímalo by mě, jestli vůbec někdy někdo odvedl takovou dobrou práci na přípravě vlastní sebevraždy.“

„Masada,“ řekl Jager, lově to jméno v dávno zasutých vzpomínkách 7, doby před první světovou válkou, kdy se chtěl stát biblickým archeologem. Viděl, že to Skorzenymu nic neříká, proto mu to vysvětlil: „Celá posádka pevnosti se navzájem zabila, aby se nemusela vzdát Římanům.“

„Teď jich zařve víc.“ řekl esesman. „Mnohem víc.“

„Ja,“ řekl Jager nepřítomně. Stále by nemohl říct, jestli Skorzeny nenávidí Židy sám od sebe nebo proto, že doslal rozkaz, aby je nenáviděl. Konečně, co na tom záleželo? V každém případě po nich půjde se svou obyčklou divokostí.

Dostal se jeho vzkaz k Anielewiczovi? S tím si Jager lámal hlavu už od chvíle, kdy on a Skorzeny setkali v lese svůdcem

židovských bojovníků. Anielewicz tehdy nic nenaznačil. Dostal vzkaz a nevěřil mu? Dostal ho, uvěřil mu, a pak nedokázal přesvědčit o jeho pravdivosti své židovské spolubojovníky?

To nemohl nijak zjistit, ne odtud. Jager zavrtěl hlavou. Stejně se to dosl brzy doví. Jestli Židé v Lodži zhasnou pozítří jako svíčka, bude to znamenat, že mu neuvěřili.

„Co se děje?“ zeptal se Skorzeny, když viděl, jak Jager zamyšleně pokyvuje hlavou.

„Nic.“ Tankový plukovník doufal, že jeho hlas zní nenuceně. „Jen jsem přemýšlel o tom překvapení, které budou mít v Lodži - jen na chvíli.“

„Na chvíli, to je správně,“ řekl Skorzeny. „Pitomé ovce. Člověk by si myslel, že budou chytřejší, než aby uvěřili Němcům, ale ne, naběhli rovnou do toho.“ Sardonicky zamečel. „A krev ještě bude na dveřích všech těch domů.“ Jager vykulil oči: nepředstavoval si Skorzenyho jako člověka, který znal Písmo. SS Standartenführer se znovu zasmál. „Führer bude mít svou pomstu na Židech, a kdo ví? Třeba zabijeme i pár Ještěřů.“

„Bylo by dobře.“ odpověděl Jager. „Ty si přijdeš a vytrhneš srdce lidského sektoni v Lodži, a nezbude tam nic, co by zabránilo těm šupinatým čubčím synům, aby se na nás znovu nevrhli. Mohou udeřit na základny našich kleští severně a jižně od města a odříznout nás. To je poněkud přehnaná cena za Filhrerovu pomstu, kdyby ses zeptal mě.“

„Nikdo se tě na nic neptal, a Führer si to nemyslí,“ řekl Skorzeny. „To mi řekl osobně - chce, aby ti Židé byli mrtví.“

„Jak se mám přít s tímhle?“ řekl Jager. Odpověď byla prostá: nijak. Takže bude muset obejít Filhrerův osobní rozkaz.

Dobrá, kdyby někdo přišel na to, co už udělal, byla by z něho stejné mrtvola. Nemohli by ho zabít duikrát. „Ve, afe mohlo In jim to tnai déle, pomyslel si neklidně.

Vrhl se k zemi skoro dříve, než si uvědomil svištění granátů, přilétajících z východu. Skorzeny zalehl vedle něj, chráně si rukama zátylek. Nedaleko začal křičet zraněný voják. Ostřelování trvalo asi patnáct minut, a pak ustalo.

Jager se vyškřábal na nohy. „Musíme přestěhovat tábor.“ zvolal. „Vědí, kde jsme. Tentokrát jsme měli štěstí - pokud mohu soudit, tohle byla všechno jen běžná munice, žádná z jejich pochoutek, které v mršťují malé miny a rozhazují je po celém citovém prostoru. Podle všeho jich mají málo, ale použijí je, když si budou myslet, že jim to přinese prospěch. Tomu musíme předejít.“

Sotva domluvil, a první tankové motory se už začaly s hřmotem rozbíhat. Byl na své muže pyšný. Většina z nich byli veteráni, kteří už přežili všechno, co proti nim Rusové, Britové a Ještěři mohli nasadit. Dobře věděli, co je třeba dělat, a dělali to s minimem povyku a zmatku. Skorzeny byl geniální nájezdník, ale nedokázal by velet pluku jako byl tento. Jager měl své vlastní schopnosti, a ty nebyly zanedbatelné.

Když pluk přemístoval svou základnu, nemusel přemýšlet o hrůze, čekající v Lodži na svou chvíli, která se přibližovala s každým tiknutím časovače. Skorzeny měl pravdu: Židé byli blázni, když věřili kterémukoli Němci. Otázka nyní byla, kterému Němci ti blázni uvěřili?

Příštího dne byl příliš zaměstnán, než aby si s tím mohl dělat starosti. Protiútok Ještěřů zatlačil německé jednotky o šest až osm kilometrů na západ. Pluk ztratil mnoho tanků, Jediný zničený tank Ještěřů si připsal voják Wehrmachtu na stromě, kterému se podařilo vhodit otevřenou kopulí do jeho věže Molotovův koktajl, když tank projížděl pod ním. To se stalo před západem slunce, a zdálo se, že to zastavilo další postup Ještěřů. Neradi teď ztráceli své tanky.

„Musíme to dělat lépe,“ řekl svým mužům, když toho večera jedli černý chléb a klobásky. „Dostaneme se jim do boků, ale nezasahujeme je. Nemůžeme dělat takové chyby, pokud se tady nechceme nechat pohřbit.“

„Ale, Herr- Oberst,“ řekl kdosi. „když se polu bují, pohybují se tak ztraceně rychle, že se k nám dostanou dřív, než stačíme zareagovat.“

„Dobře, že jsme měli obranu členěnou do hloubky, jinak by nás byli vytlačili do volného terénu.“ řekl někdo jiný. Jager přikývl, potěšen způsobem, jak jeho vojáci sami od sebe rozebírali situaci. Tohle byl způsob práce, který se očekával od německých vojáků. Nebyli to pouze nevědomí sedláci, kteří plnili rozkazy, aniž by o nich uvažovali, jak to dělali vojáci Rudé armády: Měli mozky a představivost, a používali je.

Právě se ein stal zabalil do svého spacího pytle pod svým pantherem, když se v táboře objevil Skorzeny. Esesman přinesl džbán vodky, kterou objevil bůhví kde, a nabídl ho kolem, aby si každý lokl. Nebyla to dobrá vodka - chutí připomněla Jagerovi Vyčichlý petrolej - ale byla lepší než žádná vodka.

„Myslíš, že na nás ráno znovu zaútočí?“ zeptal se Skorzeny.

„To poznáme s jistotou až ráno,“ odpověděl Jager. „ale kdybych měl hádat, řekl bych, že ne. Kdyby jim šlo o to, vystupňovali by svůj tlak po setmění. Teď útočí, když si myslí, že objevili slabé místo, ale když narazí na silný odpor, rychle od útoku upouštějí.“

„Nemohou si dovolit takové ztráty, jaké utrpí, když útočí na opěrné body.“ řekl Skorzeny bystře.

„Myslím, že máš pravdu.“ Jager pohlédl na esesmana, tyčícího se v temnotě. „Mohli jsme použít ten nervový plyn tady na frontě.“

„Á, to jsi říkal, i když byla fronta v klidu.“ odsekl Skorzeny. „Ten plyn udělá to, co se od něho očekává, přesně tam, kde je.“ Zavrtěl. „Potřebuju taky, aby tvoji radisté dali pozor na veškeré zprávy, které o tom zachytí. Jestli Ještěři nezačnou žhavit éter, sním svůj klobouk.“

„To je krásné.“ Jager mohutně zív. „Zrovna teď se mi chce jenom strašně spát. Chceš si zalézt sem dolů?“

Nejbezpečnější místo, kdyby nás začali znovu ostřelovat. Vím ztraceně dobře, že chrápeš, ale předpokládám, že to přežiju.“

Skorzeny se zasmál. Gunther Grillparzer řekl: „Není jediný, kdo chrápe - pane plukovníku.“ Zrazen svým vlastním střelcem si Jager přetáhl cíp pytle přes hlavu a usnul.

Párkrát ho vzbudila střelba z ručních zbraní. Ale dočkali se úsvitu, a jak Jager předpověděl. Ještěři měli větší zájem upevnit svůj územní zisk z předešlého dne, než postupovat proti silicím odporu.

Skorzeny nežertoval, když že chce, aby radisté zůstali na příjmu. Potuloval se kolem a častoval je nekonečným proudem

košilátých historek. Některé z nich byly nové dokonce i pro Jagera, i když si myslel, že už slyšel všechny historky tohoto druhu, které byh vubec vymyšleny.

Kdvz dopoledne přešlo vodpoledne. Skorzenyho začala přecházet trpělivost. Rázoval dlouhými kroky po láboře a kopal do drnu. „Zatraceně, už bychom měli něco zachytit, od Židu nebo Ještěřů z Lodže.“ hromoval.

„Možná jsou všichni mrtví.“ nadhodil Jager. Ta myšlenka ho vyděsila, ale mohla ulevit Skorzenyho mysli.

Velký esesman však zavrtěl hlavou. „V to se nedá doufat. Někdo vždycky přežije, tím či oním způsobem.“

Jager si vzpomněl na Maxe, hubatého Žida, který přežil Babí Jar. Skorzeny měl pravda. Teď mrzutě pokračoval: „Ne, něco se někde podělalo.“

„Myslíš, že časovač nefungoval tak jak měl?“ zeptal se Jager.

„Předpokládám, že je to možné.“ připustil Skorzeny „ale nikdy předtím jsem neslyšel, že by některý z nich selhal. Ty nejsou jen blbovzdorné, ty odolají i idiotům, a tenlile je zdvojený, Když posíláme takové zboží, chceme mít jistotu, že bude fungovat tak jak hrdi reklama.“ Zachechtal se. „To je to, čemu lidé, kteří nás nemají rádi, říkají německá důkladnost, co? Ne, jediný způsob, jak by ta bomba mohla selhat, by byl —“

„Co?“ řekl Jager, ačkoli o tom měl určitou představu. „Jak říkáš, jestli měla zdvojený časovač, měla vybuchnout.“

„Jediný způsob, jak by ta bomba mohla selhat —“ opakoval Skorzeny zamyšleně. Jeho šedé oči se rozšířily. „Jediný způsob, jak ta bomba mohla selhat, by byl ten, že ze me ten smradkný malý židák udělal vola, a namočil me do hovna — že udělal právě tohle!“ Plácl se nikou do čela. „Ten parchant! Ten zmrd! Ty jeho nervy! Až ho příště uvidím, užřnu mu koule.“

Pak se k Jagerovu úžasu začal smát. „Udělal ze mě blba. Nemyslel jsem si, že by to někdo dokázal. Rád bych mu podal ruku - až ho vykastruji, ne předtím. Myslíš si pitomý židák a považuješ to za samozřejmé, a stane se ti tohle. Ježíši Kriste!“

Také Žid pomyslel si Jager, ale neřekl to. Místo toho se zeptal: „Co teď? Jestli Židi v Lodži vědí co to je“ - a pokud to vědí, vědí to díky mě, a jaký mám teď z toho podt? - „dostali do rukou něco, co mohou použít proti nám.“

„To nevím.“ řekl Skorzeny znechuceně, možná Židy, možná sám sebou. Nebyl zvyklý prohrávat. Pak se rozzářil. Na okamžik vypadal jako své staré, ďábelské já. „Snad bychom mohli napadnout to místo raketami a dalekonosným dělostřelectvem, a doufat, že tu věc odpálíme tímto způsobem, nebo alespoň zabráníme Židům, aby ji použili.“ Znechuceně mlskl. „Ale je to zatraceně malá šance.“

„To je pravda,“ řekl Jager soucitně. „Ty rakety udělají pěknou díru do země, ale nikdy si nemůžeš být jistý, že zasáhnou správné město, neřkuli správnou ulici.“

„Přál bych si, abychom měli některé z těch hraček, co vyrábějí Ještěři.“ řekl Skorzeny, stále nespokojený s celým světem. „Ty najdou nejen správnou ulici, ty najdou dokonce i správnou místnost. Ksaku, zasáhly by i hajzl, kdybys chtěl.“ Poškrábal se na bradě. „No, tak nebo tak, ti Židi za to zaplatí. A až k tomu dojde, já budu ten, kdo bude inkasovat.“ Znělo to velmi sebejistě.

V jedné z místností Všeobecné vojenské a námořní nemocnice bylo tolik automobilových baterií, že kvůli nim museli zesílit podlahu, aby unesla jejich váhu. Mezi ještěřními přístroji, které zásobovaly proudem, byla i rádiová souprava, vymontovaná z raketoplánu, kterýl dopravil Strahu na Zem, když zběhl do Spojených států.

Nyní on a Sam Yeager seděli u tohoto přijímače a procházeli jednu frekvenci za druhou ve snaze monitorovat vysílání Ještěřů a zjistit, co Rasa ein stá. Právě v této činnosti však mnoho signálu nepřicházelo. Straha využil volné chvíle, aby se obrátil na Yeagera a zeptal se ho: „Kolik našich mužů používáte ke špionáži a shromažďování signálů?“

„Kolik? Kdo ví?“ odpověděl Sam. I kdyby to věděl, stejně by to Strahovi neřekl. Jedna z věcí, kterou do něho v armádě vtloukli, byla neřikat nikomu — člověku ani Ještěřům — nic, co nepotřeboval vědět. „Ale je jich spousta. Málokdo z nás Velkých Ošklivců“ - použil mimoděk přezdívku, kterou dali lidem Ještěři -, hovoří vaší řečí tak dobře, aby dokázali sledovat vaše vysílání bez pomoci někoho z vás.“

„Myslím, že vv. Same Yeagere, lo dokážete.“ řekl Straha, což způsobilo, že se Sam začal cítit zatraceně dobře. Pomyslel si v duchu, že by se býval mohl naučit řeči Ještěřů ještě plynňěji, kdyby nemusel utrácet čas s Robertem Goddardem. Na druhé straně, dověděl by se víc o raketách, kdyby nemusel utrácet čas se Strahou a ostatními zajatci.

A věděl by víc o svém malém synkovi, kdyby nebyl v armádě. I Barbara by byla šťastnější, obával se, že jí nevěnuje dost času. Den neměl dost hodin, aby mohl udělat všechny věci, které chtěl. To byla platilo vždycky, ale za války to platilo dvojnásob.

Straha se dotkl přepínače frekvencí. Ještěři číslice na displeji ukázal, že nyní přijímač monitoruje frekvenci o desetinu megacyklů vyšší (nebo spíš o osminu megacyklů - Ještěři přirozeně používali své vlastní jednotky, odlišné od lidských), j Z reproduktoru se ozval mužský Was.

Yeager se předklonil a se zájmem naslouchal. Ještěr byl zjevně v týlu a stěžoval si na rakety, které dopadají v blízkosti a narušují zásobování jednotek, postupujících na Denver. „To je dobrá zpráva,“ řekl Sam, poznamenává si to.

„Pravda,“ souhlasil Straha. „Vaše sázky na nezmapovanou technologii přinášejí vašemu druhu slušný prospěch. Kdyby měla Rasa takový smysl pro zavádění novot. Tosev 3 by byl už dávno dobyt - za předpokladu, že by Rasa ve svém novátorském nadšení neproměnila sama sebe v radioaktivní prach.“

„Myslíte, že to bychom byli udělali my, kdybyste k nám ne- 3 vtrhli?“ zeptal se Sam.

„Je to velice pravděpodobné.“ řekl Straha, a Yeager měl velkou chuť s ním nesouhlasit. Bývalý kapitán přešel na další frekvenci. Hlas Ještěra v reproduktoru zněl hněvivě. „Nařizuje propuštění, degradaci a transfer místního velitele v regionu j zvaném Illinois,“ řekl Straha. Yeager přikývl. Ještěr pokračoval: „Kde je to místo Illinois?“

Sam mu to ukázal na mapě. I on naslouchal. „Něco o tom, že dovolil, aby uprchla spousta zajatců, nebo byla zadržována, nebo tak něco. Ten chlapík, co mu nadává, ten mu lo dává pěkně horké, co.“

„Kdyby mluvili z očí do očí, pak říct muži, že někdo nasral do jeho vejce před tím, než se vylíhl, zaručeně vyvolá rvačku.“ řekl Straha.

„To věřím.“ Sam dál poslouchal. „Přemístí ují toho neschopného důstojníka do - severní části státu New York.“ Zapsal si to. „Tohle je dobré vědět. Když budeme mít štěstí, budeme moci využít jeho slabosti.“

„Pravda,“ řekl Straha, tentokrát poněkud ohromeně. „Vý Velcí Ošklivci využíváte agresivně špiónážní informace, které získáte, a získáváte jich velké množství. Děláte to tak i ve vašich vlastních konfliktech?“

„Nevím,“ odpověděl Yeager. „Nikdy předtím jsem ve válce nebyl, a v téhle jsem jen malé kolečko.“ Vzpomněl si na své hráčské časy a na všechny ty informace, které on a jeho spoluhráči vysílali. Mutt Daniels byl na takové věci génius. Kdoví, co teď dělá?

Straha už přešel na další frekvenci. Vzrušeně mluvící Ještěř předával dlouhou zprávu. „Á, tak tohle je nejzajímavější.“ řekl Straha, když muž skončil.

„Nerozuměl jsem všemu,“ přiznal se Sam, poněkud rozpačitý nad tím, že to musí říct poté, kdy Straha pochválil jeho znalost řeči Ještěřů. „Něco o zázvoru a kalkulátorovém podvodu, nebo co to je.“

„Ne kalkulátorovém podvodu - počítačovém podvodu.“ řekl Straha. „Nemůžete za to, že jste tomu zcela neporozuměl. Vv Velcí Ošklivci, i když jste technicky mnohem pokročilejší, než byste měli být, ještě stále nechápete skutečné možnosti počítačích strojů.“

„Asi ne.“ řekl Yeager. „To znamená, že ani nechápeme, jak se s nimi dají páchat zločiny.“

Strahova ústa se pobaveně otevřela. „Spáchat takový - zločin je snadné. Muži ve mzdovém oddělení převáděli platby dodavatelům zázvoru na účty, o kterých věděli pouze oni a dodavatel - a samozřejmě počítač. Protože nikdo jiný nevěděl, že t'sto účty existují, nikdo nezasvěcený k nim neměl přístup. Počítače by jejich přítomnost neohlásily: bylo to, v podstatě, perfektní schéma.“

„TJ nás se říká, že neexistuje taková věc jako dokonalý zločin.“ poznamenal Yeager. „Kde byla chyba v tomhle?“

Straha se znovu zasmál. „Nic není odolné proti náhodě. Muž v účetním oddělení, který nebyl součástí tohoto ničemného plánu, proěřoval legitimní účet. Ale zapsal chybně číslo toho účtu, a zjistil, že se dívá na jeden z těch utajených. Uvědomil si ihned, o co jde, a oznámil to svým nadřízeným, kteří zahájili vyšetřování. Mnoho mužů se kvůli tomu dostane do problémů.“

„Doufám, že se na mě nebudete zlobit, když vám řeknu, že z toho nejsem nijak smutný,“ řekl Sam. „Kdo by si byl pomyslel, že Rasa upadne do spára drog. Připadáte mi proto skoro lidští - bez urážky.“

„Budu se snažit nevnímat je.“ odpověděl Straha důstojně. Sam zachoval vážnou tvář. Straha se naučil docela dobře rozumět výrazům lidského obličej, a on nechtěl, aby si Ještěř všiml, jak směšné mu to připadalo. Řekl: „Jsem zvědav, jestli se tahle zpráva dá nějak využít. Snad bychom mohli rozšířit o některých vašich mužích, kteří ve skutečnosti nejsou požívači zázvoru, že ho požívají. Nejspíš něco takového.“

„Máte zlovorné zvrácenou mysl, Same Yeagere,“ řekl Straha.

„Děkuji vám.“ odpověděl Sam. Straha nejprve trhl oběma očima výčnělky směrem k němu, a pak se začal smát, když pochopil, že to byl žert. Yeager pokračoval: „Měl byste si promluvit s našimi propagandisty a zeptat se, jestli nechtějí, abyste o lom promluvu“ do rozhlasu. Kdo ví co by se z (oho dalo vytežit?“

„Skutečně, kdo?“ řekl Straha. „Udělám to.“ Nebylo to přesně Bude vykonáno, ještěři ekvivalent výrazu Ano, pane, ale bylo v tom víc úcty, než se Samovi od Strahy dostalo kdykoli předtím. Kraček po krůčku si vydobyl jeho respekt. Když směna skončila, vydal se Sam za Barbarou a Jonathanem, ale na chodbě narazil na Ristina s Ullhassem. Tihle dva zajatci bytí jeho starí parťáci: zajal je tehdy v létě 1942, když invaze Ještěřů začala a zdála se nezádržitelnou. Nyní se zdálo, že jsou na dobré cestě stát se Američany a nosili svoji červeno—modro—bílou tělní kresbu oficiálního válečného zajatce Spojených států se značnou pýchou. Také se za poslední dva roky naučili docela dobře anglicky.

„Ahoj, Same.“ řekl Ristin. „Dáme si odpoledne baseball?“ „Ano,“ řekl ozvěnou Ullhass. „Baseball!“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Snad později - teď ne,“ řekl Sam, na což oba Ještěři odpověděli syčivými zvuky zklamání. Se svými rychlými, trhavými pohyby se stali překvapivě dobrými hráči ve středním poli a vkládali se do hry celým srdcem. Jejich malé postavy a kupředu nakloněný postoj z nich činily i dobré odbíječe - i když jen zřídka zasáhli míč tvrdě.

„Dobré počasí na hru.“ řekl Ristin, pokoušeje se Sama nalákat. Spousta vojáků hrávala baseball, když měli po službě, ale Ullhass s Ristinem byli jediná dva Ještěři, kteří se k nim připojili. Díky Yeagerovým dlouholetým zkušenostem ve Me byl každý rád, když ho uviděl na hřišti, a lidé se kvůli němu smířili i s přítomností jeho ještěřích kamarádů. Nyní si začínali Ullhass a Ristina všimnat pro to, jak hráli, ne pro jejich šupinatou kůži.

„Snad později,“ opakoval Sam. „Teď se chci podívat na ženu a syna, jestli vám to příliš nevádí.“ Ještěři rezignovaně vzdychli. Věděli, že rodiny jsou pro lidi důležité, ale nechápali to o nic víc, než Yeager to, co pro ně znamená jejich drahý Císař. Yeager se vydal ke schodišti. Ristin s Ullhassem začali cvičit stínovou dvouhru. Ristin byl zatraceně rychlý střední útočník.

Nahore ve čtvrtém patře sděloval Jonathan hlasitě světu, že se mu něco nelíbí. Poslouchaje jeho nářek, byl Sam rád, že Ještěři, kteří zde bydleli, nebyli nablízku, aby si všeli ten virvál. Sám mívával někdy dojem, že se z toho zblázní, a to byl člověk.

Pak pláč náhle ustal. Sam věděl, co to znamená: Barbara dala dítěti prs. Sam se usmíval, když otevíral dveře do jejich pokoje. I on měl rád Barbařina ňadra, a počítal, že to chlapec zdědí po tátovi.

Barbara vzhledla z křesla, v němž kojila Jonathana. Už nevypadala tak strašně unaveně, jako králce po narození dítěte. ale zvlášť bujarým dojmem také nepůsobila. „Ahoj, miláčku.“ řekla. „Zavřít ty dveře potichu, ano? Snad usne. Kňourá, jako by byl unavený.“

Sam si všiml její přesné gramatiky, jako tak často, když jeho žena mluvila. Někdy jí její vzdělání záviděl, sám odešel ze střední školy hrát baseball, i když ho jeho neukojitelná zvědavost nutila stále číst a hltať střípky vědomostí, kde na ně narazil. Barbara si nikdy nestěžovala na jeho nedostatek formálního vzdělání, ale jemu to přesto vadilo.

Barbara měla pravdu. Jonathan usnul. Chlapec rostl: zabíral teď v kolébce víc místa, než když se narodil. Jakmile ho Barbara uložila, dotkl se Sam její paže a řekl: „Mám pro tebe dárek, miláčku. No, vlastně je to dárek pro oba, ale ty ho budeš mít první, Uclírámi jsem ho po celé dlouhé dopoledne, tak počítám, že to ještě chvilku vydržím.“ Ten úvod i zaujal. „Co to máš?“ vydechla. „Není to nic zvláštního,“ varoval ji. „Žádný diamant, žádný kabriolet.“ Oba se zasmáli, nepříliš vesele. To potrvá ještě dlouho, pokud k tomu vůbec dojde, než budou moci začít uvažovat o ježdění s kabrioletem. Sáhla do kapsy, vytáhla novou kukuřičnou dýmku a kožený váček s tabákem a rozzářeně jí je podíil: „Tady máš.“

Pohládla na něj, jako by nemohla uvěřit svým očím. „Kde jsi to vzal?“

„Prodával to jeden barevný clilápek, který“ sem přišel ráno.“ odpověděl Sam. „Byl odněkud ze severu tohoto státu, kde pěstují tabák. Přišlo mě to na padesát babek, ale co se dá dělat? Stejně tu není moc za co utrácet, tak proč ne?“

„To je fajn. Ne, je to přímo skvělé.“ Barbara si strčila prázdnou dýmku do pusy. „Nikdy předtím jsem trikovou nekouřila. Pravděpodobně vypadám jako jižanská babička.“

„Pro mě vypadáš vždycky krásně,“ ujistil ji Yeager. Barbařin výraz změkkl. Vždycky se vyplatí udržovat svou ženu šťastnou - zvláště když každé slovo, které člověk pronese, myslí vážně. Poklepal ukazovákem na váček s tabákem. „Chceš, abych ti ji nacpal“

„Buď tak laskav, prosím“ řekla. Nacpal jí dýmku a vytáhl svůj zippo zapalovač, naplněný nyní nikoli benzinem, nýbrž kukuřičnou kořalkou. Nevěděl, co bude dělat, až mu dojdou kamínky, ale zatím k tomu nedošlo. Škrtl kolečkem a objevil se téměř neviditelný alkoholový plamínek. Přidržel jej nad hlavičkou dýmky.

Barbařina tvář nabyla soustředěného výrazu, jak začala potahovat z dýmky. „Opatrně.“ varoval ji Sam. „Dýmkový tabák je mnohem silnější než ten, co se dává do cigaret, a —“ Barbara obrátila oči v sloup. Rozkašlala se jako někdo v posledním tažení, — dlouho jsi nekouřila,“ dodal zbytečně.

„Bez legrace.“ zasípala. „Vzpomínáš na to místo v Tomu Sawyerovi? „První dýmka - ztratil jsem svůj nůž.“ nějak tak. Teď vím přesně, jak se Tom cítil. Ten tabák je skutečně silný.“

„Ukaž, já to zkusím.“ řekl Sam a vzal si od ní dýmku. Opatrně zatáhl. Znal dýmkový tabák a věděl, co může udělat jakýkoli tabák, když člověk dlouho nekouřil. Ale i když s tím vším počítal, Barbara měla pravdu, to, co čadilo v této dýmce, bylo silné jak čert. Při kouření měl pocit, jako by mu dřeli jazyk a ústa hrubým smrkovým papírem. Sliny mu vytryskly z každé slinné žlázy, kterou měl, včetně těch pár, o kterých ani nevěděl, že je má. Na okamžik měl pocit závratě, skoro opilosti - a to už věděl dost, aby nevtáhl další kouř do plic. Párkrát zakašlal „Ufri!“

„Ukaž, vrať mi to,“ řekla Barbara. Znovu to zkusila, tentokrát mnohem obezřetněji, a pak vydechla: „Panebože! Toto se má k tabáku asi tak, jako načerno pálený džín ke skutečnému.“

„Jsi moc mladá, abys věděla o načerno páleném džínu.“ řekl přísně. Vybavily se mu vzpomínky na bolení hlavy. Znovu zatáhl z dýmky. Nebylo to špatné srovnání.

Barbara se zahihňala. „Jeden z mých nejoblíbenějších strýčků byl na půl úvazku pašerákem alkoholu. Měla jsem nádherný maturitní večírek - podle toho, co si z něho pamatuji.“ Vrátila dýmku Samovi. „Budu potřebovat nějaký čas, abych si na to zase zvykla.“

„Jo, k tomu se pravděpodobně dostaneme, až ten váček bude prázdný.“ souhlasil. „Bůh ví, kdy ten černý chlapík zase přijde do města, jestli vůbec přijde.“

Dokouřili společně dýmku, pak ji znovu naplnili. Vzduch v místnosti zhoustl kouřem. Samovi začaly slzet oči. Cítil se uvolněný a v pohodě, jako po cigaretě za starých zlatých časů. Také se mu chtělo trochu zvracet a odporná pachut' v ústech byla v porovnání s tím jen maličkost.

„Je to dobré,“ řekla Barbara rozjímavě a podtrhla svá slova dalším kašlem. Mávla nad tím rukou. „Stojí to za to.“

„Taky myslím.“ Sam se začal smát. „Víš, koho připomínáme?“ Když Barbara zavrtěla hlavou, odpověděl na svou otázku sám: „Jsme jak párek Ještěřů s jazyky ve sklenici zázvoru.“

„To je strašné!“ zvolala Barbara. Pak se nad tím zamyslela. „Je to strašné, ale možná máš pravdu. Syým způsobem je to jako droga - miním tabák.“

„To se vsaď, že je. Pokoušel jsem se toho párkrát nechat, když jsem hrával baseball - nelíbilo se mi, co to dělalo s mým dechem. Nedokázal jsem to. Byl jsem nervózní a rozklepaný a já nevím co ještě. Když se k žádnému tabáku nedostaneš, není to tak zlé: nemáš na vybranou. Ale když budeš mít tabák k mání každý den, nejspíš se k němu zase vrátíš.“

Barbara znovu zatáhla z dýmky. Zkřivila tvář. „Zázvor chutná líp, to je jisté.“

„Ano, taky myslím - teď.“ řekl Sam. „Ale když budu kouřit pořád, nebudu si to myslet dlouho. Víš, když na to přijde, káva taks“ chutná dost špatně, jinak bychom si ji nemuseli yy lepšovat smetanou a cukrem. Ale líbí se mi, co se mnou káva dělá, když ji mám.“

„I mně.“ řekla Barbara toužebně. Ukázala na kolébku. „Když se budí, kdy se mu zachce, tak by mi teď nějaká káva vážně bodla.“

„Jsme pěkná parta závisláků, jen co je pravda.“ Vzala si od ní dýmku a nasál kouř. Teď už to nebylo tak zlé. Napadlo ho, jestli má doufat, že se ten černoch vrátí s dalším tabákem -nebo že se tu už neukáže.

Partyzánský vudce, tlustý' Polák, kterýl se představil jako Ignacy, zíral na Ludmilu Gorbunovovou. „JV jste pilot?“ zeptal se skepticky plynou němčinou.

Ludmila jeho upřený pohled opětovala. Téměř od prvního pohledu měla o Ignacym pochybnosti. V první řadě proto, že aby někdo v dnešní době mohl zůstat tlustý, muselo to být nejspíš na úkor většiny, která hladověla. A za druhé jí jeho jméno natolik připomínalo slovo nacista, zeji to znervózňovalo.

Odpověděla, rovněž německy: „Ano, jsem pilot. Vy jste velitel partyzánů?“

„Obávám se, že ano.“ řekl. „Po učitelích klavíru není posledních pár let příliš velká poptávka.“

Ludmila na něj znovu pohlédla, tentokrát z jiného důvodu. Tohle byl příslušník drobné buržoasie? Určitě se dokázal zbavit znaků své třídy: od špatně oholených tváří přes dva nábojové pásy, zkřížené na hrudi až po rozbité boty vypadal jako člověk, který byl po celý život banditou a pocházel z dlouhé linie banditů. Těžko si ho dovedla představit, jak procvičuje s otrávenými studenty Chopinovy etudy.

Vedle ní se Avram díval dolů na své zjizvené ruce. Wladyslaw hleděl do konímí lípy, pod kterou stáli. Žádný z partyzánů, kteří ji sem doprovodili od Lublinu, neřikal nic. Splnili svůj úkol tím, zeji sem dopravili. Dál už to bylo na ní. „Vy lad) máte letadlo? 7“ zeptala se, rozhodnutá nenechat se odradit Ignacyho zjevem, jménem nebo třídním původem. Obchod je obchod. Když mohl Veliký Stalin uzavřít pakt s fašistou Hitlerem, může se i ona pokusit dohodnout se schmeisserem yyzbrojeným učitelem hudby

„Máme letadlo.“ přisvědčil. Snad se snažil překonat její nedůvěru jako socialistky a Rusky, protože pokračoval podrobným vysvětlením: „Přistálo tady, když Ještěři vyháněli Němce. Myslíme, že mu nic není, jen mu došlo palivo. My teď palivo máme, a máme i novou baterii, klerá drží napětí. Take jsme vypustili olej a hydraulickou kapalinu a vyměnili jsme je.“

„To zní dobře.“ řekla Ludmila. Jakýl typ letadla to je?“ Odhadovala, že lo bude Me—109. Nikdy předtím na plnokrevné stíhačce nelétala. Měla (ušení, že by to byl veselý život, ale krátký. Ještěři sestřelovali Messerschmidty i jejich sovětské protějšky s děsivou snadností.

Ale Ignac? odpověděl: „Je to Fieseler 156.“ Když viděl, že to Ludmile nic neříká, dodal: „Říkají mu Starck - Čáp.“

Ani přezdívkou nepomohla. Ludmila řekla: „Myslím, že bude lepší, když mě k tomu letounu zavedete, než když se tady o něm budeme bavit“

„Ano.“ řekl a natáhl nice před sebe, jako by sahal do nějaké imaginární klávesnice. Byl učitelem hry na klavír, docela jistě. „Pojďte se mnou.“

Letoun byl asi tři kilometry od tábora. Ty tři kilometry těžkého terénu ji ukázaly, jak těžké bóje tu musely probíhat. Puda byla posetá krátery, všude ležely kusy kovu a vyhořelé vraky a prošli kolem mnoha spěšně vykopaných hrobu.

Většina z nich byla označena kříží, na některých byla Davidova hvězda a na některých nebylo nic. Ukázala na jeden z nich. „Kdo leží tady? Ještěř?“

„Ano.“ řekl Ignacy znovu. „Kněží, pokud vím, se ještě nerozhodli, jestli mají Ještěři duši.“

Ludmila nevěděla, jak na to odpovědět, tak zůstala zticha. Nemyslela si, že ona má duši, ne v tom smyslu, který měl na mysli Ignacy. S jakými věcmi si dělají starosti lidé, kteří jsou příliš nevědomí, aby pochopili pravdu dialektického materialismu!

Byla zvědavá, kde se ten údajný Fieseler 156 ukrývá. Minuli pouze pár budov, a ty byly příliš rozbité, aby se v nich mohl skrýt automobil, nemluvě o letadle. Ignacy ji zavedl na malou vyvýšeninu. „Teď jsme přímo nad ním,“ řekl s nemalou pýchou.

„Nad čím?“ zeptala se Ludmila, když ji vedl druhou stranou dolu. Zavedl ji ke třetí straně - a pak se jí rozsvítilo...

Boženipj! Vv jste postavili plošinu s letadlem pod ní.“ To byla maskirovka, která by budila respekt i u Sovětu.

Ignacy zaslechl obdiv v jejím hlasu. „Ano.“ řekl. „Zdalo se lo jako nejlepší možný způsob ukrytí.“ Na to mohla jenom přikývnout. Dali si s tím tolik práce, jako Rudá armáda u Pskova, a to ani nemohli s letounem, který ukrývali, létat.

Partyzánský velitel vytáhl z kapsy své německé blůzy svíčku. „Bude tam tma.“

Vrhl na Ignacyho podezřívavý pohled. Měla s muži potíže, kdykoli ji dostali na tmavé místo. Dotkla se pažby svého Tokareva. „Nepokoušejte se o nic bláznivého,“ poradila mu.

„Kdybych se nepokoušel o nic bláznivého, byl bych partyzán?“ zeptal se. Ludmila se zamračila, ale zachovala klid.

Ignacy se sehnul a nadzvedl okraj maskovací sítě. Ludmila vklouzla pod ni. Pak ji na oplátku podržela zase ona, aby ji polskýl partyzán mohl následovat.

Prostor pod sítí byl příliš velký, aby ho dokázala osvětlit jediná svíčka. Ignacy, doprovázen Ludmilou, letoun obešel. Když ve slabém světle rozeznala, co je to za letoun, oči se jí rozšířily. „Och, jeden z těchhle.“ vydechla.

„Znáte ho?“ zeptal se Ignacy. „Můžete s ním letět?“

„Vím o něm,“ odpověděla. „Ještě nevím, jestli s ním mohu letět. Ale doufám, že ano.“

Fieseler Storch byl hornoplošník, ne o mnohovětší než jeden z jejich milovaných Kukuruzníků, a ani o mnoho rychlejší.

Ale jestli byl Kukuruzník tažný kůň. Storch byl cvičený lipicán. Mohl startovat a přistávat doslova na pětníku, když letěl proti mírnému větru, dokázal viset na místě skoro jako ještěři helikoptéra. Ludmila si vzala od Ignacyho svíčku a znovu obešla letoun, fascinovaně studujíc veliké klapky, křídélka a sloty, umožňující tyto výkony.

Podle toho, co slyšela, nebyly všechny Storchy ozbrojeny, ale tento nesl dva kulomety, jeden pod trupem, jeden v zadní části pilotní kabiny za místem pozorovatele. Stoupla si na stupačku na podvozkové noze, otevřela postranní dveře pilotní kabiny a vyšplhala se do kokpitu.

Kabina byla natolik prosklená, že ačkoli byla uzavřená, poskytovala mnohem lepší výhled na všechm strany, než měla z otevřené kabiny Kukuruzníku. Byla zvědavá, jaké to je, létat a necítit přitom ve Iváři vrtulový proud. Pak zvedla svíčku k přístrojové desce a s úžasem ji začala studovat. Tolik ciferníků, tolik stupnic..., jak s tím muže někdo vůbec létat, když se bude snažit sledovat všechny přístroje najednou?

Všechno mělo mnohem lepší povrchovou úpravu, než byla zvyklá. Všimla si toho u německé výzbroje už předtím, nacisté vyráběli své stroje, jako by to byly jemné hodinky. Sovětský přístup, naopak, spočíval vtom vyrobit tolik tanků, letadel a děl, kolik bylo možné. Že byly hrubě udělané? No a? Stejně budou zničeny.

„Můžete s ním letět?“ opakoval Ignacy, když Ludmila, poi někud neochotně, vylezla z kabiny.

„Ano, určitě ano.“ odpověděla. Svíčka dohořela. Vykořčili s Ignacem k sítí, pod kterou se skrývali. Ohlédla se zpátky na Storchu, doufaje, že bude jezdec hodný takového oře.

Jižně od Moskvy hřmělo sovětské dělostřelectvo, posílajíc granáty do postavem Ještěří. Hlášení o tom měla svoji ozvěnu i ve vzdáleném Kremlu. Naslouchaje jim, Josef Stalin udělal kyselý obličej. „Ještěři se stávají troufalejšími. Vjačeslava Mi- i chajloviči,“y.řekl.

Vjačeslav Molotov ignoroval skrytý- význam jeho slov. Zdálo se, že Stalin říká: To je vose vina.„Jakmile dokážeme vyrobit další bombu z výbušného kovu, Josife Vissarionoviči, připomeneme jim, že zasluhujeme respekt.“ řekl.

„Ano, ale kdy lo bude?“ otázal se Stalin.„Tihle takzvaní vědci mi říkají samé lži. A jestli sebou nepohnou, budou toho litovata vy také.“

„Toho bude litovat celý Sovětský svaz, soudruhu generální tajemníku.“ řekl Molotov. Stalin si vždycky myslel, že mu každý lže. Častokrát to lidé opravdu dělali, prostě proto, že se báli říct mu pravdu. Molotov se mu pokusil říct, že — po použití bomby, vyrobené z ještěřího výbušného kovu - Sovětský svaz dlouho nebude schopen vyrobit další. Ale Stalin nechtěl poslouchat. Zřídka kdy chtěl poslouchat. Molotov pokračoval:„Zdá se, nicméně, že brzy budeme mít víc těchto zbraní.“

„Tyhle sliby jsem slyšel už předtím.“ řekl Stalin.„Už jsem tím unaven. Kdy přesně se ta nová bomba objeví v našem arzenálu?“

„Ta první v létě,“ odpověděl Molotov. To přimělo Stalina, aby si sedl a věnoval mu náležitou pozornost. Molotov pokračoval: „Práce v kolchozu učinila před nedávnem významný pokrok. Jsem rád, že o tom mohu podat zprávu.“

„Ano, Lavrentij Pavlovič mi říká totéž. Rád to slyším.“ řekl Stalin s neproniknutelným výrazem.„Budou ještě raději, až uslyším, že se ukázalo, že je to pravda.“

„Bude,“ řekl Molotov. Bylo by dobře. Ale teď začínal věřit, že skutečně bude - a evidentně tomu věřil i Berija. Dostat toho Američana do Kolchozu 118 bylo mistrovským tahem. Jeho přítomnost a jeho nápady prokázaly, občas bolestně, jak daleko za kapitalistickým Západem sovětský jaderný program byl. Pro Západ byla samozřejmá teorie i technická praxe, k nimž se Kurčatov, Flerov a jejich kolegové teprve začali tápatvě propracovávat. Ale díky jeho znalostem sovětský program konečně učinil významný krok kupředu.

„Rád slyším, že budeme mít ty zbraně,“ opakoval Stalin,„rád kvůli vám, Vjačeslava Michajloviči.“

„Sloužím Sovětskému svazu!“ řekl Molotov. Uchopil sklenici vodky na stole před sebou, vypil ji a znovu ji naplnil z láhve, která stála vedle. Věděl, co tím Stalin myslel. Když nebudou mít dělníci a rolníci Sovětského svazu brzy bombu z výbušného kovu, budou mít brzy nového ministra zahraničí. Ona by byl odpovědný za neúspěch, ne Stalinův gruzínský kamarád Berija. Stalin neměl o nic větší zábrany připsat k něčemu jménu iniciály VNM, než mívával Molotov.

„Až budeme mít svou druhou bombu, soudruhu generální tajemníku,“ řekl Molotov, rozhodně neuvažuje o tom, co by se stalo — Sovětskému svazu i jemu osobně - kdyby ji neměli.„doporučuji, abychom ji použili okamžitě.“

Stalin pukal ze své dýmky, vysílaje nečitelné kouřové signály. „U le první bomby jste byl proti jejímu použití. Proč teď ta změna názoru?“

„Protože když jsme použili tu první, neměli jsme žádnou druhou, kterou bychom ji podpořili, a já jsem se obával, že to brzy bude zřejmé,“ odpověděl Molotov. „Ale nyní, použitím té druhé bomby, dokážeme nejen to, že ji máme, ale dáme rovněž najevo, že jsme schopni vyrábět další.“

Ze Stalinovy dýmky vystoupil další obláček dýmu. „V tom je metoda.“ řekl Stalin a zvolna přikývl.„Nejenže poslouží k varování Ještěřů, bude varovat i Hitlerovce, že s námi nejsou žerty. A stejný signál pošle i Američanům. To není špatné. Vjačeslave Michajloviči.“

„Hlavní priorita, jak říkáte, jsou Ještěři,“ vzal rychle věc do ruky Molotov. Nedal Stalinovi najevo svůj strach při vyhrůžce, která mu byla adresována, ale generální tajemník určitě věděl, že strach měl. Nyní nedal najevo ani své ulehčení, ale Stalin si ho nepochybně byl rovněž vědom. Hrál na emoce svých podřízených jako na balalajku, a stavěl jednoho člověka proti druhému jako dirigent orchestru, rozvíjející a využívající protikladné témata.

Nyní Stalin řekl: „Když mluvíme o hlavní prioritě, nesmíme přitom zapomenout, že není jediná. Až Ještěři uzavřou s rodinou mír — “ Umkl a zamyšleně potáhl z dýmky.

Molotov byl zvyklý naslouchat jemným nuancím v řeči generálního tajemníka.„Až Ještěři uzavřou mír. Josife Vissarionoviči? Ne až Ještěři budou poraženi, nebo vyhubeni, nebo vyhnáni z této planety?“

„Soudruhu ministře zahraničí, jenom mezi čtyřma očima, nemyslím, že tolik je v naší moci,“ řekl Stalin. „Použijeme tu bombu - jestli se vědci uráčí nám ji dát. Zničíme s ní co největší počet Ještěřů. Oni na oplátku zničí jedno z našich měst: lo je výměna, kterou dělají. Za tuto cenu nemůžeme zvítězit. Naším cílem nyní musí být přesvědčit cizáky, že ani oni nemohou zvítězit, a že jim zbudou jen trosky, jestli bude válka pokračovat.“

„Za těchto okolností, o jaké podmínky máme usilovat?“ zeptal se Molotov. Jak dlouho máte v úmyslu je dodržovat? mu také na mysl, ale neměl odvahy položit Stalinovi tuto otázku. Generální tajemník byl bezcitně pragmatický, z paktu s Hitlerem vyždímal všechny výhody, které mohl. Jediná věc, kterou neočekával, bylo to, že ho Hitler překoná v bezcitnosti a udeří první. Jakýkoli mír s Ještěři bude stejně dočasný.

„Chci, aby se stálili z SSSR za hranice z 22. června 194.“ řekl Stalin. „Kromě tohoto se o všem ostatním dá jednat. Ať se fašisté a kapitalisté postarají o sebe sami. Kdyby neuspěli, nehnu prstem, abych jim pomohl. Oni by mně nepomohli, jak víte.“

Molotov přikyvoval, nejprve na souhlas, a pak při pomalém zvažování úvah generálního tajemníka. Odpovídaly tomu, co Stalin dělal v minulosti. Spíš než na rozdmýchávání světové revoluce, na což naléhali troekisté, se Stalin soustředil na budování socialismu v jedné zemi. Nyní zaujal stejný přístup k budování nezávislé lidské moci.

„Ještěři jsou imperialisté.“ řekl Molotov. „Dokážeme je přimět, aby se spokojili s něčím menším než s úplným dobytím planety, jak plánovali? To je moje hlavní starost, Josife Vissarionoviči.“

„Můžeme způsobit, že pro ně Sovětský svaz, nebude mít žádnou cenu.“ Podle Stalinova tónu byl připraven udělat přesně to, co řekl. Molotov si nemyslel, že generální tajemník blufuje. Byl odhodlán takovou věc udělat, jestli k tomu

dostane možnost. Fyzikové mu tu možnost nyní dávali. Dokáže ještěř admirál soupeřit s vůlí generálního tajemníka? Jediní lidé, kteří to dokázali, byli Lenin. Churchill a Hitler. Dokáže se jim Atvar vyrovnat? Stalin sázel osud své země na to, že to cizák nedokáže.

Molotov by byl klidnější, kdyby byl Stalin neodhadl tak katastrofálně špatně Hitlera. Tato chyba málem zničila jeho i Sovětský svaz. Kdyby udělal stejnou chybu proti nepříteli, který disponuje bombami z výbušného kom ani on, ani Sovětský svaz, ani marxismus—leninismus by nepřežily.

Jak říci Stalinovi o svých obavách? Molotov vypil další sklenku vodky. Ale nemohl na žádný způsob přijít.

KAPITOLA 11

Opět na frontě. Kdyby to nebylo pro dobro věci, brigádní generál Leslie Groves by dal přednost tomu zůstat na universitě v Denveru a hledět si svého, což znamenalo starat se o to, aby se zde vyráběly atomové bomby a nedověděli se o tom Ještěři.

Ale když vám generál velící frontě nařídí, abyste zvedli zadek a přijeli, tak to uděláte. Generál Omar Bradley, v nové přilbě hrncovitého tvaru s namalovanými třemi zlatými hvězdami, ukázal ze své pozorovatelné směrem k bojové linii a řekl: „Generále, působíme jim těžké ztráty, o tom není pochyb. Platí za každý palec půdy, který získají - platí víc, než si mohou dovolit, jestli jsou odhady naší rozvědky alespoň trochu správné: Působíme jim ztráty, jak jsem řekl, ale oni postupují, a to si vůbec nemůžeme dovolit. Chápete, co říkám?”

„Ano, pane.“ odpověděl Groves. „Budeme muset použít jaderné zařízení, abychom je zastavili.“

„Nebo dvě, nebo tři, nebo tolik, kolik jich máme, nebo kolik jich bude potřeba.“ řekl Bradley. „Nesměj prorazit do Denveru. To je, právě teď, naše podmínka sine qua non.“

„Ano, pane,“ opakoval Groves. V této chvíli měl pouze jednu atomovou bombu, připravenou k použití. Další bude mít až za několik týdnů. Předpokládal, že to Bradley ví. Pro případ, že ne, mu to Groves odhláskoval velkými ceněnými písmeny. *conditio sine qua non* (lat.) - nutná podmínka, podmínka, bez které by k události nedošlo, (pozn. překl.).

Bradley přikývl. „Rozumím, generále. Jen se mi to nelíbí. No dobře, ta první je bude muset zarazit alespoň na tak dlouho, abychom získali čas sestrojít další, to je to celé.“

Roj amerických letounů, dlouho schraňovaných pro případ krajní nouze, s řevem přeletěl ve výši korun stromů. P—40 Kittyhawky měly na krytech chladičů namalované žraločí tlapy. Z hlavní jejich křídelních kulometů se blýskalo, jak ostřelovaly postavení Ještěřů. Jedna ze stíhaček zasáhla nepřátelskou helikoptéru, která se zřítíla v plamenech.

Poučení, že přehnané hrdinství by je mohlo stát život, se piloti rychle obrátili zpět. Dva stroje vybuchly v rychlém sledu ve vzduchu, ten druhý s explozí, která na okamžik přehlušila hluk na bitevním poli. Zbytek se dostal zpět na americké území.

„Hezké vidět Ještěry, jak pro změnu rány inkasují, místo aby je rozdávali,“ řekl Groves.

Bradley přikývl. „Doufám, že se těm pilotům podařilo vyskočit a schovat se, než je dostaly ještěři rakety.“ Měl pověst zodpovědného generála, protože myslel v první řadě na své muže. Groves pocítil neurčité hryzení svědomí, když si uvědomil, že on si tak nepočíná.

Jako by chtěl předvést, jak se ta práce má dělat, ještěři stíhací bombardér zaútočil střemhlav na americké linie jako orel, vrhající se na kořist. Místo spárů použil k trhání nepřítele dva podvěsy, plné raket. Muži - a pár žen - s červenými kříži v bílých kruzích na přilbách a rukávových páskách vyrazili kupředu, aby odnesli raněné na obyziště.

„Ještěři nestřílejí úmyslně na zdravotníky, že?“ řekl Groves. „Dodržují pravidla víc než Japové.“

„Takové věci už nemůžete říkat. Japonsko je teď na naší straně.“ Suchý tón a zdvižená obočí naznačovaly, že to Bradley nemyslí tak docela vážně.

Další ještěři bombardér napadl americké pozice, tentokrát tak blízko ke Gravesovi a Bradleymu, že se oba muži vrhli do zákopu, aby unikli střepinám a střelám z jeho kanónu. Groves vyplivl bláto. Tohle nebyla chuť války, na kterou byl zvyklý na svém obvyklém bojišti. Nebyl ani zvyklý podívat se dolů na sebe a uviděl špinavou unifonnu.

Bradley nehnul brvou, ačkoli ani on nebyl přivyklý skutečnému boji. Tak klidné, jako by ještě stáli nahoře, řekl: „Bude třeba tu bombu umístit v prostoru, kde Ještěři soustřeďují své oddíly a materiál. Uděláme, co můžeme, abychom takový prostor vytvořili. Problém bude udělat to tak, aby si Ještěři nevšimli, co chystáme, dokud nebude příliš pozdě.“

„Řekněte tni, kde ji budete potřebovat, pane, a já vám ji tam dopravím,“ přislíbil Groves, pokoušeje se vyrovnat Bradleyovu chladnokrevnosti. „Konečně, musím si zasloužit svůj plat.“

„Všichni mají jen chválu pro způsob, jakým jste zvládl svůj projekt, generále,“ řekl Bradley. „Když mě sem generál Marshall poslal, abych vedl obranu Denveru, mluvil velice dobře o vás a o spolupráci, kterou od vás mohu očekávat. Nebyl jsem zklamán.“

Pochvala od George Marshalla byla skutečně pochvalou. Groves řekl: „Dopravíme tu bombu na frontu buď nákladákem se zesílenými péry, nebo koňmi taženým vozem, což je sice j pomalejší, ale možná by to bylo méně podezřelé. Kdyby bylo zapotřebí, předpokládám, že ji můžeme dopravit po částech a složit ji tam, kde ji umístíme. To zvíře je pět stop široké a víc než deset stop dlouhé, takže zabírá sakra velkou bednu.“

„Hm, o tom budu muset popřemýšlet,“ řekl Bradley. „Právě teď bych hlasoval spíš proti tomu. Jestli tomu dobře rozumím,] kdybychom ztratili některou z důležitých součástí, můžeme mít celý zbytek, a ta věc stejně nebude fungovat. Je to pravda?“

„Ano, pane.“ odpověděl Groves. „Když se budete snažit nastartovat džíp bez karburátoru, měl byste raději doídat, že nejedete dál, než kam dokážete dojet pěšky.“

Bradle}l měl celou tvář od bláta, což způsobilo, že se jeho úsměv zdál veselejší než byl. „Dobře.“ řekl. „Uděláme všechno proto, abychom ji nemuseli použít - připravujeme protiútok do prostoru Kiowa, kousek na jih odtud, do

kterého vkládám určité naděje. Ještěři měli problémy na pláních jihovýchodně od Denveru, a ještě se v tom sektoru znovu plně nezorganizovali. Můžeme jim zasadit těžký úder.“ Pokrčil rameny. „Neboje, na druhé straně, možná právě přinutíme, aby se soustředili a stali se zranitelnějšími bombou To nepoznáme, dokud to nezkusíme.“

Groves si oprášil hlinu z košile a kalhot. „Budete spolupracovat, jakýmkoli způsobem si budete přát, pane.“ Ta slova se mu neříkala snadno. V Denveru se zvykl být největší vojenská štika v rybníce. Ale nemohl ho ubránit před Ještěři o nic víc, než by Bradley dokázal šéfovat projektu Metalurgické laboratoře.

Bradley zamával na svého pobočníka, kapitána se svěží tváří. „George, vezměte generála Grovese zpátky do Denveru. Bude tam čekat na naše rozkazy a bude připravený reagovat na situaci, jakkoli se vyvine.“

„Ano, pane.“ George vypadal znepokojivě čistě, jako by bláto odmítalo ulpět na něm nebo na jeho uniformě.

Zasalutoval a obrátil se na Grovese. „Když půjdete se mnou, pane —“

Džíp už čekal. Groves v to doufal, jeho pracovna byla odsud vzdálená víc než den jízdy na koni, a on byl tak těžký, že z jízdy na koni neměl potěšení ani on, ani většina koni. Přesto na zpáteční cestě pohlédl několikrát k nebi. Ještěři s oblibou napadali motorová vozidla a ty, kdo v nich jeli. Ale podařilo se mu vrátit do universitního kampusu v neporušeném stavu, za což byl náležitě vděčný.

Toho večera se od jihovýchodu ozvala silná dělostřelba, jejíž záblesky ozařovaly horizont jako vzdálená bouře. Groves vylezl na střechu Science Building, aby měl lepší Výhled, ale mnoho toho neviděl. Doufal, že ta palebná přehrada znamená, že armáda zatápí Ještěřům a nikoli naopak.

Příští ráno ho vzbudil pobočník už před východem slunce. „Panč, máte na telefonu generála Bradleyho.“

Groves zív, protřel si oči, pročísl si rukou rozčuchané vlasv a uhladil si úzký7 knírek, který ho lechtal pod nosem. V okamžiku, kdy zvedl telefon, asi čtyřicet pět sekund poté, co byl probuzen, jeho hlas zazněl kompetentně a bděle, i když se tak ještě necítil. „Tady Groves.“

„Dobré ráno, generále.“ ozval se Bradley skrze praskot statických poruch. „Vzpomínáte si na ten balík, co jsme o něm včera mluvili?“ Vypadá to, že budeme potřebovat, aby byl doručen.“

Groves měl pocit, jako by mu páteří projel elektrický výboj. Najednou už nebyl ospalý. „Ano, pane.“ řekl. „Jak jsem vám řekl, my jsme připraveni. A - budete to chtít vcelku, nebo vám to mám poslat na splátky?“

„Vcelku to asi bude dřív, že?“ Aniž by čekal na odpověď, generál Bradley pokračoval: „Pošlete to raději tak. Budeme to potřebovat otevřít co nejdříve.“

„Ano, pane, zařídím to přesně tak.“ řekl Groves a zavěsil. Shodil pyžamo a začal na sebe házet unifonnu, vztekale vrče nad tou ztrátou času. Když Groves řekl, že něco zařídí, neztrácel čas se zbytečnostmi. Vyřít se ven kolem svého pobočníka, aniž by mu řekl Dobré ráno, a zamířil do zpracovatelského závodu, kde byla uskladněna nová atomová bomba. Brzy se část Colorada změní v atomový oheň.

Srdce Liu Han bušilo, když se blížila ke stanu malých šupinatých d'áblů, který1 hyzdil krásu ostrova uprostřed jezera v Zakázaném městě. Ohlížejíc se na Nieh Ho—Tinga řekla. „Konečně jsme dosáhli skutečného vítězství proti malým d'áblům.

Nieh na ni pohlédl. „Ty jsi zvítězila, chceš říct. To znamená málo v lidovém boji proti imperialistické agresi, i když z toho můžeme získat nějaké výhody z hlediska propagandy.“

„Já jsem zvítězila,“ připustila Liu Han. Ted' na Nieha nepoluédla. Pokud mohla soudit, stavěl ideologii a třídní boj dokonce i nad lásku, ať už mezi mužem a ženou, nebo mezi matkou a dítětem. Mnoho členu ústředního výboru zaujímalo stejný postoj. Liu Han občas napadlo, jestli lo jsou skutečné lidské bytosti nebo malí d'áblové, usilující ze všech sil Odosobnit lidi, ale nechápající jejich pohnutky.

Nieh řekl: „Doufám, že tě tvůj osobní triumf nezaslepí natolik, abys ztratila ze zřetele význam věci, které sloužíš.“ Možná nebyl tak citový jako obyčejný člověk - nebo snad jen dokázal držet své city na uzdě - ale zdaleka nebyl hlupák.

Malý d'ábel namířil svou automatickou pušku na přicházející lidi. Když je poznal, řekl dobrou čínštinou: „Vstoupile do stanu. Dovolíte nám, abychom se podívali, jestli sebou nemáte žádné ukryté zbraně. Projděte tímto strojem tady.“

Ukázal na zařízení.

Liu Han se této proceduře podrobila už předtím, Nieh Ho—T'ing dokonce několikrát. Žádný z nich se nikdy nepokusil propašovat dovnitř nějaké zbraně. Nieh dostal informaci, že len stroj by spustil d'ábelský7 povyk, kdyby objevil něco nebezpečného. Pokud šlo o to, Lidová osvobozenecá armáda zatím nepřišla na způsob, jak ho obelstít. Liu Han měla ale tušení, že na to dříve nebo později přijde. Pro věc komunistu pracovali i někteří velmi chytří lidé.

Stroj zůstal zticha. Za nim řekl další ozbrojený malý d'ábel: „Přejděte.“ Jeho slova byla skoro nesrozumitelná, ale nikdo nemohl být na pochybách, co znamená gesto, které udělal hlavní své zbraně.

Uvnitř stanu seděl malý šupinatý d'ábel, který- si říkal Ppevel, za stolem, u kterého ho Liu Han viděla už předtím. Vedle něho seděl další Ještěř s jednodušší tělní kresbou: jeho tlumočník. Ppevel promluvil svým vlastním syčivým jazykem.

Tlumočník to přeložil do čínštiny: „Maté si sednout.“ Ukázal na velká křesla, stojící naproti stolu. Byla jiná, než ta, která zde byla při poslední návštěvě Liu Han, a snad signalizovala vyšší status, přiznávaný Lidovém osvobozenecé armádě.

Liu Han si toho všimla pouze okrajově. Doufala, že za stolem bude sPpevelem sedět Ttomalss, a ještě víc doufala, že uvidí svou dcerušku. Byla zvědavá, jak bude dítě upadat, když byla ona matkou a otcem cizí d'ábel Bobby Fiore. Pak ji napadla děsivá myšlenka: co kdž ji malí d'abloyé budou chtít nahradit jiným dítětem stejného věku a vzhledu, jak lo il tom případě pozná?

Odpověď na to byla jednoduchá a nepřijemná: nepozná to. Zamumlala neslyšně modlitbu k Budhovi Amidovi, aby malé d'ábly taková myšlenka nenapadla. Věděla, že Nielia Budha Amid ani ostatní bohové nezajímají, a ani si nemyslí, že by měli zajímat někoho jiného Liu Han pokrčila rameny. To byla jeho ideologie. Ale ona v ní nespatořovala neomylnou

pravdu.

Ppevel začal znovu hovořit. Tlumočiúk překládal: „Vrátíme toto mládě té ženě jako projev naší dobré vulc. Oplátkou očekáváme zastavení vašich teroristických útoků tady v, Pekingu na půl roku. Jsme dohodnuti?“ Přidal tázací zakašlání.

„Ne.“ řekl Nieh Ho—T'ing rozzlobeně. „Dohoda zněla pouze na tři měsíce - čtvrt roku.“ Liu Han se zastavilo srdce. Ztratí znovu svou dceru kvůli čtvrtině roku?

Ppevel a tlumočník spolu chvíli živě hovořili. Pak řekl tlumočník: „Prosim, abyste mě omluvili. Čtvrt vašeho roku je správně. To je půl roku pro můj národ.“

„Dobře.“ řekl Nieh. „Jsme tedy dohodnuti. Předějte děvče, které jste ukradli jako součást vašeho systematického vykořisťování této utlačované ženy.“ Ukázal na Liu Han. „A i když jsme se na tom nedomluvili, říkám vám, že byste se jí měli omluvit za zacházení, kterého se jí dostalo, když byla ve vašich rukou, a za propagační kampaň, kterou jste proti před nedávnm vedli ve snaze zabránit navrácení této nejmenší oběti vaší nespravedlnosti.“

Tlumočník to Ppevelovi přeložil. Malý ďábel se složitou tělní kresbou řekl v odpověď jednu krátkou větu a doplnil i zdůrazňovacím zakašláním. Tlumočník řekl: „Nedohodli jsme se na omluvě, takže nebude žádná omluva.“

„To je v pořádku,“ řekla Liu Han tiše Niehovi. „Kašlu na omluvu. Chci jen zpátky svoje dítě.“

Zvedl obočí a nic neřekl nic. Uvědomila si, že nepožadoval omluvu Ještěřů kvůli ní, nebo alespoň jenom kvůli ní.

Pracoval pro věc, pokoušeje se získat morální výhodu nad Ještěřy, stejně jako by se o to snažil vůči Japoncům nebo Kuomintangu.

Ppevel odvrátil oba oči výčnělky od lidí směrem k otvoru, který vedl do zadní části stanu. Zavolal něco svou vlastní řečí. Liu Han sevřela ruce v pěst - zachytila Ttomalssovo jméno. Ppevel zavolal znovu. Pak vyšel Ttomals. Nesl dcerku Liu Han.

V první chvíli nedokázala rozeznat, jak dítě vypadá - její oči se zalily slzami. „Dejte mi ji,“ řekla tiše. Vztek, který očekávala, zeji zachvátí, až bude stát tváří v tvář malému ďáblu, který ji ukradl dítě, se prostě nedostavil. Pohled na děvčátko jej rozpustil.

„Bude vv konáno.“ řekl Ttomals svou vlastní řečí, frází. které rozuměla. Pak přešel do čínštiny: „Můj názor je ten, že navrácení tohoto mláděte vám je chyba, protože by posloužilo daleko lepším účelům jako spojovací článek mezi vaším a mým druhem.“ Toto řekl a rozzlobeně podal dítě Liu Han.

„A můj názor je, že vy byste byl nejužitečnější jako hnůj pa pole.“ odsekla. Vztek ji neopustil, jen ho potlačila. Vytrhla malému ďáblu dítě.

Nyní se mohla poprvé pořádně na dítě podívat. Dcerka neměla přesně stejnou barvu jakou by mělo mít čistě čínské dítě: její pleť byla o něco světlejší. Její tvářička byla také o něco podlouhlejší a méně plochá, s úzkou bradou, která Liu Han připomněla Bobbyho Fioreho, a to odplavilo zbytek obav, že jí malí ďáblové podstrčili jiné dítě. Oči dítěte měly ale správný tvar, nebyly kulaté a neměly výraz očí cizího ďábla.

„Vítej domů, maličká.“ Zabroukala Liu Han, tisknouc k sobě pevně dcerku. „Vítej ke své mámě.“

Dítě začalo plakat. Nedívalo se na ni, ale na Ttomalsse, a pokusilo se jí vykroutit z náručí a vrátit se k němu. To na ni zapůsobilo jako nůž, vražený do srdce. Zvuky, které dítě vydávalo, nepřipomínaly čínštinu, dokonce ani jazyk cizích ďáblů, kterým mluvil Bobby Fiore. Byly to syčivé a mlaskavé zvuky nenáviděné řeči malých ďáblů. Mezi ninu bylo nepochybně i zdůrazňovací zakašlání.

Ttomals řekl škodolibě: „Jak vidíte, mládě je nyní zvyklé na společnost muže Rusy, ne na váš drah. Řeč, které se učilo, je naše řeč. Jeho zvyky jsou naše zvyky. Vypadá jako Velký Ošklivec, to ano, ale jeho myšlení je stejné jako myšlení Rasv.“

Liu Han v této chvíli zatoužila, aby se jí bylo podařilo propašovat sem nějakou zbraň. S chutí by Ttomalsse zastřelila za to, co udělal s její dcerou. Holčička stále mávala rukama ve snaze osvobodit se a -vrátit se do otroctví u Ttomalsse, které tak dobře znala. Její křik rval uši.

Nieh Ho—Ting řekl: „Co se stalo, není nenapravitelné. Převychováme dítě jako správnou lidskou bytost. Bude to vyžadovat čas a trpělivost, ale dá se to udělat a bude to vykonáno.“ Řekl tuto frázi čínsky.

„Bude to vykonáno.“ použila Liu Han řeč malých ďáblů. vrhající ta slova Ttomalssovi do tváře a dodávající zdůrazňovací zakašlání.

Dcera na ni zírala, oči rozšířené úžasem, když od ní uslyšela slova, kterým rozuměla. Snad to bylo dobře, uvažovala Liu Han. Když poprvé potkala Bobbyho Fioreho, jediných pár společných slov, která znali, také pocházelo z jazyka malých ďáblů. Ta jim pomohla domluvit se: až pak se naučili navzájem jiná slova ze svých vlastních jazyků. A děti si osvojovaly slova s udivující snadností, jakmile začaly mluvit. Nieh měl pravdu -zanedlouho si dcerka osvojí čínštinu a stane se z ní normální lidské stvoření.

Protentokrát použila slova z řeči malých ďáblů, aby jim dcerka porozuměla: „Už je dobře. Všechnu je to dobře.“ Přidala zdůrazňovací zakašlání, které její dcera opětovala.

Děvčátko užasle otevřelo ústa. Polklo, a pak vydalo zvuk, který zněl jako tázací zakašlání. Mohlo to znamenat: „Je to pray'da?“

Liu Han odpověděla zdůrazňovacím zakašláním. A pojednou, jako když vyjde slunce zpoza mraků, se na ni dcerka usmála.

„Připraven ke startu.“ ohlásil Teerts. Za okamžik povolení dostal a jeho stíhací bombardér se rozběhl po runwayi, odlepil se a začal strmě stoupat k nebi.

Teerts byl rád, že jeho stroj má takovou stoupavost protože protiletadlová děla západně od základny v Kansasu po něm vychrlila několik dobře mířených salv.. Rasa toto území kontrolovala pouze nominálně. Ale Velcí Ošklivci sem

dokázali propašovat své zbraně na vlastních zádech nebo na zádech svých zvířat, a dokázali s nimi působit vážné problémy. Nebylo to tak zlé, jak slyšel, že je to v Rusku, ale ani tak to nebyly žádné prázdniny. Ohlásil rádiem polohu protiletadlových děl v blízkosti základny. „Postaráme se o ně.“ slíbil kontrolor letového provozu. To by měli - když to vyjde. Tohle viděl Teerts už dříve. Než se tam dostanou naše helikoptéry a pozemní jednotky, děla tam už dávno nebudou. Ale zanedlouho se ozvou znovu, z jiného místa.

S tím ovšem nemohl nic dělat. Letěl na západ, k bojišti před Denverem. Nyní, po několika bojových letech proti Tosevanům, bráncím tohoto města, pochopil, proč ho jeho nadřízení přemístili z Floridy na tuto frontu. Velcí Ošklivci zde opevnili svoji frontu ještě víc, než Japonci před Charbinem v Mandžuska. Take měli mnohem víc protiletadlových děl. Nerad na to myslel. Byl u Charbinu sestřelen a ještě stále mu naskakovala husí kůže při vzpomínce na japonské zajetí. O Američanech se tvrdilo, že se zajatci zacházejí lépe, ale Teerts už nevěřil v žádnou milosrdnost Tosevanů.

Zanedlouho spatřil hory, které tvořily páteř tohoto kontinentu.

Zvedl svůj stroj, aby se vyhnul sloupům kouře a prachu, zvedajícím se nad bojištěm.

Spojil se s letovou kontrolou, aby ho navedla na cíle, které bylo nejnaléhavěji třeba napadnout. „Odráželi jsme je u osady, které Tosevané říkají Kiowa. Jejich útok se za těžkých ztrát zhroutil, a nám se tím otevřela trhlina v jejich frontě.“ Muž předal Teertsovi souřadnice cíle, a dodal: „Dejte jim to horké, veliteli letky.“

„Bude vykonáno.“ řekl Teerts, a ostře stočil svůj stroj do nařízeného směru.

Pro Rance Auerbacha válka skončila. Nějakou dobu si myslel, že skončil i on. Přál si to, s kulkou v hrudi a druhou v noze. Rachel Hinesová se ho pokusila odtáhnout zpět do amerických linií. Pamatoval si, že se dostali na půl cesty: vzpomínka, kterou by rád vypustil, kdyby mohl.

Pak se Ještěři, kteří učinili výpad z Kanálu proti jezdcům, které vedl, dostali až těsně k nim. Vzpomínal si na krev, která mu vyrazila z nosu a z úst, když zasípal na Rachel, aby odtud sakra vypadla. Spočítal si, že s ním je stejně konec, tak proč by neměli dostat i ji?

Jediná příjemná vzpomínka, kterou měl na tu hroznou chvíli, byl polibek na tvář, který mu dala: pozornost, kterou by od většiny kavaléristu nevyžadoval. Doufal, že se odtud dostala. Nevěděl, jestli se jí to podařilo nebo ne, právě v té chvíli ztratil vědomí.

Příští věc, na kterou se pamatoval, byl Karval, kde po americkém ostřelování panoval příšerný zmatek. Rozrušeně vypadající lidský lékař mu nasypal do rány na stehně sulfonamidový prášek, zatímco Ještěř s ceněnými kříži v bílých kruzích ve své tělní kresbě fascinovaně přihlížel.

Auerbach se pokusil zvednout pravou niku, aby dal najevo doktorovi - a Ještěřovi, který také vypadal, že je doktor - že je při vědomí. V té chvíli si všiml jehly, zabodnuté do jeho žíly, a hadičky, která vedla do láhve s plazmatem, kterou držela mladá žena.

Ten pohyb byl slabý a mdlý, ale dívka si ho všimla a vykřikla. Byl příliš omámený, aby si všiml její tváře, která byla stejně zakrytá rouškou, ale poznal její Was. Ztratil Rachel Hinesovou, ale teď objevil Penny Summersovou.

„Slyšíte mě?“ zeptal se lidský doktor. Když se mu podařilo nepatrně kývnout hlavou, muž pokračoval: „Čistě pro případ, že vás to zajímá, jste válečný zajatec, a já také. Kdyby nebylo Ještěřů, byl byste pravděpodobně mrtev. Vědí o antisepsi víc, než se my v životě naučíme. Myslím, že to zvládnete. Budete zase chodit - za čas.“ V této chvíli chození nebylo tou hlavní věcí, na kterou myslel. Samotné dýchání se mu zdálo dost těžké.

Nyní, když ještěř lanky z Kanálu odjely, cizáci ho používali jako středisko pro zraněné zajatce. Zakrátko těch pár rozbitých domů, které ve městečky zbyly, nedokázalo všechny pojmout. Ještěři postavili stany z lesklého oranžového materiálu, pro každého pacienta jeden. Auerbach byl už několik dní v jednom z nich.

Nevídal doktora tak často jako dřív. Ale Ještěři se na něj chodili dívat několikrát za den. Stejně tak i lidské ošetřovatelky. Penny Summersová ho navštěvovala častěji než ostatní. Když musel popné použít mísu, byl v hrozných rozpacích. Pak si s tím přestal dělat starosti: neměl na vybranou.

„Jak tě dostali?“ zeptal se Penny. To, co vydával, byl pouhý sípavý šepot, a i na ten se mu sotva dostávalo dechu.

Pokřčila rameny. „Evakuovali jsme raněné z Lamaru, když se blížili Ještěři. Viš, jak to bylo - nepřišli prostě do města, ale prošli jím a hnali se dál. Pochytali nás, ale nechali nás starat se dál o raněné, a to od té doby dělám.“

„Okay,“ přikývl. „Zdá se, že to hraji dost podle pravidel.“ Odmlčel se, aby nabral dech, pak se zeptal: „Jak jde válka?“

„Těžko říct.“ odpověděla. „Nikdo tady nemá rádio. Ale před nedávnem vedli dozadu spoustu zajatců. To nejspíš znamená, že vyhrávají, ne?“

„Nejspíš jo,“ řekl. Chtělo se mu zakašlat ale zadržel dech, dokud to nucení nepominulo. Jednou nebo dvakrát už zakašlal, a pokaždé měl pocit, že se mu hrud' trhá na kousky. Když mohl opět mluvit, zeptal se: „Viš, jaké ztráty mají oni?“

Zavrtěla hlavou. „To ti nepovím. Své raněné odvázejí někam jinam.“

„Aha,“ řekl. Pak zavrtěl hlavou - opatrně, protože to tahalo za stehy, které ho držely pohromadě. „Nevím, proč se na to vůbec ptám. To bude trvat ještě sakra dlouho, než budu schopen dělat si starosti s takovými věcmi.“

Jestli se mu zahojí hrudník, jestli se mu zahojí noha, přijde patrně do normálního zajateckého tábora, a tam by snad mohl začít plánovat, jak uprchnout. Kdyby se mu zahojil hrudník, ale noha ne, nedostal by nikam - alespoň nikam daleko. Kdyby se mu zahojila noha, ale hrudník ne..., nu, v tom případě mu strčí do tuhy lilii a pochovají ho.

Penny pohlédla na něho, pak pohlédla dolů na lesklou látku - vypadala jako silný celofán, ale byla mnohem pevnější - kterou Ještěři pokryli hlinu, na které postavili stan, a pak opět na Auerbacha. Tiše řekla: „Vsadím se, že teď bys byl rád, kdyby ses byl se mnou vyspal, když jsi měl příležitost.“

Zasmál se, zalpal po dechu, a znovu se zasmál. „Když to chceš vědět, litoval jsem toho už od chvíle, kdy Ještěři bombardovali Lamar. Ale podívej se na mě.“ Jeho levá ruka fungovala, víceméně. Udělal s ní gesto. „Moe toho teď v

tomhle směru nemůžu, lak proč si s tím lámat hlavu?“

„Ne, lo nemůžeš.“ Pennyiny oči zlaskavěly. Klekla si vedle vojenského lehátka, na němž ležel, a odhrnula příkrývku.

„Ale já mužu.“ Se smíchem ho vzala do ruky a sklonila se nad ním. „Kdybych slyšela, že někdo jde, budu dělat, jako že ti dávám mísu.“

Zalpal po dechu, když na sobě ucítil její ústa. Nevěděl, jestli se mu postavil. Nevěděl ani, jestli chce, aby se mu postavil. Náhle pochopil, jak se musí cítit žena, kdy se muž, s nímž je, rozhodne pomilovat se s ní teď a tady, a ona je příliš opilá, aby s tím mohla něco dělat.

Ale navzdory všemu se mu postavil. Pennyina hlava se pohybovala nahoru a dolů. Zalpal znovu po dechu, a pak ještě jednou. Její ústa a laskající jazyk byly příjemné, moc příjemné, ale nedostávalo se mu vzduchu

Sevfela jeho úd nikou pod svými zaměstnanými ústy a silně stiskla. O pár sekund později se zachvěl a explodoval. Na okamžik mu před očima zakroužily purpurové skvrny, Pak se vnitřek stanu naplnil světlem tak jasný a zářivým, že se zdálo...

Ještěři stíhací bombardér přerušil útok a začal nabírat výšku. Omar Bradley se poškrábal na malém obyazu na nose, před pár dny mu tam vyřízli nežit. „Jsem rád, že jsme pojistili odpálení po drátě ještě rádiovým signálem. Vsadím sedm ku dvěma, že ty bomby a rakety přerušily vedení.“

„Muj děda mi vždycky říkal, abych se nevsázel, když vím, že prohraju.“ odpověděl Leslie Groves. „Měl pravdu.“

„To měl.“ souhlasil Bradley. „Tady jsou ty knoflíky, generále. Jeden z nich by měl fungovat. Chcete mít tu čest a zmáčkнуть je?“

„To se vsadíte.“ řekl Groves. „Konstruuji ty zatracené věci už sakra dlouho. Je načase, abych uviděl, jak to vypadá, když bouchnou.“

Z jednoho rozněcov acího zařízení vycházel izolovaný drát. Z druhého ne. Pravým palcem stiskl Groves jeden červený knoflík, levým dnhv

„Tady máte, vy bezšupinaté shnilé věci!“ vykřikl Teerts, když jeho rakety změnilly kus obranné linie Tosevanů v ohnivě peklo, kde se škvařilo maso i hlína.

Pozemní křižník, Rasy postupovaly kupředu i během jeho náletu. Tosevané udělali tentokrát chybu - zaútočili s nedostatečnými zdroji a nepřešli dost rychle do obrany, když jim došla pára. Teď za to museli zaplatit.

V tomto sektoru nebyla dokonce ani silná protiletadlová obrana. Velcí Ošklivci pravděpodobně o hodně děl přišli, když Rasa přešla do protiútku. Když Teerts začal opět stoupat, aby se mohl vrátit na základnu ke znovuvyzbrojení, pomyslel si, že takovou snadnou misi nezažil od prvních dnů invaze, dávno předtím, než ho zajali Japonci.

Náhla, nemožně se stupňující záře způsobila, že se jeho ochranné membrány stálily přes oči v marné snaze ochránit je.

Letoun se začal točit a převracet podél všech tří os. Nereagoval na řízení, bez ohledu na to, co Teerts dělal.

„Ne!“ zařval. „Ne dvakrát!“ Natáhl se po knoflíku vystřelovacího mechanismu. Stíhací bombardér se roztříštil o svah kopce těsně předtím, než na něj dosáhl.

„, skutečné.

Penny Summersová se od něho odtáhla, polykajíc a trochu se dusíc. Zhluboka se nadechla a řekla: „Co to proboha je?“

„Chceš říct, že to vidíš taky?“ řekl Auerbach svým sípavým hlasem. Srdce mu bušilo jako plnokrevníkovi při Kentucky Derby.

„Určitě.“ Penny přes něho opět přetáhla příkrývku. „Jako by někdo zapálil nové slunce hned před stanem.“ Rozhlédla se. „Ale teď slábne.“

„Jo.“ Nepřirozená záře In ala jen několik málo sekund. Když ji Auerbach poprvé spatřil, napadlo ho, jestli lo není znamení, že umírá. Ale byl stále tady a byl rád. „Co myslíš, že to bylo“

Než odpověděla, oťřela si Penny cípem příkrývky bradu. Pak řekla: „Nebudu hádat. Ale pravděpodobně nějaká zatracená ještěři věc.“

„Jo.“ řekl Auerbach znovu. Naklonil hlavu a naslouchal. V ulicích rostoucího stanového městečka panoval jakýsi zmatek a nepokoj. Slyšel, jak na sebe Ještěři navzájem volají a křičí, připomínající parní kotel s vadnými švy. „Ať to bylo cokoli, určitě jsou z toho vzrušení.“

„Podíval byste se na tohle?“ řekl Leslie Groves tiše, zakláníje stále více hlavu, aby mohl sledovat mračno, jehož vrcholek, nyní se rozprostírající do tvaru deštníku, se tyčil k nebi mnohem výše než nejvyšší vrcholky Skalistých hor. Zavrtěl s úctou a úžasem hlavou. Ještěři bojový letoun, hořící nedaleko, normálně důvod k oslavě, nyní nestál za povšimnutí. „Podíval byste se jen na tohle?“

„Slyšel jsem, jak to vypadá.“ odpověděl generál Bradley. „Byl jsem ve zříceninách Washingtonu, takže vím, co dokážou. Ale nikdy jsem si nedovedl představit samotný výbuch. Dokud ho neuvídíte — “ Nepokračoval. Nebylo třeba pokračovat.

„ — a neuslyšíte.“ dodal Groves. Byli vzdáleni několik mil od epicentra. Ale i zde zvuk výbuchu zazněl jako konec světa, a země pod Grovesovy mi chodidly poskočila. Nad nimi se přehnal prudký víchř, a pak pomalu zeslábl.

„Doufám, že jsme stálili všechny naše muže dost daleko dozadu, takže jim výbuch neuškodil.“ řekl Bradley. „Těžko se to odhaduje, když nemáme s těmito zbraněmi dost zkušeností.“

„Ano, pane.“ řekl Groves. „Víte, stále se učíme, a očekávám, že toho budeme vědět spoustu, než tahle válka skončí.“

„Obávám se, že máte pravdu, generále.“ řekl Bradley, mrač se. Teď uvidíme, kde a jak nám Ještěři odpoví. Cena, kterou zaplatíme za zastavení jejich náporu, je město, vydané ohni. Modlím se, aby se nakonec ukázalo jako dobrá výměna.“

„I já, pane.“ odvětil Groves. „Ale jestli neudržíme Denver, neudržíme ani zbytek Spojených států.“
„To si také říkám.“ zabručel Bradley. „Jinak bych v noci nemohl usnout.“ Odmíchl se. Jeho rysy byly tak pochmurné a napjaté, že si Groves dovedl snadno představit, jako bude vypadat v osmdesátí, jestli se jich dožije. „Můžu usnout,“ řekl. „ale nevydržím spát.“

Atvar byl zvyklý dostávat špatné zprávy ve své kajutě na 127. Císaři Heliovi, nebo ve velitelském středisku vlajkové lodi. Přijímat je v této tosevanské místnosti, víceméně přizpůsobené potřebám a pohodlí Rasy, mu připadalo z neznámého důvodu těžší. Zařízení a elektronické přístroje byly důvěrně známé. Konstrukce oken, jimiž byla vidět silueta tosevanského města, i velikost místnosti - připomínající mu, proč Rasa nazývala Tosevany Velkými Ošklivci - to všechno na něho křičelo, že toto není jeho svět, a že sem nepatří.

„U Denveru?“ řekl chmurně, zíraje na odhady škod, běžící na obrazovce počítače. Čísla byla teprve předběžná, ale nevypadala dobře. Američané, zuřivě se bránící v připravených pozicích, už beztak způsobili jeho mužům těžké ztráty. A teď, právě když si myslel, že se jeho silám podařilo dosáhnout zvratu, „Vznešený pane flotily, oklamali nás.“ řekl Kirel. „Provedli vtom sekloai útok, ale tak neobratně, že jim v jeho průběhu došiv síly a nezbylo jim dost vojáků na udržení tanou linie. Když náš místní velitel chtěl využít toho, co pokládal za hrubý omyl —“

„Byl to hrubý omyl. Skutečně byl,“ řekl Atvar. „Byl to hrubý omyl z naší strany. Jsou lstiví, ti Velcí Ošklivci, plní zrady a zákeřnosti. Nestáli se prostě zpět a nepustili nás kupředu, jak to udělali s předešlými jadernými zbraněmi. Varovali jsme před tím naše muže. Ale ne. Oni provedli něco, co vypadalo jako řádný, i když liloupý taktický manévr - a oklamali nás znovu.“

„Pravda.“ řekl Kirel a jeho lilas byl stejně unavený a plný bolesti jako hlas jeho velitele. „Jak se pomstíme tentokrát?“ Nezdá se, že ničení jejich měst odstrašuje Velké Ošklivce od používání jaderných zbraní, které vyrobí.“

„Navrhujete tedy změnu politik, kapitáne?“ zeptal se Atvar. To mohla být velmi nebezpečná otázka. Ale nebyla, ne podle způsobu, jak ji admirál položil. Myslel ji vážně.

Ale i tak byl Kirel opatrný, když odpovídal: „Vznešený pane flotily, snad by bylo moudřejší, kdybychom v odvetu zničili tosevanské vojenské formace, které proti nám stojí v poli. To by možná bylo účinnější než naše současná politika ničení civilních center.“

„Na tom něco je.“ Atvar vyvolal na obrazovce situační mapu válčisti ve Spojených státech. Tím vymazal zprávy o škodách z obrazovky, i když ne z mysli. Ukázal na úzký poloostrov, vyčnívající do oceánu v jihovýchodní části tohoto ne—impéria. „Zde! Florida je jako stvořená pro takové využití. Nejenže se zde bojuje na ohraničené frontě, kde mohou být jaderné zbraně obzvlášť účinné, ale úder proti Velkým Ošklivcům v této oblasti nám umožní pomstít se těm Tosevanům s tmavou kůží, kteří nám zrádně předstírali svou oddanost.“

„Mohu, Vznešený pane flotily?“ zeptal se Kirel, přistupuje k počítači. Na Atvarovo souhlasné gesto změnil obraz na podrobnější mapu floridského bojiště. Ukázal: „Tady, mezi městem zvaným Orlando, a tím menším, nazývaným., může to být opravdu Apopka““

Jeho ústa se otevřela y překvapeném pobayeíu. Stejně tak

1 Atvarova. Vřeči Rasy apopka znamenalo, „vytvořit zápach.“ Admirál se naklonil, aby prozkoumal mapu. „Zdá se, že to ta písmena opravdu říkají. A ano, to je pravděpodobné místo pro odplatu.“

„Pravda.“ Kirel ukázal na rozmístění vojsk na mapě. „Američané zde soustředili značné množství obrněné techniky“

Atvar přikývl a řekl: „Svrhněme tedy bombu tam, kde ukazujete - po stažení našich mužů. Snad se nám podaří nalákat Tosevany najeden z jejich vlastních triku.“

„Bude vykonáno. Vznešený pane flotily.“ odpověděl Kirel.

Nieh Ho—T'ing byl rád, že malí šupinatí ďáblové konečně přestali ukazovat své pornografické filmy s Liu Han.

Nepodařilo se jim zpochybnit její užitečnost pro věc Lidové osvobozené armády, a poté, co jí vrátili její dcerku, nebyl už důvod, aby ji zobrazovali jako děvku.

Když nic jiného, získala díky jejich útokům na ni značnou prestiž. Částečně to byla Niehova práce, díky jeho vysvětlování, že filmy neukazují charakter Liu Han, ale její nemravné vykořisťování malými ďábly, když byla v situaci, kdy nemohla dělat nic jiného, než podříditi se.

Toto tvrzení se ukázalo velmi přesvědčivé pro lidi v Peking. Nicméně, na ústřední výbor velký dojem neudělalo. Jistě, souhlasili s Niehovými argumenty, protože to pro ně bylo výhodné - a skutečně. Liu Han i tam získala na prestiži. Ale nemohli zapomenout, že byla fotografována v pozicích zdaleka ne pouze trpných. Protože jí to nemohli dávat za vinu, dívali se úkosem na Nieha, že žije se ženou, která dělá takové věci.

„To není správné,“ zamumlal Nieh polohlasně. Jeho stíznosti si v hutungu, kterým kráčel, nikdo nevšímal. Uprostřed klábosících žen, povykujících dětí, štekajících psů, prodáváčů, vychvalujících své zboží, a muzikantů, snažících se vydělat si nějaký peníz, by přitáhla pozornost snad jenom dávka z kulometu. A i dávka z kulometu, pokud by nebyla vypálena příliš blízko, by v Peking těchto dní zůstala upev Ši mnta,

Nieh vyšel na Liu Li Chang. Ulici továrny na polévané tašky. Bylo by to příjemné místo ke trávení času, kdyby měl kdy, protože byla plná obchodů se starými knihami a jinými zajímavostmi. Ačkoli se narodil na sklonku čínského císařství, a ačkoli byl důkladně indoktrinován myšlenkami marxismu—leninismu, stále si uchovával větší úctu k dávné moudrosti, než si někdy uvědomoval.

Nyní v Šak, místo aby šel do jednoho z těchto obchodů, se zastavil ujednoho zpromítacích přístrojů, které Ještěři instalovali v ulicích. Místo chtivého pokukování na Liu Han, dav zíral něco, o vypadalo jako matka všech exs otevřenými ústy na plozi.

Uhlazený čínský komentátor - tentýž toulavý pes, který' s takovým zalíbením popisoval ponižení Liu Han - říkal: „Tak

ničí Rasa ty, kteří se postaví proti ní. K tomuto výbuchu došlo v americké provincii Florida poté, kdy hloupí cizí ďáblové nadmíru vyprovokovali milosrdné služebníky Impéria. Ať to slouží jako varování všem, kteří se odvažují urážet naše pány tady v Číně.“ Od ohnivého mračna samotného výbuchu film přešel ke zkáze, kterou bomba způsobila. Tankový kanón selilíple visel dolů jako svíčka, která změkla a zhroutila se, protože byla příliš blízko u ohně. Půda vypadala, jako by ji žár bomby spekl ve sklo. Všude ležely zuhelnatělé mrtvoly. Některé ze zuhelnatělých kusů masa nebyly ještě mrtvé, protože se kroutily, sténaly a křičely ve svém nesrozumitelném jazyce.

„Nechtěl bych, aby se to stalo mně.“ zvolal stařec s dlouhým, řídkým, bílým voussem pod bradou.

„Malým šupinatým ďáblům se to stalo také,“ řekl Nieh Ho—Ting. „Američané proti nim použili právě takovou bombu.

Tohle je pomsta malých ďáblů, ale lidé také umí vyrábět tyto bomby.“ Byl tomu rád, i když Američané byli kapitalisté.

„Cizí ďáblové možná umí dělat tyto bomby, jestli je pravda to, co říkáte.“ odpověděl stařec. „Ale umíme to my Číňané?“

Na okamžik se odmlčel, ale odpověď byla zbytečná. Muž pokračoval: „Protože to nedokážeme, bude lépe, když uděláme, co malí ďáblové říkají, eh?“

Několik lidí přikývalo. Nieh pohlédl na ně i na starce. „Malí ďáblové tady nikdy takovou bombu nepoužili, ani s ní nevyhrožovali.“ řekl. „A jestli se jim nebudeme bránit, budou nám vládnout, jako vládli Japonci - strachem a krutostí.

Tohle chceme?“ „Malí šupinatí ďáblové vás nechají na pokoji, když vy necháte na pokoji je.“ řekl stařec. Nieh se

rozhodl zjistit, kdo to je, a zařadit jeho likvidaci, byl to zjevně kolaborant a potíživista.

Pár lidí opět přikývalo. Ale nějaká žena řekla: „A co ta ubohá dívka, kterou přinutili dělat všechny ty hrozné věci před jejich kamerami.“ Co jim předtím udělala.“

Stařec na ni vztekle pohlédl. Otevřel ústa jako smějící se malý ďábel, ale měl mnohem méně zubů než imperialističtí agresori z hvězd. Zatímco se chystal odpovědět. Nieh se otočil a zamířil zpátky do hostince, kde bydlel.

Když se tam dostal, našel Hsia Shou—Taa, jak sedí v jídelně a popíjí čaj s hezkou zpěvačkou, jejíž rozstřížené zelené hedvábí šaty vysoko odhalovaly nazlatlé stehno. Hsia vzhledl a kývl mu na pozdrav bez sebemenší stopy rozpaků.

Jeho sebekritika v sobě nezahrnovala žádný slib celibátu, ale pouze slib, že nebude obtěžovat ženy, které dávají najevo, že o něho nemají zájem. V případě zpěvačky šlo o čistě obchodní transakci. Ale Nieh se přesto zamračil.

V této chvíli měl však na mysli jiné věci: Začal se plahočit nahoru, k pokoji, který sdílel s Liu Han - a, odnědáva, s její dcerou, konečně vysvobozenou z drápů malých ďáblů. Když stoupal po schodech, tiše si povzdechl. Ještě to nevycházelo tak, jak si Liu Han představovala. Podle jeho zkušeností tak vycházelo jen málo věcí v životě. Ale nenašel správný způsob, jak to Liu Han říci.

Zkusil dveře. Bylo zamčeno. Zaklepal. „Kdo je tam?“ zavolala Liu Han opatrně zevnitř. Zamykala se od té doby, kdy seji Hsia Shou—Tao pokusil znásilnit. Ale když uslyšela Niehův hlas, zvedla závoř, vpustila ho dovnitř a objala ho.

„Vypadáš unaveně.“ řekl. Vypadala spíš vychrtlá a zlomená. Ale nemyslel si, že by jí to měl povídat. Místo toho ukázal na dítě, které sedělo v koutě a hrálo si s hadrovou panenkou, vycpanou slámou. „Jak se dnes má Liu Mei?“

K jeho překvapení a úleku se Liu Han rozplakala. „Porodila jsem ji, a ona se mě stále bojí. Jako by byla malý šupinatý ďábel, a ne lidské stvoření.“

Liu Mei začala vytahovat výplň z panenky, která nebyla zdaleka nová. „Nedělej to.“ řekla Liu Han. Deera jí nevěnovala žádnou pozornost. Pak Liu Han pronesla to slovo v jazyce malých ďáblů a dodala jedno z jejich zakašlání. Holčička přestala rozebírat panenku. Liu Han se unaveně obrátila k Niehovi. „Vidíš? Rozumí jejich jazyku, ne čínsky. Neumí dokonce čínská slova ani vyslovit. Co s ní můžu dělat? Jak ji mohu vychovat, když je taková.“

„Trpělivost.“ řekl Nieh Ho—Ting. „Musíš být trpělivá. Dialektika dokazuje, že komunismus bude triumfovát, ale neříká s jistotou kdy. Malí šupinatí ďáblové nevědí nic o dialektice, ale trpělivost jim dává jejich dlouhá historie. Měli ji po celý její život, a udělali, co mohli, aby z ní udělali jednoho z nich. Ty ji máš jen pár dní. Nemůžeš čekat, že se změní přes noc.“

„To vím - tady.“ Liu Han se dotkla prstem svého čela. „Ale láme mi to srdce pokaždé, když přede mnou uhýbá, jako bych byla nějaká příšera, a kdykoli s ní musím mluvit řečí, kterou jsem se naučila, protože jsem byla otrokyně.“

„Jak jsem řekl, nediváš se na to racionálně.“ odpověděl Nieh. „Jeden z důvodů, proč se na to nediváš racionálně, je ten, že jsi nevyspala. Liu Mei možná není ve všech směrech lidské dítě, ale buď se v noci jako každé jiné.“ Zívl. „Já jsem taky unavený.“

Liu Han ho nepožádala, aby jí pomohl o dítě pečovat. To, že by mohl, mu nepřišlo ani na mysl. Péče o děti byla ženská práce. V některých směrech považoval ženy a jejich místo za stejně dané, jako Hsia Shou—Tao.

Stejně tak i Liu Han, svým způsobem. „Chtěla bych ji utěšit. Já nejsem to, co ona chce. To je úplně jasné.“ Její rty se stálily do úzké, hořké čáry. „To, co chce, je ten malý ďábel, Ttomalss. On jí to udělal. Měl by být přinucen, aby za to zaplatil.“

„S tím se nedá nic dělat, dokud nezjistíme, zeje zpátky na povrchu Země.“ řekl Nieh. „Ani Lidová osvobozená armáda nemá tak dlouhé Rice, aby dosáhla na lodě malých ďáblů vysoko na nebi.“

„Malí ďáblové jsou trpěliví.“ řekla Liu Han zamyšleným tónem. „Nezůstane na své lodi navěky. Přijde dolů, aby ukradl další dítě, aby se ho pokusil změnit v malého šupinatého ďábla. Až to udělá —“

Nieh Ho—Ting nechtěl, aby se na něj dívala tímto způsobem. „Myslím, že máš pravdu,“ řekl. „Ale možná to neudělá v Číně. Svět je větší místo, než si obecně myslíme.“

„Jestli přijde, přijde do Číny.“ řekla Liu Han s jistotou muže. „Mluví čínsky. Pochybují, že mluví nějakou jinou lidskou řečí. Jestli oloupí nějakou ubohou ženu, oloupí Číňanku.“

Nieh rozhodl rukama. „Je to logické, musím říct. Co chceš, abychom v tom podnikli?“

„Potrestat ho.“ odpověděla okamžitě. „Přednesu tu věc před ústředním výborem a dostanu k tomu oficiální schválení.“

„Ústřední výbor neschválí akt osobní msty,“ varoval ji. „Získat souhlas, abychom zařadili záchranu tvého dítěte do programu vyjednávání, bylo dost těžké, ale tohle —“

„Myslím, že to bude schváleno,“ řekla Liu Han pevně. „Nehodlám to předložit jako věc osobní pomsty, ale symbol, že utlačování lidstva malými dáblý nebude tolerováno.“

„Předlož to, jak chceš.“ odvětil Nieh. „Je to pořád osobní pomsta. Je mi líto, Liu Han, ale necítím se schopen podporovat tě v této věci. Už jsem utratil příliš mnoho politického kapitálu kvůli Liu Mei.“

„Stejně to předložím.“ řekla mu Liu Han. „Projednala jsem to s několika členy výboru. Myslím, že to projde, ať mě budeš podporovat nebo ne.“

Užasle na ni pohlédl. Rozuměli si dobře, v posteli a ve všem, ale dominantní partner byl vždycky on. A proč ne? Byl náčelníkem štábu armády předtím, než přišli malí ďáblové a obrátili všechno vzhůru nohama, a ona byla jen rolnická žena a příklad útlaču malých ďáblů. Všechno, co znamenala v revolučním linutí, bylo díky němu. Prosadil ji do ústředního výboru, aby ho tam podporovala. Jak se mohla obrátit proti němu?

Podle výrazu v jejích očích získala podporu, kterou potřebovala, aby její návrh byl přijat. Udělala to potichu, za jeho zády. Ani Hsia Shou—Tao o tom neměl tušení. „Jsi dobrá.“ řekl s ryším obdivem. „Jsi velmi dobrá.“

„Ano, to jsem,“ řekla věcně. Pak její výraz trochu změkkl. „Děkuji ti za to, že jsi mě dostal na místo, kde jsem měla příležitost to dokázat.“

Byla velmi dobrá. Dokonce mu jeho porážku osladila, aby se na ni tolik nezlobil. A udělala to jako muž, spíše pomocí slov než za použití svého těla. Nemyslel si, že to bylo proto, že by ho už neměla ráda: pro ni to byl jen další způsob, jak mu ukázat, co dovede.

Usmál se na ni. Překvapeně a ostražitě se na něho podívala.

„My dva dojdeme daleko, když budeme držet spolu.“ řekl. Zamyslela se nad tím, pak přikývla. Až později ho napadlo, zdali to bude on, kdo ji povede ve svých stopách, nebo ona povede jeho.

Vlak se skřípotem zastavil. Ussmak nikdy v životě necestoval v takovém příšerném dopravním prostředku. Železniční doprava Doma byla rychlá, pohodlná a téměř bezhlučná, díky magnetickému polštáři se vlaky ve skutečnosti nedotýkaly kolejnic, po nichž cestovaly. To nebylo jako zde. Cítil každou výhybku, každý styk kolejnic, které otřásaly pomalu se ploužicím vlakem. Jeho pozemní křižník měl hladší a příjemnější chod na nejhorším terénu než tento vlak na svých vlastních kolejích.

Tiše a smutně vzdychl. „Kdybych býval byl při smyslech, nikdy bych se nezakousl do toho hora Lidova. Tohle udělá s mužem zázvor.“

Jeden z mužů, namačkaných s ním v malém oddělení, střelec jménem Oyyag, řekl: „Aspoň se ti podařilo kousnout jednoho z těch smradlavých Velkých Ošklivců. Většinu z nás jenom vymáčkali a využili.“

Ozval se sborový souhlas ostatních mužů. Pro ně byl Ussmak víceméně hrdina, protože dokázal zasadit ránu SSSR dokonce i poté, co ho místní Velcí Ošklivci dostali do drápu. To byla čest, bez které by se obešel. Tosevané také věděli, proč byl v tomto vlaku, a zacházeli s ním proto hůř než s ostatními: Jak Oyyag řekl. Sověti už prostě neměli další otázky, které by většině mužů chtěli položit. To však nebyl Ussmakův případ.

Dva Velcí Ošklivci, ozbrojení automatickými zbraněmi, otevřeli dveře oddělení. „Ven! Ven!“ začali štěkat ošklivým jazykem Rusů. To bylo slovo, které Ussmak znal. Neznal jich mnoho, ale někteří z jeho druhů byli v zajetí už dlouho. Překládali pro ty, kteří - jako on - byli čerstvě chycení a nevědomí.

Vyšel ven. Ale nikdo nebyl takový hlupák, aby se o to pokusil: nikdo, kdo měl nějakou zkušenost se SSSR, nepochyboval o tom, že by Velcí Ošklivci s potěšením zastřelili každého muže, který by jim dělal sebemenší potíže. Venkovní dveře na vzdálenějším konci vagónu byly otevřené. Ussmak se k nim vydal. Byl zvyklý na stísněné malé prostor, - konečně, byl řidičem pozemního křižníku - ale teď by uvítal dostat se do otevřeného prostoru. „Možná nás tady budou krmit lépe než ve vlaku.“ řekl nadějně.

„Ticho!“ vyštěkl jeden z ozbrojených strážných ruský. Tento povel znal také. Zmlkl.

Jestli na chodbičce bylo chladno, venku byla vyslovená zima. Ussmak rychle zastříhal svými očními výčnělky, zvědavý, na jakém místě se to ocítl. Určitě bylo odlišné od rozbitého města Moskvy, kam ho dopravili poté, co vydal svou základnu mužům ze SSSR. Cestou zahlédl podobná místa, ale tenkrát byl kolaborant, ne vězeň.

Tmavozelené tosevanské stromy vyrůstaly ve velkém nadbytku všude kolem otevřeného prostoru, kde vlak zastavil. Pootevřel ústa, aby mohl jazykem ochutnat jejich vůni. Byla řízná a kořenitá a skoro připomínala zázvor. Zatoužil po dávce - po čemkoli, co by mu vyhnalo z mysli tíseň.

Velcí Ošklivci je řevem a posunky hnali bránou v plotě, vytvořeném z mnoha pramenu špičatého materiálu, který Tosevané používali místo ostrého drátu, a pak k několika hrubým budovám z čerstvého syrového dřeva nedaleko odtud. Další, omšeřejší budovy, stah' opodál, odděleny od těch prvních dalším drátem se špicemi. Odtud hleděli na Ussmaka a jeho drahý Velcí Ošklivci ve špinavých vybledlých šatech.

Ussmak neměl čas dívat se na ně. Další strážní křičeli a mávali rukama, aby mu ukázali, kudy má jít. Někteří z nich měli také automatické zbraně, ostatní vedli vrčící a štěkající zvířata s ústy plnými velkých ostrých žlutých zubů. Ussmak viděl takhle tosevanská zvířata už předtím. Jedno z nich s připevněnou výbušnou náloží vběhlo pod jeho pozemní křižník, vyhodilo se samo do povětří, a zničilo pás jeho stroje. Jestli je Velcí Ošklivci dokázali vycvičit, aby udělala tohle, bylo jisté, že je mohli vycvičit i k lomu, aby přiběhla a kousla muže Rasy, který' by vbočil z řady.

Nevybočil z řady, doslovně ani obrazně. Spolu se zbytkem mužů z vlaku vešel do budovy, k níž ho nasměřovali.

Provedl stejnou rychlou obhlídku, jakou udělal předtím, když vystoupil z vlaku. V porovnání s krabicí, v níž ho drželi v moskevském vězení, v porovnání s přeplněným oddílem, ve kterém ho vezli z vězení sem, toto místo bylo prostorné a luxusní. Srovnám s ostatními obytnými prostoty, dokonce i s ubohými tosevanskými kasárnami, které obýval v Besanconu, dodávalo špině nové synonymum.

Uprostřed tohoto baráku byl malý volný prostor s jakousi Kovovou věcí ve středu. Strážný otevřel železným pohrabáčem dvířka tohoto zařízení a vhodil do ohně uvnitř několik černých kamenů. Až když uviděl oheň, uvědomil si Ussmak, že ta věc mají být kamna.

Kolem byly řady a řady pětipatrových prýčů, které odpovídaly rozměrům Rasy, ne Velkých Ošklivců. Jak muži spěchali zabrat si svá místa, dojem prostornosti, který barák poskytoval, náhle zmizel. Bude zde také zoufale přeplněno. Strážný něco na Ussmaka zahal. Nevěděl přesně, co to znamená, ale dal se do pohybu, což Velkého Ošklivce zřejmě uspokojilo. Zabral prýčnu ve třetím poschodí v druhé řadě od kamen. Blíž se mu nepodařilo dostat, doufal, že to bude dostatečně blízko. Vzhledem k tomu, že sloužil na Sibiři, měl zdravý respekt k extrémům, které dokáže vytvořit tosevanské počasí.

Prýčna byla z holých prken, s jednou páchnoucí pokrývkou - pravděpodobně utkanou ze srsti nějaké zvířete, pomyslel si s nechutí - pro případ, že by la parodie na kamna neposklovala dostatek tepla. Ussmakovi to připadalo pravděpodobné. U Tosevanů nic nefungovalo tak, jak mělo, vyjma případu, kdy chtěli někomu způsobit utrpení. To dokázali zvládnout dobře.

Oyyag se vyškřábal na prýčnu nad ním. „Co s námi udělají, nadřízený pane?“

„Taky nevím,“ odpověděl Ussmak. Jako bývalý řidič pozemního křížníku měl vyšší hodnotu než střelec. Ale i muži Rasy, jejichž tělní kresba byla bohatší, mu často dávali tento čestný titul, teď když byli všichni zajatci. Nikdo z nich nevedl vzpouru ani nevelil základně po svržení legitimní autority

('o vádí o lom, jak moc bych si přál, abych to nebyl udělal, uvažoval smutně Ussmak, a jak moc bych si přál abych nebyl vydal základnu sovětským oddílům, když už jsem ji měl v drápech. Ale podobná přání byla k ničemu, jako obvykle.

Baráky se rychle naplnily muži. Jakmile si poslední příchozí našli své prýčny - tak vzdálené od kamen, zeje Ussmak litoval, až přijde noc - objevili se ve dveřích další muž a dva Velcí Ošklivci, a zůstali stát, čekající, až si jich osazenstvo baráku všimne. Když se tak stalo, barák pomalu ztichl.

Ussmak si nově příchozí prohlížel se zájmem. Muž Rasy se nesl jako někdo, kdo je „někdo“, ačkoli jeho tělní kresba byla tak vybledlá a odřená, že z ní zbývalo málo, podle čeho by se dala posoudit jeho hodnota. Tosevané za ním tvořili zajímavý kontrast. Jeden z nich měl na sobě soukennou uniformu, typickou pro strážné, kteří Ussmaka utlačovali od té chvíle, kdy se dostal do zajetí. Ale ten druhý měl na sobě roztrhané hadry mužů, kteří se dívali přes drátěný plot, když sem Ussmak a jeho kamarádi přijeli. Na jeho tváři rostla srst, což ho pro Ussmaka činilo ještě ošklivějším, než Velcí Ošklivci normálně byli.

Muž Rasy řekl: „Já jsem Fsseffel. Kdysi jsem byl velitelem oddílu bojových vozidel pěchoty. Teď jsem vedoucím můžem baráku Rasy číslo jedna.“ Na okamžik se odmlčel: Velký Ošklivec s houštinou na tváři něco říkal rusky lomu druhému v uniformě. Tlumočník, pochopi Ussmak. Napadlo ho, že Velký Ošklivec, který rozumí jeho řeči, by mohl být užitečný chlapík, s nímž by bylo dobře se seznámit.

Fsseffel pokračoval: „Muži Rasy, jste zde, abyste pracovali pro muže ze Sovětského svazu. To bude vaše jediná funkce zde.“ Na okamžik se odmlčel, kvůli překladu do ruštiny, a pak dokončil: „To, jak dobře budete pracovat kolik budete vyrábět, určí to, jak budete krmeni.“

„To je barbarské.“ zašeptal Oyyag Ussmakovi. „Čekal jsi, že se Velcí Ošklivci budou chovat jako civilizované bělosti?“ odpověděl rovněž šeptem. Pak pohybem ruky naznačil Oyyagovi, aby byl zticha. Fsseffel stále mluvil „Nyní si sami vyberete vedoucího muže pro tento barák číslo tři. Tento muž bude vašim spojovacím článkem s ruskými muži z Lidového komisariátu vnitra, tosevanské organizace, odpovědné za správu tohoto tábora.“ Opět se odmlčel kvůli překladu pro Velkého Ošklivce z NKVD. „Vybírejte moudře, žádám vás.“ K tomu přidal zdůrazňovací zakašlání. „Když se nedohodnete, bude někdo z vás vybrán namátkou. V baráku Rasy číslo dvě se to stalo. Výsledek byl neuspokojivý. Varuji vás před podobným postojem.“

Ussmaka zajímalo, jaký neuspokojivý výsledek měl Fsseffel na mysli. Napadly ho všechny možné zvířecosti: hladovění, mučení, popravy. Neuvažoval v termínech jako před vzpourou. Jeho referenční rámec se od té doby změnil, a ne k lepšímu.

Oyyag ho vyděsil, když zvolal: „Ussmak!“ Za okamžik polovina baráku skandovala jeho jméno. Chtěli ho za vedoucího muže, uvědomil si, ale neměl z toho žádnou radost. To by ho přivedlo do stálého kontaktu s Velkými Ošklivci, což bylo to poslední, co chtěl. Ale neviděl žádný způsob, jak tomu uniknout.

Velký Ošklivec s vlasatou tváří řekl: „Ať muž, nazývaný Ussmak, vystoupí a ukáže se.“ Mluvil jazykem Rasy plynule.

Když Ussmak slezl ze své prýčny a přišel ke dveřím, Velký Ošklivec řekl: „Zdravím vás, Ussmaku. Budeme v budoucnosti pracovat spolu. Já jsem David Nussboym.“

„Já zdravím vás. Davide Nussboyme,“ řekl Ussmak, ačkoli by byl raději, kdyby se s Tosevanem neseznámil.

Vítr stále přinášel cizí zápach z Káhiry do čichových receptorů na Atvarově jazyku. Ale byl to příjemný mírný vítr, a admirál byl nyní ochotnější akceptovat tosevanské pachy, když se mu podařilo vypořádat se s těžkým úderem Velkých Ošklivců.

Vývolal si mapu Floridy na jednu z obrazovek, nainstalovaných v jeho tosevanském sídle. „Tady jsme Američany rozbili,“ řekl Kirelovi, ukazuje 11a mapu. „Bomba vytvořila trhlinu v jejich frontě, a my jsme do ní pronikli. Teď před námi prchají. Jak to dělali na počátku naší invaze. Zdá se, že naše vláda nad tímto poloostrovem je zajištěna.“

„Ano. Vznešený pane flotily,“ řekl Kirel, pak však dodal: „Škoda, že naše tažení tak nepostupuje všude.“

Atvar neměl chuť rozhovět se o tom, dokud mu to někdo nepřipomněl. Poté, co Američané přivedli k výbuchu své jaderné zařízení u Denveru, útok Rasy zde uvázl. Už předtím se ukázal mnohem nákladnější, než předpovídaly propočty, jak to bývalo u útoků proti opevněným uzlům obrany Velkých Ošklivců obvyklé. Bomba zničila jižní útočný klín, a

oslabila i střed a severní křídlo, protože místní velitel Rasy odtud přesunul síly kjihu, aby využil toho, co vypadalo jako otevřená cesta. Také to byla otevřená cesta - do pastí.

Kirel řekl: „Co máme udělat s tím posledním komuniké ze SSSR? Jeho vedení je určitě dost drzé, když požaduje, abychom vyklidili jeho území jako předběžnou podmínku míru.“

„To je - to musí být - kolosální bluf,“ odvětil Atvar. „Jediná jaderná zbraň, kterou byl SSSR schopen vyrobit, pocházela z plutonia, které ukradli nám. To, že nedokázali vyrobit další, dokazuje podle našich analýz, že toho nejsou schopni. Informujte Velkého Ošklivce jménem Molotov a jeho pána, velkého Stalina - velkého v porovnání s čím?“ dodal admirál s pohrdavým odfrknutím - „že Sovětský svaz není v postavení, aby po nás mohl požadovat to, co nedokáže získat na bojišti.“

„Bude vykonáno.“ řekl Kirel.

„Úspěch té odvetné bomby mě opět přivádí k úvaze, jestli bychom neměli požívat ty lo zbraně v širším měřítku, než jsme to dělali v minulosti.“

„Určitě ne v SSSR.“ řekl Kirel znepokojeně. „Velká rozloha toho území je zranitelná radioaktivními zplodinami, a přitom by jinak byla vysoce vhodná pro zemědělství a pastevectví našich kolonistů.“

„Z čistě vojenského hlediska by celé tažení bylo mnohem úspěšnější, kdybychom mohli ignorovat požadavky kolonizační flotily.“ řekl Atvar mrzutě. Povzdychl si. „Bohužel, to nemůžeme. Kdyby nebylo kolonizační flotily, naše tažení by nemělo smysl. Analytikové svaříi souhlasí: rozsáhlé jaderné bombardování SSSR, jakkoli lákavé by bylo zbavit planetu kliky vrahu vlastního císaře, která nyní vládne tomuto ne—impériu, by způsobilo mnohem větší dlouhodobé škody, než kolik by poskytlo okamžitých vojenských výhod.“

„Také jsem studoval tyto analýzy.“ řekl Kirel, což vzbudilo Atvarovo podezření: pokoušel se Kirel připravit, aby mohl nést admirálskou tělní kresbu? Ale neudělal nic, proti čemu by Atvar mohl něco namítat, takže admirál čekal, s čím přijde dál. Kirel řekl: „Tvrdí, že existují určité oblasti, kde mohou být jaderné zbraně úspěšně použity k útoku bez nežádoucího poškození planety.“

Atvarovo podezření vyprchalo, v neposlední řadě proto, že sním Kirel souhlasil. Řekl: „Když budeme používat jaderné zbraně podle vlastního uvážení, a ne jako odvetu za tosevanské údery, budeme se také Velkým Ošklivcům jevit méně vypočitatelní a nebezpečnější. To může mít politický efekt, značně přesahující skutečnou vojenskou sílu, kterou disponujeme.“

„Opět máte pravdu. Vznesený pane flotily.“ řekl Kirel. „Když dáme Velkým Ošklivcům najevo, že i my dokážeme být nevypočitatelní, může to mít pro nás značný význam.“

„To je důležitá věc.“ souhlasil Atvar. „My nedokážeme předpovídat akce Velkých Ošklivců ani s veškerou elektronikou, kterou máme k dispozici, zatímco oni, ačkoli nemají v tomto směru zdaleka takové možnosti, často předvídají, co máme v úmyslu udělat, s často zarážejícími následky pro nás.“ Vida, že je s ním Kirel v tomhle zajedno. Atvar vymazal zobrazovky mapu Floridy a vyvolal jinou. „Tento velký ostrov - nebo snad malý kontinent, ale ponechme planetologům, ať k tomu řeknou poslední slovo - ležící jihovýchodně od hlavního kontinentálního masnu, má ohromné plochy území ideálně vhodného k osídlení Rasou a málo využívaného Velkými Ošklivci, kteří většinou obývají vlhčí východní pobřeží. Z těchto základů neustále provádějí výpady proti nám. Veškeré konvenční úsilí potlačit tyto výpady nepřineslo žádný užitek. To by mohlo být ideální místo pro jaderný zákrok.“

„Dobře řečeno. Vznesený pane flotily.“ odpověděl Kirel. „Když napadneme toto území jadernými zbraněmi, většina radioaktivního odpadu bude odváta nad moře, a tak rozsáhle moře, jako jsou na Tosevu 3, se s ním nepochybně dokážou vyrovnat s mnohem menšími škodami než souš.“

„Tahle planeta má vubec příliš mnoho moří v poměru ksuši,“ souhlasil Atvar. „Planetologům bude trvat staletí, než přijdou na to, proč je tak odlišná od Domova a od světlí Hallessu a Rabotevu.“

„Nechme je, ať si s tím lámou hlavu,“ řekl Kirel. „Naše práce je zajistit, aby k tomu měli příležitost.“

„Teď jste promluvil dobře, kapitáne.“ řekl Atvar, a Kirel se poněkud napřimil ze své spíše submisivní polohy, kterou v přítomnosti admirála obvykle zaujímal. Atvar si uvědomil, že jeho nejbližší podřízený od něho v nedávné době příliš chvály neslyšel. To byla z jeho strany chyba: kdyby spolu dobře nespolupracovali, mohlo by to narušit postup tažení - a postup tažení už narušilo příliš mnoho věcí. Atvar vzdychl. „Kdybych byl měl představu, jak velký je to úkol potlačit odpor na industrializované planetě a nezničit ji přitom, byl bych se dlouho rozmýšlel, než bych přijal velení.“

Kirel neodpověděl hned. Kdyby byl Atvar odmítl toto postavení, s největší pravděpodobností by byl jmenován admirálem on. Jak moc o tuto práci stál? Tím si Atvar nebyl nikdy jist, což činilo vztah mezi admirálem a kapitánem jeho vlakové lodě vyrocenější, než by měl být. Kirel se nikdy neprojevil jako neloajální, ale Když kapitán konečně promluvil, týkalo se to taktické situace a nikoli Atvarovy poslední poznámky. „Vznesený pane flotily, máme tedy připravit nasazení jaderných zbraní proti velkým tosevanským osadám na tom ostrově nebo kontinentu, nebo co to vlastně je?“ Předklonil se, aby mohl přečíst místní názvy na mapě. „Myslím proti Sydney a Melbourne?“

Atvar se také předklonil, aby zkontroloval ta místa. „Ano, to jsou ony. Začněte co nejrychleji s přípravami.“ „Bude vykonáno. Vznesený pane flotily.“

KAPITOLA 12

Jako vězení, nebylo to, které nyní obýval Mojše Russie se svou ženou a synem, zdaleka špatné. Bylo dokonce lepší než vila, kde ho věznilo židovské podzemí v Palestině. Toto zde byl dobrý hotel, on i jeho rodina měli dost jídla, byl zde elektrický proud i tekoucí teplá a studená voda. Kdyby nebylo mříží na oknech a ozbrojených ještěřích strážů přede dveřmi, apartmá by bylo luxusní.

Navzdory mřížím okna Mojšeho přitahovala. Díval se v nekonečném úžasu přes Káhiru na Nil a na pyramidy za

ním, „Nikdy jsem nepomyslel, že budu jako Josefa přijdu do Egypta z Palestiny.“ řekl.

„A kdo bude náš Mojžíš a vyjede nás zase odtud?“ zeptal se Reuven.

Mojše pocítil záchvěv pýchy: chlapec byl ještě tak mladý, ale už se jen neučil příběhy z Tóry, ale dokázal je aplikovat na svůj vlastní život. Přál si, aby mohl synovi lepší odpověď než „nevím“ ale nechtěl Reuvenovi ani lhát.

Rivčina otázka byla víc k věci: „Co s námi teď“ udělají?“

„Ani to nevím,“ řekl Mojše. Byl by raději, kdyby s ním Reuven a Rivka nebyli, když ho v jeruzalémském zajateckém táboře poznal Zolraag. Byl jejich prostřednictvím zranitelný. I ve Varšavě jim Ještěři vyhrožovali, aby ho přiměli udělat to, co chtěli. Šikovní zmizení jeho rodiny tehdy zmařilo jejich plány. Byl připraven raději se nechat zabít, než by poslechl Ještěry. Ale nechat trpět svou ženu a syna - to bylo něco jiného.

V zániku se otočil zvenčí klíč. Mojšeho srdce se rozbušilo 338 rychleji. Bylo lo v půli času mezi snídaní a obědem, neobyčklá hodina, aby ho obtěžovali Ještěři. Dveře se otevřely a dovnitř vešel Zolraag. Bývalý guvernér Polska měl nyní ozdobnější tělní kresbu, než měl tehdy, kdy ho Mojše viděl v Palestině. Nebyla to ta téměř rokoková nádhera, kterou se pyšnil v Polsku, ale polepšil si.

Vymrštil jazyk směrem k Mojšemu, pak ho svinul zpět. „Půjďte okamžitě se mnou.“ řekl německy a jeho sofort přešlo v dlouhé, výhružné zasyčení.

„Bude vykonáno.“ odpověděl Mojše jazykem Rasy. Objal Rivku a políbil Reuvena na čelo, nevěda jestli je ještě uvidí. Zolraag to dovolil, ale vydával přitom drobné netrpělivé zvuky, jako hrnec blížící se k varu.

Když k němu Mojše přistoupil. Ještěr zaťukal na dveře, jejichž vnitřní klika byla odstraněna. Zolraag použil jinou sekvenci klepání, odlišnou od té, kterou Ještěři používali předtím, snad proto, aby zabránil Russiovým naučit se kód, dostat se ven a dělat potíže. Nebylo to poprvé, kdy si Mojše přál, aby on a jeho rodina byli tak nebezpeční, jak si o nich Ještěři mysleli.

Na chodbě čtyři Ještěři namířili své automatické pušky na jeho břicho. Zolraag mu pohybem ruky naznačil, aby šel ke schodišti. Dva strážní je následovali, oba dva dost daleko, aby se nemohl otočit a pokusit se sebrat jim zbraně - jako kdyby byl takový mešuge, aby něco takového zkoušel.

Venku mu Zolraag nařídil, aby nasedl do bojového vozidla. Strážní nastoupili s nimi. Jeden z nich za sebou zabouchl zadní vrata. Kovové třesnutí bylo děsivě konečným zvukem.

Zolraag pronesl do mikrofonu na přední stěně prostoru pro vojáky jediné slovo: „Jedte.“

Vozidlo se rozjelo ulicemi. Mojše měl jen omezený výhled střílnami. V mnoha směrech to byla jedna z nejméně příjemných cest v celém jeho životě - Sedadlo, na kterém se neobratně snažil udržet, bylo zkonstruováno pro Rasu a ne pro někoho jeho velikosti: jeho zadek se do něho nevešel, zatímco kolena měl až pod bradou. Uvnitř vozidla bylo i horko, mnohem tepleji než venku. Ještěři si líbovali v horku. Mojše byl zvědav, jestli lo vydrží, než se dostanou tam, kam jedou.

Letmo zahlédl tržiště, mnohem větší než kterékoli z těch, která viděl v Palestině. Skrze pláty obrněného vozidla uslyšel lidské hlasy, posmívající se a proklínající Ještěry - nebo si aspoň myslel, že to dělají, i když neznal ani slovo arabsky. Ale jestli něco tak hrdelně rozzuřeného nebylo proklínání, tak byl papež. Ať už to bylo cokoli. Zolraag to ignoroval. O pár minut později se vozidlo zastavilo. Jeden ze strážných otevřel vrata. „Jude heraus,“ řekl Zolraag, což způsobilo, že Russiemu naskočila na zádech husí kůže.

Převezli ho do dalšího hotelu. Tento Ještěři opevnili jako Maginotovu linii, když se Mojše rozhlédl, uviděl dost ostrého drátu, cizáků s automatickými zbraněmi, tanků a obrněných transportérů, aby zastavili Rommeluv Afrikakorps i s Brity', s nimiž bojoval., ne že by nacisté nebo Britové ještě v Africe byli.

Neměl na rozhlížení moc času. Zolraag řekl: „Jdeme,“ strážní na něho namířili své zbraně, a tak se podvolil. V hotelové hale byly na stropě větrák, ale netočily se. Elektrické osvětlení svítilo, takže Mojše dospěl k závěru, že jsou vypnuté proto, ze Ještěři nechtějí mít zapnuté.

Výtah také fungoval. Vyjel nahoru rychleji a hladčeji než kterýkoli jiný výtah, němž Mojše dosud jel. Nevěděl, jestli byl vždycky takový, nebo jestli ho Ještěři po dobytí Káhiry zdokonalili a vylepšili. To však byla v této chvíli jeho nejmenší starost.

Když se dveře výtahu otevřely, zjistil, že jsou v šestém, nejvyšším palře. „Ven.“ řekl Zolraag, a Mojše znovu poslechl. Zolraag ho dovedl k apartmá, ve srovnání s nímž vypadalo to, kde byli vězňeni Russiovi, skutečně jako vězení. Ještěr, který měl zvláštní tělní kresbu - pravou stranu úplně prázdnou, levou ozdobnější, než jakou kdy Mojše doposud viděl - promluvil ve dveřích se Zolraagem, a pak se vrátil do apartmá.

O chvíli později se vrátil. „Přived'te Velkého Ošklivce.“ řekl.

„Bude vykonáno, pobočníku pána flotily.“ odpověděl Zolraag.

Hovořili svým jazykem, ale Mojše je dokázal sledovat. „Pán flotily?“ řekl, a byl hrdý, že navzdory svému překvapení nezapomněl dodat tázací zakašlání. Ale Ještěři ho ignorovali. Vubec ho nenapadlo, že admirál je na povrchu Země.

Atvarova tělní kresba byla stejná jako ta na Pshingově levé straně, ale pokrývala celou hrud'. Až na to vypadal pro Russieho stejně jako kterýkoli jiný Ještěr. Dokázal od sebe sice jednotlivé Ještěry rozeznat, ale k tomu je potřeboval znát déle.

Zolraag řekl: „Vznešený pane flotily, představuji vám Tosevana Mojšeho Russieho, který byl konečně navrácen do naší péče.“

„Zdravím vás, nadřízený pane,“ řekl Mojše co nejzdvořileji: nemělo smysl náčelníka Ještěrů urážet.

Ale i tak to nebylo dobře. „Zdravím vás, y 'znešený pane flotily,“ opravil ho Zolraag ostře. Mojše pozdrav zopakoval, tentokrát se správným titulem. „To je lepší.“ řekl Zolraag.

Atvar ho zatím studoval od hlavy až k patám, přičemž se jeho oční výčnělky pohybovaly nezávisle na sobě tím znervózňujícím způsobem, jak to bylo Ještěrům vlastní. Admirál promluvil svou vlastní řečí, příliš rychle, aby ho Mojše

dokázal sledovat. Vida to. Zolraag přeložil jeho slova o němčiny: „Vznešený pán flotily chce vědět, jestli teď uznáváte nepřekonatelnou moc a sílu Rasy?“

Pro překlad slova Rasa do němčiny použil výrazu I blk. Přitom Mojšemu znovu naskočila husí kůže: nacisté používali slovo I blk ve stejném smyslu. Musel se ovládnout, než odpověděl. „Řekněte admirálovi, že ne. Kdyby Rasa měla nepřekonatelnou moc a sílu, tahle válka by už dávno skončila.“

Byl zvědavý, jestli to Atvara rozzlobí. Doufal že ne. Musel si dát pozor na to, co říká, ani ne tak kvůli sobě jako kvůli Reuvenovi a Rivce. K jeho úlevě se Atvarova ústa otevřela. Ostré ještěří zuby a rozeklaný jazyk neposkytovaly samy o sobě příjemný pohled, ale znamenalo to, že admirál byl spíš pobaven než rozzloben.

„Pravda,“ řekl Atvar — slovo, které Russie znal. Přikývl, aby dal najevo, že rozumí. Atvar pokračoval, opět příliš rychle, aby mu Mojše rozuměl. Zolraag opět přeložil. „Vznešený pán flotily se dověděl, mimo jiné ode me, že jste se stavěl proti tomu, aby Židé povstali v našem zájmu, když vstoupíme do Palestiny. Proč jste lo dělal, když jste nás podporoval proti Němcům v Polsku?“

„Ze dvou důvodů.“ řekl Mojše. „Za prvé, nyní vím lépe než tenkrát, že máte v plánu vládnout celému lidstvu navěky, a to podporovat nemohu. A za druhé, Němci v Polsku vraždili Židy, jak víte. Britové v Palestině takové věci nedělali. Někteří z Židů, kteří vás tady podporují, z Německa nebo z Polska uprchli. Ale mně se zdáte nebezpečnější než Britové.“ Zolraag to přeložil. Atvar znovu promluvil, tentokrát pomalu, adresuje svá slova přímo Mojšemu. „Ti ostatní muži, kteří uprchli, nesmyslejí jako vy. Proč?“

Mojše se pokusil odpovědět jazykem Rasy: „Ostatní muži nevidí dlouho dopředu. Já dlouho dopředu vidím. Dlouho dopředu. Rasa horší. Britové lepší.“ Aby ukázal, jak pevně tomu věří, zakončil větu zdůrazňovacím zakašláním.

„To je dobře, že přemýšlíte v dlouhodobém měřítku. Málo Velkých Ošklivců to dělá.“ řekl Atvar. „Může dokonce být, že z hlediska Velkého Ošklivce, který si nepřeje dostat se pod vládu Rasy, máte pravdu.“ Odmkl se a oba jeho oční výčnělky upřely pohled na Mojšeho tvář. „Ale to vám nepomůže.“

Ještěři vyměnili lidský nábytek v apartmá za své vlastní zařízení. To způsobilo, že místnost, v níž Mojše stál, se zdála ještě větší, než ve skutečnosti byla. Jeden z mnoha přístrojů s pohaslou obrazovkou se náhle rozsvítil a na obrazovce se objevil obličej Ještěra. Zároveň se z přístroje ozval i jeho hlas. Telefon s kinematografickým zazením, pomyslel si Mojše.

Al' lo byla jakákoli zprava. Atvarův pobočník sebou škubl, jako by strčil jazyk do elektrické zásuvky. Pohlédl na Atvara a řekl: „Vznešený pane flotily!“

„Teď ne, Pshingu.“ odpověděl Atvar s velice lidskou netrpělivostí.

Ale pobočník - Psling - mluvil dál. Atvar zasyčel něco, čemu Russie nerozuměl, a odvrátil se od něho k obrazovce.

Ještěrova tvář zmizela a byla nahrazena obrovským hříbovitým mračnem, stoupajícím k nebi. Mojše lakové mračno už jednou viděl cestou do Palestiny, zvedající se nad tím, co bývalo Římem.

Zdalo se, že zvuk, klen vydal, připomněl Atvarovi jeho přítomnost. Na okamžik oločil jeden oční výčnělek k Zolraagovi a vyštěkl: „Odved'te ho odsud.“

„Bude vykonáno. Vznešený pane flotily.“ řekl Zolraag. Pohlédl na Russieho. „Pojd'te. Vznešený pán flotily má v této chvíli důležitější věci na starosti než jednoho bezvýznamného Velkého Ošklivce.“

Mojše ho následoval. Neřekl nic, dokud se obrněné vozidlo nerozjelo zpátky do hotelu, kde byl vězněn. Pak se zeptal: „Kde ta atomová bomba explodovala?“

Zolraag vydal povzdech, připomínající nešťastný samovar. „Tak jste lo poznal, co? To místo je součástí této provincie Egypta. Vyrozuměl jsem, že má dvě jména, podle vašeho nesmyslného tosevanského zvyku. Nazývá se jak El Iskandarija, tak Alexandrie. Znale některé z těch jmen?“

„Někdo bombardoval Alexandrii?“ zvolal Mojše. „Vay iz mir! Kdo? Jak? Rasa přece kontroluje celou tuto zenu, ne?“

„To jsme si mysleli.“ odpověděl Zolraag. „Evidentně jsme se mýlili, že? Kdo? To nevíme. Britové jako odvetu za to, co jsme udělali v Austrálii? Nevěřili jsme - nevěříme - že mají zbraně tohoto druhu. MoMi si ji vypůjčit od Američanů?“

Znělo to, jako by tu otázku mnil vážně. Mojše se přiměl rychle odpovědět. „Nemám tušení, nadřizený pane.“

„Ne?“ řekl Zolraag. „Přece jste pro Brity vysílal v rozhlasu. Budeme muset provést další vyšetřování.“ Mojšeho při těch slovech zamrazilo. Ještěr pokračoval. „Němci, kteří bojují jak nejlíp umí? Nevíme - ale až zjistíme, kteří Velcí Ošklivci lo udělali, zaplatí za to vysokou cenu.“

Cosi z toho, co Zolraag řekl, došlo Mojšemu pomaleji než mělo. „Austrálie, nadřizený pane? Co se stalo v Austrálii?“

„Zničili jsme dvě města, abychom zabezpečili naše tažení tam.“ odpověděl bývalý guvernér Polska s mrazivou lhovostí, než se v rátil k předchozí olázce. „Jak? Ani to nevíme. Nejistili jsme žádná letadla, žádné střeh, žádné lodí, pohybující se po vodě. Nevěříme ani, že tu bombu mohli propašovat po zemi: museli bychom ji při našich prohlídkách nákladů objevit.“

„Ne po vode, ne y zduchem, ne po zemi?“ řekl Mojše. „To už moc nezbývá. Vykopal někdo tunel a umístil tu bombu pod Alexandrii.“

Zolraag zabublal jako kotlík s čajem, pak vybuchl. „Vv Tosevané nemáte technologii, abyste to dokázali!“ Pak si uvědomil, že mn Russie nabídl žert, i když nevalný. „To neni k smichu, rehe Mojše.“ řekl a použil zdůrazňovací zakašlání, aby dal najevo, jak moc to není k smíchu

Nikdo Mojšemu neřekl rebe od té doby, co opustil Varšavu. Tenkrát si myslel, že Ještěři přišli jako odpověď na jeho modlitbu, aby nacisté zanechali perzekuce Židů v ghettu, které zřídili. Lidé z toho načerpali naději. Nyní viděl, že Ještěři, i když nechovali nenávist speciálně k Židům, byli mnohem nebezpečnější pro zbytek světa, než se kdy snilo náčistům. Dvě australská města bez důvodu zničena? Bez ohledu na to, jaké horko panovalo ve vozidle. Mojše se zachvěl.

Heinrich Jager nahlédl dolů do motorového prostoru panthera. „Už zase těsnění palivového čerpadla?“ zavrčel. „Bože

na nebesích, jak dlouho jim bude trvat, než se to naučí dělat pořádně?“

Gunther Grillparzer ukázal na řádku čísel, bíle napsaných na černém gumovém těsnění. „To je jedno z těch opravdu stalých, pane plukovníku,“ řekl. „Podle data z prvních pár měsíců výroby.“

To nestačilo, aby to Jagera utěšilo. „Měli jsme zatracené štěstí, že nezačal hořet motor, když ten krám odešel. Toho, kdo nám to sem poslal, by měli trhat koňmi.“

„Jo, dát tomu parchantovi hlavičku a postavit k jeho práci někoho jinýho?“ řekl Grillparzer, používaje esesáckého slangového výrazu pro kulku do týla. Pravděpodobně ho pochytil od Skorzenyho. A pravděpodobně ani nežertoval. Jager věděl, jak to teď chodí v německých továrnách. Vzhledem k tomu, že tolik německých mužů je na frontě, pracuje v továrnách spousta Židu. Rusu. Francouzů a „ostatních ztotočených dělníků, podléhajících právě takovému trestu, pokud udělají sebemenší chybu.“

„Je to náhradní těsnění nové?“ zeptal se Jager. Grillparzer zkontroloval čísla. „Ano, pane plukovníku.“ odpověděl.

„Když ho tam dámer nemělo by zlobit - nějaký čas.“ S tímto optimistickým vyjádřením uchopil šroubovák a pustil se do palivového čerpadla.

Zdálky se ozval řev raket, řítících se k liniím Ještěřů. Jager sebou při tom hrozivém zvuku škubl. Kdysi zažil ostřelování Stalinovými varhanami, když Rudá armáda zpracovávala katůšemi Wehrmacht, ještě před příchodem Ještěřů. Pokud chcete v rychlosti přeorat velký prostor, rakety jsou ten správný nástroj.

Skorzenyho vůbec neobtěžoval. „Někdo bude mít peklíčko.“ řekl potěšené. Pak, snižuje hlas, aby ho mohl slyšet jenom Jager, pokračoval. „Skoro tak dobré, jako ten nářez, co jsme dali Alexandrii.“

„Tak to jsme byli my?“ řekl Jager, stejně tiše. „Radio se k tomu nepřihlásilo, že to udělal Reich.“

„Rádio se k tomu ani nepřihlásí.“ odpověděl esesman. „Kdybychom se k tomu přihlásili, jedno z našich měst zmizí z mapy. Možná Kolín, nebo Frankfurt, nebo Vídeň. To se může stát stejně, ale nebudeme se chvástat a napomáhat tomu, když můžeme zůstat zůcha a tajemně se usmívat jestli chápeš, co tím myslím.“ Jeho úsměv měl být možná tajemný, ale vypadal spíš zpusť. Jiiger se zeptal: „Víš, jak jsme to udělali?“ To je pro me záhadou. „Vlastně y im, ale předpokládá se, že o tom nebudu mluvit.“ řekl Skorzeny. Jager sebral se země klacek a napřáhl se, jako by s ním chtěl Skorzenyho uhodit. Esesman se zachechtal. „Hovno, nikdy jsem nedělal, co se o mně předpokládalo. Víš, že tu bombu nemůžeme přepřavit letadlo ani raketa, že“

„To vím,“ řekl Jiiger. „Zapomínáš, že jsem byl namočený do toho projektu hlouběji, než jsem chtěl. To byla taky tvoje vina, ty parchante. Kdybych s tebou nebyl na tom nájezdu, kdy jsme se dostali k výbušnému kovu —“

„Tak bys tam zůstal jako loutka Sovětu, a teď už bys byl pravděpodobně mrtvý.“ přerušil ho Skorzeny. „Kdyby tě nedostali Ještěři, tak by tě dostali bolševici. Ale o to teď nejde. Nepoužili jsme ani nákladní loď, jako jsme udělali v případě Říma. Sotva bychom oblbli Ještěry stejným způsobem dvakrát.“

Jager uvažoval. Poškrábal se na čelisti. Potřeboval oholit. Měl sice břitvu, ale dřít si tvář bez holicího mýdla nadělalo víc škody než užítu. Konečně řekl: „Po souši jsme to tam také nemohli dopravit. Bylo by šílené na to jen pomyslet. Takže zbývá - už nevím, co.“

„Ještěři taky nevěděli.“ Skorzeny se škodolibě usmál. „Rvali by si vlasy, kdyby nějaké měli. Ale já vím něco, co oni nevědí.“ Skoro ta slova zazpíval, jako by byl malý chlapec, posmívající se ostatním chlapcům na školním dvoře.

Poklepal prstem Jagerovi na hrud. „Vím taky něco, co ty nevíš.“

„No dobře.“ řekl Jager. „Já zase vím, že ti nakopu do zadku, jestli to rychle nevysypeš. Jak jsme zapálili knihovnu v Alexandrii?“

Jako většina narázek na klasiku, i tahle Skorzenymu unikla. Ale na hlavní otázku odpověděl: „Vím, že máme nový typ ponorky, tak je to. Ať jsem zatracený, jestli vím jak, ale dokáže urazit 450 kilometrů pod vodou, aniž by se musela vynořit.“

„Bože na nebesích,“ řekl Jager s nefalšovanou úctou. „Kdyby nepřišli Ještěři, vyčistili bychom s takovými ponorkami Atlantik.“ Poškrábal se na bradě, vybavuje si v duchu mapu východního Středomoří. „Musela vyplout - z Kréty?“

Ve Skorzenyho hrubých rysech se odrazila zvláštní směs respektu a zklamání. „No nejsi ty chytrý chlap?“ řekl. „Ano, z, Krét) do Alexandrie můžeš doplout pod vodou - ale zpátky už ne.“

„Mimi, ano, je to tak.“ Jager činili uvažoval. „Celé posádce bys to říct nemohl - to by byla vzpoura. Ale mohl bys najít muže, na něhož by ses spolehnout, že stiskne příslušný knoflík.“ Sundal svoji černou služební čepici v úctě před odvahou tohoto muže.

„Tak to museli udělat, jasně.“ souhlasil Skorzeny. „Jen s jedním rozdílem - nikdy se nedověděl, co ho zabilo.“

Jager si vybavil ohnivou kouli, kterou spatřil vzplanout poblíž Breslau, tli, která zastavila útok Ještěřů na loto město. Pokusil se představit si, jaké loje, být ve středu této ohnivé koule. „Máš pravdu,“ řekl. „Zrovna tak bys mohl vhodit člověka do Slunce.“

„Máš pravdu,“ řekl esesman. Kráčel vedle Jagera a pohvizdoval si mezi zuby jakousi neurčitou melodií. Po několika krocích se nedbale zeptal: „Poslali ti tvoji židovští kamarádci z Lodže nějakou zprávu?“

„Neslyšel jsem od nich ani slovo,“ odpověděl Jager pravdivě. „Nepřekvapilo by mě, kdyby přestali důvěřovat Němcům vůbec, po tom zboží, co ses jim pokusil prodat.“ Pomyslel si, že to je hezký eufemismus pro bombu s nervovým plynem. Když nemůžete mluvit otevřeně o věcech, které jste udělali, možná jste je neměli dělat. Věcným tónem pokračoval:

„Stále brání Ještěřům používat Lodž jako nástupišť proti nám, navzdory všemu.“

„To je od nich hezké,“ řekl Skorzeny se sardonickým úšklebkem. Plácl Jagera po zádech tak silně, že málem narazil hlavou do kmene břízy. „Zanedlouho na tom stejně nebude záležet.“

„Ne?“ Jager pocítil obavu. Skorzeny měl informace. „Nařídí nám, abychom se pokusili obsadit město? Nejsem si jistý, jestli se nám to podaří - a i když to dokážeme, přijdeme v pouličních bojích o spoustu tanků.“

Skorzeny se rozesmál, hlasitě a dlouze. Vyděšená veverka na bříze rozhořčeně vypískla. -Ale ne, nestřčí ti frantika do

mlýnku na maso. Jagere.“ řekl. „Jak to navlečeme? Když jsme dokázali dát dárek Ještěřům v Alexandrii, dokážeme ho dát i Židům a Ještěřům v Lodži.“

Jager byl luterán. Teď si přál, aby byl vychován jako katolík. Kdyby se mohl pokřizovat, snad by mu to přineslo útěchu. Nebylo pochyb, co má Skorzeny na mysli. „Jak ji dostaneš do Lodže?“ zeptal se, čistě ze zvědavosti. „Židé ti - nám - už znovu neměří. Určitě varovali taky Poláky. Panebože, jestli Vědí, co je v té tvé bombě, určitě varovali i Ještěry.“

„Seru na Ještěry. Sem na Poláky. A seru i na Židy.“ řekl Skorzeny. „S tímhle mi nebude pomáhat nikdo. Až sem balík dojde, doručím ho sám.“

„Musíte pracovat.“ řekl David Nussboym jazykem Ještěřů. Použil zdurazňovací zakašlání. „Když nebudete pracovat, vyhladoví vás, nebo vás zabijí rovnou.“ Jako na potvrzení jeho slov, muži se samopaly obklopili barák cizích zajatců číslo 3.

Ještěři v baráku syčeli, skřehotali a mumlali mezi sebou. Jejich mluvčí, muž jménem Ussmak, řekl: „No a co? Přitom, jak nás krmí, je práce nemožně těžká. Stejně hladovíme. Když nás zabijí rychle, bude aspoň po všem. Naše duše se spojí s dušemi Císařů minulosti a my budeme v pokoji.“ Sklopil oči. Stejně učinil i zbytek Ještěřů, který ho poslouchal.

V Lodži viděl Nussboym Ještěřů 7 dělat totéž, když mluvili o svém vládcí. Věřili v duše Císařů minulosti stejně vášnivě jako ultraortodoxní Židé v Boha a dobří komunisté v diktátům proletariátu. Měli rovněž pravdu, pokud šlo o přiděly, které dostávali. Nic z toho však Nussboyma příliš nezajímalo. Jestli nepřiměje Ještěry vrátit se do práce, vrátí se sám ke kácení stromů, kterému unikl, když přijeli. I přiděly lidských dřevorubců vedly k pomalé smrti hladem.

„Co může správa tábora udělat proto, abyste se vrátili do práce?“ zeptal se Ussmaka. Byl připraven slíbit cokoli. Jestli to příslušníci NKVD, kteří vedli tábor, dodrží, to byla další věc. Ale jakmile si Ještěři opět zvyknou pracovat, budou pracovat dál.

Spousta Ještěřů byla podle lidských měřítek naivní a duvčivá. Ussmak však dokázal, že inezí ně nepatří. „Muže odejít. Může zemřít.“ Odpověděl a otevřel ústa v nepochybně sardonickém smíchu.

„Pravda.“ ozvalo se ozvěnou několik mužů z přeplněných pryč.

„Fssefflov a parta pracuje, jak je nařízeno.“ řekl Nussboym, zkoušeje další tah. „Plní normy ve všech směrech.“

Nevěděl, jestli je to pravda, ale Ussmak neměl možnost ověřit si to: jakékoli spojení mezi jeho barákem a tím, kde byl vedoucím mužem Fsseffl, byl přicaišeno, jakmile zdejší muži začali se svou stávkou,

„To, že je Fsseffl hlupák, ještě neznamená, že i já jsem hlupák.“ odvětil Ussmak. „Ncudřeme se k smrti. Nebudeme hladovět k smrti. Dokud neuvěříme, že nebudeme přepracováni a podvyživení, nebudeme dělat nic.“

Nussboym vyhlédl ven na stráž NKVD. „Mohli by sem přijít, vytáhnout několik z vás ven a zastřelit je,“ varoval.

„Ano, to by skutečně mohli,“ přisvědčil Ussmak. „Ale z mužů, které by zastřelili, by už nedostali moc práce.“ Znovu se zasmál.

„Vyřídím vaše slova veliteli.“ řekl Nussboym. Minii to jako výstrahu, ale pochyboval, že to na Ussmaka učinilo nějaký dojem. Tento Ještěř mu připadal mnohem zahořklejší než kterýkoli muž Rasy, kterého Nussboym viděl v Polsku. Mohl by být klidně lidská bytost. Samozřejmě, v Polsku byli Ještěři vězňové, a nikoli vězňové.

Když Ussmak neodpověděl. Nussboym opustil barák. „Měl jste štěstí?“ zavolal na něj jeden strážný ruský. Zavrtěl hlavou. Nelíbil se mu úšklebek ve tváři strážného. Také se mu nelíbilo vrátit se k mechanici polštiny, ruštiny a jidiš, kterou používal k dorozumívání se svými lidskými spoluvězni. Dorozumět se řečí Ještěřů mu někdy připadalo snadnější. Velitelem strážní, obklopujících barák, byl zamračený kapitán jménem Marčenko. „Soudruhu kapitáne, potřebuji mluvit s plukovníkem Skrjabinem.“ řekl Nussboym.

„Vy možná potřebujete.“ Marčenko měl nějaký přívuk -ukrajinský, odhadoval Nussboym - který způsoboval, že mu rozuměl ještě hůře než yěštině Rusů. „Ale potřebuje on mluvit s vámi?“ Na něho to bylo docela vtipné. Po chvíli zamračené přikývl. „Tak dobře. Jděte zpátky do starého tábora.“

Kanceláře správy tábora byly lépe postavené, lépe vytápěné, a zdaleka ne tak přečpané jako baráky zeků. Ale polovina lidí, kteří zde pracovali, byli zekové: písaři, ordonance a podobně. Byla to mnohem lehčí práce, než kácet v lese borovice a břízy, to bylo jisté. Jeho spoluvězňové sledovali Nussboyma pohledy napůl spikleneckými, napůl podezíravými: svým způsobem byl jedním z nich, ale jeho přesný statut nebyl ještě jasný, a mohl se ukázat příliš vysoký*, aby lo spoustě z nich vyhovovalo. Rychlost, s jakou získal přístup ke Skrjabinovi, vyvolala další šum mezi osazenstvem kanceláří.

„Co je nového, Nussboyme?“ zeptal se plukovník NKVD. Nussboym nebyl dost důležitý, aby ho ten malý, hezky-muž oslovil křestním jménem a jménem po otci. Na druhé straně Skrjabin rozuměl polsky, takže se Nussboym nemusel uchýlit ke svému nouzovému žargonu.

„Soudruhu plukovníku, Ještěři zůstávají zatvrzelí,“ řekl polsky. Protože ho Skrjabin oslovil příjmením, nemohl plukovníka oslovit jako Gleba Nikolajeviče. „Smím vyslovit svůj názor, proč tomu tak je?“

„Do toho.“ řekl Skrjabin. Nussboym si nebyl jist, jak je chytrý. Bystrý, to ano, o tom nemohlo být pochyb. Ale kolik skutečné inteligence se skrývalo pod tou mentální čilostí, to byla jiná otázka. Nyní se opřel v židli, spojil prsty do stříšky, a věnoval Nussboymovi plnou pozornost.

„Myslím, že jejich důvody jsou v podstatě náboženské a iracionální.“ řekl Nussboym, „a z toho důvodu je velmi pravděpodobné, že se jich budou urputně držet.“ Vysvětlil Skrjabinovi kult uctívání Císaře, který Rasa vyznávala, a uzavřel to: „Možná se chtějí stát mučedníky, aby se spojili se svými zesnulými císaři.“

Skrjabin na chvíli zavřel oči. Nussboym uvažoval, jestli ho příslušník NKVD yaibec poslouchal, nebo jestli začne každou chvíli chrápat. Pak se náhle Skrjabin rozesmál, čímž ho polekal. „Mýlíte se.“ řekl. „Dostaneme je zpátky do práce - a snadno.“

„Promiňte, soudruhu plukovníku, ale nechápu jak.“ Nussboym nerad připouštěl nechápavost jakéhokoli druhu. Enkavédista bude nejspíš předpokládat, že když nezná jednu věc, nezná nic, a zřekne se proto jeho služeb. Věděl, že se takové věci stávaly.

Ale plukovník Skrjabin se zdál být pobavený, ne rozněvaný. „Snad jste nahní a nevinný, Snad jste pouze nevědomý. Tomu lze přičíst vaši nechápavost. Poslyšte. Ussmakovi, který si myslí, že ho nedokážeme přinutit, aby dělal lo, co od něho dělníci a rolníci Sovětského svazu požadují, řeknete toto — “ Chvilí hovořil pak se zeptal: „Už chápete?“ „Ano.“ řekl Nussboym s respektem, neochotným, ale nicméně skutečným. Skrjabin byl velmi bystrý, nebo doopravdy chytrý.

Neměl kdy o tom uvažovat, protože plukovník řekl: „A teď marš zpátky, a ukažte tomu Ještěřovi, že nemůže obstát pouhou svou vůlí proti historické dialektice, hnací síle Sovětského svazu k vítězství.“

„Provedu, soudruhu plukovníku,“ řekl Nussboym. Měl svůj vlastní názor na historickou dialektiku, ale Skrjabin se ho na něj nezeptal.

Kapitán Marčenko věnoval Nussboymovi zlý pohled. Nussboym se tím nenechal odradit. Marčenko se tak tvářil vždycky. Nussboym vešel do baráku stávkujících Ještěřů. „Jestli se nevrátíte do práce, budou někteří z vás zastřeleni,“ řekl na výstrahu. „Plukovník Skrjabin se na vás zlobí.“

„Toho se nebojíme,“ řekl Ussmak. „Když nás zabijete, postarají se o nás duchové Císaře minulosti.“

„To udělají?“ zeptal se David Nussboym. „Plukovník Skrjabin říká, že mnozí z vás jsou vzbouřenci, kteří zavraždili své vlastní důstojníky. A i ti, kteří to neudělali, určitě prozradili tajemství Rasy Sovětskému svazu. Proč by měli vaši Císařové minulosti mít něco společného se vámi?“

Uvnitř baráku rebelů nastalo zděšené ticho. Pak spolu začali Ještěři tiše diskutovat, většinou příliš rychle, než aby jim Nussboym porozuměl. Ale podstatu zachytil. A musel Skrjabinovi přiznat že způsobu myšlení Ještěřů rozumí.

Nakonec Ussmak řekl: „Vy Velcí Ošklivci mi chcete zasadit smrtící ránu, co? Ale já jsem neopustil Impérium, ne ve své duši, ale Císařové možná opustili mě. To je pravda. Mám využít této příležitosti a přesvědčit se o tom? Máme využít této příležitosti a přesvědčit se o tom?“ Obrátil se ke spoluvězňům a položil jim tuto otázku.

V Polsku nazývali Ještěři demokracii pohrdlivě sčítáním hlav. Ted: však použili něco velice podobného, aby rozhodli o této záležitosti. Nussboym k tomu neřekl nic. Stál a čekal, zatímco se Ještěři mezi sebou přeli, a pokoušel se sledovat jejich debatu, jak nejlépe dovedl.

„Budeme pracovat.“ řekl Ussmak. Znělo to smutně a poraženě. „Ale potřebujeme víc jídla. A — “ Zaváhal, pak se rozhodl pokračovat: „Kdybyste nám mohli dát nějaký zázvor, pomohlo by nám to přežít ty dlouhé, únavné dny.“

„Předložím vaše požadavky plukovníku Skrjabinovi,“ přislíbil Nussboym. Ale pochyboval, že je pravděpodobné, že by Ještěři dostali víc jídla. Z výjimkou příslušníků NKVD, jejich důvěníků a kuchařů neměl nikdo dost jídla. Zázvor, to byla jiná věc. Jestli je účinně dopoval, mohli by ho dostat.

Vyšel z baráku. „No?“ vyštěkl na něj kapitán Marčenko. „Je po stávce,“ řekl polsky, a pak dodal německy, aby se ujistil, že ho příslušník NKVD pochopí: „Kaputt,“ Marčenko přikývl. Stále opadal rozzlobený na celý svět, ale už se nedíval jako člověk, který se chystá postřílet všechny okolo, což často udělal. Poslal Nussboyma zpátky do starého tábora.

Když se vracel, uviděl Ivana Fjodorova, jak kulhá do tábora v doprovodu strážného. Pravá nohavice jeho kalhot byla od krve, musela mu při osekávání větvi sklouznout sekera. „Ivane, jsi v pořádku?“ zavolal Nussboym. Fjodorov na něj pohlédl, pokrčil rameny a odvrátil se. Nussboym pocítil horko ve tváři. To nebylo poprvé od chvíle, co se stal tlumočnickem, kdy se mu dostalo chladného pokrčení ramen od muže z jeho bývalé pracovní party. Dávali mu tím jasně najevo, že už není jedním z nich. Nikdo po něm nepožadoval, aby na ně donášel, ale oni s ním zacházeli se stejným nedůvěřivým respektem jako s ostatními zeky, kteří pracovali ve správě tábora.

Jsem jenom realista, řekl si pro sebe. V Polsku byli Ještěři silou, s níž bylo třeba se smířit, a on se s nimi smířil. Jen hlupák by mohl považovat Němce za lepší volbu. Pravda, hlupáků bylo stále víc než dost. Proto také skončil zde. Bez ohledu na to, kde člověk je, musí se postavit na vlastní nohy. Dokonce sloužil lidstvu tím, že pomáhal NKVD dostat z Ještěřů co nejvíc práce. Ohlásil Skrjabinovi, co Ještěři chtějí. Plukovník jen zavrčel. Nussboym se divil, proč se cítí tak osamělý.

Poprvé od té doby, kdy měl George Bagnall pochybné potěšení seznámit se s ním, byl Georg Schultz oblečený do kompletní německé uniformy namísto pestré směsi nacistické a bolševické výstroje, kterou obvykle nosil. Jak tak stál ve dveřích domu, který sdíleli Bagnall, Ken Embry a Jerome Jones, vypadal mohutně, sprostě a výhružně.

Také výhružně promluvil: „Vy zatracení Angličani byste měli z Pleskau raději vypadnout, dokud máte možnost“ Použil německé podoby jména tohoto ruského města. „Když nevypadnete hned, nepočítejte s tím, že vám to někdo příští týden dovolí. Rozumíte, co říkám?“

Embry a Jones se postavili za Bagnalla. Jako náhodou, pilot nedbale držel mauserovku, zatímco technik svíral v ruce samopal PPŠ 41. „My vám rozumíme,“ řekl Bagnall. „Rozumíte vy nám?“

Schultz si odplivl na práh. „Udělejte někomu laskavost, a tohle je poděkování, kterého se vám dostane.“

Bagnall pohlédl na Embryho, Embry na Jonese a Jones zpět na Bagnalla. Všichni se rozesmáli. „Proč byste nám kčertu chtěl dělat laskavost?“ zeptal se Bagnall. „Pokud mohu soudit, nejraději byste nás viděl mrtvé.“

„Zvlášť mě.“ dodal Jones. „Nejsem zodpovědný za citový stav krásné Taťany ani za změny téhož.“ Řekl to, jako by mluvil o vichřicích, zemětřesení a dalších nezvladatelných přírodních silách.

„Když budete mrtvý, nebude z vás moci stahovat kalhoty -to je fakt.“ řekl Schultz. „Ale když budete pryč, tak je z vás taky nebude moci stahovat. Tak nebo tak, dlouho tady nebudete. Už jsem vám to řekl. Můžete vypadnout nebo skončit bradou vzhůru - a raději byste se měli rozhodnout rychle, co udělat.“

„Kdo nás zabije?“ řekl Bagnall. „Vy?“ Jeho oči sklouzly k jeho druhům. „Mnoho štěstí.“

„Nebudte Dummkopf.“ poradil mu Schultz. „Ve skutečném boji byste vy tři byli jen - jak to říkají? — vedlejší ztrátou, to

je ono. Nikdo by nevěděl, že jste mrtví, dokud byste nezačali smrdět. A tady se bude bojovat, to si pište. Uděláme v tomhle městě pořádek, to uděláme.“

„Plukovník Schmdler říká —“ začal Bagnall, a pak zmlkl. Nástupce generálporučíka Chilla měl spoustu řečí o udržování sovětsko—německé spolupráce, ale Bagnall nabyl dojmu, že to jsou jen řeči. Chili považoval spolupráci s Rusy za nejlepší způsob, jak udržet Pskov proti Ještěřům. Jestli byl Schindler jiného názoru „Aha, vy vůbec nejste tak pitomí,“ řekl Schultz, přikyvuje sardonicky na souhlas. „Když vám někdo načrtne obraz, dokážete říct, co je na něm. Velmi dobře.“ Srazil podpatky jako před vlastním důstojníkem.

„A co kdybychom přišli s takovými novinkami za brigádním velitelem Germanem?“ zeptal se Ken Embry. „Nemohl byste nám v tom zabránit.“ Jeho puška mířila na Schultze.

„Cože? Vy si myslíte, že Rusové jsou tak slepí, hlupí a pitomí jako vy?“ Schultz pohodil hlavou a zasmál se. „Udělali jsme z nich blbce v jedenačtyřicátém. Už nám to znovu nedovolí. To nevádí.“ Zhoupl se na patách, obraz arogantní sebedůvěry. „Napraskali bychom jim, kdyby nepřišli Ještěři, a tady v Pleskau jim taky napraskáme.“

První část jeho prohlášení byla neprokazatelná. Ale pokud šlo o jeho druhou část, měl Bagnall pocit, že na tom pravděpodobně něco je. Sovětské síly v Pskově a jeho okolí se skládaly zbývalých partyzánů. Byli vyzbrojeni puškami, kulomety, granáty a několika minomety. Nacisté měli tohle všechno také, a navíc skutečné dělostřelectvo a určitý počet tanků, i když Bagnall nevěděl, kolik pro ně měli benzínu. Kdyby došlo k otevřenému střetnutí. Wehrmacht by zvítězil. Nezmínil se o tom. Místo toho řekl: „Myslíte, že si dokážete udržet krásnou Taťanu“ - die schöne Taticma, to byl skoro homérský přívlastek pro ostřelovačky - „jako mazlíčka“? Já bych se potom bál vedle ní usnout, to vám řeknu.“

Schultz se zamračil jako deštivá obloha. Zjevně neuvažoval tak daleko dopředu. V akci pravděpodobně nechával své důstojníky myslet za něho. Ale po chvíli se jeho výraz, vyjasnil. „Ona pozná sílu. Taťana. Když se síly Reichu ukážou silnější než bolševici, když se já ukážu silnější než ona —“ Vypjal hrud' a zatvářil se mužně.

Trí příslušníci RAF znovu pohlédli jeden na druhého. Soudě podle jejich výrazů, měli Embry a Jones stejné těžkosti nerozesmát se jako Bagnall. Taťana Pirogová bojovala proti Němcům od počátku války, a jen neochotně přešla k bójí proti Ještěřům, když přistáli. Jestli si Schultz myslel, že vítězství nacistů ve Pskově ji přiměje, aby se na něho dívala jako na německého Übermense, bude zklamán - možná bolestně, možná smrtelně zklamán.

Ale jak mu to říct? Odpověď byla prostá: nijak. Než Bagnall vůbec začal rozvažovat, co říci, Schultz ho předešel: „Byli jste varováni. Dělejte s tím, co chcete. Guten Tag.“ Udělal čelem vzad a odpochoďoval. Teď, když bylo jaro, měl německé pěšácké boty místo ruských plstěných válenek, které všichni, bez ohledu na politiku, nosili v zimě.

Bagnall zavřel dveře a obrátil se ke svým druhům. „No, co kčertu uděláme s tímhle?“

„Já myslím, že první věc, kterou uděláme, bez ohledu na to, co říkal Schultz, bude návštěva u Alexandra Germana,“ řekl Jerome Jones. „Vědět, že vás Němci nemají rádi, je něco jiného než vědět, že mají v plánu vás v nejbližší době kopnout do kouli.“

„Ano, ale co potom?“ řekl Embry. „Nechce se mi odsud utíkat, ale al“ mě vezme čert, jestli budu bojovat za skopčáky, a nejsem ani zvlášť žhavý položit život za bolšány.“

To shrnovalo přesně i Bagnallovu pocity, takže jenom přikývl, místo aby přidal vlastní komentář. Pak řekl: „Jones má pravdu. Bude dobře, když zjistíme, co German ví o tom, co skopčáci chystají.“

Než vyšli na ulici, přehodil si přes rameno pušku. I Embry a Jones si vzali své zbraně. Tak to dělala většina mužů a spousta žen ve městě. Nacisté a rudí Rusové Bagnalloví připomínali kovboje a Indiány. Jenže tahle hra bude určitě mnohem krvavější.

Prošli tržištěm východně od zřícenin Kromu. Bagnalloví se nelíbilo, co viděl. Jen hrstka báb usek seděla za svými stoly. á nebylo slyšet žádné vtipkování a klevetění, které plnilo tržiště dokonce i v zimě. Zboží, které měly stařeny vystavené na prodej, bylo také nevalné, jako by se bály vystavit něco lepšího ze strachu, že jim to někdo ukrade.

Alexandr German rozbil svůj hlavní stan naproti kostelu svatého Petra a Pavla nad Vodami, v ulici Vorovského, severně od Kromu. Vojáci Rudé armády, kteří střežili budovu, věnovali Angličanům podezíravý pohled, ale nechali je projít k jejich veliteli.

Divoký' rady knír, který' German nosil, mu dodával vzezření piráta. Nyní, když byla jeho tvář vyhublá, bledá a strhaná, knír vypadal jako přilepený. Obrovský' obyaz skrýval jeho rozdrčenou raku. Bagnall se podívil, že mu ji chirurgové prostě neamputovali. Nedovedl si představit, že by tak rozdrčená končetina byla partyzánskému veliteli k většímu užitku než hák.

On a Jerome Jones informovali partyzánského velitele o Schultzovi výstraze. Když skončili, German zvedl zdravou paži. „Ano, vím o tom,“ řekl v jidiš, která zněla přirozeněji než jeho ruština. „Nacista má patrně pravdu - fašisté a my spolu budeme zanedlouho bojovat.“

„Což nepospěje nikomu svýjmkou Ještěřů.“ poznamenal Bagnall.

Alexandr German pokrčil rameny. „Ani jim to moc nepospěje.“ řekl. „Nepotáhnou na sever a neobsadí Pskov, teď ne. Stáli by většinu sil z této fronty, aby bojovaly proti Němcům v Polsku. Bojovali jsme s fašisty předtím, než Ještěři přišli, a budeme s nimi bojovat, až Ještěři odejdou. Není ani žádný důvod, abychom s nimi nebojovali, když tu Ještěři jsou.“

„Nemyslím, že zvítězíte.“ řekl Bagnall.

German znovu pokrčil rameny. „Pak se stáhneme zpátky do lesů a obnovíme Lesní republiku. Možná neudržíme město, ale nacisté neudrží Venkov.“ Znělo to velmi sebejistě.

„Nezdá se, že by to ponechávalo mnoho místa pro nás.“ řekl Jerome Jones ruský. Díky svým univerzitním studiím dával přednost ruštině, s Bagnallem tomu bylo právě naopak.

„Nepponechává to mnoho místa pro vás,“ přisvědčil Alexandr German. Vzdychl. „Myslel jsem, že se vás pokusím dostat odsud. Teď nebudu mít tu možnost. Ale žádám vás, abyste odešli dřív, než spolu my a nacisté začneme znovu bojovat. Až doted' jste dělali, co jste mohli, aby k tomu nedošlo, ale plukovník Schindler není tak rozumný jako byl jeho

předchůdce -a, jak říkám, hrozba ze strany Ještěra je teď menší. Odejdete k Baltu, dokud můžete.“

„Napišete nám průvodní list?“ zeptal se ho Ken Embry. „Ano, samozřejmě.“ řekl partyzánský velitel okamžitě. „Měli byste mít také jeden od Schindlera.“ Zkřivil tvář. „Konečně, jste Angličané, a tak si zasloužíte slušné zacházení podle zákonů války. Kdybyste byli Rusové —“ Zavrtěl hlavou. „Musíte mít na paměti, jak málo vám bude platný průvodní list, náš nebo Schindlerův. Když na vás někdo v šesti set metrů, nebudete schopni mu ho ukázat.“ Ačkoli to byla pravda, nebylo to téma, u kterého měl Bagnall chuť prodlévat. Alexandr German našel kus papíra, namočil pero do lahvičky, která voněla spíš jako šťáva z nějakých bobulí než jako inkoust, a začal rychle psát. Když byl hotov, podal dokument Bagnallovi, který stále četl azbuku jen s obtížemi. Proto ho předal Jerome Jonesovi. Ten si ho přečetl a přikývl.

„Mnoho štěstí.“ řekl Alexandr German. „Rád bych pro vás udělal víc než jen tohle přání, ale i tohle je dnes úzký profil.“ Tři Angličané byli zasmušilí, když partyzánského velitele opustili. „Myslíte, že bycliona měli mít průvodní listy od Schindlera?“ zeptal se Embry.

„Myslím, že se s tím nemusíme obtěžovat.“ odpověděl Bagnall. „Zdejší Němci jsou všichni vojáci a všichni vědí, kdo jsme. To zdaleka neplatí o Rusech. Náš kus papíra může zabránit nějakým sedlákům, aby nám v noci podřízli krk, až budeme spát v jejich stohu.“

„Nebo taky ne.“ řekl Embry, nechť je, aby utrpěla jeho pověst cynika. „No ale myslím, že s ním to bude přece jenom lepší.“

„Skoda, že jsme si s sebou nevzali své potraviny a střelivo.“ řekl Bagnall. „Byli bychom mohli vyrazit rovnou a nemuseli bychom se vracet do domu.“

„Není to tak daleko.“ řekl Jones. „A až pobalíme své saky paky, navrhuji, abychom se tiše vytratil. Když nám obě strany říkají, abychom raději zmizeli, byli bychom blázni, kdybychom je neposlechli. A až na to, co se krásné Tatány týče“ - kajícně se usmál - „paní Jonesová nevychovala žádného blba.“

„Konečně se jí zbavíte,“ připomněl mu Bagnall.

„To ano.“ řekl, a pak dodal: „Zatraceně.“

Kapitán s řadou vyznamenání stejně působných jako Roundbushova zaklepal na rám dveří laboratoře Davida Goldfarba na Dover College. „Ahoj,“ řekl. „Mám pro vás dárek, mládenci.“ Otočil se a vydal nějaké zabručení a zasyčení, které znělo spíš jako by se dusil. V odpověď se mu ozvaly ještě podivnější zvuky. Pak do místnosti vešel Ještěr a jeho oční výčnělky se pohybovaly všemi směry.

Goldfarbova první reakce byla sáhnout po pistoli. Naneštěstí ji nenosil. Roundbush ano, a vytáhl ji s chvalitebnou rychlostí. „To nepotřebujete,“ řekl dekorovaný kapitán. „Mzepps je zcela neškodný a já také: Donald Mather, k vašim službám.“

Když překonal první překvapení, podíval se Basil Roundbush lépe na jeho unifonnu. Pistole zmizela zpátky v pouzdře. „Je z SAS.“ Davide,“ řekl. „Myslím, že nás dokáže ubránit před Ještěrem nebo dvěma... tuch.“ Řekl to mnohem vážnějším tónem, než jaký obvykle používal při podobných vtipech.

Goldfarb znovu pohlédl na Mathera a dospěl k závěru, že to Roundbush myslel vážně. Kapitán byl hezký plavovlasý muž s ostře řezanými rysy, a zdál se docela přívětivý, ale jeho oči varovaly, že dostat se s ním do střetu by byla chyba - velice pravděpodobně fatální chyba. A ty medaile také nedostal za to, že udržoval v čistotě kasárna.

D Special Air Service - elitní britský útvar pro speciální úkoly (pozn, překl.)

„Pane, co budeme dělat s — Mzeppsem, říkáte jste?“ zeptal se Goldfarb.

„Mzeppsem, ano.“ odpověděl Mather, vyslovuje obě p odděleně. „Myslím, že by vám mohl být užitečný: je to radarový technik, víte? Zůstanu tady, abych vám tlumočil, než si vy dva začnete dobře rozumět, pak to bude na dobré cestě. On už trochu anglicky mluví, ale ještě zdaleka ne plyně.“

„Radarový technik?“ řekl Roundbush tiše. „Davide, ty máš ale kliku. Víš o tom, že? To děvče, a teď tvůj vlastní Ještěr na hraní.“ Obrátil se na Mathera. „Nemáte náhodou někde schovaného specialistu na tryskové motory, že? Máme tady krásnou videodesku o údržbě jejich zatracených motorů, a vědět, co ta slova znamenají, by nám pomohlo pochopit obrázky.“

Kapitán Mather se opravdu podíval do rukávu. „Nic tady není, obávám se.“ Nevzrušený tón odpovědi ji učinil ještě absurdnější. Mzepps promluvil syčivou řečí Ještěrů. Mather ho vyslechl, a pak řekl: „Říká, že byl vězněn s několika muži, eh, Ještěry od tryskových motorů v - no, to nepotřebujete vědět. Tam, kde byl předtím. Říká, že se jim tam líbí. A proč, Mzeppi?“ Zopakoval otázku v řeči Ještěrů, vyslechl odpověď, zasmál se a přeložil: „Líbí se jim tam, protože ten chlap, se kterým pracují, je sotva větší než oni... Hej! Co je svými dvěma?“

Goldfarb i Roundbush zavýskli radostí. Goldfarb vysvětlil: „To musí být plukovník Hippie. Oba jsme si mysleli, že to nakoupil, když Ještěři seskočili v Bruntingthorpu. Tolile je první zpráva, zeje naživu.“

„Alia. To je dobře.“ řekl Mather. Luskal prsty a ukázal na Goldfarba. „Něco jsem vám měl říct, a málem jsem na to zapomněl.“ Vypadalo to, jako by se zlobil sám na sebe: neměl zapomínat věci. „Vy jste bratranec toho mládence Rusieho, že?“ Aniž by čekal na Goldfarbovo polekané přikývnutí, pokračoval: „Ano, ovšemže jste. Mám vám říct, že před nedávnem jsem ho i s jeho rodinou posadil na loď, plující do Palestiny, na rozkaz mých nadřízených.“

„Ano?“ řekl Goldfarb nezvučně. „Děkuji, že jste mi to řekl, pane. Jinak —“ Zavrtěl hlavou. „Dostal jsem je z Polska, aby se mu Ještěři nemohli mstít, a teď“ je v další zemi, do které vpadli. Máte od něho nějakou zprávu od té doby, co se tam dostal?“,

„Obávám se, že ne.“ odpověděl Mather. „Neslyšel jsem ani, že se tam dostal. Víte, jaká jsou bezpečnostní opatření.“ Zdálo se, že je v rozpacích. „Asi jsem vám to neměl říkat, ale krev není voda, co?“

„Ano.“ Goldfarb stiskl zuby spodní ret. „Myslím, zeje lépe, že to vím.“ Nebyl si jist, jestli myslí vážně to, co právě řekl.

Cítil se bezmocný. Ale na druhé straně. Mather mohl právě tak dobře přinést zprávu, že Mojše, Rivka a Reuven byli zabiti při náletu v Londýně. Tady byla stále naděje. Upínaje se k ní, řekl: „No, nemáme moc na vybranou, než to brát, jak to je, že?“

„Máte pravdu.“ řekl Mather, a Goldfarb pochopil, že na něj udělal příznivý dojem. Kapitán SAS pokračoval: „Jediná cesta, jak se nezbáznit, je pokračovat.“

Jak velice britské, pomyslel si Goldfarb, napůl smutně, napůl s obdivem. „Tak dobrá, podíváme se, co Mzepps ví o radarech, a co nám může říct o těch přístrojích, které jsme ukořistili jeho kámošům.“

Dne než skončil první pracovní den sještěřím zajatcem, dověděl se v různých oblastech tolik, kolik se dověděl za měsíce trpělivých - a někdy i netrpělivých - zkoušek a omylů. Mzepps mu poskytl klíč k systému barevného značení, který Ještěři používali pro své vodiče a elektrické součástky: daleko vypracovanějšímu a informativnějšímu než ten, s nímž vy růstal. Ještěr se laké projevil jako zručný technik. Ukázal Goldfarbovi tučet různých triku, usnadňujících odstraňování poruch, montáž a demontáž radarů.

Ale když se dostali ke skutečným opravám přístrojů, nebyl už k takovému užitku. Matherovým prostřednictvím se ho Goldfarb zeptal: „Co děláte, když se tato jednotka porouchá?“ Ukázal na zařízení, které ovládalo vlnovou délku radám. Nevěděl, jak to dčlá, ale zkouškami se o tom přesvědčil.

Mzepps řekl: „Odstraníte ten modul a nahradíte ho novým.“ Sáhł do přístroje. „Podívejte se, takhle se vysouvá a zasouvá. Velmi snadné.“

Bylo lo velmi snadné. Z hlediska přístupnosti k součástkám se radary RAF se ještěřimi nemohly měřit. Ještěři je konstruovali nejen tak, aby pracovaly, ale aby byla snadná i jejich údržba. Skrývala se v tom spousta vyspělé technologie. Britští inženýři dospěli teprv c k tomu bodu, kdy byli schopni zkonstruovat radar, který fungoval. Pokaždé, když pohlédł na změt' drátů, odporů, kondenzátorů a elektronek, které tvořily vnitřnosti přístrojů RAF, si Goldfarb uvědomil, že ještěr nedospěl k úvahám o snadné údržbě.

Ale Mzepps přesně nepochopil, co měl Goldfarb na mysli. „Chápu, jak ji vyměňujete, ano. Ale předpokládejme, že nemáte náhradu za celou jednotku. Předpokládejme, že chcete opravit tu součástku, která se porouchala. Jak zjistíte, která je to součástka, a jak ji opravíte?“

Mather přeložil jeho otázku Ještěřovi. „Nic nemůže dělat,“ řekl Mzepps anglicky. Pokračoval svým vlastním jazykem. Mather ho musel párkrát zastavit a položit mu další otázky. Konečně sdělil Goldfarbovi i podstatu věci. „Říká, že to opravdu nejde udělat, starouši. Tohle je integrovaná jednotka. Když se porouchá jedna její součástka, je v hajzlu celá jednotka.“ Mzepps něco dodal. Mather přeložil: „Říká, že by se v pivní řadě vůbec neměla porouchat.“

„Jestli ji nedokáže opravit, když se porouchá, tak k čemu lam sakra je!“ řekl Goldfarb. Pokud on věděl, nemělo smysl hrabat se v elektronice bez nějakého teoretického základu o tom, jak tyto přístroje pracují - pokud člověk pochopil teorii, byl na poloviční cestě, aby byl schopen provést opravu, kdž se něco polámalo. A něco se polámalo vždycky. Po chvíli si uvědomil, že nemusí mít tak docela pravdu. Spousta lidí řídí auta, aniž by o nich věděli víc, než kam nalít benzín a jak zalepit píchlou duši. Nicméně by nechtěl mít někoho z nich ve svém týmu, kdyby řídil závodní auto.

Mzepps možná přemýšlel společně s ním. Prostřednictvím kapitána Mathera řekl: „Úkolem technika je poznat, která jednotka je vadná. Stejně na této planetě nemůžeme vyrábět součástky pro naše přístroje. Vaše technologie je příliš primitivní. Musíme používat lo, co jsme si přivezli s sebou.“

Goldfarb si představil viktoriánskou expediční jednotku, uvízlou v nejtemnější Africe. Britští vojáci by mohli zkosit spoustu domorodců - dokud by jim nedošla munice, nepoškodila by se nějaká důležitá součástka u jejich maximu, jejich koně by nezačali umírat na spavou nemoc a oni sami na malárii nebo na co se dá umřít v nejtemnější Africe. Kdyby tam viktoriánská armáda zůstala trčet, bez naděje na záchranu. „

Obrátil se na Donalda Mathera. „Víte, pane, tohle je první záchvěv sympatie, kterou jsem kdy pocítil k Ještěřům.“ „Neplýtvajte s ní.“ poradil mu Mather. „Oni s m na vás plýtvají zatraceně málo, a to je svatá pravda. Je to banda sprostých nepřátel, což znamená, že musíme být na oplátku také sprostí. Plyn, ty bomby..., jestli nemáme podlehnout, musíme se chopit všech prostředků, které máme.“

To byla nepopíratelná pravda. Ale i tak Goldfarb pochyboval, že Mather pochopil jeho hledisko. Pohlédł na příslušníka SAS. Ne, nezdálo se, že to byl typ muže, který l by ocenil lústorickou analogii.

„Zeptejte se Mzeppse, co udělá, až jemu a jeho šupinatým kamarádům dojdou náhradní díly,“ řekl Goldfarb.

„V té době budeme už porazem.“ řekl Mather, když Ještěr přestal vydávat své zvuky. „To je stále jejich linie propagand}', navzdory výprasku, který' dostali, když přišli sem.“

„Myslím, že od nich nemůžete očekávat, že budou říkat, že jsou ztraceni.“ uznal Goldfarb. „Ale jestli si náš okouzluující vězeň stále myslí, že budeme poraženi, proč s námi tak ochotně spolupracuje? Pomáhá nám vykopal střeva z jeho vlastních lidí. Proč ne jenom jméno, hodnost a číslo?“

„To je zajímavá otázka.“ Mather se obrátil na Mzeppse a začal vydávat zvuky jako parní stroj. Ještěrova odpověď byla dlouhá a vzrušená. Mather řekl její podstatu: „Říká, že jsme ti, kteří ho zajali, takže jsme se stali jeho nadřízenými. Ještěři poslouchají své nadřízené asi jako papeženci papeže, jenom ještě víc.“

Goldfarb nevěděł jak moc, dokonce jestli vůbec, katolíci poslouchají papeže. Ale nedal Matherovi svou nevidomost najevo. Kapitán SAS mólů mít i jiné averze, včetně té k Židům.

Jestli ano, nedovolil, aby se to odrazilo v jeho práci, chtěl věřit Goldfarb. V dnešním světě i to bylo víc, než s čím mohl počítat.

„Jak se s ním zachází?“ zeptal se Mathera, ukazuje na Mzeppse. „Kam půjde, když tady skončí? Jak tráví svůj čas?“

„Přivezli jsme do Doveru několik Ještěřů, aby pracovali s vámi vědátory,“ odvětil Mather. To samo o sobě překvapilo Goldfarba, který l byl zvyklý považovat za vědce lidi jako Freda Hippla, ale nikdy by nevztahoval tuto nálepku na sebe. Předpokládal, že voják bojové jednotky, jakým byl Mather, považuje každého, kdo vede válku logaritmicky™

pravítkem a páječkou místo stengunem a ručními granáty', za nějaký' druh intelektuála. Jeho úžas způsobil, že mu unikla část další věty příslušníka SAS:., — ubytovali je v kině, které je jinak stejně k ničemu, když je ve městě tak málo elektrické energie. Dostávají stejné přiděly jako naši vojáci, ale — “

„Chudáci.“ řekl Goldfarb procitěně. „Není to proti Ženevské konvenci? Úmyslná krutost vůči zajatcům, myslím.“ Mather se zachechtal. „Vůbec bych se nedivil. Chtěl jsem říct, že dostávají víc masa a ryb než my. Jsou jisté příznaky, že to ve své stravě potřebují.“

„Já taky,“ řekl na druhé straně místnosti Basil Roundbush. „To já taky. Nevidíte, jak chátrám nedostatkem svíčkové?“ Teatrálně zakvílel.

Kapitán Mather obrátil oči v sloup a pokusil se pokračovat: „Těm, kteří chtějí, dáváme zázvor. Mzepps ten návyk nemá. Hovoří spolu. Někteří z nich hrají karty a kostky, a dokonce i šachy.“

„To nemohou být hry, na které jsou zvyklí,“ řekl Goldfarb.

„Znají kostky, řekl mi Mzepps. Ty ostatní, předpokládám, jim pomáhají vyplnit čas. Nemůžeme jim poskytnout některou z jejich zábav. Všechno to jsou elektrická - ne, vy byste řekl elektronická, že? - zařízení různého druhu, a kdo ví, jestli by si z nich nemohli složit nějaký druh vysílačky.“

„Mhm, je to tak.“ Goldfarb pohlédl na Mzeppse. „Je šťastný?“

„Zeptám se ho.“ Mather to udělal, pak se rozesmál. „Říká: „Jste blázen?““ Mzepps znovu promluvil. Mather překládal:

„Říká, že je živý, sytý a nikdo ho nemučí, a to všechno je víc, než očekával, když byl zajal. Možná netančí mezi sedmikráskami, ale nikdo ho ani nekope.“

„Docela správné.“ řekl Goldfarb, a vrátil se ke své práci.

Seržant Herman Muldoon se díval rozbitým oknem ve druhém patře Wood House přes Quincy v Illinois dolů k Mississippi na úpatí pobřežních útesů. „Támhle to je zatracená řeka.“ prohlásil.

„Tohle je taky zatracené místo,“ řekl Mutt Daniels. „Jo, okna jsou rozbitá napadrt', ale jinak dům nepadá stejně, jako když jsem byl naposledy v tomhle městě, někdy kolem roku 1907.“

„Postavili to, aby to vydrželo do soudního dne, to jo.“ přisvědčil Muldoon. „Zalijte kamenný bloky do olova, tak }' se nikam nelinou. Ale počítám, že bejt tvarovanej jako dopravní značka by taky neškodilo: menší šance, že vás treffi granát.“ Na okamžik se odmlčel. „Co jste tady dělal v roce 1907, poručíku, jestli vám nevdá, že se ptám?“

„Hrál baseball - co jiného?“ odpověděl Mutt. „Začal jsem jako druhý chytač za Quincy Gems v Ohijské státní lize, yibec poprvé v yankeeská zemi, a byl jsem, panebože, hrozně osamělý. První chytač - jmenoval se Ruddock. Charlie Ruddock -si druhý týden v květnu zlomil palec. Ten další měsíc potom jsem udělal 360, a Gras s Harbor Grays ve stále Washington mi nabídli smloum Severozápadní liga byla třída B, o dva stupně nad Quincy, ale mě bylo líto Quincy opustit.“

„Jak to?“ zeptal se Muldoon. „Vy nejste typ chlapa, kterej by odmítl povýšení, poručíku, a vsadím se, že jste nikdy nebyl.“

Daniels se tiše zasmál. Také se zahleděl k Mississippi. Byla to zde velká řeka, ale zdaleka ne tak velká, jako v jeho rodném státě, který7 s ní sdílel jméno. Tady se ještě nespojila s vodami Missouri. Ohia. Tennessee a stovek jiných řek, které sbírala cestou.

Ale jen část jeho mysli se zabývala Mississippi. Zbytek nehleděl ani tak přes Quincy, jako přes téměř dvě třetiny života. Spíš k sobě než k Muldoonovi řekl: „Byla tady moc hezká dívka s vlnitými vlasy bány požatého obilí. Jmenovala se Addie Strasheimová, a já vidím d'olíčky v jejích tvářích, jako by to bylo právě včera. Kdybych tady byl zůstal na celou sezónu, patrně bych jí řekl, že se s ní ožením, kdyby s tím její táta souhlasil.“

„Teď máte příležitost, měl byste se po ní podívat,“ řekl Muldoon. „Ve městě se moc nebojovalo, a ani to tady nevypadá jako místo, odkud vodešla spousta lidí do velkoměsta.“

„Víte, Muldoone, na tak chytrého chlapa se někdy chováte jako rozený blb,“ řekl Mutt. Seržant se na něho zašklebil. Pomalu, opět napůl pro sebe. Daniels pokračoval: „Tenkrát mi bylo jednadvacet, jí možná osmnáct. Pochybují, že jsem byl první chlapec, který' ji políbil, ale počítám, že jich přede mnou nemohlo být víc než jen pár. Jestli je naživu, zestárla, stejně jako já, stejně jako vy, stejně jako každý. Raději si ji uchovám ve vzpomínkách takovou, jaká byla, sladkou jako broskvový koláč.“ Vzdychl. „Zatraceně, sebe bych raději také viděl takového, jaký jsem byl, kluka, který' si myslel, že polibek je něco mimořádného, a ne jako chlapa, který' stojí frontu před bordelem na rychlou šoustačku.“

„Svět je hnusný místo,“ řekl Muldoon. „Když v něm žijete, za chvíli vás to utahá. Válka to zhoršuje, ale i bez ní to bylo špatný.“

„A není lo pravda?“ řekl Mutt.

„Tady.“ Muldoon odepnul od opasku polní láhev a podal ji Muttovi. „To je dobrý' na to, co vás trápí.“

Nikdo ještě Muttovi nenabídl vodu s podobným slibem. Odšrouboval víčko, přiložil láhev ke rtům a napil se. To, co bylo v láhvi, bylo čiré jako voda, ale kopalo to jako kůň. Už ochutnal kukuřičnou kořalku, ale tohle byl moonshine jako břitva. Spolkl ji, rozkašlal se a vrátil láhev Muldoonovi. „DobNačerno pálená domácí kořalka. Moonshine = měsíční svit, tzn, pálená za svitu měsíce, tj, ilegálně, v noci. (pozn, překl.) ře, že už nemám cigarety. Kdybych zapálil sirku a vydechl, počítám, že bych výbuch,“

„To by mě vubec nepřekvapilo.“ zachechtal se seržant. „Měli bychom se radši zvednout, dokud můžeme. O půlnoci si už zase budeme muset zasloužit svou vejpлатu.“

Daniels vzdychl. „Jo, já vím. A když to půjde dobře, zatlačíme Ještěry o čtvrt míle dolů po proudu Mississippi. Když se nám bude pořád tak dobře dařit tak otevřeme celou tu zatracenou řeku tak tři týdny před soudním dnem.“ Když si postěžoval, zabalil se do přikrývky a během minuty usnul.

Když usínal, počítal, že ho kapitán Szymanski bude muset nakopnout, protože zaspí. Ale probudil se včas bez pomoci boty velitele rot. Postarali se o to moskyti. Přiletěli rozbitými okny, bzučíce jako roj bitevních letounů, a pustili se do

něho.

Mamě se plácal po tváň a po rukou. Jinou holou kůži moskytům nevystavoval, ale přesto byl plný moskytů. Ráno by vyl padal jako kus syrového masa. Pak si vzpomněl na nadcházející misi. Ráno z něho pravděpodobně bude kus syrového masa.

Muldoon už byl také vzhůru. Sešli spolu dolů, dva pamětníci starých časů, ještě žijící ve světě mladých mužů a hrající liru mladých mužů. Když byl Mutt kluk, který se chtěl alespoň na chvíli uchytit v první lize, neměl rád - skoro nenáviděl - staré dědky, kteří se drželi a drželi svých postů a nechtěli vypadnout a dát šanci mladším. Teď byl dědek on sám. Jestliže upadnout znamená odejít nohama napřed, máte menší chuť to udělat, než když všechno, o co můžete přijít, je jenom vaše práce.

Kapitán Szymanski byl už dole v hale a vysvětloval pěšákům, co budou dělat a jako to budou dělat. Předpokládalo se, že to už vědí, ale to se nikdy nedá považovat za samozřejmé. Szymanski dokončil: „Poslouchejte vašeho poručíka a vašeho seržanta. Oni vás tím provedou.“ To mělo za následek, že se Mutt začal cítit dobře.

Venku bzučelo ještě víc moskytů. Cvrčci cvrkali. Několik jarních ptáků pípalo, ačkoli ještě nenadešla jejich sezóna. Noc byla teplá a dusná. Četa vyrazila k jihu k pozicím Ještěřů. Boty cvakaly po dláždění, pak jejich zvuk ztlumila hlína a tráva.

Dva průzkumníci zastavili postup Američanů severně od Marbleheadu, malé osady po proudu od Quincy. „Zakopat.“ zašeptal Mutt v husté tmě. Zákopnické nářadí se už zakouslo do hlíny. Daniels postrádal propracovanou síť zákopů z první světové války, ale boj dnes byl příliš pohyblivý, aby na něco podobného byl čas. Ale někdy se hodily i narychlo vyhrabané okopy.

Odhrnul si rukáv, aby se mohl podívat na hodinky. Svítící ručičky mu řekly, že je čtvrt na dvanáct: Přiložil si hodinky k uchu. Ano, tikaly. Zdálo se mu, že je víc hodin, a že s útokem něco nevyšlo. „No jo, čas letí.“ zamumlal.

Sotva položil paži dolů, zahájilo palbu dělostřelectvo východně od Quincy. Granáty dopadaly na Marblehead, některé z nich jen pár set yardů od místa, kde se krčil. Všechno šlo podle plánu, to jen on ztratil pojem o času.

„Vpřed!“ vykřikl, když mu hodinky řekly, že je čas. V téže chvíli se palebná přehrada přesunula a začala drtit jižní část Marbleheadu. Dělostřelectvo Ještěřů rovněž pálilo ze všech sil, ale spíš se snažilo umlčet americké baterie. Mutt byl rád, že Ještěři střílejí na americká děla a ne na něho.

„Tudy!“ vykřikl průzkumník. „Prostříhali jsme průchod přes jejich dráty.“ Ještěři používali materiál, který ze všeho nejvíc připomínal dlouhé tenké žiletky s dvojítm ostřím. Podle Muttu to bylo ještě odpornější než ostatní drát. Podle plánu zde měl být průchod, ale to, co je v plánu, nemá obvykle moc společného s realitou.

Ještěři v Marbleheadu začali Américans ostřelovat, jakmile pronikli přes dráty. Bez ohledu na to, kolik pastí nastražíte, stejně nepochytáte všechny krysy. Bez ohledu na to, kolik granátů vystřelíte, stejně nepobijete všechny obránce. Mutt očekával odpor, a tady byl.

Vypálil dávku ze svého samopalu, a pak zalehl za převrácený vrak starého Forda A. Mike Wheeler, střelec z BAR.* začal kropit městečko olovem. Mutt si přál, aby zde byl Drákula

Browning Automatic Rifle - automatická puška, v podstatě lehký kulomet (pozn, překl.)

Szabo, střelec z BAR z jeho staré čety. Ten by se dokázal dostat Ještěřům na kiiži dřív, než by si vůbec něčeho všimli. Jeho četa dosáhla pozice Ještěřů. Další čet} 1 jejich rot} 7 pronikl} do města z východu o pár minut později. Věděly, kde se skrývá nepřítel, a čistily městečko dům od domu. Někteří Ještěři se vzdali, někteří uprchli, někteří zemřeli. Jeden z jejich zdravotníků a pár lidských sběračů raněných pracovali bok po boku.

Malý boj, pomyslel si Mutt unaveně. Pár mužů mrtvých -dokonce ještě méně Ještěřů, podle toho, jak to vypadalo. Marblehead neměl velkou posádku. Hrsta místních obyvatel začala vystrkovat hlavy z úkrytů, které si vybudovali, aby se uchránili před kusy železa, poletujícími s nepřátelským úmyslem ve vzduchu.

„Neni to tak zlý.“ řekl Herman Muldoon. Ukázal na západ, směrem k Mississippi. „Další kus řeky vosvobozenej.

Vyčistíme ji vod Ještěřů vo moc dřív než tři tejdny před soudným dnem, jak jste říkal.“

Jo,“ přisvědčil Mutt. „Možná šest týdnů.“ Muldoon se zasmál, jako kdyby Mutt řekl nějaký vtíp.

KAPITOLA 13

Liu Han se otočila a uviděla, jak si Liu Mei našla bajonet, který Nieh Ho—T'ing bezstarostně nechal ležet na podlaze. „Ne!“ vykřikla Liu Han. Rozběhla se přes místnost, aby sebrala dcerce ostrou zbraň.

Než se k ní dostala. Liu Mei bajonet upustila. Dítě na ni zíralo rozšířenýma očima. Chtěla se na Liu Mei zamračit, ale pak se zarazila. Její dcera ji poslechla, když na ni vykřikla čínsky. Nepromluvila řečí malých ďáblů ani nepoužila zdůrazňovací zakašlání, aby jí dítě porozumělo.

Vzala Liu Mei a sevřela ji v náručí. Liu Mei nezačala křoumat a pokoušet se dostat pryč, jak to dělala, když ji Liu Han dostala od Ttomalsse nazpět. Krůček po krůčku se stávala lidskou bytostí mezi ostatními lidskými bytostmi, ne napodobeninou malého ďábla.

Liu Mei ukázala na bajonet. „To0“ zeptala se v jazyce malých ďáblů včetně tázacího zakašlání.

„To je bajonet.“ odpověděla Liu Han čínsky. Zopakovala klíčové slovo: „Bajonet.“

Liu Mei vydala zvuk, který možná měl znít jako bajonet, ačkoli zněl také jako zvuk, který by mohl vydat malý ďábel. Dítě ukázalo znovu v povšechném směru bajonetu, vydalo další tázací zakašlání a řeklo znovu: „To?“

Liu Han okamžik trvalo, než si uvědomila, že navzdory zakašlání samotná otázka byla v čínštině. „To je bajonet.“ řekla znovu. Pak Liu Mei objala a vtiskla jí polibek na čelo. Liu Mei nevěděla, co znamenají polibky, když ji Liu Han dostala zpět. což Liu Han připadalo zouřale smutné. Teď už o nich dcera nějaké poněti měla: polibek znamenal, že udělala něco potěšujícího.

Dítě se na oplátku zasmálo. Liu Mei se smála často, ale zřídka kdy se usmívala. Bylo to způsobeno tím, že se nikdo neusmíval na ni, když byla maličká: obličej šupinatých ďáblů na to nebyly zařízeny. To Liu Han také naplňovalo smutkem. Přemýšlela, jestli vůbec bude kdy schopna tomu Liu Mei naučit.

Zarazila se, začichala, a pak navzdory protestům dítěte - Liu Mei ječela, jako když ji na nože bere - mu vyměnila plenku. „Něco skrze tebe prochází,“ řekla dcerce. „Ale stačí to? Máš dost jídla?“

Dítě vydávalo kňouravé zvuky, které mohly znamenat cokoli, a nebo také vůbec nic. Liu Mei byla už velká na kojení, a Liu Han už samozřejmě neměla mléko, protože od ní dítě vzali tak brzy. Ale Liu Mei odmítala rýži, nudle, polévky a kousky vepřového a drůbežního masa, kterými se ji Liu Han pokoušela krmit.

„Ttomalss tě musel krmit z konzerv,“ řekla Liu Han temně. Její nálada se ještě zhoršila, když Liu Mei zbystřila pohled a zatvářila se potěšené, když uslyšela známé jméno tohoto malého šupinatého ďábla.

Liu Han také jedla potravu z konzerv, když ji malí ďáblové věznili na palubě letadla, které nikdy nepřistávalo. Většina z těch konzerv byla ukradena v Americe nebo v jiných zemích, kde se jedla podobná potrava. Byly jí odporné, téměř bez výjimky. Byly lepší než smrt hladem, ale pokud šlo o ni, o mnoho lepší nebyly.

Jenomže byly tím, co Liu Mei znala, právě tak jako malí ďáblové byli společností, kterou znala. Dítě si myslelo, že čínská jídla, která se Liu Han zdála dobrá a vhodná, voní a chutnají divně, a jedla je se stejným odporem, jaký Liu Han pociťovala ke konzervované sekané a dalším hrůzám.

Potřavířící cizích ďáblů se daly stále ještě v Pekingu sehnat, i když většinu z nich měli pod kontrolou nohsledi kontrarevoluční kliky Kuominlangu nebo ti, kteří sloužili jako toulaví psi šupinatých ďáblů - ne že by se ty dvě skupiny neprohnaly. Nieh Ho—T'ing se nabídl, že nějaké opatří nebo ukrade, aby Liu Mei mohla dostat, na co je zvyklá.

Liu Han jeho nabídku odmítla hned napoprvé, a od té doby pokaždé. Měla podezření - ne, bylo to víc než podezření, byla si tím jistá - že jediný důvod, proč jí to nabídl, je snaha udržet dítě v noci v klidu. Chápala to, a určitě neměla nic proti tomu, aby se v noci pořádně vyspala, ale zasvětila všechno myšlence udělat co nejdříve z Liu Mei zase správné čínské dítě.

Přemýšlela o tom mnohokrát od té doby, co dostala své dítě zpátky. Nyní však hleděla na Liu Mei novými očima, skoro jako by ji nikdy předtím neviděla. Její program byl opačný k tomu, který měl na mysli Ttomalss: on měl v úmyslu udělat z Liu Mei šupinatého ďábla, zatímco Liu Han se snažila změnit svou dceru zpátky v normální, řádnou lidskou bytost. Ale jak malý ďábel, tak Liu Han sama zacházela s Liu Mei, jako by byla nepopsanou vlajkou, na kterou mohou napsat znaky podle vlastní volby a úvahy. Ale nemělo být dítě ještě něčím jiným kromě toho?

Nieh si to nemyslel. Pokud šlo o něho, děti byly malé nádoby, které bylo třeba naplnit revolučním duchem. Liu Han vyprskla. Nieh byl pravděpodobně zklamaný, že Liu Mei ještě neplánuje své vlastní pumové atentáty a nenosí na svých dupačkách malou rudou hvězdu. No dobře, to byl Niehův problém, ne Liu Han nebo jejího dítěte.

Na ohřívadle v rohu nústnosti měla Liu Han hrnec s kuo kun mien—erh, drcenými plackami v mléce. Liu Mei ho měla raději než obvyklou práškovou rýži, lao mi mien—erh, nebo moučku ze staré rýže. Ale nic z toho neměla ráda příliš. Liu Han přešla místnost a zvedla pokličku. Strčila do hrnce ukazováček a nabrala na něj hrudku pokrmu. Když podala prst Liu Mei, dítě otevřelo ústa a olízalo jí prst.

Snad si Liu Mei konečně zAykla na správnou potravu. Snad měla jen takový hlad, ze jí právě teď chutnalo cokoli přibližně jedlého. Liu Han to znala ze svých zoufalých časů na palubě letadla, které nikdy nepřistávalo. Jedla šedo zelený konzervovaný hrášek, který jí ze všeho nejvíce připomínal vařený prach. Možná s toutéž rezignací si nyní Liu Mei vzala několik hrudek kao hm mien- erhu z prslu Liu Han a nezačala dělat žádný povyk.

„Není to dobré?“ Zabroukala Liu Han. Myslela si, že koláčový prášek nemá zvláštní chuť, ale děti nemívají rády příliš ochucenou stravu. To jí říkaly její babičky, a kdyby to nevěděly ony, tak kdo potom?

Liu Mei vzhledla k Liu Han a vydala zdůrazňovací zakašlání. Liu Han užasle pohlédla na dceru. Opravdu říká, ze jí koláčový prášek dnes chutnal? Liu Han nedokázala přijít na nic jiného, co by to zakašlání mohlo znamenat. Ačkoli se její dcerka stále njadřovala jako malý šupinatý ďábel, udělala to, aby schválila něco nejen pozemského, ale přímo čínského.

„Mama,“ řekla Liu Mei, a pak použila další zdůrazňovací zakašlání. Liu Han měla pocit, že se sama promění v hromádku koláčového prášku, rovnou tady, na podlaze svého pokoje. Nieh Ho—Ting měl pravdu: kousek po kousku zvítězila u své dcery nad malými ďábly.

Mordechai Anielewicz pohlédl na své druhy v místnosti nad požární stanicí v Lutomierské ulici. „No, tak to bychom rměli,“ řekl. „Co s tím uděláme?“

„Měli bychom to vrátil nacistům,“ zavrčel Solomon Grover. „Pokusili se nás tím zabít: bylo by jenom správné, kdybychom jim tu laskavost oplatili.“

„David Nussboym by řekl, že bychom to měli dát Ještěřům,“ řekla Bertha Fleishmanová, „ale ne tak, jak to myslel Solomon, ale jako skutečný dar.“

„Ano, a protože pořád říkal lakové věci, rozloučili jsme se s ním,“ odpověděl Gmver. „Nepotřebujeme další takové pitomosti.“

„Je to zázrak, že jsme dokázali doslat tu strašlivou látku z obalu a naplnit ji do našich vlastních utěsněných lahví, aniž by nás všechny zabila,“ řekl Anielewicz. „Zázrak a pár souprav antidota, které nám prodali vojáci Wehrmachtu.“ Zavrtěl hlavou. „Nacisté jsou velice šikovní, pokud jde o výrobu takových věcí.“

„Jsou taky až moc šikovní, pokud jde o to, dopravit nám je sem,“ řekla Bertha Fleishmanová. „Předtím sem jejich rakety vždycky dopravily jen pár kilo nervového plynu. Ale tohle..., vždyť jsme z té bomby dostali víc než tunu toho svinstva. A chtěli, abychom ji umístili tam, kde by nás postihla nejhůře.“

Solomon Grover se zasmál, zdaleka ne vesele. „Vsadím se, že ten Skorzeny řádil jako čert, když zjistil, že z nás neudělal blbce, jak si myslel.“

„To asi ano.“ souhlasil Mordechai. „Ale nemyslím, že toho nechá, protože jsme z něho jednou udělali blbce. Nevěřil jsem těm nesmyslům, které o něm vykládal Góbbels v rádiu, ale ono je to pravda. To je člověk, kterého je třeba brát vážně. Když ho nebudeme mít stále na očích, provede nám něco strašného. A možná i tak.“

„Díky bohu za tvého přítele, toho druhého Němce.“ řekla

Bertha.

Ted' se zasmál Anielewicz - nevesele. „Nemyslím, že je můj přítel, v pravém slova smyslu. Nemyslím ani, že já jsem jeho přítel. Ale nechal jsem ho naživu a dovolil jsem mu dovézt ten výbušný kov do Německa, a tak... Nevím, co to je. Snad je to jen smysl pro čest, a on splácí SATrj dluh.“

„Mohou existovat slušní Němci.“ řekl Solomon Grover zdráhavě, To málem přimělo Mordechaje znovu se zasmát.

Kdybs lo udělal, ten smích by sobě měl nádech hysterie. Dokázal si představit nějakého otlého nacistického funkcionáře s monoklem, jak říká přesně stejným tónem Mohou existovat slušní Židé.

„Stále přemýšlím, jestli jsem ho neměl zabít.“ řekl Mordechai. „Nacistům by dalo mnohem víc práce vyrobil své bomby bez toho kom, a Bůh ví, že svět by byl bez nich lepším místem. Jenže svět by nebyl lepším místem, kdyby ho ovládli Ještěři.“

„A my jsme mezi dvěma kameny.“ řekla Bertha Fleishmanová. „Když zvítězí Ještěři, budeme ztraceni všichni. Když zvítězí nacisté, budeme ztraceni my.“

„Ale předtím za to zaplatí,“ řekl Anielewicz. „Sami nám k tomu pomohli. Kdyby se měli vrátit, nedovolíme jim, aby s námi zacházeli tak, jako lo dělali předtím. Ted' ne. Už nikdy znovu. To, co bylo největším přáním mého života, než přišli Ještěři, se naplnilo. Židovská sebeobrana je skutečností.“

Jak vratká je to skutečnost se ukázalo o chvíli později, když do místnosti, kde se radili, vešel židovský bojovník jménem Leon Zelkowitz, a řekl: „Dole je okrskový velitel Pořádkové služby a chce s tebou mluvit. Mordechaj.“

Mordechai udělal kyselý obličej. „Takova čest.“ Pořádková služba v židovském okrsku Lodže stále podléhala Mordechai Chaimu Rumkowskému, který byl židovským starším za nacistů, a byl židovským starším i za vlády Ještěřů.

Pořádková služba většinou moudře předstírala, že židovští bojovníci neexistují. Že ho ted' loutková policie Ještěřů vyhledala - potřeboval zjistit, co to znamená. Vstal a přehodil si přes rameno mauserovku.

Důstojník pořádkové služby na sobě měl německý- plášť a čepici. Stále ještě nosil na rukávu nacisty vydanou pásku: červenou a bílou s černou Davidovou hvězdou uprostřed, bílý trojúhelník uvnitř hvězdy označoval jeho hodnost. Na opasku měl pověšený obušek. Proti pušce to moc neznamenal.

„Hledáte mě?“ Anielewicz byl o deset nebo dvanáct centimetrů vyšší než okrskový velitel, a využil své výšky, aby pohlédl chladně svrchu na druhého muže.

„Já —“ Policista se rozkašlal. Byl to robustní muž s černvin knírkem, klen vy padal, jako b> se mu nad horním rtem usadila mura. Zkusil to znovu. „Já jsem Oskar Birkenfeld. Anielew iezi. Mám rozkaz přivést vás k Bunimovi.“

„Ano?“ Anielewicz očekával schůzku s Rumkowskim nebo s někým z jeho hrdlořezi]. Být místo toho předvolán k hlavnímu Ještěřovi v Lodži., dělo se něco mimořádného. Uvažoval, jestli nemá tohohle Birkenfelda zlikvidovat a sám se ztratil z očí. Měl plán, jak to v případě potřeby udělat. Byl tohle takový případ? Získává je čas, řekl. „Zaručuje mi bezpečný průchod na schůzku a z ní?“

„Ano, ano.“ řekl policista netrpělivě.

Anielewicz zamyšleně přikývl. Ještěři možná dodržovali své sliby lépe než lidé. „Tak dobře. Půjdu.“

Na Birkenfeldovi byla vidět zřetelná úleva. Snad očekával, že Anielewicz odmítne a on si to schytá od svých nadřízených. Křepce vykročil, jako by tu byl s vlastním posláním a ne jako loutka loutek. Smutně i pobaveně zároveň ho Anielewicz následoval.

Ještěři se nastěhovali do kanceláři bývalé německé správy na Balutově náměstí. Charakteristické, pomyslel si Anielewicz. Rumkowského kanceláře byly ve vedlejší budově. Před ní stál jeho kočár s německým nápisem, prohlašujícím ho za židovského staršího. Ale Mordechai pohlédl na kočár jen letmo, protože se ho ujali ještěři strážní. Okrskový velitel Birkenfeld spěšně zmizel.

„Vaši pušku,“ řekl Ještěř Anielewiczovi syčivou polštinou. Anielewicz mu zbraň podal. „Pojďte.“ vyzval ho Ještěř.

Bunimova pracovna připomněla Mordechaiovi Zolraagovu ve Varšavě: byla plná fascinujících, ale často nepochopitelných přístrojů. A i ty přístroje, jejichž účel dokázal velitel židovských bojovníků pochopit, pracovaly na nepochopitelných principech. Například, když ho strážný uvedl do pracovny, z ploché krabice z bakelitu nebo něčeho podobného tiše vylézal pruh papíru. Papír byl pokryt klikyháky' psané řeči Ještěřů. Musely být vytištěny uvnitř krabice, protože si všiml, že papír do ní vstupuje čistý. Ale jak, když nebylo slyšet žádný zuik kromě tichého bzučení elektromotoru?

Byl natolik zvědavý, že se na to zeptal strážného. „To je skehvankový stroj.“ odpověděl Ještěř. „Vevaší řeči není slovo pro skelwank.“ Anielewicz pokrčil rameny. Stroj pro něj zůstal nepochopitelný.

Bunim k němu otočil jeden oční výčnělek. Regionální subadministrátor - Ještěři používali stejně vágní tituly, jaké si yymýšleli nacisté - mluvil plyně německy. Tímto jazykem se zeptal: „Vy jste ten Žid Anielewicz, ten Žid, co vede židovské bojovníky?“

„Já jsem ten Žid.“ řekl Mordechai. Zajímalo by ho, jak rozzlobení na něho Ještěři ještě jsou za to, že pomohl uprchnout Mojšemu Russiemu z jejich spání. Jestli tohle byl důvod, proč si ho Bimini předvolal, možná neměl přiznávat své jméno. Ale způsob, jakým byl předvolán, tomu nenasvědčoval. Nezdálo se, že by se ho Ještěři chtěli zmocnit. Chtěli s ním jen mluvit.

Druhý Bunimův oční výčnělek se pootočil, aby se na něj Ještěř díval oběma očima, známka plné pozornosti. „Musím vás a vaše muže varovat.“

„Varovat nadřízený pane?“ zeptal se Anielewicz.

„Víme víc, než si myslíte.“ řekl Bunim. „Víme, že vy Tosevané tajete dvojakou - je to správné slovo? - hru s námi a s Němci. Víme, že narušujete naše válečné úsilí tady v Lodži. Víme to. Nenamáhejte se to popírat. Nemá to smysl.“ Mordechaj to nepopřel. Mlčky stál a čekal, co Ještěř řekne dál. Bunim vydal syčivý povzdech a pokračoval: „Víte také, že jsme silnější.“

„To nemohu popřít.“ řekl Anielewicz kysele.

„Tak. Pravda. Mohli bychom vás rozdrtit kdykoli. Ale na to bychom museli tříštit své zdroje, a zdroje jsou omezené. Tak. Tolerovali jsme vás jako nepříjemnost - je to správné slovo? Ale už nebudeme. Brzy budeme přesunovat přes Lodž velké množství mužů a strojů. Jestli do toho budete zasahovat, jestli budete dělat potíže, zaplatíte za to. To je to varování. Chápete to?“

„O ano, chápu.“ řekl Anielewicz. „Chápete vy, kolik problémů budete mít po celém Polsku od Židů i od Poláků, když se nás pokusíte potlačit?“ Chcete mít nepříjemnosti, jak to nazýváte, po celé zemi?“

„Přijmeme to riziko. Můžete jít.“ řekl Bunim. Jedním očním výčnělkem pohlédl z okna, druhým na pruh papíru, který vylezl z nehluchého tiskacího stroje.

„Vy jít.“ řekl strážný svou špatnou polštinou. Anielewicz poslechl. Když byli před budovou, vrátil mu Ještěř jeho pušku.

Anielewicz se zamyšleně vydal na cestu. Když dorazil zpátky k požární stanici, usmíval se. Ještěři nedokázali dobře číst v lidských výrazech. Kdyby lo dovedli, ten jeho by se jim vůbec nelíbil.

Max Kagan hovořil rychle a temperamentně. Vjačeslav Molotov neměl tušení, co říká, ale znělo to rozhořčeně. Pak Igor Kurčatov přeložil: „Americký fyzik nesouhlasí se způsobem, který jsme zvolili k extrakci plutonia ze zdokonaleného reaktoru, který nám pomohl zkonstruovat.“

Kurčatov hovořil suše. Molotova napadlo, že mu Američanovy stížnosti předává s potěšením. Tlumočit Kaganovi mu dovoľovalo být neposlušný, aniž by za svoji neposlušnost nesl odpovědnost. V dané chvíli byli Kagan i Kurčatov nezbytní - skutečně nepostradatelní - pro válečné úsilí. Ale Molotov měl dlouhou paměť. Jednoho dne Dnes ale ne. Řekl: „Jestli existuje rychlejší způsob, jak dostat z těch tyčí plutonium než používat při tomto procesu vězně, ať mě s ním seznámí a použijeme ho. Když ne, tak ne.“

Kurčatov promluvil anglicky. Totéž učinil Kagan, opět velmi výřečně. Kurčatov to přeložil: „Říká, že by to byl nikdy nezkonstruoval tímto způsobem, kdyby byl věděl, že k vyjímání tyčí budeme používat vězně. Obyčňuje vás z několika krvežíznivých zvyků, které se nebudu obtěžovat překládat.“

A le těší tě slyšet o nich. Kurčatov nedokázal dost dobře skrývat své myšlenky. „Ať odpoví na moji otázku.“ řekl Molotov. „Existuje rychlejší způsob?“

Po krátké výměně názorů s Kaganem Kurčatov řekl: „Říká, že Spojené státy (pro tyto procesy) používají stroje nebo dálkově ovládané nice.“

„Připomeňte mu, že nemáme žádné stroje ani dárkově ovládané ruce.“

Kurčatov to přeložil. Kagan odpověděl. „Říká, abych vám připomněl, že vězňové umírají následkem radiace, v níž pracují.“

„Ničevo,“ odvětil Molotov lhostejně. „Máme jich spoustu na výměnu, když bude třeba. Projekt tím nebude trpět, o tom ho ujišťuji.“

Podle toho, jak Kaganov a snědá tvář ještě více potemněla. tohle nebylo to ujištění, o které mu šlo. „Chce vědět, proč vězňové nejsou vybaveni alespoň ochrannými obleky, které by je pomohly chránit proti radiaci.“ řekl Kurčatov.

„Máme takových obleků málo, jak velice dobře víte. Igore Ivanoviči,“ řekl Molotov. „Nemáme čas vyrábět je v potřebném množství. Nemáme čas na nic kromě výroby té bomby. Kvůli tomu by veliký Stalin hodil polovinu státu do ohně - ale to Kaganovi říkat nemusíte. Za jak dlouho budeme mít dost plutonia na bombu?“

„Za tři týdny, soudruhu ministře, možná za čtyři.“ odpověděl Kurčatov. „Díky Američanově odborné pomoci se výsledky radikálně zlepšily.“

To je taky dobře, pomyslel si Molotov. Nahlas řekl: „Snažte se to udělat za tři týdny. A výsledky jsou to, na čem záleží, ne metody. Jestli to Kagan nedokáže pochopit, je hlupák.“

Když to Kurčatov Kaganovi přeložil. Američan se postavil do pozoru, srazil paty a vymrštil pravici v nacistickém pozdravu, který by potěšil samotného Hitlera. „Nemyslím, že je přesvědčea soudruhu ministře,“ řekl Kurčatov suše.

„Jestli je přesvědčen nebo ne, na tom nezáleží.“ odpověděl Molotov. Ale v duchu přidal další bod na seznam, který dával dohromady proti Kaganovi. Možná, až válka skončí, sardonicky fyzik shledá, že není tak snadné vrátit se zase domu. Ale to se uváží později. V této chvíli Molotov řekl: „Na čem záleží je to, že pokračuje ve spolupráci. Je nějaké riziko, že jeho slabý žaludek ohrozí jeho užitečnost?“

„Ne, soudruhu ministře. Je otevřený.“ - Kurčatov si odkašlal: Kagan byl mnohem víc, mnohem hůř než otevřený -,ale je také zapálený pro věc. Bude pokračovat v další spolupráci s námi.“

„Dobře. Spoléhám na vás, že na to dohlédnete.“ Vaše hlava se skulí i se špalíku, když nebude, měl Molotov na mysli, a Kurčatov, na rozdíl od Kagana, nebyl tak naivní, aby to nepochopil. Ministr zahraničí pokračoval: „Toto středisko drží v níkou budoucnost SSSR. Jestli dokážeme v dohledné době přivést k výbuchu jednu z těch bomb, a pak vyrobí v krátkém sledu další, dokážeme cizím imperialistickým agresorům, že se jim můžeme rovnat výzbrojí a zasadit jim takové údery, které pro ně mohou být při delším trvání smrtelné.“

„Oni určitě mohou zasadit takové úder,7 nám,“ odvětil Kurčatov. „Naše jediná naděje na udržení se je vyrovnat se jim, jak říkáte.“

„To je politika velikého Stalina,“ souhlasil Molotov, což také znamenalo, že věci půjdou dál tímto směrem. „Je přesvědčen, že jakmile ukážeme Ještěřům svoje možnosti, budou přístupnější jednáním, zaměřeným na jejich stažení z

rodiny.“

Ministr zahraničí a sovětský fyzik pohlédli jeden na druhého, zatímco Max Kagan na ně nechápavě zíral. Molotov měl pocit, že zachytil v Kurčatovových očích jednu myšlenku, a obával se, že fyzik uviděl v jeho očích totéž, navzdory jeho pověstné kamenné masce. Něco takového by nemohl vyslovit nahlas ani Molotov. Bylo by dobře, kdyby měl veliký Stalin pravdu.

Ttomalssovo zasyčení obsahovalo zvláštní směs mrzutosti a potěšení. Vzduch v Kantonu byl příjemně teplý, alespoň v průběhu dlouhého letního období na Tosevu 3, ale tak vlhký, že výzkumník měl pocit, jako by v něm plaval. „Jak se bráníte, aby se vám v mezerách mezi šupinami netvořila houba?“ zeptal se svého průvodce, mladšího psychologa jménem Salta.

„Nadřizený pane, tomu se někdy neubráníte.“ odpověděl Salta. „Když je lo jedna z našich hub, stačí na to obvyklé masti a aerosoly. Ale tak, jako my můžeme konzumovat tosevanskou potravu, některé tosevanské houby mohou konzumovat nás. Velcí Ošklivci jsou příliš nevědomí, aby měli nějaké fungicidy hodné toho jména, a naše léčení se neukázalo zcela účinné. Někteří z postižených mužů museli být přepraveni - v karanténních podmínkách, samozřejmě - na nemocniční loď k dalšímu léčení.“

Ttomalssův jazyk se vymrštil a zatřepetal v gestu znechucení. Valná část věcí na Tosevu 3 budila jeho znechucení. Skoro si přál, aby mohl být pěšákem a mohl Velké Ošklivce zabít, místo aby je studoval. Nerad chodil po tosevanských městech pěšky. Cítil se malý a ztracený v davu Tosevanů, vlnicím se v ulicích všude kolem něho. Bez ohledu na to, kolik se toho Rasa dověděla o těchto hlučných, škodlivých tvorech, bude vůbec schopná je zcivilizovat a začlenit do struktury Impéria, jak se to podařilo udělat s Hallessiany a Rabotevy? Měl o tom své pochyby. Ale jestli má Rasa úspěch, bude muset začít s nově vylíhlými Tosevany, kteří si ještě neosvojili způsob svého plemene, aby objevila prostředky, kterými by mohla Velké Ošklivce ovládat. To dělal s mládětem, které vyšlo z těla ženy Liu Han..., dokud ho Ppevel krátkozrace nepřinutil, aby jí mládě vrátil.

Doufal, že Ppevel zajde na nějakou neléčitelnou tosevanskou houbu. Tolik ztraceného času! Tolik údajů, které nemohl shromáždit. Teď bude muset se vším začít znovu s novým mládětem. Potrvá léta, než se doví něco cenného, a to proto, že bude muset v první části experimentu pouze opakovat práci, kterou už vykonal. Znovu ho čeká nedostatek spánku. Mláďata Velkých Ošklivců vycházela z těl žen v tak nedostatečně vyvinutém stavu, že neměla sebemenší potuchy o rozdílu mezi dnem a nocí a dělala příšerný povyk, kdykoli se jim zachtělo. Proč tato vlastnost nezpůsobila rychlé vymření celého druhu, to bylo nad jeho chápání.

„Jsme tady.“ řekl Salta, když zahuli za roh. „Přicházíme najedno z hlavních tržišť v Kantonu.“

Jestli byl) ulice města hlučné, z tržiště zaznívala úplná kakofonie. Činští Tosevané ječivě vychvalovali přednosti svého zboží. Ostatní, potenciální zákazníci, křičeli stejně Masitě nebo snad ještě hlasitěji, zesměšňující kvality nabízeného zboží. Když právě nekřičeli - a někdy i přitom - zabavovali se říháním, pliváním, čištěním nehtů, čištěním nosů a vrtáním se prsty v masitých otvorech, které jim sloužily jako sluchové membrány.

„Chcete l.“ zakřičel jeden z nich jazykem Rasy a málem píchl Ttomalss do oka dlouhým stonkem nějaké listnaté zelenině.

„Ne!“ řekl Ttomalss s hněvivým zdůrazňovacím zakašláním. „Jděte pryč!“ Ani v nejmenším nezastrašen, vydal prodavač zeleniny sérii ječivých vyštěknutí, které Velcí Ošklivci používali místo smíchu.

Kromě zeleniny prodávali obchodníci na tržišti jako potravu všechny druhy tosevanských životních forem. Přestože o nějakém chlazení zde nemohlo být ani řeči, někteří z těch tvorů byli stále naživu ve džbánech nebo sklenicích, naplněných mořskou vodou. Ttomalss zíral na rosolovité věci s množstvím nohou, pokrytých přísavkami. Tvorové zírali na něj podivně rozumně vypadajícíma očima. Jiné tosevanské životní formy měly spojené škeble a nohy s drápy: Ttomalss je jedl a shledal, že jsou chutné. A opět jiné velmi připomínaly plovoucí tvory v malých mořích Domova. Jeden muž měl bednu, obsahující mnoho beznohých, šupinatých tvorů, kteří Ttomalssovi připomínali mnohem víc tvory z jeho rodného světa než chlupaté životní formy s tenkou kůží, které dominovaly Tosevu 3. Po obvyklém hlasitém smlouvání si Velký Ošklivec jednoho tvora koupil. Prodavač ho uchopil dlouhými kleštěmi a zvedl ho, pak mu usekl sekáčkem hlavu. Zatímco se tělo ještě kroutilo, obchodník otevřel zvířeti břicho a zručně vyvrhl jeho vnitřnosti. Pak rozsekal tělo na kousky délky prstu, vhodil je do kónické železné pánve, která seděla na ohřívadle spalujícím dřevěné uhlí, a začal je pro zákazníka smažit.

Po celou tu dobu, místo aby se díval na to, co dělá, nespouštěl oči zobou muže Rasy. Ttomalss nervózně řekl Sallovi: „Raději by to udělal nám než tomu zvířeti, které sdílí některé naše atributy.“

„Pravda.“ řekl Salta. „Pravda, nepochybně. Ale tito Velcí Ošklivci jsou ještě divocí a nevědomí. Až po generacích dojdou k tomu, aby nás viděli jako své pravé pány, a Císaře - sklonil oči, stejně jako Ttomalss -, jako svého svrchovaného vládce a útěchu svých duší.“

Ttomalss byl zvědav, jestli se podaří dobývání Tosevu 3 vůbec dokončit. A i kdyby bylo úspěšně dokončeno, rád by věděl, jestli bude možné Tosevany zcivilizovat, jako předtím

Hallessiany a Rabotevy. Bylo osvěžující slyšet muže, stále přesvědčeného o síle Rasy a oprávněnosti její věci.

Na sever od tržiště byly ulice úzké a křivolaké. Ttomalss se divil, jak se v nich Salta dokáže orientovat. Zde už nebylo tak teplo, Velcí Ošklivci, kterým bylo teplo méně příjemné, zde postavili domy tak blízko k sobě, že bránily většině světla Tosevu dopadat přímo na ulici samotnou.

Kolem jedné z budov stáli na stráž ozbrojení muži Rasy. Ttomalss byl rád, že je vidí, kdykoli procházel těmito ulicemi, neubráníl se obavám. Velcí Ošklivci byli tak - nepředvídatelní, to bylo nejmínější slovo, které mu přišlo na mysl.

Uvnitř budovy přidržovala tosevanská žena nově vylíhla mládě u jedné ze žláz na horní části jejího trupu, takže molilo přijímat výživnou tekutinu, které pro ně vylučovala. Toto zařízení vzbudilo Ttomalssův odpor, zavánělo příživnictvím.

Potřeboval k tomu veškerou svou vědeckou objektivitu, aby se na to díval nezaújatě.

Saltta řekl: „Ta žena dostala dobré odškodné za to, že se vzdala svého mláděte v náš prospěch, nadřazený pane. To by mělo předejít veškerým těžkostem, pramenících z pároých vazeb, které se vyvíjejí mezi Tosevany.“

„Dobře,“ řekl Ttomalss. Tetr mohl začít se svým experimentálním programem v klidu, a ani čmuchalové jako Tessrek do toho nebudou moci vrtat. Přesl do čínštiny, aby řekl ženě Velkých Ošklivců: „Vašemu mláděti se nic zlého nestane.“

Budeme je dobře krmit a dobře o ně pečovat. Všechny jeho potřeby budou uspokojeny. Rozumíte mi? Souhlasíte?“ Řekl lo velmi plyně a dokonce si vzpomněl, že nemá používat tázací zakašlání.

„Rozumím,“ řekla žena tiše. „Souhlasím.“ Ale když podávala dítě Ttomalssovi, z koutků jejich malých, nepohyblivých očí jí kanula voda. Ttomalss to pochopil jako příznak neupřímnosti. Ale pustil to z hlavy jako něco nedůležitého.

Odškodnění bylo lékem, který její ránu zahojí.

Mládě se v Ttomalssově náručí kroutilo a vydávalo nespokojený křik. Žena odvrátila hlavu. „Dobrá práce.“ řekl Ttomalss Salttovi. „Teď odneseme mládě do našich kasáren tady. Pak je přemístím do své laboratoře a začnu s výzkumem. Jednou mi ho mohli přikazít, ale podruhé se jim to už nepovede.“

Aby se ujistil, že mu jeho výzkum nikdo znovu nepřekazí, doprovázeli ho na základnu Rasy na malém ostrůvku na Perlově řece čtyři strážníci. Odtud ho helikoptéra doveze i s mládětem na neďaleké stanoviště raketoplánů - a odtud se vrátí na svou hvězdnou loď.

Saltta je vedl stejnou cestou, kterou došli k obydlí ženy Velkých Ošklivců. Těsně předtím, než by se dostali na tržiště, zjistili, že jejich cestu zablokoval vůz tažený koňmi, stejně široký jako ulička, kterou kráčeli.

„Couvněte!“ zavolal Saltta čínsky na Velkého Ošklivce, který řídil vůz.

„To nejde!“ zakřičel Velký Ošklivec v odpověď. „Je to moc úzké, abych se mohl otočit. Zajděte zpátky za roh a nechte mě projet.“

To, co Tosevan říkal, byla očividně pravda: nemohl se otočit. Jeden z Ttomalssových očních výčnělků se stočil dozadu, aby zjistil, jak daleko se budou muset vrátit. Nebylo to příliš daleko. „Uhneme,“ řekl rezignovaně.

Jakmile se ocitli za rohem, ozvala se ze dvou domů střelba. Velcí Ošklivci začali křičet. Překvapení ještě strážníci se zhroutili do tratoliště vlastní krve. Jeden z nich ještě dokázal vypálit odvetnou dávku, ale vzápětí si ho našivl další kulky a ztichl.

Z domů vyběhlo několik otrhaných Tosevanů s automatickými zbraněmi v níkou. Namířili je na Ttomalssu a na Šaltru. „Pujdele okamžitě s námi, nebo zemřete!“ zařval jeden z nich.

„Jdeme.“ řekl Ttomalss, nedávaje Salttovi žádnou možnost nesouhlasit s ním. Jakmile se přiblížil k Velkým Ošklivcům, jeden z nich mu vytrhl z rukou tosevanské mládě. Další mu ukázal pohybem ruky na jeden z domů, z nichž se útočníci vynořili. Na druhé straně měl východ do další z úzkých kantonských uliček. Hnali ho dál, beze slova a bez smilování.

Zanedlouho se Velcí Ošklivci rozdělili na dvě skupiny, jednu s ním, druhou se Salttou. Obě skupiny se od sebe oddělily. Ttomalss zůstal sám mezi Tosevany. „Co se mnou uděláte?“ zeptal se, poháněn strachem.

Jeden z jeho únosců zkřivil ústa způsobem, jakým Velcí Ošklivci vyjadřovali pobavení. Protože se zabýval studiem Velkých Ošklivců. Ttomalss rozeznal, že ten úsměv neznamena nic dobrého - ne že by jeho současná situace mohla vyvolávat příjemné úsměvy. „Osvobodili jsme dítě, které jste unesl, a teď vás předáme Liu Hanz’ odpověděl terorista. Ttomalssu pouze napadlo, že něčeho podobného se obával.

Ignacy ukázal na hlavě kulometu v zadní části kabiny Stet’^jj cha. „K ničemu vám nebude.“

„Ovšemže ne.“ odsekla Ludmila Gorbunovová, popuzená nepřímým způsobem, jakým velitel polských partyzánů věci prezentoval. „Když budu v letadle sama, nemohu ho použít, protože nemám tolik níkou jako chobotnice. Ten kulomet je tam pro pozorovatele, ne pro pilota.“

„Tak jsem to nemyslel.“ řekl učitel klavíru převtělený ve velitele partyzánů. „I kdybyste sebou měla pozorovatele, nemohl by z toho kulometu střílet. Máme strašně málo nábojů ráže 7.92, což je škoda, protože máme spoustu německých zbraní.“

„I kdybyste do něho měli munici, nemělo by to valný význam,“ vysvětlila mu Ludmila. „Kulometem byste dostal ještě helikoptéru jenom náhodou, a pro útoky proti pozemním cílům je ta zbraň špatně umístěna.“

„Ale sakra, lak jsem lo laky nemyslel.“ řekl Ignacy. „Potřebujeme víc tohohle střelná. Ukořistili jsme něco z toho, co Ještěři rozdali svým poskokům, které jsme zlikvidovali, ale moc toho není. Takže jsme navázali spojení s Wehrmachtem na západ od nás. Takže, pokud byste mohla zítra ráno odletět tímto letounem do jejich pozic, naložili by do něj pár set kilo těchto nábojů. Kdybyste nám je sem dopravila, byla by to velká pomoc pro naše hnutí odporu.“

Pokud šlo o Ludmilu, tak jediné co by chtěla, bylo y skočit do Siorcha, a odletět lak daleko na východ, až by se dostala na Sovětv ovládané území. Kdyby se jí podařilo doslat se se

Storchem do Pskova. Georg Schultz by ho jistě dokázal udržet v provozu. I když to byl nacista, rozuměl strojům jako žokej koním.

Bez ohledu na Schultzovy schopnosti měla však Ludmila pramalou chuť mít něco společného s Wehrmachtem nebo s cestou na západ. I když byli Němci soudruzi ve zbraní v bójí proti Ještěřům, její mysl stále křičela nepřítel! barbaři! kdykoli s nimi měla co do činění. To všechno, naneštěstí, nemělo nic společného s vojenskou nezbytností.

„Mám tomu rozumět tak, že máte pro ten letoun benzín?“ řekla, chytajíc se stěbla. Když Ignacy přikývl, vzdychla a řekla: „Tak dobře, přivezu vám vaši munici. Budou mít Němci připravenou někako přistávací plochu?“ Fieseler 156 nepotřeboval velkou plochu, ale přistání uprostřed nicoty v noci nebylo ničím, na co by se těšila.

V matném svitu lucerny, kterou Ignacy držel, zahlédla jeho přikývnutí. „Musíte udržovat kurs 292 stupňů asi padesát kilometrů. Přistávací plocha bude označena čtyřmi ceněnými lampami. Víte, co to znamená, udržovat kurs 292?“

„Vím, co to znamená, ano,“ ujistila ho Ludmila. „Nezapomeňte, že jestli chcete svou municí, musíte také vyznačit

přistávací plochu, až se budu vracet.“ Ajá budu muset doufat, že mě Ještěři nesestřelí, až poletím nad jejich územím, ale s tím vv nic nenaděláte — to je můj problém.

Ignacy znovu přikývl., „Vyznačíme plochu čtyřmi bílými lampami. Předpokládám, že se vrátíte téže noci.“

„Jestli se něco nepokazí, tak ano.“ odpověděla Ludmila. Nebude to lehké, ale měla tak větší šanci na přežití, než kdyby se potloukala ve vzduchu za denního světla a poskytovala Ještěřům snadný cíl.

„Výborně.“ řekl Ignacy. „Wehrmacht tedy bude očekávat váš přilet zítra ve 23:30.“

Zamračeně na něj pohlédla. Dohodl s nacisty všechno ještě předtím, než přišel za ní. Měl by si snad vyžádat její souhlas předtím, než se domluvil s Němci. No dobrá, teď už je pozdě lámat si s tím hlavu. Také si uvědomovala, že si velmi přivykla operovat na vlastní pěst, což bylo v protikladu s tím být pouhou součástí vojenské mašinérie. Nikdy nepociťovala takovou nelibost, když musela poslouchat své nadřízené v Rudé armádě, udělala vždy, co se jí řeklo, a nikdy se nad tím dvakrát nerozmýšlela.

Snad to bylo tím, že na ni polští partyzáni nepůsobili dostatečně vojenským dojmem, aby si zasluhovali její bezpodmínečnou poslušnost.. Snad to bylo i tím, že měla pocit, že sem vlastně nepatří - kdyby její PO—2 nehavaroval, kdyby ti idiotští partyzáni od Lublinu nezaponměli na základní pravidla ohledně přistávacích ploch „Postarejte se, aby uprostřed mé přistávací dráhy nebyl žádný strom“, varovala Ignacyho. Zamrkal, pak potřetí přikývl.

Strávila většinu následujícího dne kontrolou technického staAu Storchu. Byla si nepříjemně vědoma jak toho, že jako mechanik nikdy nedosáhne Schultzovy úrovně, tak i toho, jak neznámý pro ni tento letoun je. Pokusila se nahradit svou nevědomost a neznalost důkladností a opakováním. - Zanedlouho pozná, jak dobře si počínala.

Po setmění partyzáni odstranili maskovací síť z jedné strany úkrytu malého německého letounu. Vytlačili stroj na volnou plochu. Ludmila věděla, že nemá ke startu příliš mnoho místa. Ale Fieseler neměl potřebovat dlouhou rozjezdovou dráhu. Doufala, že všechny ty věci, které o něm slyšela, byly pravda.

Vyšplhala se do kokpitu. Když stiskla knoflík startem, motor Argus okamžitě naskočil. Vrtule se změnila v průsvitný disk. Partyzáni se rozestoupili. Ludmila uvolnila brzdy, dala plus plyn a rozjela se směrem ke dvěma mužům s lucernami, označujícím místo, kde začínal} stromy. Přibližovali se znepokojivě rychle, ale když přitáhla knipl. Starck se vyhoupl do vzduchu tak ochotně a snadno, jako jeden z jeho opeřených jmenovců.

Její první reakcí byla úleva, že zase konečně letí. Pak si uvědomila, že ve srovnání s tím, na co byla zvyklá, má nyní v ní plnokrevníka. Jeho motor Argus vyvíjel víc než dvakrát tolik kom než hvězdicový pětiválec Švecov v PO—2, a přitom Starck zdaleka nevážil dvakrát tolik jako Kukuruzník. Cítila se jako pilot stíhačky.

„Nebud' pitomá.“ zamumlala sama k sobě: dobrá rada pro pilota za jakýchkoli okolností. V uzavřené kabině Fieselera mohla slyšet sama sebe, což bylo nemožné, když létala s Kukuruzníky. Nebyla ani zvyklá letět a necítil ve tváři proud vzduchu od vrtule.

Držela se tak nízko při zemi, jak se odvážila, lidmi vyrobené letouny, které vystoupily nad sto metrů, zpravidla vzápětí dosáhly nulové výšky mnohem rychleji, než jejich piloti zamýšleli. Za frontou se“ tak dalo létat dobře. Letět tak nad frontou, byla jiná věc, jak nyní zjistila. Několik Ještěřů začalo střílet na Storchu z automatických zbraní. Zvuk střel, prorážejících hliník, byl odlišný od toho, který dělaly, když trhaly plátno. Ale když se Storch nezřítíl z oblohy, nabyla novou nadějí, že jeho tvůrci věděli, co dělají.

Přeletěla frontu a ocitla se nad územím Němci obsazeného Polska. Pár nacistů po ní také vystřelilo. Měla sto chutí vytáhnou svou pistoli a střílet opětovat.

Místo toho však začala pátrat očima ve tmě po čtverci ze čtyř ceněných lamp. Po tváři jí začal stékat pot, který' neměl nic společného s teplou jarní nocí. Byla tak nízko, že mohla světla snadno minout. Jestli je nedokáže najít, bude muset přistát nazdařbůh, a čert ví, jak dlouho bude Němcům trvat přeprava munice z jejich skladu k jejímu letadlu, nebo jestli Storchu neobjeví Ještěři a nezničí ho na zemi, než se k němu dostane munice.

Nyní, když byla nad územím, ovládaným lidmi, odvážila se vystoupit trochu výš. Tam! Trochu vlevo, nedaleko. Její navigace vůbec nebyla tak špatná. Položila Storchu do mírného náklonu a zamířila k přistávací ploše.

Když se k iú přiblížila, všimla si, že se zdá velíká jako poštovní známka. Dokáže posadit Storchu na tak malém prostoru? Bude se o to muset pokusit, to bylo jisté.

Ubrala plyn a vysunula mohutné klapky. Překvapilo ji, jak rychle snížil jejich odpor rychlost letounu. Snad se nakonec podaří přistát se zdravou kůží. Naklonila se a vyhlížela dolů prosklenými dveřmi kabiny.

Dotyk se zemí byl překvapivě jemný. Mohutné tlumiče podvozku pohltily náraz při dosednutí i nerovnosti terénu.

Ludmila vypnula motor a dupla na brzdu. Stroj se zastavil málem dřív, než si to uvědomila - a ještě jí zbýval dobrých patnáct nebo dvacet metru přistávací dráhy.

„Dobré. To bylo dobré.“ zavolal na ni jeden z mužů, nesoucích lampu, když se přiblížil k Fieseleru. Ve světle lampy bylo vidět, jak se zubí. „Kde přišla tlupa otrhaných partyzánů k takovému skvělému pilotovi?“

Současně další muž - podle svého tónu důstojník - zavolal na muže, skryté ve tmě: „Dělejte, yy ucha, přineste sem ty bedny. Myslíte si, že se sem přinesou samy?“ Znělo to naléhavě a zároveň pobaveně, dobrá kombinace, aby dostal maximum z vojáků, kterým velel.

„Vv Němci si vždycky myslíte, že jste jediní, kteří vědí všechno o všem.“ řekla Ludmila vojákovi s lampou.

Otevřel ústa. Slyšela, že to u Ještěřů něco znamená, ale za boha si nemohla vzpomenout, co. Ale bylo to něco legračního. Německý' voják se otočil a zvolal: „Pane plukovníku, věřil byste tomu? S tím letadlem přiletělo děvče.“

„Už jsem se setkal s pilotkou,“ odpověděl důstojník. „Byla moc dobrá.“

Ludmila seděla v nezvyklém sedadle Storchu. Měla pocit, že se celé její tělo ocitlo v drceném ledu - nebo to byl oheň? Nevěděla. Zírala na přístrojovou desku - všechny ručičky ležely nyní na nule - ale neviděla ji. Neuvědomila si, že přešla do ruštiny, dokud ta slova nebyla venku: „Heinrichu.., lo jsi fy?“

„Mein Gott,“ řekl důstojník tiše v sametové tmě, kde ho nemohla y ideí. Myslela si, že to byl jeho hlas, ale už ho

půldruhého roku neviděla, a i předtím byla jejich setkání jen krátká. Promluvil znovu: „Ludmilo?“

„Co se sakra děje?“ zeptal se voják s lampou. Ludmila wstoupila ze Storchu. Musela to stejně udělat, aby usnadnila Němcům nakládám beden s municí. Ale i když její nohy spočinuly na zemi, měla pocit, že se vznášá mnohem výše, než kam se dostane jakýkoli letoun.

Jager k ní přistoupil. „Ty žiješ.“ řekl takřka přísně. Přistávací lampa nedávala dosl světla. Neviděla, jak vypadá. Ale když se na něj nyní dívala, v paměti se jí vybavily všechny podrobnosti: vějířky drobných vrásek, které se mu rozbíhaly z koutku očí, způsob, jakým křivil jeden koutek úst, když byl něčím pobavený nebo o něčem usilovně přemýšlel, šedivé vlasy na spáncích.

Udělal krok k němu v téže chvíli, kdy on udělal krok směrem k ní. Tak se stalo, že ocitli v objetí. „Co se to sakra děje?“ opakoval voják s lampou. Ludmila ho ignorovala. Jager, se rty přitisknutými k jejím, nedával najevo, že by ho vůbec slyšel.

Ze tniy zaburácel hluboký německý hlas: „No teda, tohle je pěkné, že?“

Ludmila ignorovala i toto vyrušení, ale Jager ne. Ukončil polibek rychleji než měl a otočil se k přicházejícímu muži -pouhé siluety ve tmě. S příděchem vojenské zdvořilosti řekl: „Herr Standartenfuhrer, představuji vám poručíka — “. „Nadporučíka“, přerušila ho Ludmila.

„ — nadporučíka Ludmilu Gorbunovovou z Rudého letectva. Ludmilo“ - zde vypadl z formálnosti - „tohle je Standartenfuhrer Otto Skorzeny z Wéfflen SS, můj — “

„Spolupachatel“, přerušil ho nyní Skorzeny. „Vidím, že Vy dva jste staň přátelé.“ Hlasitě se svému výroku zasmál.

„Jagere, ty potměšilý ďáble, ty máš vubec zajímavé známosti, co?“

„Tohle je mimořádná válka,“ odpověděl Jager poněkud upjatě. Být „staří přátelé“ se sovětskou letkyní bylo pravděpodobně stejně ničivé pro kariéru příslušníka Wehrmachtu -a možná nejen pro ni - jako byl vztah s Němcem nebezpečný pro Ludmilu. Ale nepokusil se nic zapírat. Řekl jen: „Ty jsi lakv spolupracoval sRtósy. Skorzeny.“

„Ne tak - intimně.“ Esesman se znovu zasmál. „Ale k čertu s tím“ Zašimral Jagera pod bradou jako shovívavý strýček. „Nedělej nic, co by mě nepotěšilo.“ Pohvizduje si nějakou odrhovačku zmizel ve tmě.

„Ty - s ním pracuješ?“ zeplala se Ludmila.

„No, vlastně ano.“ připustil Jager suše.

„Jak?“ řekla.

Ta otázka, uvědomila si Ludmila, byla příliš široká, ale Jager pochopil, co měla na mysli. „Opatrně.“ odpověděl, což dávalo lepší smysl než jakákoli odpověď, kterou očekávala.

Mordechaj Anielewicz už dávno rezignoval a začal nosit součásti německé uniformy, V Polsku jich byly ohromné zásoby, a byly pevné a docela praktické, i když nebyly tak přizpůsobené zimním podmínkám jako ruské. Obléknout se od hlavy kpatě do německé výstroje bylo zase něco jiného, jak zjistil. Nabyl kompletně vzhledu nacistických vojáků, kteří se v Polsku dopustili takových zvěrstev, ho rozechvívalo pověřivou hrůzou bez ohledu na to, za jak světského člověka se považoval. Ale muselo to být. Bunim vyhrožoval represáliemi proti Židům, jestli se pokusí blokovat pře- I šutry Ještěřů přes Lodž. Proto bude muset být útok proveden mimo město, a muselo to vypadat, jako by ho provedli Němci.

Solomon Gmver, rovněž v německé uniformě, do něho str- 1 čil loktem. Měl k přílbě elastickou páskou připevněné zelené větvičky a byl mezi stromy po straně silnice skoro neviditelný. „Brzy by měli narazit na první miny.“ řekl tlumeným hlasem. | zkrasleným plynovou maskou.

Mordechaj přikývl. Miny byly rovněž německé, s pouzdry ze dřeva a skla, aby je nebylo tak lehké objevit. Četa, pověřená opravami silnice udělala právě to., kromě jiných věcí. Na těchto pár kilometrech silnice budou mít Ještěři skutečně velice kodrcavou jízdu.

Jako obvykle. Gruver vypadal sklíčeně. „To nás bude stát spoustu lidí.“ řekl, a Anielewicz znovu přikývl. Dělat laskavosti Němcům se mu vubec nelíbilo, zvlášť po tom, co se Němci pokusili udělat Židům v Lodži. Ale tato laskavost, zatímco mohla pomoci Němcům jako Heinrich Jager, nemohla ničím prospět Skorzenymu nebo SS. Tak Anielewicz doufal.

Vyhlížel skrze okuláry své masky k silnici. Vzduch, který dýchal, byl cítit zatuchlinou. Masky mn dodávala vzhledu nějakého Hora s prasečím rypákem, tak cizího jako kterýkoli Ještěř. Byla také německá - Němci věděli o plynové válce všechno, a učili to Židy dokonce ještě před příchodem Ještěřů.

Prásk! Ostrá exploze oznámila, že mina vybuchla. Ještěři nákladní vuz se převrátil a začal hořet. Z porostu po obou stranách silnice začaly střílet kulomety na další vozidla za ním. Opodál začal německý minomet na kolonu vrhat miny. Pár obrněných vozidel pěchoty sjelo se silnice, aby se vypořádalo s útočníky. K Anielewiczovi! potěšení obě najela na miny, skoro zároveň. Jedno z nich začalo hořet, vpálil na Ještěry, kteří z něho začali vyskakovat. Druhé vozidlo sklouzlo bokem a zastavilo se se strženým pásem.

Ale zbraň, od které si Anielewicz sliboval, že způsobí Ještěřům největší škody, v sobě neměla žádné výbušniny: pouze katapulty vyrobené z trubek a voskem utěsněné láhve plné olejovité kapaliny. Jak spolu s Gruverem zjistili, dokázaly tyto katapulty vymrstit láhev na tři sta metrů, a tři sta metrů bohatě stačilo. Láhve ukořistěného nacistického nervového plynu začaly pršet ze všech stran na čelo uvázlé kolony. Ještě více jich dopadalo po celé délce kolony. Všechny se nerozbil}, ale spousta z nich ano.

Ještěři začali padat. Neměli nasazené ochranné masky. Ale ta látka mohla zabít, i když se dostala na kůži. Protože na sobě měli jen svou tělní kresbu, byli i tady Ještěři v nevýhodě - ne že by běžný oděv zaručoval dokonalou ochranu. Mordechai slyšel. Že Němci Ayrobili pro své jednotky speciální uniformy, impregnované gumou, které poskytovaly ochranu za všech okolností. Nevěděl jistě, jestli je to pravda. Odpovídalo by to německé důkladnosti, ale neudusil by

se člověk jako kuře v hrnci, kdyby musel dvě hodiny bojovat navlečený do gumové uniformy?

„Co uděláme teď?“ zeptal se Gruver, přerušuje střelbu, aby zasunul nový nábojový pásek do své Gewehr 98.

„Jakmile vystřelíme všechny plyn, vypadneme odtud.“ odpověděl Anielewicz. Čím déle se tu budeme zdržovat, tím bude větší pravděpodobnost, že Ještěři někoho z nás chytí, a to nepotřebujeme.“

Gruver přikývl. „Když to půjde, odneseme i své mrtvé.“ řekl. „Nevím, nakolik se Ještěři v těchto věcech vyznají, ale jestli jsou dost chytří, mohli by poznat, že nejsme opravdoví nacisté.“

„To je ono.“ přisvědčil Mordechaj. Když si naposledy připomněl určitou svoji zjevnou odlišnost. Zofii KJopotowské to připadalo legrační. Ale následky, které by z ní mohly vyplynout zde, by nebyly zdaleka tak legrační.

Katapultem smršťované láhve snervovým plynem měly proti konvenčnějšímu dělostřelectvu pár výhod: žádné úst'ové záblesky ani hluk výstřelu neprozrazovaly polohu vrhačů. Jejich obsluhám se podařilo vystřelit celou svou zásobu těchto láhví.

Potom se židovští bojovníci stáli od silnice. Jejich ústup kryly kulomety. Určili si v okolí několik míst srazu: statky Poláku, kterým mohli důvěřovat (Poláku, kterým doufali, že mohou důvěřovat, pomyslel si Mordechaj když se přiblížil k jednomu z nich). Tam se měli převléknout do civilních šatů a zakopat všechny své zbraně s větší palebnou silou než puška. Za dnešních časů y Polsku by každý vyšel ven spíš nahý než bez mauserovky přes rameno.

Mordechaj proklouzl zpět do Lodže od západu, z opačné strany, než leželo místo boje. Bylo krátce po půlnoci, když došel na požární stanici v Lutomijské ulici. Uvnitř ho pozdravila Bertha Fleishmanová: „Povídá se, že dnes ráno došlo k nacistickému útoku, jen pár kilometrů od města.“

„Ano?“ odpověděl vážně. „Neslyšel jsem o tom, ačkoli ráno byla slyšet dělostřelba. Ale taje slyšet každou chvíli.“

„To musel být ten - jak mu říkají? Skorzeny, to je ono.“ řekla Bertha. „Kdo jiný by byl takový blázen, aby strkal nos do vosího hnízda.“

Zatímco spolu rozmlouvali, dorazil na stanici okrskový velitel pořádkové služby, který předvedl Anielewicz, k Bunimovi. Oskar Birkenfeld byl stále ozbrojen jen obuškem, a tak zdvořile počkal, až si ho puškou ozbrojený Anielewicz všimne,

Když tak Mordechaj učinil, muž z pořádkové služby řekl:

„Bůrům žádá, abyste za ním opět přišel, okamžitě.“

„Ano?“ řekl Anielewicz. „A pročpak?“

„To vám řekne on.“ odvětil Birkenfeld tvrdě - nebo alespoň lak tvrdě, jak si mohl dovolit vzhledem k diametrálnímu rozdílu v jejich výzbroji: Anielewicz na něj pohlédl svrchu, aniž by cokoli řekl. Příslušník Pořádkové služby zvald a bojácně se zeptal: „Přijdete?“

„Ó ano, přijdu, ačkoli by se Bunim a jeho loutky mohly naučit lepším způsobům.“ řekl Mordechaj. Birkenfeld zrudl vztekem. Mordechaj poplácal Berthu po rameně. „Uvidíme se později.“

Ve své kanceláři na Balutově tržišti Bunim upřel na Anielewicze zlověstný pohled. „Co víte o Němcích, kteří dnes ráno způsobili těžké ztráty naší postupující koloně?“

„Moe ne.“ odpověděl. „Právě jsem slyšel, že to byl nacistický' útok, když si pro mě přišel váš policejní mazlíček. Můžete se ho pak zeptat byl u toho, když jsem se tu novinku dověděl.“

Zjistím si to,“ řekl Bunim. „Takže popíráte jakoukoli roli v útoku na kolonu?“

„Jsem nacist?“ řekl Anielewicz. „Bertha Fleishmanová, ta žena, se kterou jsem mluvil, kdž mě Birkenfeld našel, si myslí, že s tím musel mít něco společného ten chlapík Skorzeny. Povídá se, že je v Polsku, prý' někde na sever od Lodže.“ Jestli tím esesákovi uškodí, bude dobře.

„Skorzeny?“ Bunim vyplázl jazyk, ale netřepetal s ním dopředu a dozadu, neklamná známka zájmu u Ještěřů. „Vyřídít ho by bylo mnohem cennější, než vyřídít celou tlupu obyčejných Tosevanů, jako jste vy.“

„Pravda, nadřízený pane.“ řekl Mordechaj. Jestli si o něm Bunim chce myslet, že je hloupý a neškodný, tím lépe pro něho.

Ještěř řekl: „Vyšetřím, jestli se tv pověsti, které jste mi sdělil, zakládají na pravdě. Jestli ano, vyvinu veškeré úsilí, abych zničil toho obtížného muže. V případě úspěchu mě nemine značné povýšení.“

Mordechaj by byl rád věděl, jestli to poslední bylo určeno jemu, nebo jestli Bunim mluvil sám k sobě. „Přeji vám mnoho štěstí.“ řekl, a navzdory tomu, že útok proti koloně, směřující na sever od Lodže, vedl on sám, mnil naprosto vážně to, co Ještěřov i právě řekl.

„Už vaříme na plynu!“ řekl Omar Bradley nadšeně, když seděl v pracovně Leslieho Grovese v Science Building denverské university. „Řekl jste, že další bomba bude k dispozici v krátké době, a myslíte to vážně.“

„Kdybych lhal o takových věcech, jako jsou tyto, vy - nebo kdokoli - by mě chytil za prdel a vyhodil odsud, a přivedl by si někoho, kdo své sliby plní.“ odpověděl Groves. Naklonil hlavu ke straně a zaposlouchal se. Z dálky stále zaznívala dělostřelba. Ale už to nevypadalo, jako by měl Denver padnout, teď už ne. „A yy, pane, jste odvedl zatracené dobrou práci při obraně tohoto místa.“

„Vy jste mi poskytl neocenitelnou pomoc.“ řekl Bradley. Oba přikývli, potěšeni jeden druhým. Bradley pokračoval: „Nevypadá to, že budeme muset použít tu druhou bombu někde tady poblíž. Můžeme se pokusit dopravit ji někam jinam, kde ji potřebují víc.“

„Ano, pane. Ať tak nebo tak, to zařídíme,“ řekl Groves. Železniční tratě, vedoucí z Denveru, utrpěly těžké škody a byly vesměs přerušeny, ale existovaly způsoby, jak takovou věc zařídít. Bomba se dala rozebrat na kusy, které bylo možno přepravit na koňském hřbetu - za předpokladu, že se všichni jezci dostanou tam, kde bylo třeba bombu sestavit.

„S tím počítám.“ řekl Bradley. Chtěl sáhnout do kapsy našité na košili, ale v polovině pohybu se zarazil. „Taková doba, a já jsem si pořád nezvykl na to, být bez kouření.“ Vzdychl. „To by mi mělo vadit nejmíň - třeba kvůli tomu budu déle

žít.“ „To určitě.“ řekl Groves. Bradley se zachechtal, ale rychle vystřízlivěl. Groves ho chápal. Měl větší starosti než nedostatek tabáku. Zmínil se o té největší: „Pane, jak dlouho můžeme my a Ještěři hrát tuhle liru sty lem oko za oko, zub za zub? Když v tom budeme pokračovat jako doposud, brzy nám na to nezbude dost místa.“

„Já vím.“ řekl Bradley, a jeho podlouhlá tvář vypadala zasmušile. „Zatraceně, generále, jsem jenom voják, stejně jako vy. Nedělám politiku, jenom ji provádím, jak nejlépe dovedu. Dělat politiku, to je práce presidenta Hulla. Ale řeknu vám, co jsem mu řekl, jestli to chcete slyšet.“

„No sakra, jasně že to chci slyšet.“ odpověděl Groves. „Kdybych věděl, co přesně se ode mě čeká, bylo by pro mě snadnější vyhovět.“

„Každý takhle neuvažuje,“ řekl Bradley. „Spousta lidí se soustřeďuje na svůj strom a zapomíná na les. Ale ať se na to díváte jakkoli, jediný užitek z těch bomb bude, když donutí Ještěry, aby si s námi sedli k jednacímu stolu a dohodli se s námi seriózně o ukončení této války. Podle mého názoru stojí za to uzavřít jakýkoli mír, který nám dovolí uchovat si čistě svoji nezávislost.“

„Čistě svoji nezávislost?“ Groves vážil tato slova. „Ani ne celé naše území? To by byl krutý mír, pane.“

„Právě teď si myslím, že tohle je to nejlepší, v co můžeme vdané chvíli doufat. Když vezmeme v úvahu původní válečné cíle, které si Ještěři stanovili, ani tohle nebude snadné získat.“ řekl Bradley. „Proto mám takovou radost z vašeho úsilí tady. Bez vašich bomb bychom byli vyřízení.“

„I s nimi budeme vyřízení,“ řekl Groves. „Jenomže ne tak rychle, a donutíme Ještěry, aby za to sakra zaplatili.“

„To je ono.“ přisvědčil Bradley. „Přišli sem se zdroji, které nemohou obnovit. Kolik z nich spotřebovali? Kolik jim ještě zbývá? Kolik si jich ještě mohou dovolit spotřebovat?“

„To je otázka, pane.“ řekl Groves. „Otázka.“

„Ale ne. Je ladě ještě jedna, která je mnohem důležitější.“ řekl Bradley. Groves tázavě zvedl obočí. Bradley svoji myšlenku vysvětlil: „Jestli nám něco zbude v ruce, až oni začnou vyškrabovat dno sudu.“

Groves spokojeně zabručel. „Ano, pane.“ dodal pak.

Nad tosevanským městem vykvetl jedovatý květ nukleárního plamene. Pozorován z průzkumného satelitu, vypadal nádherně. Z oběžné dráhy však nebylo možno rozeznat podrobnosti toho, co bomba s městem udělala. Atvar projel zříceninami Alexandrie ve speciálně chráněném vozidle. Takto uviděl z první ruky, co tosevanská bomba dokázala. Nebylo to nic pěkného.

Kirel se této vyjížďce vyhnul, i když byl o tomto úderu informován jak ze zdrojů Rasy, tak z tosevanského vysílání. „A tak jsme se pomstili zničením Kodaně. Kde to skončí. Vznesený pane flotily?“

„Kapitáne, já nevím, kde to skončí, nebo jestli to vůbec skončí.“ odpověděl Atvar. „Psychologové mi nedávno předložili přeložený obsah tosevanských legend v naději, že by mi mohly pomoci - mohly by pomoci celé Rase - lépe pochopit nepřítele. Jedna z nich, která mi ulpěla v paměti, vypráví o tosevanském muži, který bojoval proti imaginární příšeře, která měla mnoho hlav. Pokaždé, když jí jednu hlavu usekl, vyrostly jí další dvě. To mi připomíná situaci, v které se momentálně nacházíme.“

„Rozumím tomu, co říkáte. Vznesený pane flotily,“ řekl Kirel. „Hitler, německý ne—imperátor, vykřikoval na všech rozhlasových frekvencích, že nás postihne drtivá pomsta za zničení nordického města. Naši sématikové stále ještě analyzují přesný význam slova nordicky.“

„Je mi úplně jedno, co to znamená,“ odsekl Atvar nevrle. „Jediné, co mě zajímá, je dovést tuto kampaň k úspěšnému závěru, a už si nejsem jist, jestli to dokážeme.“

Kirelovy oční výčnělky, které se upřely na Atvara, v sobě měly náboj zděšení a ney in. Porozuměl admirálovi. I když věci yypadah sebehůře, admirál nechtěl rezignovat v konečný úspěch poslání Rasy. Admirál byl, a to si Kirel musel přiznat, opakovaně mnohem optimističtější, než odpovídalo reálné situaci.

„Chcete tedy rezignovat na celé naše úsilí, Vznesený pane flotily?“ zeptal se Kirel tiše a opatrně. Atvar tuto opatrnost pochopil. Kdyby Kirel neakceptoval odpověď, pravděpodobně by rozpoutal podobnou vzpouai, jakou rozpoutal Straha po první tosevanské jaderné explozi. Kdyby vedl takovou vzpouru Kirel, pravděpodobně by uspěl.

A tak i Atvar odpověděl opatrně: „Rezignovat? V žádném případě. Ale začínám věřit, že možná nebudeme s to anektovat celý suchý povrch této planet)7, aniž by došlo k nenapravitelným ztrátám a škodám jak na našich silách, tak na povrchu planety. Musíme mít na zřeteli, co tu najde kolonizační flotila, až přiletí, a podle toho si musíme počínat.“

„To může zahrnovat i jednání s tosevanskými impérii a ne—impérii, která nám ještě kladou odpor,“ řekl Kirel.

Atvar z toho nemohl vyčíst kapitánův názor na tuto věc. Nebyli si jist ani svým vlastním názorem. Jen uvažovat o tom znamenalo vstoupit na nezmapované území. Plány, s nimiž se Rasa vydala na cestu, předpokládaly kompletní obsazení planety v průběhu několika dnů, ne čtyř let - dvou pomalých oběhů této planety kolem její hvězdy - krutých bojů s víceméně nerozhodným výsledkem. Snad by se nyní Rasa měla zaměřit na dosažení jiného cíle, než bylo původně plánováno.

„Kapitáne, k tomu nakonec může dojít.“ řekl. „Doufám sice, že se to nestane - naše úspěchy na Floridě a na dalším místech tuto naději opravňují - ale vyloučeno to není. Co na to říkáte?“

Kirel tiše, užasle zasyčel. „Jen to, že nás Tosev 3 změnil způsobem, jaký jsme nikdy nepředpokládali, a že nemám rád jakékoli změny, už vůbec nemluví o změnách, které nás zasáhly za takových okolností.“

„Ani já nemám rád změny.“ odpověděl Atvar. „Jak by je rozumný muž mohl mít rád? Naše civilizace přetrvala tak dlouho právě proto, že minimalizujeme rozkladný vln lehkomv siných a neuvážených změn. Ale ve vašich slovech slyším podstatu rozdílu mezi námi a Velkými Ošklivci. Když se střetneme se změnou my, cítíme se jí zasaženi. Tosevané po ní sáluiou a chopí se jí oběma rukama, jako by to byl sexuální partner, k němuž si vypěstovali monomaniakální vášeň, které říkájí láska.“ Reprodukoval to slovo z tosevanského jazyka nazývaného angličtina: protože byla široce používána,

dokonce i vysílána v rozhlasu. Rasa se s ní seznámila více než s většinou ostatních jazyků, které Velcí Ošklivci používali.

„Byl by Pssafalu Dobývateľ vyjednával s Rabotev? I“ zeptal se Kirel. „Byl by Hisstan Dobývateľ vyjednával s Hallessiam? Co by řekli jejich Císařové, kdyby se dověděli, že jejich dobytelská tažení nedosáhla stanovených cílů.“ To, co měl skutečně na mysli, bylo to, co řekne jejich Císař, když se doví, že dobytí Tosevu 3 možná nebude úplné. Atvar řekl: „Tady rychlost světla pracuje pro nás. Cokoli řekne, nedovíme se dřív, než přiletí kolonizační flotila, nebo snad ještě o pár let později.“

„Pravda,“ řekl Kirel. „Do té doby jsme autonomní.“ Autonomní sebou v jazyce Rasy neslo podtext sám nebo izolovaný nebo odříznutý od civilizace. „Pravda,“ řekl Atvar smutně. „No dobrá, kapitáne, budeme muset udělat to nejlepší, co dokážeme, pro sebe i pro Rasu jako celek, jehož jsme a zůstaneme součástí.“

„Jak říkáte. Vznešený pane flotily.“ odpověděl Kirel. „Při tom všem, co se kolem nás děje, je někdy obtížné udržet na paměti tento základní fakt.“

„Je to často obtížné, chcete říct.“ poznamenal Atvar. „I bez těch bitev je zde tolik popuzujících věcí. V Číně byl unesen náš psycholog... Prohlásili, že je to odvěta za jeho studie čerstvě vyhlášeného Tosevana. Jak můžeme zkoumat Velké Ošklivce, když naši muži budou mít strach z pomsty za každou zkoušku, kterou udělají?“

„To je problém. Vznešený pane flotily, a bojím se, že to bude ještě horší.“ řekl Kirel. „Od té doby, kdy jsme dostali tu zprávu, už dva muži opustili rozpracované výzkumné projekty na povrchu Tosevu 3. Jeden vzal své výzkumné objekty na palubu hvězdné lodě, což pravděpodobně zkreslí jeho výsledky. Druhý také odešel na loď, ale ten svůj projekt ukončil. Prohlásil, že hledá nové téma.“ Kirel zavlnil očima výčnělky ve výrazu ironie.

„O tom jsem neslyšel.“ řekl Atvar rozzlobeně. „Je třeba ho tvrdě přinutit, aby se vrátil ke své práci: budeli to nutné, vykopnete ho ven z přechodové komory.“

Kirelova ústa se otevřela smíchem. „Bude vykonáno. Vznešený pane flotily.“

„Vznešený pane flotily!“ Na jedné z obrazovek vadmíralově místnosti se náhle objevila Pshingova tvář. Byla to obrazovka určená pro naléhavá hlášení. Atvar a Kirel na sebe pohlédli. Jak bylo právě řečeno, dobývání Tosevu 3 bylo sérií překvapení.

Atvar zapojil svůj vlastní komunikátor. „Mluvte, pobočníku. Co se zase stalo?“ Sám se podívil, jak klidně tuto otázku položil. Protože život byl sérií překvapení, každá jednotlivá krize se zdála menší, než by tomu bylo za jiných okolností. Pshing řekl: „Vznešený pane flotily, s politováním jsem nucen ohlásit další tosevanský jaderný výbuch poblíž města jménem Sarátov.“ Jedním očním výčnělkem zkontroloval mapu a dodal: „Tento Sarátov leží v ne—impériu SSSR. Jsou hlášeny značné škody.“

Atvar a Kirel na sebe znovu pohlédli, tentokrát zděšeně. Oni i jejich analytici byli přesvědčeni, že SSSR provedl svůj jediný jaderný výbuch s radioaktivním materiálem ukoristěným Rase, a že jeho technologie je příliš zastaralá, aby dokázal vyvinout své vlastní bomby jako Německo a Spojené státy. Opět jednou analytici nevěděli všechno, co měli vědět.

Atvar těžce řekl: „Potvrzuji přijetí této zprávy, pobočníku. Začnu vybírat sovětské město, které bude zničeno v odvetu. A potom“ pohlédl potřetí na Kirela, vědom si debaty, kterou spolu rněli, „právě teď nevím, co udělám.“

KAPITOLA 14

Psací stroj vyplivoval kulometné dávky písmen: klap—klap—klap, klap—klap—klap, klapity—klap. Cinkl zvonek, označující konec řádky. Barbara Yeagerova stiskla řádkovač, vozík se posunul, a ona mohla začít psát další řádku. Pohlédla nespokojeně na tu, kterou právě dopsala. „Ta páska je už moc vypsaná. To už není pomalu k přečtení.“ řekla. „Měli by někde sehnat novou.“

„To není tak snadné,“ odpověděl Sam Yeager. Slyšel jsem, že onehdy po jedné z našich zásobovacích skupin stříleli.“ „Něco jsem zaslechla, ale moc ne, I“ řekla Barbara. „Byli to Ještěři?“

Sam zavrtěl hlavou. „To nemá s Ještěři nic společného. Byli to kořislníci z Little Rocku. Je toho čím dál méně, co se dá najít. Dne už toho moc nepořídíš bez bouchačky v ruce. A myslím, že to bude ještě horší, než se to začne zlepšovat.“

Já vím.“ řekla Barbara. „To, jak jsme teď vzrušení nad maličkostmi jako ten tabák, který jsi koupil —“ Zavrtěla hlavou. „A zajímalo by mě, kolik lidí zemřelo hladem, protože se úrodu buď nepodařilo sklídit, nebo ji vypěstovat, nebo ji dopravit z farem do měst.“

„Spousta.“ řekl Sam. „Pamatuješ si na to malé městečko v Minnesotě, kterým jsme projížděli cestou do Denveru? Už začínali porážet svůj dobytek, protože ho neměli čím krmit -a to bylo před půldruhým rokem. A v Denveru teď bude velký Mad. Ještěři rozbili farmy, které ho zásobovaly a zničili i železnice.“

„Máme štěstí, že jsme tam, kde jsme.“ přisvědčila Barbara. „Když se to tak vezme, máme štěstí, že vůbec jsme.“

„Jo.“ Sam si poklepal nehtem na přední zuby. „Já mám štěstí, že jsem si nezlomil protězu. Jak to teď vypadá, dentista by měl problém spravit ji.“ Pokrčil rameny. „Další důvod k obavám.“

„Je jich spousta.“ Barbara ukázala na list papíru ve stroji. „Raději by tu zprávu měla dopsat, miláčku - ne že by to někdo dokázal přečíst, až budu hotová.“ Zaváhala, pak pokračovala: „Same, je doktor Goddard v pořádku? Když mi dával přepsat tyhle poznámky, měl hlas slabý a mdlý jako písmena z téhle pásky.“

Sam by to tak neřekl, ale Sam nestudoval na koleji literátům. Pomalu odpověděl: „Taky jsem si toho všiml, miláčku. Myslím, že je to s ním horší. Ví, že navštívil nějaké lékaře tady, ale nevím, co mu řekli. Těžko se ho mohu ptát, a on mi nic neřekl.“ Opravil se: „Beru to zpět. Řekl jednu věc: „Dostali jsme se už tak daleko, že na jednou člověku nezáleží.“

„Nelíbí se mi, jak to zní.“ řekla Barbara.

„Ani mně, když o tom teď přemýšlím.“ řekl Sam. „Zní to, jako když člověk píše svůj vlastní jak—se—to—řekne -

nekrolog - ano?“ Barbara přikývla. Sam pokračoval: „Problém je v tom, že má pravdu. Skoro všechno, co jsme udělali na raketách, pochází z jeho hlavy - buď to, nebo jsme to ukradli Ještěřům nebo si vypůjčili od nacistů. Ale teď můžeme pokračovat bez něho, když budeme muset, i když to nepůjde tak rychle a přímočaře.“

Barbara opět přikývla. Poklepala po rukopisných poznámkách, které opisovala. „Víš, co tady dělá?“ Snaží se zvětšit měřítko - to je slovo, které používá - projektu raket, které máme, aby byly dost velké a silné, aby mohly nést atomovou bombu místo TNT, nebo co do toho dříváte tedy“

„Jo, mluvil se mnou o tom.“ řekl Sam. „Myslí si, že nacisté také pracují na stejném projektu, a že jsou pravděpodobně před námi. Nemyslím, že mají Ještěra, který ví tolik jako Vessil, ale jejich lidé stavěli mnohem větší rakety než doktor Goddard ještě před příchodem Ještěřů. Děláme, co můžeme, to je všechno. Víc dělat se nedá.“

„Ne.“ Barbara napsala dalších pár vět, než došla na kon stránky. Vytáhla ji a zasunula do stroje nový list papíru. AL místo aby se vrátila ke zprávě, vzhledla zpod přivřených víček k Samovi. „Vzpomínáš? Tohle jsem dělala v Chicagu, když jsme se poprvé setkali. Ty jsi přivedl Ullhasse a Ristina, aby si s nimi promluvil doktor Burkett. Spousta věcí se od té doby změnila.“ „Pár určitě.“ připustil Sam. Tenkrát byla provdaná za Jense Larssena, ačkoli se obávala, že je mrtev: jinak by se ona a Sam spolu nikdy nedali dohromady, neměli by spolu Jonathana a neudělali by spoustu jiných věcí. Neznal literátů a neuměl vyjádřit vznešenými slovy, co cítil. Místo toho řekl: „To bylo tak dávno, že když jsi mě požádala o cigaretu, mohl jsem ti jednu dát.“

Usmála se. „To je pravda. Nejsou to ani dva roky, ale zdá se to jako středověk, že?“ Nakrčila nos. „Já se teď cítím jako žena středního věku, ale to je jenom kvůli Jonathanovi.“

„No, já jsem rád, že je už dost starý, abys ho klidně mohla přes den nechávat těm niamni.es,9 aby se o něj postaraly.“ řekl Sam. „To tě uvolňuje, abys mohla dělat věci jako tohle a cítit se zase užitečná. Tak nějak jsi to myslela, že?“

„Ano.“ řekla Barbara s přikývnutím, které nebylo zcela spokojené. Snížila lilas. „B)la bych ráda, kdybys těm barevným ženám tak neřikal.“

„Jak?“ Azammiex?“ Sam se poškrábal na hlavě. „Vzdyť to jsou.“

„Já vím, ale zní to tak —“ Barbara hledala vhodné slovo, a že to byla Barbara, také ho nalezla. „Tak předválečně, jako bychom byli na plantáži s černochoy, kteří zpívají spirituály a dělají všechnu práci, zatímco, páni sedí a popíjejí mátový julep, a nemají sebemenší tušení, že celý jejich společenský systém je špatný a nemocný - a mnoho z toho, co bylo špatného tenkrát, je špatné i teď. Proč by jinak Ještěři dali zbraně barevným oddílům a očekávali, že budou bojovat proti Spojeným státům?“

„No, v tom se ale spletli.“ řekl Sam.

„Ano, někteří z černochoy se vzburčili,“ souhlasila Barbara. „ale vsadila bych se, že ne všichni. A Ještěři by se o to nepokusili, kdyby si nemysleli, že to bude fungovat. Tak jak zachází sbarevnými tady dole... Vzpomínáš si na ty týdeníky zdoby, než jsme vstoupily do války, ty které ukazovaly šťastné ukrajinské rolníky, jak vítají nacisty s kyticemi, protože je osvobodili od komunistů?“

„Uh—huh.“ řekl Sam. „Taky přišli zatraceně rychle na to, zač to stálo, ne?“

„O to nejde.“ trvala na svém Barbara. „Jde o to, že černoši tady by mohli stejně vítat Ještěry.“

„Spousta z nich to udělala.“ Sam zvedl ruku dříve, než mohla něco namítnout. „Vím, co chceš říct, drahousku: jde o to, že jich to taková spousta neudělala. Bylo by to horší, kdyby to udělali, o tom není pochyb.“

„Teď chápeš,“ řekla Barbara, přikyvujíc. Vždycky mluvila takovým potěšeným tónem, když řekl něco takového, potěšeným a trochu překvapeným: možná neměl velké vzdělání, ale byla ráda, že nebyl hloupý. Pochyboval, že si uvědomuje, že používá takový tón hlasu, a byl dalek toho, aby ji na to upozornil. Byl jen rád, že s ní dokáže držet krok. Řekl: „Druhá strana mince je, že tyhle barevné ženy - nebudu jim říkat mammies, když nechceš - nedokážou dělat práci, kterou teď děláš ty, ať už je to z jakéhokoli důvodu. A protože ony jsou na naší straně, neměli bychom jim dál práci, kterou ilokůžou dělal, abychom niv ostatní mlili dělat y ěci, které on> nedokážou.“

„To není správné.“ řekla Barbara. Ale pak se zamyšleně odmlčela. Začala si hrát sklávesami svého stroje. Nakonec řekla: „Možná to není správné, ale myslím, že je to praktické.“ Pak začala znovu psát.

Sam měl pocit, jako by právě získal dvojitou devítku. Nestávalo se často, že by se mu podařilo v diskusi přimět Barbaru ustoupit. Položil jí něžně ruku na rameno. Usmála se na něho, ale klapot psacího stroje neustal.

Liu Han držela samopal v náruči, jako by to byla Liu Mei. Věděla, co s ním má udělat, kdyby se Ttomalss o něco pokusil: namířit jeho směrem a stisknout spoušť. Zasáhne ho dost kulek, aby se už o nic nepokoušel.

Podle toho, co jí řekl Nieh Ho—T'ing, zbraň byla německé výroby. „Fašisté ji prodali Kuomintangu, a my jsme ji od něho tak říkajíc osvobodili.“ řekl. „Stejně tak osvobodíme celý svět! nejen od fašistů a reakcionářů, ale také od cizích agresorských imperialistických šupinatých d'áblů.“

Takto řečeno to vypadalo dost snadně. Pomstít se Ttomalssovi také vypadalo dost snadně, když to navrhla ústřednímu výboru. A samozřejmě, jeho únos v Kantonu se ukázal být až směšně snadným - jak to předpověděla, vrátil se do Číny, aby ukradl další nešťastné ženě její dítě. Dopravit ho sem do Pekingu, aniž by ho ostatní Ještěři zachránili, už nebylo tak snadné, ale Lidová osvobozenécká armáda to dokázala.

A teď byl zde, uvězněný v kůlně v jednom hutingu nedaleko hostince, kde Liu Han - a její dcera - žily. Byl v podstatě její a mohla si s ním dělat, co chtěla. Přesně tak, jak o tom snila, když byla v níkou malých šupinatých d'áblů. Teď se ten sen stal skutečností.

Otevřela dveře kůlny. Někteří z mužů, potulujících se a obchodujících v okolí, patřili k Lidové osvobozenécké armádě, ačkoli ani ona nevěděla, kteří z nich to jsou. Ale pomohli by zabránit Ttomalssovi v útěku a nikomu nedovolili, aby ho zachránil. Zavřela za sebou. Uvnitř, kam nebylo vidět z ulice, byly další, pevnější dveře. Odemkla je a vstoupila do tmavé místnosti za nimi.

Ttomalss se prudce otočil. „Nadřizená ženo!“ zasyčel vlastním jazykem a pak přešel do čínštiny: „Rozhodla jste, jaký bude můj osud?“

„Možná vás zde budu držet velice dlouho.“ řekla Liu Han pobaveně. „a uvidím, co se lidé mohou naučit od vás, malých ďáblů. To by byl dobrý projekt, nemyslíte. Ttomalssi!“

„To by pro vás byl dobrý projekt. Naučili byste se mnoho.“ souhlasil Ttomalss. Liu Han si na okamžik myslela, že nepochopil její ironii. Pak pokračoval: „Ale nemyslím, že to uděláte. Myslím, že mě místo toho budete mučit.“

„Zjistil, kolik vydržíte žízň, kolik vydržíte hladu, kolik vydržíte bolesti - to by byl zajímavý projekt, nemyslíte, Ttomalssi?“ Liu Han se mazlila se slovy, jako by byla kočka, hrající si s myší, kterou se chystá sežrat - až dostane o trochu větší hlad, než právě má.

Doufala, že Ttomalss se začne hrbit a prosit. Místo toho na ni pohlédl způsobem, ve kterém na základě své dlouhé nechtěné zkušenosti s malými ďábly, rozeznala truchlivý výraz. „My muži Rasy jsme s vámi nikdy tak nezacházeli, když jste byla v našich drápech,“ řekl.

„Ne?“ zvolala Liu Han. Teď se zahleděla ona na malého ďábla. „Vy jste mi neukradl dítě a nezlomil mi srdce?“

„Mláděti nebylo nijak ublíženo - na rozdíl ode mě,“ odpověděl Ttomalss. „A, k naší lítosti, jsme plně nepochopili mezigenerační vazby u vás Tosevanů. To je jedna z věcí, kterou jsme se naučili - částečně i od vás.“

Liu Han si uvědomila, že myslí vážně to, co říká. Nemyslel si, že byl krutý - což neznamenal, že z jejího hlediska nebyl. „Vv, malí ďáblové, jste mě vzali do svého letadla, které nikdy nepřistávalo, a pak jste tam ze mě udělali děvku.“

Liu Han ho za to měla chuť zastřelit. „Lehni si s tímhle, říkal jste, nebo nebudeš jíst. Pak jsem musela ležet s jiným a zase s jiným. A celou tu dobu jste se na mě dívali a natáčeli jste své špinavé filmy. A vy říkáte, že jste mi nikdy nezpůsobil žádnou škodu.“ „Musíte pochopit.“ řekl Ttomalss. „U nás je páření jenom páření. Když nastane naše období páření, muži a ženy se navzájem vyhledají, a pak ženy položí vejce. U Rabotevů - jedné rasy, kterou ovládáme - je tomu právě tak. U Hallessianů — další rasy, které vládeme - je to obdobné. Jak jsme měli vědět, že u Tosevanů je tomu jinak?“

Ano, zjistili jsme to. Přišli jsme na to právě díky tomu, že jsme pracovali s lidmi jako vy a ti tosevanští muži, které jsme dopravili na naši loď. Předtím jsme lo nevěděli. Stále nám dělá potíže uvěřit, že jste takovi, jací jste.“

Liu Han ho sledovala přes propas! neporozumění lak širokou, jako vzdálenost mezi Čínou a tím vzdáleným místem, kterému malí ďáblové říkali Domov. Poprvé pochopila, že Ttomalss a ostatní malí ďáblové nejednali ze zášti a zlé villy. Snažili se něco zjistit o lidech, a dělali v tomto směru, co uměli.

Část její zuřivosti opadla. Část - ale ne celá. „Využívali jste nás,“ řekl, používající oblíbená slova z propagačního slovníku Lidové osvobozené armády. Ostatně se k dané situaci hodily jako sandál, vyrobený mistrem ševcem. „Protože jsme byli slabí, protože jsme se nemohli bránit, chytili jste nás a dělali si s námi, co jste chtěli. To je špatné a zvrácené, nezdá se vám?“

„To je to, co dělá silnější se slabším.“ řekl Ttomalss, krče se v gestu, které by u lidí znamenalo pokrčení rameny. Obrátil k ní oba oční výčnělky. „Teď jsem slabý já, a vy jste silná. Chytila jste mě a dopravila sem, a říkáte, že mě využijete k pokusům. Je to vykořisťování, nebo ne? Je to špatné a zvrácené, nebo ne?“

Ten malý šupinatý ďábel byl chytrý. Měl odpověď na všechno, co Liu Han řekla. Ať řekla cokoli, dokázal obrátit její slova proti ní - vůbec by jí nevadilo vyslechnout si debatu mezi ním a Nieh Ho—Tingem, který byl dobře školený v dialektice. Nicméně Liu Han měla jeden argument, který Ttomalss nemohl přebít: samopal. „Je to pomsta.“ řekla.

„Aha.“ Ttomalss sklonil hlavu. „Snad duše Císaře minulosti shlédnou vlídně na moji duši.“

Tiše čekal, až ho zabije. Samozřejmě, viděla válku a její krvavé následky. Dokázala si představit i bombu, která zabije, zničí a zmrazí spoustu malých ďáblů - čím víc, tím líp. Ale nikdy nikoho osobně nezabila zblízka. Nebylo to tak jednoduché, jak, právě zjistila.

Rozzlobená tímto poznáním, že nedokáže udělat to, co měla v úmyslu, což by Nieh Ho—T'ing nepochybně považoval za slabost, se otočila, vztekla kopla do dveří, a opustila místnost. Ještě vztekla je za sebou zabouchla, a pak se postarala, aby byly opět uzamčeny.

Rychle vykročila k hostinci. Už se těšila na Liu Mei, a každé nové slovo, které holčička řekla čínsky, byl hřebík do rakve Ttomalssovy totální porážky.

Za zády jí řekl jakýsi muž: „Krásná sestřičko, dám ti pět mexických dolarů“ — krásně stříbrných - když mi ukážeš své tělo.“ Významně zazvonil mincemi v dlani. „Tak pojď.“ Liu Han se prudce otočila a z jejího rozhaleného pláště vyhlédla na vyděšeného muže zlým okem hlaveň německého samopalu. „Ukážu ti tohle!“ zasyčela.

Muž zapištěl jako vyděšená myš, a s klapotem dřeváků zmizel v nejbližším hutungk. Liu Han se unaveně vlekla dál.

Ttomalss byl menší než lidští vykořisťovatelé, které znala (vzpomněla si na lékárníka Yi Mina, který ji nestydatě zneužil, stejně jako ti ostatní muži na palubě letadla, které nikdy nepřistávalo, až na Bobbyho Fioreho), ale len šupináč byl mocnější.

Ale byl, nakonec, horší?

„To kdybych věděla.“ vzdychla a šla dál.

„Tohle je hrozná země.“ řekl George Bagnall, rozhlížeje se kolem. On, Ken Embry a Jerome Jones už neměli po levici Čudské jezero a jezero Peipus. Urazili velký kus cesty ze Pskova na sever, než zaplatili kusem salámu nějakému starci s pramici, aby je převezl přes Nanu. Teď mířili k severozápadu, k pobřeží Baltu.

Lesy na východ od Pskova byly tady už jen pouhou vzpomínkou. Zdejší krajina byla plochá, lak plochá, že se Bagnall divil, že jezera a řeky zůstávají ve svých korytech a nerozlijí se po kraji. Embryho napadlo totéž. „Někdo to tady snad vyžehlil.“ řekl.

„To ano.“ odpověděl Jones. „Matka příroda. Za poslední doby ledové tudy postupovaly ledovce a pak se zase stahovaly. Převálcovaly krajinu, jako když člověk rozšlápne malinu.“ mexický dolar - stříbrná mince, v té době přijímaná

v Číně, protože tehdy byla čínská měna, na rozdíl od civilizovaných zemí, založena na stříbře, (pozn, překl.)

„Je mi jedno, co lo způsobilo.“ řekl Bagnall. „Nelíbí se mi, to je to celé. Nejen že je plochá, ale chybí jí bány. Všechna ta zeleň, která by měl svítit, je nějaká mdlá. To není nedostatkem slunce, když je tady na obloze prakticky dvacet čtyři hodin}’ denně.“

„Nejsme moc vysoko nad úrovní hladiny jezera.“ řekl Embry. „Nemůžeme být ani příliš vysoko nad úrovní hladiny moře. Zajímalo by mě, jak daleko do vnitrozemí prosakuje sůl. Řekl bych, že to by mohlo mít vliv na rostliny.“

„To je nápad,“ řekl Bagnall. „Vždycky je hezké mít pro věci nějaké vysvětlení. Nevím, jestli je to správné vysvětlení, ale v bouři dobrý’ každý přistav, co?“

„Když o tom mluvíme —“ Embry vytáhl mapu. „Pokud mohu říct, jsme asi deset mil od pobřeží.“ Ukázal k severozápadu. „Ten velký oblak kouře tam pochází, myslím, z velkého průmyslového střediska Kohtla—Jane.“ Řekl to se zjevnou ironií, kdyby vedle nestál název místa, mohl by to být pouhý mušinec na mapě.

„Něco tam musí být.“ poznamenal Jerome Jones. „Jinak by to Ještěři nebombardovali.“

„Nemyslím, že to je bombardování.“ řekl Ken Embry. „Množství kouře je stále stejné. Viděli jsme ho už včera, a od té doby se nezměnilo. Myslím, že Němci nebo Rusové, nebo kdo to místo ovládá, udržují velký oheň, aby Ještěři neviděli dolu, co se tam děje.“

„Ať je to cokoli, v této chvíli je mi to celkem jedno.“ řekl Bagnall. „Mě zajímá, jestli seženeme nějaký člun spíš y Kohtla—Jarvc, nebo v nějaké rybářské vesnici na pobřeží.“

„Domluvíme se spíš s vojáky než s rolníky?“ zeptal se Jones.

„Když se pokusíme dohodnout s rolníky a nevyjde to, vždy se můžeme v ráti a pokusil se dohodnout s vojáky. Kdyby to nevyšlo s vojáky, byl by to nejspíš konec.“

Jeho společníci o tom dalších pár kroků uvažovali. Pak skoro unisono přikývli. „Na lom něco je. George.“ řekl Embry.

„Cítím se jako v Bibli, když naviguji podle sloupu kouře.“ řekl Jerome Jones.

Bagnall změnil směr více k severu, aby dorazili k pobřeží kus na východ od Kohtla—Jane a toho, co se lam dělo. Jako už mnohokrát, Bagnall byl ohromen rozlehlostí ruské krajiny. Myslel si, že sibiřská step bude ještě rozlehlejší a prázdnější, ale i Estonsko mělo půdy nazbyt. Blížili se k pobřeží Baltu, ale ani zde nebylo osídlení o nic hustší než ve vnitrozemí- Bagnall začal mít obavy, jestli vůbec objeví nějakou rybářskou vesnici, až dojdou k moři. Zdálo se, že tato část světa je liduprázdná.

Jediná vyhodil cestování v tomto ročním období byla, že člověk mohl jít, dokud mu stačily síly. V zeměpisné šířce Leningradu v období letního slunovratu slunce zapadalo jen na pár hodin, a nikdy nezapadlo tak hluboko pod obzor, aby nastal soumrak. I o půlnoci severní obloha jasně zářila a celá krajina byla zalitá mléčným svitem. Jak toho večera řekl Ken Embry: „Není to tak ošklivé - trochu to připomíná zemi kouzel, nezdá se vám?“

V tom rozptýleném světle beze stínů se daly těžko odhadovat vzdálenosti. Statek se stodolou, který se ještě přede dvěma minutami zdál míli vzdálený, byl náhle přímo před nimi. „Poprosíme o přístřeší na noc?“ řekl Bagnall. „Raději bych se vyspal na slámě než na mokré zemi.“

Vydali se k domu. Zatím museli ukázat Gennanův průvodní list jen párkrát, navzdory jejich obavám, rolníci se k nim chovali vcelku přátelsky. Ale tady byli ještě asi sto metry od domu, když na nějakým muž z domu cosi vykřikl.

Bagnall se zamračil. „To není německy. Rozuměl jste lomu. Jonesi?“

Technik zavrtěl hlavou. „Není to ani rusky. Nevím, co to je.“ Zvolání se ozvalo znovu, stejně nesrozumitelné jako předtím. „Jestli to není estonština.“ uvažoval.

„Jsme přátelé!“ vykřikl Bagnall, nejprve anglicky, pak německy a nakonec rusky. Kdyby věděl, jak se lo řekne estonsky, udělal by i to. Postoupil o pár kroků blíž k domu.

Ať byl v domě kdokoli, nebyl zvědavý na nezvané hosty. V jednom z oken se zablesklo a Bagnalloví hvízdla kolem hlavy kulka.

Ačkoli nebyl pěšák, měl Bagnall dosl zkušeností z pozemních bojů, aby se vrhl k zemi, když po něm začal někdo střílet. Stejně učinil i Embry. Oba vykřikli: „Zalehni, ty blázne!“ na Jonese. Ještě stál s otevřenými ústy, když kolem zasvítl další kulka, ještě blíž než ta první. Pak také zalehl.

Ten druhý výstřel nevyšel z domu, ale ze stodoly. Oba střelci pokračovali ve střelbě a přidal se k nim ještě třetí. „Co sakra budeme dělat?“ řekl Bagnall, plaze se ke křoví, které ho mohlo ukryt před zraky nepřátelských domorodců. „Výroční setkání Estonské lig} 1, Nenávidíme každého, kdo k nám nepatří.“

„Vubec by mě to nepřekvapilo.“ odpověděl Embry ze svého úkrytu. „Jestli to jsou Estonci, musí nás považovat za nacisty nebo bolševiky, nebo nějakou podobnou formu života. Odpovíme jim?“

„Raději bych ustoupil a obešel to,“ řekl Bagnall. Ale v téže chvíli vyrazili ze stodoly dva muži s puškami a rozběhli se ke skupině stromků po pravé straně. Odjistikl svoji mauserovku. „Jestli na nás chtějí uspořádat lov, budou za to privilegium muset zaplatit.“ Přiložil pušku k rameni.

Než mohl vypálit, vyběhli ze zadní části statku další tři muži. Ken Embry na jednoho z nich vystřelil, ale minul. To nepřírozené světlo klamalo. Muži doběhli k přístavku a začali střílet na Angličany. Pár kulek dopadlo blíž, než bylo Bagnalloví milé.

„Zatracená práce, co?“ protáhl Jerome Jones. Ani Silácká fráze, ani univerzitní přízvuk nedokázaly zakrýt jeho obavy. I Bagnall měl obavy. Těch Estoncu bylo irochu moc a zjevy ně lo mysleli vážně.

Dva muži v domě a ten ve stodole stále stříleli na Angličany, nutice je držet se při zemi. Pod krytem jejich palby se dva Estonci mezi stromky rozběhli kupředu. Bagnall na ně vystřelil několik ran, ale bez viditelného účinku. „Obkličují nás.“ řekl s obavami.

Pak se ozvala další puška, napravo a za ním. Jeden z běžících Estoncu upustil pušku a zhroutil se k zemi. Puška třeskla znovu a druhý Estonec se zhroutil s výkřikem bolesti, klcrý se rozlehl nad plochou travnatou plání: Pokusil se odplazit

do

úkrytu, ale Bagnall na něj dvakrát vystřelil. Jedna ze střel musela zasáhnout, protože muž znehybněl.

Jeden z Estoncu za přístavkem se vztyčil, aby vystřelil. Než to mohl udělat, neznámý střelec stiskl znovu spoušť.

Estonec se zhroutil. Musel přitom upustit pušku, protože padla tam, kde ji Bagnall viděl. „Máme přítele.“ řekl. „Jsem zvědav, jestli je to Rus nebo Němec.“ Ohlédl se přes rameno, ale nikoho neviděl.

Muž ve stavení, který vystřelil první - nebo možná někdo jiný, používající stejné okno - znovu vypálil. Ve stejném okamžiku vystřelil i střelec za Bagnallem. Jedna paže zůstala schliple viset z okna.

„Ať je tam vzadu kdokoli, je zatraceně dobrý.“ řekl Embry. Estonci očividně dospěli ke stejnému závěru. Jeden z těch za přístavkem zamával kusem bílé látky. „Máme tady raněného.“ zavolal německy se zvláštním přízvukem. „Necháte nás donést ho do domu?“

„Dejte se do toho.“ řekl Bagnall po chvilkovém váhání. „Necháte nás vrátit se a projít okolo vás? My jsme tenhle boj nechťeli.“

„Můžete to udělat,“ odpověděl Estonec. „Možná nejste ti, kteří jsme si mysleli, že jste.“

„Možná jste se o tom měli přesvědčit, než jste se nám pokusili ustřelít Mam“ řekl Bagnall. „Jděte, ale pamatujte, že vás máme stále na mušce - a stejně i náš přítel vzaduz“

Stále mávaje bílou látkou. Estonec sebral pušku svého raněného kamaráda a přehodil si ji přes rameno. Pak se svým zdravým druhem odvedli raněného do domu. Podle toho, jak bezvládně visel v jejich pažích, musel být zraněn vážně.

Když to udělali. Bagnall a jeho kolegové se začali plazit zpátky, nedůvěřující plně příměří, na kterém se dohodli. Ale Estonci v domě i ve stodole už měli bóje evidentně dost. Bagnall si uvědomil, že se stahují k místu, odkud pálil neznámý střelec, který jim pomohl z, louže. Tiše zavolal: „Danke sehr,“ a pak, pro jistotu: „Spasibo.“

„Xč za što.“ ozvalo se. Na druhý pokus se tedy trefil. Ale prolo neotevřel hloupě ústa. Očekával, že odpověď, ať bude jakákoli, bude pronesena barytonem, ne sladkým kontraaltem.

Jerome Jones vyjel jako štěně, které si přivělo ocásek ve dveřích. „Taťána!“ zvolal, a pokračoval rusky: „Co tady děláš?“

„Na tom teď nezáleží.“ odpověděla ostřelovačka. „Nejdřív musíme obejít ten dum plný antisovětských reakcionářů, protože vv Angličané jste byli takoví hlupáci, že jste jim dali milost.“

„Jak víte, že to nejsou antifašističtí vlastenci?“ zeptal se Embry směsí ruštiny a němčiny.

Taťána Pirogová pohrdavě odfrkla. „Jsou to Estonci, tak musí být antisověšští.“ Řekla to, jako by vyhlášovala přírodní zákon. Bagnall neměl chuť přit se s ní, ne po tom, co pro ně právě udělala.

mlčela, když vedla Angličany dlouhou oklikou kolem statku. Šlo to pomalu, protože se nikdo z nich neodvážil postavit, dokud byli v dostřelu pušky. Dum i stodola však zůstaly tiché, jako by ani nebyly obydleny. Bagnall si přál, aby tomu tak bylo.

Konečně Taťána s kočičí obezřetností vstala. Angličané s výdechem úlevy následovali jejího příkladu. „Jak jste se k nám dostala přesně v pravé chvíli?“ zeptal se Bagnall, považuje její vztyk za povolení mluvit. Pokrčila rameny. „Vyrázila jsem dva dny po vas. Necestovali jste rychle. A tak - jsem byla tady. Za piil hodiny - možná i za mñ - bych vás byla dohnala, kdyby nezačala ta střelba.“

„A co - Georg Schultz?“ zeptal se Jerome Jones - váhavě, jako by se napůl obával její odpovědi.

Pokrčila rameny s kouzelnou lhotejností. „Raněný - možná mrtvý. Doufám, že mrtvý, ale nejsem si jistá. Je silný.“ Řekla to se zdráhavým respektem. „Ale myslel si, že se mnou muže dělat, co se mu zlíbí, ale zmýlil se.“ Poklepala hlaveň své pušky s teleskopickým zaměřovačem, aby ukázala, jak moc se zmýlil.

„Co teď budete dělat?“ zeptal se jí Bagnall.

„Dovedu vás bezpečně k moři.“ odpověděla. „A potom! Kdo ví? Asi se vrátím a budu zabíjet další Němce kolem Pskova.“

„Děkujeme vám, že jste šla tak daleko, abyste na nás dohlédla.“ řekl Bagnall. Bylo to zvláštní pomyšlení, že Taťána Pirogová, vynikající ostřelovačka, má komplex kvočny. Chvilí váhal, než pokračoval: „Jestli se nám podaří sehnat loď, přivítali bychom - víc než přivítali - kdybyste jela do Anglie s námi.“

Napadlo ho, jestli se rozčilí, což se stávalo často, když s ní měl co do činění. Místo toho se vypadala smutně, a - což se u ní stávalo velice zřídka - zmateně. Konečně řekla: „Vyjeďte zpátky do své rodiny, do své vlasti. To je pro vás správné. Ale toto“ - ťukla pažbou své pušky do neduživé trávy - „toto je moje rodina. Zůstanu a budu za ni bojovat.“

Estonci, které zastřelila, si mysleli, že tento konkrétní kus země je částí jejich vlasti, ne její. Němci v Kohtla-Jarve ji nepochybně považovali za rozšíření svého I'aterlandu. Ale chápal její stanovisko.

Kývl k západu, směrem ke kouři, který stále vystupoval z Kohtla-Jane. „Co tam dělají, že to musí stále ukrývat před Ještěry?“ zeptal se.

„Nějakým způsobem vytlačují olej ze skal,“ odpověděla Taťána. „My jsme to dělali léta, my a pak reakční estonští separatisté. Možná, že fašisti našli závod v provozuschopném stavu. Nebo si ho opravili.“

Bagnall přikývl. To dávalo smysl. Naftové produkiy byly v současné době dvojnásob vzácné. Kdekoli se k nim Němci molili dostat, chopili se příležitosti.

„Pojďme.“ řekla Taťána, pouštějíc Němce z hlavy. Vykročila dlouhým, pružným krokem, na který bylo radost pohledět, a který ospravedlňoval její prohlášení, že Angličané cestovali pomalu.

K Baltu dorazili o pár hodin později. Nevypadal nijak působivě: šedá voda, olizující písek. I tak Jerome Jones, imituje Xenofónovy muže, zvolal: „Thalassa! Thalassa!“ Bagnall i Embry se usmáli, oceňující tuto narážku. Taťána pokrčila rameny. Snad si myslela, že to bylo anglicky. Pro ni byl tento jazyk stejně cizí jako řečtina.

Asi pul míle dál na západ se rozkládala malá rybářská vesnice. Bagnall s uspokojením zaregistroval několik rybářských člunu, uvázaných u mola. Další, navzdory časné hodině, už byly na moři.

Psi se rozštěkali, když příslušníci RAF a Taťána vstoupili do vesnice. Rybáři a jejich ženy vyšli z domu, aby se na ně podívali. Jejich výrazy se různily od lhostejných až k nepřátelským. Bagnall řekl německy: „Jsme tři angličtí letci. Uvázli jsme skoro na rok v Rusku. Chceme se vrátit domů. Může nás někdo z vás převést do Finska? Mnoho toho nemáme, ale dáme vám, co můžeme.“

„Angličané?“ řekl jeden z rybářů s tím samým zvláštním přízvukem, jakým mluvili estonští bojovníci. Nepřátelství zmizelo. „Já vás tam vezmu.“ O chvíli později se přihlásil další zájemce.

„Nečekal jsem, že se o to budou tahat.“ zamumlal Embry. Muž, který promluvil první, spor vybral. Zašel do domu a vrátil se v botách a pletené vlněné čepici. Pak je zavedl ke svému člunu.

Taťána je následovala. Když se Angličané chystali pomoci při odvazování člunu, po řadě je políbila. Vesničané mezi sebou prohodili několik vět v nesrozumitelné estonštině. Pár mužů se zasmálo. Tomu Taťána rozuměla. Stejně tak i úsměškům několika žen.

„Určitě nechcete jet s námi?“ řekl Bagnall. Taťána zavrtěla hlavou. Otočila a vykročila k jihu, aniž by se ohlédla.

Věděla, co má v úmyslu dělat, a musela znát i pravděpodobné následky. „Pojďte.“ řekl rybář. Příslušníci RAF se vyškrali na palubu za ním. Muž otevřel dvířka topeniště a začal přikládat dříví, rašehnu a cosi, co vypadalo jako sušený koňský trus. Potřásaje hlavou řekl: „Měl bych topit uhlím. Uhlí není. Topím, čím mužu.“

„Taky známe pár verzí téhle písničky.“ řekl Bagnall. Rybář se zachechtal. Člun býval pravděpodobně pomalý, i když spaloval řádné palivo. Teď byl ještě pomalejší a kouř, který se valil z komína, odporně páchl. Ale stroj běžel. Člun plul. Pokud je nenapadnou Ještěři ze vzduchu. Finsko bylo vzdáleno necelý den oestv.

„Ach. Jagere, drahoušku.“ řekl Otto Skorzeny pisklavým falzetem. Heinrich Jager překvapeně vzhlédl, neslyšel Skorzenyho přícházet. Esesman se zasmál. „Přestaň vzdychat po té své ruské courě a dávej pozor. Něco od tebe potřebuji.“

„Ona není coura.“ řekl Jager. Skorzeny se rozesmál hlasitěji. Tankový plukovník pokračoval: „Kdyby byla coura, nemyslím, že bych po ní vzdychal.“

Na toto poloviční přiznání Skorzenyho přikývl: „No dobře, na tom něco je. Ale i když je to Madona, přestaň po ní vzdychat. Víš, že nám naši přátelé doma poslali dárek, že?“

„Těžko to nevědět.“ přisvědčil Jager. „Taková spousta zatracených esesáků kolem, každý z nich se schmeisserem na břiše, a kouká, jako by chtěl vyvraždit půl vesnice. Vsadím se, že dokonce vím, co je to za dárek.“ Neřekl, co měl na mysli, ne proto, že by se obával, že se mylí, ale z automatického návyku zachovávat bezpečnostní opatření.

„Vsadím se, že víš.“ řekl Skorzeny. „Proč bys neměl? Víš o té věci tak dlouho jako já, už od těch dnů u Kijeva.“ Víc neřekl, ale to stačilo. Na Ukrajině ukradli Ještěřům výbušný kov.

„Co s tím budeš dělat?“ zeptal se Jager obezřetně.

„Máš v hlavě vygumováno?“ zeptal se Skorzeny. „Pošlu s tím do pekel židáky v Lodži, to udělám, a s nimi jejich kamarádičky Ještěry a všechny ty chudáky Poláky, kteří budou ve špatnou dobu na špatném místě.“ Znoudi se zasmál. „To je historie Polska v jedné větě: nicht wahr? Chudáci Poláci v nesprávnou dobu na nesprávném místě.“ „Předpokládám, že k tomu máš pověření?“ řekl Jager, ačkoli nic takového nepředpokládal. Pokud někdo dokázal dostat do nikou atomovou bombu ke svým vlastním účelům, pak to byl Otto Skorzeny.

Ale tentokrát ne. Skorzenyho velká hlava kývla nahoru a dolu. „Na to vsaď svou prdel, že mám: od Reichsführera SS a přímo od Fuhrera samotného. Obě máni v kufříku. Chceš vidět ty vzácné autogramy!“

„Ani ne.“ Svým způsobem se Jagerovi ulevilo - jestliže se na to podepsali Hitler s Himmlerem, alespoň Skorzeny nejedná na vlastní pěst., nebo ne více, než obvykle. Nicméně - „Připadá mi to jako plýtvání tou bombou. Z Lodže nám nic nehrozí. Podívej, co se stalo, když se naposled, když se Ještěři pokusili poslat přes Lodž posily.“

„Ó ano, Židi nám prokázali velkou službu.“ Skorzeny zakoulel očima. „Když napadli Ještěry, všichni ti bastardi se oblékli do německých uniforem, takže vina nepadla na ně - ta padla na nás. Vlastně zvlášť na mě osobně. Aby se mi pomstili. Ještěři zaplatili dvěma Polákům s puškami s teleskopickým zaměřovačem, aby sem přišli a udělali si pěkný lov na Skorzenyho.“

„Jsi stále tady.“ poznamenal Jager.

„Všiml sis toho, co?“ Skorzeny naznačil polibek na tvář. „Ty jsi takový chytrý chlapec. A oba ti Poláci jsou mrtví. Chvilku to trvalo - ale víme do posledního zlotého, kolik jim Ještěři zaplatili.“ Blýskl v úsměvu zuby: snad si připomněl, jak Poláci zemřeli. Ale pak se zatváří pochmurně. „Podplukovník Brockelmami je taky mrtvý. Ten nešťastný zkurvysyn byl bohužel stejně velký, jako já. Jeden z těch Poláku mu ustřelil temeno hlavy ze vzdálenosti tisíc metru. Zatraceně dobrá rána, to musím říct. Složil jsem k ní tomu chlapíkovi poklonu, když jsem mn podával jeho ukazováček, kterým zmáčkl spoušť.“

„Určitě to ocenil.“ řekl Jager suše. Spojení se Skorzenym ho namočilo do celé té ošklivější části války, té části, na niž neměl jako tankový y elitel uibec pomýšlet. Masové vraždy, mučení., na to se neupsal. Ale bylo to součástí věci, ať se na upsal nebo ne. Mělo smysl zničení města, jehož obyvatelé Reichu spíš pomáhali než škodili? Byl pro to dostatečným důvodem fakt, že byli Židé.' Byl pro to dostatečným důvodem kousek, kten provedli Skorzenymu při jeho prvním pokusu zničit je.' Musel si to rozmyslet - a nemohl na to ani vyplýtvat mnoho času. Zatím se zeptal: „Tak co v celé té věci mám udělat. Jakou pomoc máš na mysli? Víš, že jsem nikdy nebyl v Lodži.“

„Ale ano, vím.“ Skorzeny se protáhl jako tygr, kten usoudil, zeje příliš naježený, aby šel právě teď lovit. „Kdybys býval byl v Lodži, mluvil bys teď se Sicherheitsdiensem nebo s Gestapem, ne se mnou.“

„Mluvil jsem s nimi už předtím.“ pokrčil rameny Jager, pokoušeje se nedat najevo zneklidnění, které pocítil.

„To taky vím.“ odpověděl Skorzeny. „Ale mohli by tentokrát klást ostřejší otázky a používat ostřejší nástroje. Ale na tom nesejde. Nechci, abys šel do Lodže.“ Tygr se stal ostražitějším. „Nejsem si jistý, zda bych ti svěřil jít do Lodže.

Potřebuji, abys provedl útok, kterýl by odpoutal pozornost Ještěřů, zatímco já půjdu se svou družinou skřítků a

zahrāju sí na svatého Mikuláše.“

„Do zítřka to nedokážu, jestli máš na mysli tohle.“ odpověděl Jager rychle - a pravdivě. „Pokaždé, když bojujeme, utržíme větší škodu - než Ještěři, mnohem větší. Ty to víš. Teď zrovna dáváme věci zase do pořádku, přivazujeme nové tanky, doplňujeme muže, obnovujeme své síly. Dej mi tak týden nebo deset dní.“

Čekal, že Skorzeny vybuchne a bude požadovat akci pokud možno včera, neli dříve. Ale esesman ho překvapil - Skorzeny yxibec strávil mnoho času tím, že ho překvapoval - když přikývl. „To je výborné. Musím si ještě sám něco zařídít. I skřítkové si musí trochu naplánovat, jak přetáluout takovou zatraceně velkou bednu. Dám ti vědět, kdy tě budu potřebovat.“ Poplácal Jagera po zádech. „A teď zase můžeš přemýšlet o své Rusce bez šatů.“ Rozesmál se a odešel.

„O jakou čertovinu šlo, panč plukovníku?“ zeptal se Gunther Grillparzer.

„Skutečně o čertovinu.“ Jager pohlédl na svého střelce, jehož oči sledovaly Skorzemho jako nějakého filmového hrdinu. „Přišel na nějaké nové důvody, proč nás dát fliru pobít, Gunthere.“

„Wwiderbar!“ řekl Grillparzer s naprosto upřímným nadšením, ponechávaje Jagera úvahám o naivitě mládí.

„Á, dobře, že vás vidím. Vjačeslavc Michajlov ici.“ řekl Josif Stalin, když Molotov vstoupil do jeho kremelské pracovny.

„I já vás, soudruhu generální tajemníku.“ odpověděl Molotov. Ve Stalinově hlasu zaznělo spokojené předení, jaké Mololov neslyšel už dlouho: od výbuchu první sovětské atomové bomby, pokud si dobře vzpomínal. Předtím to naposledy slyšel, když Rudá armáda zahнала na konci roku 1941 nacisty od bran Moskvy. Znamenalo to, že si Stalin myslí, že situace nevypadá tak zle.

„Předpokládám, že jste opět předložil Ještěřům náš kategorický požadavek, aby zastavili svou agresi a okamžitě se stálili z území mírumilovného Sovětského svazu.“ řekl Stalin. „Možná že po Saratově tomuto požadavku věnují větší pozornost.“

„Snad ano. Josefe Vissarionoviči.“ řekl Molotov. Nikdo z nich se nezmínil o Magnitogorsku, který přestal existovat krátce po explozi u Saratova. Ve srovnání s úderem, zasazeným Ještěřimi, byla ztráta jakéhokoli města, i tak důležitého průmyslového centra jako Magnitogorsk, zanedbatelnou maličkostí. Molotov pokračoval: „Přinejmenším tentokrát náš požadavek neodmítli rovnou, jak to učinili při předchozí příležitosti.“

„Jakmile je jednou dostaneme k jednacímu stolu, porazíme je tam.“ řekl Stalin. „Předpovídá to nejen dialektika, ale i jejich chování na všech předešlých konferencích. Obávám se, že jsou příliš silní na to, abychom je vyhnali z celé planety, ale jakmile je přimějeme k jednání, osvobodíme od nich Sovětský svaz a jeho dělníky a rolníky.“

„Vyrozuměl jsem, že obdrželi požadavky na stažení i od vlády Spojených států a Německa.“ řekl Molotov. „Vzhledem k tomu, že to jsou mocnosti, které rovněž disponují atomovými zbraněmi, Ještěři jim budou muset naslouchat stejně vážně jako nám.“

„Ano.“ Stalin si naplnil dýmku machorkou a vyfoukl oblak štiplavého kouře. „To je konec Británie, víte? Kdyby Churchill nebyl kapitalisticky vykořisťovatel, možná bych k němu měl sympatie. Britové udělali velikou věc, když vyhnali Ještěři ze svého ostrova, a co jim to nakonec přineslo? Nic.“

„Mohli by ještě vyrobit své vlastní atomové zbraně.“ řekl Molotov. „Podceňovat je se nevyplácí.“

„Jak zjistil Hitler, že svému zděšení,“ přisvědčil Stalin. Sám podcenil Hitlera, ale o tom se Molotov nezmínil. Stalin chvíli zamýšleně potahoval z dýmky, než pokračoval dál: „I kdyby si ty bomb) pro sebe vyrobili. Vjačeslave Michajloviči, k čemu by jim to bylo? Svůj ostrov už zachránili, bez těch bomb. Své impérium nedokážou zachránit ani s nimi, protože nemají jak je dopravit do Afrikyl nebo Indie. Ty zůstanou do budoucna v rukou Ještěřů.“

„Přesvědčivé,“ připustil Molotov. Člověk se vystavoval nebezpečí, jestliže Stalina podceňoval. Byl vždycky brutální. Mohl být naivní, pošetilý, krátkozraký, ale když měl pravdu - jak se často stávalo - byla to pravda tak komplexní a nezvratná, že uváděla jeho okolí v úžas.

Stalin řekl: „Jestliže němečtí fašisté přimějí Ještěři, aby se stálili z území, která okupovali před invází cizáků, bude zajímavé sledovat, kolik z těch území bude mít chuť vrátit se pod vládu nacistů.“

„Mnohá z těch území, která nacisté okupovali, patřila nám.“ řekl Molotov. „Ještěři nám prospěli tím, že je z nich vyhnali.“ Nacisty ovládané kapsy přetrvávaly na severu a na jihu v blízkosti rumunských hranic, a nacistické nepravdivé oddíly stále operovaly na většině území, které nacisté kontrolovali, ale to všechno byly problémy, které se daly zvládnout, na rozdíl od smrtelné hrozby, kterou představovali kdysi fašisté a nyní Ještěři.

Stalin si to rovněž uvědomoval, protože řekl: „Osobně by nu nijak nezlomilo srdce, kdyb) Ještěři zůstali v Polsku. Když už bude mír, byli by pro nás na našich západních hranicích přijatelnější oni než fašisté: když bude uzavřena smlouva, lze předpokládat, že ji dodrží.“

Jednou podcenil Hitlera, nechtěl to opakovat podruhé. Molotov důrazně přikývl. V tom se svým nadřazeným souhlasil. „Se svými raketami, se svým plynem, který paralyzuje dýchání, se svými bombami z výbušného kovu, a se svou „fašistickou ideologií by to byli ti nejnejpříjemnější sousedi.“

„Ano.“ Stalin „vyfoukl další obláček kouře. Jeho oči se zúžily. Díval se někam skrze Molotova. Ale nebyl to ten zastřený pohled, který mival, když v duchu zavrhoval svého favorita vydávaje ho gulagu nebo ještě horšímu osudu. Stalin jen úporně přemýšlel. Po chvíli řekl: „Budme pružní. Vjačeslave Michajloviči. Navrhněme, místo požadavku na jejich stažení před začátkem jednání, zastavení palby na dobu rozhovoru. Možná to vyjde, možná ne. Když už nebudeme předmětem útoku a bombardování, náš průmysl i kolchozy budou mít možnost začít s obnovou.“

„Předložíme tento návrh sami, nebo se pokusíme nadále udržovat lidovou frontu proti cizím imperialistům?“ zeptal se Molotov.

„Můžete to konzultovat s Američany a Němci, než ten návrh předložíte Ještěřům.“ řekl Stalin s vyřazení muže, který

poskytuje velkou laskavost. „Když na to přijde, můžete to konzultovat i s Brity. Japonci a Číňany - malými mocnostmi.“ odbyl je mávnutím rukou. „Jestli chtějí učinit Ještěřům stejnou nabídku, pro mě za mě - budeme postupovat společně. Jestli nechtějí - uděláme to sami.“

„Jak říkáte, soudruhu generální tajemníku.“ Molotov si nebyl jist, zda to je ten nejmoudřejší postup, ale představa Ribbentropovy tváře, až dostane zprávu o nové sovětské politice -nebo ještě lépe, představa jeho tváře, až tuto novinku bude sdělovat Hitlerovi - měla také něco do sebe. „Začnu okamžitě připravovat příslušný telegram.“

Z Heinricha Jagera se stával docela slušný jezdec. Ale naplňovalo ho to menším potěšením, než kdyby tomu tak bylo za jiných okolností. Když musíte vylézt na koně, abyste navštívil velitelství sboru, znamená to zpravidla, že nemáte dost benzínu, abyste udrželi v provozu svá užitková vozidla. Protože Wehrmacht měl sotva dost benzínu, aby udržel v provozu své tanky, měl na vybranou pouze mezi koňským hřbetem a trmácením se pěšky. A jet na koni bylo mnohem lepší než pochodovat.

Lesní cesta se rozdělovala. Jager pobídl klisnu k jihu, po pravém rameni vidlice. Nebyla to přímá cesta zpátky k jeho pluku. Jedna z dobrých věcí - jedna z mála dobrých věcí - které přinášelo cestování na koni oproti I 'olkswagenu, byla skutečnost, že cestoval sám, bez řidiče. Jager nepotřeboval, aby někdo věděl, že odbočil doprava. Kdyby na to někdo přišel, brzy by se mu dostalo intimního rozhovoru s SS, SD, gestapem, Ahwehrem o všem ostatním bezpečnostními a zpravodajskými službami, kterým by se dostal do rukou (nemluvě o tupých, ostrých, rozpálených a elektricky vodivých nástrojích v těchto rukou).

„Proč to dělám?“ řekl uprostřed lesního ticha, rušeného pouze vzdáleným hřměním děl. Klisna mu odpověděla zafikáním.

Znal odpověď: částečně kvůli dluhu, který cítil vůči Anielewiczovi osobně, částečně proto, že Anielewicz a jeho židovští bojovníci dodrželi svoji část dohody, kterou s ním uzavřeli, a nezasluhoval) si zpopelnění, a částečně proto, že se mu obracel žaludek, když pomyslel na to, co síly Reichu udělaly židům z východní Evropy před příchodem Ještěřů - a co dělaly stále Židům, zbývajícím na území, které ovládaly. (Vzpomínal si až příliš živě na židovské a homosexuální vězně, kteří pracovali na havarovaném reaktoru pod zámkem Hohentttbingen, dokud nezemřeli, což málokdy trvalo dlouho.)

Bylo toto všechno dostatečným důvodem k porušení jeho vojenské přísahy? Říšský vedoucí SS a samotný Fuhrer pověřili Skorzenyho, aby spálil Lodž atomovým ohněm. Kdo byl plukovník Heinrich Jager, aby říkal, že se mýlí?

„Člověk.“ řekl, odpovídaje na otázku, kterou nikdo newslovil nahlas. „Jestli se nesrovnám sám se sebou, k čemu je všechno ostatní“.

Občas si prával, aby mohl vypnout svoji mysl, aby se dokázal znečitlřvět vůči všemu, co válka přinášela. Znal mnoho důstojníků, kteří si byli vědomi hrůz, kterých se Reich dopustil na východě, ale kteří o meh odmítali přemýšlet, kteří někdy dokonce odmítali připustit, že si jich jsou v ědomi. A pak tu byl Skorzeny, který věděl, ale bylo mu to srdečně jedno. Žádná z těch cest Jagerovi nevyhovovala. Nebyl ani pštros, aby strkal hlavu do písku, ani farizej, aby přešel na druhou stranu silnice.

A tak teď: jel po této straně této cesty, samopal v pohotovosti, dáváje si pozor na ještěři hlídky, německé hlídky, polské vzbuřence, židovské vzbuřence..., na každého. Čím méně lidí viděl, tím se mu to víc zamlouvalo.

Jeho nervy znovu zabrnkaly, když vyjel z lesa do otevřené zemědělské krajiny. Teď ho bylo vidět na kilometry, nejen na pár metru. Samozřejmě, nyní jezdila na koních spousta mužů, a mnoho z nich bylo v uniformě a nosilo zbraň. Zdaleka ne všichni z nich byli vojáci. V Polsku nyní panovaly stejně drsné poměry jako na americkém Divokém západě. Vlastně drsnější - kovbojové neměli kulomety - a tanky'.

Rozhlédl se na všechny strany. Stále nikoho neviděl. Pobídl koně. Statek nebyl daleko. Mohl předat svůj vzkaz, pobídnout koně do klusu a být zpátky svého pluku jen o hodinu později, než tam měl být.

Vzhledem k tomu, jak nejisté bylo v současné době jakékoli cestování, nikdo se tomu nebude příliš divit.

„Tady je to.“ řekl tiše, rozeznáváje dobře ošetřovaný jablonořový sad před sebou. Karol předá zprávu Tadeuszovi. Tadeusz Anielewiczovi, a bude to.

Všechno bylo tiché. Až příliš tiché. Jagerovi se zjeřily chlupy na šiji. Po dvoře nepobíhal)1 slepice, nezabečela žádná ovce, nezachrochtalo žádní prase. Nikdo nebyl ani na polích, žádné děti si nehrály a domu. Jako mnoho Poláku. Karol měl celé hejno dětí. Vždycky je uviděl - nebo uslyšel. Ale tentokrát ne.

Jeho klisna zafikala a začala bořit. V očích se jí ukázala běhna. „Klid.“ řekl Jager. Uklidnila se, ale něco cítila. Šla dál, to ano, ale nozdry se jí stále vzdouvaly při každém nádechu.

Jager také začíchal. Nejdříve si nevšiml ničeho mimořádného. Ale pak ucítil to, co zneklidnilo klisnu. Byl to slabý zápach zkaženého masa, jako když hospodyně nechá maso příliš dlouho ve spíži.

Věděl, že by při prvním závanu nebezpečí měl obrátit koně a uhánět odsud. Ale tento zápach naznačoval, že teď tady to nebezpečí není. Přišlo a odešlo, pravděpodobně před pár dny. Jager přiměl stále více se zdráhající klisnu vejít do dvora, a přivázal ji k jednomu za sloupku, nesoucích stříšku nad vchodem do stavení. Když sesedl, přestavil páčku svého Schmeisserů na plně automatickou střelbu.

Mouchy bzučely sem a tam předními dveřmi, které byly' trochu pootevřené. Jager je kopnutím otevřel. Náhlý zvuk vyděsil klisnu, která se pokusila utéci. Jager vešel do domu.

První dvě těla ležela v kuchyni. Jedno z nich, patřící Karolově sedmileté dceři, bylo střeleno popravčím stylem do týla. Ležela zde i Karolova žena, nahá, na zádech. Měla díru po kulce mezi očima. Ať tady byl kdokoli, pravděpodobně ji párkrát znásilnili, nebo víc než párkrát, než ji zabili.

Zatínaje zuby. Jager přešel do salónu. Zde leželo několik dalších mrtvých dětí. Návštěvníci si posloužili jedním z nich, malou, asi dvanáctiletou blondýnkou, kterou si Jager pamatoval jako vždycky se usmívající, stejným způsobem, jako

sKarolovou ženou. Černý chléb, který' měl k snídani, se mu začal tlačit ven. Sevřel čelisti a nedovolil mu to. Dveře do Karelovy ložnice byly doširoka rozevřené, jako nohy jeho ženy a jeho dcery“. Jager vstoupil. Tam na posteli ležel Karol. Nebyl zabit čistě, profesionálně, nevážnivě. Jeho vrahové si na něho udělali čas. Karol zažil spoustu bolesti, než mu konečně dovolili zemřít.

Jager se odvrátil, částečně s nevolností, částečně s obavami. Teď už věděl, kdo navštívil statek před ním. Svě mistrovské dílo tak říkajíc podepsali: na Karolově břiše byly do ruda rozžhaveným pohrabáčem vypáleny runy SS. Další zajímavá otázka byla, jak moc se ho vypyřádali předtím, než mu nakonec vyřízli jazyk? Neznal Jagerovo jméno - Jager si lady říkal Joachim - ale jestli Jagera popsal, nebude SS dlouho trvat, než přijde na to, kdo to je.

Nezvůčně si pohvizduje. Jager vyšel ven, odvázel koně a opustil statek. Ale problém byl v tom, kam měl jet. Neměl by uprchnout, aby si zachránil život? Kdyby se mu podařilo dostat se do Lodže. Anielewicz a Židé by ho ochránili. Byla vtom krutá ironie, ale bylo to pravděpodobně tak.

Ale nakonec, místo na jih, zamíni na sever, zpět ke svému pluku. Karol a jeho rodina byli mrtví už několik dní. Kdyby se o něm esesáci dověděli, už by ho sbalili. A, bez ohledu na Židy. byla lady stále ještě válka proti Ještěřům, kterou bylo třeba vybojovat.

Když dorazil do tábora. Gunther Grillparzer zvedl oči od partie skatu... „Jste nějaký zelený, pane plukovníku. Je všechno v pořádku?“

„Musel jsem vypít nějakou špatnou vodu, nebo něco takového.“ odpověděl Jager. „Musel jsem každých pět minut seskočit s tohotole bídneho zvířete“ - poplácal klisnu po šíji - „a zalézt někam do křoví, celou cestu z velitelství sboru.“ To vysvětlovalo nejenom jeho bledost, ale i opožděný návrat.

„Sračka není žádná legrace, pane plukovníku.“ řekl střelec se sympatií.

„Život je někdy takový,“ řekl Jager. Grillparzer se poškrábl na hlavě. Jager odvedl klisnu. Urazila dlouhou cestu a musel se o ni postarat. Grillparzer pokrčil rameny a vrátil se ke svým kartám.

Nieh Ho—T'ing a Hsia Shou—Tao prošli kontrolou malých ďáblů a byli vpuštěni do hlavní části stanu na ostrově v srdci Zakázaného města. „Dobře, žes mě dnes sebou vzal.“ řekl Hsia. „Místo — “ Zarazil se.

Místo tvé žerty, kterou jsme se pokusil znásilnit, doplnil Nieh větu možná ne přesně tak, jak by to učinil jeho pobočník. Nahlas odpověděl: „Liu Mei je nějak nemocná, jak děti bývají. Liu Han požádala ústřední vyboč, aby poxolil zprostil ji tohoto úkolu, aby se mohla postarat o děvče. Řečené povolení bylo uděleno — “

Hsia Shou—Tao přikývl... „Ženské se musí starat o své fakany. To je jedna z věcí, k čemu jsou dobré. Jsou — “ Znovu se zarazil. A opět neměl Nieh Ho—T'ing problém uhodnout pravděpodobné pokračování. Jsou také dobré k milování, což způsobuje, že mají ty fakany. Ale Hsia, i když si to možná myslel, nic podobného neřekl. Jeho převýchova, jakkoli pomalu probíhala, úspěšně pokračovala.

„Liu Han má rozběhnutých spoustu zajímavých projektu.“ řekl Nieh. Hsia Shou—Tao přikývl, ale nepožádal ho, aby to rozvedl. Když se to netýkalo žen, byl Hsia dost chytrý. Nebylo rozumné zmiňovat se o Ttomalssovi na místě, kde ho mohli slyšet jiní malí ďáblové.

Nieh myslel, že tentokrát pošlou malým ďáblům Ttomalsse po malých kouscích. Ale nedopadlo to tak. Zajetí toho malého ďábla, který- ukradl dítě Liu Han, proběhlo podle plánu - ještě lépe - ale ona ještě nevykonala krutou pomstu, kterou s Niehem předpokládali. Zajímalo by, proč ne. Snad se z ní nestala křesťanka nebo něco podobně bláznivého? Dvě židle byly jediné kusy lidmi vyrobeného nábytku ve stanu. Nieh a Hsia se na ně posadili. O chvíli později vstoupili do stanu malý šupinatý' ďábel jménem Ppevel se svým tlumočníkem, a posadili se za svůj pracovní stůl. Ppevel vydal sérii mlaskavý eh, kašlavých a syčivých zvuků. Tlumočník je převedl do docela slušné čínštiny: „Náměstek administrátora východního regionu hlavního kontinentálního masivu si povšiml, že jeden z vás je jiný než při posledním jednání. Je to Nieh Ho— T'ing nebo Liu Han, kdo je nepřítomný?“

„Liu Han je nepřítomná,“ odpověděl Nieh. Malí ďáblové měli stejné potíže odlišit od sebe lidi, jako měli lidé s nimi. Ppevel znovu promluvil: „Máme podezření, že existuje spojení mezi ní a zmizením našeho výzkumníka Ttomalsse.“

„Váš národ a můj jsou spolu ve válce,“ odpověděl Nieh Ho—T'ing... „Dodrželi jsme příměří, které jsme vám poskytli výměnou za dítě Liu Han. O nic jiného jsme nebyli požádáni. Můžete mít podezření, jaké chcete.“

„Jste arogantní.“ řekl Ppevel.

Slyšet něco takového od imperialistického vykořisťovatele Nieha málem rozesmálo. Ale ovládl se: byl zde oficiálně. Řekl: „Zjistili jsme, že vy malí ďáblové vážně zvažujete časově neomezené zastavení palby za účelem jednání o vašem stažení z mírumilovného Sovětského svazu a ostatních zemí.“

„O těchto požadavcích se diskutuje.“ přisvědčil Ppevel prostřednictvím tlumočníka... „Ale to s vámi nemá nic společného. Z Číny se nestáhneme za žádných okolností.“

Nieh na něho zděšeně pohlédl. Měl příkaz od samotného

Mao Ce—Tuíga, aby požadoval účast Číny - a konkrétně Lidové osvobozené armády - na, takových rozhovorech. Skutečnost, že to malí ďáblové odmítli ještě předtím, než to vůbec mohl navrhnout, byla rána. Připomněla Niehovi nápisy', které evropští cizí ďáblové umíst'ovali ve svých koloniálních parcích: ČÍŇANŮM A PSŮM VSTUP ZAKÁZÁN.

„Budete litovat tohoto velkopanského odmítnutí.“ řekl, když opět nabyl řeči. „To, co jsme vám doposud udělali, je jenom píchnutí špendlíkem ve srovnání s tím, co bychom mohli udělat.“

„Co byste nám mohli udělat je píchnutí špendlíkem ve srovnání se škodou, způsobenou jedinou bombou z výbušného kovu,“ odvětil Ppevel... „Vv žádnou nemáte. Jsme dost silní, abychom tuto zemi udrželi bez ohledu na to, co budete dělat. A to taky uděláme.“

„Jestli to uděláte, my vám uděláme ze života peklo.“ vybuchl Hsia Shou—Tao vztekla. „Pokaždé, když vystrčíte nos na

ulici, někdo po vás bude moci vystřelit. Pokaždé, když někam pojedete se svými auty nebo tanky, najedete na minu. Pokaždé, když budete cestovat z jednoho města do druhého, může si vás vzít na mušku někdo s minometem. Pokaždé, když si do města přivezete jídlo, budete se muset přesvědčit, jestli není otrávené.“

Nieh Ho—T'ing by byl raději, kdyby jeho pobočník malým ďáblům tak otevřeně nevyhrožoval. Liu Han by to byla provedla lépe, byla, jak Nieh objevil ke své vlastní občasně škodě a porážce, skutečnou mistryni ve vyčkávání nejvhodnější příležitosti, až byla připravena zaútočit na cíl plnou silou. Ale Nieh chápal pocity, která Hsia vyjádří. Na Ppevela to nezapůsobilo. „Jak se to liší od toho, co děláte teď?“ otázal se. „Držíme populační centra a ovládáme komunikace. Díky tomu můžeme ovládat i venkov.“

„Můžete to zkusit,“ řekl mu Nieh Ho—T'ing. To byl recept, který použili Japonci, když okupovali severovýchodní Čínu. Byl to skoro jediný recept, který se dal použít, když někdo neměl dost lidských sil - nebo ďábských sil - aby obsadil celé území. „Zjistíte, že cena bude vyšší, než si můžete dovolit zaplatit.“

„My jsme trpělivý národ.“ odpověděl Ppevel. „Nakonec v ás porazíme. Vy Velcí Ošklivci jste příliš uspěchaní, než abyste mohli vést dlouhé války.“

Nieh Ho—T'ing byl zvyklý považovat Evropany a Japonce za uspěchané a povrchní lidi. Nebyl zvyklý, aby někdo považoval za hrubého, primitivního barbara jeho. Ukazuje prstem na Ppevela, řekl: „Ztratíte v Číně víc bojovníků, než byste ztratili následkem výbuchu té bomby z výbušného kovu. Bude pro vás lépe dohodnout se s námi na pokojném stažení vašich sil teď, než vidět je pak zničené.“

„Hrozby se lehce pronášejí.“ řekl Ppevel. „Je těžší je provést.“

„Dobýt něco je také někdy snadné.“ odvětil Nieh. „Ale je mnohem těžší si to udržet. Když tady zůstanete, nebudete stát proti Lidové osvobozené armádě samotné. Kuomintang a východní ďáblové - Japonci - budou bojovat společně s námi. Jestli válka bude trvat celou generaci nebo déle, přijmeme tu nezbytnost.“

Byl si jist, že řekl pravdu ohledně Kuomintangu. Čankajšek zradil čínskou revoluci, ale byl to stejně úskočný a lstivý politik jako každý jiný v této zemi. I po japonské invazi si uchovával podstatnou část svých sil pro konflikt s Lidovou osvobozenou armádou, právě tak, jako si Mao uchovával své síly pro použití proti Kuomintangu. Oba dva chápali nutnost pokračování ve válce, aby dosáhli svých vlastních cílů.

Co udělají Japonci, to bylo těžší uhodnout. Ale nepochybně malé ďábly nenáviděli a zuřivě proti nim bojovali, ikdyž bez velké politické prozíravosti.

Ppevel řekl: „Jak jsem vám říkal předtím, tuto zemi si podržíme. Vaše hrozby ignorujeme. Vaše píchání špendlíkem ignorujeme. Uznáváme pouze skutečnou sílu. Vy jste příliš pozadu, abyste dokázali zkonstruovat bombu z výbušného kovu. Nemusíme se obávat vás nebo čehokoli, co byste mohli udělat.“

„Možná, zeji neumíme zkonstruovat.“ zasyčel Hsia Shou—Tao. „Ale máme spojence. Jedna z těch bomb se může objevit v některém čínském městě.“

Tentokrát měl Nieh chuť poplácat Hsiu po zádech. To bylo přesně to pravé. Nieli věděl - a nemyslel si, že to ví Hsia - že Mao Ce—Tung poslal Stalinovi vzkaz se žádostí, aby mu poskytl první bombu, kterou nebude Sovětský svaz naléhavě potřebovat pro svou vlastní obranu.

Tlumočník to přeložil. Ppevel sebou trhl, jako by si sedl na něco ostrého a špičatého. „Lžete.“ řekl. I tlumočnickova čínština zazněla nejistě. A Nieh měl pocit, že ani Ppevel si tím nebyl moc jistý. Především si přál, aby sebou měl Liu Han, ta by dovedla lépe posoudit tón malých ďáblů.

„Lžeme, když říkáme, že máme spojence?“ odvětil Nieh. „Víte, že nelžeme. Spojené státy byly spojenci Kuomintangu a Lidové osvobozené armády proti Japoncům už předtím, než jste se vy malí ďáblové vůbec yylodili. Sovětský svaz byl spojencem Lidové osvobozené armády. Jak USA, tak SSSR mají bomby z výbušného kovu.“

Věděl, že naděje, že Čína obdrží jednu z těch bomb, je mizivá. Ale to nemusel Ppevel vědět. Když tomu budou malí ďáblové věřit, tím snazší bude dohoda.

Ppevel byl zmaten. Vysoce postavený malý ďábel horečně diskutoval se svým tlumočníkem. Nakonec Ppevel řekl: „Stále nevěřím vašim slovům, ale předám je svým nadřízeným. Oni rozhodnou, jestli bude Čína zahrnuta do těchto rozhovorů.“

„Vy i oni uděláte dobře, když to nebudete odkládat.“ přišel Nieh s kolosálním blufem.

„Oni rozhodnou, až to uznají za vhodné, a to nebude záležet na vás.“ odpověděl Ppevel. Nieh v duchu pokrčil rameny, ne každý bkd' se osy ědčil. Rozeznal zdržovací taktiku, když na ni narazil. Malí ďáblové byli ochotni diskutovat a diskutovat. -a nakonec říct ne. Ppevel řekl: „Naše jednání je ukončeno. Můžete odejít a vyčkat na rozhodnutí mých nadřízených.“

„Nejsme vaši sluhové, abyste nás mohli propustit.“ řekl Hsia Shou—Tao vztekle. Ale tlumočník se to nenamáhal přeložit a Ppevel vstal a zmizel v zadní místnosti nesmyslně oranžového stanu. Objevil se malý ďábel s automatickou zbraní a vyhnal je ze stanu.

Nieh šel mlčky a zamyšleně, dokud se s on a Hsia nevrátili do hlučícího kotle Pekingu. Snad to bylo prolo, že si v duchu probíral to, co se mu Ppevel opovážil tak arogantně říct, snad proto, že se bál, že ho malí ďáblové sledují.

Nakonec řekl: „Bojím se, že budeme skutečně muset utvořit Lidovou frontu s Kuomintangem a snad i s Japonci, jestli chceme malým ďáblům znepříjemnit pobyt v Číně.“

Hsia se zatvářil znechuceně. „S Kuomintangem jsme měli Lidovou frontu proti Japoncům, a stála za hovno. Zradili nás. No a co, třeba i s Japonci dokážeme z malých ďáblů nadělat sekanou, a to je to, co se píše. Všechno ostatní jsou jenom kecy. A když přitom malí ďáblové pobíjí nějaké ty kontrarevolucionáře, no dobře, na ty seru.“

„Já taky.“ řekl Nieh, vzpomínaje na některé své vlastní akce. „Možná taille Lidová fronta bude podobná. Ale možná taky ne. Můžeme si skutečně dovolit ten luxus bojovat mezi sebou, když musíme bojovat proti malým ďáblům? Pochybují.“

„A můžeme věřit Kuomintangu a Japoncům, že budou bojovat proti společnému nepříteli, místo aby bojovali proti nám

a jeden s druhým?“ odsekl Hsia „O tom zase pochybuji já.“

„Ale já taky,“ řekl Nieh ustaraně. „Ale jestli to nedokážeme, tak tuhle válku prohrajeme. Kdo nám pak pomůže? Sovětský svaz? Jistě, oni sdílejí naši ideologii, ale utrpěli hrozné škody v boji proti Němcům a pak proti malým d'áblům. Bez ohledu na to, co jsme řekli Ppevelovi, já si nemyslím, že Lidová osvobozenecská armáda v dohledné době dostane ze SSSR bombu z výbušného kovu.“

To je fakt,“ řekl Hsia a odplivl si. „Stalin dodržoval smlouvu kterou uzavřel s Hitlerem, dokud ho Hitler nenapadl. Jestli uzavře smlouvu s malými šupinatými d'ábly, také ji dodrží. Takže si svoji dlouhou válku budeme muset vybojovat sami.“

„Pak ale potřebujeme Lidovou frontu - skutečnou Lidovou frontu.“ řekl Nieh. Hsia si znovu odplivl, snad při tom pomyšlení. Ale nakonec přikývl.

KAPITOLA 15

„Protipancéřový!“ vyštěkl Jager, zatímco se věž panthera otáčela — i když ne tak rychle, jak -by si přál - aby se zaměřila na obrněné vozidlo pěchoty 1. Jeho stroj stál ve věžové poloze v prohlubni, dobře zakryté houštím. Ještěři neměli tušení, že tady jeho tank stál.

„Protipancéřový!“ řekl ozvěnou Gunther Grillparzer a přitiskl tvář k zaměřovači dlouhé pětasedmdesátky.

Karl Mehler vrazil granát do nábojové komory děla. „Vosol je. Gunthere.“ řekl nabíječ.

Grillparzer trhl spouští. Jagerovi, který vyčníval hlavou a rameny z otevřené kopule, znělo zadunění výstřelu jako konec světa. Instinktivně přivřel oči, když z úst kanónu vyšlehl metrový jazyk plamene. Doie ve věži zařinčela o podlahu prázdná nábojnice.

„Zásah!“ vykřikl jásavě Grillparzer. „Hoří.“

To je taky dobře, pomyslel si Jager. Tyto průbojné granáty mohly prorazit boční pancéř ještěřního tanku. Kdyby nezničily mnohem slaběji chráněné bojové vozidlo pěchoty, nebyly by k ničemu.

„Zpátky.“ řekl interkomem Johannu Druckerovi. Řidič zařadil zpátečku. Panther sjel pozpátku z nízkého svahu a zacouval do dalšího předem vybraného palebného postavení, poskytujícího dobrý výstřel na hřeben vyvýšeniny, aby mohl napadnout každé ještěří vozidlo, které by ho příliš agresivně pronásledovalo.

Ostatní tanky pluku rovněž pálily na ještěří vozidla. Pěšáci. 430 ukrytí mezi stromy a ve zříceninách budov, číhali se s^{^^}ými vrhači raket na pronikající obrněná vozidla Ještěřů. Ještěři pěšáci ničili svými raketami německé tanky už od počátku invaze. Možnost jim to nyní oplatit byla potěšující.

Nad hlavami jim přeletěly s hlukem, připomínajícím nákladní vlak, těžké dělostřelecké granáty, a dopadly na postavení Ještěřů. Za posledních pár dní se Wehrmachtu podařilo posunout frontu o několik kilometru dál na východ. Zdálo se, že Ještěři útok severně od Lodže neočekávali, a Jagerovy ztráty, ačkoli stále hroživé, byly lehčí, než mohly být.

„Doufám, že jsme zatraceně dobře upoutali jejich pozornost.“ zamumlal polohlasně. Nebyl na tento útok připraven o nic lépe než Ještěři. Jak dalece uspěl, na tom stejně prakticky nezáleželo. Pokud přitáhl pozornost Ještěřů na Jagera, splnil svůj účel.

Dole na jihu zatím Otto Skorzeny potichoučku pašoval atomovou bombu do Lodže. Jager nevěděl, jakým způsobem to esesman a jeho kamarádi dělají. Nechtěl to vědět. Nechtěl ani, aby to dělali, ale to nemohl nikomu net.

Přemýšlel, jestli se mu podařilo dát zprávu do města. Muž, kterého kontaktoval, se nezdil zdaleka tak spolehlivý jako Karol: byl prolínaný a vyplašený, napůl lasička, napůl králík. Ale na rozdíl od Karola byl alespoň naživu.

Gunther Grillparzer vydá! znechucený zvuk. „Nespěchají před naše děla jako obvykle.“ řekl. „Trvalo jiní dlouho, než se poučili, co? Britové tam dole v severní Africe byli rychlejší. Zatraceně, i Rusáci byli rychlejší, a lo je co říct.“

Na pravém křídle zasáhla ještěří protitanková raketa jednu z Pz IV. Začala hořet, plameny vyšlehly ze všech otvorů a z otevřené kopule se vyvalil hustý černý kouř. Nikdo z pěti mužů posádky neunikl.

Ještěří dělostřelectvo začalo ostřelovat německé tanky. Jager to vzal jako signál ukončit pro dnešek útok. Ještěři už nepoužívali své speciální granáty. Vymršťující drobné miny, tak často jako na začátku války, ale čas od času je stále nasazovali. Neměl zájem přijít o pásy poloviny svých tanků.

Muži se s úlevou utábořili na noc Když Gunther Grillparzer

Hromada rumu, za kterou se Mutt Daniels krčil, bývala kdysi komínem prosperující fanny na pul cestě mezi Marbleheadem a Fall Creek v Illinois. Ohlédl se na Hermana Muldoona, klcrý se krčil za další hromadou ceněných cihel. „Moe neporozdělal oheň, obrátil se na Johanna Druckera a zeptal se ho: „Nemáš někdy pocit, že jsi už žil moc dlouho?“

„Nemluv jako Dummkopf,“ odpověděl řidič. „Máš prostě kliku, to je to celé.“

„Možná máš pravdu,“ řekl Grillparzer. „Doufám, žejo. Ale stejně, pokaždý když bojujeme s Ještěry, nevěřím, že z toho yylezu se zdravou kůží.“

Otto Skorzeny se materializoval ze vzduchu, jako džin v Pohádkách tisíce a jedné noci. „Jste ještě mladík.“ řekl. „Kůže se vám zahojí.“

„Nečekal jsem, že tě tady uvidím tak brzy.“ řekl Jager.

„Nevykládej - ty jsi neočekával, že mě uvidíš vubec,“ řekl Skorzeny se smíchem. „Me musel jsem ti sdělit novinky, a nemohl jsem ti je vykládat do rádia, tak hier steh' ich — jsem tady.“ Zaujal pózu kazatele. Jager si stěží dokázal představit někoho, kdo by méně připomínal Martina Luthera. Esesman do něho šťouchl loktem. Odešli spolu od ohně. Skorzeny řekl tlumeným hlasem. „Je na místě.“

„To mi došlo.“ odpověděl Jager. „Jinak bys byl ještě v Lodži. Ale jak jsi to, k čertu, dokázal?“

„Máme své metody,“ řekl Skorzeny. „Dost zázvoru pro Ještěry, dost zlata pro Poláky.“ Zasmál se. „Někteří z nich si to dokonce budou moci vychutnat - ale moc jich nebude.“

„Kdy vybuchne?“ zeptal se Jager.

„Až dostanu rozkaz ji odpálit.“ odvětil Skorzeny. „Teď, když je na místě, všichni moji přátelé v překrásných černých uniformách se y ráti domu. Tolile bude moje představení. A víš co?“ Počkal, až Jager zavrtí hlavou, než pokračoval: „Taky se na to doopravdy těším.“

Ačkoli byla teplá noc. Jagera při těchto slovech zamrazilo. stupujeme.“ řekl. „Takhle vyčistíme Mississippi od Ještěrů až týden pa Soudním dnu.“

„Jo.“ souhlasil Muldoon ponuře. „Nechce se jim moc pohnout, co9“

„Moc ne,“ řekl Mutt. Všeclmo šlo dobře, dokud se americká armáda nepokusila postoupit na jih od Marbleheadu. Urazili pár mil — a byli zastaveni. Jejich útok podporovalo i určité množství Shermanu a několik starších tanků typu Lee. Pár z těch Shermane bylo ještě bojeschopných, ale velení se zdráhalo nasadit je kdekoliv, kde by se vystavovaly palbě Ještěra. Na jedné straně to Mutt chápal. Ale na druhé ne. Jaký" má smysl mít tank)', když se je bojíte používat? Vpravo, za vyhořelým vrakem tanku Lee začala obsluha minometu odpalovat miny na postavení Ještěrů, vzdálená několik set yardů jižním směrem. Whcmip! Whámp! Whamp! Tyhle malé zbraně neměly velký dostřel, ale dokázaly v krátkém čase zasypat cíl spoustou výbušniny a ocelových střepin.

Ještěři neztráceli čas a začali odpovídat. Mutt zalehl a pomocí své zákopnické lopatky se zakopal. Teď už nehvídaly pouze střely z minometu. Ještěři střileli ze skutečných kanónů, a pravděpodobně ze vzdálenosti, na niž jim americká děla nemohla odpovédět.

Kryta touto palbou, vyrazila kupředu ještěři pěchota. Když Mutt uslyšel, jak se rozštěkala jejich BAR, zvedl hlavu a yypálil dávku ze svého samopalu. Nevěděl, jestli zasáhl některého z útočníků. BAR je na tuto vzdálenost dokázala zmasakrovat, ale on by některého z nich zasáhl pouze šťastnou náhodou. Přesto zalehli a zastavili svůj postup, což byl důvod střelby záhy a střilet často.

„Nezdá se mi, že se pokusí v dohledný době pohnout dopředu.“ zavolal Muldoon do hluku střelby.

„Aiú mně.“ řekl Daniels. „Budou rádi, když zůstanou v obraně. A víš, co ještě? Já jsem zatraceně rád.“

„Jo.“ řekl Muldoon. Nedaleko dopadl těžký' granát, zasypal oba muže hlínou a napůl je ochromil a ohlušil.

Mutt se ohlédl dozadu na okop, vzdálený asi dvacet yardů, aby se přesvědčil, že je jeho radista stále pohromadě.

Chlapec se hýbal a nekřičel, takže Mutt usoudil, že se mu nic nenapravitelného nestalo. Napadlo ho, jestli nemá požádat o ostřelování yperitovými granáty, aby Ještěry zadržel.

Právě se chystal zavolat na radistu, když palba Ještěrů utichla. Podezírávě vyhlédl přes hromadu cihel. O jaký trik se pokoušejí?

Ale Ještěři se nepokusili obnovit srsaij útok. Střelba z ručních zbraní z jejich postavení také utichla.

„Hej, poručíku, mrkněte se na to!“ Herman Muldoon ukázal k liniím Ještěrů. Zavlálo tam něco bílého na dlouhé tyči. „Chtějí vyjednávat, nebo něco takového.“

„Asi chtějí posbírat své raněné,“ řekl Daniels. „Už jsem s nimi o takových věcech jednou nebo dvakrát jednal. Když uzavrou příměří, dodrží ho, jak bylo dohodnuto.“ Zvedl hlas: „Zastavte palbu, hoši! Půjdu stěmi šupinatými čubčými syny vyjednávat.“ Když americké zbraně ztichly, otočil se na Muldoona. „Nemáš něco bílého. Hermane?“

„Ještě mám kapesník, věřte tomu nebo ne.“ Muldoon vytáhl kapesník z kapsy s nemalou pýchou, jen málokterýl z pěšáků se mohl pochlubit něčím podobným. Nebyl příliš bílý, ale Mutt předpokládal, že to půjde. Rozhlédl se kolem po něčem, na co by ho upevnil. Když nic nenašel, pár sekund klel, a pak vstal, mávaje nikou kapesníkem nad hlavou. Ještěři po něm nevystřelili. Vyšel do země nikoho mezi oběma armádami. Ještěř s bílou vlajkou příměří se mu vydal v ústrety.

Soha ušel pár kroku, začal za ním hulákat radista: „Poručíku! Poručíku Danielsi, pane!“

„Ať je to cokoli. Logane, bude to muset počkat.“ zavolal Mutt přes rameno, „Mám tady práci.“ „Ale, pane —“

Mutt ho ignoroval a šel dál. Kdyby se teď otočil a vydal se zpátky. Ještěři by si nejspíš mysleli, že změnil svůj názor na zastavení palby, a začali by po něm střilet. Cizák s bílou vlajkou se k němu přiblížil asi na deset stop a zastavil se. Stejně učinil Mutt. Zdvorně pokynul hlavou, jako voják choval k Ještěrům jen respekt. „Poručík Daniels, armáda Spojených států.“ řekl. „Mluvíte anglicky?“

„Ano.“ řekl Ještěř syčivě, ale Mutt mu bez obtíží rozuměl. To je dohře, pomyslel si: on neznal z jazyka Ještěrů ani slovo. Ještěř pokračoval: „Jsem Chook, velitel malé jednotky, dobytelské flotila Rasy.“

„Jsem rád, že se s vámi setkávám, Chooku. Naše hodnosti jsou přibližně stejné.“

„Ano, také myslím,“ řekl Ještěř. „Přicházím vámříct, zeje zastavena palba mezi dobytelskou flotilou Rasy a vaší armádou Spojených států.“

„To můžeme udělat.“ souhlasil Mutt. „Jak dlouho chcete, aby příměří trvalo? Řekněme do večera? To poskytne oběma stranám dost času na odnesení raněných - a chvilku oddechu.“ dodal.

„Vy mi nerozumíte, poručíku Danielsi.“ řekl Chook. „Je zastavena palba mezi dobytelskou flotilou Rasy a vaší armádou Spojených států. Celou armádou Spojených států, celou zdejší částí dobytelské flotily. Klid zbraní vyhlásil Atvar, admirál dobytelské flotily. Schválil je ne—imperátor vaší americké armády, nevím jak se jmenuje. Klid zbraní na místě: žádný pohyb dopředu nebo dozadu. Nebyl stanoven čas ukončení zastavení palby. Slyšíte, poručíku Danielsi? Rozumíte?“

„Jo,“ odpověděl Mutt nepřítomně.. „Ježiši.“ Nevěděl, kdy se naposledy takhle cítil. Snad v listopadu 1918, ale tehdy to zastavení palby očekával. Tohle bylo jako blesk z čistého nebe. Otočil se a zahulákal, jak nejhlasitěji mohl: „Logane!“

„Panel1?“ zazněl slabě radistův hlas přes sto padesát yardů země nikoho.

„Máme klid zbraní s Ještěry?“

„Ano, pane. Snažil jsem se vám to říct, pane. Zrovna jsem dostal tu zprávu, když — “
Mutt se otočil zpátky k Chookovi. Oslovil ho formálně, aby si byl jist, že mu Ještěr správně porozumí. „Slyšel jsem vás, veliteli malé jednotky Chooku. Rozumím vám. Máme klid zbraní zde, stejně jako po celých Spojených státech, bez časového omezení.“

„Pravda.“ řekl Chook. „To máme. Toto zastavení palby se netýká pouze vás. Týká se i SSSR“ - Mutt potřeboval sekundu, aby si uvědomil, že Ještěr myslí Rusko - „a Německa.“

„Panebože.“ řekl Mutt hlasem naplněným úctou. „Když dáte tohle všechno dohromady, je to půlka světa.“ Všiml si také něčeho jiného. „Uzavřeli jste příměří se zeměmi, které vám oplácely stejnou mincí, když jste je bombardovali.“

„Pravda.“ řekl Chook znovu. „Copak jsme hlupáci, abychom plýtvali příměří na impéria, nad kterými vítězíme?“

„Když se na to podívám z vašeho hlediska, hádám, že máte možná pravdu,“ připustil Mutt. Byl zvědav, co se stane s Anglií. Chook neřekl o Anglánech ani slovo, a Mutt je obdivoval už od té doby, kdy bojoval ve Francii ve válce, která měla ukončit Všechny války. Ještěři se je pokusili napadnout a natloukli si při tom čumák. Snad se z toho poučili.

Chook řekl: „Jste dobří bojovníci, vy Velcí Oškivci. Tolik vám řeknu. Je to pravda. Když jsme přišli na Tosev 3 - tuto planetu, tento svět - mysleli jsme, že zvítězíme, a že zvítězíme rychle. Nezvítězili jsme rychle. Bojujete dobře.“

„Vy sami nejste žádní poserové.“ Mutt se napůl otočil. „Jeden z vašich mládenců mě střelil právě sem.“ Ukázal na svou levou zadní tvář.

„Mám štěstí. Mě nestřelili. Mnoho mužů, kteří byli moji přátelé, střelili,“ řekl Chook. Mutt přikývl. Take to znal. Každý frontový voják to znal. Chook řekl: „My jsme bojovníci, vy a já.“ Mutt opět přikývl. Chook vydal dlouhý, syčivý povzdech, pak pokračoval: „Myslím, že jednou, v jiné době, bojovníci Rasy, kteří byli v boji, tito muži budou mít raději Velké Oškivce, kteří byli v bóji, než ostatní muže daleko odtud. Slyšíte. : poručíku Danielsi? Rozumíte?“ Za každou otázkou vydal legrační kašlavý zvuk.

„Veliteli malé jednotky Chooku, slyším vás dobře,“ řekl Mutt. „Rozumím vám taky dobře. Jak to říkáte, když je něco přesně tak? Říkáte, pravda, že? Tak tedy pravda, Chooku.“

„Pravda.“ souhlasil Chook. Promluvil do čehosi, co nebylo o mnoho větší než malá knížka. Ještěři ve svých postaveních začali vstávat a vystrkoval nosy. Má vysílačku přímo usebe, uvědomil si Mutt, a stejně tak i všichni jeho vojáci. Není lo zatracená věc! Kéž bychom je měli také.

Otočil se a zamával na své muže. Jeden po druhém začali vstávat, poslední Herman Muldoon. Mutt mu lo nevyčítal. Byl až doposud raněn tolikrát, že pro něj bylo pravděpodobně obtížné uvěřit, že to není nějaké léčka. Mutt by měl možná podobné problémy, kdyby už nestál tady, naprosto zranitelný v případě, že by měli Ještěři něco za lubem.

Opatrně, zbraně stále v rukou, se lidé a Ještěři blížili jedni ke druhým. Někteří z nich se pokoušeli navzájem domluvit, i když Chookovi muži uměli anglicky mnohem méně než on, a jen málo Američanu mělo nějaké znalosti jazyka Ještěřů.

Ale to nevadilo. Nepotřebujete mnoho slov, když si chcete navzájem sdělit, že se právě teď nepokoušíte nikoho zabít, i když jste se o to před pár minutami ještě pokoušeli. Mutt to viděl už při příměří v zemi nikoho ve Francii v roce 1918. Jen pár z jeho kamarádů bylo schopných domluvit se s bosí, ale zvládli to docela dobře.

Samozřejmě, tehdy si Yankové (Daniels si pamatoval, jak ho rozzlobilo, když zjistil, že ho Francouzi pokládají za Yanka) a bašové vyměňovali při takových setkáních tabák a potravinové dávky. On sám si potravinovou dávku vyměnil jen jednou, pokud se jeho týkalo, byl to zázrak, že Němci dokázali bojovat tak hrdě při tom, jak je krmili.

Nepočítal, že uvidí něco podobného tady. Ještěři nekořili, a jejich potravinové dávky byly ještě odpornější než cokoli, co tehdy měli Němci. Ale když se rozhlédl kolem, uviděl, že někteří z jeho vojáků si cosi s Ještěry vyměňují Co to, kčertu, mají, že to Ještěři chtějí!

Chook to také sledoval. Mutt byl zvědav, jestli tento neoficiální obchod zarazí. Místo toho asi po minutě řekl, „Vy, poručíku Danielsi, nemáte některý zplodu nebo malých koláček s tím, čemu vy Velcí Oškivci říkáte zázvor?“

Muttovi se rozsvítilo v hlavě. Slyšel, že Ještěři po této látce zatraceně prahli. „Obávám se, že nemám, veliteli malé jednotky.“ řekl, a to bylo moc špatné - nemluvě o tom, jakou zajímavou věc by Ještěr mohl dát výměnou. „Ale vypadá to, že někteří z mých chlapců mají.“

Když to říkal, zasl nad tím, proč sebou někteří z jeho chlapců tahají zázvor. Jediná odpověď, která ho napadla, byla ta, že už dělali nějaké kšefty s Ještěry polají. V každé jiné chvíli by ho lo rozzuřilo. Ale když se na lo díváte po zastavení palby, jak se nad tím můžete rozčilovat.

„Ano. Pravda,“ řekl Chook. Rozdychtěně si pospíšil, aby zjistil, co mají Američané na prodej. Za jeho zády se Mutt Daniels usmál.

Nadýchaná bílá oblaka plula po modré obloze. Slunce stálo vysoko a příjemně hrálo. Byl to hezký den na procházku s dívkou, kterou - milujete? David Goldfarb to slovo v přítomnosti Naomi Kaplanové nepoužil, alespoň ne nahlas, ale stále častěji si ho říkal v duchu.

Na druhé straně se zdálo, že myšlenky Naomi se soustřeďují na politiku a válku, ne na lásku. „Ale ty jsi v RAF.“ řekla rozhořčeně. „Jak to, že nevíš, jestli máme příměří s Ještěry nebo ne?“

Zasmál se. „Jak to, že to nevím? Nic není prostšího: neřekli mi to. Ke své práci to nepotřebuji vědět, což je dost dobrý důvod pro to, aby mi to neřekli. Neslyšel jsem žádný ještěř letoun - ani jsem neslyšel o žádném ještěřím letounu - nad Anglií od zastavení palby s Yanky. Rusy a nacisty.“

„Pak je to příměří.“ naléhala Naomi. „Musí to být příměří.“

Goldfarb pokrčil rameny. „Možná ano, možná ne. Připouštím, že jsem ani neslyšel o žádných našich plánech na bombardování kontinentu, ale my jsme v poslední době stejně mnoho nálelu nepodnikali, ztrát by l> neúnosně vysoké. Možná je lo jedna z těch neformálních dohod: vy nebudete škodit mně a já nebudu škodit vám, ale nedáme nic na papír, abychom nepřipustili, že děláme to, co děláme - nebo neděláme.“

Naomi se zamračila. „To není správné. To není řádné.“ V této chvíli působila velice německým dojmem. Goldfarb by si byl spíš ukousl jazyk, než by něco podobného řekl nahlas. Naomi pokračovala: „Dohody Ještěřů s těmi ostatními zeměmi jsou formální a závazné. Proč ne s námi?“

„Říkání li, že nic nevím jistě.“ řekl Goldfarb. „Chceš slyšet mně odhad, jak to asi je.“ Když přikývla, pokračoval: „Aměncane. Rusové a nacisté všichni použili superbomby stejného typu, jako mají Ještěři. My jsme to neudělali. V jejich očích si možná nezasluhujeme příměří, protože jsme to neudělali. Ale když k nám vpadli, zjistili, že to nebyla žádná procházka. A tak nás nechávají na pokoji, aniž by řikali, že to dělají.“

„To je možné, myslím.“ řekla po chvíli uvažování. „Ale stejně to není správné.“

„Možná, že ne,“ řekl. „Ale bez ohledu na to jsem rád, že už neslyším dvakrát denně nebo každou hodinu sirény.“

Čekal, že Naomi řekne, že takový rozvrh náletů také není správný. Místo toho ukázala na zářivě ceněnou hrud' červenky, pronásledující vážku. „To je jediný druh letadla, které chci vidět na obloze.“

„Hmm.“ řekl Goldfarb. „Mě by se líbil víc pěkný roj Meteorů, ale na tom, co říkáš, taky něco je.“

Chvilu šli mlčky, šťastni že jsou spolu. Bylo ticho. Na poli vedle silnice bzučela včela z květu na květ. Goldfarb si všiml jak toho zvuku, tak pole, na němž nerostla žádná zelenina: muselo být jedno z mála takových tak blízko od Doveru.

Zjevně bez souvislosti, Naomi poznamenala: „Můj otec a matka tě mají rádi, Davide.“

„Jsem rád.“ odpověděl, což byla pravda. Kdyby ho Isaac a Leah Kaplanovi neměli rádi, nemohl ba se teď procházet s jejich dcerou. „Mám je také rád.“ To byla také do značné míry pravda: měl je tak rád, jako má rád mladý muž rodiče dívky, které se dvoří.

„Myslí si, že máš vážné úmysly.“

„Ano.“ řekl Goldfarb, nyní poněkud opatrněji. Jestli vážnými úmysly mínili, že by se nepokusil jejich dceru svést, pak ho znali méně, než si myslel. Už se o to pokusil. Možná ale znali Naomi, protože neuspěl. A přece se neurazil, protože s ním nechtěla spát. Dokazovalo to jeho vážné úmysly? Snad ano. Uvědomil si, že by měl říct něco víc. „Myslím, zeje dobře, že jim nevadí odkud jsem - nebo odkud jsou můj otec a matka, měl bych říct.“

„Pokládají tě za anglického Žida.“ odpověděla Naomi. „Já vlastně taky.“

„Taky myslím. Narodil jsem se tady.“ řekl Goldfarb. Ale nepovažoval se za anglického Žida, protože jeho rodiče sein uprchli z Varšavy kvůli pogromům před první světovou válkou. Němečtí Židé měli ve zvyku dívat se svrchu na své yychodoev, ropské bratrány. Kdyby se Naomi setkala s jeho rodiči, bylo by hned jasné, že nejsou tím, co považovala za anglické Židy. Kdyby - Zamyšleně pokračoval: „Můj otec a matka by tě měli taky rádi. Kdybychom dostali den volna, jela bys se mnou do Londýna a setkala ses nimi?“

„To bych moc ráda.“ odvětila. Pak naklonila hlavu na stranu a pohlédla na něho. „Jak bys mě představil?“

„Jak bys chtěla, abych tě představil?“ zeptal se. Ale Naomi zavrtěla hlavou: nebylo na ní odpovědět. Má vlastně pravdu, pomyslel si. Ušel dalších pár kroků mlčky, než to zkusil s poněkud odlišnou otázkou: „Jak by se ti líbilo, kdybych tě představil jako svou snoubenku?“

Naomi se zastavila v půli kroku. Oči se jí rozšířily. „To myslíš vážně?“ zeptala se zvolna. Goldfarb přikývl ačkoli v žaludku měl pocit, jaký někdy mívá, když Lancaster přešel do zvlášť divokého únikového manévru. Naomi řekla: „Moc by se mi to líbilo.“ a vklouzla mu do náruče.

Polibek, který l mu dala, pomohl jeho žaludku, aby se dostal zpátky na své místo, ačkoli se mu z něho zatočila lhná. Když se jedna jeho nika jemně sevřela kolem jejího řadra, neodtáhla se. Místo toho vzdychla a sevřela ho těsněji. Osmělen tím, nechal drahou ruku sklouznout dolů - a rychle se mu vysmekla.

„Brzy.“ řekla. „Ještě ne. Ale brzy. Řekneme mým rodičům. Seznámím se s tvou matkou a otcem - a má matka a otec budou chtít totéž. Najdeme rabiho, který nás oddá. Potom.“ Její oči se zatřpytily. „A řeknu ti toto - nejsi sám, kdo je netrpělivý.“

„V pořádku.“ řekl. „Snad bychom měli zajít za tvým otcem a matkou hned.“ Otočil se a vyrazil k Doveru. Čím dřív odstraní z cesty překážky, tím dřív se mu vzdá. Po celou zpáteční cestu se mu zdálo, že se nohama ani nedotýká země.

Anielewiczův Was byl bezvýrazný jako polské pláně a tvrdý jako kámen: „Nevěřím vám. Lžete.“

„Dobře. Jak chcete.“ Polský sedlák dožil krávu, když ho Anielewicz našel. Odvrátil se od velitele židovských bojovníků a pokračoval v práci. Sssi Sss! Sssl Praménky mléka stříkaly do otlučeného plechového kbelíku. Kráva se pokusila uhnout. „StUj, ty pitomá čubko.“ zavrčel Polák.

„Ale podívejte se, Mieczyslawe,“ protestoval Mordechai. „To je nemožné, říkám vám. Jak mohli nacisté propašovat do Lodže bombu z výbušného kovu, aniž bychom se o tom dověděli my nebo Ještěň nebo polská Armija Krajowa?“

„Nevím jak.“ odpověděl Mieczyslaw. „Slyšel jsem, že to udělali. Mám vám říct, že se někdo zastavil v Lejbově domě v Hmbieszówě. Říká vám to něco?“

„Možná ano, možná ne.“ řekl Anielewicz tak klidně, jak jen dokázal. Nechtěl, aby Polák poznal, jak to s ním otřásl. Heinrich Jager se zastavil u Žida jménem Lejb, když přepravoval výbušný kov ze Sovětského svazu do Německa. Ta zpráva musel být tedy autentická: kdo jiný by o tom věděl? O takových věcech se sotva zmínil ve svém hlášení. Mordechai se opatrně zeptal: „Go jiného jste slyšel?“

„Je to někde v ghettu.“ řekl mu Mieczyslaw. „Nemám tušení kde, tak neztrácejte čas vyptáváním. Kdyby nebylo toho zastavení palby, vy y šicimi židáci byste se už teď smažili v pekle.“

„Já vás mám taky rád. Mieczyslawe.“ řekl Anielewicz. Polák se zachechtal. Mordechai nakopl kamínek. „Gotienyu! Zase ten chlap! O něco takového se pokusí jen šilenec - a ono mu to vyjde.“

„Jaký chlap?“ zeptal se Polák. Mordechai mu neodpověděl. Sotva ho slyšel. Jak Skorzeny dostal bombu z výbušného kovu do Lodže? Jak ji dostal do židovské čtvrti? Jak se odtud potom dostal? To všeclino byly dobré otázky, jediná potíž byla, že Mordechai neměl odpověď na žádnou z nich.

Další oláзка byla samozřejmě mnohem důležitější než všechny ostatní. Kde je ta hohiJífa?

Lámal si s tím hlavu po celou zpáteční cestu do Lodže, jako se člověk snaží vyšťourat jazykem kousek jídla, uvázlý mezi stoličkami. Ten kousek tam ještě stále trčel, když dorazil na požární stanici na Lutomiarské ulici. Solomon Gruver se vrtal v motoru stříkačky. „Proč ten protažený obličej?“ zeptal se, zvedaje oči od práce.

Nebyl jediný člověk v doslechu. Poslední věc, kterou Anielewicz chtěl udělat, byla způsobit v ghettu paniku. „Pojď se mnou nahoru.“ řekl tak nedbale, jak dokázal.

Gruverova podlouhlá tvář se zasmušila. Se svým křovinatým obočím, drsnými rysy a hustým, šedivějícím plnovousem vypadal normálně pochmurně. Měli chmurnou náladu, vypadal jako člověk, jemuž právě zemřel nejlepší přítel. Odložil šroubovák a následoval Mordechaie nahoru do místnosti, kde se vůdcové židovských bojovníků obvykle setkávali. Na schodech řekl tiše: „Je tam Bertha. Objevila něco zajímavého - nevím, co je to - a přinesla to sebou. Je to, s čím přicházíš ty, něco, co může vědět?“

„Je to něco, o čem by raději měla vědět.“ odpověděl Anielewicz. „Jestli si s tím nedokážeme poradit sami, možná bychom o tom měli říct i Rumkowského bandě tóches—lekherii, a snad dokonce i Ještěřům, ačkoli to je poslední věc, kterou chci udělat.“

„Oy!“ Gruver zvedl obočí. „Ať je to cokoli, musí to být zlé.“

„Ne, zlé ne.“ řekl Mordechaj. Gruver mu věnoval kritický pohled. „Je to ještě horší.“ vysvětlil, když se dostali na vrchol schodiště. Gruver zabručel. Pokaždé, když Anielewicz zvedl nohu z prošlapaného linolea, pokrývajícího podlahu, byl zvědav, jestli bude ještě žít, aby ji na ně zase položil. To nebylo v jeho rukou. Jestli Skorzeny stiskne knoflík nebo spínač bezdrátového detonátoru, přestane existovat, pravděpodobně tak rychle, že si to vůbec neuvědomí.

Zasmál se. Salomon Gruver na něj pohlédl. „Přinášíš takové zprávy a je ti něco k smíchu.“

„Snad.“ odvětil Anielewicz. Skorzeny musel být právě v této chvíli velmi frustrovaný esesák. Riskoval život, aby dopravil tu bombu do Lodže (Anielewicz věděl, kolik odvahy to vyžadovalo), ale jeho načasování bylo špatné. Nemohl ji nyní odpálit, aniž by zničil křehký klid zbraní mezi Ještěři a Reichem.

Dva vážně vyhlížející Židé vyšli ze zasedací místnosti. „Postaráme se o to.“ slíbil jeden z nich Berthe Fleishmanové.

„Díky, Michaeli,“ řekla a chtěla se vydat za nimi. Málem narazila do Anielewicze a Gravera. „Ahoj! Nečekala jsem, že tady vás dva uvidím.“

„Mordechaj narazil na něco zajímavého.“ řekl Solomon Gruver. „Bůh ví, co to je, protože mi nic neřekl.“ Pohlédl na Mordechaie. „Ještě neřekl.“

„Teď to udělám.“ řekl Anielewicz. Vstoupil do místnosti. Když vešli i Solomon s Berthou, zavřel dveře a s melodramatickým gestem je zamkl. To mělo za následek, že Bertha zvedla obočí -jako před chvílí Gruver.

Mordechai hovořil asi deset minut. Sdílel jim, co mu řekl Mieczysław. Přitom si uvědomil, jak málo toho bylo. Když skončil, Gruver na něho pohlédl a řekl: „Nevěřím z toho ani slovu. To se nám jen zatracení nacisté pokoušejí utáhnout řetězy a přinutit nás, abychom tady splašeně pobíhali kolem jako slepice po dvorku.“ Zavrtěl hlavou, opakuje: „Nevěřím ani slovu.“

„Kdyby to nebyl ten Jager, kdo mi poslal tu zprávu, ani já bych tomu nevěřil.“ řekl Anielewicz. „Ale kdyby nebylo jeho, la bomba s nervovým plynem by nás byla zabila.“ Obrátil se na Berthu. „Co ty myslíš?“

„Jak to vidím já, nezáleží na tom, jestli je to pravda nebo ne.“ odpověděla. „Musíme postupovat tak, jako by to byla pravda, ne? Nemůžeme si dovolit ignorovat to.“

„Fil!“ řekl Gruver znechuceně. „Budeme ztrácet čas a úsilí, a k čemu to bude? K ničemu, říkám vám.“

„Alevai oniayn máš pravdu a není tu nic k nalezení.“ řekl Mordechaj. „Ale předpokládáme - jen předpokládáme - že se mylíš, a bomba je zde. Co potom? Možná ji najdeme my. To by bylo dobré. Kdybychom rněli svou vlastní bombu, mohli byclioin říct Ještěřům i nacistům, kam mají jít. Možná ji najdou Ještěři a využijí ji jako záminku pro zničení nějakého města -podívejte se, co se stalo s Kodaní. Nebo ji možná nenajdeme my ani Ještěři. Předpokládáme, že jednání o příměří ztroskotá. Všechno, co Skorzeny musí udělat, je zmáčknot knoflík a —“ Solomon Gniver se zamračil. „V pořádku. Na tom něco je, zatraceně. Všechno, co teď musíme udělat, je pokusit se najít tu verkakte věc -jestli, jak říkám, jestli je vůbec tady.“

„Je někde tady, v naší části města,“ řekl Anielewicz, stejně jako předtím. „Jak ji sem dokázal esesák dostat? Kde by ji schoval, jestli to udělal?“

„Jak je velká?“ zeptala se Bertlia. „Na tom závisí, kam ji mohl schovat.“

„Nemůže být malá, nemůže být lehká,“ odpověděl Anielewicz. „Kdyby byla, Němci by nakládali tyto bomby do letadel nebo je montovali do svých raket. Protože to nedělají, ty bomb) nemohou být něco, co se dá schovat v kuchyni za sporákem.“

„To dává smysl,“ připustil Gniver. „To je jedna z mála věcí v celé té mizerné záležitosti, která ho dává. Jak říkáš, to zužuje výběr míst, kde by ta bomba mohla být.,, jestli tady je.“ Zatvrzele odmítal připustit, zeje to něco víc než jen jest!

„Kolem továren,“ řekla Bertlia. „To je jedno místo, kde bychom mohli začít.“

„Jedno místo, ano.“ řekl Gruver. „Pěkně velké místo. Jsou tady tucty továren, po celém ghettu. Slaměné boty, nábojnice, batohy - dělali jsme pro nacisty spoustu věcí, a většinu z nich děláme i pro Ještěry. Tak u které továru} bychom podle tebe měli začít?“

„Já bych s nimi raději nezačínal.“ řekl Anielewicz. „Jak říkáš, Solomone, je jich příliš mnoho, abychom věděli, kde začít. Možná nemáme moc času, to pravděpodobně závisí na tom, jak brzy se Ještěři a nacisté pohádají. Tak kde je nejpravděpodobnější místo, kde by ten esesácký- mamzer ukrýl velkou bombu.“ „Podle toho, co jsi o něm říkal, vybral by si nejpravděpodobnější místo?“ zeptal se Solomon Gruver.

„Kdyby to neudělal, měli bychom ještě větší problém, než už máme.“ odpověděl Mordechaj. „Ale já myslím, modlím se.

doufám, že to tentokrát udělal. Nemohl se v Lodži zdržet dlouho. Chtěl tu věc ukrýt jen na krátkou chvíli, utéci a pak ji odpálit. Nepotřeboval, aby zustala ukrytá moc dlouho, nebo aby byla ukrytá moc dobře. Ale pak přišlo zástavem palby a zkomplikovalo mu život - a nám je možná zachránilo.“

„Jestli to celé není jen žvást, který nám má zamotat palici,“ řekl Gruver.

„Jestli,“ připustil Anielewicz.

„Věděla bych o dalším místě, které bychom měli prohlédnout.“ řekla Bertlia Fleishmanová. „Hřbitov a pole jižně od něho.“

Gruver i Anielewicz na ni pohlédli. Ta slova Utkvěla ve vzduchu malé zasedací místnosti. „Kdybys tu práci dělal já, toté je právě to místo, kam bych ji dal.“ zvolal Mordechai. „Na lepší místo bych nepřišel - v noci tiché, už plné děr v zemi —“

„Zvlášť na poli.“ řekla Bertlia, chápajíc se návrhu, který ji předtím jen tak náhodně napadl. „Je tam tolik masových hrobů z doby, kdy nemoci a Mad byly tak zlé. Kdo by věnoval zvláštní pozornost další díře v zenu v těch místech?“

„Kdo by si všiml někoho, kdo tam o půlnoci přijde vykopat další díru.“ Velká hlava Solomona Gruvera pokývla nahoru a dolů. „Ano, jestli to tady někde je, tak tohle je místo, kde musíme začít pátrat.“

„Souhlasím“ řekl Mordechai. „Bertho, to je fantastické. I kdybys neměla pravdu, zasloužíš si, abys ji měla.“ Na okamžik se zarazil, uvažuje, zdali jí skutečně složil poklonu, kterou zamýšlel. S ulehčením sebral, že ano.

Usmála se na něho. Když se usmála, už nebyla šedivá a anonymní. Stále nebyla hezká, ne v běžném slova smyslu, ale její úsměv jí dodával jakýsi zvláštní druh krásy. Rychle vystřízlivěla. „Budeme sebou muset mít bojovníky, nejen kopáče. Jestli tu strašnou věc najdeme, budou nám ji chtít vzít, lidé nebo Ještěři.“

„Zase máš pravdu.“ řekl Anielewicz. „Vyčerpání nervového plynu z té nacistické bomby nám umožnilo nadělat Ještěřům nebezpečné potíže. Když budeme mít (uhle bombu, nebudeme dělat jen potíže. Budeme mít skutečnou moc.“

„Ne když sedí v díře v zemi,“ řekl Gniver. „Dokud je tam, jediné co můžeme udělat, je vyletět sami do povětří i s našimi nepřáteli. Je to lepší než Masada, ale není to dobré. Není to dost dobré. Jestli dokážeme dostat tu bombu odtud a položit ji někde, kde potřebujeme, no - to je dobré. Každopádně pro nás.“

„Ano.“ vydechl Mordechai. V hlavě mu zavířily vidiny různých možností - zasáhnout s ní Ještěry a způsobit, že z toho obytní nacisty, propašovat bombu do Německa a pomstít se za to, co Reich udělal Židům v Polsku. Do těchto snů zasáhla realita, jak to realita dělá: „Je tady jen ta jedna bomba - jestli je tady vůbec nějaká. Musíme ji najít, a musíme ji dostat ze země, jestli tam je - v tom máš pravdu. Solomone - dřív než můžeme přemýšlet, co s ní uděláme.“

„Když tam půjdeme s polovinou bojovníků z ghetta, ostatní lidé budou vědět, že se něco děje, i když nebudou vědět co.“ řekl Gruver. „To nepotřebujeme: že? Nejdříve ji musíme najít. Pak se podíváme, jestli ji dokážeme dostat odtud bez zbytečného rozruchu. Když to nedokážeme —“ Pokrčil rameny.

„Prohlédáme hřbitov a pole,“ prohlásil Anielewicz - když byl velitel, musel velet. „Jestli něco najdeme, pak rozhodneme, co uděláme dál. A jestli nic nenajdeme — také rozhodneme, co budeme dělat dál,“ řekl suše a pokrčil rameny.

„A když se nás někdo zeptá, co tam děláme, co mu řekneme?“ zeptal se Gruver. Byl dobrý při hledání problémů, ale už mne dobrý při jejich řešení.

To byla dobrá otázka. Anielewicz se poškrábal na hlavě. Něco říci budou muset, a lo něco neškodného a zároveň přesvědčivého. Benna Fleishmanová řekla: „Můžeme jim net, že hledáme oblasti, kde není nikdo poliřben, abychom tam mohli začít kopat v případě, že budeme muset bojovat uvnitř města.“

Anielewicz o tom chvíli uvažoval, pak přikývl stejně jako Solomon Gruver. Mordechai řekl: „Je to lepší než cokoli, na co bych přišel já. Možná by ani nebyl špatný nápad jednou to udělat, i když je tam tolik hrobů, že se vsadím, že tam nebude moc volného prostoru.“

„Příliš mnoho hrobu.“ řekla Bertha tiše. Oba muži znovu přikývli.

Hřbitov a pole přiléhající k němu ležely v severovýchodním cípu židovského okrsku Lodže. Požární stanice v Lutomijské ulici byla na jihozápadě, dva, možná dva a půl kilometru od nich. Když Mordechai, Bertha a Solomon Gruver spěchali ghettem, začalo mrholit. Anielewicz vděčně pohlédl na nebe, déšť jim poskytne větší soukromí, než by jinak měli.

Bělovousý rabín sloužil pohřební obřad nad tělem, zabaleným do přikrývky⁷, dřevo na rakve se už dávno stalo přepychem. Za ním, uprostřed malé skupiny truchlících, stál shrbený muž s oběma rukama přitisknutými k obličejí, aby ukryl své vzlyky. Byla to jeho žena, kterou ukládali do vlhnuoucí půdy? To se Mordechai nikdy nedověděl.

On a jeho druhové kráčeli mezi náhrobními kameny - některými stojícími přímo, některými opile se naklánějícími - a pátrali po čerstvě nasypané zemi.

„Vešlo by se to do normálního hrobu.“ zeptal se Gruver, zastavuje se před jedním z hrobů, který nemohl být starší než týden.

„Nevím.“ odpověděl Anielewicz. Zarazil se. „Ne, možná že vím. Viděl jsem obyčejné bomby velikosti dospělého muže. Letadla je mohla nosit. To, co Němci mají, musí být větší.“

„Pak tady ztrácíme čas.“ řekl požárník. „Měli bychom jít na pole, kde jsou hromadné hroby.“

„Ne.“ řekla Bertha Fleishmanová. „Kde ta bomba je - to nemusí vypadat jako hrob. Mohli to udělat tak, aby to vypadalo, jako že tam opravovali kanalizační potrubí, nebo něco podobného.“

Gruver se poškrábal na bradě, pak přikývl. „Máš pravdu.“ Stařec v dlouhé černém kabáte seděl u jednoho z hrobů, široký černý klobouk stažená do čela na ochranu před mrholením. Zavřel modlitební knížku, ve které si četl a zastrčil ji do kapsy. Když ho Mordechai a jeho přátelé míjeli, kývl jim na pozdrav, ale nepromluvil.

Na hřbitově neobjevili žádné nové výkopy, větší než by odpovídalo normálnímu hrobu. Gruver měl v očích výraz já— jsem—to—říkal, když on. Mordechai a Bertha zamířili na jih, na pole.

Označení hrobu zde bylo méně, a mnohá z nich, jak řekl Solomon Gruver, označovaly mnoho těl pohřbených do jedné

jámy: muže, ženy a děti, kteří zemřeli na tyfus, tuberkulózu, hladem, a snad i na zlomená srdce. Na většině z těchto násypů rostla tráva. Teď už nebyla situace tak zoufalá. Když nacisté odešli, poměry se značně zlepšily a pohřbívalo se po jednom, ne po celých skupinách.

Bertha se zastavila před jedním z velkých hrobů: deska, která bylo jediným označením těch ubohých duší tam dole, byla skácená. Když přistoupila, aby ji znovu postavila, zamračila se. „Co je to?“ řekla.

Mordechaj neviděl, co „to“ je, dokud nepřistoupil blíž. Když to udělal, tiše hvízdal. Drát, jehož izolace měla baňu starého dřeva, vedl po celé délce desky, připevněný k němu párem zatlučených a olinutých hřebíků. Drát končil na vršku pamětní desky, ale dolů pokračoval a mizel v zemi.

„Anténa.“ zamumlal, a škulbl za drát. Ten nepovolil. Zatáhl ta nejvší silou. Drát praskl a on se zapotácel dozadu.

Zamával rukama, aby udržel rovnováhu. „Pod tím je něco, co tam nepatří,“ řekl.

„To není možné.“ zabručel Solomon Gruver. „Půda není rozkopaná tak, aby —“ Jeho Mas se vytratil do ztracena.

Spustil se na nice a na kolena, nedbaje na to, co udělá mokrá tráva s jeho kalhotami. „Podíval by ses na to?“ řekl užasle.

Mordechaj Anielewicz poklekl vedle něho. Znovu hvízdli „Trávník rozřezali na kusy drnů, a pak je dali zpátky.“ řekl, přejížděje rukou po jednom ze spojů mezi drny. Kdyby pršelo víc a udělalo se bláto, bylo by nemožné si toho všimnout. Anielewicz zabručel s ryším obdivem: „Výrobili vystřihovací skládačku, a když byli hotoví, zaseji složili.“

„Kde je vykopaná hlína?“ zeptal se Grover, jako by ji Anielewicz osobně ukradl. „Když tu věc zakopávati, musela jim přece nějaká zbýt — a ta by musela být rozházená kolem hrobu.“

„Nemusela, jestli si nejdřív rozprostřeli plachtu a házeli vykopanou hlínu do ní.“ řekl Mordechaj. Gruver na něho vykuli oči. Mordechaj pokračoval: „Nemáš tušení, jak důkladní nacisté dovedou být, když dělají něco lakového.“

Podívej se, jak zamaskovali svou anténu.“

„Kdyby se ta deska neskácela —“ řekla Bertha Fleishmanová ohromeně.

„Vsadím se, že stála, když tady byli ti esesáci bastardi,“ řekl jí Anielewicz. „Kdybys neměla tak ostré oči a nevšimla si té antény —“ Umlkl a usmál se na ni. Vrátila mu jeho úsměv. Je skutečně krásná, když to udělá, pomyslel si.

„Kde je ta hlína?“ opakoval Solomon Gruver, drže se své vlastní myšlenky a nevšímaje si drobné mezihry mezi svými přáteli. „Co s ní udělali? Nemohli ji všeclinu naházet zpátky.“

„Chceš, abych hádal?“ zeptal se Mordechaj. Když požárník přikývl, pokračoval: „Kdybych já prováděl tuto operaci, naložil bych ji do vozu, kterým přivezli tu bombu, a odvezl ji. Přehod' přes ni plachtu, a nikoho nic nenapadne.“

„Myslím, že máš pravdu. Myslím, že to právě tak udělali.“ Bertha Fleishmanová pohlédla na utržený drát. „Ta bomba teď už nemůže vybuchnout?“

„Myslím, že ne,“ odpověděl. „Nebo, v každém případě, teď ji nemohou odpálit rádiem, což je pro nás docela dobré.“

Kdyby anténu nepotřebovali, tak by ji tam neumí stili.“

„Díky Bohu,“ řekla.

„Tak,“ zabručel Solomon Gruver, jako by tomu ještě stále nevěřil. „Máme tedy svou vlastní bombu?“

„Jestli dokážeme přijít na to, jak ji odpálit.“ řekl Anielewicz. „Jestli ji odsud dokážeme dostat, aniž by si toho všimli Ještěři. Jestli ji dokážeme dopravit lam, kam bude třeba. Jestli ji dokážeme odpálit tak, abychom nexypařili ze světa sami. Jestli tohle všechno dokážeme, máme teď svou vlastní bombu.“

Ranci Auerbachovi vyrazil na čele pot. „Pojď, miláčku.“ vydechla Penny Summersová. „Dokážeš to. Já vím, že to dokážeš. Dokázal jsi to už, předtím, vzpomínáš? Pojď - velký silný muž jako ty dokáže všechno, co chce.“

Auerbach se sebral, a hekaje a lapaje po dechu se s vyňaložením všech sil postavil na svých berlích. Penny zatleskala a políbila ho na tvář. „Panebože, to je těžké.“ řekl, popadaje dech. Snad byl omámený, snad si jen příliš zvl ležet na zádech, ale zdálo se mu, že se půda pod nim třese jako pudink.

Ani jeho paže nebyly silné: přesunout takovou část jeho váhy do podpažních důlků nebylo nic příjemného. Jeho zraněná noha se nedotýkala země, a ještě dlouho nebude moci. Pointovat se pomocí jedné nohy a dvou berlí v něm budilo pocit, jako by místo své řádné výbavy používal pohyblivý fotografický stativ.

Penny ustoupila opar kroků směrem k východu z ještěřeho stanu. „Pojď za mnou.“ řekla.

„Myslím, že to ještě nepůjde,“ odpověděl Auerbach. Bylo to tepně potřetí nebo počtvrté, co zkusil chodit sberlemi. Začít se na meň pohybovat bylo stejně obtížné, jako nastartovat motor starého Nashe za zimního rána.

„Oh, vsadím se, že to dokážeš.“ Penn} l si přejela jazykem po rtech. Změnila se z téměř naprosté uzavřenosti ke skoro stejné nestydatosti. Když měl čas o tom přemýšlet, kladl si Auerbach otázku., jestli to nejsou dvě strany téže mince.

Ale právě v této sekundě čas přemýšlet neměl. Penny totiž pokračovala: „Teď pojď ty za mnou, a večer já...“ To, co řekla, se nedalo opakovat. Vrhel se yřed, spoléhaje na svou zdravou nohu, přesunul berle, aby udržel rovnováhu, napřímil se, udělal to znovu, a ocítl se vedle ní.

Zvenku se ozval suchý Was: „To je ta nejdráždivější fyzikální lerapie, o které jsem kdy slyšel.“ Auerbach málem upadl. Penny -yypiskla a nabrala bamí červené řepy.

Podle horka ve vlastní tváři si byl Auerbach zatraceně jistý, že nabyt stejné bány. „Elim, pane, to není —“ začal, ale pak mu jazyk vypověděl a ztuhl ještě víc než jeho ubohé zmračené tělo..

Doktor vešel do stanu. Byl to mladý muž, neznámý, ne jeden ze zajatých ošetřovatelů. Pohlédl z Auerbacha na Penny Summersovou a zase zpět. „Koukněte, lidičky, mně je jedno, jestli to je nebo lo neni - v žádném případě to neni moje věc. Jestli vám to pomůže vstát a chodit, vojáku, to je to, co mě zajímá.“ Rozvážné se na okamžik odmlčel. „Pode mého profesionálního názoru by takova nabídka dokázala zvednout z postele a přimět chodit i Lazara.“

Penn}' zrudla ještě víc než předtím. Auerbach měl víc zkušenosti s vojenskými lékaři. Uměli zatraceně dobře přivádět člověka do rozpaků. Řekl: „Ehm, kdo jste, pane?“ Doktor měl na náramenících zlaté javorové listy.

„Mé jméno je Hayward Smithson —“ Lékař se odmlčel. Rance mu řekl své jméno a hodnost. Po chvíli vykoktala své jméno i Penny. Major Smithson pokračoval: „Teď, když je v platnosti zastavení palby, vypravil jsem se z Denveru

zkontrolovat, jakou péči Ještěři poskytují raněným zajatcům. Vidím, že jste dostal vojenské berle. Dobře.“

„Ano, pane.“ řekl Auerbach. Jeho hlas byl slabý a ochraptělý, jako by vykouřil za poslední hodinu balíček camelek.

„Dostal jsem je předevčírem“

„Přišly před týdnem,“ řekla Penny, „ale Rance - totiž kapitán Auerbach -ještě nebyl schopen se moc pohybovat.“

Auerbach čekal, že Smithson si neodpustí poznámku, že Penny s ním provedla většinu pohybů už předtím, ale k jeho úlevě byl Smithson milosrdný. Možná mu připadalo, že dráždit ji znovu by bylo jako chytat ryby v sudu. Místo toho doktor řekl: „Dostal jste jednu do hrudníku a jednu do nohy, eh, a prošly skrz?“

„Ano, panč.“ řekl Auerbach. „Udělalí pro mě, co mohli. Ještěři a lidé, kteří jim pomáhali. Někdy jsem se cítil jako morce, ale jsem tady a na nohou - no dobře, na jedné noze -místo abych zabíral místo v hrobě dole ve městě.“

„Máte dobrou konstituci, kapitáne,“ řekl Smithson. Vytáhl z kapsy kroužkový zápisník a plnící pero a zapsal si krátkou poznámku. „Musím říct, že na mě příznivě zapůsobilo, když jsem viděl zařízení Ještěřů. Udělalí pro lidi, které zajali, co mohli.“

„Zacházeli se mnou dobře,“ řekl Auerbach. „To je všechno, co mohu říct. Včera jsem popné vyšel z tohoto stanu.“

„A co vy, slečno, eh. Summersová?“ zeptal se major Smithson. „Očekávám, že kapitán Auerbach nebyl jediný pacient, kterému jste svým ošetřováním vrátila zdraví.“

Auerbach vroucně doufal, že byl jediný pacient, kterému Penny vrátila zdraví tímto specifickým způsobem ošetřování. Pochyboval, že postřelila možný dvojsmysl v této otázce, a byl potěšen, když zjistil, že ne. Odpověděla vážně: „O ne, pane. Pracuji v celém táboře. Skutečně si myslím, že všichni dělají, co mohou.“

„To je i můj dojem,“ řekl Smithson, přikyvuje. „Dělají, co mohou - ale myslím, že mají dost.“ Unaveně vzdychl. „Myslím, že celý svět má dost.“

„To je tak moc raněných?“ zeptal se Auerbach. „Jak jsem řekl, já jsem toho z tábora moc neviděl, leda skrze vchod stanu, a nikdo mi neřekl, že je tady v Karvalu tolik raněných zajatců.“ Vrhla na Penny pohled, který mohl být vyčítavý. Pro ostatní sestry, pro unavené lidské doktory, pro Ještěry byl jenom dalším raněným zajatcem, ale myslel si, že pro ni znamená něco víc.

Ale Smithson řekl: „To nejsou jen ranění vojáci, kapitáne. To je —“ Zavrtěl hlavou a nepokusil se to rozvést. Místo toho řekl: „Už hezkou chvíli stojíte. Proč nevyjdete ze stanu a nepodíváte se sám? Budete mít po ruce doktora, a kdo ví, co potom slečna Summersová udelá pro vás, nebo vám, nebo s va? mi?“

Penny zrudla potětí. Auerbach si přál, aby mohl doktora praštit do zubů za to, že mluví takovým způsobem o dámě, když stojí před ní, ale nemohl. A byl zvědavý, co se stalo ve světě za stenání stanu, a už tady chvíli stál, aniž by upadl.

„Okay, pane, jdeme.“ řekl „Ale nechodte moc lychle, protože se nechystám vyhrát žádné závody na těchhle věcích.“ Hayward Smithson a Penny podrželi otevřenou plachtu u vchodu do stanu, aby mohl vyjít ven a rozhlédnout se kolem. Pomalu vykročil vpřed. Když se dostal na slunce, zastavil se na okamžik, mžikaje, jak byl oslněn tou září. A některé ze slzí, které mu stékaly z očí, neměly nic společného se sluncem, ale s jeho radostí nad tím, že není uvězněný, alespoň na chvíli.

„Pojďte se mnou,“ řekl Smithson, zaujímaje místo po Auerbachově levici. Penny Summersová okamžitě zaujala místo na druhé straně, takže měli Auerbacha mezi sebou. Pomalu šli po cestě, kterou Ještěři ponechali mezi řadami stanu, ukrývajících raněné muže.

Snad zde bylo tak moc raněných, ale stále to bylo úhledné stanové městečko. Občas Auerbach zaslechl sténat nějakého muže v některé z těch kopulí ze zářivě oranžové hladké látky, jakou Ještěři používali. Jednou do jednoho z nich spěšně vběhli doktor se sestrou. To nevypadalo dobře, ani trochu. Smithson soucitně mlskl špičkou jazyka o zuby.

Ale podle toho, co říkal, by tu měla být polovina Denveru, a tak to zase nevypadalo. Auerbach upadl do rozpaků, až když došli na průsečík jejich cesty s další, která vedla v pravém úhlu k ní. Tak daleko nikdy předtím nedošel. Když se podíval z křižovatky jedním směrem, viděl, co zbylo z městečka Karvalu: dvě slova — nic moc. Když se podíval opačným směrem, naskytl se mu odlišný obraz.

Nedokázal odhadnout, kolik uprchlíků bydlí v moři chatrčí za úhlednými řadami ještěřích stanů. „To vypadá jako zbrusu nový Hooverville!“ řekl, nevěřicně na to Medě.

„Je to horší než Hooverville.“ řekl Smithson chmurně. „Ve většině Hoovervillů měli bedny a prkna a plech a co ještě potřebujete na stavbu chatrčí. Ale tady, uprostřed nicoty, moc takových věcí není. Ale lidé sem stejně přišli, ze širokého okolí.“

Xekala jsem, že se to stane.“ řekla Penny, přikyvuje. „Tady je jídlo a voda pro zajatce, tak lidé přicházejí a snaží se nějaké dostat. Když Ještěřům něco zbude, trochu jim dají. To je víc, než lidé mohou získat kdekoli jinde, takže pořád přicházejí.“

„Panebože.“ řekl Auerbach svý in vyprahlým hlasem. „Je lo div, že se nesnaží lézt do stanů a krást jídlo raněným“

„Vzpomínáš si na tu střelbu tuhle v noci?“ zeplala se Penny. „Pár z nic se pokusilo přesně o to. Ještěři je postříleli jako psy. Nepočítám, že lidé ještě polezou někam, kde je Ještěři nechťejí“

Hooverville - nouzové kolonie na okrajích amerických měst v období velké hospodářské krize na přelomu 20. a 30. let. Nazvány tak posměšně podle tehdejšího presidenta USA Herberta Hoovera. (pozn, překl.)

„Lézt k Ještěřům není vůbec snadné.“ řekl doktor Smithson. Auerbach pohlédla dolů na svou zmračenou nohu — památku, kterou si sebou ponese po celý život. „Po pravdě řečeno, zjistil jsem to taky. Ani lézt od nich není snadné.“

„Byli v Denveru ještěři doktoři podívat se na své lidi, které jsme zajali?“ zeptala se Penny.

„Ano - to je součást zastavení palby.“ odpověděl Smithson. „Skoro bych si přál, abych mohl zůstat ve městě, abych je viděl při práci. Když s nimi nebudeme bojovat popostrčí naši medicínu během deseti nebo patnácti let o stovky let kupředu. Musíme se toho tolik učit.“ Vzdychl. „Ale to je tak důležitá práce. Možná budeme dokonce schopni

domluvit rozsáhlou výměnu zajatců, raněné lidi za raněné Ještěry.“

„To by bylo dobré.“ řekl Auerbach. Pak polílel na Penny, na jejíž tváři se objevil sklíčený výraz. Dna nebyla raněný zajatec. Obrátil hlavu zpátky ke Smithsonovi. „Propustili by Ještěři nebojící personál?“

„Nevím.“ odvětil doktor. „Ale chápu, proč to chcete vědět. Jestli k tomu dojde - a to není zaručeno - podívám se, co pro vás budu moci udělat.“

„Děkuji vám, pane.“ řekl Auerbach, a Penny přikývla. Auerbachův pohled znovu zabloudil k plátěným stanům, starán vozům a přístřeškům z větví keřů, hostícím Američany, kteří si přišli do Karvalu vyžebrať si od Ještěrů drobty jejich štědrosti. Jako kopanec do zubu na něho zapůsobilo poznání, co válka udělala s jeho zemí. Znovu pohlédl na svou nohu. „Něco j vám řeknu. Já na tom nejsem koneckonců lak zle.“

Dunění motoru lidmi vyrobeného letounu nad Káhirou přimělo Mojše Russieho pospíšil si k oknu své cely v hotelovém pokoji, aby se podíval. Ano, tady byl, natřený citrónovou žlutí, znamením příměří. „Zajímalo by mě, kdo je v tomhle.“ řekl Ruce.

„Říkal jsi, že Molotov je už zady.“ odvětila, „takž zbývá von Ribbentrop a ten americký ministr zahraničí, jak se jenom jmenuje.“

„Marshall.“ řekl Mojše. „A říkají mu státní tajemník, z nějakého důvodu.“ Nasával do sebe vědomosti, lhostejno zda cenné nebo ne, jako houba: díky tomu se na medicíně snadno učil z knih. Otočil se zpátky k oknu. Žlutý letoun byl nyní níže, jak šel na přistání na letišti východně od města. „To není Dakota. Myslím, že Marshall by přiletěl v Dakotě. Takže je to pravděpodobně německé letadlo.“

Rivka vzdychla. „Jestli se setkáš s Ribbentropem, řekni mu, že každý Žid na světě mu přeje khokriyeh.“

„Jestli to ještě neví, tak je pěkně pitomý.“ řekl Mojše.

„Stejně mu to řekni.“ trvala na svém jeho žena. „Když dostaneš takovou šanci, neměl bys ji zahodit.“ Bručení motorů zesláblo a ztratilo se z doslechu. Rivka se zasmála, poněkud stíněně. „Tohle býval zvuk, který jsme považovali za samozřejmý. Slyšet ho tady a teď - to je zvláštní.“

Mojše přikývl. „Když začalo jednání o příměří. Ještěři se pokusili trvat na tom, že sem přivezou všechny svými vlastními letadly. Předpokládám, že nechtěli, aby sem nacísté - nebo kdokoli jiný - poslali letadlo plné bomb místo diplomatu. Atvar byl velmi zmaten, když všichni. Němci, Rusové i Američané řekli ne. Ještěřům nedošlo, co znamená vyjednávat jako rovný s rovnými. Nikdy předtím to nemuseli dělat, jsou zvyklí diktovat.“

„Bude vykonáno.“ řekla Rivka syčivým jazykem Ještěrů. Každý, kdo s nimi byl ve styku, se dávno naučil tuto frázi. Přesla zpátky do jidiš: „To je způsob, jakým uvažují. To je skoro jedím způsob, jakým uvažují!“

„Já vím.“ odpověděl Mojše. Naznačil, že tluče hlavou o zed'. „Ov, já vím.“

Muezzinové začali tlampači svolávat věřící k modlitbě. Tep Káhiry se na chvíli zpomalil. Další jasně žlutý letoun proletěl nízko nad městem, míře k letišti. „Tohle je Dakota.“ řekla Rivka, která se postavila vedle Mojšeho. „Takže - Marshall je už tady taky.“

„To je.“ odvětil Mojše. Měl pocit, jako když s kamarádem ve Varšavě rozestavovali figurk> na šachovnici, a on právě postavil posledních pár figur, kam patřily. „Teď Uvidíme, co bude dál.“

„Co řekneš Atvarovi, když si tě zavolá, aby se tě zeptal, co si myslíš o těch lidech?“ zeptala se Rivka.

Mojše ydal několik mlaskavých a syčivých ZMiků. „Vznešený pane flotily. Nechcete mi vlézt na záda?“ Rivka mu věnovala výhrůžný polílek, který znamenal: Přestaň si dělat legraci. Povzdechl si a pokračoval: „Nevím, Nejsem si ani jistý, že mě zavolá, aby se mě vyptával. Nebyl jsem —“

Rivka si položila prst na ústa. Mojše zmlkl. Chtěl říct něco jako: Nebyl jsem nikdy poblíž lidí takového kalibru. Rivka měla pravdu. Ještěři určitě odposlouchávali všechno, co řekl. Jestli nedokázali sami přijít na to, jak malá je ryba, nebyl důvod jim to říkat. Budouli ho považovat za důležitějšího, než byl, mohlo by zlepšit jak zacházení s ním, tak jeho životná vyhlídka.

A samozřejmě, o pár hodin později přišel do hotelového pokoje Zolraag a oznámil: „Jste předvolán do hlavního stanu vznešeného admirála Atvara. Půjdete okamžitě.“

„Bude vykonáno, nadřízený pane.“ odpověděl Mojše. Ještěři se určitě nenamáhali naučit se s ním jednat jako rovný s rovným. Řekli mu, kam má jít a co má udělat, a on to musel chtěj nechtěj udělat.

Strážní se už nezdáli tak dychtiví ho zastřelit, kdyby jen trochu klopýtl, jako když ho poprvé přivezli do Káhiry. Ale stále ho ostře střežili a převáželi ho sem a tam v jednom ze svých obrněných vozidel, což byl tak nepohodlný způsob cestování pro lidskou bytost, jaký se dal yibcc vymyslet.

Cestou do Atvarova hlavního stanu Zolraag poznamenal: „Vaše náhled) na politickou strategii, která bude pravděpodobně použita, zajímají Vznešeného pána flotily. VzMedem k tomu, že jste sám vedl ne—impérium, měl byste umět předem odhadnout možné chování těch ostatních tosevanských mužů.“

„Je to určitě lepší, než být zastřelen,“ řekl Mojše vážně. Byl rád, že je zvyklý zachovávat nehybnou tvář. Ano, vedl krátkou dobu Židy v Polsku, poté co přišli Ještěři, dokud nezjistil, že už je nemůže dál poslouchat. Představa, že ho to stavělo do stejné kategorie jako Hitlera. Stalina a Hulla - nu, pokud si to někdo dokázal představit, pak měl velice živou a bohatou obrazotvornost. Podle (oho, co vyrozuměl: cokoli menšího než celý povrch planet}, bylo pro Ještěry příliš malé, aby se namáhali rozlišovat to, co pokládali za drobné rozdíly ve velikosti. Pro něho to nebyly drobné rozdíly, ale on - dík} 1 Bohu! - nebyl Ještěr.

Jakmile vešel do místnosti, přeplněné stroji, kterou admirál obýval, Atvar se na něj ihned obrátil. „Jestliže uzavřeme s těmi muži dohodu, budou ji podle vašeho soudu dodržovat?“ otázal se prostřednictvím Zolraaga, který7 přeložil jeho slova do polštiny a němčiny.

Na to se ptal člověka, který- viděl Polsko, rozdělené mezi Německo a SSSR poté, co mezi sebou uzavřely tajnou dohodu, a pak, o necelé dva roky později je viděl spolu válčit navzdory dohodě, která stále ještě formálně platila. Vole

pečlivě slova. Mojše odpověděl: „Budou - dokud si budou myslet, že dodržování dohody je v jejich zájmu.“ Admirál vydal několik nesrozumitelných zvuků. Zolraag opět přeložil: „Říkáte tedy, že tito tosevanští muži jsou naprosto nespolehliví?“

Podle veškerých měřítek Ještěřů by odpověď měla znít ano. Mojše si však nemyslel, že by takto otevřená odpověď pomohla ukončit boje. Řekl: „Máte toho hodně co nabídnout, co bude v jejich zájmu přijmout. Jestli se, na příklad, dokážete dohodnout na podmínkách, za nichž vaši muži opustí jejich země, dodrží pravděpodobně jakoukoli dohodu, která by zabránila Rase vrátit se.“

Jak pochopil ze Zolraagových aktivit ve Varšavě. Ještěři měli jen velmi vágní představy o diplomacii. Dalo jim někdy obrovskou práci pochopit věci, které se zdály zjevné i člověku, který neměl vládní zkušenosti - například Mojšemu. A někdy, přes veškerou snahu, nepochopili nic.

Jako tetr. Atvar řekl: „Ale jestliže vyhovíme požadavkům těch dotěrných Tosevanů, povzbudíme je, aby si mysleli, že jsou nám rovni.“ Po chvíli dodal: „A když si budou myslet, že jsou nám rovni, brzy si začnou myslet, že jsou nadřazení.“

Ta poslední poznámka připomněla Mojšemu, že Ještěři nejsou lilupáci, byli možná nevědomí, pokud se týkalo způsobu, jak jeden národ zacházel s druhým, ale nebyli pitomí. Ignoroval ten rozdíl by mohlo být smrtelně nebezpečné.

Mojše opatrně řekl: „Z toho, co jste už dokázali, by jim mělo být jasné že vám nejsou nadřazení. A to, co dokázali oni proti vám, by vám mělo ukázat, že vy nejste tak nadřazení jim, jak jste si mysleli, když jste sem přišli. Když nemá převahu ani jedna strana, není jednání lepší než boj?“

Poté, co Zolraag jeho slova přeložil, Atvar věnoval Russiemu cosi, co vypadalo jako nešťastný pohled. Pak řekl: „Když jsme přišli na Tosev 3, mysleli jsme si, že vy, Velcí Ošklivci, jste stále ti oštěpem mávající barbaři, jaké nám ukázala naše průzkumná sonda. Velice brzy jsme zjistili, že vám nejsme tak nadřazení, jak jsme si mysleli, když jsme se probudili ze studeného spánku. Byl to nejnepříjemnější objev, který Rasa kdy učinila.“ Přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Tady nic nezůstává stejné, ne na dlouho,“ řekl Mojše. Někteří z polských Židů se pokoušeli předstírat, že se čas zastavil, aby žili své životy jako před tím, než Evropu změnila osvícenství a průmyslová revoluce. Dokonce si mysleli, že se jim to podařilo - než přišli nacisté a na ně dolehly všechny nejhorší stránky moderního světa.

Mojše promluvil s nemalou pýchou. Admirál to však viděl jinak. Odvětil se značným rozčilením: „To je to, co je špatného na vás Tosevanech. Jste příliš proměnliví, příliš nestálí. Možná můžeme zavřít mír s vámi, jací jste teď. Ale budete takoví, jací jste teď, až sem dorazí kolonizační flotila? O tom se dá pochybovat. Jací budete? Co budete chtít? Co budete znát?“

„Na Mo otázky nemám odpověď. Vznešený pane flotily.“ řekl Mojše tiše. Myslel na Polsko, které mělo velkou armádu, dobře vycvičenou k boji ve válce toho druhu, jaká se vedla o generaci předtím. Proti Wehrmachtu Poláci bojovali s krajní statečností a s krajní pošetilostí - a utrpěli během pár týdnů potupnou porážku. Zatímco nedávali pozor, pravidla se změnila.

„Ani já nemám odpověď na tyto otázky,“ řekl Atvar. Na rozdíl od polské armády, on alespoň cítil možnost. Děsil seji dokonce víc, než se jí děsili zbožní Židé, kteří se pokusili obrátit zády k Voltairovi, Darwinovi a Marxovi, k Edisonovi, Kruppovi a bratřím Wrigtům. Admirál pokračoval: „Potřebuji mít jistotu, že tento svět bude nedotčený a připravený k osídlení muži a ženami z kolonizační flotily.“

„Otázka, kterou si musíte položit sám, Vznešený pane flotily, je zdali chcete mít raději část tohoto světa, připravenou k osídlení, než celý svět v troskách.“

„Pravda,“ řekl Atvar. „Aleje tady ještě další otázka: jestliže teď necháme vás Tosevany podržet si část suchého povrchu tohoto světa podle vašich vlastních podmínek, k čemu využijete tuto základnu v mezidobí mezi dneškem a přiletem kolonizační flotily? Ukončíme teď jednu válku, ale položíme vejce pro další, větší později? Vv sám jste Tosevan, vaši lidé nedělali nic jiného, než vedli jednu válku za druhou. Jak to vidíte?“

Mojše měl dojem, že by měl být rád, že ho admirál používá raději jako ozvučnou desku, než aby se ho prostě zbavil. Byl vděčný, ale Atvar mu položil další v podstatě nezodpověditelnou otázku. Řekl: „Někdy válka vede k válce. Poslední velká válka, kterou jsme vedli, zasela semena pro tuto. Ale jiný mír by byl možná zabránil vzniku té nové války.“

„Možná,“ opakoval admirál nespokojeně. „Nemohu si dovolit žádné možná. Musím mít jistotu, a v tomhle světě žádná není. Vy Velcí Ošklivci nedokážete být svorní ani tady. Vezměte si to Polsko, kde jste žil, a kde byl Zolraag guvernérem. Němci je požadují pro sebe, protože tam byli, když jsme přišli na Tosev 3. SSSR požaduje polovinu z něho na základě dohody, kterou říkají, že Němci porušili. A místní Tosevané tvrdí, že nepatří žádnému z těchto ne—impérií, ale jim samotným. Jestli to mislo vyklidíme, komu ho máme podle práva v rátit?“

„Polsko. Vznešený pane flotily, je místo, které doufám, že nevyklidíte,“ řekl Mojše.

„I když jste dělal všechno proto, abyste podmiňoval naši přítomnost tam?“ řekl Atvar užasle. „Můžete mít vejce. Mojše Russe, nebo můžete mít mládě. Nemůžete mít oboje.“

„To chápu, ale Polsko je zvláštní případ.“ |

„Všechny případy na Tosevu 3 jsou zvláštní - jen se zeptejte Velkých Ošklivců, kteří jsou do nich zapleteni“ odpověděl Atvar. „O důvod víc nenávidět tuto planetu.“

KAPITOLA 16

Vjačeslav Molotov vypil další sklenici čaje s ledem, když předtím spolkl pár slaných tablet. Horko v Káhiře bylo neuvěřitelné, denervující, dokonce smrtelně nebezpečné: jeden z jeho pobočníků, plukovník NKVD Serov, který mluvil plynule jazykem Ještěřů, utrpěl srdeční kolaps a nyní se zotavoval v klimatizovaném nemocničním pokoji, který* Angličané zřídili k ošetřování podobně postižených vlastních krajanů.

Ani hotel Semirámis, kde sovětská delegace a další delegace lidí bydlely, ani hotel Sheppard's, v němž jednání probíhala, se netěšily dobrodiní klimatizace. Sověti udržovali neustále v běhu všechny větráky, ale i tak byl vzduch, vířený větráky, horký.

Během jednání byly větráky vypnuté. Ještěři, jak zjistil Molotov ke svému zděšení, „když poprvé přiletěl na jednu z jejich hvězdných lodí jednat s jejich admirálem, holdovali horku. Než, plukovník Serov splatil svůj hors combat, hlásil mu, že Ještěři si neustále pochvalují zdejší podnebí - skoro jako doma, říkají.

Pokud se Molotova týkalo, bylo jim práno.

Sáhl do zásuvky a vytáhl tmavomodrou vázanku. Když si zapínal knoflík na límečku košile, zmučeně si povzdechl: tady v Káhiře záviděl Ještěřům jejich tělní kresbu. Při vázání kravaty přemítal o tom, že on má ještě výhodu oproti většině svých kolegii. Měl tenký krk, který dovozoval vzduchu, aby inu proudil pod košili. Většina Sovětů byli naň ani cluapi s dvojitými bradami a polštářky tuku v zátylcích. Pro ně představovaly těsný límeček a kravata mnohem horší utrpení. Na okamžik ho napadlo, jak se líbí zajatým Ještěřům na severovýchod od Leningradu a v severních oblastech Sibíře. Byl zvědav, jak se jim tam bude líbit v únoru.

„Asi tak, jak se mně líbí v Káhiře teď.“ zabručel, dívaje se do zrcadla, jestli nemá vázanku nakřivo. Spokojen, nasadil si klobouk a sešel dolů, aby počkal na ještěří vozidlo, které ho dopraví na dnešní zasedám.

Jeho tlumočník, drobný muž jménem Jakov Donskoj, přecházel po vestibulu: Rozzářil se, když uviděl Molotova přicházet. „Dobré ráno, soudruhu ministře zahraničí,“ řekl. Když byl Molotov tady, všechno se mohlo dát do pohybu.

„Dobré ráno. Jakové Venjaminoviči,“ odpověděl Molotov a pohlédl významně na hodinky. Ještěři byli „.

Ještěří obrněný transportér zastavil před hotelem přesně v určenou hodinu. Molotov vždycky očekával, že se Ještěři opozdí, ale nikdy se to nestalo. Donskoj řekl: „Už jsem nějaký čas tady dole. Von Ribbentrop odjel před čtyřiceti minutami, Marshall před dvaceti. Předtím - nevím.“

Ještěři nevozili lidské diplomaty společně. Molotov předpokládal, že jim tak chtěli zabránit, aby se spolu domlouvali.

Taková taktika měla pro ně své výhody. Ani v hotelu si lidé nemohli dovolit mluvit spolu příliš otevřeně. NKVD vyčistilo Molotovu apartmá od odposlouchávacího zařízení. Byl si jist, že Gestapo, OSS a ostatní tajné služby učinily v apartmá svých diplomatů totéž. Ale stejně tak si byl jist, že neobjevily všechno. Ještěři měli v tomto druhu technologie před lidstvem příliš velký náskok.

Otočil se k Donskému. „Řekněte Ještěřům, že by bylo kulturnoje, kdyby do tohoto stroje instalovali sedačky vhodné pro naše zadnice.“

Donskoj oslovil Ještěra s nejzodbnější kresbou nikoli jeho vlastním jazykem, ale anglicky, lidským jazykem, v němž byly vedeny rozhovory. Byla to rodná řeč George Marshalla a Anthonyho Edena, a i von Ribbentrop a Šigenori Togo jí hovořili plynne. Eden a Togo nebyli formálními účastníky konference, ale Ještěři jim dovolili přijet a být jí přítomni.

Ještěř odpověděl Donskému anglicky s takovým přízvukem, že lo Molotovovi znělo, jako by mluvil vlastním jazykem cizích agresoru. Nicméně, tlumočník mn porozuměl, byla to ostatně jeho práce. Přeložil Molotovovi: „Strukss říká, že ne. Říká, že bychom měli být poctěni, že se s námi vůbec uráčili jednat, a že není naše věc, abychom požadovali víc, než pro nás zajistili.“

„Řekněte mu, že je nekulturnyj,“ řekl Molotov. „Řekněte mu, že je nevědomý barbar, že dokonce i nacisté, které nenávidím, se vyznají v diplomacii lépe než jeho národ, a že jeho nadřazení o jeho drzosti uslyší. Řekněte mu to přesně těmito slovy, Jakové Venjaminoviči.“

Donskoj to Ještěřovi přeložil. Ten vydal několik děsivých zvuků, a pak promluvil anglicky. Donskoj řekl: „Říká takovým tónem, jako by dělal veliký ústupek, že se podívá, co by se s tím dalo dělat. Beru to tak, že to znamená, že udělá, co jste I řekl.“

„Očeň charašó,“ řekl Molotov potutelně. V určitých směrech se Ještěř velice podobali jeho vlastním lidem: když jste 1 některého z nich přesvědčil, že zaujímáte nadřazené postavení, tak se před vámi plazil, ale choval se k vám hrubě a povýšeně, ' pokud si myslel, vyšší postavení má on.

Obrněné vozidlo - mnohem tišší a méně páchnoucí než jeho lidské protějšky - zastavilo před hotelem Sheppard's, kde si Atvar vybudoval svůj hlavní stan. Molotov považoval za zábavné a příznačné, že si pro sebe Ještěři zvolili hotel, který měl za britského koloniálního režimu nejvyšší status.

Vystoupil s úlevou z vozidla: nejenže ho sedačka tlačila do zadku, ale uvnitř bylo ještě větší horko než na ulici. Strukss ho zavedl i s Donským do jednací síně, kde už seděli ostatní lidští zástupci, potící se a čekající, až se Atvarovi uráčí objevit. George Marshall upíjel ze sklenice čaje s ledem a ovíval se vějířem z palmových listů, který si pravděpodobně přivezl j z domova. Molotov' zalitoval, že nepomyslel na to, přivést si nebo opatřit něco podobného. Marshallova uniforma zůstávala naškrobená a nažehlená.

Prostřednictvím Donského požádal Molotov o sklenici ča- 1 je s ledem arabského sluhu, postávajícího v koutě místnosti.

Sluha, což nebylo nic překvapujícího, mluvil plynne anglicky. S úklonou Molotovovi - který zachoval nehybnou tvář navzdory opovržení, které pociťoval k takovému sebepopření - odspěchal pryč a za okamžik se vrátil s vysokou orosenou sklenicí. Molotov měl chuť přitisknout si ji ke tváři, než se napije, ale odolal. Vějíř byl společensky přijatelný, tohle ne.

Atvar přišel za několik minut, doprovázen Ještěřem s mnohem jednodušší tělní kresbou: svým tlumočníkem. Delegáti lidí vstali a uklonili se. Atvarův- tlumočník je oslovil angličtinou, která se zdála mnohem plynňější než ta, kterou použil Strukss. Jakov Donskoj Molotovovi přeložil: „Admirál poznává zdvořilost a děkuje nam za ni.“

Von Ribbentrop zamumlal něco německy, řečí které Donskoj také rozuměl. „Říká, že by nám měli projevit víc zdvořilosti teď, a že to měli udělat už od začátku.“

Jako spousta jiných věcí, které nacistický' ministr zahraničí řekl, i taille byla pravdivá, ale zbytečná. Ribbentrop byl

těžkopádný, a se svým těsným límečkem a růžovou pletí vypadal jako vařená šunka s modrýma očima. Pokud šlo o Molotova, měl i rozum vařené šunky, ale zájmy lidové fronty mu bránily, aby to řekl.

Donskoj přeložil slovo od slova otázku, kterou Atvarovi položil Eden: „Mám to chápat tak, že má přítomnost zde znamená, že Rasa rozšiřuje na Velkou Británii stejné zastavení palby jako na ostatní válčící strany, které sedí u tohoto stolu se mnou?“ Pohledný Angličan - Churchillovo druhé já - tuto otázku položil už předtím, ale nedostal na ni přímou odpověď. Nyní Atvar promluvil. Jeho tlumočník, který už přeložil Edenovu otázku, převedl nyní admirálovu odpověď do angličtiny: „Admirál ve své velkomyslnosti říká, že přiměří se vztahuje na vás na vašem ostrově, Nevztahuje se na jakoukoli z dalších zemí vašeho impéria, oddělených mořem od vašeho ostrova.“

Ačkoli Anthony Eden také dokázal ovládat svou tvář, Molotovovy třídy nedosahoval. Sovětský ministr zahraničí bez potíží rozeznal jeho bolest. Jak Stalin předpověděl, britské impérium bylo mrtvé, protože je za ně prohlásil malý zelenohnědý tvor s ostrými zuby a pohyblivými očními výčnělky. Xavzdorv vašemu hrdinství, dialektika vás posílá na smetiště historie, pomyslel si Molotov. I kdyby nebylo, Ještěřů, stejně by k lomu brzy došlo.

George Marshall řekl: „Pro nás, admirále, zastavení palby nestačí. Chceme, abyste odešli z naší pudy a jsme připraveni udeřit na vaše lidi ještě tvrději, jestli se nestáhnete z vlastní vůle a neučiníte tak rychle.“

„Německá říše vyslovuje tentýž požadavek,“ prohlásil von Ribbentrop pompézně. Zpocený a napuchlý, pokračoval: „Fuhrer trvá na plném navrácení všech území, která byla pod blahovolnou vládou Reichu a jeho spojeneckých států včetně Itálie a okamžiku příletu vašeho národa z hlubin vesmíru.“

Pokud šlo o Molotova, žádné území nebylo pod blahovolnou vládou Reichu. To však nebyl jeho primární zájem. Než stačil Atvar Ribbentropovi odpovědět, ozval se ostře: „Většina území požadovaných Němci byla protizákonně uchvátna mírumilovným dělníkům a rolníkům Sovětského svazu, kterému, jak soudruh Stalin, generální tajemník komunistické strany SSSR správně požaduje, musí být navrácena.“

„Když se vy Tosevané nedokážete dohodnout, kde leží hranice vašich impérií a ne—impérií, proč očekáváte, že to uděláme za vás?“ otázal se Atvar.

Von Ribbentrop se otočil a zuřivě pohlédl na Molotova, který jeho pohled s kamennou tváří opětoval. Ti dva možná byli spojenci proti Ještěřům, ale nebyli a nikdy nebudou přáteli. „Snad.“ ozval se Šigenori Togo. „vzhledem k tomu, že tato situace je lak mimořádná, oba lidské státy by se mohly dohodnout na tom, že dovolí Rase, aby si ponechala v držení určité území mezi nimi, sloužící jako nárazník a přispívající k nastolení a udržení míru na celém světě.“

„Budeli dohodnut přesný rozsah území, které si Rasa ponechá v držení, mohlo by to být v zásadě pro Sovětský svaz přijatelné.“ řekl Molotov. Vzhledem k tomu, že Němci disponovali nejen bombami z výbušného kom ale i nervovými plyny a raketami dalekého doletu. Stalin si přál nárazník, mezi sovětskou hranicí a fašistickým Německem. „Protože Rasa je už v Polsku —“

„Ne!“ přerušil ho von Ribbentrop vztekle. „Pro Reich je to nepřijatelné. Trváme na kompletní stažení, a raději začneme znovu bojovat, než bychom přijali cokoli menšího. To prohlásil l'ührer.“

„Fuhrer prohlásil spoustu věcí,“ řekl Eden s chutí. „...Sudety jsou poslední územní požadavek, který mám v Evropě.“ například. To, že udělá nějaké prohlášení, neznamená nezbytně, že je to pravda.“

„Když Fuhrer slíbí válku, splní to.“ odsekl von Ribbentrop, lepší replika, než od něj Molotov čekal.

George Marshall si odkašlal. Pak řekl: „Když tady házíme citáty, pánové, dovolte mi říci jeden od Bena Franklina, který se hodí k současným okolnostem: „Musíme držet pohromadě, nebo budeme viset každý zvlášť.“

Molotovovi to polohlasně přeložil Jakov Donskoj. Pak dodal: „Slovní hříčku v angličtině nedokážu v ruštině reprodukovat.“¹²

„Na slovní hříčce nezáleží.“ odpověděl Molotov. „Řekněte jim za mě, že tenhle Franklin má pravdu a stejně tak ji má i Marshall. Jestli máme mít lidovou frontu proti Ještěřům, tak se tak musíme chovat a odpustit si to potěšení ostřelovat jeden druhého.“ Počkal, až to Donskoj přeloží do angličtiny, a pak dodal, pouze pro tlumočníky uší: „Když já mám být připraven o tu radost říct von Ribbentropovi, co si o něm myslím, nechci, aby měl to potěšení někdo jiný - ale to jim nepřekládejte.“

„Ovšem Vjačeslave Michajloviči.“ řekl tlumočník poslušně. Pak se na ministra zahraničí užasle podíval. Udělal Molotov žert! Jeho tvář to popírala. Ale Molotovova tvář vždycky popírala všechno.

Ussmak zvedl sekem, máchl jí a ucítil otřes, jak se ostří zaťalo do kmene stromu. Syče námahou ostří uvolnil, a znovu se slovní hříčka je založena na různých významech slovesa to hang. 1, viset, 2, řo hang together - držet pohromadě. (Pozn, překl.) rozmáchl. Tímto způsobem bude skácení stromu trvat celou věčnost a on zemře hladem jen z toho důvodu, že nedokáže splnit normy, na jejichž splnění sovětští muži trvali.

Tyto normy byly stejné jako ty, které stanovili pro svůj vlastní druh. Když před tímto potupným zajetím Ussmak přemýšlel o Velkých „Ošklivcích, v jeho mysli dominoval pojem ošklivý. Nyní si uvědomoval, jak velký význam má pojem velký. Všechny nástroje, které strážní vydali jemu a jeho druhům, byly vyrobeny pro jejich druh, ne pro jeho. V jeho rukou byly velké, těžké a neohrabané. Ale mužům ze SSSR to bylo jedno. Nekonečná dřina při nedostatečné stravě způsobila, že zajatci umírali jeden za druhým. Ale strážní se nestarali ani oto.

Krátký nápor vzteku přiměl Ussmaka seknout zuřivě do kmene. „Měli jsme vydržet odmítat pracovat, a nechat je, aby nás zabili.“ řekl. „Stejně mají v úmyslu, abychom zemřeli.“

„Pravda,“ řekl další muž nedaleko. „Tys byl náš velitel. Proč ses vzdal Rusum? Kdybychom byli drželi pohromadě, možná bychom je přiměli, aby udělali to, co jsme chtěli. Víc jídla za méně práce, to mi nezni špatně.“ Stejně jako Ussmak, i on ztratil tolik masa, že mu kůže volně visela na kostech.

„Bál jsem se o naše duše,“ řekl Ussmak. „Byl jsem hlupák. Naše duše tady budou stejně brzy ztraceny, bez ohledu na to, co uděláme.“

Druhý muž přestal na okamžik pracovat - a strážný zvedl samopal a vykřikl výstrahu. Strážní se neobtěžovali naučit jazyku Rass - očekávali, že jim muži Rasy budou rozumět, a běda, když nerozuměli. Muž znovu uchopil sekeru. Když se s ní rozmáchl, řekl: „Měli bychom se znovu pokusit zastavit práci.“

„To bychom mohli, ano.“ řekl Ussmak, ale hlas zněl neupřímně i jemu samotnému. Muži z baráku číslo 3 se o to pokusili jednou a neuspěli. Nikdy se nedají dohromady jako celá skupina, aby to zkusili znovu. Ussmak si tím byl morbidně jist. Tohle bylo to, co mn vynesla vzpoura proti nadřazeným. Bez oliledu na to, za jaké záprtky je považoval, i ten nejhorší z nich byl stokrát, tisíckrát, miliónkrát lepší než nadřazení, pro které nyní dřel. Kdyby byl tehdy věděl, co ví teď - Otevřel ústa v hořkém smíchu. To bylo to, co staří muži vždycky říkali mladým, právě přicházejícím do života. Ussmak nebyl stan', ani když započítal čas, který' strávil ve studeném spánku cestou na Tosev 3. Ale tuto těžce získanou hořkou znalost získal příliš pozdě.

„Pracuj!“ vyštěkl strážný svou vlastní řečí. Nedodal zdůrazňovací zakašlání, vypadalo to, jako by učinil pouze návrh. Ale ignorovat tento návrh mohl stát muže Rasy život.

Ussmak znovu udeřil do kmene stromu. Odlétly třísky, ale kmen odmítal padnout. Jestli ho neskáčí, určitě ho nechají tady venku celý den. Hvězdil Tosev zůstávala v tomto ročním období na obloze skoro neustále, ale stále nedokázala ohřát chladný vzduch.

Zasadil další dvě solidní rány. Kmen se zachvěl a pak se s praskotem skácel. Ussmaka to trochu vzpružilo. Jestli muži rychle rozřežou kmen na kusy, jaké požadovali strážní, mohli by ještě dostat - téměř - dost najíst.

Dodal si odvahy a zeptal se lámanou ruštinou strážného: „Zastavení palby pravda je?“ Ta pověst přišla do tábora s čerstvou várkou Velkých Ošklivců. Snad bude strážný natolik dobře naladěný, protože skácel strom, že mu dá přímou odpověď.

A také ano. Velký Ošklivec řekl: „Da.“ Vytáhl nějaké rozdrčené listy, které měl ve váčku na opasku, zabalil je do kusu papíru, na jednom konci zapálil a z druhého konce nasál kouř. Ten zvyk připadal Ussmakovi škodlivý pro plíce. Určitě nemohl být lak příjemný, jako - řekněme - požívání zázvoru.

„My jít volní?“ zeptal se Ussmak. Tosevanští vězňové říkali, že by to mohlo být součástí zastavení palby. Věděli o takových věcech mnohem víc než Ussmak. On mohl jenom doufat.

„Što?“ řekl strážný. „Co? Vy jít volní?“ Odmlčel se, aby nasál a vyfoukl další oblak ostrého bílého kouře. Pak se znovu odmlčel, tentokrát proto, aby vydal štekavé zvuky, které Velcí Ošklivci používali jako smích. „Volní? Vy? Govno!“

Ussmak věděl, že lo znamená nějaký druh tělesného odpadu, ale nevěděl, jak to souvisí s jeho otázkou. Ale strážný mu to vysvětlil s perfektní, brutální jasností: „Vyjít volní? Nět! Nikdy!“ Rozesmál se ještě hlasitěji. Jako by chtěl zamítnout samotný lento nápad, namířil na Ussmaka samopal. „Teď pracuj!“

Ussmak pracoval. Když konečně strážní dovolili mužům Rasy vrátit se do svých baráků, ploužil se zpátky unaveným krokem: napůl únavou, napůl zoufalstvím. Věděl, že je to nebezpečné. Už viděl muže, kteří ztratili naději, vzdali se a rychle zemřeli. Ale vědět, že je něco nebezpečné, bylo něco jiného, než být schopen ubránit se tomu, aby to nedělal. Splnili svou denní pracovní normu. Přiděl chleba a soleného mořského hora, který jim Velcí Ošklivci vydali, nebyl dostačující, aby nahradil energii, kterou spotřebovali při celodenní dřině, ale bylo to všechno, co dostali.

Jakmile se najedl, padl Ussmak na svoji tvrdou, nepohodlnou pryčnu. Spánek na něho padl jako hustá, dusivá, černá opona. Věděl, že se nezotaví do rána, až je zase vyženou do práce. Zítřek bude právě takový jako dnešek, možná o trochu horší, sotva o něco lepší.

Stejně tak pozítří a popozítří. Volní? Znovu mu štekavý smích strážného zazněl ozvěnou v jeho sluchových blánách. Když na něho přicházel spánek, pomyslel si, jak sladké by bylo nikdy se neprobudit.

Ludmila Gorbunovová hleděla k západu, ne v naději, že spatří třpyt Večernice (Venuše se ztrácela ye sluneční obrubě), ale nicméně toužebně.

Hlas vedle ní řekl: „Hned byste podnikla další let do postavení Wehrmachtu, co?“

Trhla sebou: vůbec neslyšela Ignacyho přicházet. Pociťla také nemalý luiěv a rozpaky. Mít na rukávu vyšíte srdce, to byla ta poslední věc, kterou potřebovala, zvlášť když ho dala nacistickému tankovému plukovníkovi. Německému tankovému plukovníkovi, opravila se v duchu. To jí znělo lépe - a kromě toho, mohl být muž, který říkal medailím, které získal „Hitlerova smažená vejce“ přesvědčeným fašistou.' Pochybovala o tom, ale věděla, že její objektivita je v tomto případě napadnutelná.

„Neodpověděla jste mi.“ řekl Ignacy. Měla chuť předstírat, že neslyšela, ale to dost dobře nešlo. Mimoto, vzhledem k tomu, že mluvil rusky lépe než kdokoli jiný tady, ignorovat ho by znamenalo odříznout se od osoby, s níž se mohla nejspíš domluvit. Takže mu odpověděla něco, co byla sice pravda, ale ne vyčerpávající: „Co chci, na tom moc nezáleží. Vzhledem k zastavení palby mezi Němci a Ještěry nebudu mít žádný důvod tam letět, ne? Jestli mají Němci rozum, neudělají nic, co by mohlo způsobit, že Ještěry přejde trpělivost a začnou znovu bojovat.“

„Kdyby měli Němci rozum, nebyli by Němci,“ opáčil Ignacy. Ludmila by nechtěla brát lekce klavíru od takového cynika, snad teprve válka mu ukázala jeho pravé povolání. Odmlčel se, aby nechal rýpnutí zapadnout, a pak pokračoval:

„Němci budou, myslím, podněcovat neklid v těch částech Polska, které nekontrolují.“

„Opravdu?“ Ludmila upadla znovu do rozpaků, když si uvědomila, jak dychtivě to zaznělo.

Ignacy se usmál. Nebyl to právě příjemný úsměv, to zvlnění rtů, ne v tučné tváři v zemi plné vyhublých, ne, když se neprojevil i v jeho očích. Neřekla mu nic o svém setkání s Jagerem, to byla její věc a nikoho jiného. Ale ať mu to řekla nebo ne, zdálo se, že si utvořil své vlastní závěry, a většina z nich byla znepokojivě přesná. Řekl: „Popravdě řečeno, pokouším se zařídit - samozřejmě co nejdiskrétněji - abychom dostali nějaké německé protitankové rakety. Byla byste ochotná je sem dopravit, kdyby se mi to podařilo?“

„Udělám všechno, co bude třeba pro vítězství dělníků a rolníků Polska nad cizími imperialisty,“ odpověděla Ludmila.

Únik do rétoriky, které se učila od dětství, byl někdy pohodlný. Také jí to poskytlo čas k přemýšlení. „Jste si jistý, že dopravovat ty rakety vzduchem je nejlepší způsob? Dopravit je sem vedlejšími silnicemi a cestami by bylo možná snazší a bezpečnější.“

Ignacy zavrtěl hlavou. „Ještěři vysílají do týlových oblastí mnohem víc hlídek, než když vedli velké bitvy na frontě. A nacisté také nepotřebují, aby Ještěřům padly do nikou nějaké protitankové rakety, o kterých by bylo jasné, že se dostaly do Polska po ukončení palby. To by mohlo dát Ještěřům záminku, aby ukončili příměří. Ale když sem dopravíte nepozorovaně vzduchem, můžeme je použít, jak uznáme za vhodné - kdo dokáže, kdy jsme je získali?“

„Chápu.“ řekla Ludmila zvolna, a skutečně to pochopila. Nacisté měli zájem podněcovat neklid v Polsku, zatímco Ignacy — měla dojem - nevěděl, co by mohl dělat jiného. „A co se stane, když mě při pokusu dopravit sem ty rakety sestřelí?“

„Budu postrádat vás i letadlo.“ odpověděl velitel partyzánů. Škaredě se na něj podívala. S netečnou tváří její pohled opětoval. Měla pocit, že Ignacy by ji příliš nepostrádal, i když mu svým způsobem poskytovala jakési vlastní letectvo. Napadlo ji, jestli se jí nechce tímto způsobem zbavit, ale brzy dospěla k závěru, že je to hloupost. Mohl najít lepší způsob, jak se jí zbavit, aniž by tím přišel o vzácného Storchu.

Lehce se jí uklonil: buržoasní afektovanost, kterou si zachoval i tady. „Budte ujištěna, že vám dám okamžitě vědět, jakmile dostanu zprávu, že se ten plán rozběhl a že nehrozí žádné nebezpečí. A teď vás opustím, abyste si mohla vychutnat krásy západu slunce.“

Ryl krásný, i když se jí nelíbil způsob, jakým to řekl. Obloha byla karmínová, Oranžová a zlatá: zdálo se, jako by plující oblaka byla v plamenech. A přece, i když to byly bány ohně a kryé, nepřiměh jí un slet na válku. Místo toho přemítala, co bude dělat, až za několik málo hodin slunce zase vyjde. Kam se bude ubírat její život — zítra, za měsíc, za rok?

Měla pocit rozpolcenosti. Jedna část se chtěla vrátit do Sovětského svazu, jakmile to jen půjde. Volání rodiny bylo silné. Ale také si kladla otázku, co by s ní bylo, kdyby se vrátila. V kádrovém materiálu už stejně měla skvrnu, protože o ní bylo známo, že měla poměr s Heinrichem Jagerem. Dokázala by ospravedlnit, že odletěla do cizí země - do země okupované Ještěři a nacisty - na rozkaz německého generála? Byla také v Polsku měsíce, aniž by až doposud vyvinula jakoukoli snahu vrátit se zpět. Kdyby se stalo, že by NKVD bylo v podezřivé náladě, jak se NKVD stávalo často (na mysli jí vytanula ošklivá vyzáblá tvář plukovníka Borise Lidova), okamžitě by ji šoupli do gulagu.

Druhá část se chtěla rozběhnout k Jagerovi — ne pryč od něj. Ale i tady si uvědomovala praktickou neproveditelnost. Nacisté měli místo NKVD Gestapo. I oni by si vzali Jagera pod drobnohled, a ji by vyslýchali možná hůř než NKVD. Pokusila se představit si, co se stávalo nacistům, kteří upadli do rukou NKVD. Stejně otřesné zacházení museli očekávat sovětské občany ve spárech Crest a pa.

Realisticky vzato, na východ jít nemohla. Stejně realisticky vzato, nemohla jít ani na západ. Takže zbývalo zůstat, kde je - rovněž nepřijemná možnost. Ignacy byl sotva ten druh velitele, za kterým by šla do bitvy s písní na rtech.

Jak tak stála, přemýšlela dávala se, z oblohy se vytratila zlatá. Nyní byl obzor oranžový s karmínovým odleskem na kopuli nebes. Některá oblaka na východě na východě vznášející se knedlíky - ne vtělený oheň. Nadcházela noc.

Ludmila vzdychla. „Co bych doopravdy chtěla,“ řekla, ačkoli na to patrně nikdo nebral zřetel, „je odjet někam pryč, možná sama, možná - kdyby chtěl - s Heinrichem, a zapomenout na tuhle válku a na to, že vůbec začala.“ Zasmála se. „A když chceš to, proč nechceš taky modré s nebe?“

Tomalss přecházel sem a tam po betonové podlaze své cely. Jeho drápy cvakaly po tvrdém, drsném povrchu. Byl zvědav, jak dlouho bude trvat, než vyšlape v podlaze cestičku, nebo se dokonce prošlape skrze beton, aby mohl vykopat díru v hlíně pod ním a uprchnout.

To samozřejmě záviselo na tom, jak tlustá byla vrstva betonu. Kdyby Tosevané položili jen tenkou vrstvu této hmoty, nepotřeboval by na to více než dva nebo tři životy.

Malými úzkými okénky nepřicházelo dovnitř příliš světla. Pro něj byla ta okénka příliš vysoko, aby se jimi mohl podívat ven, a byla příliš vysoko pro kteréhokoli Velkého Ošklivce, aby mohl nahlédnout dovnitř. Bylo mu řečeno, že kdyby se pokusil křičet, bude zastřelen bez možnosti to vysvětlit nebo napravit. Věřil té výstraze. Byla pro Tosevany velmi charakteristická.

Pokusil se sledovat ubíhající dny pomocí značek, které ryl do zdi. Nefungovalo to. Zapomněl označit den, nebo si to myslel, a potom příštího rána vyškrabal dvě značky místo jedné, jen proto, aby později dospěl k názoru, že možná vůbec nezapomněl předchozí den vyznačit. To způsobilo, že jeho improvizovaný kalendář byl nepřesný a tudíž k ničemu. Věděl jen to, že zde byl, věčnost.

„Senzorická deprivace.“ řekl. Když ho nikdo venku nemohl slyšet, dovolil si mluvit sám ze sebou. „Ano, senzorická deprivace: to je ten pokus, který se mnou zamýšlí ta prokletá žena Liu Han. Jak dlouho dokážu být bez jakýchkoli vjemů a zachovat si rozum? Nevím. A doufám, že na to nepřijdu.“

Byl pomalý sestup do šilenství, kdy mohl pozorovat každý krok dolů, lepší než rychlá smrt? Ani to nevěděl. Začal dokonce přemýšlet, jestli by nedal přednost fyzickému trýznění, vůči němuž Velcí Ošklivci, dokazující tak své barbarství, neměli žádné skrupule. Jestli myšlenka, že by byl raději mučen, nebyla krokem po cestě k šilenství, tak co by jím bylo?

Přál si, aby byl nikdy neusnul studeným spánkem na palubě hvězdné lodi, přál si, aby byl nikdy nespátl Tosev 3, přál si, aby byl nikdy neobrátil oční výčnělky na Liu Han, přál si, aby byl nikdy nepozoroval mládě, vynořující se celé slizké, zakrvácené a nechutné i genitálního otvoru mezi jejíma nohama, a přál si - oh, jak si to přál! - aby byl nikdy nevzal to mládě k sobě, aby zjistil, co se od něj muže dovědět.

Tato přání nebyla k ničemu. Stejně si je opatroval. Nikdo nemohl popřít, že byla naprosto racionální a rozumná, produktivní' mysl, která je plně v kontaktu s realitou.

Uslyšel ostré kovové cvaknutí a ucítil, že budova, v níž byl vězněn, slabounce vibruje. Zaslechl kroky v místnosti za

syými dveřmi, a zaslechl, jak se venkovní dveře budovy zavřely. Někdo zatápal po zámku jeho dveří. Otevřel se s cvaknutím, odlišným od cvaknutí zámku venkovních dveří.

Se zaskřípěním závěsů, které potřebovaly namazat, se vnitřní dveře rozletěly. Ttomalss se až zachvěl potěšením při yyhliďce někoho spatřit, s někým mluvit, třeba i s Velkým Ošklivcem. „Nadřizená - ženo.“ řekl, když poznal Liu Han. Neodpověděla hned. V jedné ruce držela samopal, druhou přidržovala své mládě. Ttomalss s obtížemi poznal, že mládě bylo to stvoření, které studoval. Když byl malý Tosevan jeho, nedával na něj žádné látky s výjimkou těch, které byly nezbytné k zachycování jeho odpadů, aby mu nezanefádily laboratoř.

Teď - teď Liu Han pokrýla mládě lesklou látkou několika jasných barev. Mládě také mělo ve svých černých vlasech uvázanou stužku. To připadalo Ttomalssovi jako hloupé a zbytečné, on se vždycky pouze staral, aby vlasy byly čisté a nespletené. Proč se obtěžovat s něčím navíc?

Mládě se na něho na chvíli zahledělo. Pamatovalo si? Nevěděl, jak to poznat, jeho výzkum byl přerušen, než mohl takové věci zjistit - a, v každém případě, nebyl si jist, jak dlouho zde byl vězněn.

„Mama?“ řeklo mládě - čínsky, bez tázacího zakašlání. Malá ruka se zvedla a ukázala na Ttomalss. „To?“ Opět promluvil tosevanskou řečí, bez jakéhokoli náznaku, že se začalo učit jazyku Rasy.

„To je malý šupinatý drábel,“ odpověděla Liu Han, rovněž čínsky. Pak zopakovala: „Malý šupinatý d'ábel.“

„Malý šupinatí' d'ábel.“ opakovalo mládě ozvěnou. Nevyslovilo ta slova perfektně, ale ani Ttomalss, jehož čínština měla k dokonalosti daleko, neměl problém rozumět jim.

„Dobře.“ řekla Liu Han a zkrivila svoji gumovou tvář do výrazu, který Velcí Ošklivci používali, když chtěli vyjádřit přívětivost. Mládě ten výraz neopětovalo. Nedělalo to ani tenkrát, když bylo u něho, snad proto, že nemělo žádné vzory k napodobování. Úsměv Liu Han vyprchal. „Liu Mei s těžko usmívá.“ řekla. „Za to můžete vy.“

Ttomalss si všiml, že žena dala mláděti jméno, připomínající její vlastní. Rodinné vztahy jsou mezi Tosevany rozhodující, připomněl si, stává se na okamžik znovu výzkumníkem, ne zajatcem. Pak uviděl, že Liu Han čeká na jeho odpověď. Spoléhat na trpělivost Velkého Ošklivce čekajícího se samopalem nebylo radno. Řekl: „Může to tak být, nadřizená ženo. Možná mládě potřebovalo vzor pro své výrazy. Já se nemohu usmívat, tak jsem nemohl být tím vzorem. Nejistíme takové věci, dokud na ně nenarazíme.“

„Nemusel jste je zjišťovat. V první řadě jste mi neměl Liu Mei brát.“

„Nadřizená ženo, přeji si, abych to mládě od vás nebyl vzájemně řekl Ttomalss a doprovodil to zdůrazňovacím zakašláním. Mládě - Liu Mei, připomněl si - se zavrtělo Liu Han v náručí, jako by si připomnělo něco, co už kdysi znalo. Ttomalss pokračoval: „Ale nemohu zrušit, co se stalo. Na to je příliš pozdě.“

„Na mnoho věcí je příliš pozdě.“ řekla Liu Han, a on si pomyslel, že ho na místě zabije. Pak se Liu Mei znovu zavrtěla. Liu Han pohlédla dolů na malého Tosevana, který' vyšel z jejího těla. „Ale není příliš pozdě na všechno. Vidíte, jak se Liu Mei stává řádnou lidskou bytostí, nosící řádné lidské šaty, mluvící řádnou lidskou řečí?“

„Vidím to, ano. Je velice —“ Nevěděl, jak se řekne čínsky adaptabilní, a tak se to pokusil opsat: „Když se změní způsob, kterým žije, změní se s ním, velnu rychle.“ Tosevanská přizpůsobivost děsila Rasu od samotného přiletu dobytelské flotily na Tosev* 3. Ttomalss neviděl důvod, proč by měl být překvapen jejím dalším projevem. I v šcai malé cely bylo vidět, jak oči Liu Han zablyškly. Pamatujete si? Když jste mi vrátil moje dítě, liboval jste si, že jste je vychoval jako malého šupinatého d'ábla, a že se z něj nestane řádná lidská bytost. To jste řekl.“

„Zdá se, že jsem se mýlil,“ připustil Ttomalss. „Přeji si, abych nikdy žádnou takovou věc neřekl. My z Rasy stále zjišťujeme, že o vás Velkých Ošklivcích nevíme tolik, kolik jsme si mysleli, že víme. To je jeden z důvodů, proč jsem si vzal to mládě: abych se pokusil dovědět se víc.“

„Jedna z věcí, které jste se naučil je ta, že byste to neměl dělat.“ odsekla Liu Han.

„Pravda!“ zvolal Ttomalss a použil další zdůrazňovací zakašlání.

„Přinesla jsem Liu Mei, abych vám ukázala, jak jste se mýlil. Vv malí šupinatí d'áblové se neradi mýlíte.“ Její tón byl posměšný: tolik už Ttomalss o mluveném projevu Tosevanů věděl, aby to poznal. Pokračovala posměšně dál: „Nebyl jste dost trpělivý. Nepomyslel jste na to, co se stane, když Liu Mei bude chvíli mezi normálními lidskými bytostmi.“

„Pravda,“ řekl Ttomalss znovu, tentokrát tiše. Jaký' hlupák byl, když se vysmíval Liu Han aniž by bral v úvahu možné následky. Jak se Rase stávalo často s Velkými Ošklivci jako celkem, podcenil ji. A - stejně jako Rasa - teď za to platil.

„Řeknu vám něco jiného,“ řekla Liu Han - zjevně dělala všechno pro to, aby se cítil strašně. „Vy malí d'áblové jste souhlasili s rozhovory o míru s několika národy lidských bytostí, protože vám způsobili těžké škody v boji.“

„Nevěřím vám.“ řekl Ttomalss. Byla jeho jediným zdrojem informací tady - proč by mu nemohla říkat všemožné lži, aby zlomila jeho morálku?

„Je mi jedno, čemu věříte. I tak je to pravda,“ odvětila Liu Han. Její lhostejnost ho přivedla na myšlenku, jestli se snad nemýlí on - ale to mohlo být jejím účelem. Čiňanka pokračovala: „Vy malí d'áblové stále pokračujete v utlačování Číny. Za krátký čas poznáte, že i to je chyba. Udělali jste velice mnoho chyb, tady a po celém světě.“

„Je to možná tak.“ připustil Ttomalss. „Ale tady jsem neudělal žádné chyby.“ Zvedl nohu a zase ji položil na betonovou podlahu. „Když nemohu dělat nic, nemohu dělat žádné chyby.“

Liu Han vydala několik zašteknutí tosevanského smíchu. „V tom případě zůstanete dokonalým mužem velmi dlouho.“

Liu Mei začala natahovat. Liu Han pohupovala mládě sem a tam a uklidnila je mnohem rychleji, než se kdy podařilo Ttomalssovi. „Chtěla jsem vám ukázat, jak moc jste se mýlil. Považujte to za součást vašeho trestu.“

„Jste mnohem chvtřejší, než jsem si kdy myslel.“ řekl Ttomalss hořce. Byla to jeho vlastní lúoupost? Nevěděl, ještě ne. Ale předpokládal, že tady, ve své cele, bude mít spoustu času, aby na to přišel.

„Řekněte to ostatním malým d'áblům - jestli vás vubec nechám jít.“ řekla Liu Han. Vyšla pozpátku z cely, stále na nej míříc samopalem, dokud za sebou nezavřela dveře. Cvaknutí zámku zaznělo s děsivé konečnou platností. Za okamžik uslyšel i zamykání venkovních dveří.

Hleděl za ní. Jestli ho vůbec nechá jít? Uvědomil si, že mu řekla přesně to, co si v duchu přál. Nechá ho jít? Nenechá? Dokáže ji přesvědčit? Jestli dokáže, jak? Tyto starosti ho trápily, ale jak se mohl netrápit?
Byla mnohem chytřejší, než si kdy myslel.

Sam Yeager stál na první metě. V zámezi první mety Barbara zatleskala.

„Pěkný.“ řekl první chytač, zavalitý desátník jménem Grabowski. „Ale ty si baseball hrával, co? Profesionálně myslím.“
„Roky a roky. Asi bych to dělal doteď, kdyby nepřišli Ještěři. Mám úplnou protězu, horní i dolní, takže mě armáda nechtěla, dokud se všechno neposralo.“

„Jo, slyšel jsem jiný chlápky říkat ty samý věci.“ přikývl Grabowski. „Ale seš zvyklej hrát na krásnejch hřištích jako je tohle, to je jasný.“

Yeager nepovažoval Ban Johnson Field za krásné hřiště. Bylo to prostě hřiště jako stovky jiných druholigových hřišť, kterými prošel: kryté hlavní stanoviště, napravo i nalevo nekryté tribuny, reklam na tabulích, přibitých na vnějším oplocení - vybledlé, oprýskané, potřhané, protože toho času v Hot Springs nikdo nic neinzeroval.

Grabowski pokračoval: „Sakra, já se tady cejtím jak Polo Grounds.“

„Všechno záleží na tom, jak se na to díváš.“

Klak! Muž za ním odbil nakrátko. Sam se vrhl po míči. V takovéhle hře si nikdo nemůže být ničím jistý. Ale on to dokázal. Hodil míč ke druhé metě, tak hladce, jak si přál.

Ristin, který liráł na druhé metě, ho zachytil nohou a poslal ho mezi sebe a přibíhajícího Yeagera. Sam měl na vybranou mezi zásahem mezi očí a kličkou. Dopadl do prachu. Míč mlaskl do rukavice Grabowského. „Ven ze hry!“ zavolal pěšák, který fungoval jako rozhodčí.

Yeager vstal a oprášil si trenýrky. „Pěkná dvouhra.“ řekl Ristinovi, než opustil hřiště.

„Děkuji vám, nadřízený pane,“ odpověděl Ristin. „Tohle je dobrá lira, co vy Tosevané hrajete.“

Když se Sam vrátil na lavičku, sáhl po ručniku a oťel si zpocenou tvář.

„Yeager! Seržant Sam Yeager!“ zvolal někdo na hlavním stanovišti. Nevypadalo to jako hlas někoho z davu fanoušků - dále se tak říkat dvěma či třem tuctům lidí. Tohle vypadalo na někoho, kdo ho skutečně hledá.

Vystrčil hlavu zpod přístřešku. „Jo? Co je?“

Chlapík se stříbrnými páskami poručíka řekl: „Seržante, mám rozkaz vás okamžitě přivést zpátky do nemocnice.“

„Ano, pane.“ řekl Sam, šťasten, že ho poručík nehodlá setřít za nedbalý způsob, kterým mu předtím odpověděl.

„Nechte mě se převléct.“ Zatímco se rychle převlékal, řekl svým spoluhráčům: „Budete si muset najít někoho jiného, protože já teď musím vypadnout.“ Sundal si baseballovou čepici a nasadil si lodičku.

„Mám jít taky?“ zeptala se Barbara, když vstal a vykročil za poručíkem. Přendala si Jonathana z klína do náruči a chystala se vstát.

Ale Yeager zavrtěl hlavou. „Zůstaň tady, drahoušku. Nehledali by mě, kdyby něco nepotřebovali.“ Viděl, že důstojník si dal ruce v bok, špatné znamení. „Radši půjdu.“ řekl a vstal.

Vyrazili zpátky k Všeobecné vojenské a námořní nemocnici tak rychle, že se to skoro podobalo poklusu. Ban Johnson Field leželo ve Whittingtonském parku, na západním konci Whittington Avenue. Minuli starou katolickou školu ve Whittingtonu, z Bathhouse Row na Centrální, a pak po Zálodní do nemocnice.

„Mimochodem, co se stalo?“ zeptal se Yeager, když vešli dovnitř.

Poručík neodpověděl, ale vedl ho spěšně ke kancelářím, vyhrazeným pro velká zvířata. Samovi se to vůbec nelíbilo.

Uvažoval, jestli není v průšvih, a pokud je, jak velký je to průšvih. K čím vyššímu důstojníkovi se dostane, tím větší může být potenciální průšvih.

Na dveřích svýplní zmatného skla byla tabulka: PRACOVNA VELITELE ZÁKLADNY. Yeager na sucho polkl. Nemohl si pomoci. „Hawkins, pane,“ řekl poručík, salutuje kapitánovi, sedícímu za stolem, pokrytým papíry. „Hlásím se se seržantem Yeagerem, podle rozkazu.“

„Děkuji, Hawkinsi.“ Kapitán vstal. „Řeknu generálmajoru Donovanovi, že je zde.“ Zmizel v pracovně za předpokojem.

Když se o chvíli později opět vynořil, nechal dveře otevřené. „Vstupte, seržante.“

„Ano, pane.“ Yeager by byl býval raději, kdyby mu byl poručík poskytl možnost trochu se očistit a upravit předtím, než se bude hlásit u dvouhvězdičkového generála. I když se Donovanovi říkalo „Divoký Bill“, nebylo pravděpodobné, že ocení pot, špínu a aroma, jasně dosvědčující, že Yeager někde běhal v horkém a vilikem počasí.

Ale teď už se s tím nedalo nic dělat. Sam vstoupil do dveří, které za ním pobočník zavřel. Zasalutoval a řekl: „Seržant Samuel Yeager se hlásí podle rozkazu.“

„Pohov, seržante.“ řekl Donovan poté, co opětoval jeho pozdrav. Byl to přibližně šedesátník, s modrýma očima a mapou Irska, vepsanou do tváře. Hrud“ mu zdobila řada stužek. Jedna z nich byla modrá, s bílými hvězdami. Yeagerovi se poněkud rozšířily oči. Kongresová medaile cti se neuděluje pro nic za nic. Než se vyrovnal s tímto překvapením. Donovan mu přichystal další, když promluvil plyně řečí Ještěřů: „Zdravím vás, tosevanský muži, který tak dobře rozumí mužům Rasy.“

„Zdravím vás, nadřízený pane.“ odpověděl Sam automaticky, používaje téhož jazyka. Pokračoval anglicky: „Nevěděl jsem, že znáte jejich řeč, pane.“

„O mně se předpokládá, že znám všechno. To je moje práce.“ odvětil Donovan bez sebemenšího náznaku, že žertuje. Zatvářil se kysele. „To je samozřejmě blbost. Ale pořád je lo moje práce. Proto jsem pro vás poslal.“

„Pane?“

Donovan se začal prohrabovat papíryl na stole. Když našel, co hledal, pohlédl na to přes své bifokální brýle a řekl: „Vv jste sem byl přemístěn z Denveru, spolu s vaší ženou a těmi dvěma Ještěry Ullhassem a Ristinem. Správně?“ Nečekaje na Yeagerovu odpověď, pokračoval: „To bylo předtím, než jste začal dělat z Ristina polaře, že?“

„Elim — ano, pane,“ řekl Sam. Možná, že Donovan věděl všechno.

„Okay,“ řekl generál. „Vy jste byl přidělen tomu denverskému projektu hezky dlouho, že? Dokonce ještě když byli v Chicagu. Správně?“ Tentokrát nechal Sama přikývnout, než pokračoval: „Což pravděpodobně znamená, že víte o atomových bombách víc než kdokoli jiný v Arkansasu. Správně?“

„O tom nevím, pane,“ řekl Yeager. „Nejsem fyzik, nebo něco takového. Eh, pane, smím s vámi o těchto věcech mluvit?“ Ty byly vážně přísně tajné.“

„Nejenže o nich smíte mluvit, máte k tomu rozkaz - ode mě,“ odpověděl Donovan. „Ale jsem rád, že vidím, že dokážete držet jazyk za zuby, seržante, protože vám řeknu něco, o čem se absolutně nesmíte zmínit mimo tuto místnost. Rozumíte?“

„Ano, pane.“

„Okay.“ opakoval Donovan. „Teď jste patrně zvědavý, co se sakra děje, a proč jsem vás sem vytáhl. Správně?“

Odpověď se nezdála nutná. „Ten důvod je jednoduchý - právě jsme sein dostali jednu z těch atomových bomb, a já o ní chci vědět co nejlíp.“

„Sem, pane?“ vytřeštil Yeager oči.

„Jo. Vypravili ji z Denveru, ještě než vstoupilo v platnost zastavení palby, a pak už prostě pokračovala v cestě. To dává smysl, když se nad tím zamyslíte, ne? Ta věc sem musela jít všelijakými oklikami, aby se sem vůbec dostala. Nemohli se zastavit na poloviční cestě a nechat ji v zemi nikoho, aby ji našli Ještěři, kdyby měli štěstí. Teď je to naše bejby.“

„Okay, pane, myslím, že to chápu.“ odpověděl Yeager. „Ale nepřišli s ní nějací lidé z Denveru, lidé kteří o ní Vědí všechno.“

„To sakra ne.“ řekl Donovan. „Zase bezpečnost - nechtěli, aby takové lidi zajali. Ta věc přišla s písemným návodem, jak ji odjít, s časovačem a bezdrátovým odpalovacím zazením. Tak je to. Rozkaz zněl: umístit ji, kam je třeba, rychle se odtud ztratit a odpálit ji, až bude připravená.“

„Řeknu vám všechno, co vím, pane, ale jak jsem řekl předtím, nevím všechno, co by bylo třeba vědět.“

„A jak jsem řekl já, seržante, to je moje práce, ne vaše. Tak mluvte.“ Donovan se předklonil, připraven se zájmem naslouchat.

Sam mu řekl všechno, co věděl o teorii a praxi atomových bomb. Něco z toho nasbíral z vědeckých článků v Aslounding v dobách, než přišli Ještěři, ale většina pocházela z toho, co si zapamatoval z tlumočení pro Enrica Fermiho a ostatní fyziky z Metalurgické laboratoře, a z toho, co pochytil z jejich rozhovorů mezi sebou.

Donovan si nedělal žádné poznámky. Yeagera to nejdřív udivilo, ale pak si uvědomil, že generál nechce nic svěřovat papíru. To svědčilo o tom, jak vážně celou tuto záležitost Donovan bere.

Když byl hotov, Donovan zamyšleně pokýval hlavou a řekl: „Okay, seržante, děkuji vám. To mě zbavilo jedné z velkých starostí: nemusím se bát, že mi ta zatracená věc “vybuchne pod zadkem. Nemyslel jsem si to, ale u tak nové a mocné zbraně jsem neměl chuť riskovat krk kvůli své vlastní nevědomosti.“

„Tomu rozumím, pane.“ přisvědčil Yeager.

„Okay. Další otázka: vy se také podílíte na té raketové záležitosti s Goddardem. Můžeme tu věc nabít do raket) a odpálit ji tam, kam potřebujeme? Váží deset tun, plus minus.“

„Ne, pane.“ odpověděl Sam ihned. „Raketa, na které teď pracujeme, unese tunu. Doktor Goddard pracuje na způsobu, jak ji zvětšit, ale...“ nedopověděl.

„Ale je nemožný, a nikdo neví, jak dlouho vydrží,“ dokončil Donovan za něj. „A kdo ví, jak dlouho potrvá postavit takovou velkou raketu, i když ji vyprojektuje, co? Okay. Je nějaká možnost vyrobit atomovou bombu lak malou, aby se vešla do těch raket, které máme.“ To by byla druhá možnost, jak vyřešit len problém.“

„To nevím, pane. Jestli lo jde, vsadím se, že na tom v Denveru pracují. Ale vůbec nemám potuchy, jestli to dokážou nebo ne.“

„Okay, seržante. To je dobrá odpověď. Kdybych vám řekl, kolik lidí se vytahuje a předstírá, že ví víc než ví - No dobře, nebudu se s tím zalamovat. Můžete jít. Kdybych o té pekelné věci potřeboval ještě něco vědět, pošlu zase pro vás. Doufám, že to nebude potřeba.“

„Také doufám, pane.“ řekl Yeager. „To by znamenalo, že by bylo přerušeno zastavení palby.“ Zasalutoval a opustil Donovanovu pracovnu. Generálmajor mu vůbec nevynadal kvůli uniformě. Docela správný chlap, pomyslel si

Německý' major v přístavu Kristiansand se chvíli přehraboval v obrovské krabici, plné karet. „Bagnall George,“ řekl, vytahuje jednu z nich. „Vaše číslo, prosím.“

Bagnall mu je řekl anglicky a pak je pomaleji zopakoval německy.

„Danke,“ řekl major - jmenoval se Kapellmeister, ačkoli jeho lilas zněl naprosto nemuzikálně. „Dobře, palubní inženýre Bagnalle, porušil jste jakýmkoli způsobem čestné slovo, které jste dal podplukovníku Hockerovi předloni v Paříži? To znamená: zvedl jste zbraň proti německé říši v důsledku války, existující mezi Německem a Anglií před příchodem Ještěřů? Mluv le pouze pravdu, mám před sebou odpověď.“

„Ne, neporušil,“ odpověděl Bagnall. Skoro Kapellmeisterovi věřil. Fakt, že nacistický důstojník v zapadlém norském přístavu může sáhnout do kartotéky a zjistit jméno muže, kterému dal čestné slovo, nebo i samotný fakt, že takové slovo dal, mu připadal jako šílená ukázka teutonské výkonnosti.

Zjevně uspokojen, napsal Němec něco na kartu a vrátil ji do krabice. Pak zopakoval stejnou proceduru s Kenem Embrym Když byl hotov, vytáhl další karty a přečetl z nich jména - jména členů posádkv Lancasteru, s níž Embry a Bagnall dříve sloužili - zeptal se Jerome Jonese: „Který z nich jste.“

„Žádný z nich, pane.“ odvětil Jones a uvedl své jméno a vojenské číslo.

Major Kapellmeister začal procházet svou kartotéku. Každý třetí Angličan se jmenuje Jones.“ zabručel. Po pár minutách

vzhlédl. „Nenašel jsem vás tam. Velmi dobře. Než budete moci pokračovat v cestě do Anglie, musíte podepsat čestný závazek, že se v budoucnosti nepostavíte proti Reichu se zbraní v ruce. Kdybyste byl zajat při porušení tohoto závazku nebo poté, co jste porušil jeho podmínky, dopadlo by to s vámi špatně. Rozumíte?“

„Rozumím tomu, co jste řekl,“ odpověděl Jones. „Ale nerozumím, proč jste to řekl. Nejsme spojenci proti Ještěřům?“

„V současné chvíli je mezi Reichem a Ještěři příměří.“ odvětil Kapellmeister. Jeho úsměv byl nepřijemný. „Případně může být podepsán mír. V tom případě budou muset být definovány naše vztahy s vaší zemí, souhlasíte?“

Angličané pohlédli jeden na druhého. Bagnall nepomyslel na to, co by mohlo zastavení palby znamenat v čistě lidských podmínkách. Soudě podle jejich výrazů, ani Embry a Jones. Čím déle se člověk na ty věci díval, tím komplikovanější se zdály. Jones se zeptal: „Když ten závazek nepodepíšu, co se stane?“

„Bude s vámi nakládáno jako se válečným zajatcem, s veškerými ohledy a právy, vztahujícími se na takové zajatec.“ řekl německý major.

Jones se podíval poněkud nešťastně. Ty ohledy a práva si dovedl představit. „Dejte sem to zatracené pero.“ řekl a naškrábl svůj podpis na kartu, kterou mu Němec podal.

„Danke schon,“ řekl, když mu Jones vrátil kartu a pero. „V této chvíli, jak jste správně poukázal, jsme spojenci, a jako s takovými s vámi bylo zacházeno. Je to tak?“ Jones musel přikývnout, stejně jako Bagnall a Embry. Cesta přes německého spojence Finsko. Švédsko (sice neutrální, ale velmi pozorné k německým přáním) a Němci obsazené Norsko byla rychlá, dobře organizovaná a tak příjemná, jak jen taková cesta za současných těžkých podmínek mohla být. Kdž Kapellmeister zařazoval karty, měl Bagnall vidinu, jak jejich kopie putují do každé vesničky, kde stojí na stráží nacističtí vojáci a byrokrati. Kdyby Jerome Jones svůj závazek kdykoli porušil a dostal se pak Němcům do rukou, měl by problémy.

Jakmile měl čestný závazek v níce a ve své vzácné kartotéce, začal být major vlídný. „Teď můžete jít na palubu nákladní lodi Harold Hardrada. Máte štěstí. Nakládání je už skoro ukončeno, a loď brzy odpluje do Doveru.“

„To je už dlouho, co jsme viděli Dover.“ řekl Bagnall. Pak se zeptal: „Nemají Ještěři ve zvyku útočit na lodě, které se plaví do Anglie? Konečně, nemají s námi formální klid zbraní.“

Kapellmeister zavrtěl hlavou. „Ne. Zdá se, že neformální příměří, které s Anglií mají, jim nedovoluje dělat takové věci.“

Tri Angličané vyšli z jeho pracovny a vydali se k molu, kde kotvil Harold Hardrada. Přístav byl cítit solí, rybinou a uhelným kouřem. Upaty nástupního můstku stáli němečtí strážníci. Jeden z nich se rozběhl zpět za Kapellmeisterem, aby si ověřil, zda mají příslušníci RAF povoleno nalodit se. Za okamžik se vrátil, mávl níce a ostatní strážníci ustoupili stranou. Tato drobná organizační chyba Němců měla způsobila, že se Bagnall cítil na světě o trochu lépe.

Musel se se svými kamarády podělit o kabinu tak malou, že jí chyběl jenom červený nátěr, aby mohla sloužit jako telefonní budka, ale to mu nevadilo. Protože byl z Anglie tak dlouho pryč, jel by s radostí třeba v bedni od zeleniny, jen aby se dostal domu.

To ale neznamenalo, že měl y úmyslu strávit y kabině mnoho času. Vyšel zpátky na palubu, jakmile si uložil své skrovné propriety do své kóje. Uniformovaní Němci valili vzhuru po můstku malé uzavřené kovové soudky. Když se první z nich dostal na palubu, jeden z vojáků ho postavil. Na víku bylo úhledně napsáno NORSK HYDRO. VEMORK.

„Co je v tom?“ zeptal se Bagnall, ukazuje na soudek. Jeho němčina byl teď tak dobrá, že při pár slovech nebo větách by ho mnohli omylem považovat za rodilého mluvčího, i když ne z rodného kraje posluchače.

Chlapík v hranaté přilbě se zašklebil. „Voda.“ odvětil.

„Když mi to nechcete říct, tak mi to neříkejte.“ zavrčel Bagnall. Voják se zasmál a postavil další sud se stejnou popiskou vedle prvního. Bagnall se rozmrzele otočil a odešel. Zatracený skopčák se rozesmál ještě hlasitěji.

Se svými kamarády odklidil soudky někam do nákladového prostoru, kam na ně Bagnall neviděl. Řekl o té příhodě Embrymu a Jonesovi, kteří se mu nemilosrdně vysmáli, jak s ním Němec zmetl.

Hustý, černý uhelný dým se valil z komína Hamida Hardrada, když se vydal z přístavu Kristiansand na cestu přes Severní moře do Anglie. I když Bagnall jel domů, byla to cesta, kterou by si odpustil. Nikdy nedostal leteckou nemoc, ani při nejdivočejších únikových manévrech, ale neustálé nárazení velkých vln do trupu parníku ho nejednou přinutilo potupně zvracet přes zábradlí. Jeho kamarádi si z něho kvůli tomu netropili legraci. Stáli totiž u zábradlí hned vedle něj. Stejně tak i někteří z námořníků. To způsobilo, že se cítil když ne lépe, tak alespoň méně zkrúšený osudem: neštěstí miluje společnost, na tom bylo mnoho pravdy.

Párkrát nad parníkem přeletěly ještěři letouny, ale byly tak vysoko, že bylo lépe vidět jejich kondenzační pásy než letouny samotné. Hamid Hardrada měl na přídí i na zádi namontovaná protiletadlová děla. Jako každý na palubě, i Bagnall věděl, že proti letounům Ještěřů jsou prakticky k ničemu. Ale Ještěři nescstoupili níž, aby si loď lépe prohlédli nebo na ni zaútočili. Dodržovali zastavení palby, ať formální nebo neformální.

Bagnall sledoval nízká oblaka na západním obzoru, ochoten každé z nich považovat za Anglii, a zklamán pokaždé, když mraky odváli vtr. Konečně však jeho zrak zachytil na obzoru něco, co se nepohybovalo a nemizelo.

„Ano, to je anglické pobřeží.“ odpověděl námořník, kterého se zeptal.

„Je krásné?“ řekl. Estonské pobřeží bylo krásné, protože od něho odplouvali. Toto bylo krásné, protože se k němu blížili. Obě scenerie vypadaly skutečně dost podobně: nízká plochá země, povlovně se zvedající ze zasmušilého moře. Pak spatřili v dále věže Doverského hradu. To způsobilo, že se pocit návratu domů stal mnohem skutečnějším než předtím. Otočil se k Embrymu a Jonesovi, kteří stáli vedle něho. „Jsem zvědavý, jestli Daphne a Sylvia jsou ještě u Bílého koně“

„Můžeme jen doufat,“ řekl Ken Embry.

„Ámen.“ dodal ozvěnou Jones. „Bude příjemné mít přítelkyni, která by vás neodpráskl, jakmile se jí znelíbíte, i když s vámi spí.“ Jeho povzdech byl plný nostalgie. „Pamatuji si, že takové ženy existují, i když je to tak dávno, že začínám zapomínat.“

Přišel remorkér, aby pomohl dostrkat Harolda Hardrada Á'inolu překvapivě přeplněného přístavu. Jakmile byla loď pevně mazána na přídi i na zádi a jakmile byl spuštěn můstek, strhla na palubu horda Angličanů v tídu s nezaměnitelnou vizáží vědátorů a začala dotírat na každého uniformovaného Němce, kterého uviděli, s jedinou otázkou, někdy v angličtině, někdy v němčině: „Kde je?“

„Co kde je?“ zeptal se Bagnall jednoho z mužů.

Slyše nepochybně britský Was, chlapík bez váhání odpověděl: „Jak to, co? Vodil, samozřejmě.“

Bagnall se poškrábal na hlavě.

Kuchař vyklopil naběračku polévky do Nussboymovy misky. Zalovil předtím naběračkou u dna velkého železného hrnce, takže byla plná zelných lisín a kousku ryby. Přiděl chleba, klen Nussboymovi podal, měl plnou váhu, nebo byl dokonce o trochu těžší. Byl to sice stále černý cililéb, připálený a mazlavý, ale byl ještě teplý z pece a voněl dobře. Čaj byl mařený z místních listů a kořinku plodin, ale sklenice, kterou mn kuchař podal, byla plná voňavého a výživného cukru.

A měl také spoustu místa, aby se najedl. Písaři, tlumočníci a ostatní poskokové byli krmeni lépe než obyčejní zekové. Nussboym si s nechutí vzpomínal na situace, kdy musel lokty chránit své místo u stolu, a vzpomněl si i na pár případu, kdy ho vystrkali z lavice, až spadl na podlahu.

Pustil se do jídla. Každé sousto mn dělalo dobře. Cítil se skoro s_vtý. Ustrkl čaje, vychutnáváje na jazyku každé nerozpuštěné zrnko cukru. Když měl plné břicho, život vypadl skoro dobře - na chvíli.

„Mu, Davide Aronoviči, jak se vám líbí jednat s Ještěry?“ zeptal se Mojsej Apfelbaum, hlavní písař plukovníka Skrjabina. Mluvil sNussboymem v jidiš, ale používal jeho jména a jména po otci, což by byla přepjatost kdekoli v SSSR, ale zvlášť absurdní se to zdálo v gulagu, kde se jména po otci vytratila i v ruštině.

Přesto Nussboym napodobil jeho styl: „Ve srovnání se svobodou. Mojseji Solomonoviči, to není nic moc. Ve srovnání s kácením dřeva v lese — “ Nedokončil. Nebylo to zapotřebí.

Apfelbaum přikývl. Byl to vyzábělý malý chlapík středních let, jehož oči se za brýlemi s ocelovou obroučkou zdály nadměrně velké. „Se svobodou si nemusíte lámat hlavu, tady ne. A v gulagu jsou horší věci než kácení dřeva, věřte mi. Člověk může mít smůlu a kopat kanál. Člověk může mít smůlu, jak říkám, ale člověk musí být chytlý. Je dobré být chytrý, nemyslíte?“

„Asi ano,“ odvětil Nussboym. Písaři, kuchaři a důvěrníci, kteří zastávali v gulagu nějaké funkce - protože celý systém by se rozpadl během pár dnů, neli hodin, kdyby NKVD mělo dělat všechno - byli x mnoha směrech lepší společnost než zekové v pracovní partě, ke které patřil původně. I když mnoho z nich byli přesvědčení komunisté (plus rovetlistes que le roi, u blesko mu myslí, protože stále vyznávali Marxe. Engelse a Lenina i pole, kdy je jiní muži, vyznávající tytéž zásady, poslali sein), byli to většinou vzdělaní lidé, lidé s nimiž měl mnohem víc společného než s běžnými kriminálníky, 7, kteří byli dominantní silou v pracovní partě.

Dělal ted! snazší práci. Dostával za ni lepší stravu. Měl by být - no, ne šťastný, musel by být mešuge, aby tady byl šťastný - ale spokojený, jak jen bylo v podmínkách gulagu možno. Vždycky byl člověk, kterýl se snažil vycházet s autoritou, ať byla jakákoli: s polskou vládou, s nacisty, s Ještěry a nyní s NKVD. plus royalistes que le roi — větší royalisté nežli král (Pozn překl.)

Ale když zekové, v nimiž dřív pracoval, odcházeli do lesa za dalším dnem úmorné dřiny, dívali se na něho tak, že v něm stydla krev. Mene, mene tekel ufársin, připomněl si své časy v chederu14 — zy,ážen jsi a nalezen lehkým. Cítil se vinen za to, že je na tom lépe než jeho bývalí kamarádi, ačkoli rozumem věděl, že tlumočení pro Ještěry je větší příspěvkem válečnému úsilí, než pokácení další jedle nebo břízy.

„Vy nejste komunisti,“ řekl Apfelbaum, studuje ho skrze své silné brýle. Nussboym zavrtil hlavou. Písař řekl: „Stále zůstáváte idealistou.“

„Snad ano.“ řekl Nussboym. Chtěl dodat: A, co je váni potom? ale mlčel. Nebyl takový blázen, aby urazil muže, který měl tak snadný, přímo intimní přístup k veliteli tábora. Mozoly na jeho ruku začínal) měknout, ale věděl, jak snadno by mohl znovu ucítit v dlani důvěrně známé sevření topírka sekery.

„To nemusí nezbytně pracovat ve váš prospěch.“ usoudil Apfelbaum.

Nussboym pokrčil rameny: „Kdyby všechno pracovalo v můj prospěch, byl bych tady?“ |

Apfelbaum ustrkl náhražkového čaje a usmál se. Jeho úsměv byl tak šarmanatn, že mu Nussboym automaticky nedůvěřoval. Písař řekl: „Znovu vám připomínám, že na tom můžete být hůř, než jste ted. Ani po vás nepožadovali, abyste denuncoval někoho ze své staré party, že'7“

„Ne, díky Bohu.“ řekl Nussboym. Rychle dodal: „Ne že bych vůbec od někoho z nich slyšel něco, co by zasluhovalo denunciaci.“ Potom se začal opel věnovat své polévce. K jeho úlevě na něho Apfelbaum už dál nedotíral.

Ale o dva dny později nebyl vůbec překvapen, když si ho plukovník Skrjabin zavolal do své kanceláře a řekl mu:

„Nussboyme, zaslechli jsme cosi, co nás zajímá. Zajímalo by mě, zdali mi můžete net, jestli je to pravda.“

„Jestli se to týká Ještěřů, soudruhu plukovníku, udělám všechno, co je v mých silách.“ řekl Nussboym, doufaje, že se vyhne té zlé chvíli. základní židovská škola při synagoze (Pozn, překl.)

Neměl štěstí. Snad to ani vážně nečekal. Skrjabin řekl: „Bohužel. Ještěai se lo netýká. Dostali jsme hlášení, že vězeň han Fjodorov od příchodu do tohoto tábora při více než jedné příležitosti projevil antisovětské a buřičské názory.

Předpokládám, že znáte toho člověka Fjodorova?“ Počkal na Nussboymovo přikývnutí, než pokračoval dál: Jvíťrže to být pravda'“

Nussboym se to pokusil obrátit v žert: „Soudruhu plukovníku, můžete mi jmenovat jediného zeka, který někdy neřekl něco antisovětského?“

„O to nejde.“ řekl Skrjabin. „Jde o disciplínu a příklad. Takže opakují: slyšel jste někdy antisovětské a buřičské yýroky

vězně Fjodorova? Odpovězte ano nebo ne.“ Mluvil polsky a udržoval lehký, zdánlivě přátelský tón, ale byl stejně neúprosný jako rabín, vymáhající z žáka vysvětlení zvláště obtížné části Talmudu.

„Skutečně si nevzpomínám“ řekl Nussboym. Jestli ne byla lež a ano znamenalo problém, co měl dělat? Získat čas bylo to jediné, co mu přišlo na mysl.

„Ale řekl jste, že každý říká takové věci.“ připomněl mu Skrjabin. „Musíte přece vědět, jestli ten muž Fjodorov je každý nebo jestli tvoří výjimku.“

Zatracený Aiojsej Solomonovič, pomyslel si Nussboym. Nahlas řekl: „Možná ano, možná taky ne. Jak jsem říkal, mám problém pamatovat si kdo co kdy řekl.“

„Nikdy jsem si toho problému nevšiml, když jste mluvil o Ještěrech.“ řekl plukovník Skrjabin. „To jste vždycky velice přesin a pečlivý. Hodil Nussboymovi přes slul strojem psaný list papíru. „Tad>. Jen to podepište, a všechno bude jak má být.“

Nussboym se s úlekem zahleděl na papír. Naučil se trochu mluvit rusky, protože mnoho slov se podobalo jejich polským ekvivalentům. Ale čist cizí abecedu, to bylo něco jiného. „Co se tam říká?“ zeptal se podezíravě.

„Že jste při několika příležitostech slyšel vězně hana Fjodorova říkat antisovětské a buřičské výroky, nic víc.“ Skrjabin mu podal pero. Vzal si ho, ale nepodepsal se na ochotně ukázanou řádku. Plukovník Skrjabin se zatvářil lítostně. „A já jsem do vás skládal takové naděje. Davide Aronoviči.“ Jeho hlas vyslovil jméno a jméno po otci jako by vyzváněl umíráčkem.

Několika rychlými (tahy, které neměly skoro nic společného s jeho mozkiem. Nussboym podepsal udání a podal je zpátky Skrjabinovi. Měl chuť vykřiknout, že to není pravda. Ale když se člověk celý život snaží vycházet s autoritami, nepomyslí na takové věci, dokud neuplyne ta první osudná sekunda, a pak už je příliš pozdě. Skrjabin vzal papír a zamknul ho do zásuvky.

Toho večera dostal Nussboym další misku plnou polévky. Vyjedl ji do poslední kapky, a každá kapka mu v ústech chutnala jako popel.

KAPITOLA 17

Atvar si přál, aby si byl osvojil zvyk požívat zázvor. Potřeboval něco - cokoli - aby se posílil, než se vrátí pokračovat v jednání do místnosti plné hádavých Velkých Ošklivců. Otáčeje oba oční výčnělky ke Kirelovi, s povzdechem řekl: „Jestli máme uzavřít mír s Tosevany, je jasné, že budeme muset přistoupit na většinu požadavků, na kterých původně trvali.“

„Pravda.“ řekl Kirel melancholicky. „Jsou to určitě nejneúnavnější debatéři, s jakými se kdy Rasa utkala.“

„To jsou.“ Atvar znechuceně zakroutil tělem. „I ti, s nimiž nemusíme vést skutečné vyjednávání - Britové a Japonci — pokračují ve svém nekonečném hraní se slovíčky, a každá z obou čínských frakcí trvá na tom, že má právo zúčastnit se tohoto jednání, zatímco ta druhá ne. Šílenství!“

„A co Němci. Vznešený pane flotily?“ zeptal se Kirel. „Zdá se, že ze všech tosevanských impérií a ne—impérií dělají nejvíc potíží oni.“

„Obdivuji vaši chápavost.“ řekl Atvar kysele. „Ten vyslanec z Německa se zdá tupý dokonce i na Tosevana. A ten ne—císař, kterému slouží, je podle všeho stejně zkažený jako neoplozené vejce, které leželo půl roku na slunci - nebo znáte lepší způsob, jak interpretovat jeho střídavé hrozby a lichocení?“ Nečekaje na odpověď, admirál pokračoval: „A přece, ze všech těch tosevanských impérií a ne—impérií jsou Němci dost možná technologicky nejpokročilejší. Můžete mi ten paradox vysvětlit?“

„Tosev 3 je svět plný paradoxu. Mezi tolika jinými jeden navíc nepřekvapí.“

„To je taky pravda.“ řekl Atvar se syčivým, unaveným povzdechem. „Ten či onen z nich nám může způsobit pohromu, obávám se. Připouštím ale, že nevím který — a moc rád bych to věděl.“

Pshing se ozval: „Vznešený pane flotily, nadešel dohodnutý čas k pokračování v rozhovorech s Tosevany.“

„Děkuji vám, pobočníku.“ řekl Atvar, ačkoli pociťoval všechno jiné než vděčnost. „Jsou dochvilný druh, to se jim musí přiznat. I po tak dlouhé době v Impériu by Hallessiané přišli pozdě i na vlastní kremaci, kdyby mohli.“ Otevřel ústa ve výrazu kyselé pobavenosti. „Když o tom teď uvažuji, tak bych to udělal taky, kdybych mohl.“

Atvar s lítostí odvrátil oči od svých mužů a společně s tlumočníkem vešel do místnosti, kde ho očekávali zástupci Tosevanů. Při jeho vstupu vstali, jako projev úcty. „Řekněte jim, ať si sednou, abychom mohli začít.“ řekl Atvar tlumočnickovi. „Řekněte jim to zdvořile, ale řekněte jim to.“ Tlumočník, muž jménem Uotat, přeložil jeho slova do angličtiny.

Tosevané usedli, ve svém obvyklém zasedacím pořádku. Marshall, americký muž, a Eden, jeho britský protějšek, seděli vždycky spolu, i když Eden nebyl formálním účastníkem těchto rozhovorů. Pak přišel Molotov ze SSSR a von Ribbentrop z Německa. Stejně jako Eden. Togo z Japonska byl spíš pozorovatel než vyjednávač.

„Začneme.“ řekl Atvar. Tosevané se naklonili dopředu. To byla, jak Atvar zjistil, známka zájmu a pozornosti. „Ve většině případů jsme v zásadě souhlasili se stažením z území kontrolovaných v okamžiku našeho příchodu na Tosev' 3 USA. SSSR a Německem. Udělali jsme to navzdory požadavkům, které jsme obdrželi od několika skupin Velkých Ošklivců, kteří prohlašují, že SSSR a Německo některá z těch území držely protiprávně. Vaše ne—impéria jsou dost silná, aby s námi mohla bojovat: to dává prioritu vašim nárokům.“

Von Ribbentrop se napřímil a směl imaginární smítko ze svého saka. „Je samolibý.“ řekl Uotat, používaje jednoho očního výčnělku, aby ukázal na německého vyslance.

„Je hlupák.“ odvětil Atvar. „ale to mn nemusíte říkat: když jste hlupák, nedokážete vyvodit žádný prospěch z toho, když vám to někdo řekne. Ted' se vrátím k věci... Protože jsme milostiví, souhlasíme také se stažením našich mužů ze

severního území, které - zdá se- není zcela částí ani USA, ani Británie.“

Místní název mu unikl, Marshall a Eden mu ho dodali: „Kanada.“

„Kanada, ano.“ řekl Atvar. Skutečná pravda byla, že většina tohoto území byla příliš studená, než aby mělo pro Rasu nějakou cenu za jakýchkoli okolností. Zdálo se také, že Marshall ji z praktického hlediska považuje za část USA, ačkoli měla oddělenou suverenitu. Atvar tomu plně nerozuměl, ale pro něj to byla bezvýznamná otázka.

„A teď k věci u níž bylo poslední zasedání přerušeno.“ řekl Atvar. „K otázce Polska.“

„Celé Polsko musí být naše,“ řekl Masitě von Ribbentrop. „Žádné jiné řešení není možné nebo přijatelné. To prohlásil Fuhrer.“ (Uotat dodal: „To je titul německého ne—cisaře.“ „Já vím,“ odpověděl Atvar.) „V této záležitosti nemám žádný prostor pro diskusi.“

Ozval se Molotov. Byl to jediný tosevanský vyslanec, který neuměl anglicky. Jeho tlumočník přeložil Uotatovi: „Tento názor je nepřijatelný pro dělníky a rolníky Sovětského svazu, který- má bezprostřední nárok na východní polovinu této oblasti, o níž jsem se osobně dohodl s německým ministrem zahraničí, a také historický nárok na celou zemi.“

Atvar odvrátil oční výčnělky od obou svárlivých Velkých Ošklivců. Zkusil to jinak: „Snad bychom mohli nechat Poláky a polské Židy, aby si na tom území vytvořili svá vlastní nová ne—impéria.“

Molotov neodpověděl. Von Ribbentrop bohužel ano: „Jak jsem řekl. Fuhrer to shledává nepřijatelným. Odpověď je ne.“ Admirál měl chuť vydat dlouhý, syčivý povzdech, ale ubránil se tomu. Velcí Ošklivci nepochybně studovali jeho chování, stejně pečlivě, jako on a jeho štáb yýzkumníků a psychologů studovali jejich. Zkusil jiný kurs: „Pak tedy snad bude vhodné, když si Rasa ponechá suverenitu nad tímto územím, nazývaným Polsko.“ Když lo říkal- uvědomil si, že se dostal do souladu s přáním toho Tosevany Mojše Rusieho. To neměl na mysli, ale nyní pochopil, že se Rusie skutečně vyznal ve svých krajanech Velkých Ošklivcích.

„To by mohlo být v zásadě pro Sovětský svaz přijatelné, pokud budou vymezeny přesné hranice této okupace,“ řekl Molotov. Uotat k tomu tiše přidal svůj komentář: „Tosevané ze SSSR považují Němce za nepřijemnější sousedy než nás.“

„Pravda,“ řekl Atvar, pobaven, ale skrývaje to před Velkými Ošklivci.

Von Ribbentrop otočil hlavu a několik sekund hleděl na Molotova, než obrátil svou pozornost znovu k Atvarovi. Jestli tohle nebyl hněv, co německý zástupce předváděl, pak všechny výzkumy Rasy o mimické řeči Velkých Ošklivců byly bezcenné. Ale von Ribbentrop promluvil bez vášně: „Je mi líto, že se musím opakovat, ale to je nepřijatelné pro Německo i pro Fuhrera. Celé Polsko bylo pod německou suverenitou a musí se pod ni vrátit.“

„To je nepřijatelné pro Sovětský“ svazz' řekl Molotov.

„Sovětský' svaz nekontroloval ani zrno polské půdy ve chvíli, kdy - se situace změnila,“ odsekl von Ribbentrop.

Obrátil se zpátky na Atvara. „Polsko musí být vráceno Německu. Fuhrer dal absolutně jasně najevo, že nic menšího nepřijme, a varuje před nejtěžšími důsledky, pokud nebudou splněny jeho oprávněné požadavky.“

„Vyhrožuje Rase'7“ zeptal se Atvar. Německý vyslanec neodpověděl. Atvar pokračoval: „Vy Němci byste neměli zapomínat, že ovládáte nejmenší úzeiní ze všech účastníků těchto rozhovorů. Vás můžeme zničit, aniž bychom poškodili planetu Tosev 3 do té míry, že by nebyla vhodná pro kolonizační flotilu, až přiletí. Vaše nekompromisnost nás může přimět, abychom ten experiment podnikli.“

To byl zčásti bluf. Rasa neměla jaderné zbraně potřebné k přeměně Němci kontrolovaného území v radioaktivní poušť, jakkoli to byla lákavá vyhlídka. Nicméně. Velcí Ošklivci nevěděli, jaké zdroje Rasa má a jaké ne.

Atvar tedy doufal, že jeho hrozba zapůsobí. Marshall a Togo se sklonili nad svými papíry a začali zuřivě psát. Admirál si pomyslel, že vzbudil rozruch. Eden a Molotov seděli nehybně. U Molotova na to byl Atvar zvyklý. Toto bylo jeho první delší setkání s Edenem, který na něho působil dojmem schopného muže, ale který' měl také slabou pozici při těchto jednáních.

Von Ribbentrop řekl: „Pak začne znovu válka, admirále. Když Fuhrer vyhlásí své rozhodnutí v jakékoli otázce, můžete se být jist, že to myslí vážně. Mám ho informovat, že jste naprosto odmítl jeho rozumný požadavek? Když to udělám, varuji vás, že neodpovídám za to, co se stane dál.“

Jeho krátký, tupý jazyk se vysunul a navlhlil slizké membrány, které obklopovaly jeho malá ústa. To byla, podle tvrzení badatelů Rad}1, u Velkých Ošklivců známka nervozity. Ale proč byl von Ribbentrop nervózní? Protože sám blufoval na rozkaz svého ne—cisaře? Nebo se bál, že německý vůdce skutečně obnoví válku, jestliže jeho požadavek na vrácení Polska bude odmítnut?

Atvar volil slova pečlivěji, než by byl považoval za možné při jednání s Tosevany: „Řekněte tomu muži, že jeho požadavek na celé Polsko je odmítnut. Řekněte mu dále, že pokud jde o Rasu, zastavení palby mezi našimi a německými silami může pokračovat, zatímco budeme řešit další otázky. A řekněte mu, že jestli Němci toto zastavení palby poruší jako první, Rasa sáhne ke tvrdým represáliím. Rozumíte?“

„Ano, admirále, rozumím.“ odpověděl von Ribbentrop Uotatovým prostřednictvím. „Jak jsem řekl. Fuhrer nemá ve zvyku říkat hrozby, které nemyslí vážně. Předám mu vaši odpověď. Pak budeme čekat na jeho odpověď.“ Velký Ošklivec si znovu olízl své měkké růžové rty. „Nerad to říkám, ale myslím, že nebudeme čekat dlouho.“

Major Mori podal Nieh Ho—Tingovi šálek, naplněný jemně kouřícím čajem. „Děkuji.“ řekl Nieh, skláněje hlavu. Japonci si, podle jeho měřítek, počínali zdvořile. Nieh ho stále považoval za imperialistického východního ďábla, ale člověk může být v takových věcech zdvořilý.

Mori jeho úklonu opětoval. „Nejsem hoden vaší chvály.“ odpověděl svou drsnou čínštinou. Japonci skrývali svoji aroganci za fasádu falešné pokory. Nieh dával přednost jednání s malými šupinatými ďábly. Ti nedělali žádné cavyky s tím, co byli. '

„Už jste se rozhodli, jak se nejlépe hodláte dostat z louže?“ zeptal se Nieh. Když se rozhlédl po táboře Japonců, bylo mu to i tak jasné. Východní ďáblové byli otrhaní, hladoví a začínalo jim docházet střelivo, což byl jejich jediný

prostředek, jak přimět rolníky, aby je živili. Příchod malých ďáblů je odřízl od jejich zásobovacích tras. Byli mnohem disciplinovanější než bandité, ale ne o moc silnější.

Ale jejich major přikývl a řekl něco, co Nieh neočekával: „Musím vám říct, že se nemůžeme přidat k tomu, čemu říkáte lidová fronta. Malí ďáblové formálně nezastavili svoji válku proti nám, ale přestali bojovat. Když na ně tady zaútočíme, kdo ví, k čemu je to vyprovokuje někde jinde na zeměkouli.“

„Tak se spojte s nimi proti pokrokovým silám čínského lidu.“

Major Mori se rozesmál, Nieh vytřeštil oči. Uvažoval předběžně o možných reakcích Japonce, ale tuto neočekával. Mori řekl: „Chápu, spojili jste se s Kuomintangem. To asi musí být to, co je přeměnilo z reakčních kontrarevolučních toulavých psů na vaše pokrokové kamarády. Pěkný magický trik, musím uznat.“

Bzučící moskyt píchl Nieha do zápěstí. Když po něm plácl, získal alespoň čas, aby si srovnal myšlenky. Doufal, že si toho Japonce nevšiml. Nakonec řekl: „Ve srovnání s malými šupinatými ďábly jsou reakcionáři z Kuomintangu pokrokoví. Připouštím to, i když je nemám rád. Ve srovnání s malými ďábly jste dokonce i vy japonští imperialisté progresivní. I to připouštím.“

„Arigato,“ řekl japonský major s ironickou úklonou.

„Pracovali jsme spolu proti malým ďáblům už předtím.“ Nieh věděl, že prosí, a věděl, že by neměl prosit. Ale Japonci, jeden jako druhý, byli mnohem lepší vojáci než bojovníci Lidové osvobozené armády nebo Kuomintangu. Získat Morilio oddíl za člena Lidové fronty, to by byl bolestný dárek malým ďáblům. A tak Nieh dodal: „Dělostřelecké granáty“, které jste mi dodal, byly velice užitečné, a malým ďáblům způsobily značné ztráty.“

„Osobně jsem rád,“ odvětil Mori. „Ale v době, kdy jste ty granáty ode mě dostal, malí ďáblové a Japonci byli spolu ve válce. No, a zdá se, že momentálně tomu tak není. Když se připojíme k vašemu útoku na malé ďábly a poznají nás při tom, zničíme tím jakoukoli naději iia uzavření míru. Neudělám to bez přímého rozkazu z Tokia, bez ohledu na to, co sám cítím.“

Nieh Ho —T'ing vstal. „Pak se vrátím do Pekingu.“ Nevysloveno zůstalo varování, že pokud mu v tom Japonci zabrání nebo ho zastřelí, soustředí se na ně úsilí Lidové osvobozené armády.

I když to byl jen východní ďábel, byl Mori dost chytrý, aby to varování postřehl. Také vstal a znovu se Niehovi uklonil. „Jak jsem řekl, osobně vám přeji mnoho štěstí proti malým ďáblům. Ale pokud jde o potřeby národa, osobní přání musí jít stranou.“

Formuloval by to asi jinak, kdyby byl marxista—leninista, ale význam byl tentýž. „Ani já se neřídím svou osobní vůlí.“ řekl Nieh, a opustil japonský tábor, aby se vydal zpátky do Pekingu.

Hlína skřípala pod jeho sandály, jak usilovně pochodoval. V podrostu cvrlikali cvrčci. Ve vzduchu poletovaly váčky, kroužice a vrhající se na sebe v manévrech, které by nesvedlo žádné letadlo. Rolníci a jejich ženy se hrbili na polích s rýži a kukuřicí ve své nikdy nekončící dřině. Kdyby nebyl Nieh voják ale umělec, asi by se zastavil a namaloval o tom plátno.

Ale to, o čem přemýšlel, nemělo s uměním nic společného. Uvažoval o tom, že Japonci majora Moriho se potulují kolem Pekingu už příliš dlouho. Malí šupinatí ďáblové, kdyby je něco podobného vůbec napadlo, by mohli použít Japonce proti lidové frontě stejným způsobem, jakým Kuomintang používal jednotky místních válečníků proti Lidové osvobozené armádě. To by umožnilo malým ďáblům bojovat proti Číňanům, aniž by museli plýtvat svými vlastními silami.

Neměl proti japonskému majorovi nic osobního, to vůbec ne. Ale, protože si vážil Moriho jako vojáka, považoval ho za potenciálně nebezpečného. Dialektická logika, ostrá jako břitva, vedla k jedinému nevyhnutelnému závěru: oddíl majora Moriho bude co nejdříve zlikvidován.

„Tak to bude nejlepší.“ řekl Nieh nahlas. Nemohl ho slyšet nikdo, až na pár kachen, plovoucích v nedalekém rybníku. Jestli jsou malí ďáblové dost bystří na to, aby pochopili jemný náznak, pak je zmizení možných spojenců přivede na myšlenku, že Lidová fronta nejenže pokračuje v boji proti nim, ale vede tento boj rázně a nekompromisně.

Do Pekingu došel o půlnoci. Z dálky se ozývala dělostřelba. Někdo bojoval i teď za věc pokrokn. „Co tady děláš v tuto hodinu?“ zeptal se ho lidský- strážný u brán’.

„Jdu navštívit bratrance.“ Nieh ukázal falešnou identifikační kartu a spolu s ní podal strážnému zmačkanou bankovku. Strážný mu vrátil kartu, bankovku však ne. „Tak jdi,“ zabručel. „Ale jestli tě tady uvidím příště tak pozdě, budu si myslet, že jsi zloděj. Pak to pro tebe bude moc špatné.“ Zatočil obuškem, odznakem své autority.

Nieh měl co dělat, aby se mu nevysmál do tváře. Místo toho sklonil hlavu, jako by byl vyděšen, a prosmýkl se kolem strážného do Pekingu. Hostinec, kde bydlel, nebyl daleko.

Když tam dorazil, narazil na Liu Han, nahánějící Liu Mei kolem dokola jinak prázdné místnosti. Liu Mei pištěla radostí a potěšením. Považovala to za nádhernou liru. Liu Han vypadala na padnutí. Ukázala prstem na Liu Mei: „A ty teď půjdeš spát jako malá hodná holčička, nebo tě dám zpátky Ttomalssovi.“

Liu Mei tomu nevěnovala žádnou pozornost. Podle unaveného a otráveného povzdechu to Liu Han ani neočekávala. Nieh Ho—T'ing řekl: „Co uděláš stím malým šupinatým ďáblem Ttomalssem?“

„Nevím. Je dobře, že ses vrátil, ale takovéhle těžké otázky mi dávej až jindy. Zrovna teď jsem příliš unavená, abych dokázala rozumně uvažovat.“ Vyskočila a zabránila Liu Mei na sebe převrhnout židli. „Nemožná holčička!“ Ale Liu Mei to připadalo legrační.

„Byl ten malý ďábel dost potrestán?“ trval na svém Nieh.

„Nikdy nemůže být dost potrestán, ne za to, co udělal mně: ne za to, co udělal mé dceři, ne za to, co udělal Bobbymu Fioremu a jiným mužům a ženám, jejichž jména ani neznám.“ řekla Liu Han divoce. Pak se trochu uklidnila. „Proč se ptáš?“

„Protože zanedlouho může být užitečné vydat buď toho malého ďábla samotného — nebo jeho tělo - úřadům, které

jeho druh zřídil tady v Pekingu,“ odpověděl Nieh. „Chtěl jsem vědět, čemu bys dala přednost.“
„To by záleželo na rozhodnutí ústředního výboru, ne na tvém rozhodnutí.“ řekla Liu Han, mrače se.
„Vím.“ Nieh s ní jednal mnohem opatrněji, než si kdy předtím dokázal představit. Dostala se daleko od rolnické ženy, zlomené zámiutkem nad ukradeným dítětem, kterou kdysi byla. Pokud byla ignorována třída, pokud člověk dostal šanci, děly se zázraky. Liu Han byla jedním z nich. Kdysi ani nevěděla, co je to ústřední výbor. Dnes s ním manipulovala jako ostřílený veterán strany. Nieh řekl: „Nemluvil jsem o té záležitosti s výborem. Chtěl jsem nejdřív znát tvůj názor.“
„Za to ti děkuji.“ Chvilí zamyšleně hleděla do prázdna. „Nevím,“ řekla konečně. „Asi přijmu cokoli, pokud to pomůže naší věci proti malým šupinatým ďáblům.“
„Tedžsi promluvila jako členka strany!“ zvolal Nieh.
„Snad.“ řekla Liu Han. „Cítím se tak. Myslím tak. Je to ono?“
„Je to ono.“ přisvědčil Nieh Ho—T'ing. „Dostaneš instrukce, jestli li jde o tohle. Vlastně bych byl hrdý, kdybych ti ty instrukce mohl dát já.“ Liu Han přikývla. Nieh zazářil. „Jednoho dne budeš instrukce vydávat, ne je přijímat.“
„To by bylo fajn.“ Znovu se zadívala nepřítomně skrze něj: snad si představovala, co bude jednoho dne. Nieha to poněkud znervóžňovalo: představovala si, že bude dávat příkazy i jemu?
Začal se usmívat, pak se ale zarazil. Budeli postupovat stejným tempem jako doposud, la myšlenka není vůbec tak absurdní.

Klapot koňských kopy! a skřipání kovových obručí pokaždé vrátily Leslieho Grovese do dob před první světovou válkou, kdy takové zvuky byly nezbytným doprovodem každého cestování z místa na místo. Když poznamenal něco v tom smyslu, generálporučík Omar Bradley zavrtěl hlavou: „To není tak docela pravda, generále,“ řekl. „Za těch časů nebyly silnice tak daleko od města dlážděné.“

„Máte pravdu, pane.“ připustil Groves. Neraď dával za pravdu komukoli, ani jaderným fyzikům, ale tohle musel uznat. „Vzpomínám, že když nějaké malé město chtělo vypadat jako velké, tak si vydláždili hlavní ulici.“

„Jo: tak to bylo.“ řekl Bradley. „Nebyl všude beton a asfalt, když jsme byli malí kluci. Ale nebezpečné cesty byly lepší pro koňská kopyta. Vůbec to byly lepší časy, v mnoha směrech.“ Povzdychl si, jako každý člověk středních let, když se zahledí zpátky do dob svého mládí.

Skoro každý člověk. Leslie Groves byl inženýr do morku kosti. „Bláto,“ řekl. „Prach. Chrániče, abyste nebyl špinavý, až se dostanete tam, kam jste se chtěl dostat. Víc koňských hoven, než jste stačil posbírat. Taky víc much. Já mám raději pěkného, uzavřeného Packarda s topením, a rovnou, čistou dálnici.“

Bradley se zachechtal. „Nemáte žádnou úctu ke starým zlatým časům.“

„Do pekla se starými zlatými časy,“ řekl Groves. „Kdyby Ještěři byli přišli za starých zlatých časů, rozkopali by nám hubu tak rychle, že by to ani nebylo k smíchu.“

„O tom se s vámi nemohu přit.“ řekl Bradley. „A lézt v zimě vikýřem na střeche taky není žádná sranda.“ Nakrčil nos.

„Když o tom teď tak přemýšlím, nebyla to sranda ani v létě.“ Zasmál se. „Jo, generále, do pekla se starými zlatými časy. Ale to, co máme teď, taky není krajíc chleba s máslem.“ Ukázal před sebe, aby dal najevo, co má na mysli.

Groves nikdy předtím nebyl v uprchlickém táboře. Samozřejmě, věděl o lakových místech, ale nikdy neměl příležitost se do nich dostat. Necítil se prolo provinile, měl na práci spoustu jiných věcí. Kdyby nedělal to, co dělal. USA by možná prohrál! válku už teď, místo aby seděly u jednacího stolu s Ještěři jako rovný s rovným.

Proto ovšem nebyl pohled na tábor o nic lepší, než byl. Groves byl zatím uchráněn pohledu na to, jak zlá může válka být. Vzhledem k tomu, že Metalurgická laboratoř byla tak důležitá, měl vždycky dost jídla a střeche nad hlavou. Mnoho lidí takové štěstí nemělo.

Viděl týdeníky s podobnými věcmi. Ale ani týdeníky zpravidla neukazovaly to nejhorší. Lidé v týdenících byli černobílí. A nepádili. Větr vál zezadu, ale tábor páchl jako skládka.

Lidé v týdenících se netlačili kolem jako tlupa živých kostlivců s velikými očima ve -vyzábých tvářích a nenatahovali prosebné ruce. „Prosím!“ slyšel volání, znovu a znovu. „Jídlo, pane? Peníze, pane? Máte něco?“ Při nabídkách vyhladovělých žen Gravesovi zrudly uši.

„Můžeme pro ty lidi udělat něco víc, než děláme, pane?“ zeptal se.

„Nevím co,“ odvětil Bradley. „Mají tady vodu. Nevím, jak je nakrmit, když sami nemáme potraviny.“

Groves pohlédl dolů na sebe. Stále měl velké břicho. To, co bylo k dispozici, šlo přednostně armádě, ne uprchlíkům a lidem z Denveru, jejichž práce nebyla důležitá pro válečné úsilí. To dávalo chladný, tvrdě logický smysl. Bylo to racionální. Ale zůstat racionální nebylo snadné - tady ne.

„Když je klid zbraní, jak dlouho nám potrvá, než sem začneme dopravovat obilí ze severu?“ zeptal se. „Ještěři nebudou bombardovat vlaky se zásobami, jak to dělali doposud.“

„To je pravda.“ připustil Bradley. „ale železnice dostaly svůj díl, když postupovali na město. Ženisté je ještě stále opravují. Ale i když začnou jezdit vlaky, druhá otázka je, odkud to obilí vzít. Ještěři stále drží velkou část naší obilnice. Snad Kanadáné budou mít něco nazbyt. Zdá se, že ti šupinatí parchanti je nepostihli tak tvrdě jako nás.“

„Mají rádi teplé počasí.“ řekl Groves. „Jsou pro ně lepší místa než severní Minnesota.“

„V tom máte pravdu. Ale vidět lidi hladovět tady, uprostřed Spojených států, loje zatraceně zlá věc, generále. Nikdy jsem si nemyslel, že se dožiju dne, kdy budeme muset dopravovat to málo, co máme, s ozbrojeným doprovodem, abychom to uchránili před rozkradením. A tak to vypadá na naší straně fronty. A jak to vypadá na území, které drží Ještěři.“ Kolik lidí zemřelo jen proto, že seje zatracení Ještěři nepokusili nakrmit?“

„Mnoho,“ řekl Groves. „Statistice? Snad. Milióny? Vůbec by mě to nepřekvapilo.“

Bradley přikývl. I kdyby se Ještěři stáhl z USA a nechali nás chvíli na pokoji - a to je nejvíc, v co můžeme doufat - jaká země nám zůstane? Z toho mám obavy, generále, velké obavy. Vzpomínáte na Huey Longa, pátera Coughlina a

Technokraty? Člověk s prázdným břichem bude poslouchat každého zatraceného blázna, který' mu slíbí tři jídla denně, a tady je spousta lidí s prázdným břichem.“

Jako na potvrzení jeho slov se přiblížily k tábora tři vozy, tažené koňmi. Ze všech stran je obklopovali vojáci v khaki s přilbami na hlavách. Polovina z nich měla samopaly, zbytek pušky s bodáky. Nápor hladových lidí na vozy se zastavil v uctivé vzdálenosti od vojáků.

„Je to těžké vydat rozkaz ke střelbě, abyste zabránili hladovějícím lidem vyrabovat vaše vozy potravinami,“ řekl Bradley skličene. „Ale kdybych to neudělal, jídlo by dostali jenom ti silní a nelili, a nikdo jiný. K tomu nesmí dojít.“

„Ne, pane.“ souhlasil Groves. Pod přísným dohledem amerických vojáků se civilisté postavili do fronty, aby dostali hrstku obilí a fazolí, které jim vydávali ubytovatelé.³ Ve srovnání s tím byly vývařovny polévky za Velké krize pěti hvězdičkovými restauracemi. Jídlo tehdy bylo laciné a nevalné, ale bylo ho vždycky dost, když člověk dokázal překonat svou hrdost a obrátit se na charitu.

Ted?... Dívaje se na pomalu se plazící frontu, uvědomil si, že byl příliš zaměstnán zachraňováním země, takže mu nikdy 5 Varmádě USA poddůstojník, který má na starosti hospodářské záležitosti jednotky. U nás výkonný praporčík. (Pozn, překl.) nepřišla na mysl otázka generála Bradleyho: jakou zemi zachraňoval?

Čím déle se rozhlížel po uprchlickém táboře, tím méně se mu líbila odpověď, k níž docházel.

Jedinkrát ve svém životě musel bojovat každým vláknem své bytosti, aby zachoval svou nehybnou tvář. Nej Chtěl vykřiknout na Joachima von Ribbentropa. Nech to být, ty hlupáku. Máme toho tolik, kvůli čemu jsme tady. Když budeš tlačit příliš tvrdě, budeš jako ten chamtivý pes v pohádce, který upustil do řeky kost, když se pokoušel sáhnout po jejím odrazu ve vodě.

Ale německý ministr zahraničí vstal a prohlásil: „Polsko bylo součástí německé říše, než přišla Rasa na tuto planetu, a proto musí být vráceno Reichu jako součást stažení Rasy z našeho území. To prohlásil Fuhrer.“

Hitler byl opravdu jako ten pes v pohádce. Jediné, co uměl, bylo brát, zdálo se, že nic jiného pro něho neexistuje. Bylo by bývalo pro něho výhodnější zachovat mír se Sovětským svazem, dokud neskončuje s Velkou Británií, mohl udržovat Stalina v klamu o chvíli déle a pak provést svůj překvapivý útok, čímž by se vyhnul válce na dvou frontách. Ale nepočkal. Nedokázal čekat. A ve válce proti SSSR ho to přišlo draho. Copak nechápal, že v případě Ještěřů ho to přijde ještě mnohem dražší?

Evidentně nechápal. Totéž platilo o jeho ministru zahraničí, který vykřikoval fráze, které by snad mohly zastrašit jeho lidské protivníky. V případě Ještěřů, kteří byli mnohem silnější a mocnější než Německo, ty fráze připadaly Molotovovi zcela šilené.

Atvar řekl prostřednictvím svého tlumočnicka: „Tento návrh je pro nás nepřijatelný, protože je nepřijatelný pro tolik dalších Tosevanů, kteří mají své zájmy v této oblasti. Byl by pouze zdrojem budoucích konfliktů.“

„Jestli nám neprodleně nepředáte Polsko, bude to zdrojem současného konfliktu.“ řekl výhružně von Ribbentrop.

Admirál vydal zvuk jako bublající vodovod. „Můžete říct Fuhrerovi, že to může zkusit.“

„To udělám.“ vyštěkl von Ribbentrop a opustil zasedací místnost.

Molotov¹ chtěl jít za ním a přivést ho zpátky. Počkej, ty hlupáku! zaznělo mu v mysli. Hitlerova megalomanie by mohla strhnout do propasti spolu s Německem i všechny ostatní. I národy s bombami z výbušného kovu a otravnými plyny nepředstavovaly pro Ještěř, o mnoho víc než jen nepřítel na cestě. Dokud nedokážou dopravit své bomby tam, kam potřebují, nemohou cizáky ohrozit za stejných podmínek jako oni je.

Sovětský¹ ministr zahraničí zaváhal. Znamenala snad Ribbentropova arogance, že hitlerovci takovou metodu mají? Nevěřil tomu. Jejich rakety byly lepší než všechny ostatní, které lidé zkonstruovali, ale byly dost silné, aby donesly deset tun na vzdálenost stovek, možná tisícovek kilometrů? Sovětské raketové odborníky ho ujistili, že Němci nemohou být tak daleko napřed.

Kdyby se mylili... Molotov nechtěl myslet na to, co by se mohlo stát, kdyby se mylili. Kdyby Němci dokázali vystřelovat bomby na stovky nebo tisíce kilometrů, pravděpodobně by je vystřelili na Moskvu stejně jako na Ještěry. Ovládl svůj vzrůstající neklid. Kdyby nacisté měli takové rakety, netrvali by tak na obsazení Polska. Mo li by odpálili své bomby z Německa, a pak shrábnout Polsko, kdy by se jim to hodilo. V tomto případě museli mít vědci pravdu.

A jestli měli pravdu... Hitler se řídil spíš emocemi než rozumem. Co jiného byla doktrína nacismu, než zvrácený romantismus? Když něco chcete, znamená to, že to musí být vaše, a znamená to, že máte právo - dokonce povinnost - jít a vzít si to. Když má někdo tu drzost něco namítat, vyřítíte se na něho. Jediné, na čem záleží, je vaše ville.

Ale jestliže padesátikilový, metr padesát vysoký¹ muž chce něco, co patří dvoumetrovému metrákovému muži, a pokiisi se vzít si to, skončí s krvácejícím nosem a vyraženými zuby bez ohledu na to, jak silná byla jeho ville Hitlerovci to nechápali, ačkoli už jejich útok na SSSR je o tom měl počít.

„Rád bych upozornil, soudruhu urovnal zbývající těžkosti.“ řekl Molotov. „že odchod německého ministra zahraničí neznamená, že my ostatní s válou odmítáme urovnal zbývající těžkosti.“ Jeho tlumočnick to přeložil Uotatovi do angličtiny a ten přeložil jeho slova do řeči Ještěřů.

Při troše štěstí cizáci zadupou hitlerovce do země a ušetří SSSR problémy.

„Jagere!“ zařval Otto Skorzeny. „Zvedni svou shnilou prdel a pojď sem. Musíme si o něčem promluvit,“

„Míniš o něčem konkrétním kromě toho, že máš způsob medvěda, kterého bolí zuby?“ odsekl Jager. Nevstal. Byl zaměstnán látáním ponožek, a to byla těžká práce, protože ji musel držet dál od obličeje, než byl zvyklý. V posledních pár letech začínal trpět dalekozrakost!

„Odpusťte, vaše plukovníká magnificence, lorde von Jagere.“ přisladil Skorzeny svůj hlas cukrovým sirupem, „byl byste tak velkomyslný a velkorysý a poctil svého nejponiženějšího a nejposlušnějšího služebníka nepatrnou

chvilíčkou svého vzácného času?“

Jager se s brněním zvedl. „Když jde o tebe. Skorzeny, líbí se mi víc to „zvedni svou shnilou prdel.“

Standartenführer SS se zachechtal. „Myslel jsem si to. No nic. Pojďme se projít.“

To znamenalo, že Skorzeny měl zprávy, které nikdo jiný neměl slyšet. A to nejspíš znamenalo, že se někde rozpoutá peklo, snejvětší pravděpodobností někde poblíž. Jager skoro žalostně řekl: „Spokojeně jsem si uznal zastavení palby.“ „Živo! je tvrdý.“ řekl Skorzeny, „a naše práce je udělat ho ještě tvrdším - pro Ještěry. Tvůj pluk je pořád na špičce klínu. Jak brzy budeš připraven dát našim šupinatým kamarádíkům jednu pořádnou do čenichu?“

„Poslali jsme skoro polovinu našich pantherů na generálku do dílen sboru.“ odvětil Jager. „Palivová potrubí, nové kopule do věží - těsnění palivových čerpadel, a tak. Využili jsme zastavení palby, abychom to nechali udělat. Nikdo mi neřekl - nikdo neřekl nikomu - že zastavení palby bylo přerušeno.“

„Já ti to říkám.“ řekl esesman. „Za jak dlouho budete zase v plné síle? Potřebuješ ty panther, ne?“

„Trochu.“ řekl Jager, a věděl, jak chvalitebně zmírňující formulace to je. „Měly by být zpátky do deseti dnu - snad do týdne, kdyby někdo ty chlapy v dílnách popohnal.“

Skorzeny se kousl do rtu. „Donnerwetter! Kdybych ty chlapy pořádně zmáčkl, myslíš, že bys mohl mít ty tanky zátky na frontě do pěti dnů? To je má nejzazší hranice, a v tom mi nebyla poskytnuta žádná volnost uvážení. Když tady nebudou, kamarádě, budeš muset vyrazit bez nich.“

„Vyrazit kam?“ zeptal se Jager užasle. „A jak to, že mi dáváš rozkaz? Ty a ne můj velitel divize?“

„Protože já jsem dostal „své rozkazy od Fuhrera a Reichsführera SS, a ne od nějakého pitomého generálmajora, který1 velí usranému sboru.“ opáčil Skorzeny samolibě. „Jakmile budete připraveni vy a dělostřelectvo, stane se toto: odpálím Lodž do království nebeského, a ty - a všichni ostatní - udeříte na Ještěry, zatímco se ještě budou pokoušet přijít na to, co se vlastně děje. Jinými slovy, už je zase válka.“

Jager byl zvědav, jestli jeho vzkaz židům do Lodže došel. Jestli ano, zajímalo by ho, jestli dokázali nalézt bombu, kterou tam někde esesman ukryl. A to byla nejmenší z jeho starostí. „Co udělají Ještěři nám, když zničíte Lodž? Zničili jedno 7, našich měst za každou bombu, kterou jsme proti nim během války použili. Kolik toho zničí, když použijeme jednu z těch bomb, abychom porušili příměří?“

„To nevím.“ řekl Skorzeny, „Vím, že po mě nikdo nechce, abych si s tím dělal starosti, tak si je sakra nebudu dělat. Mám rozkaz vyhodit během příštích pěti dnu Lodž do povětří, a tak se celý ten spolek nosatých židáku vypaří společně s Ještěry. Musíme naučit Ještěry i lidi, kteří jim lizají zadek, že s námi nejsou žádné žerty - a to taky uděláme.“

„Zničení Židu Ještěry něčemu naučí?“ Jager se poškrábal na hlavě. „Proč by vlastně mělo Ještěřům vadit, co se stane Židům? A s kým jsme ve válce, se Židy nebo s Ještěry?“

„Určitě jsme ve válce s Ještěry, a vždycky jsme byli ve válce s Židy, nebo ne? Ty to víš. Dost jsi se nad tím nafiíkal. Takže teď zničíte houf židáku a houf Ještěřů, a Fuhrer bude mít takovou radost, že bude tancovat, jako to udělal, když se ve čtyřicátém vzdali žabožrouti. Takže - maximálně pět dnů. Budeš pak připraven pohnout se?“

„Budulí mít své tanky?“ zpátky z dílen, tak ano. Ale, jak jsem řekl, někdo bude muset popohnat mechanik{1}.“

„O to se postarám já,“ slíbil esesman se širokým, zlým úsměvem. „Myslíš, že sebou nehodí, když jim budu držet zapálené noviny pod zadkem?“ Jager by nic nedal za to, že to myslel doslovně. „Dám těm pánům na vědomí, že když mi nevyhoví, budou to muset vysvětlit Himmlerovi, Měl bys raději co dělat se mnou, nebo s tím malým brblavým učitelem?“

„Dobrá otázka.“ řekl Jager. Jako člověk budil Skorzeny mnohem větší strach než Himmler. Ale Skorzeny byl jen Skorzeny. Himmler zosobňoval organizaci, kterou vedl, a tato organizace mu dodávala děsivost zcela odlišného druhu. „Odpověď je, že kdybys měl na vybranou, nechtěl bys mít nic společného ani s jedním z nich, neřkuli soběma, co?“ řekl Skorzeny, a Jager musel přikývnout. \$? Standartenführer pokračoval: „Jakmile ta bomba vybuchne, vyrazíš na -východ. Kdo ví? Ještěři budou tak překvapení, že možná navštíví i svou ruskou přítelkyni, místo aby ona přiletěla za tebou. Jak se to líbí tohle?“ Zavlnil kyčlemi dopředu a dozadu v rozmyslně obscénním gestu.

„Už jsem slyšel horší nápady.“ řekl Jager suše.

Skorzeny se burácivě rozesmál. „To se vsadím, že jo. To se leda vsadím.“ Zčistajasna přišel s další olázkou. „Ona je Židovka, ta tvá Ruska?“

Zeptal se velice nedbale, asi tak, jak by se policejní seržant mohl! zeptat podezřelého z krádeže, kde byl včera v jedenáct hodin v noci. Jager řekl, s pocitem ulehčení, že může říct pravdu: „Ne.“

„To je dobře.“ řekl esesman. „Nemyslím si to, ale chtěl jsem se ujistit.. Takže se na tebe nebude zlobit, když Lodž vyletí do posetří, pravda?“

„Není důvod, proč by měla.“ řekl Jager.

„Fajn.“ řekl Skorzeny. „Jo, loje fajn. Pět dnu, nezapomeň.“

Budeš mít své tanky zpátky, nebo bude někdo litovat, že se vůbec narodil.“ Pohvizduje si, zamířil zpátky k táboru. Jager ho pomaleji následoval, snaže se nedat najevo, jak je zamyšlený. Esesáci si podali Karola, protože věděli, že měl něco společného s předáváním zpráv Židům v Lodži. A teď se Skorzeny vyptával, zdali je Ludmila Židovka. Skorzeny nemohl nic vědět, určitě ne, protože jinak by Jager už dávno nevelel svému pluku. Ale v jeho hlavě rostlo podezření, jako se rostliny prodírají skrze mrtvé listy.

Jager uvažoval, jestli by neměl dát do Lodže zprávu prostřednictvím Mieczysława. Ale dospěl k závěru, že si to nemůže dovolit riskovat - teď ne. Doufal, že Židé zprávu už dostali, a že bombu našli. Tato naděje pramenila částečně z pocitu hanby za to, co jim Reich už udělal, částečně z obavy, co by Ještěři udělali Německu, kdyby na území, které drželi, vybuchla atomová bomba v okamžiku, kdy probíhají mírové rozhovory. Že by nebyli potěšeni - to bylo velmi mírně řečeno.

Od chvíle, kdy se Jager poprvé setkal s Mordechaiem Anielewiczem, poznal, že v něm Židé mají skvělého velitele.

Kdyby věděl, že Skorzeny propašoval tajně do Lodže atomovou bombu, obrátil by zemi i nebesa, aby ji našel. A Jager udělal co mohl, aby se to Žid dověděl.

Ode dneška za pět dnu Skorzeny stiskne knoflík nebo co to má. Možná vyroste nové slunce, jako u Breslau. A možná se nestane vůbec nic.

Co bude Skorzeny dělat potom?

Procházet se v otevřeném terénu s Ještěř, na dohled se zdálo nepřirozené. Mutt Daniels se přistihl, že se automaticky rozhlíží po nejbližší granátové jámě nebo hromadě cihel, aby se měl kde ukrýt, kdyby znovu propukla palba. Ale nikdo nestřílel. Jeden z Ještěřů zvedl šupinatou ruku a zamával na něj. Odpověděl. Nikdy nezažil takové zastavení palby jako to. Tenkrát, v roce 1918, palba přestala, protože osově hodili ručníc do ringu. Ale tady se nevzdala žádná strana. Věděl, že boj může kdykoli propuknout znovu, Ale ještě se lo nestalo, a snad se to ani nestane. Doufal, že se to nestane. Až doted' si užil dost bojování na tři životy.

Několik jeho vojáků se koupalo v nedalekém potoce. Jejich těla už nebyla lak bílá a bledá jako na počátku zastavení palby. Předtím neměl dlouhou dobu nikdo příležitost očistit se. Když jste ve frontové linii, zůstáváte špinavý, většinou proto, že by vás s největší pravděpodobností zastřelili, kdybyste vystavil své tělo vode a vzduchu. Po nějaké době přestanete vnímat jak páchnete: všichni ostatní páchnou stejně. Nyní si Mutt zase začínal zvykat nepáchnout.

Od „severu, někde od Quincy, se ozval zvuk lidmi vyrobeného motoru s vnitřním spalováním. Mutt se otočil a zahleděl se na silnici. No jistě, přijížděl sem jeden z těch velkých velitelských vozů Dodge, jaké obvykle používali vysocí důstojníci, dokud se benzín nestal příliš vzácným, aby jim bylo možno plýtvat na jejich projížďky. Vidět zase jeden z nich bylo jistou známkou, že si hlavouni myslí, že zastavení palby nějakou dobu potrvá.

Na anténě velitelského vozu se třepetala vlaječka se třemi hvězdami. Chlapík, který stál za půlpalcovým kulometem, namontovaným na stojanu, měl na přilbě namalované také tři hvězdy. Na kyčli mu visel revolver s kostěnou pažbičkou. „Pozor, mládenci,“ zavolal Mutt. „Támhle přijíždí generál Patton zvednout nám morálku.“ Patton si získal jméno svou hrdosť a tím, jak rád ji ukazoval, aby všichni věděli, jak hrdý je. Daniels jen doufal, že lo nebude dokazovat tím, že vystřelí pár nábojových pásů směrem k Ještěřům.

Velitelský vůz zastavil. Ještě než se jeho kola přestala otáčet. Patton z něj seskočil a zamířil k Muttovi, který byl náhodou blíž k Ještěřům než kdokoli jiný. Mutt se postavil do pozoru a zsalutoval s pocitem, že Ještěři by museli být blázni, kdyby někteří z nich neměl na mušce tohoto tak agresivně vyhlížejícího nově přichozího. Potíž byla, že jestli začnou střílet na Pattona, budou střílet i na něj.

„Pohov, poručíku.“ řekl Patton vážným hlasem. Ukázal přes linie na dvojici Ještěřů, kteří se zabývali nějakou svojí prací.

„Tak loje nepřítel, tváří v ivář. Oškliví čerti, což?“

„Ano, pane.“ řekl Mutt. „Samozřejmě, oni říkají tolež zase o nás - chci říct, že nám říkají Velcí Ošklivci.“

„Ano, vím. Krása závisí há tom, kdo se na ni dívá, alespoň se to říká. Pokud jde o mě, poručíku, jsou to oškliví čubčí synové, a jestli si myslí, že já jsem ošklivý, tak lo беру jako poklonu.“

„Ano, pane.“ řekl Daniels znovu. Nezdálo se, že by Patton jevil tendenci začít střílet po krajině, za což byl náležitě vděčný.

„Dodržuji na tomto úseku podmínky zastavení palby?“ ze - ptal se generál - možná by začal znovu válčit, kdyby odpověď zněla ne.

Ale Mutt přikývl. „Určitě, pane. Jedna věc, kterou musíte Ještěřům přiznat: když uzavřou dohodu, dodrží ji. Víc než se kdy naučili Němci a Japonci, a snad i Rusové.“

„Říkáte to jako někdo, kdo mluví zvláštní zkušenosti, poručíku...?“

„Daniels, pane.“ Mutt se málem rozesmál. Byli s Pattonem přibližně stejného věku. Když jste nezískali zkušenosti do šedesátky, tak kdy, k čertu? Ale lo možná nebylo to, co měl generál na mysli. „Prošel jsem tím mlýnkem na maso v Chicagu, pane. Pokaždé, když jsme s Ještěřy domluvili příměří kvůli posbírání raněných a tak, vždycky ho přesně dodrželi. Jsou možná parchanti, ale jsou to čestní parchanti.“

„Chicago.“ Generál Patton udělal kyselý obličej. „To nebyla válka, poručíku, to byla jatka, a přišla je draho, dokonce i předtím, než jsme proti nim použili naši atomovou zbraň. Jejich největší výhoda proli nám byla rychlost a pohyblivost, a co s ní udělali? Proč ji zahodili, poručíku, a zabředli do nekonečných pouličních bojů, kde člověk se samopalem je stejně dobrý jako Ještěř s automatickou puškou, a chlap s Molotovovým koktailem může vyřadit ještěři tank, který by ve volném terénu hravě zničil deset Shermanu. Nacisté bojovali v Rusku stejně. Tak) byli blázni.“

„Ano, pane.“ Daniels si připadal jako jeden z těch chlapců, kterým dělal manažera, kdž je zasvěcoval do tajů hry. Patton rozuměl válce jako on baseballu.

Generál se laké držel svého tématu: „A Ještěři se ze svých chyb nepoučili. Kdyby byli nepřišli, a kdyby Němci prorazili k Volzc, myslíte, že by byli tak pitomí, aby se pokusili dobývat Stalingrad dum od domu. Co myslíte, poručíku?“

„Pochybuji o tom, pane.“ odpověděl Mutt, který' o Stalingradu v životě neslyšel.

„Ovšemže ne! Němci jsou rozumní vojáci, učí se ze svých chyb. Ale po tom, co jsme Ještěřy vyhnali z Chicaga předloni v zimě, co udělali? Vyrazili zase přímo kupředu, rovnou zpátky do toho mlýnku na maso. A zaplatili za to. Proto, jestli týchle rozhovory dopadnou tak, jak to vypadá, že dopadnou, budou muset vyklidit celé USA.“

„To bude báječné, pane, jestli k tomu dojde.“ řekl Mutt. „Ne, nebude.“ řekl Patton. „Báječné by bylo všechny je pobít nebo je úplně vyhnat z naší planety.“ Jedna věc se mn musela přiznat, pomyslel si Mutt: neuvažoval v malých dimenzích. Generál pokračoval: „Protože to bohužel nedokážeme, budeme se muset naučit s nimi od nynějška žít.“

Ukázal na Ještěřy. „Proběhlila na tomto úseku po zastavení palby fraternizace s nimi pokojně, poručíku?“

„Ano, pane. Někdy přijdou a vedou se - počítám, že byste to nazval odborné rozhovory. A někdy chtějí zázvor. Hádám, že o tom víte.“

„Ó ano.“ zachechtal se Patton. „Vím o tom. Bylo dobré zjistit, že nejsme jediní, kdo trpí neřestmi. Byl jsem na to zvědav. A když dostanou svůj zázvor, čím za to platí?“

„Eh.“ řekl Mutt. Ale generálovi se nedá odpovědět eh, takže pokračoval: „To je různé, pane. Suvenýry věci, které pro ně nemají žádný význam jako když jsme my prodávali korálky Indiánům. Někdy také zdravotnický materiál. Mají samolepící obrazy, proti nimž se naše mohou jít bodnout.“

V Pattonových světlých očích zajiskřilo. „Vyměňují vůbec - za zázvor alkohol? Stalo se to někdy?“

„Ano, pane,“ připustil opatrně Mutt, uvažuje, jestli se na něho v příštím okamžiku nezřítí nebeská klenba. Patton zvolna přikyvl. Jeho oči se stále upíraly na Danielsa. „Dobře. Kdybyste mi řekl cokoli jiného, věděl bych, že jste lhář. Ještěři nemají rádi whisky - říkal jsem vám, že jsou blázni. Budou pít nim. Budou pít i džin. Ale skotskou, bourbon, žitnou? Toho se nedotknou. Takže když se jim podaří ukořistit něco, co nepotřebují, a vymění to za něco, co potřebují, myslí si, že na tom vydělali.“

„Neměli jsme žádné problémy s pitím a výtržnostmi, pane,“ což bylo dost blízko pravdě, aby to mohl říct, aniž by hnul brvou. „Nesnažil jsem se jim bránit, aby si lokli, když měli po službě - ne od té doby, co byla zastavena palba, ale musí být stále připraveni k bójí.“

„Vypadáte jako člověk, který už něco viděl.“ řekl Patton. „Nebudu si stěžovat na to, jak zacházíte se svými muži, dokud budou v bojové pohotovosti, jak říkáte. Armáda není spolek skautíku, že, poručíku Danielsi?“

„Ne, pane,“ řekl Mutt rychle.

„V pořádku.“ zabručel Patton. „Není. Na co nelze zapomenout - na co nelze zapomenout ani na okamžik - že upravenost a čistota jsou důležité pro morálku a disciplínu. Rád vidím, že vaše uniforma je tak upravená a v takovém dobrém stavu, poručíku, a ještě raději vidím, že se ti muži tam koupou.“ Ukázal na vojáky v potoce. „Příliš často si muži na frontě myslí, že vojenské řady se na ně už nevztahují. Mýlí se, a je třeba jim to občas připomenout.“

„Ano, pane,“ řekl Daniels, věda, jak špinavý byl on i jeho uniforma, než měl před několika dny konečně trochu času dát se do trochu pořádku. Byl rád, že nikde poblíž není Herman Muldoon - jediný pohled na Muldoona a Patton (jehož brada byla hladce oholená, jeho uniforma nejen čistá, ale dokonce nažehlená, a jeho naleštěné boty se lekly) by ho z fleku strčil do basy,

„Jak to vypadá, poručíku, máte tady prvotřídní partu. Držte je v pohotovosti. Jestli naše rozhovory s Ještěry budou pokračovat, jak civilní úřady doufají, pohneme se vpřed, abychom znovu převzali okupované oblasti Spojených států. A jestli rozhovory zkrachují, chytíme Ještěry pod krkem a nakopneme je do ocasu.“

„Ano, panč.“ řekl Mutt znovu. Patton vyslal poslední ocelový pohled směrem k Ještěrům a naskočil zpátky do velitelského vozu. Řidič nastartoval motor. Z výfuku se vyvalil šti lávy dým. Velký Dodge se rozjel.

Mutt s úlevou vydědil. Přehlédl spoustu kontaktů s Ještěry a nyní přežil i kontakt se svým vlastním velkým šéfem. Jak by potvrdili všichni frontoví vojáci, vlastní generálové mohou být přinejmenším stejně nebezpeční jako nepřítel.

Liu Han poslouchala víc než otráveně muže z ústředního výboru, diskutující o tom, jak přivést na stranu Lidové osvobozené armády, velké množství rolníků, kteří proudili do Pekingu, aby pracovali pro malé šupinaté d'áby v továrnách, které byla stále otevřené.

Otrávenost na ni musela být vidět: Hsia Shou—Tao přerušil v7 polovině svůj výklad o novém propagačním letáku, aby poznamenal: „Je mi líto, že tě nudíme.“

Neznělo to tak, ledaže mu snad bylo líto, že tady vůbec byla. Neprojevila takovou pohrdavou aroganci od té doby, kdy se ji pokusil znásilnit. Možná mu lekce, kterou tenkrát dostal, vyprchala z paměti —jako většina lekcí, když se neopakují tak dlouho, dokud nezapustí pevné kořeny.

„Všechno, co jsem slyšela, je pro mě velmi zajímavé.“ odpověděla. „ale myslíte, že to opravdu vzbudí zájem rolníka, který nemyslí na nic jiného, než jak by naplnil své břicho, a břicha svých dětí?“

„Ten leták připravili specialisté na propagandu.“ řekl Hsia blahosklonně. „Jak se můžeš domnívat, že víš víc než oni.“

„Protože jsem byla rolník, ne specialista na propagandu.“ odsekla Liu Han rozzlobeně. „Kdyby někdo přišel za mnou a začal mi kázat jako křesťanský- misionář o diktatuře proletariátu a nezbytnosti vyvlastnění výrobních prostředků, nevěděla bych, o čemmluví, a ani bych to nechtěla vědět. Myslím, že vaši specialisté na propagandu jsou příslušníci buržoasie a aristokracie, kteří nepřišli do styku se skutečnými touhami dělníků a zvláště rolníků.“

Hsia Shou—Tao se na ni zahleděl. Nikdy ji nebral vážně.

Nevšiml si, jak dobře si osvojila žargon komunistické strany, s oblibou obracela tuto komplexní, vyumělkovanou sadu termínů proti těm, kteří ji vymysleli.

Z protější strany stolu se jí zeptal Nieh Ho—Ting: „A jak bys ty udělala jeho propagandu účinnější?“ Liu Han pečlivě zvažovala způsob, jakýmjeji milenec - jenž byl také jejím instruktorem v komunistické straně — promluvil. Nieh a Hsia byli dávní přátelé. Byl vůči ní sarkastický, aby podpořil svého přítele.'

Dospěla k závěru, že ne, že jeho otázka byla míněna vážně. S tímto předpokladem odpověděla: „Neučte nově příchozí rolníky ideologii. Většina z nich nepochopí, o čem mluvíte. Místo toho jim řekněte, že pracovat pro malé d'áby škodí lidu. Řekněte jim, že věci, které pomáhají malým d'áblům vyrábět, budou použity proti jejich příbuzným, kteří ještě zůstali ve vesnicích. Řekněte jim, že jestli budou pracovat pro malé d'áby, budou oni a jejich příbuzní vystaveni represáliím. To jsou věci, kterým dokážou rozumět. A když zapálíme továrnu nebo zabijeme dělníky, vycházející z ní, uvidí, že říkáme pravdu.“

„Ale nebudou ideologicky vyškoleni,“ poukázal Hsia s takovou vehemencí, že Liu Han napadlo, že většinu letáku, který kritizovala, psal on.

Pohlédla přes stůl na něj. „Ano! Nej důležitější je zabránit rolníkům pracovat pro malé d'áby. Jestli je snazší zabránit jim v tom bez ideologického školení, proč bychom se s tím měli obtěžovat. Nemáme zdrojů nazbyt, že?“

Hsia na ni zíral, napůl s hněvem, napůl užasle. Liu Han mohla být nevědomá rolnická žena před rokem, ale teď už nebyla. Dokázali by se ostatní tak rychle povznést na její úroveň politického vědomí? Pochybovala o tom. Viděla revoluční hnutí zevnitř, což byla příležitost, kterou většina lidí nikdy neměla.

Nich řekl: „Nemůžeme plýtvat ničím. Pouštíme se do dlouhého boje, který potrvá možná generace. Malí ďáblové chtějí nás všechny, přivést na úroveň nevědomých rolníků. To nemůžeme připustit, takže musíme seznámit rolníky s některými body našeho programu. Zdali jsou to právě ty body, o kterých diskutujeme — připouštím — lo je jiná otázka.“

Hsia Shou—Tao vypadal, jako by dostal ránu do zad. Jestli ho nepodporuje ani starý přítel - „Opravíme to, jestli je to nutné.“ zamumlal.

„To je dobře.“ řekla Liu Han. „Děkuji ti.“ Když zvítězila, mohla si dovolit být velkorysá. Ale ne přiliš. „Až uděláš ty změny, ukaž mi je prosím tě, než je odneseš k tiskaři.“

„Ale —“ Zdálo se, že Hsia exploduje. Ale když se rozhlédl kolem, viděl, že ostatní členové ústředního výboru přikyvují. Pokud šlo o ně. Liu Han prokázala své schopnosti. Hsia zavrčel: „Když ti dám text, budeš schopná ho přečíst?“

„Přečtu ho,“ řekla klidně. „Bude lépe, když ho budu schopná přečíst, nemyslíš? Dělníci a rolníci, kterým je určen, nejsou žádní učenci, aby znali tisíce znaků. Sdělení musí být přesvědčivé a prosté.“

Hlavy kolem stolu znovu přikývly. Hsia sklonil hlavu na znamení kapitulace. Ale jeho pohled zůstal temný jako bouřkový mrak. Liu Han ho zamyšleně pozorovala. Když se ji pokusil znásilnit, neměl daleko k tomu, aby ho vyhnali z ústředního výboru i ze strany. A co jeho obstrukce? Jestli bude odkládat nebo se vyhýbat tomu, aby jí dal opravený text letáku, jak pravděpodobně udělá, bude to stačit?

Část z ní doufala, že Hsia splní svou povinnost jako revolucionář. Zfrtek dychtil po příležitosti k pomstě.

Atvar přecházel sein a tam po místnosti, přizpůsobené - nepříliš dobře - potřebám Rasy. Jeho ocasní pahýl se reflexivně zachvíval, Milióny let předtím, když zvířecí předkové Rasy byli dlouhoocasy masožravci, prohánějícími se po pláních Domova, toto činění odvracelo pozornost kořisti od opačného konce, od konce se zuby. Kéž by se dali tak snadno zneklidnit a zmást Velcí Oškliví!

„Přál bych si, abychom mohli změnit svou minulost.“ řekl.

„Vznešený pane flotily?“ Tón Kirelova tázacího zakašlání napověděl, že kapitán vlajkové lodi dobytelské flotily nesledoval lok jeho myšlenek.

Vysvětlil to: „Kdybychom mezi sebou víc bojovali před tím, než se zformovalo sjednocené Impérium, naše zbrojní technologie by byla dokonalejší. Když pak nadešel čas okopírovat ty starověké zbraně pro dobývání nových světů, byli bychom měli lepší výzbroj. To, co bylo v našich databankách, nám dobře posloužilo proti Rabotevum a Hallessianům, a tak jsme předpokládali, že tomu tak bude vždycky. Tosev 3 se stal krematoriem mnoha našich předpokladů.“

„Pravda - nepopíratelná pravda.“ řekl Kirel. „Ale kdyby naše vlastní vnitřní války trvaly déle a s lepšími zbraněmi, možná bychom spíš sami sebe vyhubili, místo abychom se úspěšně sjednotili pod Císaři.“ Sklopil oči k měkké, složité vzorované, tkané pokrývce podlahy.

Stejně tak Atvar, který ^ydl dlouhý, zasmušilý povzdech. „Jedině šílenství tohoto světa mě přimělo uvažovat co—by—kdyby.“ Znovu začal přecházet sem a tam. Nakonec vybuchl: „Kapitáne, děláme dobře, když vyjednáваме s Velkými Ošklivci a z praktických důvodů souhlasíme se stažením z některých jejich ne—impérií? Je to bezprecedentní, ale pak existence protivníků schopných vyrábět vlastní atomové zbraně je také bezprecedentní.“

„Vznešený pane flotily, jsem přesvědčen, že to je správný kurs, i když je bolestný.“ řekl Kirel. „Když nedokážeme dobýt celý povrch Tosevu 3, aniž bychom zničili jeho podstatnou část, bude nejlepší držet některé oblasti a očekávat přilet kolonizační flotily. Získáme možnost v bezpečí zreorganizovat své síly a připravit bezpečný příchod kolonistů a zdrojů, které přivážejí.“

„To si říkám také, stále znovu a znovu.“ řekl Atvar. „Ale pořád o tom nejsem přesvědčen. Když vidím, jak Tosevané zdokonalili svoji technologii za tu krátkou dobu od našeho příchodu, zajímalo by mě, jak pokročili budou, až kolonizační flotila konečně dorazí na tuto planetu.“

„Počítačové analýzy a projekce ukazují, že si udržíme podstatný náskok.“ řekl Kirel konejšivě. „A jediná další cesta, otevřená pro nás, je ta, kterou obhajoval zrádce Straha: použít hromadně naše jaderné zbraně ke zničení Velkých Ošklivců -což také, naneštěstí, zahrnuje zničení povrchu planety.“

„Už nevěřím počítačovým projekcím. Příliš často se ukázaly chybné: neznáme Velké Ošklivce dost dobře, abychom mohli modelovat a extrapolovat jejich chování s jakoukoli vel* kou nadějí na přesnost. To ostatní, nicméně, je jak říkáte, stou ironickou výhradou, že Velcí Ošklivci mají mnohem menší starost o destrukci velkých částí svého světa než my. To jim umožňuje vést proti nám neomezenou válku, zatímco my jsme se tomu z nezbytnosti vyhýbali.“

„Vyhýbali?“ řekl Kirel. „Mám tomu rozumět tak. Vznešený pane flotily, že uvažujete o změně naší politiky?“

„Ne o aktivní, pouze o zpětně působící.“ odpověděl Atvar. „Jestli Němci, kupříkladu, splní vyhrůžky, které nám adresoval jejich Vůdce prostřednictvím toho tvora von Ribbentropa, a obnoví proti nám jadernou válku, udělám, co jsem řekl, a důkladně zničím území, které Němci drží. To naučí ty z Němců, kteří zbudou, že si s námi nelze lehkovážně zahrávat, a mělo by to mít také žádoucí účinek na chování ostatních tosevanských ne—impérií.“

„To by mělo. Vznešený pane flotily.“ souhlasil Kirel. Byl příliš taktický, než aby poznamenal, jak těsně se tento plán přibližuje tomu, který prosazoval Straha, za což mu admirál v duchu děkoval. Místo toho pokračoval: „Nicméně si nedovedu představit, že by Němci přijali takové riziko tvář v tvář našemu jasnému varování.“

„Popravdě řečeno, ani já ne.“ řekl Atvar. „Ale jediná jistota u Velkých Ošklivců je nejistota.“

Heinrich Jager se rozhlédl kolem s něčím blížícím se úžasu. Nemohl samozřejmě vidět všechny tanky a obrněná bojová vozidla svého pluku: byly ukryty podél fronty, na které měly útočit. Ale nikdy nečekal, že jeho bojová síla bude natolik obnovena, nikdy neočekával, že bude plně zásoben jak palivem, tak municí. Vyklonil se z kopule svého panthera a kývl na Skorzenyho. „Byl bych raději kdybychom lo nedělali, ale když lo musíme udělat, uděláme lo dobře.“

„Promluvil jako voják.“ řekl esesman stojící vedle Skorzenyho. Mládenci v černých uniformách se stáhli z frontové linie už před pár dny. Jestli ještě rozvědka sledovala jejich pohyby, pak Jager zavede svůj pluk rovnou do stroju na maso. Ale nemyslel si, že Ještěři jsou tak chytří, a doufal, že se nemýlí. Esesman pokračoval: „To je povinnost každého důstojníka, stejně jako každého vojáka, poslechnout bez ptaní rozkazy svých nadřízených a Fuhrera, bez ohledu na jeho osobní pocity.“

Jager pohlédl dolů na toho ignoranta s tichým opovržením. Dovedte jeho slova do logického extrému, a změníte Wehrmacht v tlupu automatů, stejně nepružných jako Rusové nebo Ještěři. Když dostanete rozkazy, které nedávají smysl, zeptáte se na ně. Když stále nebudou dávat smysl nebo vás povedou do očividné katastrofy: budete je ignorovat.

K tomu bylo třeba odvahy. Člověk se mohl rozloučit s kariérou, když neuposlechl rozkazu. Ale pokud se vám podařilo přesvědčit nadřízené, že rozkazy, které jste dostal, neodpovídají reálné situaci, přežil jste to ve zdraví. Mohl jste být dokonce i povýšen.

Jager nyní nejen neuposlechl rozkaz. Přesně vzato, poskytl pomoc a podporu nepříteli. Kterýkoli esesman, který by zjistil, co udělal, by se na to díval přesně tak.

On sám si prohlížel vyzábělého malého chlapíka, stojícího vedle Skorzenyho. Stáhl si kalhoty a uznal si s Karolovou ženou, nebo snad s jeho mladou dcerou, zatímco ji ostatní drželi? Byl to on, kdo vyřezal iuis SS do břicha polského sedláka? A co Karol v agonii řekl? Čekal tento usmívající se mladík jenom na to, až bomba vybuchne, než Jagera zatkne a začne do něho vyřezávat runy?

Skorzeny pohlédl na hodinky. „Ještě je brzo.“ řekl. „Až to vybuchne, vyrazíme a i naše armády na ostatních frontách dostanou povel k útoku. Ještěři budou litoval, že nevyhověli našim požadavkům.“

„Ano, a co se stane potom?“ zeptal se Jager stejně jako předtím, stále doufaje, že se mu podaří Skorzenyho přemluvit, aby nestiskl osudný knoflík. „Můžeme si být jisti, že Ještěři zničí přinejmenším jedno město v Reichu. Udělali to pokaždé, když jsme proti nim použili atomovou bombu ve válce. Ale (oto není válka - to je porušení příměří. Neudělají nám něco ještě horšího?“

„Nevím“ řekl Skorzeny vesele. „A víš, co ještě? Ani mě to nezajímá. Už jsme o tom mluvili. Úkol, který mi Fuhrer dal, je kopnout Ještěry a Židy do kulí tak tvrdě, jak to dokážu. A to taky udělám. Co se stane potom, to se stane - to je všeclmo, a budu si s tím dělat starosti až potom.“

„To je řeč pravého národního socialisty.“ prohlásil druhý esesman, hledě nadšeně na Skorzenyho.

Skorzeny jeho pohled neopětoval. Standartenjührerovy oči hleděly místo toho na Jagera nahoře v kopuli (inženýři a mechanici měli pravdu - bylo velmi zdokonalená kopule) panthera. Aniž by dal najevo svému černě oděnému kolegovi, co si myslí, dal své mínění na srozuměnou plukovníkovi. Jestli to nebylo: Jaký trapně oddaný žvást, Jager by byl ochoten sníst svoji čepici.

A přece, i když Skorzeny vůbec nedal na slogany, pod nimiž bojoval, zůstávaly pro něho v platnosti. Hitler ho vypouštěl jako sokola na své nepřátele. A on, stejně jako sokol, se nestaral oto, kam letí a z jakého důvodu, ale jen oto, jak jim zasadit nejtvrdší úder, až se tam dostane. To nestačilo.

Jager bojoval také tak, dokud se mu neotevřely oči při spatření toho, co Německo dělalo se Židy v zemích, které obsadilo, a co by bylo udělalo, kdyby příchod Ještěřů bylo věci nepřerušil. A jakmile se mu oči jednou otevřely, nebylo lelké zase je zavřít. Jager se o to pokusil, ale neuspěl.

Také se - opatrně - pokusil otevřít oči některým jiným důstojníkům, mezi nimi i Skorzenymu. Všichni bez výjimky zůstali vědomě slepi, nechtěli nic vidět, nechtěli o ničem slyšet. Chápal to. Dokonce s tím sympatizoval. Když odmítáte brát na vědomí chyby a přehmaty svých nadřízených a své vlasti, můžete mnohem snáz pokračovat v denní rutině.

Dokud bojoval jen proti Ještěřům, neměl Jager potíže potlačovat své poclnbnosti, své obavy. Nikdo nemohl byt ani na chvíli na pochybách, že Ještěři jsou smrtelným nepřítelem nejen Německa, ale celého lidstva. Každý dělal, co musel, aby je zastavil. Ale ta bomba z výbušného kovu v Lodži nebyla určena jenom Ještěřům. Ještěři dokonce nebyli ani jejím prvořadým cílem. To věděl Skorzeny tak}. Umístil ji tam poté, co selhala bomba s nervovým plynem, určená Židům v Lodži. Bylo to jeho pomsta - a pomsta Německa - za to, že mu Židé jednou překazili plány.

Ať se Jager snažil sebevíc, na tohle neměl žaludek. Skorzeny s pohvizdováním odešel. Když se vrátil, měl sebou krabici, podobnou jako nosili radisté. Vlastně to nepochybně byla bezdrátová stanice. Ale nebyl kní připojen obyčklý telegrafní klíč. Toto zařízení mělo pouze dva ovládací prvky: páčkový spínač a velký červený knoflík.

„Stanovil jsem čas na 11:00 hodin.“ řekl Skorzeny, když předtím opět pohlédl na hodinky.

Druhý esesman pohlédl na své zápěstí. „Potvrzuji čas 11:00 hodin.“ řekl formálně.

Skorzeny se zahihňal. „Neni to legrační?“ řekl. Drahý esesman na něho udiveně pohlédl: tohle nebylo ve scénáři. Jager jen odfrkl. Viděl už příliš častokrát, že Skorzeny ke je scénářům lhotejný. Velký esesman otočil páčkovým spínačem o 180 stupňů. „Vysílač je aktivován.“

„Potvrzuji, že vysílač byl aktivován.“ zabručel druhý esesman.

A tehdy porušil Skorzeny pravidla znovu. Natáhl se a podal ovládací skřínku Jagerovi. „Chceš mít tu čest?“

„Já?“ Jager ji málem upustil. „Zbláznil ses!“ Dobrý Bože, to ne.“ Podal zařízení zpátky Skorzenymu. Až když to udělal, uvědomil si, že je měl upustit, nebo s ním raději praštit o trup tanku.

„No dobře, pusť to z hlavy,“ řekl Skorzeny. „Dokážu zabít vlastního psa. Dokážu zabít celou spoustu těch čubčích synů.“ Jeho palec stiskl červený knoflík.

KAPITOLA 18

I kdyby bylo počasí chladné, z Vjačeslava Molotova by se kouřilo, když stál v hale hotelu Semírámis, čekaje na obrněné vozidlo, které ho dopraví do hotelu Shephard's.

„Idiocie.“ zamumlal k Jakovu Donskému. Pokud se Ribbentropa týkalo, nenamáhal se skrývat své opovržení. „Idiocie, syfilitická paréza, nebo obojí. Pravděpodobně obojí.“

Von Ribbentrop, čekající na své vozidlo, byl možná na doslech, ale nerozuměl rusky. I kdyby rozuměl, Molotov by byl nezměnil ani slovo. Tlumočník vrhl rychlý pohled na německého ministra zahraničí, a pak, sám skoro šeptaje, odpověděl: „Je to opravdu velice mimořádné, soudruhu ministře zahraničí, ale —“

Molotov inu pohybem ruky naznačil, aby mlčel. „Ale žádná ale. Jakové Venjamoviči. Od té doby, co jsme sem přijeli, svolávali všechna zasedání Ještěři, což je spravme. Aby ten arogantní nacista požadoval setkání v poledne —“

Zavrtěl hlavou. „Myslel jsem, že v poledním slunci pobíhají jen vztekli psi a Angličani, a ne vzteklý pes z Německa.“

Než na to mohl Donskoj cokoli říct, zastavilo před hotelem několik osobních vozidel. Ještěři neměli velkou radost z toho, že povezu všechny lidské diplomaty do hotelu Shephard's zároveň, ale von Ribbentrop je včas neinformoval o tomto setkání, na kterém trval, takže nemohli udělat nic jiného.

Když vyjednávači dorazili k Atvarovu hlavnímu stanu, postarali se ještěři strážni, aby Molotov nemluvil s Marshallem nebo Edenem nebo Togem před vstupem do jednací místnosti.

Zařídili také, aby nemluvil s von Ribbentropem. To byla zbytečná námaha, neměl německému ministru zahraničí co říct. Přesně v poledne vstoupil do jednací místnosti admirál, doprovázen svým tlumočníkem. Jeho prostřednictvím Atvar řekl: „Dobrá, mluvčí za německé ne—impérium, souhlasil jsem s vaším požadavkem na tuto zvláštní schůzku v tomto zvlášť* ním čase. Vysvětlíte mi nyní, proč jste vznesl takový požadavek? Poslouchám s velkou pozorností.“

A měl by to být dobrý důvod, to bylo to, co chtěl říct. I přes dva tlumočníky neměl Molotov problém to pochopit. Von Ribbentrop to slyšel pouze přes jednoho tlumočníka, takže by mu to mělo být dvojnásob jasně.

Jestli ano, nedal to na sobě znát. „Děkuji, admirále,“ řekl, když vstal. Z vnitřní kapsy saka vytáhl složený list papíru, a tak zlověstně, jak dokázal, ho rozložil. „Admirále, přečtu vám prohlášení Adolfa Hitlera. Fuhrera německé říše.“

Když vyslovoval Hitlerovo jméno, jeho hlas byl uctivější, než by použil papež při zmínce o Kristu. Ale konečně, proč ne? Von Ribbentrop považoval Hitlera za neomylného. Když uzavřel německo—sovětský pakt o neútočení, který nacisté tak brutálně porušili, prohlásil do celého světa: „Fuhrer má vždycky pravdu.“ S takovými názory, na rozdíl od diplomacie, postrádal dvojakost, potřebnou k tomu, aby dobře lhal.

Nyní pompézním Tónem pokračoval: „Fuhrer prohlašuje, že vzhledem k tomu, že Rasa nepřipustným způsobem okupovala území právoplatně patřící Německu a odmítá toto území vyklidit bez ohledu na nelegitimitu této okupace.

Říše je plně oprávněna přijmout nejtvrdší opatření proti Rase a nyní s těmito opatřeními započala. Podpořili —“

Molotov znal ten pocit slabosti a propadání v žaludečním důlku. Takže nacisté měli důvod, aby všechny svolali. Fašistický režim rozpoutal další zákeřný útok, a teď nabízel, podle starého zvyku, jakési pseudoracionální

ospravedlnění svého nejnovějšího aktu nevyprovokované agrese.

Ribbentrop pokračoval: „— jsme naše oprávněné požadavky odpálením bomby z výbušného kovu a následnou vojenskou akcí. Bulí dá německé říši vítězství, které si zaslouhuje.“

Německý ministr zahraničí složil papír, schoval ho do kapsy, a vymrštil pravici v nacistickém pozdravu. „Heil Hitler!“

Anthony Eden. Šigenori Togo i George Marshall vypadali stejně otřeseně jako se Molotov cítil. Tak dopadla lidová fronta: Hitler se s nikým neradil, než znovu zahájil válku. Ted: za to on, a velmi pravděpodobně i všichni ostatní, budou muset zaplatit.

Uotat dokončil svůj překlad pro Atvara. Molotov čekal, že ještěři admirál vybuchne a začne vyhrožovat deštěm strašlivé zkázy, který se snese na Německo za to, co právě udělalo. Sovětskému ministru ta vyhlídka nebyla příliš proti mysli.

Místo toho Atvar prohodil pouze pár slov k tlumočnickovi, který řekl: „Vznešený pán flotil!“ říká, abych vám řekl, že se na to podívá.“ Když Uotat domluvil. Atvar opustil místnost.

Vrátil se o pár minut později a pronesl několik vět. Tlumočník je jednu po druhé přeložil do angličtiny. Když dokončil.

Donskoj je přeložil do ruštiny pro Molotova: „Admirála by zajímalo, proč nás sem vyjednávač za ne—impérium Německo svolal, abychom vyslechli prohlášení, které nemá nic společného se skutečností. V Německu ani v jeho blízkosti nedošlo k žádnému atomovému výbuchu. Nikde na Tosevu 3 nedošlo k žádnému atomovému výbuchu.

Nebyla zaznamenána žádná neobyklá vojenská aktivita německých vojsk. Admirál se ptá, zdali máte shnilý mozek vy, mluvci von Ribbentropo, nebo váš Fuhrer.“

Von Ribbentrop hleděl na Atvara. Spolu s ostatními lidskými vyjednávači hleděl Mololoy na von Ribbentropa. Někde něco kardinálně nevyšlo, to bylo zřejmé. Ale co! A kde!'

Otto Skorzeny tlačil na červený knoflík, až mu zbělel prst. Heinrich Jager čekal, až se jižní obzor nakrátko rozzáří novým sluncem, a na dělostřeleckou přípravu, která bude následovat. Interkomem řekl tiše Johannu Druckcovi: „Připravte se nastartovat motor.“

„Jawohl, 11 err Oberst.“ odpověděl řidič.

Ale nové slunce se neobjevilo. Mírný polský letní den nerušeně pokračoval. Skorzeny znovu stiskl knoflík. Nic se nestalo. „Kriste na kříži.“ zamumlal esesman. Pak, když se to ukázalo příliš slabé, aby ho to uspokojilo, vrátil se zpátky

na zem: „Zatracený krvesmilný syn čubky, která žere hovna.“ Zkusil vysílačku ještě jednou, než s ní znechuceně praštil o zem. Otočil se na esesmana vedle něj. „Dones mi rezervní jednotku. Schnell!“ „Jawohl, Herr Standartenführer!“ Druhá esesman se rozběhl pryč, aby se za okamžik vrátil se stejnou vysílačkou jako byla ta, která selhala. Skorzeny otočil jejím aktivačním spínačem a stiskl červený knoflík. A opět bomba v Lodži nevybuchla. „Tak hovno.“ řekl Skorzeny unaveně, jako by mu došla i jeho tvůrčí sprostota. Měl chuť rozšlapat novou vysílačku, ale ovládl se. Potřásaje hlavou řekl: „Něco se tam posralo. Jděte a odešlete LILEK na všeobecné frekvenci.“ „LILEK?“ Druhý esesman vypadal jako pes, kterému vzali šřavnatou kost. „Musíme?“ „Na to vsaď svou prdel, že musíme. Maxi.“ odvětil Skorzeny. „Když bomba nevybuchne, nepohneme se. Bomba nevybuchla. Teď musíme poslat ten signál aby jednotky věděly, že útok je odvolán. Odešleme NUŽ, jakmile bude obnoven. A teď sebou hni, zatraceně! Jestli nějaký příliš horlivý idiot zahájí palbu, protože nedostal haltsignol. Himmler si z našich střev udělá podvazky.“ Jager si nikdy nedokázal představit it důstojníka SS jménem Maxi, Nedokázal si ani představit, že by se kdokoli, bez ohledu na jeho jméno, dokázal pohybovat tak rychle. „Co teď?“ zeptal se Skorzenyho. Zřídka kdy viděl toho velkého drsného Riikišana nerozhodného, ale to bylo jediné slovo, které vystihovalo situaci. „Ať mě vezme čert, jestli to vím,“ odpověděl Skorzeny. „Možná nějaký lirobník nebo kostelník, nebo jak jim židáci říkají, uviděl anténu připevněnou k náhrobní desce, a utrl ji. Jestli je to jenom tohle, dá se to celkem bez potíží napravit. Jestli je v tom něco víc. jestli tu bombu mají v aikou Židi....Zavrtěl hlavou. „To by mohlo být vysloveně ošklivé. Z toho či onoho důvodu, nemají nás právě v lásce.“ I jeho Slitich: obyčkle bezstarostny a burácivý, zněl nyní dutě. Z toho či onoho důvodu. To byla asi nejzazší mez, po kterou byl Skorzeny ochoten připustit, co Reich udělal Židům. Bylo to dál, než kam se dostala spousta německých důstojníků, ale stále to nestačilo - ne pokud se Jagera týkalo. Řekl: „Co s tím uděláš?“

Skorzeny na něj pohlédl jako na idiota. „Co myslíš, že udělám? Zvednu prdel a vypravím se do Lodže. Jak říkám, doufám, že ten problém je jenom s anténou. Ale jestli ne, jestli se to Židi nějak domáklí, děkuju pěkně.“ „Nemůžeš tam přece jít sám.“ zvolal Jager. „Jestli ji mají Židi“ - to sám nevěděl, ne s jistotou - „udělají z tebe blutynirst.“

Skorzeny zavrtěl hlavou. „Jsi na omylu. Jagere. Bude to -jak to říkají ti bastardi z RAF'.7 - malina, to je ono. Je klid zbrani, nezapomeň. I kdyby židáci tu bombu ukradli, nebudou ji ve skutečnosti střežit příliš ostře. Proč by rněli? Nebudou vědět, že my víme, zeji mají, protože nemohou vědět, že jsme se ji pokusili odpálit uprostřed příměří.“ Jeho lstivý úsměv měl v sobě opět něco z jeho staré síly. „Ovšemže ne. Jsme hodní chlapečci a děvčátka, ne? S výjimkou jedné věci: já nejsem hodný chlapeček.“

„Mhm, toho jsem si všiml.“ řekl Jager suše. Skorzenyho smích byl plný octa - vzpamatoval se rychle. Vrátil se mu i jasný úsudek. „Kdy odcházíš?“

„Hned jak se převléknu, yezniu si nějaké potravinoxé dávks a postarám se o pár věcí tady.“ odpověděl esesman. „Jestli ta bomba vybuchne, dá těm šupinatým čubčím synům takový kopanec do zubu, že na něj dlouho nezapomenou.“ Absurdně koketním způsobem udělal Jagerovi konečky prstů pá—pá, a odešel.

Z kopule panthera hleděl Jager za ním. Když je jeho jednotka v plné bojové pohotovosti, jak se má k čertu dostat odsud a dát zprávu Mieczyslawvovi, aby ji mohl předat Anielewiczovi? Odpověď byla prostá a měl ji na dlani: nejde to. Ale když to neudělá, měl obavy nejen o tisíce Židu, kteří zmizí v houbovitějším oblaku prachu, ale také o Německo. Co by udělali Ještěři s I 'aterlandeni v odvetu za použití atomové bomby během příměří.' Nevěděl. Ani se to nechtěl dovědět. Zezdola se ozval Gunther Grillparzer: „Tak dneska nebude žádný představení, pane plukovníku?“

„Nevypadá to na to.“ odpověděl Jager, a pak to riskl a dodal: „Ani nemohu říct, že bych toho litoval.“

K jeho překvapení Grillparzer řekl: „Amen!“ Zdálo se, že si střelec myslí, že je třeba nějakého vysvětlení, protože pokračoval: „Nemám židáky nijak v lásce, pane plukovníku, ale nemyslím si, že oni jsou naše starost číslo jedna zrovna teď, jestli mi rozumíte? Já chci nakopat do zadku Ještěaun, ne jim. Stejně přijdou všichni do pekla, tak co bych se ne staral.“

„Desátníku, kdyby to záleželo na mně, mohli by vám přišít červené lampasy a poslat vás do generálního štábu.“ řekl mu Jager. „Myslím, že máte lepší smysl pro strategii než většina našich plánovačů, a to je fakt.“

„Kdyby to byla pravda, pak Bože pomoz Německu.“ řekl Grillparzer, a rozesmál se.

„Bože pomoz Německu,“ souhlasil Jager, ale nezasmál se.

Zbytek dne uběhl v letargickém uvolnění. Jager a jeho osádka se s ulehčením vyškřábali ze svého tanku: kdykoli vyrazili proti Ještěrům, pokaždé hráli kostky o život, a mohli počítat s tím, že zubatá s kosou si je dříve či později najde. Někdy během odpoledne Otto Skorzeny zmizel. Jager si ho představoval, jak se shrbeně plouží směrem k Lodži, s ruksakem na zádech a make—upem, zakrývajícím jeho pověstnou jizvu. Dokázal make—upem skrýt také ďábelský lesk ve svých očích? O tom Jager pochyboval.

Johannes Drucker na chvíli zmizel, ale vrátil se triumfálně s tolika klobásami, že to stačilo pro všechny k večeři. „Dejte tomu chlapovi Rytířský kříž!“ zvolal Gunther Grillparzer. Obraceje se na Jagera, řekl s úšklebkem: „Když mě pošlete do generálního štábu, pane plukovníku, to bych mohl taky jeden dostat, nicht wahr?“

„Warum denn nicht?“ řekl Jager. „Proč ne?“

Když se zešeřilo, rozdělali oheň a zavěsili nad něj kotlík. aby si ohřáli klobásy. Voňavá pára, stoupající z kotlíku, způsobila, že se Jagerovi začaly sbíhat sliny. Když uslyšel blížící se kroky, čekal, že to přichází někdo z osádky jiného tanku, přivábený tou Vůní a doufající, že se přizíví.

Ale muži, kteří přišli k ohništi, nebyli v tankistické černi -byli v černi SS. Takže Maxi a jeho přátelé nejsou povzneseni nad loudění, pomyslel si Jager pobaveně. Pak Maxi vytáh] z pouzdra Walthera a namířil ho Jagerovi na břicho. Jeho společníci rovněž vytáhli pistole a namířili na zbytek polekané osádky.

„Půjďte okamžitě se mnou, plukovníku, nebo vás na místě zastřelím,“ řekl Maxi. „Jste zatčen pro zradu Reichu.“

„Vznešený pane flotily,“ řekl Mojše Russie. Zvykl si na tyto schůzky s Atvarem. Dokonce se na ně začínal těšit. Za čím užitečnějšího ho teď Atvar bude považovat, tím bude méně pravděpodobné, že on a jeho rodina budou muset zaplatit, ze jeho dřívější prohřešky proti Ještěřům. A odhadovat předem chování diplomatů velmocí byla lira, proti níž se šachy vypadaly dětinsky. Měl zjevně lepší odhad než většina Ještěřů. Proto byl stále dotazován, což mu na druhé straně dovolovalo zjistit, jak rozhovory pokračují. To ho fascinovalo: věděl to, co věděla jen hrstka lidí.

Atvar promluvil svou vlastní řečí, a Zolraag to převedl do obvyklé směsi polštinu a němčin. „Samozřejmě dobře znale toho tosevanského ne—imperátora Hitlera, a nemáte o něm dobré mínění - předpokládám, že to stále platí.“

„Ano. Vznešený pane flotily,“ řekl Mojše se zdůrazňovacím zakašláním.

„Dobře,“ řekl Atvar. „Pak soudím, že mi sdělíte svůj upřímný názor na jeho akce spíše než, řekněme, na Churchillovy: vaše solidarita s vašimi krajany Velkými Ošklivci bude v případě Hitlera menší. Je to správně?“

„Ano, Vznešený pane Bořily,“ opakoval Mojše. Uvažovat o Hitlerovi jako o svém lidském krajanovi ho nenaplnělo potěšením. Ať proti nim měl cokoli. Ještěři se ukázali mnohem lepší než Adolf Hitler.

„Velmi dobře,“ řekl Atvar Zolraagovým prostřednictvím. „Zde je moje otázka: jak posuzujete chování Hitlera a von Ribbentropa, když mě nejdříve předvolali, aby oznámili detonaci atomové bomby a obnovení války Německa proti Rase, když ve skutečnosti k žádnému takovému výbuchu a zahájení bojových akcí - když nepočítáme o něco víc porušení zastavení palby než obvykle - vůbec nedošlo?“

Mojše vytřeštil oči. „To se stalo. Vznešený pane flotily?“

„Pravda,“ řekl Atvar, slovo, kterému Russie rozuměl.

Poškrábal se na hlavě, když přemýšlel. Podle toho, co věděl, to mohlo způsobit, že bude v Atvarových očích vypadat jako neotesanec. Ale co, byl konec konců Velký Ošklivec, takže nejspíš vypadal v Atvarových očích neotesaně už z principu. Pomalů řekl: „Těžko mohu uvěřit že by byl von Ribbentrop vystoupil s takovým tvrzením, kdyby věděl, že je nepravdivé a že můžete snadno zjistit, že je nepravdivé.“

„Jste vnímavý,“ řekl admirál. „Když Hitlerův mluvčí učinil toto prohlášení, okamžitě jsem to prověřil, a když jsem zjistil, že je falešné, vrátil jsem se, abych ho informoval o skutečnosti. Nezaujatý - názor našich psychologů je, že ho mé sdělení překvapilo. Tady: podívejte se sám.“

Na Atvarův pokyn Zolraag aktivoval jednu z malých obrazovek v místnosti. Na ní se objevil von Ribbentrop s výrazem, který byl někde mezi arogancí a strachem. Ještěř, kterého nebylo na obrazovce vidět, mu něco říkal syčivou angličtinou. Oči německého ministra zahraničí se rozšířily, ústa se otevřela a ruka uchopila okraj stolu.

„Vznešený pane flotily, to je překvapený člověk,“ prohlásil Mojše.

„Mysleli jsme si to.“ přisvědčil Atvar. „Z toho plyne další otázka: je předám této falešné informace součástí nějakého zcestného Hitlerova plánu, nebo měla ta informace být pravdivá? Samozřejmě, von Ribbentrop v každém případě věřil, že je správná, když nám ji předával.“

„Ano.“ Mojše se znovu poškrábal na hlavě, pokoušeje se přijít na to, jaký užitek by pro Hitlera mohl vyplynout, kdyby úmyslně podvedl svého ministra zahraničí. Ale nemohl na nic přijít. „Myslím, že Němci měli v úmyslu zaútočit na vás.“

„To je závěr, k němuž jsme také dospěli, ačkoli jsme je varovali, že na ně dopadne přísný trest, jestli provedou jakýkoli podobný útok,“ řekl Atvar. „Je to nezvratné, přesně tak: někde na naší čáře dotyku s Hitlercnyými vojsky, nebo možná za ní, je pravděpodobně jaderná zbraň, která z nějakého důvodu nevybuchla. Hledali jsme takovou zbraň, ale neobjevili jsme ji. Po El—Iskandariji není vůbec jisté, že ji objevíme. A teď: bude Hitler ochoten přijmout neúspěch a obnovit rozhovor, nebo se pokusí tu bombu přesto odpálit?“

Být požádán, by nahlédl do Hitlerova mozku bylo podobné, jako být požádán, aby vyřízl gangrenózní tkáň: odporné, ale nutné. „Jestli Němci naleznou jakýkoli způsob, jak tu bombu přivést k výbuchu, podle mého názoru to udělají,“ řekl Russie. „Ale musím říct, že pouze můj názor.“

„To souhlasí s předpovědi našich výzkumníků,“ řekl Atvar, „Jestli se potvrdí, to ukáže jenom čas, ale věřím, že jste nám poskytl svůj nejlepší a nejpromyšlenější odhad.“

„Pravda, Vznešený pane flotily,“ řekl Mojše v řeči Rasy.

„Dobře,“ odpověděl Ještěř. „Jsem toho názoru, že jsme se vás předtím pokoušeli využívat příliš široce, a to - jako u každého nesprávně použitého nástroje — způsobilo těžkosti, které bychom neměli, kdybychom se s vámi byli drželi v mezích přiměřených vaší situaci. To bylo zjevně zdrojem velké části vašeho nepřátelství vůči nám a toho, že jste se proti nám obrátil.“

„Určitě to bylo do jisté míry příčinou,“ souhlasil Mojše. Každopádně se tím Ještěři nejvíc přiblížili tomu, aby ho pochopili, a bylo to mnohem lepší, než když jeho činy přirovnávali ke zradě, jak činili předtím.

„Když se nůž zlomí, protože s ním někdo chtěl vypáčit závoru, je to chyba nože?“ shrnul Atvar. „Ne, je to chyba operátora. Protože vaše služby. Mojše Russie, se zlepšily, když jste správně využíván, jsem ochotnější přelidnout minulé liřichu. Až budou tato jednání mezi Rasou a Tosevany ukončena, snad “ vás usadíme v té oblasti, kde jste byl znovu zajal — “

„Vznešený pán flotily míní Palestinu,“ poznamenal Zolraag. „Ta jména, která dáváte různým místům, nám působí značné obtíže, zvláště když používáte pro jedno místo více jmen.“

Atvar dokončil: „Jak jsem řekl, usadíme vás tam, svaší ženou a mládětem, a když bude zapotřebí, budeme s vámi konzultovat různé tosevanské záležitosti. Poznali jsme vaše meze. Od nynějška vás nebudeme nutit dělat propagandu, kterou považujete za nechutnou. Přijmete takové uspořádání?“

Chtěli ho usadit v Palestině - ve Svaté zemi - i s jeho rodinou? Budou ho používat jako experta na lidstvo, aniž by nutili nebo ponižovali? Zeptal se opatrně: „Vznešený pane flotily, má jediná starost je, že to zní příliš dobře, než aby to byla

pravda.“

„Je to pravda,“ odvětil admirál. „Neviděl jste, Mojše Russie, že když Rasa uzavře dohodu, dodrží ji?“

„To jsem viděl,“ připustil Mojše. „Ale také jsem viděl, že Rasa raději rozkazuje, než se snaží dohodnout.“

Admirálův povzdech zazněl překvapivě lidsky. „To se na Tosevu 3 ukázalo jako mnohem méně účinné, než bychom si přáli. Proto zde zkoušíme nové metody, jakkoli nechutná je pro nás každá inovace. Až sem přiletí muži a ženy z kolonizační flotily, řeknou nám bezpochyby o naší politice mnoho ostrých slov, ale my budeme schopni jim nabídnout velkou část životaschopné planety, na které se budou moci usadit. Když vezmeme v úvahu, co by se tady mohlo stát, připadá mi to jako přijatelné řešení.“

„Nevím, jak bych mohl nesouhlasit. Vznešený pane flotily.“ řekl Mojše. „Někdy situace nedovoluje, aby každ> dostal všechno, co chce.“

„To se Rase nikdy předtím nepříhodovalo,“ řekl Atvar s dalším povzdechem

Mojše přešel od celosvětových záležitostí k osobním v průběhu jedné věty. „Když mě a mou rodinu usadíte v Palestině, je zde ještě jedna věc, kterou bych rád.“

„A co to je?“ zeptal se admirál.

Mojšeho napadlo, jestli příliš nepokouší štěstí, ale přesto pokračoval: „Víte, že jsem studoval medicínu, než Němci přepadli Polsko. Rád bych začal znovu studovat, nejen s lidmi, ale i s muži Rasy. Když teď bude mír, musíme se toho od vás tolik naučit...“

„Jedna z mých hlavních obav při uzavírání s vámi Velkými Ošklivci je to, kolik se toho od nás naučíte, a jaké to budou věci.“ řekl Atvar. „Už jste se naučili příliš mnoho. Ale pokud jde o medicínu, nepředpokládám, že byste se stal pro nás velkým nebezpečím. Dobře. Mojše Russie, ať je po vašem.“

„Děkuji vám, Vznešený pane flotily,“ řekl Mojše. V jakémisi americkém filmu kdysi zaslechl výraz, který' zněl tak divně, když byl doslovně přeložen do polštiny, že si ho zapamatoval: přijít vonící jako růže. Jestli Atvar dodrží podmínky7 dohody, dokáže přesně to. „Růže,“ zamumlal. „Zrovna jako mže.“

„Mojše Russie!“ zeptal se Atvar s tázacím zakašláním: Zolraag nebyl schopen pochopit smysl těchto slov.

„Jsme dohodnutí. Vznešený pane flotily.“ řekl Mojše, a doufal, že se neukáže, že ta růže má příliš mnoho trnů.

Straha odstrčil mikrofon a sundal si sluchátka, která mu dobře neseděla na jeho sluchových blánách. „Další vysílání.“ řekl, obraceje jeden oční ^ýčnělek k Samu Yeagerovi. „Nechápu, k čemu je to zapotřebí, když jednání mezi Rasou a vámi Velkými Ošklivci pokračuje tak dobře. Nedovedete si představit, jak jste, museli vyděsit těžkopádného starého Atvara, abyste ho vůbec přinutili s vámi jednat.“

„Já jsem rád, že lo konečně udělal.“ řekl Sam. „Mám yálky plné zuby. Celý svět jí má plné zuby.“

„Ukázalo se, že jakákoli polovičatá opatření nemohou na Tosevu 3 vést k úspěchu.“ souhlasil Straha. „Kdybych já měl admirálskou tělní kresbu, byli bychom vůči vám použili mnohem tvrdší postup, abychom vás přivedli k poslušnosti.“

„Vím to,“ přikývl Yeager. Uprchlý kapitán se nikdy moc netajil s tím, že dává přednost klacku před cukrátky. Sam si vzpomněl na americkou atomovou bombu, odpočívající tady v Hot Springs, určitě ne víc než pár set yardů od tohoto přeplněného malého studia. Nemohl, samozřejmě. Strahovi o bombě říct, kdyby udělal takovou botu, generál Donovan by přibíl jeho skalp na zeď. Místo toho řekl: „Se třemi ne—impérii, vyrábějícími atomové bomby, dalo by vám dost práce, zastavit je všechny.“

„To je také pravda, ovšem,“ vzdychl Straha. „Až nastane mír -jestli nastane - co bude se mnou?“

„Nevydáme vás zpátky Rase, aby na vás vykonala pomstu,“ řekl mu Sam. „To už jsme řekli vašim lidem v Káhiře. Moc se jim to nelíbilo, ale souhlasili.“

„To už vím.“ odpověděl Straha. „Takže prožijí svůj život mezi vámi. Tosevany z USA. A jak mám přitom trávit svůj čas?“

„Oh.“ Sam začínal chápat, k čemu uprchlík směřuje. „Někteří muži Rasy mezi nás zapadli dobře. Vesstil nás naučil úžasnou spoustu věcí o raketové technice, a Ristin —“

„Se prakticky změnil ve Velkého Ošklivce,“ řekl Straha štiplavě.

„Když uvážíte, kde je, co by měl dělat?“

„Je muž Rasy. Měl by mít tolik důstojnosti, aby na tuto skutečnost nezapomínal.“

Po chvíli Samovi došlo, koho mu Ještěř připomíná: snobského Angličana, dívajícího se svrchu na krajana, který7 se narodil někde v Tanganice nebo v Barmě. Viděl dost filmů s podobnými příběhy. Jediný problém byl, že to nemohl Strahovi říct, aniž by ho urazil. Místo toho řekl: „Možná když bude uzavřen mír, získáme —“ — měl problém vyjádřit svou myšlenku, ale nakonec to dokázal -.. — spolu s ním i amnestii.“

„Pro takové jako Ristin, pro ty bude určitě amnestie.“ řekl Straha. „On ji dostane, ačkoli ji nepotřebuje k tomu, aby se těšil ze života. Pro takové, jako je Vesstil, také možná bude amnestie. Vesstil vás naučil mnoho - to je pravda, Same Yeagere, jak říkáte. Ale přišel mezi vás Tosevany na můj rozkaz. Byl pilot mého raketoplánu: když jsem mu dal rozkaz, jeho povinnost byla poslechnout, a on poslechl. Navzdory pomoci, kterou vám poskytl, mu možná bude odpuštěno. Ale pro mě. Same Yeagere, nebude žádná amnestie. Pokusil jsem se odstranit admirála Atvara, abych mu zabránil prohrát válku s Tosevany.“

Nepodařilo se mi to - a co udělal on, aby válku vyhrál? Myslíte si, že mi dovolí vstoupil na jakékoli území, kicř si Rasa podrží, až bude uzavřen mír -jestli bude uzavřen? Jen by mu to připomínalo, že jsem měl pravdu, když jsem o něm pochyboval, a že tažení skončilo neúspěchem. Ne. Jestli mám žít, musí to být mezi vámi Velkými Ošklivci.“

Sam zvolna přikývl. Zrádci se nemohli vrátit domů: to se zdálo stejné u Ještěřů jako u lidí. Kdyby Rudolf Hess uletěl z Anglie zpátky do Německa, přivítal by ho Hitler s otevřenou náručí? Pravděpodobně ne. Ale Hess v Anglii byl alespoň mezi svými, mezi lidmi. Tady v Hot Springs byl Straha právě tak v pasti mezi cizinci, jako lidský nástroj Ještěřů, který

musí strávit zbytek svých dnů s nimi - nebo, přesněji řečeno, v jejich Domově.

„Uděláme všechno pro to, abyste se tu cítil dobře.“ slíbil Yeager.

„O tom jste mě vy i vaši předáci ujišťovali od začátku.“ odvětil Straha. „A, pokud to bylo ve vaší moci, tak jste to udělali. Nemohu si stěžovat. Když přijde mír, zůstanu tady, zůstanu analytikem Rasy a propagandistou tohoto ne—impéria. Nebude to nejpravděpodobnější výsledek?“

„Pravda,“ řekl Sam. „Vždycky jste si zasloužil své místo tady. Nechcete v tom pokračovat?“

„Budu - to je to nejlepší, co mohu udělat. Ale vy mi nerozumíte. Zůstanu zde, mezi vámi Tosevany. Někteří další muži jistě také zůstanou. A vytvoříme svoji malou komunitu, protože to bude to jediné z Rasy, co budeme mít. A budeme muset obracet své oční yvčnělky k lomu, co zbytek Rasy dělá tady na Tosev TI 3, a studovat ho pro vůdce tohoto ne—impéria, a nikdy, nikdy nebudeme jeho součástí. Jak žít v trikové osamělosti? Jde to? Budu se to muset naučit.“

„Omlouvám se.“ řekl Yeager. „Tohle jsem si neuvědomil.“ Předtím, než Němci dobyli Francii, čítával někdy v novinách o tom, co dělají ruští emigranti v Paříži. Jestli někteří z nich byli ještě naživu, patrně by se Strahou sympatizovali: oni byli tam, a zvenčí přihlíželi, jak obrovská většina jejich krajanů buduje něco nového. Jestli to nebylo peklo, musel to být dobrý trénink na ně.

Straha vzdychl. „Zanedlouho, podle měřítek Rasy, dosáhne kolonizační flotila této planety. Vejce budou oplodněna. Bude některé z nich mé? Je to k smíchu.“ Otevřel ústa.

Někteří z ruských emigrantů měli ruské manželky, jiní milenky. Ti, kteří neměli, se mohli poohlédnout po Francouzkách. Strahovi nechyběla ještěři dáma jako muži chybí žena: když ji neviděl (nebo spíš necítil), neexistovala pro něho. Ale zase, bude pozorovat Rasu jako společně krácející celek, a on nebude jeho částí.

„Kapitáne, to je těžké,“ řekl Sam.

„Pravda,“ přisvědčil Straha. „Ale když jsem přišel do tohoto ne—impéria, nežádal jsem, aby byl život snadný, jen aby pokračoval. A pokračoval. Bude pokračovat za okolností, které jsem si sám zvolil. Budu mít pravděpodobně dlouhý čas na to, abych přemýšlel, zdali jsem se rozhodl správně.“

Sam chtěl najít ta pravá slova, která by mu řekl, ale ani za celý svět nemohl na nic přijít.

Mordechai Anielewicz nenápadně prošel kolem továrny, která ještě před pár měsíci hostila dělníky, vyrábějící zimní oděvy pro Ještěři. Pak ji zasáhla jedna z nacistických raketových bomb. Teď vypadala jako každá jiná budova, kierou zasáhla tunová bomba: jako vychladlé peklo. Jediná dobrá věc byla, že raketa přiletěla během noční směny, kdy zde pracovalo méně lidí.

Anielewicz se rozhlédl kolem. Na ulici nebylo mnoho lidí. Anielewicz šukl za kalhoty, jako by si je upravoval. Pak zmizel za jednou z pobožených zdí továrny: každý člověk by mohl udělat totéž, aby získal soTikromí, kde by si mohl ulevit.

Z hloubi trosek řekl někdo v jidiš: „Ah, lo jsi ty. Nemáme rádi, když sem chodí lidi, víš?“

„A proč to. Mendele?“ zeptal se Mordechai suše.

„Protože sedíme na vejci a doufáme, že se nikdy nevylíhne.“ odpověděl strážný mnohem soustředěnějším tónem, než si pravděpodobně přál.

„Ne, dokud je v našem hnízdě a ne v lom, kam je položili Němci.“ odpověděl Anielewicz. Dostal bombu z pohřebního pole byla sama o sobě epopej, a ne taková, kterou by si Mordechai toužil zopakovat. Bomba nebyla pohřbená hluboko, jinak by ji on a jeho kamarádi nikdy nedostali ven. Zející díru v zemi, která zbyla po její přítomnosti, objevili ráno Ještěři. Naštěři krycí historka - že mrtvoly v hrobě byly podezřelé, že zemřely na choleru a proto bylo třeba je vykopat a spálit - zabrala. Jako většina Ještěřů, ani Bunim neměl žaludek na lidské nakažlivé chorob}’.

Mordechai vyhlédl z šera uvnitř rozbité továrny. Nikdo z lidí, kteří byli na ulici, se neohlížel. Zdálo se, že si nikdo nevšiml, že odsud po 'vykonání své soukromé potřeby nevyšel. Vydal se dál do nitra budovy. Cesta se kroutila mezi hromadami cihel a rozbitými vnitřními zdmi, ale jakmile zmizela z dohledu z ulice, byla očištěná od rumu.

Tam, spočívající ve své ohromné bedně na zesíleném voze, ležela bomba, kterou nacisté zakopali na pohřebním poli. Vyžádalo si to osmispeží, aby ji sem dostali, potřebovali by dalších osm koní, aby ji zase dostali ven, kdyby museli. Jeden z důvodů, proč Mordechai zvolil pro bombu tento úkryt, byla nájemná stáj za rohem. Osm nejsilnějších tažných koní, jaké židovské podzemí dokázalo sehnat, tam čekalo, připravených k tomu, aby sem byli v případě nouze rychle přivedeni.

Jako kouzlem se ze stínu yynořili dva strážní se Schmeissery v rukou. Pozdravili Anielewicze. Položil ruku na yxiz a řekl: „Až se naskytne příležitost, chci tu zatracenou věc dostat utbec pryč z Lodže, někam, kde nebude tolik Ještěřů.“

„To by bylo dobře.“ řekl jeden ze strážných, hubený muž s ledovýmá očima, jménem Chaim. „Dostat ji někam, kde není ani tolik lidí. Každý, kdo není jeden z nás, může být jeden -z nich.“

Nespecifikoval blíž, kdo jsou oni. Nejspíš lo nevěděl. Mordechai to taky nevěděl, ale měl, stejné obavy jako Chaim.

Nepřítel vašich nepřátel nebyl v tomto případě váš přítel - byl lo jen nepřítel jiného druhu. Kdokoli by zjistil, že bomba tady -Ještěři. Poláci, nacisté, dokonce i Židé, kteří následovali Mordechaie Chaima Rumkowského (není to divná shoda jmen? pomyslel si Anielewicz) - pokusil by se ji vzít a využít ji ve svůj prospěch.

Anielewicz jemně zatřákal na bednu. „Kdybychom museli, mohli bychom sehrát Šalamouna v chrámu,“ řekl.

Chaim i druhý strážný přikývli. Druhý chlapík řekl: „Jsi si jist}’“, zeji nacisti nemůžou odpálit rádiem?“

„Pozitivně, Saule.“ odpověděl Anielewicz. „O tom jsme se ujistili. Ale nedaleko máme aiční detonátor.“ Oba strážní přikývli, věděl, kde je. „Chraň Buh, abychom ho museli použít.“

„Omayn,“ řekli Chaim i Saul.

„Všimli jste si něčeho mimořádného?“ zeptal se Mordechai, jak to dělal pokaždé, když přišel zkontrolovat bombu. A, stejně jako pokaždé, strážní zavrtěli hlavou. Hlídnání bedny se pro ně změnilo v rutinu, žádný z nich nebyl nadán velkou

představivosti. U Anielewicze tomu bylo právě naopak.

Vydal se na zpáteční cestu, když ještě předtím položil stejnou otázku Mendelovi. Ten potvrdil, že ani on nic mimořádného neviděl. Anielewicz si říkal, že si dělá zbytečné starosti: nikdo kromě židovského podzemí (a samozřejmě nacistů) nevěděl, že se bomba dostala do Lodže, a nikdo kromě jeho lidí nevěděl, kde je teď. A nacisté ji neodpálí, když trvá příměří s Ještěry.

Říkal si to mnohokrát, ale stále měl problém uvěřit tomu. Po téměř pěti letech války měl problém uvěřit jakémukoli pocitu bezpečí.

Když vyšel na ulici, upravit si kalhoty, aby dal najevo, proč se uchýlil za zeď, a pak se rozhlédl, jestli někdo nevěnuje nějakou zvláštní pozornost jemu nebo rozbité továrně. Nikoho takového nespatriil, takže vykročil ulicí.

Asi patnáct metrů před ním rázoval ulici vysoký širokoramenný muž se světlehnědými vlasy. Zahnul za roh a Anielewicz ho následoval, nijak o něm nepřemýšleje, snad vyjma toho, že má příliš krátký kabát: sahal mu do poloviny lýtek místo až ke kotníkům, jak to mělo být. Jen málo mužů v Lodži bylo tak velkých, což nepochybně vysvětlovalo, proč ten muž nemohl najít kabát, který by mu padl. Do dvou metrů mu chybělo jen šest či osm centimetrů.

Ne. Anielewicz neviděl v ghettu mnoho muže této velikosti. Velcí, statui muži, vzhledem k tomu, že potřebovali víc jídla, umírali při špatných přidělech rychleji než drobní a malí muži. Ale Anielewicz před nedávnem viděl podobného muže.

Nakrčil čelo, usilovně přemýšleje, kdy a kde to bylo. Jeden z těch polských sedláku, kteří občas předávali Židům informace? Bylo to někde mimo Lodž, tím si byl zcela jist.

Najednou se rozběhl. Když doběhl na roh, kam muž předtím zahnul, zastavil se a rozhlížel se na všechny strany. Ale toho muže nespatriil. Došel k dalšímu rohu, kde se opel rozhlédl na všechny strany. Ale po tom muži nebylo ani vidu. Zklamaně kopl do obaibníku.

Mohl to v ulicích lodžského ghetta opravdu být Skorzeny, nebo se jako blázen honil za přeludy? Esesák neměl žádný rozumný důvod, aby zde byl, takže se Anielewicz pokusil přesvědčit sám sebe, že sledoval někoho jiného podobné velikosti a stavby těla.

„To není možné.“ zamumlal polohlasně. „Kdyby nacisté odpálili bombu během mírových rozhovorů! Bůh ví, co by jim Ještěři shodili na jejich tupé hlavy. Kdo seje vítr, sklízí bouři. Ani Hitler není takový mešuge.“

A stejně jako své předchozí, obecnější obavy, měl problém vyhnat z hlavy i tuto. Když na to přijde, kdo mohl vědět, jak velký mešuge Hitler je?

David Goldfarb a Basil Roundbush slezli ze svých kol a vyrazili žízňivě k Bílému koni jako zbloudilí poutníci k oáze v poušti. „Škodil, že sebou nemůžeme vzít Mzeppse.“ poznamenal Roundbush. „Tomu chudákovi by to určitě udělalo dobře, nemyslíte?“

„Já?“ řekl Goldfarb. „Já jsem na myšlení už dávno rezignoval.“

„To je chvályhodný postoj.“ řekl Roundbush, přikyvuje. „Držte se toho, mládenče, a dojdete daleko.“

Goldfarb otevřel dveře Bílého koně a byl přivítán oblakem kouře a halasem z lokálu. Basil Roundbush za nimi zabouchl: Jakmile to učinil. Goldfarb odhrnul stranou černé závěsy, které zakrývaly vchod a vešel dovnitř.

Zamrkal ve světle elektrických lamp. „Víc se mi líbilo, když tady byly pochodně a krb,“ řekl. „Dávaly tomu lepší atmosféru: měl jste pocit, jako by se tady mohl objevit Shakespeare nebo Johnson a dát si s vámi pintu.“

„Kdyby se tady objevil Johnson, dal by si víc než jednu pintu, a to je fakt,“ řekl Roundbush. „Všechny ty ohně člověka vracejí do osmnáctého století, to musím říct. Ale nezapomeňte, starouši, že osmnácté století bylo hnusné a špinavé místo. Dejte mi elektřinu každý den.“

„Zdá se, že právě to dělají,“ řekl Goldfarb, prodíraje se k baru. „To je úžasné, jak rychle se dá uvést elektrická síť zase do provozu, když vás v jednom kuse nebonibardují.“

„No, je to určitý rozdíl.“ souhlasil Roundbush. „Slyšel jsem, že budou brzy zrušeny předpisy o zatemnění, jestli příměří vydrží.“ Zamával Naomi Kaplanové, která stála za barem. Usmála se a opětovala jeho zamávání, a pak se rozzářila ještě víc, když za ním spařila menšího Goldfarba. Roundbush se zachechtal. „Jste šťastný chlapík. Doufám, že to víte.“

„To si pište,“ řekl Goldfarb s takovým entuziasmem, že se Roundbush znovu rozesmál. „A kdybych to nevěděl, moje rodina by mi to zatraceně připomněla.“ Jeho rodiče a sourozenci Naomi schválili. Byl si tím předem jist. K jeho ulehčení i ona schválila je, ačkoli jejich přeplněný vyt v East Endu měl daleko ke komfortu vyšší střední třídy, který poznala, když Vyrůstala v Německu předtím, než jim tam Hitler znemožnil žít.

Nalezli malou mezeru u baru a trochu si ji rozšířili. Roundbush položil na mokrá leštěný pult stříbrňák. „Dvě pinty nejlepšího hořkého.“ řekl Naomi, a pak přidal další mince: „A jednu pro vás, jestli se neurazíte.“

„Děkuji, ne,“ řekla a přisunula mince zpět důstojníkovi RAF. Stříbrňák hodila do pokladny pod barovým pultem.

Goldfarb by byl raději, kdyby lady nepracovala, jenže tady vydělávala mnohem víc než on. Majitel Bílého koně mohl zvyšovat ceny, aby udržel krok s pádivou inflací, která zachvátila britskou ekonomiku a skoro stejným tempem zvyšoval platy. Goldfarbův hubený žold v RAF stále zaostával o několik byrokratických kroků pozadu. Když v roce 1939 nafukoval považoval lo za královskou sumu, ale dnes to byla žebrácká almužna.

Vypil svou pintu a koupil další rundu. Jemu Naomi dovolila, aby ji zaplatil pintu, což způsobilo, že si Roundbush něco rozhořčeně zamumlal skrze knír.

Právě zvedali sklenice k ústům, když někdo za Goldfarbem řekl: „Kdo je tvůj nový kámoš, starouši?“

Goldfarb neslyšel tyhle cambridgeské tóny už dlouho. „Ji nesi!“ řekl. „Neviděl jsem tě už tak dlouho, že jsem si myslel, že jsi to někde nakoupil.“ Pak se podíval na spolčníky Jerome Jonese a vyvalil oči ještě víc. „Pan Embry! Pan Bagnall! Nevěděl jsem, že vyhlásili Týden starého domova.“

Následovalo představování. Jones překvapeně zamrkal. I když Goldfarb představil Naomi Kaplanovou jako svou snoubenku. „Ty Šťastlivče!“ zvolal. „Našel sis krásnou dívku a já vsadím jednu proti dvěma, že není ani ostřelovačka,

ani komunistka.“

„Eh - ne,“ řekl David. Odkášlal si. „Mýlím se, když hádám, že jsi se v poslední době nenudil?“

„Ani trochu.“ řekl Jones s nezvratným přesvědčením. Otrásl se. „Aiů trochu.“ Goldfarb poznal ten tón hlasu. Tak mluvil někdo, kde se snaží nemyslet na místa, kde byl, a na věci, které dělal.

Sylvia se vrátila k baru s podnosem plným prázdných sklenic. „Dobrý Bože.“ řekla, zíraje na nově přichozí. „Podívejme se, co sem přivál vítr.“ Mimovolně si přihladila vlasy. „Kde jste, k čertu, vy mládenci byli? Myslela jsem —“ Myslela na tutéž věc jako Goldfarb, ale nechtěla to říkat nahlas.

„V nádherném, romantickém Pskově.“ George Bagnall obrátil oči v sloup, aby dal najevo, jak vážně mají tato přídavná jména přijímána.

Kde to jak—se—to—jmenuje „vubec je?“ zeptala se Sylvia.

„Když namaluješ čáru z Varšavy do Leningradu, nebudeš daleko od toho.“ odpověděl Bagnall. To umožnilo Goldfarbovi zařadit si město na své mentální mapě.

Jerome Jones dodal: „A celou tu dobu, co jsme tam byli, jediná věc, která nás držela při životě, byla myšlenka na Bílého koně a sladké, něžné, krásné kočky, které tam pracují.“

Sylvia sklopila oči. „Podej mi prachovku,“ řekla Naomi. „Je tady pěkně naprášeno.“ Pak se obrátila zpátky k Jonesovi.

„Jsi ještě drzejší, než si vzpomínám.“ Jones se zazubil, ani trochu nezastrašen. Dívajíc se na něho, Embryo a Bagnalla kritickým okem: „Musela vás tady být spousta, co jste po mně minulý týden toužili. Ležela jsem v posteli s chřipkou.“

„Nikdy bych si nepomyslel, že budu žárlit na mikroby.“ řekl Jones. Sylvia ho rýpla loktem do žeber, dost silně na to, aby povyskočil. Zašla za pult, složila prázdné sklenice z podnosu a začala natáčet pivo do nových sklenic.

„Kde je Daphne?“ zeptal se Ken Embry.

„Slyšel jsem, že minulý měsíc měla dvojčata.“ odpověděl Goldfarb, což definitivně ukončilo tuto linii dotazů.

„Dokázal bych zabít pro kus bifteku.“ řekl Bagnall, a jeho tón napovídal, že to nemyslel tak docela jako žert. „Jedna věc, kterou jsem zjistil, když jsme se dostali sem, je to, že jsme ha tom se zásobami ještě hůř než na kontinentu. Černý chléb, pastiňák, zeli, brambory - tím se živili Němci v posledním roce Velké války.“

„Jestli chcete biftek, pane, možná budete muset zabít,“ řekl Goldfarb. „Člověk, který má dnes krávu, tak ji hlídá s puškou y ruce, a zdá se, že pušky jsou snadno k mání i pro bandity. Když přišli leštěn, každý dostal pušku, a ne všichni ji pak vrátili, zdaleka ne. O přestřelkách kvůli jídlu můžete číst y noy inách a slyšet v rádiu.“

Sylvia na to důrazně přikývla. „Mohl by to být klidně Divoký- západ, se vším tím střílením kolem. Kuřata, no, ty se dají sehnat, a máme dost ryb, protože jsme u moře. Ale hovězí? Ne.“

„I kuřata jsou drahá.“ řekl Basil Roundbush. Goldfarb si myslel totéž, ale neřekl to, ačkoli se s^ým malým platem by na to měl větší právo než důstojník. Ale když jste Žid, rozmyslíte si třikrát, než necháte ostatní, aby si o vás mysleli, že jste lakomce.

Jerome Jones se poplácal po kapse kalhot. „Peníze právě teď nejsou můj největší problém, když mi najednou vyplatili služné za osmnáct měsíců. Víc peněz, než jsem si myslit, že dostanu. Kolikrát zvýšili žold, zatímco jsme byli prst?“

„Třikrát nebo čtyřikrát,“ odpověděl Goldfarb. „Ale není to tolik peněz, kolik si myslíš. Ceny stoupaly rychleji než plat.

Zrovna jsem o tom před pár minutami přemýšlel.“ Pohlédl k bani na Naomi, která právě postavila sklenici před nastrojeného rybáře. S tichým povzdechem zvedl a spustil ramena. Bylo by tak dobré dostat ji odsud a žít z jeho platu - jenže z toho se Sotva dokázal oživit sám, a dva by z něj určitě nevyžili.

Zachytil pohled své snoubenky. S úsměvem k němu přišla. „Jednu randů pro všechny má přátele,“ řekl, sahaje do kapsy, aby se přesvědčil, kolik tam má peněz.

Podle nesmrtelného zvyku každý z nich rundu potom otočí. Potřeboval by mít na svém bicyklu namontovaný radar, až pojedje zpátky do kasáren, ale očekával, že to zvládne. Ráno bude mít těžkou hlavu, ale to taky zvládne. Biftek byl možná úzký profil, ale nikdy neměli nedostatek aspirinu.

Tosevanští vyjednávači zdvořile povstali když Atvar vstoupil do místnosti, kde čekali. Mrkl jedním očním výčnělkem na Uotata: „Pozdravte je náležitě“

„Bude vykonáno. Vznešený pane flotily.“ řekl tlumočník a přešel od krásného, přesného jazyka Rasy k rozplzlé dvojznačnosti jazyka Velkých Ošklivců, zvaného angličtina.

Tosevané jeden po druhém odpověděli. Molotov prostřednictvím vlastního tlumočníka. „Říkají obyčklé věci, obyčklým způsobem. Vznešený pane flotily.“ shrnul Uotat.

„To je dobře,“ řekl Atvar. „Mám rád, když dělají jakékoli obyčklé věci jakýmkoli obyčklým způsobem. To je na této planetě samo o sobě neobyčklé. A když mluvíme o neobyčklých věcech, vrátíme se k otázce Polska. Řekněte mluvčímu Německa, že jsem velice nespokojen s jeho nedávnou hrozbou obnovení bóje, a že Rasa přijme blíže nespécifikovaná přísná opatření, pokud by se takové hrozby v budoucnu opakovaly.“

Uotat znovu přešel do angličtin'. Ribbentrop odpověděl. „Vznešený panč flotily, on říká, že k tomuto politováníhodnému omylu došlo následkem chyby při dešifrování instrukcí od jeho ne—imperátora.“

„Ano?“ řekl Atvar. „Muž se může vymlouvat na spoustu věcí, a některé z nich mohou mít dokonce něco společného s pravdou. Řekněte mu, že to byla právě tak jeho chyba. Řekněte mu, že by jeho ne—imperátor utrpěl značnou škodu, kdyby se bylo ukázalo, že to, co říkal, je pravda.“

Tentokrát byla von Ribbentropova odpověď delší a zlostnější. „Popírá, že se Německo musí obávat Impéria a Rasy. Rika, že vzhledem k váhání a otálení Rasy pri těchto jednáních má jeho ne—impérium právo obnovit konflikt v takovém čase a takovým způsobem, jaký si zvolí. Ale lituje, že vás o tomto času a způsobu mylně informoval.“

„To je od něho velkomyslné.“ poznamenal Atvar. „Řekněte mu, že jsme neotáleli. Řekněte mu, že naše dohody s USA a SSSR jsou v podstatě hotové. Řekněte mu, že to je nekompromisní postoj jeho ne—imperátora v otázce Polska, který zavedl jednání to této slepé uličky.*

Uotat opět přeložil. Von Ribbentrop vydal několik zvuků tosevanského smíchu, než odpověděl. „Říká, že jakákoli dohoda se SSSR má menší cenu než list papíru, na kterém jsou napsané její podmínky.“

Ještě než von Ribbentrop stačil dokončit, začal Molotov hovořit svým vlastním jazykem, který' Atvarovi zněl trochu odlišně od angličtiny, ale o nic lépe. Jeho tlumočník to přeložil Uotatovi, který řekl Atvarovi: „Obyíňuje Němce, že porušují dohody, které uzavřeli, a cituje příklady. Chcete celý seznam. Vznešený pane flotily?“

„Ne. Slyšel jsem to už předtím, a muži si ty údaje vyvolat, když to bude nutné.“

Von Ribbentrop začal znovu mluvit. „Poukazuje na to. Vznešený pane flotily. Že SSSR má dlouhou hranici s Čínou, kde konflikt proti místním Velkým Ošklivcům pokračuje. Poukazuje také na to, že jedna čínská frakce je politicky příbuzná s frakcí, vládoucí v SSSR. Ptá se, jak můžeme věřit, že muži ze SSSR nebudou pokračovat v zásobování svých politických souvěrců municí i poté, kdy dosáhnou dohod' s Rasou“

„To je zajímavá otázka,“ řekl Atvar. „Zeptejte se Molotova na odpověď.“

Molotov odpověděl, a chvíli to řvalo. Ačkoli Atvar nerozuměl jeho řeči o nic víc než angličtině, povšiml si rozdílu ve stylu mezi zástupci Německa a SSSR. Von Ribbentrop byl komediantský, dramaticky l a náchylný vydávat malé věci za velké. Molotov zachovával opačný přístup: admirál nevěděl, co říkal, ale znělo to jako ukolébavka. Jeho tvář byla téměř tak nehybná jako u mužů Rasy, což bylo - na Velkého Ošklivce - velice neobyčejné.

Uotat oznámil: „Ten muž Molotov prohlašuje, že velké množství sovětských zbraní a munice už v Číně je, byly tam poslány, aby pomohly Číňanům, nebo jedné jejich frakci, v jejich boji proti Japoncům ještě před naším příchodem sem. Dále prohlašuje, že vzhledem tomu nemůže být Sovětský svaz činěn odpovědným, kdyby se takové zbraně a munice v Číně objevily.“

„Počkejte,“ řekl Atvar. „SSSR a Japonsko spolu nebyly ve válce, když jsme přišli na tuhle mizernou kouli bláta. A přesto Molotov připouští, že pomáhali čínské frakci proti Japoncům“

„Ano. Vznešený paně flotily“ odvětil tlumočník.

„Pak se ho zeptejte, proč bychom neměli očekávat, že SSSR bude zásobovat Číňany zbraněmi proti nám, kteří s jeho ne— impériem také nebudeme ve válce.“

Uotat to učinil a Molotovova odpověď se dostala obvyklou složitou cestou k Atvarovi. „Říká, že na rozdíl od Japonců. Rasa bude mít jak tu moc, tak zájem potrestat každé takové porušení dohody.“

Taková dávka chladnokrevného cynismu vyvolala admirálovo ostré zasyčení. Nicméně však tento přístup byl dost realistický, aby na jeho bázi bylo možno jednat. „Řekněte mu, že porušení dohody budou potrestána.“ řekl a přidal zdůrazňovací zakašlání.

„Bere to na vědomí.“ řekl Uotat, když Atvar domluvil.

„To je od něho hezké,“ řekl Atvar. „A teď se vraťme k otázce Polska, která se zdá být základním problémem, který' nám zbývá 'vyřešit.“ Když to říkal, napadlo ho, jestli to bude pravda i z dlouhodobé perspektivy. Čína měla mnohem větší území a žilo tam mnohem víc Velkých Ošklivců než v Polsku. Měla také dlouhou hranici se SSSR kterou bude těžké neprodyšně uzavřít i s technologií Rasy. Dříve nebo později se muži ze SSSR pokusí podvádět a pak popírat, že to udělali. Cítil, že to přijde.

Muž ze Británie řekl: „Okamžik, prosím.“ Byl zdvořilý, počkal, až mu dá Uotat gestem najevo, aby pokračoval. „Musím opakovat, že vláda Jeho veličenstva, i když bere na vědomí, že Rasa zabrala velké části našeho impéria, nemůže uvažovat o jakémkoli formálním uznání těchto záboru, aniž by oplátkou obdržela zastavení palby po formální stránce a důstojností totožné s těmi, která jste dohodli s USA. SSSR a Německem“

„Dokud je náš zábor skutečný, nezáleží na tom, jestli ho uznáváte.“ odvětil Atvar.

„Značná část dějin vám protirečí,“ opáčil Eden.

Pokud šlo o Atvara. Tosev 3 neměl dějin} l, které by stál} l za řeč. Neřekl to, jen by tím Tosevany podráždil. Místo toho řekl: „Musíte přece vědět, proč Británie není ve stejné kategorii jako ne—impéria, která jste jmenoval.“

„Nemáme atomové zbraně.“ odpověděl Brit. „A vy musíte vědět, že to není nezb}tně stálá podmínka.“

Na okamžik byl Ah ar y pokušení dál Britům formální zastavení palby, po kterém dychtili, když už pro nic jiného, tak proto, aby zpomalil jejich jaderný program. Ale zůstal zticha: když už tři tosevanská ne—impéria měla atomové zbraně k dispozici, co záleželo na dalším, i kdyby Britové dokázali splnit svou výstrahu. „Polsko.“ řekl.

„Je a musí být naše.“ zvolal von Ribbentrop.

„Nět.“ „Tomu slovu už Atvar rozuměl i bez pomoci tlumočníka, Molotov je používal tak často, že se v tom nemohl mýlit.

„Rasa si prozatím ponechá v držení ty části Polska, které usní ovládá.“ řekl admirál. „Budeme pokračovat v jednání s Německem, se SSSR- a i s Poláky a Židy, v úsilí najít řešení uspokojivé pro všechny zúčastněné strany.“

„Generální tajemník Stalin mě instruoval v tom smyslu, abych se tomu podvolil.“ řekl Molotov.

„Fuhrer nesouhlas! nebude a nemůže souhlasit,“ řekl von Ribbentrop.

„Ještě jednou varuji vás a vašeho Fuhrera: jestli obnovíte svou válku proti Rase, a zvlášť jestli ji obnovíte s jadernými zbraněmi, ponese vaše ne—impérium nejtěžší myslitelné následky.“ řekl Atvar.

Von Ribbentrop neodpověděl, ani aby dal najevo vzdor, ani aby potvrdil, že slyšel. Jediná věc, z níž měl Atvar větší obavy než ze zuřícího a křičícího Velkého Ošklivce, byl mlčící Velkých Ošklivec.

Ludmila Gorbunovová stiskla tlačítko startéru. Invertní osmiválec Argus okamžitě ožil. Nepřekvapilo ji to. Německá technika zpravidla fungovala dobře.

Ignacy na ni zamával. Pokynula mu hlavou, zatímco zvyšovala otáčky. Musela vymáčknout z motoru maximální výkon, aby dostala Storchu do vzduchu dřív, než narazí do stromů na konci startovací dráhy. Její starý' PO—2 by na tak krátké dráze nikdy neodstartovali.

Znovu pokynula. Dva partyzáni odtáhli dřevěné špalvy od kol lehkého letounu. V téže chvíli Ludmila uvolnila brzdu.

Storch vyrazil kupředu. Přitáhla řídicí páku a nos letadla se zvedl. Prosklenou kabinou zahlédla mihnout se pod sebou vrcholky stromu, skoro tak blízko, že by se mohla natáhnout a dotknout se jich. Partyzáni, kteří jí svíčkami "vyznačili kraj lesa, je nyní sfoukli.

Držela se nízko. Dokud byla nad územím, kontrolovaným Ještěry, mohli ji sestřelit jako nepřítele. Ironií bylo, že se musela dostat nad německé území, aby se mohla cítit v bezpečí.

Bezpečí nebylo lo jediné, v co doufala. Podle souřadnic, které dostala, se vracela na stejnou přistávací plochu, kterou použila už předtím. Když bude mít štěstí, mohl by taní na ni čekat Heinrich Jager.

Někde vpravo zableskl ve tmě plamínky z ústí zbraní. Něco udeřilo do boku trupu s podobným zvukem, který vydává kámen, kutálející se po plechové střeše. Ludmila přidala plyn, aby se odsud co nejrychleji dostala.

To zkomplikovalo její navigaci. Když letěla rychleji, potřebovala k letu méně času. O kolik méně? Snažila se to v duchu vypočítat, ale udělala chybu a musela začít znovu. V okamžiku, kdy přišla na to, kde poprvé udělala chybu, pohled na hodinky ji varoval, zeje čas začít vyhlížet přistávací dráhu.

Doufala, že nebude muset začít kroužit. Němci by po ní nejspíš začali střílet, kdyby nad nimi poletovala příliš dlouho, a okruh by ji mohl zanést zpět nad území ovládané Ještěry, kdyby ho udělala příliš velký.

Tam! Jako obvykle, lucerny vyznačující přistávací dráhu byly malé a matné, ale zpozorovala je. Vysunutí ohromných klapek Storchů zbrzdilo jeho rychlost ve vzduchu skoro tak, jako kdyby na silnici šlápla na brzdu. Lehký letoun hladce zastavil na vyznačené přistávací dráze.

Ludmila otevřela dveře kabiny, šlápla na stupačku na podvozkové vzpěře, a pak seskočila na zem. Slyšela, jak k letounu běží vojáci. Ve tmě si nemohla být jistá, jestli je mezi nimi Jager.

Poznali ji dme než, ona je. „Hele - vidíš. Gunthere! 7“ řekl jeden z nich. „Je to slečna pilotka.“ Dal tomu slovu ženskou koncovku, jak to někdy dělával Jager, a jak lo často slyšela říkat Georga Schultze (napadlo ji, co se asi stalo se Schultzem a Taťánou, ale jen na okamžik: pokud šlo o ni, zasloužili si jeden druhého).

„Ja, měl jsi pravdu. Johanne.“ odpověděl drahý Němec. „To jenom dokazuje, že se nikdo nemůže mějit pořád“ Ze tmy se ozval chechtot.

Gunther. Johannes - „Vv jste muži ztanku plukovníka Jagera, je to tak?“ zavolala Ludmila tiše. „Je - je tady taky?“

Nemělo smysl předstírat nezájem: museli vědět, jak to s ní a Jagerem je.

Členové osádky se zastavili, skoro jako by narazili do neviditelné zdi. „Ne, není tady.“ řekl jeden z nich - snad Gunther. Mluvil skoro šeptem, jako by nechtěl, aby jeho slova dolehla dál než na délku rozpětí křídel Storchů.

Ludmilu polil mráz. „Co se stalo?“ řekla. „Je raněný? Je mrtvý? Stalo se to před zastavením palby? Řekněte mi to.“

„Není mrtvý - ještě.“ řekl Gunther, ještě tišeji než předtím. „Není ani zraněný - ještě. A ne, nestalo se to v bóji s Ještěr.“

Stalo se to konkrétně před třemi dny.“ „Co se stalo?“ naléhala Ludmila.

Gunther mlčel. Po chvíli, kdy už měla Ludmila pocit že vytáhne pistoli a vynutí si odpověď s ní, když bude třeba, voják jménem Johannes řekl: „Slečno, zatklo ho SS.“

„Božemoj,“ zašeptala Ludmila. „Proč? Co mohl udělat? Bylo to kvůli mně?“

„Ať mě vezme čert, jestli to vím.“ řekl Johannes. „Ten vyzáblej malej esesáckej Sehweinhund přišel, namířil na něho pistoli a odvedl ho. Parchant smradlavej - kdo si myslí, že je, aby zatk nejlepšího velitele, kterého jsme kdy měli?“

Jeho tři druhové zamumlali něco neuctivého na souhlas. Byl by to hlasitý neuctivý souhlas, ale byli to veteráni, a neradi dávali znát někomu mimo jejich okruh, co si myslí.

Jeden z nich řekl: „Pojďte, chlapi, máme naložit municí do tohoto malého křápu.“

„Musí to být kyTi! mně.“ řekla Ludmila. Vždycky se obávala, že NKVD půjde po ní kvůli Jagerovi: a teď ho místo toho bezpečnostní složky jeho vlastního státu zatkly kvůli m. To jí připadalo děsivé a strašně neférové. „Je nějaká možnost, jak ho osvobodit?“

„Z aikou SS?“ řekl voják, který právě nakládal 7.92 mm náboje na palubu Storchů. Znělo to nevěřičně, nacisté evidentně vybavili své hlídací psy stejnou strašlivou, takřka nadpřirozenou mocí, kterou ruský lid přikládal NKVD.

Ale tankista jménem Gunther řekl: „Kristepane, proč ne? Myslíte, že by Skorzeny — kdyby tady byl — seděl na zadku a dovolil, aby se plukovník Jagerovi něco stalo, bez ohledu na to, kdo ho sbalil“ Hovno! Ano, je to esesák, ale je lo skutečnej voják, ne zatracenej dopravní polda v černejch hadrech. Jestli z toho nedokážeme Jagera vylámat, nezasloužíme si bejt tankisti. Pojďme!“ Zahořel pro ten nápad.

Ten opatrný voják promluvil znovu: „No dobře, a co když ho z toho dostaneme? Kam potom půjde?“

Pár vteřin mu nikdo neodpověděl. Pak Johannes vydal zvuk, který by mohl být hlučný smích, kdyby ho netlumil.

Ukázal na Storchů. „Dostaneme ho ven, strčíme ho do letadla, a slečna pilotka ho odsud může odvézt. Když po něm jde SS, nebude tady chtít zůstat, to je jednou jistý,“

Ostatní vojáci se kolem něho seběhli, potfásajíce mu rukou a plácající ho po zádech. Stejně učinila i Ludmila. Pak se zeptala: „Můžete to udělat bez nebezpečí pro sebe?“

„Jen se dívejtez“ řekl Johannes. Vyrázil od letadla s hlasitým voláním: „Pilot má problémy s motorem. Jdeme pro mechanika.“ A byli pryč - zmizeli cílevědomým krokem ve tmě.

Ludmila, ponechaná o samotě, uvažovala o tom, že sama zatím naloží do Storchů nějaké bedny s německou municí.

Nakonec se ale rozhodla, že to neudělá. Bude možná potřebovat vyždímat z malého stroje každý gram výkonu, a váha navíc by část z tohoto výkonu odčerpala.

Někde ve tmě cvrlikal cvrček. Čekání se protahovalo. Její ruka zvolna sevřela rukojeť pistole Tokarev, která jí visela na kyčli. Jestli vypukne střelba, rozběhne se tam. Ale s výjimkou hmyzu noc zůstávala tichá.

Jeden z vojáků Wehrmachtu, kteří vyznačovali lucernami přistávací dráhu, na ni zavolal: „Allesgut, Fraulein?“

„Ja,“ odpověděla. „Allesgut.“ Do jaké míry lhala?

Tmou se Ozvaly rychle se blížící kroky... Ludmila ztuhla. V trávou provoněné noci dokázala zahlédnout jen pohybující

se siluety. Nemohla ani říct, kolik jich je, dokud nepřišly blíže. Jeden, dva, tři, čtyři..., pět!“

„Ludmilo!“ Byl to! Byl! Jagerův Was.

„Dai“ odpověděla, zapomínajíc na němčinu.

Něco se zalesklo. Jeden z tankistu několikrát ponořil čepel svého nože do hlíny - snad aby ji očistil - než vrátil nuž do pochvy na opasku. Když promluvil, ukázalo se, že je to Gunther:

„Vezměte plukovníka odsud, slečno pilotko. Není nikdo, kdo by viděl, kdo jsme“ - jeho ruka polaskala rukojeť nože, jen na okamžik - „a všichni tady patří k našemu pluku. Nikdo nás neprávne - udělali jsme, co bylo potřeba, to je to celý.“

„Vy všichni jste blázni, to je lo celý.“ řekl Jager s předstíraným rozhořčením. Jeho muži se okolo něho shlukli, tisknouce mu ruku, objímající ho a přejíce mu mnoho štěstí. To by řeklo Ludmile všechno, co potřebovala vědět o něm jako o důstojníkovi, ale ona si už své vlastní závěry utvořila dávno.

Ukázala na temné obrysy beden s municí. „Budete je muset vyložit.“ připomněla tankistům.

„Postaráme se o ně, slečno pilotko,“ slíbil Gunther. „Postaráme se o všechno. Nedělejte si s tím starosti. Jsme možná zločinci, ja, ale nejsme úplně blbí.“ Ostatní tankisté zabručeli na souhlas.

Ludmila byla ochotna věřit, že německá důkladnost se vztahuje i na zločiny. Poklepala Jagerovi na rameno, aby ho odloučila od jeho druhů, a ukázala na otevřená dvířka Storcha. „Vlez si tam“ řekla. „Sedni si na zadní sedadlo, to s kulometem.“

„Bude lepší, když ho nebudeme muset použít,“ odpověděl, zachycuje se nohou stupačky, která mu umožnila vyšplhat se do kabin. Ludmila ho následovala. Zavřela dveře a zajistila je. Stiskla startér a motor naskočil. Sledovala, jak se vojáci rozbíhají pryč, ráda, že nemusela některého z nich požádat, aby jí nahodil vrtuli,

„Máš zapnutý pás?“ zeptala se Jagera. Když přisvědčil, uvolnila brzdu a stroj se rozjel.

Jako obvykle, lehký 7 letoun potřeboval jen pár metru, aby se dostal do vzduchu. Jager se naklonil, aby se podíval na startovací dráhu. Totéž učinila Ludmila, ale nebylo tam mnoho k vidění. Teď, když byli ve vzduchu, vojáci s lucernami je zhasli. Ludmila předpokládala - doufala - že pomohou Jagerově osádce ukrýt bedny s municí nebo je propašovat zpátky do plukovního skladu.

Zeptala se přes rameno: „Jsi v pořádku?“ „Celkem ano.“ odpověděl. „Ještě si mě moc nepodali - nebyli si jistí, jak velký zrádce jsem.“ Hořce se zasmál. Pak ji překvapil, když pokračoval: „Mnohem větší, než si vůbec dokázali představit, to ti povím. Kam letíme?“

Ludmila vedla stroj přímo na východ. „Vezmu tě k partyzánskému oddílu, kde už nějaký čas jsem. Myslím, že tě tam nikdo nenajde, mezi námi a územím v rukou Němců je pěkných pár kilometrů. Je to tak dobře?“

„Ne, vůbec ne,“ řekl, čímž ji znova překvapil. „Mohla bys se mnou letět do Lodže? Jestli chceš, můžu tě vysadit z letadla a sama se vrátit k partyzánům. Ale já se musím dostat tam, bez ohledu na to jak.“

„Proč?“ Zaslechla ve svém vlastním hlasu bolest. Konečně měli šanci být spolu a zůstat spolu... „Co může být tak důležitého v Lodži?“

„To je dlouhá historie.“ řekl Jager a pokusil se vše podat ve zhuštěné formě. Čím déle hovořil, tím širší měla Ludmila oči - ne, esesáci ho nezatkli vůli ní, to vůbec ne. Jager dokončil: „A tak, když se nedostanu do Lodže. Skorzeny určitě vyhodí do povětří město a všechny lidi a Ještěři v něm. A když to udělá, co se stane se zastavením palby? Co se stane s Vaterlandem? Co se stane se světem?“

Ludmila několik sekund neodpověděla. Pak, velice tiše, řekla: „Ať si sám říkáš jak chceš, ty nejsi zrádce.“ Nabrala trochu výšku, než položila Storcha do pravého náklonu. Číslice na stupnici kompasu na přístrojové desce se začaly otáčet, dokud se neustálily najiho—jihozápadním kursu. „Poletíme do Lodže oba.“ řekla Ludmila.

KAPITOLA 19

Ttomalss musel zaspát otevření vnějších dveří do budovy, kde byl uvězněn. Ale ostré cvaknutí zámku vnitřních dveří ho zvedlo na nohy, a jeho oční výčnělky sebou zakmitaly, jak se snažil uvidět, co se bude dít. Ale malým okénkem, které větralo a osvětlovalo jeho celu, nepřicházelo žádné světlo.

Zachvátil ho strach. Velcí Oškivci sem nikdy předtím nepřišli v noci. Stejně jako každý muž Rasy, považoval každé porušení rutiny za hrozné samo o sobě. Měl tušení, že tato konkrétní změna by připadala zlověstná i Tosevanovi.

Dveře se otevřely. Nevešel jeden, nýbrž tři Velcí Oškivci. Každý nesl v jedné ruce lucernu, spalující nějaký páchnoucí tuk nebo olej, a v druhé ruce samopal. Lucerny byly primitivní: podobala se skoro nástrojům, kterými Rasa očekávala, že budou domorodci na Tosevu 3 disponovat. Samopaly k nim bohužel nepatřily.

V matném mihotavém světle potřeboval Ttomalss okamžik, aby rozeznal Liu Han. „Nadřizená ženo!“ vydechl, když ji poznal. Neodpověděla hněd, ale stála, dívajíc se na něho. Poručil svou duši Císařům minulosti v pevné víře, že se oni postarají lépe, než úřady Rasy ochránily jeho tělo, dokud žil.

„Nehýbejte se!“ vyštěkla Liu Han. Ttomalss očekával, že zbraň v jejích rukou proděraví jeho tělo spoustou děr. Ale místo aby ho zastřelila, odložila zbraň na podlahu. Pak vytáhla něco, co měla skryté za pasem své látkové pokrývky nohou: sáček, vyrobený z hrubé, silné tkaniny.

Zatímco dva strážníci na něj stále mířili samopaly, Liu Han 550 k němu přistoupila a natáhla mu sáček přes hlavu. Stál jako ztuhlý a neodvažoval se klást odpor. Jestli mě teď zastřelí, neuvidím, jak zhraní spustí, než mě zasáhnou kulky, pomyslel si. Liu Han mu utáhla sáček kolem krku, i když ne úplně, takže mohl dýchat.

„Může vidět?“ zeptal se jeden z mužů. Druhý chlapík oslovil přímo Ttomalss: „Vidíš, ty ubohý šupinatý ďáble?“

Ubohý Ttomalss byl. „Ne, nadřizený pane,“ odpověděl pravdivě.

Liu Han do něho strčila. Téměř upadl. Když nabyl rovnováhu, položila mu dlaň na záda. „Půjďte směrem, který vám budu ukazovat.“ řekla, nejdříve čínsky, pak v řeči Ještěřů. „Jenom tím směrem.“ Použila zdůrazňovací zakašlání.

„Bude vykonáno,“ vydechl Ttomalss. Možná ho teď jenom berou ven, aby ho zastřelili někde jinde. Ale kdyby to chtěli udělat, neřekli by mu to, aby si mohli vychutnat jeho zděšené očekávání? Velcí Ošklivci byli děsivě důmyslní, když šlo o to způsobit někomu bolest.

Liu Han do něj znovu strčila, tentokrát lehce. Vykročil kupředu, dokud neřekla: „Doleva.“ a nezdůraznila to pohybem niky na jeho zádech. Zahnul doleva. Proč ne? Ve sféře temnot⁷, v níž se pohyboval, byl jeden směr stejně dobrý jako druhý. O čínili později Liu Han řekl: „Teď doprava.“ Ttomalss šel doprava.

Nevěděl, kde byl, když se dostal ven. I kdyby to byl věděl, byl by záhy beznadějně ztracen. Zahýbal doprava a doleva, doprava a doleva, desetkrát, dvacetkrát, a připadalo mu to jako náhodné volby směni. Ulice Pekingy byly velice tiché. Měl pocit, že může být mezi půlnocí a úsvitem, ale nebyl si tím jistý.

Konečně Liu Han řekl: „Stát.“ Ttomalss s obavami poslechl. Byla tohle ta chvíle? Bylo tohle to místo? Liu Han rozvázala šňůru, upevňující sáček na jeho hlavě. „Počítejte do sta, nahlas, pomalu, ve vaší řeči. Pak si sundejte kápi. Když si ji sundáte předtím, než napočítáte do sta, okamžitě zemřete. Rozumíte?“

„A—ano, nadřizená ženo.“ zakoktal Ttomalss. „Bude vykonáno. Jedna..., dvě..., tři...“ Počítal, (ak rovnoměrně, jak dokázal. „Devadesát osm., devadesát devět..., sto.“ Když sáhl po sáčku, čekal, že se do něho zaryjí kulky. Rychlým, křečovitým pohybem si strhl látku s hlavy.

Nikdo ho nezastřelil. Jeho oční výčnělky zkoumaly tmu. Byl sám, v ústí jednoho z nesčetných pekingských hutungů. Odhodil látku a naslouchal. Nic však neslyšel. Přesto vykročil na ulici, do níž hutung ústil, velice opatrně.

Ke svému úžasu ulici poznal. Byla to Dolní svažující se ulice, čínsky Ilsa Hsieh Chieh. A tady byly zříceniny Ch 'cmg Ch 'un SSLI, Chrámu Věčného jara. Věděl, jak se odtud dostat zpátky na velitelství Rasy v centru Pekingy. Nevěděl, jestli mu dovoleno tam dojit, ale věděl, že se o to musí pokusit. Dolní svažující se ulice dokonce vedla správným směrem.

Zanedlouho narazil na hlídku mužů Rasy. Zatímco ho Tosevané nechali jít, jeho vlastní ho málem zastřelili, než poznali, že je jeden z nich. To by byla ironie, kdyby takto skončila jeho životní dráha! Ale když jim řekl, kdo je, spěšně ho zavedli do důkladně opevněné citadely, kterou Rasa měla obsazenou v Zakázaném městě.

Potěšilo ho, když zjistil, že považovali jeho příchod za dost důležitý, aby kvůli němu probudili Ppevela. Zanedlouho náměstek administrátora východního regionu hlavního kontinentálního masivu vešel do místnosti, kde Ttomalss poprvé po tak dlouhé době vychutnával řádnou stravu Rasy, a řekl: „Jsem rád, že vás vidím zase na svobodě, výzkumníku. Tosevané nás včera informovali, že vás propustí, ale jejich tvrzení nejsou vždycky spolehlivá, jak y íte sám.“

„Pravda, nadřizený pane - jak vím až příliš dobře.“ řekl Ttomalss se zdůrazňovacím zakašláním. „Řekli vám, proč mě propouštějí?“ Mně neřekli žádný důvod.“ Aniž by čekal na odpověď, zalovil v míse se smaženými ceny, kterou mu kuchaři připravili. I když byli dehydrovaní pro cestu na Tosev 3, a pak znovu oživení, stále si podrželi vůni a chuť Domova.

Ppevel řekl: „Podle jejich sdělení je to částečně gesto dobré vůle, částečně jako výstraha: typické pro Velké Ošklivce pokoušet se dělat obě věci zároveň.“ Jako by chtěla přidat k jeho slovům zdurazňovací zakašlání jiného druhu, propukla někde v dálce střelba. Ppevel pokračoval: „Říkají, že nám to ukazuje, že mohou po libosti procházet tímto městem a ostatními městy tohoto ne—impéria, mohou propustit, koho chtějí, zajmout, koho chtějí, zabít, koho chtějí. Varují nás, že boj za připojení Číny k Impériu nevyhrajeme.“

Než se dostal dolů na povrch Tosevu 3, dokonce i předtím, než unesli, považoval by to Ttomalss za směšné a absurdní. Teď - „Jsou odhodlaní, nadřizený pane, a jsou jak chytří, tak překvapivě dobře ozbrojení. Obávám se, že nám mohou dělat potíže léta, snad celé generace.“

„Může být,“ připustil Ppevel, což Ttomalss překvapilo.

„Když jsem byl v zajetí, ta žena Liu Han prolúasila, že se Rasa dohodla s jistými tosevanskými ne—impérii na zastavení palby. Může to být možné?“

„Může. Je to tak.“ řekl Ppevel. „Jedná se o ne—impéria, schopná vyrábět vlastní jaderné zbraně a dost zoufalá, aby je proti nampoužila. Čína - žádná ze zdejších frakcí - takové zbraně nemá, a je ze zastavení palby vyloučena. To Číňany urazilo, nebo to alespoň tak vypadá, a tak zdvojnásobili počet svých teroristických akcí ve snaze, aby do zastavení palby byli zahrnuti.“

„Rasa - jednající s barbary jako se sobě rovnými?“ Ttomalss pohlédl ke stropu v úžasu a zděšení. „Ani z vašich úst, nadřizený pane, se tni tomu nechce uvěřit.“

„Niméně je to pravda.“ odvětil Ppevel. „Dokonce i s Číňany jsme vyjednávali, jak víte, ačkoli jsme jim neposkytli ústupky, které ostatní ne—impéria obdržela. Budeme se dělit o vládu nad touto planetou s Tosevany, dokud nepřiletí kolonizační flotila. Možná se o ni budeme dělit i potom. Nemá smysl hádat, jak to bude. To rozhodnutí záleží na admirálovi, ne na mně.“

Ttomalssovi se zatočila lihma jako by pozřel příliš mnoho té tosevanské rostliny, která svedla tolik mužů Rasy. Tolik se toho změnilo, zatímco byl v zajetí! Musel vyvinout značné úsilí, aby se přizpůsobil, což bylo pro Rasu vždy obtížné.

Řekl: „Pak budeme potřebovat víc než kdykoli předtím bádat, abychom pochopili základní přirozenost Velkých Ošklivců.“

„Pravda.“ přitakal Ppevel. „Až se tělesně zotavíte po své těžké zkoušce, výzkumníku, opatříme vám - s největší možnou diskretností - nové tosevanské mládě, s nímž můžete obnovit svůj přerušovaný výzkum.“

„Děkuji vám, nadřizený pane,“ řekl Ttomalss, a jeho hlas byl prázdnější, než by čekal. Po tom, co se mu stalo s posledním mládětem - s Liu Mei, upamatoval se - se mu už nezdálo, že práce, která ho kdysi pohlcovala, stojí za to nebezpečí. „S vaším velkomyslným povolením, nadřizený pane, bych raději přenesl tento výzkum zpět do laboratoře na palubě hvězdné lodě.“

„To se dá snadno zařídit.“ řekl Ppevel.

„Děkuji vám, nadřizený pane.“ opakoval Ttomalss. Doufal, že vzdálenost mezi povrchem Tosevu 3 a otevřeným kosmem ho uchrání před Velkými Ošklivci, prahnoucími po pomstě v důsledku své rodinné a sexuální struktury. Doufal v to - ale nebyl o tom tak přesvědčen jako v dobách, kdy přiletěli na Tosev 3 a zdálo se, že dobytelské tažení bude rychlé a snadné. Býval prodchnutý tou jistotou, a věděl, že už ji nikdy znovu nezíská.

Pacienti a uprchlíci se tlačili okolo Ještěra s pěknou tělní kresbou a měním elektrickým megafonem. Rance Auerbach se posunoval pomalu a opatrně - jediný způsob pohybu, kterého byl schopen - aby se dostal do co nejlepší pozice.

Protože i mnoho jiných lidí mělo podobné problémy s pohybem, podařilo se mu dostat pěkně blízko, skoro až k ozbrojeným strážným kolem řečníka.

Rozhlédl se po Penny Summersové a zpozoroval ji na opačné straně davu. Zamával na ni, ale ona ho neviděla.

Elektrický megafon vydal bublavé zvuky. Někde blízko se zasmálo dítě. Pak začal Ještěr mluvit poměrně slušnou angličtinou: „My teď odcházíme z tohoto místa. Rasa a vláda tohoto ne—impéria zde. Spojených států, my teď děláme dohodu. Už ne žádný boj. Rasa opustit zemi Spojených států. To zalamovat taky toto místo, lento Kanál. Colorado.“

Nemohl pokračovat, ne hned. V davu se ozval šum, a pak radostný pokřik. Nějaká žena začala zpívat, „Bůh žehnej Americe.“ Druhý verš už s ní zpívali všichni. Auerbachovy oči se zalily slzami. Ještěři odcházejí! To je vítězství. I jeho zranění za to pojednou stálo.

Když zpěv ustal. Ještěr pokračoval: „Vy teď volní, ano.“ Rozlehl se další jásot. „My teď jdeme.“ Auerbach se pokusil o pokřik rebelů: vyšlo z toho spíš kašlavé zavytí než divoký pokřik, jaký chtěl vydat, ale muselo to stačit. Ještěr pokračoval: „Vy teď volní, my teď jdeme - teď my už o vás nemusíme starat. My jdeme, my necháme ne—impérium Spojené státy o vás teď starat. Udělají to nebo to neudělá nikdo. My teď jdeme. To je všechno.“

Ještěři strážní museli pohrozit svými zbraněmi, než lidé ustoupili a nechali je a mluvčího projít. Několik strašných sekund se Auerbach bál, že začnou střilet. Vzhledem k tomu, jak těsně kolem nich byli lidé natlačeni, byl by to masakr.

Vydal se svým pomalým krokem k Penny Summersové. Tentokrát ho zpozorovala a rychle se mu vydala v ústřety. „Co přesně tím ten šupinatý parchant míní?“ zeptala se. „Tak, jak to řekl, to vypadalo, že Ještěři prostě odejdou a nechají nás, abychom se o sebe postarali sami.“

„To by nemohli udělat.“ řekl Auerbach. „Vzdyť jsou tady tisíce lidí, a spousta z nich - například já - na tom není nijak zvlášť dobře. Co máme dělat, pochodovat pěšky k americkým liniím u Denveru?“ Zasmál se absurditě toho nápadu. Ale Ještěři si neimseleli, že je absurdní. Nasedli do svých nákladních aut a obrněných transportérů a opustili Kanál téhož odpoledne, směřující kyčchodu, někam tam, kde parkovaly jejich hvězdné lodě. Když slunce zapadlo. Kanál byl opět zcela v rukou lidí.

Bylo to teď velmi lidnaté město, a také město zcela bez jakéhokoli druhu vlády, Ještěři si sebou vzali tolik zásob, kolik mohli naložit na svá vozidla. Oto, co zbylo, propukly boje. Penny se podařilo uchránit nějaké tvrdé suchary a podělila se o ně s Auerbachem. Po nich mu kručelo v břiše o něco méně než předtím. Někde vlevo nepříliš daleko od jeho stanu, kdosi řekl: „Měli bysme pověsit všechny ty smradlavý parchanty, který líbali Ještěřům boty, když lady byli. Měli bysme je pověsit za koule.“

Auerbach se zachvěl, ani ne tak proto, co ten muž říkal, jako pro ten klidný, věčný způsob, jakým to říkal. V Evropě říkali lidem, kteří spolupracovali s nacisty, lidem jako Quisling, kolaboranti. Auerbacha by nikdy nenapadlo, že by si někdo měl dělat starosti s kolaboranty ve Spojených státech, ale také nevěděl všechno.

Penny řekla: „Budou potíže. Každý, kdo má na někoho záhu, může říct, že ten druhý spolupracoval s Ještěři. Kdo bude schopný rozlišit, co je pravda a co není? Kvůli tomu se potáhne krevní msta mezi rodinami na sto let dopředu.“

„Máš asi pravdu.“ řekl Rance. „Ale potíže budou ještě dřív.“ Uvažoval jako voják. „Ještěři se odtud možná stálili, ale armáda sem nevtáhla. Nejpozději do zítřka vyjme Kanál do dna, a co budeme dělat pak?“

„Půjdeme do Denveru, počítám,“ odpověděla Penny. „Co jiného můžeme dělat?“

„Moe ne,“ řekl. „Ale jít - kolik? Sto mil?“ Ukázal na berle, které ležely vedle jeho lehátka. „Můžeš jít beze mě. Sejdu se tady s tebou za měsíc, možná za šest týdnů.“

„Nebud' hlupáček.“ řekla mu Penny. „Jsi na tom mnohem líp, než jsi byl.“

„Já vím, ale to ještě nestačí.“

„Budeš v pořádku.“ řekla s přesvědčením. „A mimochodem, já tě nechci opustit, miláčku.“ Sfoukla jednu z mihotajících svíček, které osvětlovaly vnitřek stanu. V temnotě uslyšel šustot látky. Když k ní vztáhl niku, ucítil teplou, nahou kůži. O chvíli později na něm seděla obkročmo, a oba sténali v extázi, a - pomyslel si - i v zoufalství, nebo si možná jen namlouval, že cítila stejnou věc jako on. Potom, aniž by se obtěžovala obléknout, usnula ve stanu vedle něho.

Vidkun Quisling - bývalý major norské armády, zrádce, pak předseda loutkové norské vlády za německé okupace.

Popraven v roce 1945. (Pozn, překl.)

Probudil se před východem slunce, a probudil i ji. „Jestli se do toho pustíme.“ řekl. „bude líp, když s tím začneme co nejdřív. Tak můžeme urazit velký kus cesty, než bude moc horko, a přes největší vedro si někde lehnout.“

„To zní docela dobře,“ přisvědčila Penny.

Východní obloha začala právě růžovět, když vyrazili na cestu. Nebyli zdaleka první* kdo opustil Karval. Jednotlivě i v malých skupinách lidé táhli k severu po jedné ze silnic, které vedly z města, jiní šli po silnici, mířící k západu, a pár statečných srdcí, se pustilo k severozápadu napříč krajinou. Kdyby byl Auerbach v lepší formě, udělal by to také tak. Ale jak věci vypadaly, on i Penny se vydali na západ: bylo mnohem pravděpodobnější, že v Horše River bude ještě voda, než v kterémkoli z potoků, které by křižovali, kdyby šli k severu.

Byl silnější a s berlemi obratnější, než býval, ale stále zůstával slabý a pomalý. Muži a ženy ho i s Penny míjeli v nepřetržitém proudu. Uprchlíci z Kanálu se roztáhli po silnici kam až oko dohlédlo.

„Někdo z nás zemře, než se dostaneme do Denveru,“ řekl. Ta vyhlídka ho znepokojovala mnohem méně, než by tomu bylo předtím, než byl zraněn. Měl už za sebou generální zkoušku na setkání se zubatou, skutečné provedení by nemělo být o mnoho horší.

Penny ukázala na oblohu. Kroužící černé body nebyly letouny Ještěřů, ba ani Pipery Cub. I Byla to káňata, vyčkávající s trpělivým optimismem svého druhu. Penny nic neřekla. Nemusela. Rance napadlo, jestli jedno z těch káňat bude ohlodávat i jeho kosti.

Potřeboval dva dny, aby se dostal k Horše River. Kdyby v ní nebyla voda, věděl, že o moc dál by se už nedostal. Ale lidé se kupili na břehu, tam kde řeka protékala pod silnicí číslo 71. Voda byla teplá a kalná, a tam, necelých dvacet yardů od mostu, nějaký idiot močil do řeky. Ale Auerbach se o to nestaral. Pil, dokud neměl dost, pak si omyl tvář a namočil vlasy.

Piper Cub - lehký dvoumístný průzkumný a spojovací letoun, používaný armádou USA. (Pozn. překl.)

Pak si sundal košili a také ji namočil. Jak bude schnout, bude ho ochlazovat.

Penny si našplouchala vodu na halenku. Mokrá bavlna obkreslila její tvary, Auerbach by to ocenil mnohem víc, kdyby nebyl tak k smrti unavený. Takže jen přikývl a řekl: „Dobrý nápad. Pojdme.“

Šli stále na sever a dorazili příští den časně ráno do Punkin Center. Tady bylo víc vody. Místní usedlík se smutným pohledem řekl: „Rád bych vám dal něco k jídlu, lidičky? - vypadáte, že by se vám mohl i Jo hodit. Ale ti před vámi snědli všechno, co jsme měli. Mnoho štěstí.“

„Říkal jsem ti, abys šla beze mě,“ řekl Auerbach. Penny ho ignorovala. Po jedné noze a dvou berlích se unaveně vlekl dál k severu.

Koncem odpoledne si už káňata musela pomalu uvazovat ubrousky pod bradou, aby byla připravena na chutnou večeři ze sluncem upečeného kapitána kavalérie. Počítal, že jestli tady padne a zemře. Penny by si mohla pospíšet a dostat se do Limonu dřív, než ji horko, žízeň a hlad dostanou.

„Mám tě rád,“ zasípal, nechtěje zemřít s některými věcmi nevyslovenými.

„Já tě mám taky ráda,“ odpověděla. „Proto tě odsud dostanu.“

Zasmál se, ale než jí mohl říct, jak se mylí, uslyšel zepředu křik a jásot. Ukázal tam, balancuje chvíli na jedné noze a jedné berlí. „To je vojenský MIZ.“ řekl se šťastnou nevírou. Ti koně byli nejkrásnější tvorové, které kdy viděl.

Vuz byl už plný, ale vojáci dali jemu i Penny polní láhve a suchary, a přiměli lidi, aby se sesedli a udělali jim vzadu místo. „Dopravíme vás do znovuosídlovacího střediska.“ slíbil jeden z nich. „Tam se o vás postarají.“

To trvalo dalších pár dnů, ale po celé cestě byly sklady se zásobami. Auerbach si lámal hlavu s tím, jak bude znovuosídlovací středisko vypadat: vojáci o tom moc nemluví. Když tam konečně dorazili, pochopil proč: byl to jen jiný název pro uprchlický tábor.

„Jak dlouho tady budeme muset zůstat?“ zeptal se utrápeného desátníka, který podal Penny ložní prádlo pro dva a nasměroval ji do ohromného, olivově zeleného společného stanu, jednoho z mnoha v řadě.

„Bůh ví, kamaráde.“ odpověděl desátník. „Válka možná skončila, ale není to žádná Havaj. Ale nebudete tady dlouho.“

No, vítejte ve Spojených státech, nového a nepřiliš zdokonaleného modelu. Při troše štěstí nebudete hladovět.“

„Bereme to,“ řekla Penny, a Auerbach musel přikývnout. Společně se vypravili seznámit se s novými Spojenými státy.

Ve své šedozelené košili a černých tankistických kalhotách neypadal Heinrich Jager v ulicích Lodže nijak nápadně. Spousta mužů nosila různé součásti a zbytky německých uniforem, a jestli jeho byla v lepším stavu než většina ostatních, na tom příliš nezáleželo. Na druhé straně, svoji plukovníckou blůzu zakopal okamžitě, jakmile vyskočil ze Storchu. Důstojník Wehrmachtu by nebyl v Lodži populární osobou.

Ludmila kráčela vedle něho. Její oděv - rolnická halena a kalhoty, které pravděpodobně patřily nějakému polskému vojákově - byl mužský, ale nikdo s výjimkou zvlášť krátkozrakého Ještěra by si ji nemohl splést s mužem, ani kvůli automatické pistoli uboku. Ani kalhoty, ani zbraň nebudily zvláštní pozornost. Spousta žen nosila kalhoty místo sukní nebo šatů, a překvapující počet - většinou, ale ne výhradně židovského vzhledu - jich nosil i střelné zbraně.

„Znáš vůbec Lodž?“ zeptala se Ludmila. „Víš, jak najít - tu osobu, kterou hledáme?“ Byla příliš opatrná, než aby jmenovala Mordechaie Anielewicze na místě, kde by jeho jméno mohl kdokoli zaslechnout.

Jager zavrtěl hlavou. „Obě odpovědi zní ne.“ Mluvil potichu: nikdo, kdo mluvil německy, důstojník Wehrmachtu či nikoli, by nyní pravděpodobně nebyl v Lodži populární, ani u Židu, ani u Poláku, a ani u Ještěřů. „Ale očekávám, že ho najdeme. Svým způsobem je tady velké zvíře.“

Uvažoval o tom, že by se zeptal policisty. Měl na vybranou ze dvou druhů: Poláku v tmavomodrých uniformách, a Židů, jejich rukávové pásky pocházely ještě z dob německé správy, a v čepicích, které je činily absurdně podobné francouzským Jlikiuv. Ale nepřipadalo mu lo jako rozumný nápad. Msto toho šli s Ludmilou stále na sever Stodolnianskou ulicí, dokud se nedostali do židovské čtvrti. I teď byla příšerně přeplněná. Jak vypadala pod vládou Reichu, to bylo něco, co si Jager raději ani nepředstavoval.

V této části města bylo v ulicích mnohem víc komicky vypadajících židovských policistů. Jager je ignoroval a doufal, že mu projeví tutéž zdvořilost. Kývl na chlapíka s divokou kšticí a kudrnatým narezlým plnovousem, ozbrojeného mauserovkou, na jehož hrudi se křížily dva pásy, plné mosazných nábojnic: židovský povstalec, a jako takový by pravděpodobně měl vědět, kde by bylo možné najít Anielewicze. „Hledám Mordechaie,“ řekl.

Židovy oči se při jeho čisté němčině zúžily. „Nu? Ano?“ řekl v jidiš, snad aby viděl, jestli mu Jager bude rozumět. Jager přikývl, aby dal najevo, že rozumí. Židovský bojovník pokračoval: „Tak hledáte Mordechaie. A co? Hledá on vás?“

„Vlastně ano.“ odpověděl Jager. „Říká vám něco jméno Skorzeny?“

Říkalo. Bojovník ztuhl. „To jste vy?“ Namířil pušku na Jagera. Pak se zarazil. „Ne. Vv to nemůžete být. On má být Větší než já, a vy nejste.“

„Máte pravdu.“ Jager ukázal na Ludmilu. „Ona je Skorzeny“

„Aha. Vtipálek. Dobře, y lipálku, můžete jít se mnou. Uvidíme, jestli vás Mordechai bude chtít vidět. Vás oba.“ dodal, když si všiml, jak blízko stojí Ludmila vedle Jagera.

Nešli daleko. Jager identifikoval cihlovou budovu, ke které přišli, jako požární stanici. Jejich průvodce oslovil polsky vousatého muže, který opravoval stříkačku. Ten mu odpověděl stejným jazykem. Jager zachytil Anielewiczovo jméno, ale víc ne. Ludmila řekla: „Myslím, že říkají, zeje nahoře, ale nejsem si jistá.“

Ukázalo se, že má pravdu. Žid je pustil napřed, což bylo rozurane opatření, které by udělal i Jager. Prošli chodbou a ocitli se v malé místnosti. Anielewicz seděl za stolem s nějakou nevýraznou ženou. Něco psal, ale přestal, když se objevili nově příchozí. „Jagere!“ zvolal. „Co tady k čertu děláte?“

„Ty ho znáš?“ řekl Žid s vousy barvy zázvoru zklamaně. „Rika, že ví něco o Skorzenym“

„Poslechnu si ho.“ Anielewicz pohlédl na Ludmilu. „Kdo je vaše přítelkyně?“

Odpověděla sama, se zjevnou pýchou: „Ludmila Vadimovna Gorbunovová, nadporučík. Rudé letectvo.“

„Rudé letectvo?“ Anielewiczovy rty tiše formovaly ta slova. „Vy máte ty nejpodivnější přátele. Jagere - ji a mě, například. Co by řekl Hitler, kdyby to věděl?“

„Řekl by, že jsem mrtvola.“ odvětil Jager. „Ovšem, protože jsem už byl zatčen pro zradu, tak už to řekl, nebo to udělal někdo z jeho poskoků. Právě teď mu chci zabránit, aby vyhodil do povětří Lodž, a snad taky zabránit Ještěřům, aby vyhodili v odvetu do povětří Německo. V dobrém či zlém, je lo pořád moje vlast. Skorzenymu je jedno, co se stane dál. Udělá to prostě proto, že mu někdo řekl, aby to udělal.“

„Měl jsi pravdu.“ řekla žena vedle Anielewicze. „Viděl jsi ho tedy. Myslela jsem si, že máš velké oči.“

„Kéž bych měl, Bertho.“ odpověděl ustaraně. Pak opět věnoval svou pozornost Jagerovi. „Nemyslel jsem si, že by někdo“ - pravděpodobně chtěl říct něco jako ani vy zatracení nacisti, ale zdržel se toho — „odpálil tu bombu uprostřed mírových rozhovorů. Ukazuje se, jak málo vím, co?“ Pak na Jagera ostře pohlédl. „Říkáte, že jste byl zatčen pro zradu!“ (kvalt: Zjistili, že jste nám předával zprávy?“

„Ano, to zjistili.“ odpověděl Jager s unaveným příkřívnutím. Od jeho záchrany vzaly věci příliš rychlý spád, než aby je dokázal přijmout najednou. Teď se je snažil brát tak, jak přicházely. Později, jestli bude nějaké později, se pokusí přijít na to, co to všechno znamená. „Karol je mrtvý.“ Další vzpomínka, kterou si přál raději nemít. „Ve skutečnosti neměli tušení, kolik jsem vám toho předal. Kdyby věděli jen desetinu z toho, byl bych rozsekaný na kusy, když mě přišli moji chlapi osvobodit

- a kdyby moji chlapi věděli jen desetinu z toho, nikdy by lo neudělali.“

Anielewicz se na něj pozorně zadíval. Potichu řekl: „Kdyby nebylo vás, nevěděli bychom o té bombě, ona by vybuchla, a Bůh ví, co by se stalo dál.“ Nabídl ta slova jako útěchu za to, že Jager byl zachráněn svými muži, když nevěděli, co skutečně udělal, pochopil s instinktem dobrého důstojníka, jak těžké bylo tohle přijmout.

„Říkáte, že jste viděl Skorzenyho?“ zeptal se Jager. Anielewicz příkřívl. Jager zkrřivil tvář. „Museli jste tu bombu najít. On říkal, že byla v hrobě. Odstranili jste ji odtud?“

„Jo, a nebylo to vůbec lehké.“ řekl Anielewicz a oťel si rukávem čelo, aby ukázal, jak těžké to bylo.. Vytáhli jsme i detonátor - nejen bezdrátový spínač, ale i ruční zařízení - takže ji Skorzeny nemůže odpálit ani kdyby se k ní dostal.“ Jager zvedl varovně ruku. „Ma to nevsázejte život. Může se zmocnit detonátoru, který jste vymontovali, nebo může mít svůj vlastní. Nikdy ho nepodceňujte.“

„Kdyby měl jenom detonátor na ruční ovládní?“ řekla Ludmila svou pomalou němčinou, „nevyhodil by spolu s ostatními i sám sebe? Kdyby ano, udělal by to?“

„Dobrá otázka.“ Anielewicz pohlédl na Jagera. „Vy ho znáte nejlépe.“ Znělo to jako obžaloba. Mu? Udělal by to?“

„Dvě věci vím jistě.“ odpověděl Jager. „Jedna z nich je, že bude mít určitě nějaký plán, jak ji odpálit ručně a přesto uniknout - ne, nevím jak, ale je to možné. Druhá věc je, že jste ho nejen rozzlobili, vv jste doyedli přímo k zuřivosti, když nevybuchla jeho bomba s nervovým plynem. Prahne po pomstě. A má své rozkaz)7. A, ať už se o něm dá říct cokoli, je lo statečný muž. Jestli jediný způsob, jak tu bombu odpálit, bude yyletet do povětří i s ní, bude ochoten to udělat.“

Mordehaj Anielewicz příkřívl, a vypadal dost nešťastně. „Bál jsem se, že řeknete tohle. Lidé, kteří jsou ochotni ze sebe pro svou věc udělat mučedníka, jsou mnohem nebezpečnější než ti, kteří pro ni chtějí žít.“ Nevesele se zasmál. „Ještěři si stěžují, že příliš mnoho lidí je ochotných sát se mučedník). Teď chápu, jak se cítí.“

„Co se námi uděláte, když jsme zde?“ zeptala se Ludmila.

„To je další dobrá otázka.“ řekla žena - Bertha - sedící vedle Anielewicze. Obrátila se k němu, něžně, Jagera napadlo, jestli jsou manželé. Neměla žádný prstýnek, pokud to něco znamenalo. „Co s nimi uděláme?“

„Jager je voják, a dobrýl, a zná Skorzenyho a způsob jeho myšlení,“ řekl židovský ytidce. „Kdyby nebyl spolehlivý, nebyl by teď tady. Dáme mu zbraň a pomůžeme nám hlídat bombu.“

„A co já?“ zeptala se Ludmila rozhorleně, Jager čekal, že to udělá. Položila ruku na pažbu své automatické pistole. „Jsem voják. Zeptejte se Heinricha. Zeptejte se nacistů. Zeptejte se Ještěřů.“

Anielewicz zvedl konejšivě ruku. „Já vám věřím,“ řekl. „ale všechno po pořádku.“ Ano, byl to dobrý důstojník - ne že by to pro Jagera byla novinka. Uměl si sestavit pořadí priorit. Také se uměl smát, což učinil právě teď. „A vy mě pravděpodobně zastřelíte, jestli se vás pokusím oddělit tady od plukovníka Jagera. Tak dobře. Wehrmacht, Rudé letectvo a banda bláznivých Židu - jsme v tom všichni společně, správně?“

„Společně,“ přisvědčil Jager. „Společně zachráníme Lodž, nebo se společně proměníme v dým. Tak to je.“

Muž zatřásl Ussmakem. „Vstávejte, vedoucí muži! Musíte vstát.“ řekl Oyyag naléhavě, dodávaje zdůrazňovací zakašlání. „To je signál k probuzení. Když se nedostavíte, budete potrestán. Celý barák bude potrestán, když budete chybět.“

Ussmak se začal pomalu pohybovat. U Rasy se předpokládalo, že nadřazení odpovídají za své podřízené a starají se o

jejich zájmy. Tak tomu bylo po nespočetné tisíce let. Doma to nepochybně platilo dál. Tady, na Tosevu 3, byl Ussmak psanec. To oslabovalo jeho pouta soudržnosti se skupinou, i když někteří z ní byli také vzbouřenci. A co víc, byl hladový, vyčerpaný psanec. Když nevěříte, že váš život bude trvat dlouho - když nejste ani přesvědčeni, že chcete, aby trval dlouho - je těžké cítit skupinovou solidaritu.

Dokázal se postavit na nohy a vyklopýtat ven k ranní kontrole. Tosevanští strážníci, kterým pravděpodobně dělalo potíže určit správně počet vlastních prstů, museli spočítat muže Rassl čtyřikrát, než ke svému uspokojení zjistili, že nikomu nevyrostla křídla a během noci neuletěl. Potom je nechali jít na snídani.

Byla hubená, i podle ubohých měřítek vězeňského tábora. Ale Ussmak nedojedl ani svou vlastní malou porci. „Jezte,“ naléhal na něho Oyyag. „Jak můžete přečkat další pracovní den, když se nenajíte?“

Ussmak odpověděl otázkou: „Jak můžu přečkat další pracovní den i když se najím? Stejně nemám hlad.“

To přimělo drahého muže ke znepokojenému zasyčení. „Vedoucí muži, musíte se hlásit lékařům Velkých Ošklivců.

Možná vám dají něco pro zlepšení chuti, pro zlepšení kondice.“ Ussmakova ústa se otevřela. „Snad nové tělo? Novou duši?“

„Vy nemůžete jíst?“ Ussmak unaveným gestem naznačil, že ne. Jeho druh v neštěstí, který byl právě tak vyzábělý jako on, zaváhal, ale jen na okamžik. „Mohu tedy sníst vaši porci?“ Když Ussmak neřekl ne, druhý muž zhltal jeho jídlo.

Jako ve snách se Ussmak dobelhal se svou pracovní partou do lesa. Vvtáhl sekeru a začal pomalu kácet strom s bělavou kůrou. Bušil do něho vši silou, ale práce příliš nepostupovala. „Pracuj rychleji, ty.“ vyštěkl na něho ruský dozorce.

„Bude vykonáno.“ odpověděl Ussmak. Začal sekat rychleji, ale s výsledkem pro dozorce stejně neuspokojivým. Když byl v táboře teprve krátkou dobu, tohle by způsobilo, že by se třásl strachem. Teď to pustil z hlavy. Uvrhli ho sem. Co mu ještě mohli udělat horšího?

Dopajdal se zpátky do tábora na oběd. Byl tak unavený, že mohl jíst jen málo. A opět někdo hbitě spořádal jeho zbytky. Když byl čas - příliš brzy - vrátit se do lesa, zapotácel se a upadl, a měl potíže opět vstát. Druhý muž mu pomohl na nohy a naplň ho vedl, naplň postrkoval k tosevanským stromům.

Vzal si svou sekera a začal znovu pracovat na stromu sbělavou kůrou. Ať se snažil jak chtěl, nedokázal udělat svým ostřím víc než jen drobné vruby na kmeni. Byl příliš slabý a příliš apatický, aby dokázal cokoli víc. Jestli strom neporazí, jestli ho parta nerozřeže na kusy o správné délce, nesplní normu a dostanou jen trestné přiděly. A co? pomyslel si Ussmak. Nedokázal sníst ani řádný přiděl, tak proč by ho mělo zajímat, jestli dostane méně.

Všichni ostatní muži dostanou ovšem také méně. Ale ani to ho nezajímalo. Řádného muže Rasy by to zajímalo, tolik věděl. Ale on se začal oddělovat od zbytku Rasy když tosevanský ostřelovač zabil Votala, jeho prvního velitele pozemního křížníku. Zázvor všechno jen zhoršil. Pak ztratil další osádku pozemního křížníku, a pak vedl vzpouru, do které vkládal takovou naději. A výsledek toho všeho byl..., toto. Ne, nebyl řádný muž Rasy, už ne.

Byl tak unavený. Spustil dolů sekera. Chvilku si odpočinu, pomyslel si.

„Pracuj!“ zařval dozorce.

„Jjmno?“ řekl Ussmak s tázacím zakašláním. Velký Ošklivec se zabručněním trhl hlavní zbraně stranou a kývl hlavou na známém, že mu uděluje povolení. Dozorci vás většinou nechali vyprázdnit střeva. Byla to jedna z mála věcí, kterou vás nechali udělat.

Pomalů klopýtaje. Ussmak odešel za keř. Dřepl si, aby si ulevil. Nic se nestalo - žádné překvapení, když byl uvnitř tak prázdný. Pokusil se vstát, ale místo toho padl na bok. Nadechl se. O chvíli později se nadechl znovu. A o něco později ještě jednou.

Ochranné membrány se mu samy od sebe přetáhly přes oči. Oční víčka klesla a zavřela se. V těchto posledních okamžicích ho napadlo, jestli Císařové minulosti přijmou jeho duši přese všechno, čeho se dopustil. Vzápětí poznal to, co se chtěl dovědět.

Když se Ještěr nevrátil z křoví po vykonání potřeb, Jurij Andrejevič Palčinskij šel pro něho. Musel se brodit sněhem. Ještěr se neobjevil, když ho volal. „To tu smradlavou věc přijde draho.“ zamumlal.

Pak ho našel, když o něho zakopl a málem upadl. Zaklel a napřáhl nohu k řádnému kopanci, ale neudělal to. K čemu se namáhat? Ta zatracená věc byla už mrtvá.

Sebral Ještěra, přehodil si ho přes rameno - jeho váha nestála za řeč - a odnesl ho do tábora. Na jedné straně byla jáma, do které házeli ty, kteří se udřeli k smrti nebo zemřeli hladem tento týden. Nejnovější tělo dopadlo na hromadu ostatních.

„Tuhle jámu určitě naplníme dřív, než bude čas vykopat jámu na příští týden.“ zabručel Palčinskij. Pokrčil ramenem. To nebyla jeho starost. Jeho starost byla pracovní parta. Obrátil se zády k hromadnému hrobu a zamířil zpátky do lesa.

„Ukázali jsme, že dokážeme být milosrdní.“ prohlásila Liu Han. „Pustili jsme jednoho malého šupinatého ďábla zpátky ke svému druhu navzdory jeho zločinům proti dělníkům a rolníkům.“ Já jsem ho nechala jít navzdory jeho zločinům proti mně, dodala v duchu. At teď nikdo neříká, že nedokážu nadřadit zájmy Strany, zájmy Lidové osvobozené armády svým vlastním zájmům. „Za pár dnů vyprší příměří, na kterém jsme se se šupinatými ďábly dohodli. Stále odmítají zahrnout nás do toho širšího zastavení palby. Ukážeme jim, že dokážeme být silní jako draci. Přinutíme je k ústupkům.“

Posadila se. Muži z pekingského ústředního výboru dali hlavy dohromady, diskutující o tom, co řekla, a jak to řekla. Nieh Ho—T'ing cosi tlumeně vysvětloval nově přichozímu, hezkému muži s kulatou plnou tvář, jehož jméno nezachytila. Muž přikývl a vrhl na Liu Han obdivný pohled. Zajímalo ji, jestli obdivoval její slova nebo její tělo. Pevně jeho pohled opětovala, zvažujíc ho očima. I'enkovský balík, rozhodla, zapomínajíc na okamžik, že nedávno byla i ona

venkovanky bez jakéhokoli ponětí o politice.

Po druhém boku Nicha seděl Hsia Shou—Tao. Ted' vstal. Liu Han si byla jistá, že lo udělá. Kdyby řekla, že Jang—ct'iang leče ze západu na východ, nesouhlasil by, protože to řekla ona.

Nieh Ho—T'ing vztyčil varovní prst, ale Hsia přesto začal: „Zápal je určité důležitý pro věc revoluce, ale stejně tak opatrnost. Příliš velkou agresivitou přinutíme malé d'ábly ke tvrdé odvetě vůči nám. Kampaň drobných mšivých útoků mi připadá jako lepší plán, který nám spíše přinese výsledky, které si přejeme, než jít okamžitě po vypršení příměří do všeobecné války.“

Hsia se rozhlédl po místnosti, aby viděl, jaké reakce se mu dostalo. Několik mužů přikyvovalo, ale ostatní, mezi nimi i čtyři nebo pět mužů, s nimiž počítal, seděli tiše a bez hnutí. Liu Han se v duchu usmála, zatímco její tvář zachovávala nevzrušený výraz. Jak bylo jejím zvykem, připravila si pudu dřív, než na ní začala bojovat. Kdyby měl Hsia unci rozumu, byl by si toho všiml předem. Zjistil to až teď, a toto poznání způsobilo, že jeho tvář nabyla téměř takového výrazu jako tenkrát, když ho Liu Han kopla do choulostivých míst.

K jejímu překvapení venkovsky vyhlížející muž vedle Nieha Ho—T'inga promluvil: „Protože válku a politiku od sebe nelze oddělovat ani na okamžik, je občas nezbytné připomenout nepříteli, že moc prámem z hlavně pušky. Malým šupinatým d'áblům, podle mého, je třeba tvrdě dát na vědomí, že jejich okupace je dočasná a nakonec nezbytně skončí. Tedy, jak soudružka Liu Han tak brilantně vyjádřila, zasadíme malým d'áblům sérii tvrdých údem v okamžiku ukončení příměří, a naše následné akce přizpůsobíme jejich reakci.“

Nemluvil jako venkovský balík: mluvil jako vzdělaný muž, snad dokonce básník. A nyní začaly všechny hlavy u stolu souhlasně přikyvovat. Liu Han pochopila, že je v tom něco víc, nežli jen to, jak dobře mluvil: měl zde autoritu, autoritu, kterou každý bez výhrad uznával. Ráda by věděla, jak se jmenuje.

„Jako obvykle. Mao Ce—Tungova analýza je přesná,“ řekl Nieh Ho—Ting. „Jeho hledisko je nejrozumnější a my vypracujeme náš program proti malým d'áblům podle jeho pokynu.“ Členové ústředního výboru znovu přikýkli, jako by jejich hlavy vedl jediný loutkář. Liu Han přikývla spolu ostatními.

Ale oči měla rozšířené úžasem, když hleděla na muže, který vedl věc revoluce v celé Číně. Mao Ce—Tung považoval za správné něco, co ona řekla!

Podíval se na ni, záře jako Liu Mei, jako malý tlustý7 bůžek štěstí, v něhož správní komunisté nevěřili, ale Liu Han ho nedokázala vypudit z mysli. Ano, schvaloval její slova. Jeho tvál to říkala jasně. A ano, díval se na ni jako se muž dívá na ženu, ne hrubě jako Hsia Shou—Tao, když ji očima svlékal, ale nemohla se v tom mýlit.

Uvažovala, co by s tím měla dělat. Měla už pochyby o své oddanosti Niehovi Ho—T'ingovi, pochyby jak ideologické, tak osobní. Trochu ji překvapilo, když si všimla Maova zájmu, spousta členů ústředního výboři, pravděpodobně většina z nich, bažila po revoluci víc než po ženách. Hsia byl výstražným příkladem, proč toto pravidlo fungovalo. Ale Mao Ce—Tung byl určitě zvláštní případ.

Slyšela o něm, že je ženatý. I kdyby ji chtěl, i kdyby s ní spal, určitě by kvůli ní neopustil svou ženu, nějakou herečku, pokud se dobře pamatovala. Jak velký vliv by získala jako jeho milenka? Vyplatilo by se nabídnout mu své tělo?

Necítila žádnou sexuální touhu: díky malým d'áblům měla až po krk páření s muži, které nechtěla. Ale Mao Ce—Tunga považovala za atraktivního ještě předtím, než se dověděla, kdo to je.

Usmála se na něho, jen lehce. Usmál se také, zdvořile. Nieh Ho—T'ing si ničeho nevšiml. Měl sklon být v tomto směru slepý, někdy si myslela, že je pohodlnější než obvykle milenci bývají. Bobby Fiore bral mnohem větší zřetel na ni jako na osobu.

Co tedy dělat! Zčásti to, samozřejmě, záleželo na Maovi. Ale Liu Han s pradávnou ženskou moudrostí věděla, že kdyby projevila zájem, pravděpodobně by vedle ní ulehl.

Chtěla lo? Těžko říct. Převýšil by možný zisk rizika a nepříjemnosti? Neřešila to hned. Komunisté uvažovali v termínech let, pětiletých plánů, desetiletí boje. Malí šupinatí d'áblové, jak zjistila, uvažovali v desetiletích, stoletích, tisíciletích. Nenáviděla malé d'ábly, ale byli příliš mocní, aby je mohla zavrhnout jako hlupáky. Viděno z jejich pohledu, dokonce i z pohledu

Strany, začít se sváděním: aniž by předtím uvážila možné následky, by byla ohromná pitomost.

Znovu se na Maa usmála. Nemohlo to být na škodu. Kdo ví, jak dlouho se tady zdrží. Nikdy předtím ho v Pekingu neviděla, a možná ho zase dlouho neuvidí. Ale pravděpodobně se vrátí. A až to udělá, chtěla, aby si ni pamatoval. Pak, kdykoli to pak bude, se rozhodne. Měla spoustu času. A ať se rozhodne jakkoli, ta volba budeze7.

Od okamžiku, kdy nacisté vtrhli do Polska a rozpoutali tím druhou světovou válku, Mordechai Anielewicz hrál hru na kočku a myš už mnohokrát. Ale v každé z nich, proti Němcům, proti JeStěrům, proti tomu, co Mordechai Chaim Rumkowski považoval za legitimní židovskou správ Lodže, byl vždycky on tou myší, operující proti většímu, silnějšímu nepříteli.

Nyní byl kočkou, a zjistil, že mu ta role příliš nevyhovuje. Někde venku se skrýval Otto Skorzeny. Nevěděl kde. Nevěděl, kolik toho Skorzeny ví. Nevěděl, co má esesman v plánu. Ani trochu se mu to nelíbilo.

„Kdybyste byl Skorzeny, co byste dělal?“ zeptal se Heinricha Jagera. Konečně, Jager byl nejen Němec, ale i muž, který s elitním zabijákem úzce spolupracoval. Přesto se cítil divně, když se na to Němce ptal. Rozumem věděl, že Jager nebyl žádný židobijce. Emocionálně „

Plukovník se poškrábal na hlavě: „Kdybych byl na niisle Skorzenyho, tiše bych ležel za keřem, dokud bych nezjistil všechno, co budu potřebovat k útoku, a pak bych udeřil rychle a tvrdě.“ Kysele se zasmál. „Ale jestli je to přesně to, co udělá on, to vám nepovím. Má svůj vlastní způsob, jak dotáhnout věci do konce. Někdy jsem si myslel, že je cvok - dokud se mu to nepodařilo.“

„Nikdo ho neviděl od doby, co jsem ho viděl já.“ řekl Anielewicz, mrače se. „Mohl by zmizet z povrchu světa - ale chtít

to by asi bylo příliš, co.' Možná leží za keřem.“

„Ale to nemůže dělat moc dlouho.“ poukázal Jager. Jestli zjistí, kde je bomba, pokusí se ji odpálit. Samozřejmě, už je pozdě, a závisí na tom hlavní útok. Nebude čekat.“

„Vytntonovali jsme detonátor.“ připomněl znovu Mordechaj. „Už v bombě není, ačkoli ho tam můžeme rychle vrátit, když budeme muset.“

Jager pokrčil rameny. „To by nemělo vadit. Kdyby si Skorzeny nepřinesl náhradní, byl by blázen - a blázen on není. Kromě toho je inženýr, ví, jak ho instalovat.“ Anielewicz, sám student techniky, se zaškaredil. Nechtěl mít s esesmanem nic společného.

Ludmila Gorbunovová se zeptala: „Bude mít k nice nějaké lidi z Lodže, neboje tady úplně sám?“

Anielewicz pohlédl na Jagera, který pokrčil opět rameny. „Toto město bylo před příchodem Ještěřů nějaký čas pod vládou itezczw. Jsou tady ještě nějakí Němci?“

„Z časů, kdy se město jmenovalo Lilzmannstadt, to máte na mysli?“ zeptal se Mordechaj a zavrtěl hlavou, aniž by čekal na odpověď. „Ne, po příchodu Ještěřů jsme většinu árijských kolonistů přinutili sbalit se a odejít. Totéž udělali Poláci. A víte co? Němci nám tu vůbec nechybí.“

Jager se na něho klidně podíval. Anielewicz ucítil, že se červená. Jestli měl někdo právo střílet se do německého vojáka, byl to on. Do německého vojáka, ale ne do tohoto německého vojáka. Kdyby nebylo tohoto německého vojáka, nebyl by tady, aby se do něho mohl střílet. Musel si lo pamatovat, bez ohledu na to, jak těžké to bylo.

„Takže tady není moc Němců, co?“ řekl Jager věčně. „Jestli nějakí zbyli, Skorzeny je najde. A bude mít pravděpodobně kontakt mezi Poláky. Ani oni nemají rádi vás Židy.“

Pokoušel se oplátit špičku? Mordechaj si nebyl jist. I kdyby ano, měl pravdu. Ludmila řekla: „Ale když Poláci Skorzenymu pomohou, vyletí tak do povětří.“

„To výš ty.“ řekl Jager. „To vím já. Ale Poláci to nemusí vědět. Jestli Skorzeny řekne: „Hele, mám lady velkou bombu, která zlikviduje všechny Židy“, ale vás ne, určitě mu uvěří.“

„Je dobrý lhář?“ zeptal se Anielewicz, chtěje se o svém protivníkovi dovědět víc, než věděl z německé propagandy, donekonečna omílající Skorzenyho úspěchy.

„Je dobrý- ve všem, co má něco společného s jeho řemeslem.“ odpověděl Jager beze stopy ironie, a pak uvedl příklad:

„Vypravil se do Besanconu s pětím zázvoru na úplatky Ještěřům přes rameno a vrátil se v jednom z jejich tanků.“

„Tomu nevěřím.“ řekla Ludmila a předběhla tak Anielewicze. „Slyšela jsem to v německém vysílání na krátkých vlnách, ale nevěřím tomu.“

„Je to pravda, ať tomu věříš nebo ne.“ řekl Jager. „Byl jsem tam. Viděl jsem, jak se jeho hlava vynořuje z průlezu řidiče. Taky jsem nevěřil, že to dokáže. Myslel jsem si, že tam jde spáchat sebevraždu, ale mylil jsem se. Od té doby jsem ho nikdy nepodceňoval.“

Anielewicz seznámil s tímto hodnocením, které se mu zdálo značně depresivní. Solomona Gruvera a Berthu Fleishmanovou. Gruverovi poklesly koutky úst, což mělo za následek, že vypadal ještě zasmušileji než obvykle.

„Nemůže být tak dobrý,“ řekl bývalý seržant. „Kdyby byl tak dobrý, byl by Bůh, a to není. Je to jen člověk.“

„Musíme nastražit uši mezi Poláky,“ řekla Bertha. „Jestli se u nich něco děje, potřebujeme se to dovědět co nejrychleji.“ Mordechaj na ni věčně pohlédl. Ona brala celou tuto záležitost stejně vážně jako on. Vzhledem k duševní vyrovnanosti, kterou obvykle projevovala, to byla známka, že je třeba brát to vážně.

„Tak budeme špicovat uši. A co?“ řekl Gruver. „Jestli je tak dobní, nic neuslyšíme. Nenajdeme ho, když nebude chtít, abychom ho našli, a nebudeme vědět, co chystá, dokud se nerozhodne udeřit.“

„Což je všechno pravda, ale nic z toho neznamená, že se o to můžeme přestat snažit.“ řekl Anielewicz. Uhodil dlani do boku požární stříkačky. Bolelo to víc jeho než stříkačku. „Kdybys si jenom byl jistý, že jsem ho poznal! Kdybys jenom byl vyšel z - odkud jsem vyšel - o pár sekund dřív, abych zahlédl jeho tvář. Kdyby, kdyby, kdyby —“ Žralo ho to.

„I když si jenom myslíme, že je v Lodži, přimělo nás to k ostražitosti.“ řekla Bertha. „Kdo ví, co by mohl provést kdyby se sem dostal, aniž bychom o lom věděli.“

„Zahnul za roh.“ řekl Anielewicz, promítaje si to znovu v ntyli jak kousek filmu. „Zahnul za roh, a pak za další, velmi rychle. Podruhé jsem musel hádat, kterým směrem se dal, a hádal jsem špatně.“

„Netluč se kvůli tomu pořád do hlavy, Mordechaj,“ řekla Bertha. „S tím se už nedá nic dělat, a tys udělal všechno, cos mohl.“

„To ano,“ zabručel Gruver. „Bezpochyby.“ Anielewicz ho sotva slyšel. Díval se na Berthu Fleishmanovou. Nikdy předtím mu neřekla křestním jménem, pokud si pamatoval. A to by si pamatoval.

I ona se na něj dívala. Když se jejich oči setkaly, trochu se začervenala, ale neodvrátila svůj pohled. Věděl, že ho má docela ráda. Měl ji také docela rád. Když se neusmívala, byla celkem fádni a nevýrazná. Už spal s mnohem hezčími ženami, Náhle se mu zdálo, že slyší znovu hluboký hlas Solomona Grayera, říkající A co? Spal s těmi ženami a užíval si s nimi, ale ani na okamžik neuvažoval o tom, že by s některou z nich chtěl strávit svůj život. Avšak Bertha „

„Jestli přežijeme tohle —“ řekl. Těch pár slov tvořilo celou větu, když jste věděli, jak je poslouchat.

Bertha Fleishmanová to věděla. „Ano, jestli.“ odpověděla - a byla to také vyčerpávající odpověď.

Skutečný Solomon Gruver se zdál méně pozorný k tomu, co se dělo kolem něho než ten imaginární uvnitř Anielewiczovy hlavy. „Jestli to přežijeme.“ řekl. „Budeme s tou věcí muset udělat něco lepšího než nechal ji tam, kde je. Ale když s ní budeme hýbat teď, jenom k ní přitáhneme pozornost, a to poskytne šanci tomu mamzerovi Skorzenymu.“

„To je svatá pravda. Solomone - každé slovo,“ souhlasil Mordechaj vážně. Pak se začal smát. O chvíličku později se k němu přidala Bertha.

„A co je tak legračního?“ zeptal Gruver důstojně. „Udělal jsem nějaký žert a, chraň Bůh, o tom nevím?“

„Chraň Bůh.“ řekl Anielewicz a rozesmál se ještě víc.

Když George Bagnall a Ken Embry kráčeli k Dover College, nad hlavami jim zahřměly tryskové motory: Bagnallova automatická reakce byla vyhledat nejbližší díru a skočit do ní. Silou ville se ovládl a podíval se nahoru. Tentokrát měla racionální část jeho mozku pravdu: nahoře byly meteory, ne stíhací bombardéry Ještěřů.

„Zatraceně!“ vybudil Embry, i v něm málem převládá podmněný reflex. „Byli jsme pryč jen půl druhého roku, ale vypadá to, jako bychom se vrátili do roku 1994, ne 1944.“

„No, to zrovna ne,“ řekl Bagnall. „Tyhle věci létaly už když jsme odletěli, ale nebylo jich moc. Hurricany už vubec něbylo vidět a Spitfiry zdokonalovali, jak nejrychleji mohli. Je to krásný nový svět a žádný omyl.“

„Pořád je tady místo pro posádku bombardéru - aspoň na příštích dvacet minut.“ řekl Embry. „Nenamontovali tryskové motory do Lancasterů, ještě ne. Ale všechno ostatní, co udělali —“ Zavrtěl hlavou. „Žádný div, že nás poslali zpátky do školy. Jsme skoro tak pozadu, jako kdybychom létali se Sopwithy Camel. Samozřejmě, problém je, že jsme dlouho nelétali s ničím.“

„Pro Jonese je to ještě horší.“ řekl Bagnall. „My budeme létat stále se stejnými autobusy, i když změnili pravidla. Ale jeho radary začínají být z jiného světa - doslovně.“

„Toléz platí o zaměřování bomb.“ řekl Embry, když v v sloupali po drolicích se betonových schodech a zamířili chodbou ke své učebně.

Přednášející, nadporučík jménem Constantine Jordan, už čmáral po tabuli, ačkoli do začátku hodiny chybělo ještě pár minut. Když si hledal místo. Bagnall se rozhlédl. Většina spolužáků na něho působila bledým, sýrovitým dojmem a na některých z nich bylo vidět, že přemáhají bolesti. To se dalo snadno pochopit - až na exotické výjimky jako Bagnall a Embry, lidé, kteří byli mimo službu dost dlouho, aby potřebovali opakovací kursy, byli ti, kteří utrpěli těžká zranění. Několik z nich mělo strašlivé jizvy v obličejích, co se skrývalo pod jejich uniformami, to byla jiná otázka, ale ne pro Bagnalla.

Těsně předtím, než hodin} ' na věži odbil} ' jedenáctou, se kapitán Jordan otočil a začal: „Jak jsem se zmínil na konci včerejší hodiny, to, čemu Ještěři říkají skelwcmkové světlo, slibuje revoluci v zaměřování bomb. Skehvcwmkové světlo, na rozdíl od běžného světla - ukázal na elektrickou žárovku -, je zcela organizované, dalo by se říct. Všechno má stejnou frekvenci, stejnou amplitudu, stejnou fázi. Ještěři znají několik způsobů, jak vytvářet takové světlo. Pracujeme intenzivně na tom, abychom zjistili, kterým z těchto způsobů bychom ho nejsnáze mohli vytvářet sami. Ale to už značně odbíháme od věci. Ukořistili jsme dost generátorů skehmncavého světla, abychom jimi mohli vybavit značný počet bomb, a proto jste tak} ' tady.“

Bagnallova tužka běhala po papíře. Občas musel dokonce přestat psát a procvičit si ruku, aby se zbavil písařské křeče. Všechno toto bylo pro něj nové a velice důležité - nyní už dokázal pochopit termín, s nímž se setkal už ve Pskově.

Úžasné, co všechno se dá dělat se skehvankovým světlem.

Jordan pokračoval: „Co děláme je to, že osvítime cíl skelwankovou lampou. Řádně naladěné čidlo v přední části bomby ovládá její stabilizační ploch} ' a vede ji k cíli. Dokud paprsek světla ozařuje cíl, řízení funguje dobře. Viděli jsme to všichni, když takové bomb} ' používali proti nám víc, než nám bylo milé. Zatím pracujeme pouze s ukořistěnými čidly, jejich zásob} ' jsou omezené, ale také pracujeme na způsobech a prostředcích, jak je nakonec vyrábět sami. Ano, pane McBride? Máte otázku?“

„Ano, pane.“ odvětil nadporučík, který zvedl ruku. „Tahle nová munice je velice dobrá, pane, ale jestliže letíme proti Ještěřům, jak se přiblížíme k cíli dostatečně blízko, abychom měli nějakou naději, že ho zničíme? Jejich zbraně nás zasáhnou na mnohem větší vzdálenost, než z jaké my můžeme odpovědět. Věřte mi, pane, já to vím.“ Byl to jeden z mužů, kterým jizva po spálenině pokrývala polovinu obličeje.

„To je potíz.“ připustil Jordan. „Snažíme se také okopírovat (v řízené raket} ', klen mi Ještěři sestřelili tolik našich letadel, ale ukazuje se, že to chvíli potrvá, i když nám pomáhají ještěři zajatci.“

„Uděláme nejlíp, když s nimi v dohledné době nepovedeme další válku, to je všechno, co mohu říct, pane.“ odpověděl McBride. „Jinak to dopadne tak, že nám nezbudou vubec žádní piloti. Bez raket, které by se vyrovnaly jejich, jsme pro ně jen malá přesnádávka, nic víc.“

To bylo výstižné. Bagnall si přál, aby byl molů vzlétnout proti Luftwaffe s Lancasterem nesoucím skehvankem řízené bomby a raket} ', které by sundaly messerschmitty dřív, než se jim podaří dostat se mu na kůži a zabít ho. Po chvíli si uvědomil, že je docela možné, že jednoho dne s těmito zbraněmi proti Němcům vzlétne. Ale pokud k tomu dojde, Němci je určitě budou mít také.

Kapitán Jordan přetáhl přednášku několik minut po zazvonění. To byl jeho zvyk. Konečně své žáky propustil svačováním: „Zítra se vás zeptám na to, co jsme tento týden probrali. Ti, kteří budou mít špatné známky, se promění v ropuchy a budou poslání honit šváby. Úžasné, co dnešní technologie dokáže, není-liž pravda? Jděte na oběd.“

Když Bagnall s Embrym vyšli na chodbu a zamířili do kantýny, kde podávali nevábné jídlo, které však bylo zdaraia, zavolal na ně Jerome Jones: „Poobědváte tady s mým kamarádem?“

Jeho kamarád byl Ještěř, který se představil syčivou angličtinou jako Mzepps. Když Bagnall zjistil, že býval před svým zajetím radarovým technikem, ochotně mu dovolil, aby se k nim přidal. Rozmlouvat přátelsky s Ještěřem mu připadalo zvláštní, dokonce ještě zvláštnější než jeho první napjaté setkání s německým podplukovníkem v Paříži, těsně poté, kdy RAF zastavilo operace proti nacistům.

Ale navzdor} ' svému vzhledu mu Ještěř začal brzy připadat jako typický poddůstojník z povolám, který se stará o svoji práci, ale nijak zvlášť o to, jak zapadá do širšího rámce. „Vy Velcí Ošklivci pořád říkáte proč, proč, proč.“ postěžoval si. „Kdo se stará o to proč? Prostě je to třeba udělat. Proč, to není důležité. Jo lo správné slovo? Ano, důležité.“

„Jeho ani ve snu nenapadne.“ poznamenal Jones, „že kdybychom se neptali pořád proč, proč, proč, nebyli bychom v

situaci, kdy bychom mohli klást odpor, když sem přišel on se svými šupinatými kohortami.“

Bagnall o tom přemítal, když se s Embry m vrátil do třídy kapitána Jordana. Uvažoval o teorii, kterou kapitán Jordan přednášel spolu s praktickým použitím toho, co se RAF naučilo od Ještěři. Podle všeho, co Mzepps říkal, Ještěři sami zřídka kdy postupovali tímto způsobem. Co pro ně znamenalo víc než proč.

„To by mě zajímalo, proč to je?“ zabručel.

„Proč je co?“ zeptal se Embry, díky čemuž si Bagnall uvědomil, že mluvil nahlas.

„Vlastně nic.“ odpověděl. „Jen existence - člověka.“

„Je to pravda?“ zeptal se Embry. „Podle mě to nemůžeš dokázat.“

Sluneční paprsek pronikající škvírami žaluzie našel tvář Ludmily Gorbunovové a probudil ji. Protírajíc si oči, posadila se na posteli. Nebyla zvyklá spát v posteli, už dlouho ne. Podle rozhozených pokrývek na zemi i holá matrace byla až dekadentně měkká.

Rozhlédla se po bytě, který jim s Jagerem dal k dispozici Mordechaj Anielewicz. Vodovodní instalace nebyla v pořádku, tapety se po letech zanedbávám loupaly - Anielewicz se jim za to omlouval. Zdálo se, že lidé v Lodži se vždycky omlouvali přichozím odjinud za to, v jak špatném stavu věci byly. To se Ludmile nezdálo tak špatné. Pomalu začínala chápat, že problém je v rozdílných měřítcích srovnávání. Oni byli zvyklí na to, jak věci vypadaly před válkou. Ona byla zvyklá na Kijev. To vypovídalo. Přestala si lámat hlavu s tím, o čem to vypovídalo, protože její pohyb probudil Jagera. Procítl se rychle a naráz. Viděla to během těch posledních pár nocí. Měla ten samý trik. Ale před válkou ne. Zajímalo by ji, zdali ho měl Jager.

Natáhl se a položil ruku na její nahé rameno. Pak se k jejímu překvapení krátce zasmál. „Co je ti k smíchu? 7“ zeptala se, trochu popuzeně.

„Tohle,“ odpověděl a zahrnul pohybem ruky celý byt. „Všechno. Tady jsme my, dva lidé, kteří pro lásku jednoho ke druhému opustili všechny věci, které byli zvyklí pokládat za důležité. Ani se k nim nemůžeme vrátit, už nikdy. Jsme - jak to říkají diplomaté? - osoby bez státní příslušnosti, to jsme. Je to jak ze šestákového románu.“ Jak měl ve zvyku, rychle vystřízlivěl. „Nebo by to bylo, kdyby nebylo toho malého detailu bomby z výbušného kovu, která takhle zpřeházela naše životy.“

„Ano, kdyby toho nebylo.“ Ludmile se nechtělo vylézt z postele a obléknout se. Tady, nahá mezi prostěradly s Jagerem, mohl předstírat, že láskaje ta jediná věc, která je přivedla do Lodže, a že ta zrada a strach nejen kvůli tomuto městu, ale kvůli celému světu, s tím nemají nic společného.

S povzdechem vstala a začala se oblékat. Jager se k ní připojil se stejným povzdechem, jen o oktávu nižším. Právě končili se svou toaletou, když někdo zaklepal na dveře. Jager se znovu uchechtl, snad měl také milostné spády, a také je musel odložit. Museli otevřít. Tentokrát je alespoň nikdo nepřerušil v nejllepším.

Jager otevřel, tak opatrně, jako by očekával, že na chodbě bude stát Skorzeny. Ludmila nechápala, jak by to bylo možné, jenže nechápala ani, jak bylo možných mnoho jiných věcí, které Skorzeny dokázal, a o nichž ji Jager vyprávěl. Ale za dveřmi nestál Skorzeny. Stál tam Mordechaj Anielewicz s mauserovkou přes rameno. Když vešel, sundal ji a opřel o zeď. „Víte, co bych si přál, abychom mohli udělat?“ řekl. „Přál bych si, abychom mohli dát zprávu Ještěřím - jen jako pověst, rozumíte?“ - že Skorzeny je ve městě. Kdyby ho začali hledat i oni a jejich loutky, začala by mu hořet koudel za patami, a měl by jiné starosti, než ležet za keřem a nechat nás všechny pobíhat okolo.“

„Neudělal jste to, že ne?“ řekl Jager ostře

„Říkal jsem, že bych byl rád, kdybych mohl.“ odpověděl Anielewicz. „Ne, jestli Ještěři zjistí, že je Skorzeny tady, začnou být zvědaví, co tady dělá - a začnou po něm pátrat. To si nemůžeme dovolit, což ponechává první tah na ně: hraje s bílými kameny, tak je to.“

„Vv hrajete šachy?“ zeptala se Ludmila. Mimo Sovětský svaz nenarazila na mnoho lidí, kteří to uměli. Musela použít mské slovo, nevěděla, jak se to řekne německy.

Anielewicz přikývl. „Ano, hraji.“ odpověděl. „Ne tak dobře, jak bych chtěl, ale to říkají všichni.“

Jager se držel věci: „A co tedy děláte, minim na rozdíl od věcí, které zdráhavě neděláte?“

„Já vám rozumím.“ odpověděl Anielewicz s kyselým úsměvem. „Poslal jsem do ulic tolik ozbrojených mužů, kolik si mohu dovolit, a kontroluji každého domácího, který s tím nepoběží hned k Ještěřím, jestli u sebe nemá Skorzenyho.

Potud — “Luskl prsty, aby ukázal, pokud.

„Zkontrolovali jste nevěstince?“ zeptal se Jager. To bylo další německé slovo, které Ludmila neznala. Když se na ně zeptala a dostalo se jí vysvětlení, nejdříve si myslela, že žertuje. Pak si uvědomila, že je smrtelně vážný.

Mordechaj Anielewicz znouí luskl prsty, tentokrát rozmrzele. „Ne, a měl jsem to udělat.“ řekl, zlobě se sám na sebe. „To by pro něho mohl být dobrý úkryt, co?“ Kývl Jagerovi. „Díky. Sám bych na to nepomyslel.“

Ani Ludmila by na to nepomyslela. Svět mimo Sovětský svaz měl pro ni spolu s svým luxusem i novou zkaženost. Dekadentní pomyslela si znovu. Zavrtěla hlavou. Bude si na to muset zvyknout. Nebude žádný návrat do rodiny, už nikdy, ledaže by SJ přála strávit nekonečná léta někde y gulagu, anebo - mnohem pravděpodobněji - rychlý konec s kulkou v týle. Odhodila svůj starý život stejně neodvolatelně jako Jager. Zbývala otázka: dokážou si vybudovat nový společný život tady?

Jestli nezastaví Skorzenyho, odpověď byla skličující a zřejmá.

Anielewicz řekl: „Půjdu zpátky na požární stanici: musím se na něco zeptat. Moe jsem se nestaral o najkehs - dívky.“ vysvětlil, když viděl, že Ludmila ani Jager neporozuměli slovu v jidiš. „ale někdo o nich bude vědět, co je třeba. Muži jsou muzi - dokonce i Židé.“ Pohlédl vyzývavě na Jagera.

Němec, k Ludmilině úlevě, výzvu nepřijal. „Lidé jsou lidé.“ přisvědčil mírně. „Byl bych tady, kdybych si to nemyslel?“

„Ne.“ řekl Anielewicz. „Lidé jsou lidé - dokonce i Němci, možná.“ Dotkl se prstem štítku své látkové čapky, přehodil si pušku přes rameno a odpěchal.

Jager vzdychl. „Tohle nebude snadné, jakkoli moc bych si přál, aby bylo. I když zastavíme Skorzenyho, budeme tady vyhnanci.“ Zasmál se. „No, ale byli bychom na tom mnohem hůř než Vyhnanci, kdy mě znovu dostalo do spárů SS.“ „Právě jsem myslela na lo samé.“ řekla Ludmila. „Ne na SS, ale na NKVD, chci říct.“ Šťastně se usmála. Když dva lidé myslí ve stejnou dobu na stejnou věc, musí to znamenat, že si dobře rozumí. A pro ni byl Jager všechno, co jí na světě zůstalo, kdyby nevěřila, že si dobře rozumí, cítila by se zoufale sama. Její oči sklouzly na postel. Její úsměv se změnil, jen lehoučce. Tam si rozuměli dokonale, to bylo jisté.

Pak Jager řekl: „No, na tom není nic překvapujícího. Nemáme tady moc jiného, o čem přemýšlet, že? O nás - a o Skorzenym.“

„Da,“ řekla Ludmila zklamaně. To, co považovala za dobré znamení, bylo pro Jagera samozřejmostí. Rozesmutnilo ji to. Na stole ležel kus černého chleba. Jager odešel do kuchyně a vrátil se s nožem s kostěnou rukojetí. Rozkrojil chléb na dvě části a polovinu Ludmile podal. Bez nejmenší stopy ironie řekl: „Německá obsluha ve své nejlepší podobě.“ Žertoval? Očekával, že lo vezme vážně? Lámala si stím hlavu, zatímco jedla svoji snídani. To, že lo nevěděla jistě, jí vadilo: připomínalo jí lo, jak málo ve skutečnosti ví o muži, kterého pomohla zachránit a jehož osud spojila se svým. Nechtěla si lo připomínat - bylo tu příliš mnoho rozdílů.

Když s ním odlétala, dostal se právě z nikou SS. Neměl samozřejmě žádnou zbraň. Když se doslali do Lodže. Anielewicz mu dal Schmeisser, jasna známka toho, že mu židovský velitel důvěřoval víc, než si byl ochoten sám přiznat. Jager od té doby strávil spoustu času s olejem, kartáči a hadříky, uváděje samopal do toho, čemu on říkal náležitý bojový slav. Teď ho začal opět kontrolovat. Při pohledu na lo, jak byla jeho tvář soustředěná na tii práci, si Ludmila odfrkla, napůl rozmrzele, napůl fascinovaně. Když nevzhledl, odfrkla si znov, hlasitěji. To odvedlo jeho pozornost natolik, že si uvědomil, že je Ludmila tam. Řekla: „Někdy si myslím, že byste se vy Němci měli ženit se stroji, a ne s lidmi. Schultz, tvůj seržant - ty jednáš úplně stejně jako on.“

„Když se postaráš o své nástroje, jak je třeba, postarají se ony o tebe, až je budeš potřebovat,“ o citoval Jager stejně automaticky, jako by odfrkával násobilku. „Jestli je potřebuješ k tomu, aby ses udržela naživu, uděláš dobře, když o ně budeš pečovat, nebo budeš brzy příliš mrtvá na to, aby ses nakopala za to, žeš to neudělala.“

„To není v tom, co děláš. To je v tom, jak to děláš, jako kdyby na světě nebylo nic než ty a tvůj stroj. Nikdy jsem neviděla tohle dělat Rusy,“ řekla Ludmila. „Schultz byl stejný. Tebe si vážil. Snad se snažil být jako ty.“

Tohle zřejmě Jagera pobavilo. Zkontroloval napínací páku, spokojeně přikývl a pověsil si Schmeisser přes rameno.

„Neříkala jsi mi, že si také našel ruskou slečnu?“

„Ano. Nemyslím, že spolu měli takový vztah jako my dva, ale ano.“ Ludmila mu neřekla, kolik času Schultz strávil pokusy stáhnout jí kalhoty stejně jako Taťáně. Neměla v úmyslu mu to říkat. Schultz to neudělal, a ona mu nemusela - úplně - rozbít hlavu hlavní pistole, aby od ní dal nice pryč.

Jager řekl: „Pojďme na požární stanici. Chci Anielewiczovi něco říct. Nejsou to jen bordely - Skorzeny by také mohl vyhledat únik v kostele. Je lo Rakušan, takže je katolík - nebo tak byl alespoň vychován, protože je to ten nejméně zbožný člověk, jakého znám. Ale každopádně je to další místo, nebo místa, kde bychom se po něm měli poohlédnout.“

„Ty myslíš na všechno.“ Ludmila by určitě nepomyslela na nic, co by mělo co dělat s církví. A přece, tato zastaralá věc mohla být strategicky relevantní. „Myslím, že to stojí za prověření. Ta část Lodže, která není židovská, je katolická.“

„Jo.“ Jager, následován Ludmilou, zamířil ke dveřím. Ruku v meč sešli se schodů: Požární stanice byla nedaleko. Stačilo ujit pár bloku, zahnout do Lutomijské, a budou tam.

Právě se tam chystali zahnout, když vzduchem otřáslo mohutné zahřmění, jako by nastal konec světa. Na jeden strašlivý zlomek sekundy si Ludmila pomyslela, že Skorzeny přivedl k výbuchu svou bombu navzdor, l všemu, co udělali, aby ho zastavili.

Ale pak, když vylétla skla z oken, uvědomila si, že se mylila. K této explozi muselo dojít někde blízko od nich. Viděla explozi bomby z výbušného kovu. Kdyby byla tak podobnému výbuchu, byla by mrtvá dřív, než by si uvědomila, co se stalo.

Lidé začali křičet. Někteří prchali z místa, kde bomba vybuchla, jiní běželi tam, pomoci raněným. Ona a Jager byli mezi těmi druhými, prodírající se mezi prchajícími muži a ženami.

Ohlušenýma ušima zachycovala útržky zděšených výkřiků v polštině a jidiš: „— koňský povoz před budovou —“ „— zrovna tam zastavil —“ „— chlap utekl —“ „— bouchlo to rovnou před —“

A pak se dostali dost blízko, aby viděli sami, před kterou budovou bomba explodovala. Požární stanice se změnila v hromadu trosek, z níž začínaly šlehat plameny. „Božemoj,“ řekla Ludmila.

Jager se díval na omámeně a krvácející oběti, kruté odhodlání v tváři. „Kde je Anielewicz?“ zeptal se, jako by doufal, že se židovský velitel vynoří z trosek. Pak řekl další slovo: „Skorzenv.“

KAPITOLA 20

Ještě jménem Oyyag sklonil hlavu v gestu podřízenosti, kterému se naučil od příslušníků NKVD. „Bude vykonáno, nadřízený pane,“ řekl. „Splníme všechny normy, jak se po nás požaduje.“

„To je dobře, vedoucí muži.“ odpověděl Nussboym jazykem Rasy. „Když to uděláte, vaše přiděly budou opět zvýšeny na normální denní dávku.“ Poté, co zemřel Ussmak, Ještěři v baráku číslo 3 klesli hluboko pod požadované pracovní kvóty, a proto měli hlad - nebo spíš ještě větší hlad. Teď je konečně nový předák, ačkoli před svým zajetím neměl příliš vysoké postavení, začal dávat zpátky do latě.

Oyyag, myslel si Nussboym, bude lepší předák, než byl Ussmak. Ten Ještěr, snad proto, že byl vzbouřenec, se snažil dělat vlny i v táboře. Kdyby byl plukovník Skrijabin nepřišel na způsob, jak zlomit hladovou stávkou, kterou Ussmak zahájil, těžko říct, kolik škod a rozruchu mohl napáchat.

Oyyag se rychle rozhlédl svými očními výčnělky do všech stran, aby se přesvědčil, že žádný jiný muž z baráku nevěnuje nežádoucí pozornost jeho rozmluvě s Nussboymem. Ztlumil Was a řekl rusky, jak nejlépe dokázal: „Ta druhá věc. Udělám. Udělám to, jak vy říkat.“

„Da,“ řekl Nussboym, přeje si, aby si tím mohl být jistý. Byl jen jediný způsob, jak zjistit, jestli může nebo ne. Vyšel z baráku a zamířil na velitelství tábora. Měl štěstí. Když se dostal k pracovnímu plukovníka Skrjabina, jeho sekretář tam nehlídal. Nussboym se zastavil ve dveřích a čekal, až si ho plukovník všimne.

Skrjabin po chvíli vzhledl od hlášení, které psal. Nyní, když bylo přiměřeno, vlaky dojížděly do tábora mnohem pravidelněji. Papíru už nebyl nedostatek. Skrjabin byl pohlčen byrokracií, ale občas ji musel odložit prostě proto, že neměl dost relevantních informací, které by mohl hlásit.

„Pojďte dál. Nussboyme.“ řekl polsky, odkládaje pero. Šmouhy od inkoustu na jeho prstech vypovídaly o tom, jak zaměstnaný je. Zdálo se, že je docela rád, že může tuto práci na chvíli odložit. Nussboym v duchu přikývl. Doufal, že zastihne plukovníka v přístupné náladě, a teď se zdálo, že jeho naděje nebyla lichá. Skrjabin ukázal na tvrdou židli před svým stolem. „Posadte se. Přišel jste za mnou z nějakého důvodu, že?“ Mínil tím: Uděláš líp, když nebudeš plýtvat svým časem.

„Ano, soudruhu plukovníku.“ Nussboym se vděčně posadil. Skrjabin byl v dobré náladě, nenabízel židli každé návštěvě, ani nemluvil vždycky polsky, místo aby nechal Nussboyma koktat svou ruštinou. „Mohu ohlásit, že ten nový vedoucí muž Ještěřů spolupracuje ve všech směrech. Měli bychom mít s barákem číslo 3 mnohem méně potíží, než jsme doposud měli.“

„To je dobře.“ Skrjabin zabubnoval svými prsty od inkoustu. „To je jediná věc, kterou mi chcete ohlásit?“

Nussboym spěšně odpověděl: „Ne, soudruhu plukovníku.“ Skrjabin přikývl. Kdyby ho byl Nussboym vyrušil jenom kvůli tomuto - byl by toho litoval. Tlumočník pokračoval: „Ale ta druhá věc je tak delikátní, že jsem na rozpacích, jestli ji mám předložit vaší pozornosti.“ Byl rád, že může se Skrjabinem mluvit polsky, y ruštině by nikdy nedokázal vyjádřit dostatečně jemné nuance.

„Delikátní?“ Velitel tábora zvedl obočí. „Zřídka kdy na tomto místě slyšíme takové slovo.“

„Rozumím. Toto, nicméně —“ Nussboym se ohlédl přes rameno, aby se přesvědčil, že stůl v předpokojí je stále neobsazený. — se týká vašeho sekretáře, Apfelbauma.“

„Ano?“ řekl Skrjabin neutrálním hlasem. „Dobře. Pokračujte. Máte moji pozornost.“

„Předevčím soudruhu plukovníku, jsme se Apfelbaum a já procházeli kolem baráku číslo 3 s Oyyagem a projednávali jsme sním způsoby, jak by Ještěři mohli splnit své normy.“ Nussboym volil slova s velkou péčí. „A Apfelbaum řekl, že by se všem žilo lépe, kdyby se veliký Stalin - použil ten titul sarkasticky, musím poznamenat - staral stejně o to, kolik sovětští lidé jí, jako se stará o to, jak tvrdě pro něho pracují. Přesně tak to řekl. Mluvil rusky, ne jidiš, takže mu Oyyag mohl rozumět, ale já měl problém ho sledovat, takže jsem ho musel požádat, aby to opakoval. Udělal to, a podruhé byl ještě sarkastičtější než poprvé.“

„Tak je to?“ řekl Skrjabin. Nussboym přikývl, Skrjabin se poškrábal na hlavě. „A ten Ještěř to slyšel taky, říkáte, a rozuměl tomu?“ Nussboym znovu přikývl. Plukovník NKVD pohlédl na desky stropu. „Předpokládám, že učiní v tomto směru příslušné prohlášení?“

„Jestli to od něj bude požadováno, soudruhu plukovníku, myslím, že ano.“ odpověděl Nussboym. „Bude to třeba? Snad jsem se o tom neměl zmiňovat, ale —“

„Ale samozřejmě.“ řekl Skrjabin těžce. „Předpokládám, že teď“ považujete za nezbytné vyplnit formální psané udání na Apfelbauma.“

Nussboym předstíral zdráhání. „Raději ne. Jak jste říkal, když jsem udal jednoho zeka, se kterým jsem dřív pracoval, tohle není něco, co bych měl dělat. Případá mi to —“

„Užitečné?“ navrhl Skrjabin. Nussboym se na něj podíval, rád že důstojník NKVD nedokázal číst jeho myšlenky. Ne, neposlali ho velet tomuto táboru náhodou. Sáh do stolu a vytáhl odsud čerstvý formulář s nesrovnalelnými instrukcemi azbukou v záhlaví. „Napište sem, co řekl - polsky nebo v jidiš. Tak to budeme mít zaregistrované. Předpokládám, že ten Ještěř by o tom vykládal kdekomu. Vv sám byste, samozřejmě, takovou věc nikdy neudělal.“

„Soudruhu plukovníku, taková věc by mi ani nepřišla na mysl.“ Nussboym do svého hlasu vložil uraženou nevinnost. Věděl, že lže, stejně jako to věděl plukovník Skrjabin. Ale jako každá hra, i tato měla svá pravidla. Přijal nabízené pero a rychle psal. Když pod své udání naškrábal podpis, vrátil papír Skrjabinovi.

Předpokládal, že se Apfelbaum vrátí s udáním na něho. Ale on si zvolil svůj cíl pečlivě. Skrjabinův písař bude mít problém přimět své kolegy politické vězně, aby podpořili jakékoli obyčejné, které by vznesl: neměli ho rádi za to, jak lezl veliteli do zadku a za privilegia, která měl jako Skrjabinův pobočník. A řadoví zekové jím opovrhovali - opovrhovali všemi politickými. A neznal žádné Ještěři“.

Skrjabin řekl: „U jiného člověka bych si mohl myslet, že to udání učinil proto, že se chce dostat na Apfelbaumovo místo:15

„O mě byste to snad nemohl říct,“ odpověděl Nussboym. „Nemohl bych tuto funkci zastávat a nikdy bych o to ani neusiloval. Kdyby administrativní tábora fungovala v polštině nebo v jidiš, pak ano, mohl byste to omne říct. Ale já neumím dost rusky, abych tu práci mohl dělat. Všechno, co chci, je to, aby byla známa pravda.“

„Vy jste taková ctnostná duše.“ řekl Skrjabin suše. „Nicméně konstatuji, že ctnost není nezbytně přínosem na cestě k úspěchu.“

„Samozřejmě, soudruhu plukovníku,“ řekl Nussboym. Dej si pozor, říkal mu příslušník NKVD. Měl v úmyslu dát si pozor. Kdyby se mu podařilo připravit Apfelbaum o jeho funkci a způsobit aby ho v nemilosti poslali do nějakého tvrdšího tábora, všem tady by se Ulevilo. I jeho postavení by se zlepšilo. Teď, když potvrdil, že je vskutku politický' a spojil svůj osud se správou tábora, myslel si, že by mohl ze situace vytěžit co se dá.

Nakonec, když si nehledíte sám sebe, kdo si vás bude hledět.' Cítil se uboze, když ho Skrjabin přinutil podepsat první udání, to proti Ivanu Fjodorovu. Ale tento podpis, ten ho uibec netrápil.

Zničeho nic Skrjabin řekl: „Zítřka přijede vlak snovými vězni. V několika vagónech, jak jsem vyrozuměl, budou ženy.“ „To je velice zajímavé.“ řekl Nussboym. „Děkuji, že jste mi to řekl.“ Ženy, které věděly: co je pro ně dobré, byly po vůli mocným lidem v táboře: v první řadě příslušníkům NKVD, a pak mužům, kteří mohli pomoci učinit jejich život snesitelný... nebo naopak. Ty: které nevěděly, co je pro ně dobré. chodily do lesa, kácely stromy a kopaly jámy stejně jako ostatní zekové.

Nussboym se pro sebe usmál. Muž tsk..., praktický jako on by určitě mohl pro sebe najít nějakou stejně..., praktickou ženu - snad dokonce takovou, která mluví jidiš. Kdekoli jste, děláte všechno, co můžete, abyste to přečkali.

Ještěr se svítilnou se přiblížil k táborovému ohni, u něhož seděli Mutt Daniels a Herman Muldoon. „To jste vy, poručíku Danielsi?“ zavolal docela dobrou angličtinou.

„Jo, to jsem já.“ souhlasil Mutt. „Pojďte sem, veliteli malé jednotky Chooku. Posadte se. Vaši chlapci se zítra začínají stahovat - slyšel jsem to správně?“

„Je to pravda,“ řekl Chook. „Už nemáme být v Illinois. Máme odejít, nejdříve zpět na hlavtri základnu v Kentucky, a pak z tohoto ne—impéria Spojených států. Řeknu vám dvě věci, I poručíku Danielsi. První věc je, že mi není líto, že odcházím. Druhá věc je, přišel jsem, abych vám řekl sbohem.“

„Toje od vás moc hezké,“ řekl Mutt. „Sbohem i vám.“

„Sentimentální Ještěr.“ zavrčel Muldoon. „Kdo by si to sakra pomyslel?“

„Tady Chook není špatný chlapík.“ odpověděl Daniels. „Jak to řekl, když jsme uzavřeli příměří - on a Ještěři, kterým velí: mají víc společného s námi, než máme my se zelenými mozky zašitými za frontou.“

„Jo, na tom je dost pravdy,“ přitakal Muldoon ve stejném okamžiku, kdy Chook řekl: „Pravda.“ Muldoon pokračoval: „Bylo to jako za první války, že? My, a skopčáci v zákopech jsme byli spíš jeden jako druhý, než my a ti nastrojení teplouši ve štábech, to je teda sakra fakt. Ukaž těm chlapečkům veš a je z toho budou vomejvat.“

„Mání pro vás také otázku, poručíku Danielsi.“ řekl Chook. „Bude vás obtěžovat nechat mě ji zeptat?“

„Cože?“ řekl Mutt. Pak mu došlo, o čem Ještěr mluví. Chookova angličtina byla docela dobrá, ale nebyla perfektní.

„Ne. Pusťte se do toho a ptejte se, ať je to, co sakra chce. Vy a já spolu vycházíme docela dobře, od té doby, co jsme se přestali snažit připravit se navzájem o krk. Vaše problémy vypadají dost jako moje problémy, akorát zrcadlově.“

„To je to, na co se chci zeptat,“ řekl Chook. „Teď, když tato válka, tento boj je skončený, co vy děláte dál?“

Herman Muldoon hvízdal tiše mezi zuby. Stejně učinil i Mutt. „To je otázka, okay,“ řekl. „První věc, kterou udělám - počítám - bude to, že se podívám, jak dlouho si mě armáda ponechá. Nejsem to, čemu byste řekl mladý muž.“ Poškrábal se na štětinaté bradě. Většina z těch štětín byla bílá, ne hnědá.

„Co děláte, když nejste voják.“ zeptal se Ještěr. Mutt mu vysvětlil, že dělá manažera baseballového mužstva. Uvažoval, jestli mu má také vysvětlovat, co je to baseball, ale nebylo to třeba. Chook řekl: „Viděl jsem Tosevany, některé skoro jako mláděta, některé větší, hrát tu liru. Vy jste byl placený za to, že jste vedl jejich mužstvo?“ Dodal tázací zakašlání. Když Mutt přisvědčil, že ano, Ještěr řekl: „Musíte být velice zručný, abyste to mohl dělat za peníze. Budete to dělat zase, v Čase míru?“

„Ať visím, jestli to vím,“ odvětil Daniels. „Kdo ví, jak to bude s baseballem vypadat, až se věci dají do pořádku? Počítám, že pivní věc, kterou udělám, pokud se vůbec dostanu z armády, bude to, že se vrátím do Mississippi, abych se podíval, jestli zůstal někdo z mé rodiny.“

Chook vydal překvapený zvuk. Ukázal k západu, k velké, zvolna plynoucí řece. „Vy žijete na lodi? Váš domov je na Mississippi?“ Mutt inu musel vysvětlit rozdíl inezí řekou Mississippi a státem Mississippi. Když skončil. Ještěr řekl:

„Vy Velcí Ošklivci někdy dáváte víc než jedno jméno jednomu místu, a někdy máte jedno jméno pro víc míst. Je to zmatené. Není žádné velké tajemství, když vám řeknu, že jednou nebo dvakrát kvůli tomu ztroskotali naše útoky.“

„Potom jsme možná měli nazvat každý město v týhle zemi Jonesville.“ řekl Herman Muldoon. Rozesmál se, spokojený nad svým žertem.

Chook se také zasmál, otevíraje svá ústa, takže se na jeho malých ostrých zubech zalesklo světlo ohně. „Vv Tosevané me nepřekvapíte, když to uděláte.“ Ukázal na Danielse. „Než jste se stal vojákem, velel jste tedy baseballovým mužům. Jste vůdce od dětství?“

Mutt opět potřeboval okamžik, aby pochopil, co Ještěr míní. „Rozený vůdce, to myslíte?“ Začal se smát, hlasitě a dlouho. „Vyrosl jsem v Mississippi na farně. Byli tam negerští nájemci, kteří obdělávali víc půdy než měl můj táta. Stal jsem se manažerem proto, že jsem nechtěl navěky chodit za zadkem muly, tak jsem utekl a šel místo toho hrát baseball. Nebyl jsem nikdy žádná hvězda, ale byl jsem zatraceně dobrý.“

„Slyšel jsem předtím tyto historky o porušení autority od Tosevanů,“ řekl Chook. „Pro mě jsou velice podivné. Nemáme žádné takové mezi Rasou.“

Mutt o tom chvíli přemýšlel: celá planeta plná Ještěrů, všichni dělají svou práci a pokračují v tom po celý život jenom z toho důvodu, že někdo nad nimi jim řekl, že tohle je to, co mají dělat. Když se na to podíváte tímto způsobem, bylo to totéž, co chtěli udělat s lidmi rudí a nacisté, jen ve větším měřítku. Ale Chookovi to připadalo jako voda rybě.

Nepřemýšlel o těch špatných stránkách, jen o tom, jaký dostal životní rozkaz a úděl.

„A jak vv, veliteli malé jednotky?“ zeptal se ho. „Až se vy Ještěři stáhnete z USA, co budete dělat dál?“

„Budu dál voják,“ odpověděl Ještěr. „Po zastavení palby s vaším ne—impériem půjdu do nějaké části Tosevu 3, kde není příměří. Budu dál bojovat s Velkými Ošklivci, dokud tam Rasa — dříve nebo později — nezytíží. Pak půjdu na nové místo a budu dělat totéž. A to všechno budu dělat léta, dokud nepřiletí kolonizační flotila.“

„Takže vy jste voják od narození?“ řekl Mutt. „Nedělal jste něco jiného, když se vaši hlavouni rozhodli vtrhnout na

zeni a pntom si vzpomněli, že byste jim s tím mohl pomoci?“

„To by bylo šílenství.“ zvolal Chook. Snad vzal Muttu příliš doslovně - a možná ne. „Před sto a pěti desítkami let 63. Císař Fatuz, který tenkrát vládl a nyní pomáhá střežit duše našich mrtvých, vyhlásil Čas vojáku.“

Mutt dokázal zaslechnutu zahřmění toho velkého písmene. ale nevěděl, co přesně znamenají. „Čas vojáků?“ opakoval ozvěnou.

„Ano. Čas vojáku.“ řekl Ještěř. „Čas, kdy Rasa potřebuje vojáky, nejprve aby vycvičila muže, kteří budou řídit dobytelskou flotilu za letu, a pak — v mé věkové skupině a v té těsně předcházející - muže, kteří flotilu vytvoří.“

„Počkejte minutku.“ Mutt zvedl svůj silný, zakřivený ukazováček. „Snažte se mi net, že když není Čas vojáků, vy Ještěři nemáte žádné vojáky?“

„Když nebudujeme dobytelskou flotilu, aby připojila k Impériu nový svět, k čemu bychom měli vojáky?“ opáčil Chook. „Nebojujeme mezi sebou. Hallessiané a Rabotevové jsou rozumní poddaní. Nejsou to Tosevané, aby se bouřili, kdykoli se jim zamane. Děláme z mužů vojáky, když Císař - pohlédl dolů na zem - „rozhodne, že je potřebujeme. Pak je zase tisíce let nepotřebujeme. U vás Velkých Ošklivců je to jiné? Bojovali jste svou vlastní válku, když jsme přišli. Máte vojáky v čase mezi válkami?“

Znělo to, jako by se ptal, jestli si čistí nos a pak si otírají ruce o kalhoty. Mutt pohlédl na Muldoona, který jeho pohled opětoval. „Jo, míváme jednoho nebo dva vojáky po nice, i když nebojujeme,“ řekl Mutt.

„Čistě jen pro případ, že bysme je potřebovali.“ dodal Muldoon suše.

„To je plýtvání zdroji.“ řekl Chook.

„Ještě větší plýtvání je nemít vojáky.“ řekl Mutt. „protože když je nemáte a sousední země je má, potom přijdou a seberou vám, co bylo vaše, a nechají si to pro vlastní potřebu.“

Ještěřův jazyk se vymrštil, zakomíhal a vklouzl zpátky do úst. „Aha.“ řekl. „Teď už rozumím. Soused je vždycky nepřítel. U nás, u Kasy, je to jinak. Poté, kdy Císařové - opět pohlédl k zemi - „sjednotili Domov pod svou vládou, na co bychom potřebovali vojáky? Potřebujeme je pouze v čase dobývání. Pak panující Císař vyhlásí Čas vojáků. Když tažení skončí, už vojáky nepotřebujeme. Jdou do penze, zemřou, a my necvičíme nové, dokud nenastane příští čas potřeby.“

Mutt tiše, užasle hvízdal. Překvapivě dobrým cockneyským přízvukem Herraali Muldoon zazpíval: „Staří vojáci nikdy neumírají. Jenom zmizí.“ Obrátil se na Chooka a vysvětlil: „To je jen písnička. Slyšel jsem ji ve Francii za poslední velké války. Ale zdá se, že vy Ještěři to tak doopravdy myslíte. Není to zatracená věc?“

„Myslíme to tak Doma. Myslíme to tak na Rabotevu 2. Myslíme to tak na Hallessu 1,“ řekl Chook. „Tady na Tosevu 3, kdo ví, jak to všechno bude? Možná jednoho dne, poručíku Danielsi, budeme znovu bojovat.“

„Se mnou ne,“ řekl Mutt okamžitě. „Mě z armády propustí, a už mě nebudou znovu chtít. Všechno to bojování mě vymačkalo jako citrón. Jestli si to budete chtít znovu rozdat, veliteli malé jednotky Chooku, musíte si na to najít mladšího muže.“ „Dva mladší muže,“ podotkl souhlasně seržant Muldoon. „Přeji vám oběma mnoho štěstí.“ řekl Chook. „Bojovali jsme proti sobě. Tedr spolu nebojujeme a nejsme nepřátelé. At“ to tak zůstane.“ Otočil se a zmizel z kruhu žlutého světla, které vrhalo ohniště.

„Tohle je teda něco,“ řekl Muldoon užasle. „Co říkáte?“ „Jo,“ odpověděl Mutt. Pochopil přesně, co má Muldoon na mysli. „Když zrovna nevedou válku, nemají ani žádné vojáky. Přál bych si, aby to u nás bylo taky tak.“ Nečekal na Muldoonovo přikývnutí, které se stejně automaticky dostavilo. Místo toho zasněně pokračoval: „Vůbec žádní vojáci, stovky - hovno, snad tisíce let.“ Dlouze si povzddechl, touže po cigaretě.

„To by člověka skoro přivedlo k tomu, že by chtěl, aby vyhráli válku, co?“ řekl Muldoon. „Jo.“ řekl Mutt. „Skoro.“

Mordechaj Anielewicz ležel, ale nebyla to postel s peřinami. S hekáním se zvedl na nohy. Něco mokrého mu stékalo po tváři. Když si ji otřel rukou, dlaň byla červená.

Bertha Fleishmanová ležela na ulici mezi rozházenými cihlami, z nichž se on právě zvedl. Měla tržnou ránu na noze a další, ošklivou na hlavě, která jí zbarvila vlasy krví. Naříkala: ne slovy, jen neartikulovanými zvuky. Její oči měly nepřítomný pohled.

Mordechaj k ní se strachem v duši poklekl a zvedl jí hlavu. V hlavě mu začalo syčet, jako by mu v ní praskla vysokotlaká hadice. Kvůli tomu syčení neslyšel nejen sténání Berthy, ale ani křik desítek, možná stovek dalších raněných.

Kdyby byl došel jen o dalších padesát metrů blíž k požární stanici, nebyl by teď zraněný - byl by mrtvý. Toto vědomí pomalu proniklo do jeho ochromeného mozku. „Kdybych se s tebou nezastavil na kus řeči —“ řekl Berthe.

Přikývla, ačkoli její výraz byl ještě stále nepřítomný. „Co se stalo?“ Její rty formulovaly ta slova, ale její hlasivky neměly dost vzduchu - nebo byl Anielewicz možná ohlúšenější, než si myslel.

„Nějaký výbuch,“ řekl. Pak, dodatečně, mu došlo, jaký výbuch. „Bomba.“ Opět se zpožděním po několika sekundách vydědil: „Skorzeny!“

To jméno zmobilizovalo Berthu Fleishmanovou. „Gottenyu!“ řekla, dost hlasitě, aby ji Anielewicz slyšel a rozuměl jí. „Musíme ho zastavit!“

To byla pravda. Museli ho zastavit -jestli to dokážou. Bylo jasné, že Ještěři to nedokážou nikdy. Anielewicz byl zvědav, jestli to vůbec někdo dokáže. Tak nebo tak, brzy se to doví.

Rozhlédl se kolem. Tam, uprostřed chaosu, obyzoval raněné Heinrich Jager, používaje obyazy ze svého balíčku první pomoci, který nosil na opasku. Starý- Žid, jemuž obyzoval rozdrčenou paži, neměl ani lušeíů, že ho ošetřuje bývalý plukovník Wehrmachtu. A Jager, soudě podle toho, jak zručně a šetrně pracoval, si nelámал hlavu s náboženským vyznáním muže, jemuž pomáhal. A vedle něho jeho ruská přítelkyně - další případ, o kterém Anielewicz věděl méně, než se mu zamlouvalo -utahovala malému clúapci okolo poraněného kolena cosi, co vypadalo jako stará vlněná ponožka.

Anielewicz poklepal Jagerovi na rameno. Němec se prudce otočil, sahaje po samopalu, který předtím odložil na dlažbu, aby mohl ošetřit starce. „Vv jste naživu.“ řekl a trochu se uvolnil, když Mordechaj poznal.

„Alespoň myslím.“ Anielewicz ukázal nu zmatek všude okolo. „Váš přítel to hraje pěkně tvrdě.“

„Říkal jsem vám to.“ odpověděl Němec. Také se rozhlédl kolem, ale jen na okamžik. „Tolile je pravděpodobně diverze - a pravděpodobně nikoli jediná. Ať je bomba, kde chce, můžete se vsadit, že Skorzeny je někde nablízku.“

Jako na potvrzení jeho slov otřásla Lodží další exploze. Tato příšla od východu, a podle síly zvuku Anielewicz odhadoval, že k ní muselo dojít někde nedaleko rozbité továrny, ukrývající ukradenou bombu. Neřekl Jagerovi, kde továrna je - natolik mu nedůvěřoval. Teď však neměl na vybranou. Jestli se Skorzeny pohybuje někde v těch místech, bude Mordechaj potřebovat veškerou pomoc, kterou může získat.

„Pojďme,“ řekl. Jager rychle dokončil obyaz a sáhl po svém Schmeisseru. Ruská dívka - ruská pilotka - Ludmila vytáhla pistoli. Anielewicz přikývl. Vyrázili. Anielewicz se ohlédl po Berthe, ale ta opět klesla na dlažbu. Byl by jí rád měl sebou, ale nezdálo se, že by to teď dokázala, a oni si nemohli dovolit čekat. Z požární stanice nezůstalo nic. Z trosek vysoko šlehaly benzinové plameny - to hořela požární stříkačka. Mordechaj nakopl úlomek cihly. Stříkačka byla miláčkem Solomona Gruvera. Jestli žije, bude truchlit nad její zkázou.

Mauserovka ho tloukla do ramene, když běžel ulicí. Nevadilo mu to, téměř to nevnímá. Vadilo mu však, jak málo munice mu chrástí v kapse. V pušce měl plný pásek s pěti náboji, ale neměl dost nábojů, aby ten pásek znovu naplnil víc než jednou nebo dvakrát. Nečekal, že dnes bude bojovat. „Jak jste na tom s municí?“ zeptal se Jagera. „Plný zásobník ve zbrani, a jeden plný náhradní. Dohromady šedesát ran.“

To bylo lepší, ale nebylo to tak dobré, jak Mordechaj doufal. Vystřelit celý zásobník samopalu je otázka několika sekund. Pak si připomněl, že Jager byl plukovník. Kdyby německý voják - německý důstojník - nezachovával palebnou disciplínu, tak kdo už jiný?

Asi nikdo. Když vám kolem hlavy začnou svištět kulky, je těžké zachovávat palebnou kázeň.

„A já, já mám jen náboje v zásobníku pistole.“ řekla Ludmila.

Anielewicz přikývl. Šla s Jagerem. Zdálo se, že si Jager myslí, že má plné právo s nimi jít, jenomže Jager s ní spal, což nutně ovlivňovalo jeho názor na ni. Anielewicz pokrčil rameny. Každý, kdo unese zbraň a neuteče při zvuku střelby, je nyní přínosem. Byla v Rudém letectvu a byla partyzánkou tady v Polsku, takže možná bude užitečná. I mezi židovskými bojovníky byly ženy - dělaly tu práci dobře.

Cestou k rozbité továrně měli mnoho židovských bojovníků. Někteří z nich se Mordechaj na něco ptali, ale on jim dal jen neurčitě odpovědi, nepožádal žádného z nich, aby se k nim připojil. Žádný z nich nebyl zasvěcen do tajemství bomby z yýbušného kovu a on chtěl udržet okruh zasvěcených co nejmenší. Jestli se mn podaří zastavit Skorzenyho, neměl pak zájem hrát s Ještěry hru na Samsona v chrámu. Kromě toho oddíly, které nevědí, do čeho se dostaly, zpravidla způsobí víc problémů, než jich vyřeší.

Dva příslušníci Pořádkové služby ho také poznali a zeptali se, kam jde. Je ignoroval. Byl zvyklý ignorovat Pořádkovou službu. Oni byli také zvyklí, že jsou ignorováni. Muži, kteří nosili obušky, byli zdvořilí k mužům s puškami a samopaly, kdyby nebyli, pak by jejich milovaní (předpokládat, že muži z Pořádkové služby mají nějaké milované byl pochybný) odříkávali Kaddiš nad několika novými hrobů na hřbitově.

Jager začal lapat po dechu. „Jak je to daleko?“ zeptal se, vydechuje. Pot mu stékal po čele a promáčel košili na zádech a v podpaží.

Anielewicz se také potil. Den byl horký a slunečný, příjemný, pokud jste jen tak bloumali po okolí, ale nevhodný k delšímu běhu ulicemi Lodže. Tohle by se na podzim nestalo, pomyslel si. Nahlas však odpověděl: „Už moc ne. Nic v ghettu není moc daleko. Vy nacisté jste nám nenechali mnoho místa.“

Jager sevřel rty. „Nemůžete to nechat být, když mluvíte se mnou? Kdybych se s vámi nespojil, byl byste teď už dvakrát mrtvý.“

„To je pravda,“ připustil Mordechaj. „Ale kolik tisíc Židu zde zemřelo dřív, než jim kdokoli řekl cokoli?“ Němec se nad tím zamyslel, pak přikývl.

Do vzduchu stoupal sloup kouře. Jak už Mordechaj usoudil podle zvuku výbuchu, bylo to někde v lesné blízkosti místa, kde byla ukrytá bomba.

Někdo na něho zavolal: „Kde je stříkačka?“ „Ta teď hoří sama,“ odpověděl. „Ta další exploze, kterou jste slyšeli, to byla požární stanice.“ Tazatel na něho zděšeně vytřeštil oči. Kdyby na to měl Mordechaj čas, počítal, že by byl také zděšený. Kde teď ghetto sežene požární stříkačku? Zabručel. Jestli nezastaví Skorzenyho, je to zbytečná starost.

Doprovázen Jagerem a Ludmilou, zatočil za další roh. Strnul. Hořící budova byla stáj, v níž byli ustájeni koně, které shromáždili pro případ, že by bombu bylo třeba rychle přemístit. Oheň uvěznil zvířata v jejich stáních. Jejich zděšený nářek, ještě hroznější než nářek lidí, trhal uši.

Chtěl jít zvířatům na pomoc, a musel se přinutit projít kolem nich. Lidé, kteří nevěděli, co on dělá, se pokoušeli vyvést koně ze stáje. Podíval se, aby se přesvědčil, že mezi nimi není žádný ze strážců bomby. Ke svému ulehčení žádného nespatriil, ale věděl, že se to docela dobře mohlo stát. Sotva mu tato myšlenka prošla hlavou, byl si náhle jistý, že Skorzeny nevyhodil tuto budovu do povětří náhodou. Spíš se pokusil odlákat strážné z jejich stanovišť.

„Ten váš esesácký kamarád, to je vážně mamzer, co?“ řekl Jagerovi.

„Cože?“ zeptal se tankista.

„Parchant,“ vysvětlil Anielewicz, nahrazuje výraz z jidiš německým ekvivalentem.

„To nevíte ani polovinu.“ řekl Jager. „Kristepane, Anielewicz, vy nevíte ani desetinu z toho.“

„Začíná mi to docházet,“ odpověděl Mordechaj. „Pojďme, obejdeme ještě jeden roh a jsme tam.“ Sňal pušku s ramene, zasunul náboj do komory a odjistil ji. Jager ponuře přikývl. I on měl svůj Schmeisser připravený k palbě. Ludmil už měla svou automatickou pistoli v ruce po celou cesiu. Nebylo lo nic moc, ale bylo to lepší než nic.

U posledního rohu se zastavili. Mordechai opatrně vyhlédl do ulice, vedoucí k mrtvé továrně. Nespatřil nikoho, a to věděl, kam se má dívat: Konečně, na tom, jestli on někoho vidí, celkem nezáleželo. Museli jít dál. Jestli byl Skorzeny před nimi... Když budou mít štěstí, bude zaměstnaný bombou. Když nebudou mít štěstí Pohlédl na Jagera. „Máte nějakou představu, kolik kamarádů se sebou Skorzeny může mít?“

Jagerovy zuby zaskvíly v neveselém úšklebku. „Je jenom jediná cesta jak to zjistit, ne? Já půjdu první, pak vy, pak Ludmila. Půjdemě přiskoky, dokud se nedostaneme tam, kam jdeme.“

Mordechai nelibě nesl, že takto převzal velení, i když jeho taktika byla rozumná. „Ne, já půjdu první,“ a pak, aby dokázal sobě i Jagerovi, že to nebyla pouhá bravura, dodal: „Vy máte zbraň s největší palebnou silou. Kryjte mě, až půjdu vpřed.“

Jager se zamračil, ale po chvíli přikývl. Lehce plácl Anielewicze po rameně. „Tak jděte.“ Anielewicz se vrhl vpřed, připraven zalehnout z hromadu rumu, kdyby po něm někdo z továrny vystřelil. Ale nikdo to neudělal. Vrh se do průchodu, který mu poskytoval alespoň nějaké krytí. Sotva to učinil, vyrazil za ním Jager, sehnutý a kličkuje. Možná byl tankista, ale někde se musel naučit bojovat pěšky. Anielewicz se poškrábal na hlavě. Němec byl dost stan", aby bojoval v minulé válce. A kdo mohl říct, co všechno dělal v téhle'7

Ludmila proběhla kolem nich. Za ukrytí si vybrala vchod na protější straně ulice. Když se zastavila, přehodila si pistoli do levé ruky, aby mohla z této pozice střílet, aniž by se příliš vystavovala odvetné palbě. I ona se vyznala ve své práci. Anielewicz proběhl kolem ní k díře ve zdi, která vedla do pobožené továrny. Nahlédl dovnitř, pokoušeje se proniknout šerem. Byl tam někdo, nebo se mu to zdálo?

Za ním se ozvaly kroky. Sykl a mávl rukou, Heinrich Jager to uviděl a přistál vedle něho. „Co je v nepořádku.“ zeptal se, těžce oddechuje.

Anielewicz ukázal. Jager přimhouřil oči, nahlížeje do šera. Vrásky, které se mu přitom okolo nich tvořily, napověděly, že byl skutečně dost starý, aby mohl bojovat v první světové válce. „To je tělo.“ řekl, právě když se k nim dostala Ludmila. „A vsadila se o co chcete, že to není Skorzenyho tělo.“

„Ne, díky.“ řekl Mordechai. „Moc toho nemám, ale co mám, to si chci nechat.“ Zhluboka se nadechl. Stálo ho to značné úsilí. Nervy, pomyslel si - neběžel přece tak dlouho. Ukázal nikou: „Když se dostaneme k támhle té zdi, tak odtud vede k bombě vyčištěná cesta. Jakmile budeme u zdi, nikdo po nás nebude moci střílet, aniž by se vystavoval naší střelbě.“ Tak jdeme,“ řekla Ludmila, Mordechai se pokusil znoyai zhluboka nadechnout. Zdálo se mu, že jeho plíce nechtějí pracovat. Srdce mu v hrudi nepravidelně bušilo. Otočil se zpátky k Jagerovi a Ludmile. Uvnitř zničené továrny byl stín. To očekával. Ale i tady, za jasného, slunečného dne, viděl své kamarády jen matně. Pohlédl na slunce. Vůbec to jeho očím neublížilo. Pohlédl opět na Ludmilu. Její oči byly velice modré, pomyslel se, a pak si uvědomil proč: její zornice byly tak zúžené, že skoro nebylo vidět..

Bojoval o další nadechnutí. „Něco - není v pořádku.“ zasípal.

Heinrich Jager pozoroval, jak den kolem něho temní, aniž by o tom příliš přemýšlel, dokud nepromluvil Anielewicz. Pak zaklel, hlasitě a drsně, zatímco ho zachvátil strach. Mohl zabít sebe, ženu, kterou nuloval, a všeclmy ostatní y Lodži z čiré pitomosti. Nervový plyn neuvídíte. Nervový plyn neucitíte. Nepoznáte ho. Ale stejně vás zabije.

Trhnutím otevřel balíček první pomoci, který používal, když ošetřoval starého Žida. Měl tam - myslel si, že má - pět stříkaček, pro všechny členy osádky svého tanku. Kdyby mu je esesáci vzali, když ho zatkli - kdyby to byli udělali, byl by mrtev, a nebyl by sám.

Ale esesáci to neudělali. Nenapadlo je prohlédnout balíček a podívat se, co je uvnitř. Žehnal jim za jejich neschopnost. Vytáhl stříkačku. „Antidotimi.“ řekl Ludmile. „Vydrž.“ Náhle se i pro něj stala řeč namáhavou, nervový plyn dělal svou práci. Ještě pár minut a tiše by se svalil a zemřel, aniž by si uvědomil proč.

Ludmila, kupodím se s ním nepřela. Snad jí mluvení a dýchání dělalo také potíže. Zabodl stříkačku do jejího stehna, jak ho to učili, a stlačil píst.

Pak sáhl po druhé stříkačce. „Vy,“ řekl Anielewiczovi, když strlú ochrannou čepičku. Židovský' bojovník přikývl. Jager mu spěšně dal injekci, začínaly se o něho pokoušet mdloby. Když vám nepracují plíce a nebuší srdce, stane se vám přesně toto.

Jager odhodil druhou stříkačku. Její skleněné tělo zařinčelo na dláždění. Zaslechl to, ale už to nespatřil. Spíše po hmatu než pohledem, našel a vytáhl další injekci a píchl si ji sám do nohy.

Měl rázem pocit, jako by jím procházel elektrický proud. Nebyl to dobrý pocit, byl vlastně otráven odlišným způsobem, jedem, který bojoval s účinkem nenového plynu. V ústech mu vyschlo. Srdce se rozbušilo tak Masitě, že je bez potíží slyšel. U ulice, která se mu předtím zdála sešepelá a matná, jak nervový plyn zúžil jeho zorničky, se pojednou zdála oslnivě jasná. Zamžikal a oči se mu naplnily slzami.

Aby unikl strašlivé záři, ukryl se v továrně, Zde, ve skutečném stínu, se světlo zdálo snesitelnější. Mordechai Anielewicz a Ludmila ho následovali. „Co to bylo za látku, kterou jste nás očkoval?“ zeptal se Žid, stěží šeptaje.

„Antidotum proti nenovému plynu - to je všechno, co vím.“ odpověděl Jager. „Vydávali nám to pro případ, že bychom museli projet územím, které jsme už zamořili, když jsme bojovali proti Ještěřům - nebo pro případ, kdyby se obrátil vítr, když jsme to neočekávali. Skorzeny si sebou musel přinést plynové granáty, nebo snad jen láhve plné plynu, podle všeho, co vím. Hodte granát dovnitř, nechte ho explodovat, dejte si injekci, zatímco čekáte, a pak můžete jít dovnitř a udělat to, co jste přišli udělat.“

Anielewicz pohlédl na mrtvé tělo strážného. „Máme nyní také nenový plyn, víte.“ řekl. Jager přikývl. Anielewicz se zachmuřil. „Budeme s ním muset být ještě opatrnější, než jsme byli - a stejně jsme při tom měli ztráty,“

Jager znovu přikývl. „S nervovým plynem nemůžete být nikdy dost opatrní.“

„Dost o tom,“ řekla Ludmila. „Kde je ta bomba a jak se k ní dostaneme a zastavíme Skorzenyho, aniž bychom sami přišli

o život.?"

To byly případné otázky. Jager by nepřišel s lepšími, ani kdyby přemýšlel týden, a neměl na přemýšlení týden. Pohlédl na Anielewicze. Jestli měl na ně někdo odpověď, musel to být židovský velitel.

Anielewicz ukázal do nitra budovy. „Bomba je tam, necelých sto metrů odtud. Vidíte tam ten otvor, za převráceným stolem? Cesta není rovná, ale je vyčištěná. Jeden z vás, nebo oba, byste měli jít tudy. Je to jediná cesta, jak se tam dostanete dost rychle, aby to k něčemu bylo. Pokud jde o mě, já jsem tohle místo vybral. Je tady další cesta, jak se dostat k bombě. Půjdu po ní - a uvidíme, co se stane pak.“

Jager byl zvyklý posílat jiné, aby od něho odpoutali pozornost. Teď k tomu účelu měl posloužit on s Ludmilou. Nemohl se o tom přít, protože Anielewicz znal terén a on ne. Ale věděl, že lidé, kteří měli za úkol odvrátit pozornost, byli zpravidla ti, kteří byli obětováni, když se začalo střílet. Kdyby už neměl v ústech sucho následkem antidota, ^yschlo by mu v nich teď.

Anielewicz nečekal, že s ním on a Ludmila začnou polemizovat. Jako velitel považoval poslušnost za samozřejmou.

Ukázal ještě jednou na převrácený stůl a zmizel za hromadou rumu.

„Drž se za mnou.“ zašeptal Jager Ludmile.

„Kavalírství je reakční,“ řekla. „Máš lepší zbraň. Já musím jít vpředu a přitáhnout na sebe palbu.“ Ze striktně vojenského hlediska měla pravdu. Nikdy nepomyslel na to uplatňovat striktně vojenská hlediska na ženu, kterou miloval. Ale kdyby tady neuspěl kvůli lásce nebo kavalírství, nebo jak byste to chtěli nazvat, neuspěl by totálně. Zdráhavě Ludmile nikou naznačil, aby šla napřed.

Nespatřila ten pohyb, protože už vyrazila. Následoval v tak těsném odstupu, jak to šlo. Jak Anielewicz řekl, cesta nebyla rovná, ale celkem snadno se po ní dalo jít. Se zorníčkami rozšířenými antidotem viděl přesně, kam položit při každém kroku nohu, aby způsobil co nejmenší Muk.

Když si myslel, že jsou tak na poloviční cestě k bombě, Ludmila se zastavila. Ukázala za roh. Jager došel k ní a podíval se tam. Ležel tam mrtvý další židovský bojovník, jednou nikou stále ještě svírající svou pušku. Opatrně ho s Ludmilou překročili a postupovali dál.

Pak Jager zaslechl zepředu cinkání nástrojů o kov, zvuk důvěrně známý z údržby tanků. Za normálních okolností to byl dobrý zvuk, slibující, že něco porouchaného bude brzy opraveno. Něco porouchaného bude brzy opraveno i nyní.

Přesto však zde zvuk probíhající opravy způsobil, že se mu zjezily chloupky za krkem.

Pak udělal chybu - zakopl o cihlu. Upadl na zem a jeho pád se mu zdál až děsivě hlasitý. Ztuhl, proklínaje sám sebe. Pro tohle jsi nemohl zůstat u pěchoty, ty neohrabaný zkurvysynu.

Modlil se, aby to Skorzeny nezaslechl. Ale Bůh neposlušal. Cinkot nástrojů ustal. Místo toho se ozvala dávka ze samopalu. Skorzeny ho nemohl vidět, ale to mu nevadilo. Doufal, že odražené kulky udělají tu práci za něho. To také málem udělaly. Dvě z nich dopadly nepříjemně blízko Jagera, který se vrhl k zemi.

„Vzdej se. Skorzeny!“ vykřikl, plaze se vpřed s Ludmilou po boku. „Jsi obklíčen!“

„Jager?“ Poprvé za dobu jejich známosti slyšel Skorzenyho užaslého. „Co tady děláš, ty židomilný przniteli matek?

Myslel jsem, že jsem li dobře zaplatil za tvou zradu. Toulile dobou jsi už měl viset na struně z piána. No, k tomu dojde.

Jednoho dne k tomu dojde.“ Vypálil další dlouhou dávku. Nedělal si starosti s šetřením munice. Kulky hvízdaly kolem Jagera, vykřesávající jiskry, jak narážely o cihly a zničené stroje.

Jager se spěšně plížil kupředu. Kdyby se mu podařilo dostat se za další hromadu cihel, mohl by se nad ni vztyčit a měl by skvělý výstřel. „Vzdej se!“ vykřikl znovu. „Necháme tě jít, když se vzdáš.“

„Ty budeš příliš mrtvý, aby ses staral o to, jestli se vzdám nebo ne.“ odpověděl esesman. Pak se zarazil. „Ne, možná že ne. Ve skutečnosti bys měl být mrtvý už teď. Proč sakra nejseš?“ Nyni to znělo přátelsky, se zájmem, jako by spolu špičkovali po pár sklenkách šnapsu. „Antidotum,“ řekl Jager.

„Není to k zblbli?“ řekl Skorzeny. „No, doufal jsem, že se odsud dostanu pohromadě, ale — “ To ale bylo ukončeno ručním granátem s dlouhou rukojetí, který prosvítl vzduchem a dopadl pět nebo šest metrů za Jagerem a Ludmilou. Sáh po ní a oba se schoulili do těsného klubka okamžik předtím, než granát vybuchl. Výbuch byl ohlušující. Horké střepiny ho zasáhly do zad a nohou. Uchopil svůj Schmeisser, přesvědčený, že Skorzeny bude následovat hned za granátem.

Ozval se výstřel z pušky, pak další. Skorzenyho samopal zaštěkal v odpověď. Kulky nemířily na Jagera. Odtrhli se od sebe s Ludmilou a oba vyrazili k té hromadě cihel.

Skorzeny stál, kývaje se jako strom ve větru. V šeru měly jeho oči obrovské zorníčky: vzal si řádnou dávku antidota. Uprostřed otrhané staré košile se rozšiřovala krvavá skvrna. Zvedl svůj Schmeisser, ale pojednou se zdálo, že si není jistý, co s ním má udělat, zdali zamířit na Anielewicze nebo na Jagera s Ludmilou.

Jeho nepřítelé neměli takové dilema. Anielewiczova puška a Ludmilina pistole třeskly ve stejném okamžiku, kdy Jager vypálil dávku. Další rudé květy vykvetly na Skorzenyho těle. Vítr, v němž se kymácel se změnil ve smršť. Srazil ho k zemi. Samopal mu vypadl z nikou. Jeho prsty se plížily k němu, těžce bojující o každý kousek země. Jager vystřelil další dávku. Skorzeny se zkroutil, jak se do něj zaryly kulky, a konečně znehybněl.

Až potom si Jager všiml, že esesman, yypáčil několik planěk z veliké bedny, která ukrývala bombu z výbušného kovu. Pod nimi svítil hliníkový plášť zařízení, tak jako pacient chirurga otvorem mezi rouškami. Jestli tam Skorzeny už namontoval detonátor Jager se rozběhl k bombě. Dostal se tam o zlomek sekundy před Anielewiczem, který předběhl o zlomek sekundy Ludmilu Skorzeny odstranil jeden z panelu pláště. Jager nahlédl do odkrytého otvoru. Se svými rozšířenými zornicemi neměl problém poznat, že otvor je prázdný.

Anielewicz ukázal na válec pár centimetrů od své levé nohy. „To je detonátor.“ řekl. „Nevina, jestli je to ten, který jsme s ní vytáhli my, nebo jestli si ho přinesl sebou, jak jste říkal, že možná udělá. Na tom nezáleží. Důležité je, že se nedostal k tomu, aby ho použil.“

„Prohrál.“ Ludmilin hlas zněl onámeně, jako by si tepně teď poprvé uvědomila, co dokázali a čemu zabránili.

„Nikdo v dohledné době nenamontuje detonátor do téhle bomby,“ řekl Anielewicz. „Nikdo nebude nějaký čas schopen se k ní dostat a zůstat přitom naživu, ne bez antidota. Jak dlouho ten plyn přetrvává, Jagere? V}‘ o tom víte víc než kdokoli jiný tady.“

„Není tady vystaven slunečnímu záření. To, co zbylo ze střechy, zadrží déšť. Měl by vydržet pěkně dlouho. Určitě dny. Možná i týdny,“ odpověděl Jager. Stále se cítil nabuzený, připravený k boji. Snad to byl i následek bóje. Také to možná působilo antidotum.

„Můžeme teď odsud odejít?“ zeptala se Ludmila. Vypadala vyděšeně, na ni možná antidotum působilo opačně.

„Měli bychom odsud raději vypadnout, řekl bych.“ přidal se Anielewicz. „Jenom Bůh ví, kolik toho plynu do sebe dostáváme každým nadechnutím. Jestli je ho tady víc, než antidoturo dokáže zvládnout —“

„Ano.“ řekl Jager a vkročil. „A až odsud vypadneme, musíme spálit hle šaty. Musíme lo udělat šanu a musíme se koupat a koupat a koupat. Ten plyn nemusíte dýchat, aby vás zabil. Když se dostane do styku s vaší kůží, udělá tu práci taky - pomaleji než při vdechování, ale stejně jistě. Jsme nebezpeční pro každého kolem sebe, dokud se nedekontaminujeme.“

„Krásná látka, co jste vy Němci vymysleli,“ řekl za ním Anielewicz.

„Ještěřumji neměli rádi.“ odpověděl Jager. Židovský velitel něco zabručel a zmlkl.

Čím víc se Jager blížil k východu na ulici, tím jasnější byla záře, až ho přinutila téměř zavřít oči a dívat se jen úzkou skulinou mezi víčky. Uvažoval, jak dlouho zůstanou jeho zornice rozšířené, a pak, neúprosně praktický, začal přemýšlet, kde by v Lodži mohl sehnat sluneční brýle.

Prošli kolem mrtvého židovského strážného a vyšli na ulici, což mu připomnělo stejnou září, jakou vyvíjela bomba z výbušného kovu. Židé budou pravděpodobně muset zřídit kordon pár bloků od zničené továrny pod tou či onou záminkou, aby uchránili lidi od náhodné otřasy, kdyby se dostali do její blízkosti.

Ludmila se vynořila z otvoru a stanula vedle něho. Svýma napolo slepýma očima spatřil její. Nevěděl, co se stane dál.

Nevěděl ani, zdali - jak nadhodil Anielewicz - se nakonec nenadýchat víc nervového plynu, než dokáže antidotum zvládnout. Kdyby den začal znovu temnět zbyly mu v jeho balíčku první pomoci ještě dvě dávky antidota. Pro tři lidi by to znamenalo dvě třetiny dávky pro každého. Bude to potřeba? A pokud ano, bude to stačit?

Věděl však, co se nestane. Lodž se nezmění v ohnivou kouli jako nové slunce. Ještěři nezaměří svůj soustředěný hněv na Německo, ne kvůli tomuto. On se nevrátí do Wehrmachtu, ani Ludmila do Rudé armády, Jakákoli budoucnost před nimi ležela, zdali hodiny nebo desetiletí, byla zde.

Usmál se na ni. Její oči byly skoro zavřené, ale viděla ho a úsměv opětovala. To viděl, velice jasně.

Atvar slyšel bzučivý hluk tosevanského letounu mnohokrát ve zvukových záznamech, ale málokdy osobně. Otočil jeden oční výčnělek k oknu svého apartmá. Ovšem, spatřil neohrabaný, žlutě natřený stroj, stoupající pomalu k nebi.

„To je poslední z nich, že?“ řekl.

„Ano, Vznešený pane flotily, tento odváží Marshalla, vyjednávače z ne—impéria Spojených států.“ odvětil Zolraag.

„Rozhovory jsou ukončeny.“ řekl Atvar, jako by tomu sám nevěřil. „Máme mir s velkými částmi Tosevu 3.“ Není divu, že to zní nevěřicně i mrtvé samotnému, uvažoval. Máme mir, ale mir bez vítězství, bez dobytí planety. Kdo by si to předsunul, když jsme se vypravovali z Dornová.“

„Teď očekáváme přilet kolonizační flotil}7, Vznešený pane,“ řekl Zolraag. „S jejím příchodem, se stálým usazením se Rasy na Tosevu 3, začne vtělování této planety do Impéria. Bude pomalejší a obtížnější, než jsme předpokládali, než jsme sem přišli, ale bude to vykonáno.“

„To je i můj pohled na věc a také důvod, proč jsem v dané chvíli souhlasil s ukončením nepřátelství.“ Stočil jeden oční výčnělek k Mojše Russiemu, který stál a sledoval vzdalující se tosevanský letoun. L Zolraagovi pokračoval: „Přeložte mu, co jste právě řekl, a zeptejte se ho na jeho mínění o této věci.“

„Bude vykonáno,“ řekl Zolraag, než přešel z řeči Rasy do ošklivého hrdelního chrochtání, které používal, když mluvil s Tosevanem.

Russie v odpověď vydal další podobné zvuky. Zolraag je převedl do slov Atvarovi srozumitelných: „Jeho odpověď se nevztahuje přímo k tématu, Vznešený pane flotily. Vyjadřuje své ulehčení nad tím, že vyjednávač z Německa odjel, aniž by uvrhl Rasu a Tosevany do nové války.“

„I já pociťuji určité ulehčení v této věci,“ řekl Atvar. „Po tom pompézním prohlášení, které Velký Ošklivec učinil, a které se ukázalo být buď blufem nebo velkolepým příkladem německé neschopnosti - naše analýzy v tomto směru ještě nejsou kompletní - jsem skutečně očekával obnovení bóje. Ale Tosevané se zjevně místo toho rozhodli být rozumní.“

Zolraag lo přeložil Russiemu, jehož odpověď způsobila, že pobaveně otevřel ústa. „Říká, že očekávat, že Němci budou rozumní, je jako očekávat hezké počasí uprostřed zimy: můžete ho mít, ano, na den či dva, ale většinou budete zklamán.“

„Očekávejte cokoli od Tosevanů nebo od tosevanského počasí, většinou budete zklamán - ačkoli to mu nemusíte překládat,“ řekl admirál. Russie se na něho díval způsobem, který by nazval obezřetným: Atvar se upamatoval, že zná něco z jazyka Rasy. V duchu pokrčil rameny - Russie už stejně celkem znal jeho názor na Tosevany. Řekl: „Povězte mu, že dříve nebo později jeho lidé budou poddanými Císaře.“

Zolraag tak poslušně učinil. Russie neodpověděl, ne přímo. Místo toho se vrátil k oknu a znovu vyhlédl ven. Atvar byl rozmrzelý: poslední tosevanský letoun už dávno zmizel za obzorem. Ale Russie se stále díval z okna a neřikal nic.

„Co to dělá?“ vyštěkl konečně Atvar, když ho opustila trpělivost.

Zolraag tu otázku přeložil. Jeho prostřednictvím Russie odpověděl: „Dívám se přes Nil na pyramidy.“

„Proč?“ řekl Atvar, stále rozčilený. „Proč se staráte o ty - co to je? - tj' velké pohřební monumenty? Jsou masivní,

pravda, ale barbarské i podle tosevanských měřítek.“

„Moji předkové byli v této zemi otroky', před třemi, snad čtyřmi tisíci let,“ řekl mu Russie. „Možná pomáhali stavět tyto pyramidy. Tak to říkají naše legendy', ačkoli nevím, jestli je to pravda. Kdo se dnes stará o starověké Egypty? Byli mocní, ale jsou pryč. My Židé jsme byli otroky, ale jsme zde pořád. Jak můžete vědět, co se stane v budoucnu?“ Nyní otevřel Atvar ústa. „Tosevanské domyšlivé představy o starověkosti mě vždycky přimějí k smíchu.“ řekl Zolraagovi. „Poslouchejte, jak Velký Ošklivec mluví o třech nebo čtyřech tisících let - šesti nebo osmi tisících našich - jako by to v historickém měřítku byla dlouhá doba. V té době jsme už absorbovali Rabotevy i Hallessiany, a někteří z nás začali uvažovat o planetách hvězdy Tosevu: to bylo především v historii

Basy:“

„Pravda. Vznešený pane flotily.“ řekl Zolraag.

„Samozřejmě je to pravda, a proto nakonec budeme triumfovat, navzdory našim neúspěchům, způsobeným jejich neočekávanou technologickou vyspělostí. My jsme spokojeni, když pokaždé postoupíme o malý krůček. Existují celé tosevanské civilizace, jak Russie právě řekl, které se draly kupředu obvyklým krkolomným způsobem “Velkých Ošklivců, a totálně zkrachovaly. My ten problém nemáme, ani jsme ho nikdy neměli. Pevně jsme se usadili, i když jen v části tohoto světa. Po přeletu kolonizační flotily se naše přítomnost zde nevyhnutelně stane stálou. Pak musíme jen počkat na další tosevanský kulturní kolaps, rozšířil náš vliv na území, kde k němu došlo, a opakovat tento proces, dokud nezůstane ani jediná část planety mimo kontrolu Impéria.“

„Pravda,“ opakoval Zolraag. „Díky tosevanským překvapením dobytelská flotila možná nesplnila všechno, co předpokládaly plány, vypracované Doma.“ Ani Kirel by nemohl být opatrnější a diplomatictější. Zolraag pokračoval:

„Niméně, dobývání pokračuje, jak jste říkal. Co nakonec zaleží na tom, jestli to zabere dny nebo generace?“

„Nakonec, na tom nezáleží.“ přisvědčil Atvar. „Historie je na naší straně.“

Vjačeslav Molotov se rozkašlal. Poslední T—34 přerachotil Rudým náměstím už před pěknou chvílí, ale vzduch byl stále plný výfukových plynů z jejich dieselů. Jestli si toho všiml i Stalin, nedal to najevo. Zasmál se v dobrém rozpoložení. „Nu, Vjačeslave Michajloviči, nebyla to v pravém slova smyslu vítězná přehlídka, ne taková, jakou bych chtěl po rozdrčení hitlerovců, například, ale půjde to, půjde to.“

„Ovšem, soudruhu generální tajemníku.“ řekl Molotov. Stalin se, pro jednou, provinil podceňováním. Molotov odletěl do Káhiry očekávaje, že bude mít jen potíže díky nekompromisnímu postoji, který Stalin požadoval, aby zaujal. Ale jestli Stalin katastrofálně nepochopil Hitlerovy záměry. Ještěř odhadl správně.

„Ještěři dodrželi každý jednotlivý bod z dohody, ke které jste je přinutil.“ řekl Stalin. „Všude se stáhli ze sovětského území, s výjimkou bývalého Polska, které se rozhodli podržet. A lady, soudruhu ministře zahraničí, jste se nedopustil žádné chyby.“

„Děkuji vám. Josife Vissarionoviči.“ odpověděl Molotov. „Lépe mít hranice s těmi, kdo smlouvy dodržují, než s těmi, kteří je porušují.“

„Přesně tak.“ řekl Stalin. „A naše vyčišťovací operace proti zbytkům Němců na sovětském území také pokračují velmi uspokojujivě. Některé oblasti na severní Ukrajině a v blízkosti finských hranic ještě působí problémy, ale vcelku lze říci, že hitlerovská invaze, stejně jako la ještěři, může být považována za věc minulosti. Půjďme znovu kupředu, k pravému socialismu.“

Sáhl do kapsy kalhot a vytáhl odtud dýmku, krabičku zápalek a kožený sáček na tabák. Otevřel ho, naplnil dýmku, škrtl zápalkou a přidržel ji u hlavičky dýmky. Tváře se mu propadly, jak zatáhl. Z dýmky vystoupilo trochu kouře a další vyfoukl nosem a koutkem úst.

Molotov začíchal. Očekával štiplavý zápach machorky, která, pokud šlo o něho, byla stejně příjemná jako zplodiny dieselů ve vzduchu. Ale to, co Stalin kouřil, vonělo nesmírně příjemně.

„Turecký tabák?“ zeptal se.

„Vlastně ne,“ odpověděl Stalin. „Americký': dárek od presidenta Hulla. Jemnější, než mám rád, ale svým způsobem dobrý. A brzy bude i turecký'. Jakmile jsme dostali opět pod kontrolu severní pobřeží Černého moře, bude obnovena lodní doprava, a stejně tak železniční přeprava z Gruzie a Arménie.“ Jako obvykle, když se zmínil o své domovině, vrhl na Molotova úskočný polídek, jako by mu povoloval říct něco o jeho původu. Molotova by to ovšem ani ve snu nenapadlo. Stalin potáhl z dýmky a pokračoval: „A samozřejmě budeme muset vypracovat i obchodní dohody s Ještěři.“

„Soudruhu generální tajemníku?“ řekl Molotov. Stalinovy myšlenkové skoky často nechávaly logiku daleko za sebou. Někdy lo přineslo sovětskému státu značný prospěch: jeho neúprosná industrializace, převážně mimo dosah nacistických bombardérů, možná SSSR zachránila, když Němci zaútočili. Samozřejmě, tato invaze, když k ní došlo, by se byla dala lépe zvládnout, kdyby Stalina jeho intuice neutvrdila vtom, že každý, kdo ho předem varoval, nutně lhal. Nedá se říci předem, zač intuice stojí. Musíte si sednout a počkat na výsledky. Když šlo o Sovětský- svaz, ničilo takové čekání nervy.

„Obchod s Ještěři.“ opakoval Stalin, jako k zaostalému dílčti. „Oblasti, které nyní okupují, nebudou produkovat všechno, co potřebují. Budeme je zásobovat surovinami, které budou potřebovat. Protože jsme socialisté, budeme špatnými kapitalisty a budeme na této výměně prodávat - dokud neobdržíme výměnou jejich průmyslové výrobky.“ „Aha.“ Molotov začínal chápat. Tentokrát, pomyslel si. Stalinova intuice pracuje dobře. „Chcete, abychom začali kopírovat jejich metody a přizpůsobili svým vlastním účelům.“

„Správně,“ řekl Stalin. „Udělalí jsme po Revoluci totéž se západem. Byla to generace, během níž jsme je museli dohonit, nebo by nás zničili. Nacisté nám zasadili tvrdou ránu, ale vydrželi jsme. Nyní, s Ještěři, jsme - celé lidstvo - zaplatili polovinou světa výměnou za další generaci.“

„Dokud nepřileti kolonizační flotila,“ řekl Molotov. Ano, logika podporovala intuici, aby dodala Stalinovi solidní důvody pro obchodování s Ještěři.

„Dokud nepřileti kolonizační flotila.“ souhlasil Stalin. „Potřebujeme víc vlastních bomb, potřebujeme vlastní rakety, potřebujeme počítačové stroje, které téměř myslí, potřebujeme lodě, které létají do kosmu, aby na nás nemohli shlížet shora, aniž bychom se na ně mohli přiletět také podívat. Ještěři ty věci mají. Kapitalisté a fašisté jsou na dobré cestě, aby je měli také. Když zůstaneme pozadu, pohrbí nás.“

„Myslím, že máte pravdu, Josife Vissarionoviči,“ řekl Molotov. Řekl by to stejně, i kdyby si myslel, že se Stalin mylí. Kdyby si skutečně myslel, že se mylí, začal by hledat cestičky a prostředky, jak zajistit, aby podobný záměr byl zmíněn a rozptýlen dřív, než se začne realizovat. Bylo to nebezpečné, ale občas nezbytné: kde by teď byl Sovětský svaz, kdyby byl Stalin zlikvidoval každého v zemi, kdo něco věděl o jaderné fyzice. Pod palcem Ještěřů, pomyslel si Molotov.

Stalin přijal Molotovův souhlas jako samozřejmost. „Ovšemže mám.“ řekl spokojeně. „Nevidím možnost, jak bychom mohli zabránit té kolonizační flotile v přistání, ale jednu věc musíme mít na paměti - tu především, Vjačeslave Michajloviči - a to je, že flotila přiveze Ještěřům čerstvé síly, ale nic zásadně nového.“

„Eh, pravda, soudruhu generální tajemníku.“ řekl Molotov opatrně. Opět byl Stalin o stránku před ním.

Tentokrát s tím však intuice neměla co dělat. Zatímco se

Molotov dohadoval s Ještěři. Stalin musel hloubat o důsledcích jejich sociálního a ekonomického vývoje. Řekl: „Je nevyhnutelné, že nebudou mít nic převratně nového. Marxistická analýza ukazuje, že tomu tak musí být. Jsou to, navzdory svým strojům, představitelé starověkého ekonomického systému, spoléhajícího na otroky“ - zčásti mechanické, zčásti na ty dvě rasy, které si podřídili - aby vyráběli pro závislou vládnoucí třídu. Taková společnost je bez výjimky vysoce konzervativní a klade odpor inovacím jakéhokoli druhu. Tak je můžeme překonat.“

„Perfektně podložené, Josife Vissarionoviči.“ řekl Molotov s nepředstíraným obdivem. „Michail Andrejevič by to nevyjádřil pregnantněji.“

„Suslov?“ Stalin pokrčil rameny. „Trochu přispěl k této myšlenkové linii, ale hlavní myšlenka, samozřejmě Je moje.“

„Ovšem.“ souhlasil Molotov s nepohnutou tváří, jako obvykle. Byl zvědav, co by na to řekl mladý ideolog strany, ale neměl v úmyslu se ho na to ptát. V každém případě na tom nezáleželo. Nezáleželo na tom, kdo myšlenku formuloval. Podporovala to, čemu Molotov už dávno věřil. „Jak dialektika ukazuje, soudruhu generální tajemníku, historie je na naší straně.“

Sam Yeager kráčet po Central Avenue v Hot Springs, vychutnáváje letní počasí. Jedna z věcí, kterou na něm zvlášť vychutnával, byla skutečnost, že před ním mohl kdykoli uniknout. Nápis, namalovaný na předním okně Southern Grill, říkal: NAŠE KLIMATIZACE OPĚT VPROVOZU. Bzučení a šum zařízení a ventilátorů to potvrzoval.

Obrátil se k Barbaře. „Zastavíme se tady na oběd?“

Pohlédla na nápis, pak pustila jednou rukou držadlo Jonathanova kočárku a natáhla ji k Samovi. „Štípni mě do ník,“ řekla. Sam poslechl. „Oh, to je pohoda!“ vykřikla, ale nepřiliš hlasitě, protože Jonathan spal.

Sam jí podržel dveře. „Největší pohoda, jakou si dovedu představit.“ Následoval do restaurace.

Léto v Hot Springs zůstalo rázem za nimi. Klimatizace fungovala všechna čest: Sam měl pocit, jako by se rázem ocitl v mimosotské zimě. Byl zvědavý, jestli na něm jeho pot nezmrzne do malých ledových rampouchů po celém těle.

Jako kouzlem se náhle objevil barevný číšník v motýlku s jídelním lístkem pod paží. „Následujte mě, seržante, ma'am“ řekl. „Ukážu vám místo, kde můžete zaparkovat i to vaše vozidlo“

Sam vklouzl do boxu potaženého kaštanově hnědou kůží se spokojeným vydechnutím. Ukázal na svíčku na stole, a pak na elektrický lustr nad hlavou. „Teď už je svíčka zase jenom dekorace.“ řekl. „Kdyby ses zeptala mě, tak takhle by to mělo být. Muset svítit svíčkami, protože nemáš nic lepšího —“ Zavrtěl hlavou. „Nelíbilo se mi to.“

„Ne, ani mně ne.“ Barbara otevřela jídelní lístek. Překvapeně vyjekla. „Podívej se na ty ceny!“

S jakousi předtuchou to Sam učinil. Byl zvědav, jestli snese ty rozpaky, když budou muset ze South Grillu odejít. V peněžence měl asi pětadvacet dolarů. Jeho žold nesledoval těsně skákající ceny. Jediný důvod, proč si ho mohl dovolit jednou za čas projít, byl ten, že se stravoval většinou zdarma.

Ale Barbara neřekla, kam se ceny pohnuly. Všechno bylo přibližně o třetinu levnější, než očekával, a ručně psaný dodatek se vychloubal studeným pivem Budweiser.

Zmínil se o tom, když se číšník vrátil, aby přijal jejich objednávku. „Ano, pane, první dodávka ze St. Louis.“ odvětil barevný muž. „Popravdě řečeno, přišla právě včera. Už zase začínáme vidět věci, které jsme neviděli od té doby, co přišli Ještěři. Všechno se zlepšuje, tak je to.“

Sam pohlédl na Barbaru. Když přikývla, objednal Budweiser pro oba. Červenomodrobílé etikety vyvolaly jejich úsměv. Číšník nalil pivo s velkou obřadností. Barbara zvedla sklenici. „Na mír,“ řekla.

„Na to se napiju.“ Sam doprovodil slova skutkem. Spolkl první doušek, pak zamyšleně mlaskl. Napil se znovu a vypadal ještě zamyšleněji. „Viš, zlato, polom co jsem vypil za poslední dva roky domácího piva a podobných věcí, ať jsem zatracený, jestli je nemám raději. Je v nich víc chuti a vůně, jestli víš, co tím myslím“

„Ah, yýborně.“ řekla Barbara. „Kdybych byla jediná, kdo si to myslí, počítala bych, že je to jen proto, že jsem o pivo nic nevěděla. Ale to neznamená, že nemůžu pít tohle.“ Hned to dokázala. „A je dobré vidět zase láhev Budweiseru - jako kdyby se starý přítel vrátil z války.“

„Jo.“ Yeager byl zvědav, co dělá Mutt Daniels a všichni ostatní z Decatur Commodores, kteří s ním jeli ve vlaku, když Ještěři zaútočili na severní Illinois.

Číšník před něho položil hamburger a sendvič s rostbífem před Barbaru. Pak slavnostně postavil na stul mezi ně plnou láhev Heinzová kečupu. „Tohle sem přišlo dnes ráno,“ řekl. „Jste první, kteří to použijí.“

„Tak do toho,“ řekl Sam. Přistrčil láhev Barbaře, aby si vzala první. Fungovalo to jako kečup - nechtělo se tomu ven z láhve. Když kečup konečně vytekl, bylo ho příliš mnoho: i když, po dvou letech, jak ho mohlo být příliš mnoho? Když si posloužil kečupem sám, zakousl se Sam do hamburgeru. Oči se mu rozšířily. Na rozdíl od Budweiseru, tady nepocítil žádné zklamání. „Mm—Kim,“ řekl s plnými ústy. „To je McCoy.“

„Mm—hmm.“ souhlasila Barbara se stejným nadšením a stejným nedostatkem dobrých mravů.

Sam se vypořádal s hamburgerem několika sousty a nalil další kečup na kukuřičné křupky, které byly místo francouzských smažených brambůrek. Obvykle to nedělal. Vlastně to nedělal nikdo, pravý Jižan, který by ho viděl spáchat takové zvěrstvo, by ho pravděpodobně vyhnal s ostudou z města. Nestaral se o to, dnes ne. Chtěl každou kapku té sladkokyselé rajské šťávy, kterou mohl dostat, a jakákoli omluva byla dobrá. Když Barbara udělal totéž, omluvně se zašklebil.

„Ještě pho?“ zeptal se číšník, když sklízel jejich talíře.

„Ano.“ řekl Sam, když se předtím dorozuměl pohledem s Barbarou. „Ale proč nemáte tentokrát místní specialitu? Jsem rád, že vidím Budweiser, ale není tak dobrý, jak jsem si ho pamatoval.“

„Vv jste už pátý člověk, který mi to dnes řekl, pane.“ poznamenal černoch. „Hned vám přinesu pýchu Hot Springs.“ Vzápětí postavil před Sama a Barbaru místní pivo - tmavší, bohatší jantar, než byl Budweiser. Jonathan se probudil a začal kňourat. Barbara ho vytáhla z kočárku a vzala ho do náručí, což ho uklidnilo. „Byl s hodný chlapec - nechal jsi nás naobědvat.“ řekla. Zkontrolovala ho. „A jsi dokonce suchý. Už brzy ti dám také oběd.“ Podíval se přes něho na Sama.

„A brzo, možná, ho začnu krmit z láhve. To by měla být jedna z těch věcí, které se vrátí dost rychle.“

„Uh—huh,“ řekl Sam. „Jak to vypadá, bude brzy moci začít pít normální mléko.“ Usmál se na svého syna, který se natahoval po Barbařině sklenici piva. Odsunula ji bezpečně z jeho dosahu. Jonathan se začal mračit, ale Sam na něho udělal obličej, takže se chlapec rozhodl raději zasmát. Sam uvolnil své rysy. „V jakém bláznivém světě bude vyrůstat.“

„Jen doufám, že to bude svět, ve které bude moci vyrůst,“ řekla Barbara, pokládajíc ruku dítěti na hlavičku. Jonathan se pokusil po ní sáhnout a dát si ji do pusy. Jonathan se teď pokoušel uchopit a dát si do pusy všechno. Barbara pokračovala: „Co s těmi bombami, raketami a plynem—“ Zavrtěla hlavou. „Aještěří kolonizační flotila dorazí na Zemi, když bude tepně mladý muž. Kdo může říct, jak to pak bude vypadat?“

„Já ne, ty ne, nikdo,“ řekl Sam. „Ani Ještěří.“

Barevný číšník položil na stůl účet. Sam vytáhl peněženku a položil na stůl desetidolarovku, pětidolarovku a pár dolarů y drobných, což ponechalo číšníkovi pěkné spropitné. Barbara položila Jonathana zpátky do kočárku. Když začala tlačit dítě ke dveřím. Sam dokončil svou myšlenku: „Musíme jen počkat a podívat se, co se stane, to je všechno.“